

De wettische heiligmaking

**ontmaskerd door het merg
van het Evangelie**

Is de Wet
een regel des levens
in het stuk der
dankbaarheid?

William Huntington ss

William Huntington ss

DE WETTISCHE HEILIGMAKING
ONTMASKERD
DOOR HET MERG VAN
HET EVANGELIE

*Is de Wet een regel des levens
in het stuk der dankbaarheid?*

UITGEVERIJ "DE ROKENDE VLASWIEK"
POSTBUS 47 - 2820 AA STOLWIJK

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Huntington W.

De wettische heiligmaking ontmaskerd door het merg van het Evangelie / W. Huntington ss.
Is de Wet een regel des levens in het stuk der dankbaarheid? / meditatieve inleiding / GPPB.
ISBN 90-76100-05-5

Citaat uit: Cranbrook & district local History society / C.C.R. Pile
uit het Engels vertaald door 'de rokende Vlaswiek' - 1997

De eeuwige taak / W. Huntington ss
S.W. Verploeg - Utrecht - z.j.
oudhollands taalgebruik in hedendaagse spelling overgezet - 1997
ISBN 90-76100-04-7

Vijf brieven over het onderscheid tussen Wet en Evangelie / W. Huntington ss
Gebr. Hüge, Rotterdam z.j.
oudhollands taalgebruik in hedendaagse spelling overgezet - 1997
ISBN 90-76100-08-x

De zedelijke Wet niet beledigd door het eeuwig Evangelie / W. Huntington ss
Gebr. Hüge, Rotterdam z.j.
oudhollands taalgebruik in hedendaagse spelling overgezet - 1997
ISBN 90-76100-06-3

Enkele brieven over de Leidingen Gods / W. Huntington ss
Gebr. Hüge, Rotterdam z.j.
oudhollands taalgebruik in hedendaagse spelling overgezet - 1997
ISBN 90-76100-07-1

The peachful end of the upright - a sermon by the death of the Rev. W. Huntington ss
Het vreedzame einde van de oprechte / Rev. Thomas Burgess
uit het Engels vertaald door F. van Holten - 1997

The excellency of prayer
Uitnemendheid van het gebed / W. Huntington ss
uit het Engels vertaald door F. van Holten - 1997

Tomorrow- afternoon- and eveninghymns
Morgen-, middag- en avondhymns
uit het Engels vertaald door F. van Holten - 1997

ISBN 90-76100-05-5

© Copyright - UITGEVERIJ "DE ROKENDE VLASWIEK" - HASKAMP - 1997

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No parts of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

God bless you both -
To Wray - Adm Huntington 10 -

INHOUD¹

Meditatieve inleiding	9
1. Citaat van Cranbrook & district local history	47
Fotokatern	49
2. Is de Wet een regel des levens?	65
3. Vijf brieven over Wet en Evangelie	143
4. Onuitgegeven brief van William Huntington	202
5. Drie doden	204
6. De Wet niet beledigd door het Evangelie (1)	209
7. Een woord aan de lezer	228
8. De Wet niet beledigd door het Evangelie (2)	234
9. Leidingen Gods	297
10. De uitnemendheid van het gebed	368
11. Het einde van de oprechte	374
12. Vlees en Geest bij Paulus	397
13. Onberijmde Hymns	407

1. In dit boek van Huntington wordt een klein aantal bijbelteksten niet helemaal letterlijk uit de Statenvertaling geciteerd, maar wordt er meer van de Engelse King James vertaling uitgegaan.

Geboortehuis van William Huntington.

MEDITATIEVE INLEIDING

“*Van vele boeken te maken, is geen einde*”, zegt de Prediker, maar de nood is mij opgelegd om tot een publicatie te komen van enkele gebundelde werken van één der grootste Godsmannen, die de aarde ooit heeft geherbergd. Werken waarvan de inhoud ontsprongen is uit de Fontein des Levens, tot troost van de levende Kerk en gericht is tegen de wettische geesten, die in alle tijden het ware Geesteswerk hebben willen imiteren, zowel in de linkse als in de meest rechtse kringen. Er zijn maar weinig theologen die Huntington bevindelijk verstaan. De wonderlijke vrijheid in Christus wordt in onze dagen zodanig verdacht gehouden, dat veel van Gods kinderen zuchten onder een leerstellige dogma-prediking waarin Wet en Evangelie vermengd worden en waar het *leven* totaal in gemist wordt.

Onlangs heb ik een brochure geschreven, waarvan de titel luidt: “*Is de Wet een regel des levens in het stuk der dankbaarheid?*” Deze brochure heeft al zoveel pennen en tongen in beweging gebracht, dat er voldoende aanleiding bestond om aan dit onderwerp een heel boek te weiden.

De brochure gaf voor sommigen aanleiding om in de pen te klimmen en met hand en tand de Wet als leefregel te bewijzen. Om dat bewijs geloofwaardig te maken, zijn er, die de inhoud van de brochure veranderd hebben in een karikatuur, om deze vervolgens als onbijbels van de hand te wijzen. Men trekt de Wet in de heiligmaking, terwijl Gods kinderen vrij zijn van de Wet omdat zij die gestorven zijn. Dat werkt geen wetteloos leven! Degenen die dat suggereren verstaan er niets van. Gods volk heeft echter het aangezicht niet naar de Wet, maar door het geloof op Christus gericht. Al die Schriftgeleerden die het aangezicht van de Wet door een wettische heiligmaking vriendelijk

willen maken hebben kennelijk nog nooit de verdoemende kracht van de Wet ondervonden. Als het werkelijk beleefd gaat worden, wat de apostel Paulus schrijft in Romeinen 7:9: *“En zonder de Wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden...”*, dan houdt dat vleselijke gesnater over de Wet vanzelf op, want dan gaat het op de hel aan. *“Ijzer scherpt men met ijzer”*, zegt de Schrift. Nu, ik heb in geen enkele strijdbrief dat ‘ijzer des Geestes’ kunnen ontdekken. Men wil een theologische doordenking waarin het leven echter totaal gemist wordt. Ik heb een afkeer van die godsdienst. Want het is uiteindelijk niet meer dan de vervolging van Christus in Zijn volk. Gelukkig is er nog een volk dat de inhoud van de brochure zielsbevindelijk verstaat. Dat volk luistert maar naar één ding, namelijk, of Christus verheerlijkt wordt, tot eer van God Drie-enig en niet naar een dogmatische uiteenzetting waarin niet Christus, maar de opgeblazen mens met al zijn letterkunde in het middelpunt staat. Kennis maakt opgeblazen. Maar de liefde sticht, als vrucht van het geloof. Ik ben tegen horizontale dogmatische prediking en soortgelijke geschriften, want dat maakt alleen maar Farizeeërs en Schriftgeleerden. Vijanden van de ware bevinding!

“Dogmatiek is mijn leven”, zegt Luther. Ja, maar hij bedoelde een dogmatiek van boven naar beneden. Als de Heilige Geest onze Uitlegger niet is dan krijgen we een godsdienst van ‘het wel of niet met elkaar eens zijn’. Nu, dat is er meer dan genoeg. Er zijn wat leerstellige boeken geschreven die net zoveel geestelijk gehalte bevatten als de poot van een stoel.

Iemand die echter zielsbevindelijk vreemd is aan de inhoud van dit boek, kan met een doos verstandskennis de Bijbel en de Catechismus wel voor zijn kar spannen om zijn gelijk te halen, maar men weet niet wat men leert nog wat men bevestigt. Er staat nergens in de Catechismus dat de Wet een regel des levens is in het stuk der dankbaarheid. Dat verzint de godsdienst erbij en men zit gezellig bij de Sinaï te redeneren over de Wet. Maar nog nooit de berg aangeraakt, nee nooit, want dan zou je sterven aan de Wet, mens, om Gode te leven. Het is niet Sinaï, maar

Sion. Alleen Christus kan met Sinaï omgaan. Christus heeft de vloekbeker van de Wet genomen en tot op de bodem leeggedronken. Volk, er hangt een volbrachte Wet aan het kruis van Golgotha. Wie het verstaat, die weet het.

Het leven is dus niet hierin gelegen dat we het dogmatisch wel of niet met elkaar eens zijn. Want dat soort godsdienst is maar met één ding bezig, namelijk, om Gods volk te benauwen en Christus Zijn kroon te ontnemen.

Volk van God, de Hagarenen zijn wat dat betreft nog springlevend. Ze hebben Gad in het Overjordaanse ook willen benauwen. En dat is vandaag nog niet veranderd. Genesis 49:19 blijft ook in onze dagen voor de volle honderd procent van kracht: *“Aangaande Gad, een bende zal hem aanvallen; maar hij zal haar aanvallen in het einde.”*

Gad zal met Simson echter, door de kracht van Christus zijn vijanden aanvallen én verslaan in het einde, in de dag van het grote gericht. Want Gods kinderen zijn meer dan overwinnaars in Hem, dat is Christus, Die de Zijnen liefgehad heeft tot het einde! Het leven is dus hierin gelegen, dat we gemeenschap hebben met God in Christus door de Heilige Geest.

Het onderwerp waarover dit boek handelt, is vervat in de omslagtitels:

- *“De wettische Heiligmaking ontmaskerd door het merg van het Evangelie.”*
- *“Is de Wet een regel des levens in het stuk der dankbaarheid?”*

Het eerste onderwerp waarin het tweede onderwerp ruimschoots aan de orde komt, wordt door William Huntington op een bijna apostolische wijze onderscheiden verklaard, zodat de inhoud van dit boek niet voor tweeërlei uitleg vatbaar is. Huntington bewijst op Schriftuurlijke gronden dat niet de Wet, maar het geloof in de Wetsvervuller, Christus, dé regel des levens is. Dit was onder andere ook de bevindelijke overtuiging van

Luther, Philpot, John Warburton, John Bunyan en Huntington, in tegenstelling tot het leger theologen, die door alle tijden heen hun wettische pennen in beweging hebben gebracht en met hun letterkundige theologie de Wet in de heiligmaking trekken onder de dekmantel van de liefde tot Gods geboden. Gods volk is echter door de Wet aan de Wet gestorven en daarom vrij van de Wet (des mans), overeenkomstig de beeldspraak van Romeinen 7. Volgens deze beeldspraak is de Wet dus ook voor Gods volk gestorven. Gods volk is gelijk het ezelsveulen uit Lukas 19 en wordt door Christus bereden en is daarom vrij van de Wet overmits het vrijgemaakt is door het Evangelie. Het Lam rijdt op vrijgemaakte ezels, opdat ezels gelijkvormig zouden worden aan het Lam. Dat ezelsveulen is, als type van de Kerk, ook aan de zonde gestorven. Want hoe zouden we in de zonde kunnen leven overmits we die gestorven zijn? Als Christus onze Ruiter is, heeft de Wet geen zeggenschap meer over ons, want Hij is Koning in eeuwigheid. Wie het vatten kan, die vatte het.

De eenvoudige ‘coolheaver’, zoals Huntington zichzelf noemde, was met grote gaven bedeed, wat duidelijk blijkt uit zijn geschreven nalatenschap, welke grote en wijduitgestrekte geestelijke diepgang bevat, die nimmer door een universitaire opleiding kan worden bereikt. Huntington was ongeschoold, maar had singuliere geestelijke gaven. Dat wekte afgunst en veel verdachtmaking. De kolensjouwer heeft van de godsdienst dan ook veel te verduren gehad. Maar Gods knechten moeten geperst worden om vruchten voort te brengen, die voortkomen uit de Ware Wijnstok. Menigmaal werd ‘the coolheaver’ belasterd, als een man die het altijd beter wist. Huntington zou volgens zijn tegenstanders meedogenloos en keihard zijn, een man zonder enig menselijk gevoel. Huntington had echter een nuchtere, zakelijke bevinding en moest niets hebben van het gesnotter en gesnater van de godsdienst. Daarom heeft men niet de leer van Huntington als zodanig op de korrel genomen, maar zijn persoon. Ja, want men haat Christus in Zijn volk. *“Gij zult van allen gehaat worden om Mijn Naam”, Matth. 10:22.*

Arme Huntington!

Ben je wijzer, mens! Je moet Huntington juist feliciteren met die medailles. Want het zijn Koninklijke onderscheidingen, hoor. Ze hebben Christus voor een vraat en een wijnzuiper uitgebraakt. Nu, dan komt Huntington er nog aardig goed af. Gods volk krijgt maar speldenprikjes vergeleken met wat Christus geleden heeft. Ik zal u vertellen, als u vreemd bent aan deze aantijgingen, dat u dan geen familie van Huntington bent en derhalve ook Christus niet kent.

Ik zit wat dat betreft liever met Huntington in het verdachtenbankje dan als een paus vereerd te worden. Als de mensen je als een god gaan vereren dan kun je beter in het zand kruipen, want dan loopt het slecht met je af.

Zo kreeg Huntington van de dode rechtzinnigheid ook het etiket van 'antinomiaan' opgeplakt, omdat hij Christus en Zijn volk boven de Wet stelde. Maar Huntington heeft nooit een weteloos leven voorgestaan. Er zijn tegenwoordig zelfs rechtzinnige predikers die Huntington voor een antinomiaan uitmaken. Men denkt meer godgeleerdheid te hebben als Huntington! Dat noem ik universitaire hoogmoed van de bovenste plank. Ik wil met deze letterknechten niets te maken hebben, want zij belasteren Christus in Huntington.

Een mens wil wel hoogbekeerd door het leven gaan en door het volk geëerd worden, zoals Saul dat wenste, maar als je het beeld van Christus mag dragen, dan zal je ook vandaag door de ouderlingen en Schriftgeleerden verworpen worden. Want het is om het even wie de duivel gebruikt om Gods werk verdacht te maken en in een kwaad daglicht te stellen. Huntington wist dat bij ondervinding. Wat dat betreft is de tijd nog niet veranderd. Als men verwaardigd wordt te leren wat Huntington leerde, dan blijft dezelfde etikettering niet uit. Daar hoeft je niets voor te doen, dat krijg je allemaal gratis. Maar het zijn medailles, hoor, daar heeft de godsdienst heel geen erg in, want anders zou ze niet zo scheutig zijn met al die bevorderingen. Wat dat betreft zijn je vijanden net zo nuttig als je vrienden. Maar ach, vergeleken met het borgtochtelijk lijden van Christus valt de ver-

drukking van de Kerk geheel in het niet. Gods kinderen worden evenwel postuum in ere hersteld en zullen de eerkroon dragen. *“Door U, door U alleen, om het eeuwige welbehagen.”*

De intrageneratie-mobiliteit² in het leven van de kolensjouwer heeft echter zijns gelijke, op een enkele uitzondering na, niet gekend. Huntington zegt zelf ten aanzien van dit wonderlijke feit: “Hij, die eens tot het uitschot en uitvaagsel van Cranbrook behoorde, is nu de hoogste ambtenaar van die plaats, een ambassadeur des hemels en een zoon des vredes.”

Hij was kennelijk van God geroepen en bevorderd tot het hoogste ambt van predikant. De kolensjouwer had niet op een universiteit gestudeerd, maar was van God geleerd en had een diepe blik in de verborgenheden van de Godsgeheimenissen.

“Want er is geschreven: Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan en het verstand der verstandigen zal Ik te niet maken”, 1 Kor. 1:19.

De verklaring van de ondertitel: *“Is de Wet een regel des levens in het stuk der dankbaarheid?”* is, zoals gezegd, al eerder verschenen in een verkorte brochurevorm en kan derhalve worden beschouwd als een proeve ten aanzien van de hoofdtitel van dit boek. De brochure heeft, zoals we zeiden, al vele pennen en tongen in beweging gebracht. Zelfs op ‘dominee-niveau’ tracht men in ellenlange verweerstukken te weerleggen dat de Wet wel een leefregel in het stuk der dankbaarheid zou zijn. Maar die strijdstukken blijken stuk voor stuk uiterst verward. Het lijkt wel dogmatische hutspot. Men verwijst naar teksten alsof Gods Woord een woordenboek is. Men interpreteert uit losse hand en men maakt karikaturen om die vervolgens met het stempel ‘onbijbels’ van de hand te wijzen.

Er zijn er, die de gevoelstaal des geloofs, welke ik in de betreffende brochure placht te gebruiken, omzetten in letterkundige theologie en de zaken vervolgens tegen elkaar uitspelen. Dat heeft men met Huntingtons geschriften ook gedaan. Maar ik kan u wel vertellen, dat ware broeders dat soort gekarikatureerde circulaire van de hand wijzen. Petrus zegt van Paulus dat

2. Het niveauverschil ten aanzien van de beroepspositie in eigen leven.

hij dingen zegt, die zwaar zijn om te verstaan. Maar Petrus heeft de woorden van Paulus niet verdraaid! Men leze: 2 Petrus 3 vers 16. Ik wens dat dit boek voor velen, die verstrikt zitten in een plichtreligie, nog eens een gezegende uitwerking mag hebben. Gelukkig zullen er ook nog zijn, die dit boek bevindelijk zullen verstaan. Ik weet dat ze er zijn.

Iemand beweerde dat bepaalde uitdrukkingen in de brochure: *“Is de Wet een regel des levens in het stuk der dankbaarheid?”* niet in de Bijbel zouden staan. Dat is toch wel het toppunt van horizontalisme, alsof een preek louter uit bijbelteksten bestaat. Het ging om de uitdrukking, *dat de Wet ook gestorven is voor degenen die aan de Wet gestorven zijn*. Deze uitdrukking zou volgens zeggen niet in de Bijbel staan. Misschien moet men nog leren lezen, want Paulus bevestigt deze uitspraak in Romeinen 7 waarin de apostel een beeldspraak van het natuurlijke huwelijk gebruikt. Hij zegt als de man (*geestelijk - de Wet*) gestorven is, dat de vrouw vrij is om met een ander (*geestelijk - Christus*) te huwen. Deze beeldspraak gebruikt Paulus dus ten aanzien van het sterven aan de Wet. Gods volk is vrij van de Wet, overmits zij die gestorven is. Zou de apostel zich vergist hebben in deze geestelijk bedoelde beeldspraak? Dat te denken zou toch godslasterlijk zijn, nietwaar? Het is triest te moeten constateren dat sommigen de zaken betreffende de heiligmaking, zoals verwoord in de brochure, tegenover elkaar uitspelen en op deze wijze karikaturen maken.

Wat is een karikatuur eigenlijk?

Als je voor een lachspiegel gaat staan dan zie je je lichaam in allerlei belachelijke vormen. Die lachspiegel maakt een karikatuur van je lichaam. Door een karikatuur van iemand te maken, maak je iemand belachelijk. Nu, dat hebben ze Christus ook aangedaan. Men maakt door allerlei losse leerstellingen een spotprent van Christus. Ze hebben Zijn woorden verdraaid tot hun eigen verderf. Wij hebben dus niets anders te verwachten: *“Gedenk des woords, dat Ik u gezegd heb: Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. Indien zij Mij vervolgd hebben, zij zullen*

ook u vervolgen; indien zij Mijn woord bewaard hebben, zij zullen ook het uwe bewaren”, Joh. 15:20.

Een zeker predikant meende er goed aan te doen zijn vijandschap tegen de bewuste geloofsleer van Romeinen 5 : 1-10, zoals verwoord in onze lectuur, van de kansel te moeten blaffen. Hij strooide met etiketten met als opschrift: ‘rechtvaardigmakingsdrijver’, ‘dopers’, enzovoorts. Ja, als heilige huisjes omver geblazen worden dan huilen de wolven in het woud. Het mocht God nog eens behagen om hun blinde zielsogen te openen. Daar hopen we dan maar op, want overtuigen is geen mensenwerk maar Gods werk. Er is echter niets nieuws onder de zon.

John Wesley, de arminiaan, meende met verweerschriften de calvinistische opwekkingsprediker, George Whitefield, in een kwaad daglicht te stellen, omdat Wesley meende de verkiezingsleer, die Whitefield leerde, als onbijbels te moeten afwijzen. Wat zou daar nu de oorzaak van geweest zijn? Nu, het is de duivel om het even wie hij gebruikt om Gods werk verdacht te maken. Want onder de prediking van Whitefield zijn er duizenden tot bekering gekomen. Nou, je moet maar niet denken dat de duivel toen op zijn lauweren heeft gerust. De duivel vindt het best als men met leerstukken elkaar te lijf gaat. Want hij weet dat droge leerstukken net zo slecht te kauwen zijn als stukken leer. Ik mag u ten aanzien hiervan nog wel een ding zeggen. Ik werd verwaardigd om al die strijdbrieven voor de Heere neer te leggen. De zondag daarop ging ik voor eigen waarneming uitgeblust naar Gods huis. Onder het zingen kwam God echter met de woorden van Psalm 147 vers 7 in mijn ziel af te dalen:

*“Hij wil in gunst uw heil bewerken,
De grendels uwer poorten sterken,
En zegent in uw land uw kind’ren;
Hij doet geen krijg uw wasdom hind’ren;
Hij deelt den liefelijken vrede,
Zelfs aan uw verste grenzen mede;
Met vette tarw’ wil Hij u spijzen,
En kronen met Zijn gunstbewijzen.”*

Dus al die *krijg* tegen de leer van Romeinen 7, 1 Korinthe 1:30 en Galaten 5:1 zal de wasdom van die leer niet kunnen verhinderen. De plaatselijke predikant uit het dorp mijner inwoning preekte die zondagmorgen uit Kolossenzen 2. Vanuit vers 14 leverde hij het bewijs dat de Wet der Tien Geboden voor Gods volk aan het kruis genageld is. *“Uitgewist hebbende het handschrift dat tegen ons was, in inzettingen bestaande, hetwelk, zeg ik, enigerwijze ons tegen was en heeft datzelve uit het midden weggenomen, hetzelfde aan het kruis genageld hebbende”*, Kol. 2:14.

Ziet u, dat God altijd Zijn eigen werk bevestigt! Dan maakt Hij het weer nieuw. Ja, want God zegt: *“Ziet, Ik maak alle dingen nieuw. En Hij zeide tot mij: Schrijf, want deze woorden zijn waarachtig en getrouw”*, Openb. 21:5.

U ziet dus dat de Wet geen regel des levens kan zijn, want, volk, wij zijn geheel alleen in Hem volmaakt door het naakte geloof, zonder iets daarnaast en daarbij.

Mijn wasdom bestaat daarin dat God middels de lectuur zondaren bekeert, Zijn volk troost en het rijk van de duivel in stukken breekt, ja, tot aan de verste grenzen! En daar mogen we zelf ook van mee-eten, want: *“Met vette tarw’ wil Hij u spijsen en kronen met Zijn gunstbewijzen.”*

Ik verheug me er op dat de Heilige Geest zal gaan waaien door de hof van Israël, Nederland, ja, tot aan het uiterste der aarde.

Als het volk der Joden tot bekering gebracht is, dan zal er op aarde nog een heerlijke heilstijd aanbreken, waarin de Kerk zal delen in de heerlijkheid van het Lam, zoals Petrus, Johannes en Jakobus beleefd hebben op de berg der verheerlijking.

En nu een vraag, die geen enkele letterknecht kan beantwoorden: *Welke regels hadden de drie apostelen op de berg der verheerlijking naast deze regel: “Zij zagen niemand dan Jezus alléén?”*

Ja, daar sta je nu met een gesloten mond, tenminste dat hoop ik. Geen regels dus, maar **Christus alléén!** Er staat niet: Alléén Christus, maar Christus alléén! Dat betekent: Hij heeft de pers alléén getreden en niemand van de volkeren was met Hem. Dat zien we zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament beves-

tigd. Ten tijde van Eli was de ark (Christus) zeven maanden in het Filistijnse land en heeft daar het rijk van de duivel aan Zijn voeten onderworpen. Hetzelfde zien we op Golgotha. Op Golgotha vindt u geen regel des levens, maar een volbrachte Wet aan het hout gespijkerd. Amen.

Laten al die letterknechten zich middels dit boek maar meten met de godgeleerdheid van Huntington, dan komen zij er hopelijk wel achter waar ze mee bezig zijn.

Anderzijds zijn er maar weinig kinderen van God, die leven uit de heiligmaking van Christus. Ja, want er is maar één heiligmaking, namelijk die van Christus, Die Zijn volk tot Heiligmaking is. En haar heiligmaking? *"Ik ben zwart"*, ja, verder komt dat volk niet wat betreft haar heiligmaking. *"...doch liefelijk"*, maar dat is vanwege de vlekkeloze heiligmaking van Christus. De Bruid heeft zichzelf wel leren kennen als een afzichtelijk monster, maar dan toch liefelijk. Já, in Zijn ogen. 'Zwart' en 'liefelijk' horen in het leven der genade dus bij elkaar.

Echter, het is en blijft een eeuwig wonder als God naar recht ons niet wil schuldig keuren. Als dat beleefd wordt dan heeft God ons dus wel eerst ingewonnen om ons eigen vonnis te ondertekenen en onvoorwaardelijk aan Zijn zijde te vallen met verlies van eigen ik en alle vrome dekmantels.

Rome wilde haar dogmatische dekmantels ook naast Christus handhaven en is in dat streven nog niets veranderd. Maar Luther zei: "Het is Christus ALLEEN!" En dat terwijl diezelfde Luther zei dat de dogmatiek zijn leven was! Ja, het leven des geloofs lijkt paradoxaal, maar het is nu eenmaal geen begripsleer. Als Christus het alléén is, dan is Hij het natuurlijk ook alléén in de heiligmaking en niet alleen in de rechtvaardigmaking. Gods volk wordt derhalve alleen gezegend omwille van de volmaakte lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid van Christus. Gods volk heeft geen andere heiligmaking dan die van Christus. Als men een andere heiligmaking heeft, dan is men geen kind van God.

In deze meditatieve inleiding is de tekst van de eerder uitgegeven brochure echter wat uitgebreid en aangepast aan hetgeen

Huntington in dit boek uiteenzet aangaande de functie van Wet en Evangelie.

Iemand die niet aan de Wet gestorven is, kan nooit verstaan dat het einde der Wet Christus is, voor een iegelijk die gelooft. Want als men aan de Wet gestorven is, is men vrij van de Wet, zoals Paulus dat verwoordt in Romeinen 7. Men is niet vrij om te zondigen, opdat daardoor de genade te meerder zou worden, dat zij verre. Maar een christen is vrij van de Wet om in de gemeenschap met God en Christus te leven. Het vlamdend lemmer der Wet blokkeert de toegang tot het hemelhof, maar die der Wet gestorven zijn hebben een vrije toegang door één Geest tot de Vader. Gods volk wordt niet in de vrijheid gezet om haar leven naar de Wet te normeren, maar om Gods lof te vertellen en te verkeren in Zijn gunst en gemeenschap door het geloof. Dat is haar leefregel! Gods volk regelt dat zelf niet, zij wordt geregeld door de bediening des Geestes. De Wet is geen norm, maar de Wet is en blijft Wét en neemt derhalve geen genoegen met dankbare doe-het-zelvers, die de Wet vriendelijk toelachen met de gedachte, dat zij door hun 'doen' meer en meer vorderen in heiligmaking.

De liturgie-vertaling van de Tien Geboden (achter de Psalmen), zoals verwoord in de laatste regels van het negende vers: "*Gun door 't geloof in Christus' krachten, om die te doen uit dankbaar - heid*", staat dus haaks op de waarheid der Schrift en op de inhoud van dit boek. Wij hebben kennelijk de liturgie tegen. Maar liever alle liturgie tegen, dan Gods Woord tegen. In deze liturgie-vertaling wordt het roomse geklater vermengd met het geloof in Christus. Dat heeft een wettische heiligmaking als gevolg. Want hoe kan men door het geloof de geboden doen? Hoe is het mogelijk om door het geloof niet te stelen, niet te moorden, niet te lasteren, enzovoorts? Wie meent dat dat wel kan, draait de zaak om, want het geloof is niet op de overtreding en op het gebod gericht, maar op Christus, het Voorwerp des geloofs. Daarom zijn de vruchten des geloofs altijd overeenkomstig de Wet van Christus. Niet om de Wet der Tien Geboden

te doen uit dankbaarheid, maar ter bevestiging van het volmaakte werk van Christus. En Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet. De genadevruchten uit Christus zijn volmaakte en volledige vruchten. Daar komt geen mensenwerk aan te pas. Want als de Heere genade geeft, vervult Hij het hart met Zichzelf. Zo hebben Gods kinderen ook de vervulde Wet in hun harten, want zij hebben Christus en al Zijn weldaden aangenomen, door een geschonken Heere Jezus, Die zij van de Vader hebben ontvangen.

En als Christus mijn hart heeft, werkt Hij met mij en ik niet met Hem. Dat was nu net het geschil tussen Da Costa en Kohlbrugge. Da Costa zei: 'Ik werk met Christus'. Maar Kohlbrugge zei: '*Christus werkt met mij!*' Kohlbrugge was blijkbaar aan de Wet gestorven, want anders was die man nooit achter dit geheim gekomen. Amen.

Is Da Costa dan geen kind van God?

Daar oordeel ik niet over. "*Die mij oordeelt, is de Heere*", zegt de apostel Paulus. We hoeven gelukkig niet over iemands staat te oordelen, ook al komt men op uit de Wet. Dat kan dus blijkbaar ook onder Gods volk voorkomen.

Het antwoord op de ondertitel van dit boek: "*Is de Wet een regel des levens in het stuk der dankbaarheid?*" dat wij met de hulp des Heeren met u wensen te overdenken, is een vraag van gewicht en van fundamentele betekenis voor het leven des geloofs.

Aanleiding tot het uitgeven van dit boek is het gedurig geconfronteerd worden met een wettische geest, ten aanzien van het stuk der dankbaarheid, die in onze dagen hoogtij viert, waardoor de leer van vrije genade zodanig verduisterd is geworden, *dat de vrijheid, die er in Christus is, niet of nauwelijks gekend wordt, ja zelfs openlijk wordt bestreden.*

Men spreekt over het stuk der dankbaarheid, alsof die daarin zou bestaan, dat een christen zijn aangezicht moet wenden naar de Wet der Tien Geboden, om zijn leven daarnaar te richten en de Wet te nemen als regel des levens.

Ik wil geen banale taal gebruiken, maar ik kan er niet aan ontkomen, om deze stelling te definiëren als een regel om de dood vruchten te dragen. Want de Wet verandert nooit van eigenschap. De bloedwrekende gerechtigheid en het vlammen lichter van Gods heiligheid blijft een absoluut feit voor een wets-overtreder en een goddeloos mens. Deze degradatie van de mens vond de godsdienstige mens blijkbaar te erg en men is op zoek gegaan naar een regel, om zowel de Wet als het Evangelie te vriend te houden in het zogenaamde leven der dankbaarheid.

Maar dan adviseer ik die mensen een sterke bril te kopen, hoewel ik in het geheel geen verstand van brillen heb, maar als men met één oog naar de Wet en met het andere oog naar het Evangelie moet kijken, daar wordt men, mij dunkt, opvallend scheel van. Men verstaat dan de Wet niet, want de Wet is geestelijk en ik ben vleeselijk, verkocht onder de zonde. Daarom staat er geschreven: *“Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet, om dat te doen”, Gal. 3:10.*

Hoe zou men dat toch gedaan krijgen om het leven te normeren naar de Wet, die geen enkele zucht zonde door de vingers ziet? Het is echter wel bekend waar men die visie vandaan haalt, namelijk uit de dogmatiek. Men projecteert de dogmatiek zodanig op het leven, als zijnde dát de praktijk der godzaligheid. Maar het is een geest, die opkomt uit de Wet. En nu moet u goed verstaan: ik ben niet tegen dogmatiek in tegenstelling wat sommigen in hun strijdvaandels beweren, maar de dogmatiek moet opkomen vanuit een levend geloof in Christus. Anders worden de deugden des Vaders nooit in de ziel verheerlijkt. Weet u wat hemelse dogmatiek is? Dat Christus Ruiter is op vrijgemaakte ezels. Wie het vatten kan, die vatte het.

In de praktijk van het leven blijkt de *visie* (want meer is het niet) van een genormeerd leven, niet meer dan een vermenging van Wet en Evangelie, ook al gaat dat gepaard met een rechtzinnige belijdenis. Ja, de belijdenis kan zelfs dermate rechtzinnig klinken, dat menige arme zondaar zulke mondbelijders ziet wandelen als eikenbomen der gerechtigheid, terwijl zij in wezen niet meer zijn dan witgepleisterde graven en gebroken bakken, die

geen water houden. Een hoofd vol met dogmatiek maakt opgeblazen.

Wil men dogmatisch van de vloek der Wet verlost worden, dan zal men een gerechtigheid moeten hebben, die overvloediger is dan die van de Farizeeën.

“Want Ik zeg u: Tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij, dan der Schriftgeleerden en der Farizeeën, dat gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan”, Matth. 5:20.

We willen enkele zaken vooraf onderscheiden:

1e. Iemand die onder de Wet verkeert, kan heel de Bijbel en heel de gereformeerde dogmatiek in zijn hoofd hebben, maar als men niet gestorven is aan de Wet, is men een absolute vreemdeling en vijand van het heilsfeit, dat het einde der Wet Christus is, voor een iegelijk die gelooft. Want wat is geloven? Geloven is niets doen! De eis der Wet is: *“Doe dat en gij zult leven.”* De Wet bevat dus ook een belofte voor degenen die de Wet doen. Maar laten we het daar niet over hebben, want men betracht de Wet bij hopen en men meent werkelijk op deze wijze het eeuwige leven in te gaan. Maar met de eis der Wet: *“Doe dat...”*, wordt vanzelf een volmaakt ‘doen’ bedoeld. Er is dus geen beginnen aan. Ieder mens is echter na de zondeval met wettische werken begonnen om er nooit meer mee op te houden. Maar de rechtvaardigheid die uit het geloof is, doet niets. Ja, dat is het wonder. Gods volk wordt in haar werk afgebroken en afgesneden en gebouwd op het werk van Christus alleen. Het is vrije genade. Mijn werk is dus een vloek bij Zijn werk. De massa wil natuurlijk netjes leven, maar ik moet de eerste mens nog tegenkomen die dat doet.

Want er staat geschreven: *“Er is niemand die goeddoet, ook niet tot één toe”*, Ps. 14:1, Ps. 14:3, Ps. 53:2, Ps. 53:4, Rom. 3:12.

Dus het is van tweeën één! Of niets doen, of werken! Dat geldt zowel voor de rechtvaardigmaking, als in het leven der heiligmaking. Want Gods volk heeft geen twee, maar één Voorwerp des geloofs, namelijk Christus. *“Die ons geworden is Wijsheid*

van God en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing”, 1 Kor. 1 : 30.

Derhalve is het geloof alleen op Christus gericht en niet op de overtreding van het gebod. Het is dus niet de Wet én Christus, maar de Wet *in* Christus.

2e. Men kan in de eerste plaats naar de *staat* des levens onder de Wet verkeren, maar dat is een onverzoend leven en zonder genade.

In de tweede plaats kan een kind van God naar de *stand* des levens onder de Wet verkeren. Dan is men onvruchtbaar en ver van de beoefening van het ware geloof en van de gemeenschap met Christus. Wij oordelen echter niet over de staat van een mens, want dat kunnen we gerust aan God overlaten, maar wij wensen met deze inleiding de wettische geest aan de kaak te stellen, waarmee, in het algemeen gesproken, de gereformeerde gezindte vergiftigd is.

Maar er is blijkbaar niets nieuws onder de zon. De Heere Jezus heeft heel Zijn leven hier op aarde met deze wettische geest te strijden gehad. En Zijn knechten zullen in deze ook Zijn voetstappen moeten drukken. Niet ter navolging, à la Thomas à Kempis, maar omdat zij één plant en één Geest met Christus zijn, vanwege de inlijving in het Lichaam van Christus.

Wij volgen Jezus niet na. Want een verloren schaap ligt op de schouders van de Goede Herder. Waar het Hoofd is, aldaar zal ook het Lichaam zijn. Gods volk hoeft dus niets te doen. Zij wordt gedragen, want zij wandelt door het geloof en niet door aanschouwen. Maar wettische geesten wandelen door aanschouwen en kunnen hen niet verdragen, die door het geloof en de liefde wandelen.

Daar wist Paulus alles van. Die man heeft ook zijn ganse leven tegen de beschouwelijke godsdienst moeten strijden. Ook Huntington is bijna zijn ganse leven door deze wettische geest beïnvloed. Maar met de wapenen uit de wapenkamer van Christus, in woord en geschrift, heeft hij hen in Zijn Naam verhouwen. We zullen de twee inleidingspunten nog wat nader bezien.

A. In het eerste geval probeert de wettische geest een heilsweg aan elkaar te rijgen, waarin men proclameert dat men geen verloren zondaar behoeft te worden in de inleving des harten voor God, laat staan dat men gelooft dat men verloren is. Want dat de opstanding van Christus en dus ook de opstanding in het nieuwe leven, door de dood gáát, daar zijn dezulken wezensvreemd aan en zij willen daar ook niet ván weten. Het is ook een eeuwig wonder, als onze blinde zielsogen voor het geheim van zalig worden geopend worden. Maar dat neemt niet weg, dat als iemand met een wettische geest toch meent een kind van God te zijn, hij een zuurdesem is voor zijn omgeving. Hij is als een rottingsproces, waarin het zuurdesem het gehele deeg verzuurt.

De wettische geest heeft naar de staat des levens, namelijk al haar wortels nog in het werkverbond en men wil maar van één ding weten: werken om zalig te worden. En als men door verbeelding en inbeelding meent dat men, op grond van staat en goed gedrag, het 'station der bekering' met enige kenmerken is gepasseerd, waarin men leeft in een roes van wettische heiligmaking, dan hebben die zielen maar één ding: een genormeerd leven. Meer hebben ze niet. En dat houden zij voor het leven des geloofs. Dat geldt zowel voor de hallelujagodsdienst, die haar beschouwelijke huis op de zandgrond van het sentiment gebouwd heeft, als voor de wettische dogmatici, die achter het geveltje van de rechtzinnigheid het heimelijk op een akkoordje gooien met de luchtige godsdienst. Dezulken hebben uiteindelijk één ding gemeen, dat zij een 'geloofsleven' zonder ware bevinding hebben.

Weet u wat me altijd opvalt? Dat beide partijen altijd de ware bevinding als een onbelangrijk en overbodig iets willen voorstellen. 'De grond zit niet in de bevinding', zeggen ze dan. En dat is nog waar ook. Maar daar zit nu juist het vergif. Ze hebben namelijk geen andere bevinding dan deze, dat ze geen bevinding hebben. Of het is een bevinding zonder Persoonskennis van Christus. Nu, dat is een leven zonder genade. Ik heb zulke zielen nog nooit horen getuigen van Christus en van het recht Gods

verheerlijkt in Christus. Want als dat gekend mag worden, dan houd je inderdaad geen bevinding meer over dan deze: “Ik een hel en Christus mijn Hemel.”

Mijn bede is dat dit boek een middel mocht blijken, om de wettische geesten te ontmaskeren en degenen, die daarmee bezet zijn te leiden tot die ene Naam onder de hemel gegeven tot zaligheid, met verlies van alle eigengerechtigheid die uit de Wet is.

Maar u weet niet wat ik allemaal beleefd heb.

Als het Christus en Dien gekruisigd niet is, blijkt het uiteindelijk nog te goed voor de mesthoop te zijn. “*Het is schade en drek*”, zegt Paulus. Dan behoeven we Gods voorzienigheid in het dagelijkse leven niet te verachten, want Gods volk leeft op kosten van Christus voor tijd en eeuwigheid beide. En dan moeten alle dingen medewerken ten goede. Maar als uw beleving buiten Christus en Dien gekruisigd is, hoe gevoelig en gemoedelijk uw bedoelingen en gesteldheden ook zijn, dan leeft u uit een wettische geest en weet u derhalve niet, dat het einde van de Wet Christus is voor een iegelijk die gelooft. Er reizen wat mensen met een gemoedelijk karakter naar een ingebeelde hemel, menende dat gemoedelijkheid een grond is voor de eeuwigheid.

De hel zal vol zijn met gemoedelijke en vriendelijke mensen, echter, de hemel zal vol zijn met ‘harde’ en ‘stugge’ mensen. En natuurlijk geldt dat ook andersom. En nu pleit ik niet voor harde en stugge mensen, want al is een kind van God scherp en stug, dan is het ook net een staalborstel. Hoewel die ‘staalborstels’ wel eens aardig door de roest van de godsdienst heen kunnen prikken. Maar het etiket van ‘stugheid, hardheid en scherpheid’ krijgen sommigen van Gods kinderen door de godsdienst opgeplakt, maar zij kent hun ‘gouden’ innerlijk niet. Sommigen van Gods kinderen worden evenwel verwaardigd hun naasten eerlijk te behandelen. Want God heeft Zijn eer verheerlijkt in hun harten en dat kunnen zij niet onder een korenmaat zetten. Maar dat snijdt natuurlijk wel diep in het vrome vlees. Want al komt de godsdienst met het Evangelie, dan komen zij met de Wet en al komt de godsdienst met de Wet, dan komt dat eerlijk

gemaakte volk met het Evangelie. Ja, dat kan het niet laten, omdat dat volk Christus wil verheerlijken. Waren er maar meer van zulke kinderen Gods. En nu bedoel ik niet dat men dat moet nadoen, want dan krijg je te maken met het zuurdesem van de Farizeeën.

Maar anderzijds: als zachtmoedigheid geen vrucht is uit Christus, dan is het tenslotte maar verkapte vijandschap en derhalve niet meer dan een wettische geest. Aan de andere kant is het natuurlijk zo, dat er geen kind van God bestaat, die niet met de zachtmoedigheid van Christus bedeed is. Want Gods kinderen zullen allemaal uit Christus vruchten dragen.

Hoe is een wettische geest te onderkennen?

Men maakt van Christus een Mozes en van Mozes een Christus. Christus heeft het voldaan en Mozes zorgt voor de uitwerking. Mozes is de man, die het leven mag regelen en Christus mag toekijken en tevreden zijn. Dat vergif heerst in de meest rechtse kringen! Maar een wettische geest gelooft Mozes niet, anders zou men in Christus geloven. Want Mozes geeft geen genade. Hij slaat de Wet aan stukken. Hij slaat de Wet uit handen bij degenen die met de Wet willen werken.

Nu moet u goed verstaan dat velen onder een wettische geest verstaan, alleen zoals de Farizeeën zich openbaarden. Maar dan heeft men wel een heel smalle blik. De reikwijdte van een wettische geest is onvoorstelbaar groot. Een kerkmens met een vriendelijk en onderdanig karakter wordt bijna door iedereen als 'Evangelisch en ruim' gekwalificeerd. En iemand met een nors of een scherp karakter krijgt doorgaans door de 'goe-gemeente' het stempel 'wettisch' opgedrukt. Maar iemands karakter heeft weinig met 'evangelisch' of 'wettisch' te maken! Er zijn in het verleden vele predikers geweest, die als zonen des donders, evangelischer waren dan die zogenaamde gunnende collega's. Gods kinderen met een 'scherp' karakter zijn vaak eerlijker dan die met een gemoedelijk karakter. De 'scherpen' zijn dikwijls vrijmoediger en gastvrijer, dan de gemoedelijken. Een kind van God met een gemoedelijk karakter blijkt in veel gevallen zelfs

nog wettischer te zijn dan een kind van God met een ‘scherp’ karakter. Want een kind van God met een gemoedelijk karakter is niet zelden opleggerig van handen en naait de godsdienst snel kussens onder de oksels, om niet geïsoleerd te raken. Hij ziet zijn liefde en genegenheid tot God en zijn naasten niet zelden als vrucht van zijn godsvrucht. Er zijn veel van Gods kinderen die met de godsdienst heulen, omdat zij met ‘Jodenvrees’ bezet zijn. Maar God rekent wat dat betreft wel met Zijn volk af. Ik weet niet of u me verstaat. Dit feit zal door de Schriftgeleerden ook wel weer verkeerd uitgelegd worden, maar dat scheelt me niets. We zijn de ‘Huntingtons’ kwijt in onze dagen. Vele predikanten durven van de kansel én tegen elkaar niet meer te zeggen waar het op staat. Men houdt elkaar de handen boven het hoofd. Ten koste van? Ja, van de ere Gods, onder de dekmantel van liefde tot de naaste. En onder de schijn van (schijn)eenheid. Maar er heerst alom verwarring en verdeeldheid. Want de ware eenheid is uit God. Er wordt wat eenheid gezocht waar God niet vanaf weet. *“Ziet, zij zullen zich zekerlijk vergaderen, doch niet uit Mij; wie zich tegen u vergaderen zal, die zal om uwentwil vallen”,* Jes. 54:15.

Wat is er dan nodig, inleider?

De beoefening van het gebed van de Bruid uit het Hooglied: *“Ontwaak, noordenwind! en kom, Gij zuidenwind! doorwaai mijn hof, dat Zijn specerijen uitvloeien. O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame en ate Zijn edele vruchten!”* Hoogl. 4:16.

Gods volk moet echter aan haar liefde tot God en de naaste sterven, want de Heere kan er niets van gebruiken. De naadloze linnen rok van Christus werd onder de krijgsknechten verdeeld. Die rok was een liefdesgave van de Kerk, maar Christus legde haar af, omdat zelfs de genegenheid van Zijn Bruid tot Hem niet in aanmerking kon en kan komen bij het unieke werk van Zijn Middelaarschap.

Dat moet bevindelijk geleerd worden, anders zult u de Wet als leefregel naast Christus handhaven. Maar dan ontrooft u Zijn kroon. Er heerst tegenwoordig een godsdienst, die zonder

Christuskennis bekeerd is (in eigen oog) en met zo min mogelijk 'genade' naar de hemel denkt af te reizen.

In het 'gunstigste geval' is men teruggekeerd naar de leer van de wedergeboorte, de zogenaamde kenmerkenleer. Men spreekt elkaar zalig op grond van enige kenmerken. Maar de leer van de rechtvaardiging van de goddeloze heeft men uit de Bijbel gescheurd en ingeruild voor een godsdienst, waarin Christus gemist wordt. Maar dan wordt alles gemist. Degenen die Romeinen 5 en 7, 1 Korinthe 1:30 en Galaten 5:1-18 bevindelijk kennen en leren, zijn in onze dagen veracht en verdacht. Maar ja, het is nu eenmaal het pad van de Koning. Dus, volk, als God u rechtvaardigt in het dodelijke tijdsgewricht en u van de werken Gods gaat getuigen, dan krijgt u er een 'cadeautje' bij, namelijk afgunst en verdachtmaking en veel twistingen van de wettische godsdienst, zowel aan uw linker- als aan uw rechterzijde.

Velen pronken met hun geloof, maar dezulken weten niet hoe ze eraan gekomen zijn. Maar dat volk kan het vertellen hoe zij aan het geloof gekomen is. Weet u waar God Zijn volk met het geloof begiftigt? Op de rand van de hel, want daar wordt Christus aan haar ziel geopenbaard, Die de sleutels heeft van de hel en van de dood.

Nu moet u niet denken, dat iemand met een wettische geest, *die voor een kind van God gehouden wil worden*, met werken aan komt dragen, zoals de rijke jongeling dat bij Christus deed. Want voor de rijke jongeling was het nog maar de vraag of hij het eeuwige leven zou beërven, hoewel die jongen wel dacht dat hij al een heel eind was gevorderd. Maar nee, de wettische geest, die inbeeldt Gods kind te zijn, stemt het werk van Christus toe als honderd procent noodzakelijk. Men is in vele gevallen, naar de letter, volledig bijbels. Men weet het ook nog zodanig over te dragen, dat menig kind van God hun verhaal en stellingen als waarheid zullen toestemmen. Velen weten doorgaans een rij oudvaders te citeren waar je *u* tegen zegt. Men weet daarin zodanig onderscheiden te werk te gaan, door de verschillen van bijvoorbeeld Luther en Calvijn te ontleden op een wijze waarvan je versteld staat, zodat je menigmaal denkt, dat je te maken hebt

met een veredeld soort van de Schriftgeleerden. En nu bedoel ik niet als dat onderzoek wordt gepleegd in het kader van een bepaalde studie, dat zoiets te veroordelen is. Het gaat maar om het oogmerk. Is het een oogmerk bij God vandaan, of is het oogmerk daarin gelegen, om de eer van elkander te zoeken en mensen te behagen?

Maar kom, het gaat nog verder. De wettische geest kan zover komen, dat het enige bevinding kan verklaren, waarvan een ongeoeffend kind van God zou zeggen: 'Hij heeft er meer van geleerd dan ik.'

Ja, het kan zover gaan, dat men met het verstand doordringt in het stuk van de rechtvaardigmaking, waarvan Gods ellendig en arm volk uit Zefanja 3:12 zou zeggen: 'Hier hebben we een man, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft.'

Maar nochtans zijn dezulken niet verder dan Bileam, die zelfs door de Geest het volk Israël zegende, ja, zelfs van de Ster geprofeteerd heeft, Die voort zou komen uit Jakob. En het is allemaal uitgekomen, hoor. Bileam had geen valse profetie, maar een vals hart en een wettische geest, zoals wij allen van nature. Men kan deze wettische geest alleen maar onderkennen als men zelf aan de Wet gestorven is. Dan krijgt men voelsprietten en de bekwaamheden van God om de geesten te beproeven, of zij uit God zijn. Want dan ziet men pas recht, dat wat in het vat is er ook uitkomt. Als iemand onder de Wet verkeert, naar staat of stand, is hij te herkennen door zijn wettische gestalten, spraak en daden. Uw spraak maakt u openbaar!

B. Nu is er wel een onderscheid tussen een wettische geest van een onverzoend mens, *die zich tot Gods volk rekent* en een kind van God, die tot de Wet is teruggekeerd. Want het leven kan nu eenmaal niet van de dood leven. Een kind van God zal bij de Wet de hongerdood sterven, omdat een leven uit de Wet een leven is om de dood vruchten te dragen. Maar een geestelijk dood mens zal zich wel voelen onder de Wet, omdat zij het leven vindt in haar dode werken. Die twee zielen zullen niet met elkaar kunnen leven, want Gods kind onder de Wet heeft toch kennis aan

het leven. En het leven kan de dood niet verdragen en andersom nog minder, al komt een kind van God niet zelden onder de indruk van de welsprekende woorden van de dode godsdienst. De wettische geest maakt zichzelf echter openbaar als het gaat over het stuk der heiligmaking. En dat geldt voornamelijk voor degene, die naar de staat des levens onder de Wet verkeert. Want het dagelijkse sterfpad van heiligmaking is niet en nooit na te doen of na te praten.

Voor de wettische geest is de weg der heiligmaking derhalve niet meer dan een veruitwendiging van de Wet, om de Wet als regel des levens uit de hand van Mozes te ontvangen, want ja, men wil toch genormeerd door het leven gaan. En natuurlijk stemt de wettische heiligmaking toe, dat Christus al het werk heeft gedaan tot rechtvaardigmaking, 'want' zegt zij, 'de Wet is immers gegeven om te laten zien hoe zondig we zijn en dan moet je toch wel tot de conclusie komen om tot Christus te vluchten.' Die conclusie zal een waar kind van God nooit maken, want die zal zeggen: 'Dat zal van binnen *steeds* (niet nog) bevestigd moeten worden, want buiten de Heere Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.'

Er zijn zelfs rechtzinnige predikanten, die deze paulinische leer, als zijnde een 'geestdrijverij', openlijk vanaf de kansels verwerpen. Ja, ik weet het wel, men wil kleine 'zieltjes' kweken, want dan houdt men rust in de gemeente.

Christus hoeft blijkbaar niet meer verheerlijkt te worden. En als God een ziel door een weg van hel en dood in de ruimte en in de heerlijke vrijheid van Christus zet, dan wordt zo'n ziel, die dan niet anders kan als van Christus getuigen, in die kringen uitgeworpen als zijnde een geestdrijver.

U moet voor eens en voor altijd onthouden, dat een wettische geest, 'vrijzinnig of gereformeerd', nooit kan verdragen dat Christus verheerlijkt wordt. Want voor de 'bond' ben je te zwaar en voor de 'zwaren' val je uit de band, *te licht dus*.

En als je dan gaat spreken over de Wet, zoals Paulus erover spreekt in Romeinen 7 vers 9: "En zonder de Wet, zo leefde ik eer -

tijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven”, dan staat de wettische geest je aan te staren alsof je Chinees spreekt. Maar dat is goed te verstaan, want een wettische geest weet niet wat sterven is. Een wettische geest is wezensvreemd aan het feit, dat de Wet alle zondaren, die onder de Wet verkeren vervloekt. Dat vloekvonnis is geen voorwaarde tot de zaligheid, maar een feit. Huntington zal ons dat nog wel wat nader verklaren.

De wettische geest kan derhalve zodanig opklimmen om zich de waarheid van Gods Woord eigen te maken, opdat zij anderen daarmee zou imponeren, om te komen tot een verhouding waarin men echter niet verder komt dan: ‘het wel of niet met elkaar eens zijn’. Maar van Christus hoor je nooit, laat staan dat men door de Geest van Christus spreekt en getuigt. Dat leven heeft dus niets met het leven der heiligmaking en het leven der dankbaarheid te maken. Dat kan een kind verstaan. Zij zoeken de eer van elkander en niet de eer van Christus.

Als het over de heiligmaking gaat, dan vlucht de wettische geest tot Mozes, om van hem de Wet als regel des levens te ontvangen, zodat zij haar leven daarnaar zou inrichten. En dat houdt zij ook Gods volk voor en menig kind van God die erin trapt. Het is tegenwoordig een wonder, als je een kind van God mag ontmoeten, die gestorven is aan alles buiten Christus, ook in de stand des levens.

Iemand die opkomt uit de geest van wettische heiligmaking heeft geen vereniging met Christus. Want in het leven der heiligmaking kan men elkaar alleen maar in Christus ontmoeten en herkennen. *Jezus, Die ons leven IS!* Buiten Hem heerst enkel dood en verderf. *“Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen”*, Filip. 3:8.

Wat betekent dit: elkaar in Christus ontmoeten en herkennen?

Dan is men één plant en één geest met Christus en van hetzelfde Lichaam. Men spreekt dezelfde taal, men is van hetzelfde gevoe-

len, men draagt elkander door de liefde en men heeft gemeenschap met elkaar, zonder redenering, twist en wrok, hoewel Gods geoefende kinderen elkaar ook *gezouten* de waarheid kunnen zeggen, zonder dat daardoor enige verwijdering ontstaat. Dat in tegenstelling tot de wettische geest, die altijd met een pot lijm de geesten aan elkaar probeert te lijmen om zo tot eenheid te komen. SOW is daar een van de vruchten van. Ja, dat is de populaire eenwording van vandaag, met behoud van traktament en een beetje ruim van gedachte over de homobeweging, ten aanzien van het Heilig Avondmaal en de huwelijksinzegening. De belijdenissen der vaders worden lafhartig vervangen door een stel pamfletten uit de hel, want men is bang voor eigen positie. Maar wat SOW uitleeft, leeft Gods volk in. Maar, volk van God, ween niet, want de Leeuw uit Juda's stam heeft hét Boek genomen. Hij zal alle brokstukken wel tot stof maken, want wat Hij geplant heeft rukt Hij uit, zelfs het ganse land. Hij zal Juda's stêen echter herbouwen uit het stof. Genoeg hierover.

Gods kinderen walgen evenwel van het verrot³ vlees, omdat zij een lijk geworden zijn voor de Wet. God heeft Mozes voor hen begraven. Men herkent elkaar in de oudste Broeder, door Dewelke zij verenigd zijn door de band des geloofs. Men verstaat elkaar, zonder dat men elkaar hoeft te spreken. Men beproeft de geesten, of zij uit God zijn. En als Gods vrijgemaakte kinderen het met elkaar hebben over de heiligmaking, dan verwijzen zij zichzelf naar de mesthoop en zeggen: 'Daar ligt *mijn* heiligmaking.' Maar als het gaat over dé Heiligmaking, dan zien zij door het geloof op de lijdende Knecht des Heeren, Die hun Heiligmaking is. "*Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing*", 1 Kor. 1:30.

Als Gods volk nu een Middelaar heeft, moet zij dan nog werken? Dan hoeft zij niets meer te doen, dan alleen God in Christus te schouwen door het geloof uit vrije genade.

3. Dit bedoel ik niet grof, het is bijbeltaal, volgens Jakobus 5 : 2.

Dat is het getuigenis van Gods vrijgemaakte volk. Dat volk wil niets meer te maken hebben met het beredeneerd christendom, zowel naar links als naar rechts. U kunt uw godsdienst in de leer wellicht geheel sluitend krijgen en u voor het menselijke oog overeind houden tot uw dood toe, maar als u Christus niet kent als uw Heiligmaking en wat verder verwoord is in 1 Korinthe 1:30, dan is uw godsdienst ijdel en uw vermeende rijkdom verrot en uw heilighedsklederen van de motten gegeten.

Gods volk herkent elkaar echter ook in de geestelijke hoererij, dat wil zeggen in het zoeken naar de eerste man, de Wet. Maar nu komt er één van de grootste kenmerken, om maar eens een kenmerk te noemen, waarin Gods volk elkaar herkent: *Men slaagt er nooit meer in om het graf van Mozes te vinden, want Jozua heeft de leiding.* Kaleb (hond) gaat met Jozua (Christus) het beloofde land binnen. Wie het verstaat, die weet het.

Gods ware kinderen zijn niet alleen door de Wet aan de Wet gestorven, *maar de Wet is ook gestorven voor hen.* De Wet heeft niets meer over hen te zeggen, want wat zij nu leven, dat leven zij Gode door het geloof in Christus.

Is er dan geen Wet?

Welzeker, maar ik heb een andere Wet (de Wet des Geestes des levens in Christus Jezus), welke de Wet (der Tien Geboden) het zwijgen oplegt. Ik ben vrij van de Wet en door mijn vrijheid in Christus is de Wet der verdoemenis in de boeien geslagen. Want Christus heeft de verdoemenis der Wet verdoemd door Zijn dood, zodat de Wet geen tanden meer heeft om mij te vermorselen. De dood en de hel zijn verslonden door de Verslinder van dood, hel en graf. De dood is verslonden tot overwinning, de hel verdoemd en het graf begraven, door Hem, *onze Heere Jezus Christus*, Die de Wet het zwijgen heeft opgelegd met Zijn dood. Ik ben door het geloof met Hem gekruisigd, gestorven, begraven en opgestaan, zodat de Wet geen recht van spreken meer heeft over mij. Wat is nu mijn dankbaarheid? De Wet als leefregel des levens, om mijn leven daarnaar te reguleren?

Ik, die der Wet gestorven ben, heb geen regel overgehouden dan

deze: *“Jezus, Uw verzoenend sterven, blijft het rustpunt van mijn hart.”*

De *wettige* heiligmaking, die volgt op de rechtvaardigmaking, gaat op de rand van het antinomianisme. Want al sta ik met mijn voeten in de zonde, al klaagt mijn geweten mij aan, nochtans sta ik in de vrijheid, met welke Christus mij vrijgemaakt heeft.

Maar zonde blijft zonde!

Zeker, maar genade blijft genade! En het is waar: zonde blijft zonde, ook voor Gods volk. *“Schoon zij om hun zonden, straffen ondervonden.”* Voor Gods kinderen zijn dat echter Vaderlijke kastijdingen en geen richterlijke straffen, want die heeft God met Zijn Zoon verrekend. Ziedaar: genade gaat hoger dan de hemelhoge schuld. Genade blijft genade: *“De schuld Uws volks heeft G’ uit Uw Boek gedaan. Ook ziet Gij geen van hunne zonde aan!”* De zonde krijg ik er nooit uitgeweend. Zijn inkomst is het alleen die mijn heil volmaken kan. Ik moet het van de Godsontmoetingen hebben. En daarin is God altijd de Eerste. Hoe lang is het geleden, kind des Heeren, dat God u verschenen is van verre tijden en plaatsen? Of bent u tot het lijk van uw eerste man teruggekeerd?

‘O God, bewaar mij ervoor dat ik terugkeer naar het juk der dienstbaarheid. Bewaar mij voor regels der dankbaarheid, o Zoon, die Uw Hoge priesterlijke dankzegging vervangen. Want Gij zijt mijn Schuldoffer, mijn Dankoffer, mijn Loffer, ja, mijn volkomen Gerechtigheid. Ik heb niets meer te maken met wetten en regels der dankbaarheid, die Uw dankzegging, o Zoon, verkleinen, ja, te niet willen maken. Mijn liefde tot U is niets. Uw liefde tot mij is mijn zaligheid. Uw liefde tot mij is Uw vreugde. Uw eeuwige liefde tot Uw Kerk is Uw wil, tot heerlijkheid van U, o Vader, tot glorie van U, o Zoon en tot vermaking van U, o Heilige Geest.’

‘Liefde des Vaders, liefde des Zoons en liefde des Heiligen Geestes. Uw vermaking is met de mensenkinderen.’ *“Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus...”*

Ben Ik dan een Vader, waar is Mijn eer?

‘Uw eer is Christus, o Vader. Hij is het Afschijnsel Uwer heerlijkheid en het uitgedrukte Beeld Uwer zelfstandigheid, Die alle dingen draagt door het Woord Zijner kracht, nadat Hij de reinigmaking onzer zonden door Zichzelven teweeggebracht heeft, is gezeten aan de rechterhand Uwer Majesteit in de hoogste hemelen; zoveel treffelijker geworden dan de engelen, als Hij uitnemender Naam boven hen geëerfd heeft. Ja, Hij is de schoonste aller mensenkinderen, in Wiens lippen genade is uitgestort. Zulk Eén is mijn Liefste, mijn Zielenvriend.’ *“Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen; ik heb groten lust in Zijn schaduw en zit er onder en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet”, Hoogl. 2:3.*

Waar toe dient dan de Wet?

De Wet is een tuchtmeester tot Christus. Ook in het leven des geloofs? Nee! *“Zo dan, de Wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus, opdat wij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden. Maar als het geloof gekomen is, zo zijn wij niet meer onder den tuchtmeester”, Gal. 3:24-25.*

Hoort u het goed? Er staat: gewéést. Verleden tijd dus. Dat ziet op de Wet in inzettingen bestaande. Velen vermengen deze ceremoniële Wet, die als tuchtmeester functioneerde, met de Wet der Tien Geboden, die geen tuchtmeester is, maar een bloedwreker! De Wet heeft geen enkele eigenschap om een zondaar naar Christus te drijven, want de Wet doodt, dondert en verdoemt! De Wet is dan pas een tuchtmeester tot Christus voorzover Christus de Wet in Zijn hand neemt om plaats te maken voor Zichzelf. Hoor maar: ‘Maar als het geloof gekomen is’, zegt de apostel, “zo zijn wij niet meer onder de tuchtmeester, maar *vrij*.” Niet met het vlees, maar met de geest. Het vlees onderwerpt zich der Wet Gods niet, daarom moet het door de tuchtmeester net zolang getuchtigd worden, opdat Christus gestalte in ons krije. Wij moeten geheel van Christus doorzuurd worden. Daarom moet dat ongelukkige vlees, dat nooit bekeerd wordt en zich der Wet Gods niet onderwerpt, wel vernederd worden. We hebben

onzelf in zo'n hoog aanzien, dat de Heere ervoor zal zorgen, dat we een walg aan onszelf krijgen.

Gods volk is het eigendom van Christus, naar ziel en lichaam beide. Zij dient met het gemoed de Wet Gods, maar evenwel met het vlees de Wet der zonde. Dus de Wet heeft geen zeggenschap meer over haar geweten, maar is wel een tuchtmeester over het zondige vlees, voorzover de Wet door Christus gehanteerd wordt. Daarom moet het lichaam sterven. Want dit sterfelijke moet onsterfelijkheid aandoen. Opdat wij met ziel en lichaam Hem verheerlijken en aanbidden zouden door de Heilige Geest. Alleen wordt Gods volk niet meer veroordeeld door de Wet der Tien Geboden, maar getuchtigd door de Wet van Christus, dat is haar vlees in Zijn vlees, opdat de oude mens meer en meer gekruisigd zou worden. Christus duldt niet meer dat de Wet der Tien Geboden over Zijn vrijgekochte volk heerst, want Hij is Koning in eeuwigheid. Paulus getuigt daarvan in Romeinen 7:6: *“Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de Wet, overmits wij gestorven zijn.”* *“Doen wij dan de Wet te niet door het geloof? Dat zij verre; maar wij bevestigen de Wet”*, Rom. 3:31. *“Alzo is dan de Wet heilig, en het gebod is heilig, en rechtvaardig, en goed”*, Rom. 7:12. En als Paulus het heeft over het dagelijkse sterfpad van de heiligmaking in het stuk der dankbaarheid, dan zegt hij: *“Ik sterf alle dagen, hetwelk ik bet uig bij onzen roem, dien ik heb in Christus Jezus, onzen Heere”*, 1 Kor. 15:31.

Hij is door de Wet aan de Wet gestorven in de rechtvaardigmaking, dus met Christus gestorven, en in de heiligmaking sterft hij dagelijks doordat zijn vlees gekruisigd is. Daar hoeft u niets aan te doen. Want dat leven is een leven uit Christus. Als God bezit neemt van Zijn volk, dan doet Hij dat niet met een norm of regel, maar met Christus door de Heilige Geest. Paulus wenste niets anders meer te weten dan Jezus Christus en Dien gekruisigd. De apostel had geen regeltjes om zijn leven te reguleren, want hij stierf elke dag aan al die rommel.

Nu bent u een antinomiaan.

Goed, als u dat antinomiaans noemt, dan ben ik een antinomi-

aan. Daar beschuldigde men Huntington ook van. Ook Warburton is door zijn 'vrome broeders' een antinomiaan genoemd. Men leze: *"De weldadigheden van een Verbonds-God"*⁴ (pagina 44-48. Houten, 1964).

Toen Warburton stierf aan de Wet en in Christus opgelost werd, was hij vol van God en wenste niets meer te weten dan Jezus Christus en Dien gekruisigd. Warburton heeft de Wet nimmer als zedelijke leefregel gepredikt voor Gods volk. Want hij wist bevindelijk dat de Wet dé eigenschap heeft, namelijk, alle wetswerk vervloeken, ook in de heiligmaking! Ja, dan ben je een antinomiaan. Nou best, hoor, maar dan is Luther met zijn commentaar op de Galatenbrief ook antinomiaans. En dan is Paulus, volgens velen, ook een antinomiaan, want de apostel zegt: "Wij zijn *niet meer* onder de tuchtmeester, maar vrij." En dan is Christus, volgens de genormeerde godsdienst, de grootste antinomiaan (*godslasterlijk!*). Want Christus zegt Zelf: *"Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn"*, Joh. 8:36. Waarlijk vrij, dat betekent dus: 'Ik mag alles! Maar alle dingen stichten niet, daarom acht ik ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus.'

De apostel Paulus zegt: *"Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet oorbaar; alle dingen zijn mij geoorloofd, maar ik zal onder de macht van geen mij laten brengen"*, 1 Kor. 6:12.

Degenen die dit antinomiaans vinden, hebben nog nooit in de vrijheid van het Evangelie gestaan en zijn derhalve nog nooit aan de Wet gestorven. Zou Gods vrijgemaakte volk met Paulus willen zondigen opdat de genade te meerder worde? Nou, als men dat denkt verstaat men er helemaal niets van. *"Dat zij verre"*, zegt de apostel, *"Wij, die der zonde gestorven zijn, hoe zullen wij nog in dezelve leven?"* Rom. 6:2.

Ja, maar Huntington schafte de Wet af.

Daar werd Christus ook van beschuldigd door het Sanhedrin en die leugengeest is vandaag nog niet veranderd.

4. Na de Bijbel, het echtste boek dat ik ooit met hart en ziel heb gelezen.

“Doen wij dan de Wet te niet door het geloof? Dat zij verre; maar wij bevestigen de Wet”, Rom. 3:31.

Maar dat is met het verstand niet uit te leggen, want daar zit het wonder tussen. Vandaar dat de godsdienst aan het lasteren slaat, omdat men dit wonder met het verstand wil beslaan.

Weet u waarvan de Geest het eigendom van Christus overtuigt als het een zonde aan de hand houdt? ‘Gij zondigt toch niet meer? Want het heeft Christus alles gekost en daarvoor is Christus voor u de dood ingegaan. U zondigt niet tegen de Wet, maar tegen Christus, uw Zaligmaker. U zondigt tegen het Evangelie, tegen de liefde, tegen een goeddoend God.’ Als dat naar binnen slaat, weet u wat er dan gebeurt, kind des Heeren? Dan verbranden al uw zogenaamde regeltjes der dankbaarheid! Dan zegt u: ‘Heere Jezus, ik ben een groot beest bij U en ik blijf dat tot ik mijn laatste zonde gezondigd heb. Ga uit van mij, lieve Heere, want ik ben één klomp ongerechtigheid. Ik ben een dwaas en snood rebel, die niets verdient dan hel.’

Maar dan zegt de Heere Jezus: ‘Als u één klomp ongerechtigheid bent: Ik blijf u toch tot volkomen Gérechtigheid. Want Ik was al te Mijner tijd voor u gestorven, toen u nog krachteloos was en in de zonde leefde. Ik ben gisteren en heden Dezelfde! Ik zal al uw regeltjes wel versmelten door Mijn trouw, M’n kind. Ik heb uw vlees geheel overgenomen. De zonde zal over u niet heersen, want gij zijt niet onder de Wet, maar onder Mij. Uw vlees is gebroken in Mijn vlees. Ik ben gekruisigd aan uw kruis.’

Dan stamelt de zondaar: ‘Heer’ Jesu, ik verteer onder zulk een eeuwige liefde, ik houd het er niet onder uit. O, de eeuwigheid zal niet te lang zijn, eerder te kort, om zulk een onbegrijpelijk wonder uit te wonderen.’ Dan zingt Asaf: *“Ik zal dan geduriglijk bij U zijn; Gij hebt mijn rechterhand gevat.”* Jakob stoot het uit: *“Op Uw zaligheid wacht ik, o Heere.”* En de ganse Kerk roept: *“Kom, Heere Jezus, ja, kom haastiglijk.”*

Maar voor de onverzoende zondaren blijft de Wet echter ten volle haar zeggenschap houden. Buiten Christus is God een verterend Vuur en een eeuwige Gloed, bij Wie niemand wonen kan. Daarom moet de Wet scherp gepredikt worden, opdat geen

vlees roemen zou in het (vrome) vlees, doch alleen in Hem, *want wie roemt, roeme in den Héére*. De Wet blijft dus vloeken, ook voor Gods volk, voorzover zij in het vlees leeft. Maar de Wet kan haar niet meer vérvloeken, want zij dient, zo zeiden we reeds, met het gemoed de Wet Gods, doch met het vlees de Wet der zonde.

Christus is tot een vloek geworden, opdat Hij Zijn volk verlossen zou van het vloekvonnis der Wet. Hem trof de vervloeking, die ik verdiend had. Ik kan het nooit klein krijgen. *“Christus heeft ons verlost van den vloek der Wet, een vloek geworden zijnde voor ons; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt. Opdat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou in Christus Jezus, en opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof”, Gal. 3:13-14.*

‘Een christen staat daarom boven de Wet’, zegt Luther.

Zoals Christus vrij is van het graf, is een christen vrij van de Wet *en heeft hij derhalve niets meer met de Wet van doen, om die te doen!* Want geen sterveling doet de Wet, ook niet uit dankbaarheid. Christus heeft de Wet volkomen voldaan, dus is er voor mij niets meer te doen. Versta je dat nu?

Al klaagt de Wet mij aan, al verschrikken mij zonde en dood, ik wanhoop daarom niet, want ik heb een Wet tegen de Wet, ik heb een zonde tegen de zonde, ik heb een dood tegen de dood en dat is Christus alléén, Christus gehéél, Christus álles. Niets anders dan Christus. Betoverde dwazen, geblankette huichelaars, goddelozen en zelfbedoelende letterknechten, gij zijt welkom bij deze Christus. Kom dan, laat al uw verrotte regels vallen, want die zullen u verdoemen tot de nederste delen der aarde. Laat u zaligen, laat u reinigen. Christus wil uw Leefregel zijn, ja, wat meer is, Hij wil uw Leven zijn, want Hij is de Opstanding en het Leven. Hij is een volkomen Zaligmaker. Hij doet alles of niets. Gij zijt van Hem of van de duivel. Gij zijt vrij of gevangen. Gij gelooft of onderhoudt. Gij doet niets of gij werkt. Gij wordt bewogen of beweegt uzelf. Gij zijt levend of dood. Gij wordt geregeld of regelt uzelf naar de Wet. Ja, het is van tweeën één. Het is of-of. Of u leeft uit de Wet, of uit het Evangelie.

Komt de Wet dan helemaal niet ter sprake in het leven der dank - baarheid?

U geeft het niet op, hè? Maar ik wil u wel terwille zijn. Want u wilt natuurlijk bevestigd worden in de Wet, want dan kunt u uzelf handhaven met uw overtuiging en concluderen, dat het wel aardig goed met u gesteld is. Maar, ter zake: De Psalmddichter zegt echter: *“Hoe lief heb ik Uw Wet, zij is mijn betrachtting de ganse dag”, Ps. 119:97.*

Nu zijn we er! Ziet u wel, dat we de Wet moeten betrachten!

Jehu, ik ga niet met u in discussie. U acht het bloed van Christus onrein. Maar bedenk wel, dat al die opstand tegen Gods gezalfde Koning eenmaal voor eeuwig gesmoord zal worden. Nu is het echter nog het heden der genade. Nu kunnen er nog vijanden, nog Jehu's, met God verzoend worden. Haast u dan om uws levens wil. Want weet u Wie Psalm 119:97 zingt? **Christus!** *‘Amen, gezegende Heere Jezus!’* Christus zingt in Zijn volk en Gods volk zingt in Christus, gedreven door de liefde en de Geest van Christus. Want: *“Ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij.”* De Wet is dus in Christus. Als u de Wet uit de Ark wilt halen bent u te beklagen, want de Wet heeft een dodelijke angel buiten Christus. *“En de Heere sloeg onder die lieden van Beth-Semes, omdat zij in de ark des HEEREN gezien hadden; ja, Hij sloeg van het volk zeventig mannen, en vijftig duizend mannen”, 1 Sam. 6:19.* Want de Wet werkt toorn en doodt alles buiten Christus. Dat zien we bij de lieden van Beth-Semes, die de heiligheid van God wilden aanschouwen buiten het bloed van Christus, door het verzoendeksel op te tillen. Maar het kostte ruim vijftigduizend levens. Er zullen er geweest zijn, die uit nieuwsgierigheid in de ark gekeken hebben, maar ook die uit liefde *tot* de ark *in* de ark hebben gekeken. Het was echter voor beide parti jen dodelijk.

Maar de liefde vervult toch de Wet?

Ja, dat leert men allerwegen, maar dat is een verderfelijke leer en een verdraaiing van de woorden der Schrift. U ziet hierboven de uitkomst beschreven. Er staat nergens in Gods Woord, dat de

liefde de Wet vervult. Dat zou op een werk duiden en dat duldt Gods glorie niet. Er staat namelijk heel iets anders in Romeinen 13:10b: “*Zo is dan de liefde de vervulling der Wet.*” Ja, want het is volbracht. Het is geschied. Het is vervuld. Dat is heel wat anders. Romeinen 13:10b is geen proces, maar een feit. En dan wordt hier met liefde, de liefde van Christus uitgestort in het hart bedoeld. Die liefde is een vrucht van het waar zaligmakende geloof. Dus eerst geloof en dan de liefde en niet andersom, want dan maak je van de liefde een nieuw werkverbond.

Prof. dr. ir. J. Blaauwendraad schreef in het RD van 6 september 1997 een behartigenswaardig stuk ten aanzien van zijn boekje: “*Het is ingewikkeld geworden*”, dat handelt over de leer en leiding in de prediking. Ik ben het met zijn verslag in de krant grotendeels eens, vooral ten aanzien van het feit dat hij de *standen - prediking* aan de kaak stelt, waarin veel predikers in onze dagen verzakt zijn en in de prediking niet verder komen dan een zogenaamde ‘toeleidende’ weg tot Christus. Dikwijls is dit een uitgerekte godsdienst waardoor zielen worden ingezegend, terwijl zij geen Christuskennis hebben. Men is zogenaamd levendgemaakt, maar men kent Christus nog niet. Ja, dat is de godsdienst van vandaag. Gods Woord in Johannes 5:25, Efeze 2:5, Kolossenzen 2:13, enzovoort, leert ons geheel anders. Prof. Blaauwendraad heeft die dwaalleer, zij het objectief, goed weerlegd. Als men echter met ‘standen in het genadeleven’ de opwas in de kennis van Christus bedoelt, dan gaat het slechts om een bepaalde woordkeus. Het boek van Theodorus á Brakel: “*De trappen des geestelijke levens*”, spreekt ook van trappen in het genadeleven, echter alléén in het kader van 1 Johannes 2:12-14.

Ik wil echter wel wijzen op het feit dat Prof. Blaauwendraad, in de laatste passage van het krantenartikel, enige aanleiding geeft dat men in Christus kan geloven buiten het sterven aan de Wet. In deze passage, waarin hij Spurgeon⁵ eenzijdig laat spreken, lijkt het alsof hij tussen de wil des bevels van God, ten aanzien van het aanbod van genade én de bevinding daarvan een ‘is-

5. Ik doe een oproep aan allen die dit lezen om de bekering van Spurgeon te lezen. Deze is in brochurevorm te verkrijgen bij onze uitgeverij.

gelijk-teken' zet. Ik zeg niet dat hij het zo bedoeld heeft, maar ik wil er wel een aantekening bij plaatsen. Er wordt namelijk te kort gedaan aan de leiding en het werk van de Heilige Geest in het zaligen van zondaren, als men alleen maar de nadruk legt op het geloof. Petrus zegt: *"Bekéért u en gelooft het Evangelie."* Het is dus niet alleen het geloof, maar ook bekering, die nodig is om aan de Wet te sterven, anders zal een ziel nooit in Christus geloven, want het Einde der Wet is Christus, voor een iegelijk die gelóóft. Als de Heilige Geest een ziel komt te overtuigen van zonde, gerechtigheid en van oordeel⁶, is dat, om een ziel aan de Wet te doen sterven om het geloof in Christus te kunnen ontvangen. Dat is niet voorwaardelijk, maar feitelijk. Voor degenen die dat kennen, die wensen niets anders te weten dan Jezus Christus en Dien gekruisigd, omdat Hij het ganse werk der zaligheid alléén gedaan heeft en Zijn kinderen in het hart en op de lippen legt: *"Want ik ben door de Wet der Wet gestorven, opdat ik Gode leven zou. Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelven voor mij overgegeven heeft", Gal. 2:19-20.* Dat gaat vaak wel door een weg heen van bloed, zweet en tranen, maar daar hangt Gods vrijgemaakte volk geen gewicht aan.

Wat is sterven aan de Wet?

Ik zal voor u het gedicht van Rijer Pothoven citeren, die het Einde der Wet kostelijk bevindelijk heeft verwoord:

*"Als onder 't heilig recht,
de ziele niet meer vecht,
maar billijkt 't zondeloon,
wat haar ook overkoom,
rechtvaardigend haar God,
wat eeuwig zij haar lot.*

6. Dat is nog geen wedergeboorte, want een wederomgeboren ziel gelooft bewust in Christus. Het ware geloof bestaat immers uit: kennis, toestemmen en vertrouwen.

*Als in haar laatste vreugde
(het eren van Gods deugden),
de deugd van 't recht het wint,
al eist zij: Doodt het kind.
O, stonde van 't gericht;
o dood'lijkst tijdsgezicht.
Dan wordt verloren gaan,
door God niet toegestaan.
Hier wordt de Zoon gekust,
eer z'op den weg vergaat.
Hier wordt zij welbewust,
verzekerd van haar staat.
Hier drinkt zij 't Bloed des Lams,
't welk haar in 't leven laat.
Hier wordt de toorn geblust
en is het Vree met God,
door 't offer van Zijn Zoon,
o aller zaligst lot."*

Als we hier niets van kennen, dan leven we nog voor eigen rekening. *"Sion zal door recht verlost worden en haar wederkerenden door gerechtigheid"*, Jes. 1:27. Dan wordt Gods recht een lief recht. Er worden dus geen wederomgeboren mensen, geen zoekende mensen, geen bevindelijke mensen, maar enkel goddelozen met God verzoend, door de dood Zijns Zoons. En mensen, als ik dat wonder vatten wil, staat mijn verstand eerbiedig stil. *"Weg wereld, weg schatten, gij kunt niet bevatten hoe rijk ik wel ben. 'k Heb alles verloren, doch Jezus verkoren, Wiens eigen' ik ben."* Ik heb u Christus geschilderd en Hem alleen, hoewel in alles tekort. Want mijn tong is te kort om Christus naar behoren uit te stallen. Maar ik heb u aangetoond, dat een leven uit de heiligmaking van Christus veel nauwer ligt dan een leven uit de Wet. Want Gods kinderen zijn bang van de zonde en zij zijn bevreesd voor dat vleselijke eigen *ik!* Zij worden bij tijd en ogenblikken de zonden zo moe en zij walgen zodanig van zichzelf, dat zij hijgen naar de gemeenschap en de gerechtigheid van Christus.

Ja, zij wensen in die gemeenschap gedúrig bij Hem te zijn. Want zij verkeren hier als vreemdelingen in de woestijn van het ondermaanse leven.

Maar heb goede moed, volk van God, straks zullen we altijd bij de Heere wezen. Dan zal God alle tranen van onze ogen afwischen. Het is nog een korte wijle, een verdrukking van tien dagen. Dan zal ons vrolijk zingen, door lucht en wolken dringen, om eeuwig in Zijn zalige gemeenschap te verkeren, Hem grootmakende, Hem lovende, Hem prijzende, zeggende: *“Hem, Die op den troon zit, en het Lam, zij de dankzegging, en de eer, en de heerlijkheid, en de kracht in alle eeuwigheid”*, Openb. 5:13.

In Christus worden alle heilsfeiten opgelost en verheerlijkt. Gods volk heeft de Wet lief, omdat Christus het heilig recht (de Wet) van God verheerlijkt heeft, waaraan zij nimmer kon voldoen, maar de eis ervan heeft ondertekend en de straf erop gebillijkt, zonder op de zaligheid te rekenen, als vrucht uit de bediening van de gewilligheid van Christus. Christus had de Wet zo gewillig lief, omdat de Wetgever Zijn Vader was. Want Hij zegt: *“Ik en de Vader zijn Eén.”*

Christus heeft gewillig mijn vlees aangenomen, opdat ik, o eeuwig wonder, verzoend en verenigd zou worden met een Drie-enig God. De Wet is in Christus en ik ben in Christus, dus mijn gerechtigheid is zo volkomen, als had ik in eigen persoon voor al mijn zonden betaald.

Ellende is gratis, verlossing is gratis en dankbaarheid is ook gratis. Alles waar u niet gratis aan gekomen bent, is gestolen waar en zal teruggeëist worden. Gestolen goed gedijt niet. Dat is geestelijk niet minder waar. Uw uitgebalanceerde rede helpt niet. Uw keurig leven ook niet. Uw gaven begraaft u in uw hoogmoed en uw voorbeeldig voorkomen zal veranderen in een afzichtelijke gestalte, als u op deze grote zaligheid geen acht slaat. Ach, ik wens slechts één ding: *“Laat u met God verzoenen.”*

Wat moet ik dan doen?

Niets, want geloven is niets doen, omdat het geloof op de gerechtigheid van Christus steunt.

Maar als u door de nood gedreven niet kunt laten om Hem op genade of ongenade achterna te schreeuwen, laat u dan ook door geen mens of duivel tegenhouden.

Maar u wilt mij toch niet vertellen, dat je maar raak kunt leven? Dat doe je toch wel, al lijkt het uitwendig in orde. God ziet dwars door ons bedorven hart heen. Daar speelt heel wat af, tenminste bij mij wel. ‘Mijn hart is een kooi van onrein gevogelte’, zegt Rutherford. Nu, de mijne zit vol met fladderende duivels. Soms zitten ze stil, maar meestentijds lijk ik voor eigen waarneming meer op een duivel dan op een mens. En zo’n monster wordt door Christus geliefd. Het is voor u dus niet hopeloos, gij die uzelf in de zondenmodder wentelt en uzelf er niet uit kunt verlossen. U hoeft niets te doen. Maar als u het schreeuwen niet na kunt laten, dan zou ik als ik u was, zonder ophouden schreeuwen: “*Gij Zone Davids, ontferm U mijner*”, al zou u dood aan Zijn voeten vallen. Verloren is het toch al, u hebt dus niets te verliezen. Dan is het beter om aan *Zijn* gezegende voeten te sterven, dan in de klauwen van de duivel. Christus is echter in een ellen-deput afgedaald, die groter is dan uw ellende. Hij is gewillig en algenoegzaam om u uit en van uw ellende te verlossen en u te wassen in en te reinigen door Zijn allesreinigende bloed.

Is het dan niet goed, als we uitwendig Gods geboden houden? “Goed doet geen nut ten dage der verbolgenheid; maar de gerechtigheid redt van den dood”, Spr. 11:4. Dat is de gerechtigheid van Christus. Ja, meer heb ik niet, ik heb alleen Christus, want Christus heeft mij. Wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Er is geen mens die naar Hem vraagt. Maar Hij vraagt naar goddelozen en zoekt ze op in hun ellenden om hen te genezen. Dat gaat op de punt van een naald en het gaat er ook nog vanaf: “Rechtvaardig verloren”, maar o, eeuwig wonder: “rechtvaardig behouden.” Dan is er een volk, dat met Paulus gaat beleven: “*Maar wanneer het Gode behaagd heeft, ...Zijn Zoon in mij te openbaren...*”, Gal. 1:15-16. Als dat waar wordt, en dat maakt God steeds opnieuw waar, dan loop je over tot Zijn

eer, gelijk een bron zich uitstort op de velden: “Door U, door U alleen, om het eeuwige welbehagen... En onze Koning is van Israels God gegeven!” Ps. 89:9 ber.

Zijn er dan geen Evangelische plichten?

Jazeker, maar een Evangelisch bevel is gegeven om Gods kinderen arm en ellendig te houden en te laten zien dat ze er niets van terecht brengen. Waarom? Om gedurig als een schuldige tot Christus te worden uitgedreven, Die alle plichten vervuld heeft en Zijn volk heiligt met Zijn gemeenschap.

Kom, lezer, leg uw hoofd maar op het blok, er is bloed genoeg en genade overig. Genade is in Zijn lippen uitgestort. Bij Christus is een fontein van zaligheid te verkrijgen en stromen des Geestes. De roep gaat héden nog uit. Héden, indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw hart niet, maar laat u leiden.

Geve de Heere, middels dit boek van Huntington, die met een helder geestelijk onderscheid ten aanzien van Wet en Evangelie bedeed was, dat er nog vele zielen worden afgesneden van de eerste Adam en verlost worden van alle wettische heiligmaking, om op grond van de gerechtigheid van Christus door God gerechtvaardigd te worden om uit de heiligmaking van Christus te leven. Want als Gods kinderen leven uit de heiligmaking van Christus, dan worden zij Christus gelijkvormig. Dan kan het niet anders of ze brengen vruchten voort. *De één honderd-, het ander zestig-, en het ander dertigvoud.* Ieder kind van God krijgt hier maar een klein beginseltje van die nieuwe gehoorzaamheid, waarvan hij echter zelf zal zeggen: ‘Ik moet er nog aan beginnen.’ Daarom zingen ze: “Door U, door U alleen, om het eeuwige welbehagen.” Straks zal Gods volk volmaakt God aanschouwen en verzadigd worden met Zijn goddelijk beeld. Die verborgenheid der Godzaligheid heeft Huntington in dit boek op een levende manier nog wat uitgebreider omschreven, tot eer van God en tot roem van vrije genade.

Harskamp, september 1997

G.P.P. Burggraaf
“Engraved in His hands”

1. HISTORISCH VERSLAG OVER DE 'PROVIDENCE CHAPEL' TE CRANBROOK

gelegen in het graafschap Kent

De namen van Rev. I. Beeman en Rev. W. Huntington zijn voor altijd verbonden met de Voorzienigheids-Chapel te Cranbrook. W. Hunt - de naam voor Huntington in zijn vroegere leven - werd in 1745, dichtbij de Four Wenst in Cranbrook geboren. Nadat hij verschillende beroepen beoefend had, zoals kolen-sjouwer en kolenhandelaar, werd hij predikant.

In de loop van de tijd werd hij predikant van de Providence-Chapel in Great-Titchfield Street te Londen, waar zijn welsprekendheid en zijn krachtige preken veel mensen trokken.

Isaac Beeman, van Hugenotenafkomst, kwam in 1779 als een leerjongen naar Cranbrook. Later ging hij naar de Particular Baptists. Van tijd tot tijd kwam Rev. Huntington naar zijn geboorteplaats om te preken en op een keer kwam hij in Independent Chapel waar Mr. Beeman bij geval aanwezig was in de gemeente. Mr. Beeman was erg onder de indruk van het vuur en de kracht van de preek. Hij nodigde Huntington uit om te komen spreken voor een kleine gemeente, die bijeen kwam in een schuur op het erf van Mr. Beeman.

Rev. Huntington kwam geregeld terug om voor deze kleine gemeente te preken. Hij trok zoveel belangstelling, dat de schuur niet langer groot genoeg was om de mensen, die hem wensten te horen, te bergen. Tenslotte werd er besloten om een permanente gebedsruimte te bouwen op het terrein van Isaac Beeman. De contributie werd plaatselijk gecollecteerd en Rev. Huntington, nu een predikant van een Londense Chapel, bood direct hulp.

In 1803 schreef hij naar een van zijn vrienden een brief, waarvan de tekst luidde: "Ik ben in de plaats van mijn geboorte bezig

met het bouwen van een kleine ontmoetingsruimte, waarvan de delen worden voorbereid in Londen en met wagens vervoerd worden naar mijn geboorteplaats.” Dit was de werkelijkheid, want nadat het houtwerk gezaagd en pasklaar gemaakt werd in Londen, werd het geheel opgestapeld op wagens en naar het terrein vervoerd om in elkaar gezet te worden. Een vroeg voorbeeld van voorgefabriceerd bouwen. Het gebouw was in 1805 gereed, de eerste dominee was Isaac Beeman. Het kreeg eerst de naam ‘Huntingtonian Chapel’, terwijl in het algemeen de calvinistische orde van dienst, waarmee Huntington zich het meest verbonden wist, gevolgd werd. Rev. Beeman verschilde over de vraag over de kinder- of volwassendoop. Hij gaf voorkeur aan de laatstgenoemde leerstelling. Het mag wel gezegd worden, dat de ‘Countess of Huntingdon’s Connection’ niets te maken had met de ‘Huntingtonians’. De eerstgenoemde was een veel oudere groep andersdenkenden.

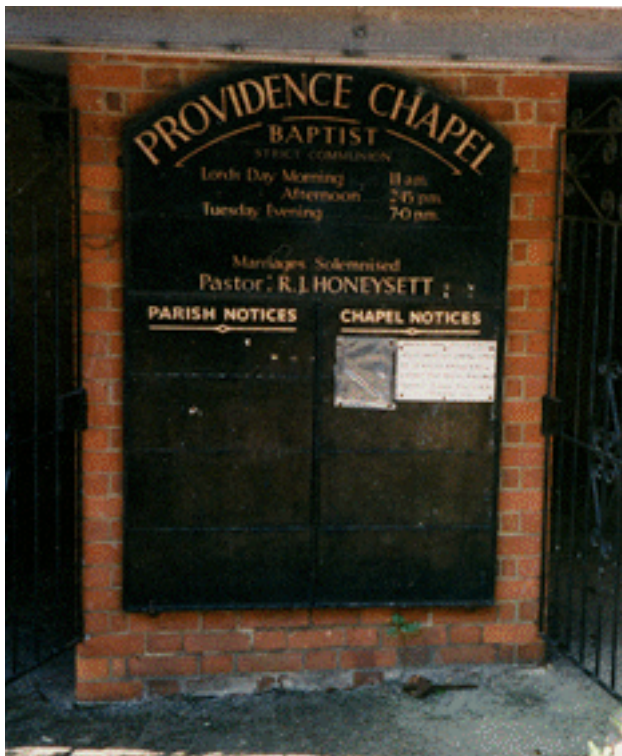
Een olieverfschilderij van Rev. W. Huntington is te bezichtigen in het Cranbrook museum. Terwijl een aantal boeken uit de bibliotheek van Rev. Isaac Beeman kort geleden ook naar het museum gebracht is. Na de dood van Isaac Beeman in 1838 werd een zekere Mr. Fellowes predikant, om kort na zijn bediening opgevolgd te worden door Rev. Daniel Smart. Kort na het overlijden van Isaac Beeman was er een scheuring in de gemeente, een deel volgde Mr. Henry Birch naar een gemeente, die hij gesticht had bij de Dane, het huis, dat toen stond waar het politiebureau nu gevestigd is.

Een paar jaar later was er weer een scheiding tussen de gemeente, die was gebleven bij Providence Chapel. Het grootste gedeelte ging weg om een nieuwe gemeente te stichten, waarvan een zoon van Isaac Beeman dominee werd. Hun Chapel stond in Crane Lane - het werd later een barak van het Leger des Heils - en is nu afgebroken om het terrein geschikt te maken voor een nieuw postkantoor.

Tot zover een citaat uit de brochure van de ‘Cranbrook notes and records’, t.a.v. Cranbrook & district local history society -1993.

Vooraanzicht van de Providence Chapel in de Stone Street te Cranbrook. De Chapel was op het moment van foto-opname te koop voor £ 65,000. Het gebouw was in optie door een restauranthouder en een plaatselijke disco-vereniging. Maar de Stichting Herritage - tot het behoud van monumentale gebouwen - stak daar een stokje voor en liet vastleggen dat het gebouw uitsluitend voor kerkelijke doeleinden gebruikt mocht worden, met instandhouding van alle in- en uitwendige attributen.

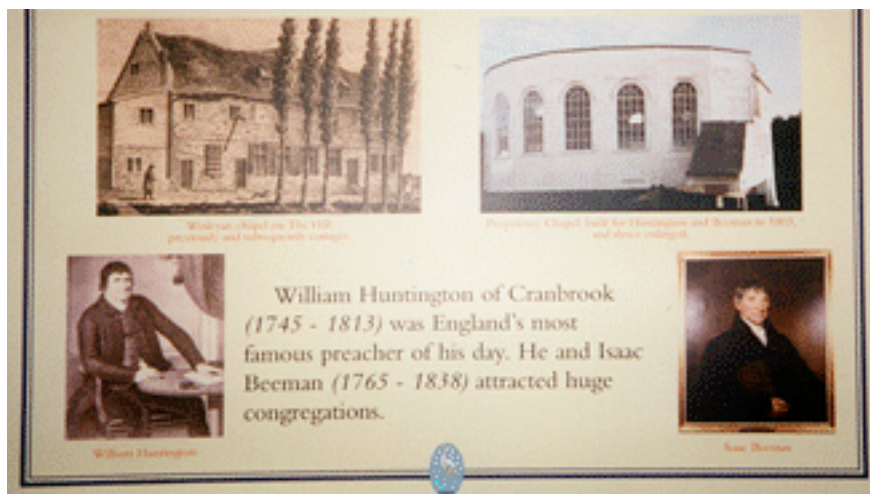

De toegang tot de Chapel.

Gezicht op de gallerij tegenover de preekstoel.

W. Huntington van Cranbrook (1745 - 1813) was de meest beroemde prediker van Engeland in zijn dagen. Hij en Isaac Beeman (1765 - 1838) trokken zeer veel kerkbezoekers.

Fraai bewerkt ventilatiesysteem.

Gezicht op de gallerij rechts van de preekstoel.

Vooraanzicht van de preekstoel.

Gezicht op het gedeelte waar men de kerk binnenkomt.

Opname van het linkergedeelte van de gallerij.

Zijaanzicht van de preekstoel.

Het preeksgestoelte van dichtbij.

Opname vanaf de preekstoel.

*Gezicht op het preekgestoelte
vanaf de galerij.*

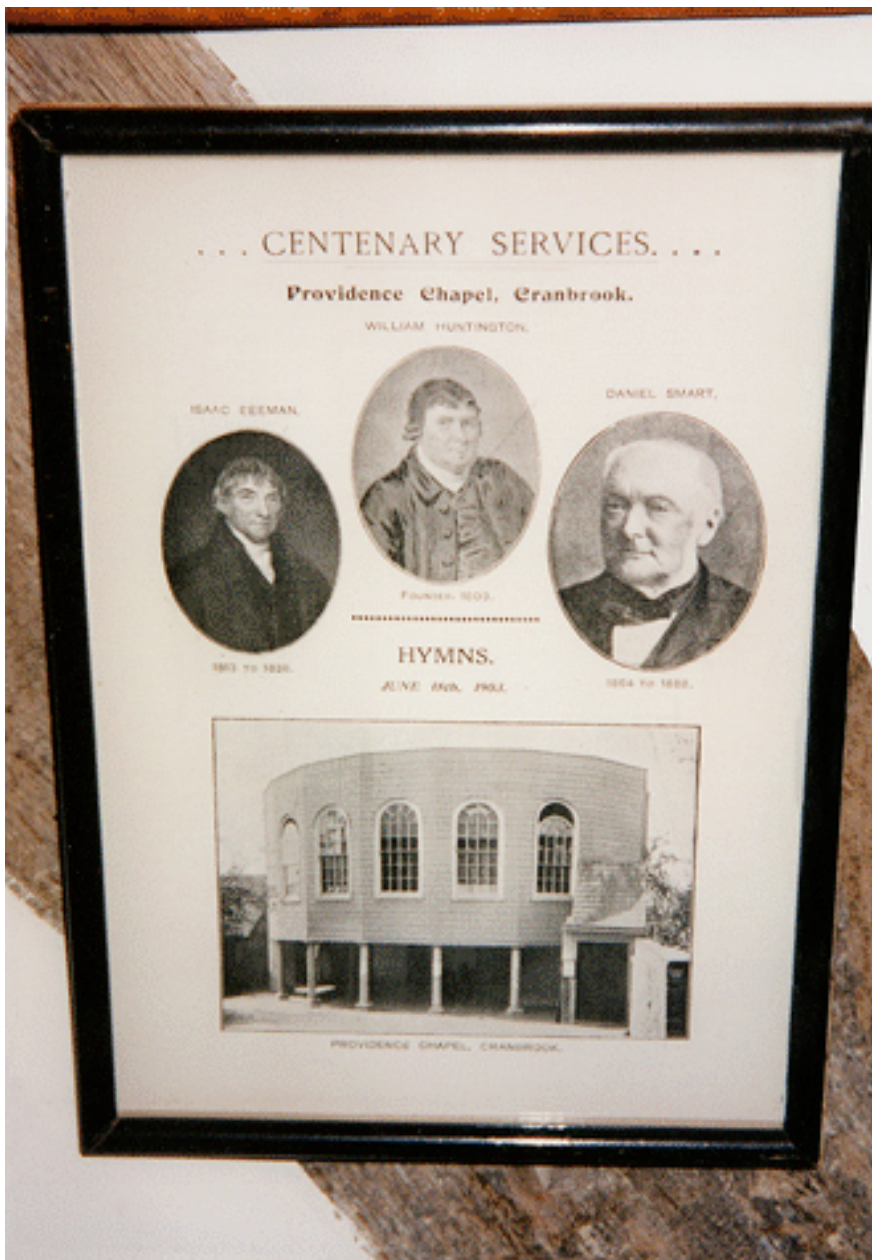

*Het plafond wordt aan een
inspectie onderworpen.*

*Huntington schijnt ons bedenkelijk gade te slaan vanaf het preekgestoelte.
Of is het een schilderij?*

Schilderij van Rev. W. Huntington, Rev. I. Beeman en Rev. D. Smart.

William Huntington.

Isaac Beeman.

De preekstoel.

*Attributen uit de Chapel en de
bril van Huntington.*

Toren van de St. Dunstan parochiekerk te Cranbrook.

Interieur van de St. Dunstan parochiekerk.

*De St. Dunstan parochiekerk
te Cranbrook.*

*Doopvont in de parochiekerk,
waaruit Huntington is
gedoopt.*

... CENTENARY SERVICES. ...

Providence Chapel, Cranbrook.

WILLIAM HUNTINGTON,

ISAAC BEEMAN,

1813 TO 1838.

FOUNDER, 1803.

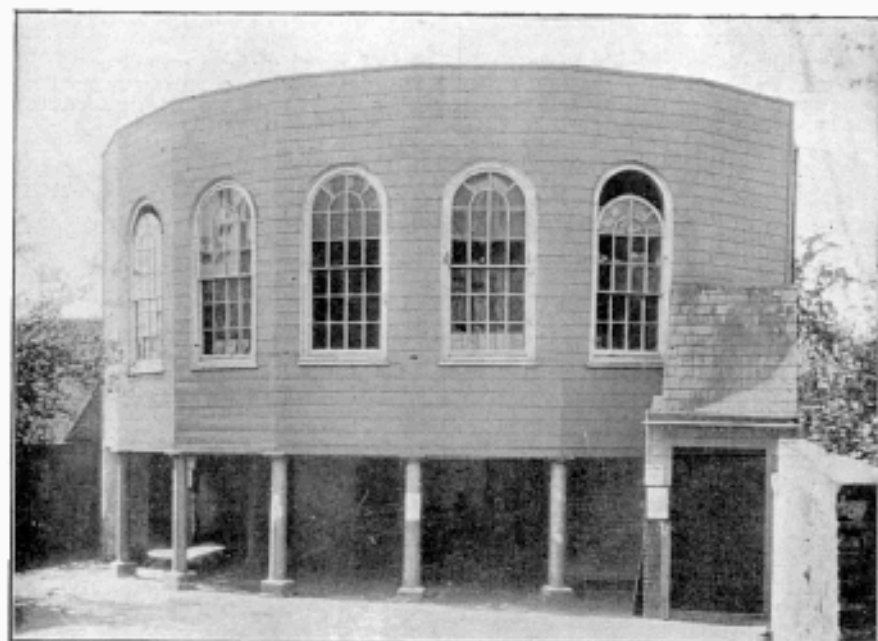
DANIEL SMART,

1864 TO 1888.

HYMNS.

JUNE 18th, 1903.

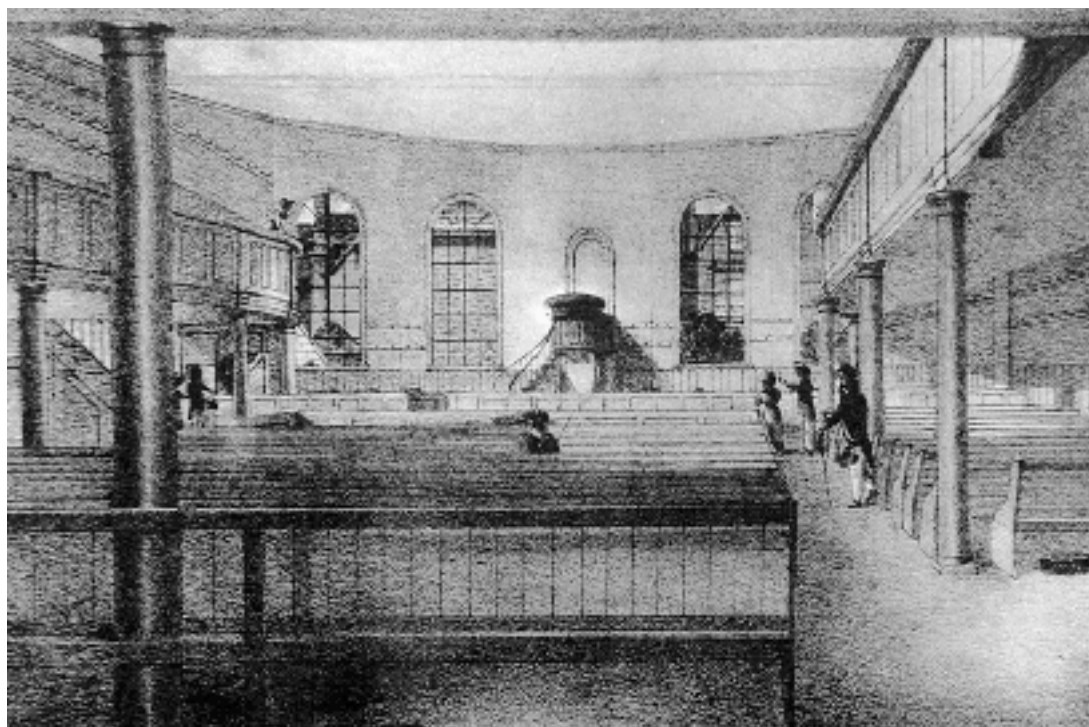

PROVIDENCE CHAPEL, CRANBROOK.

St. Dunstan Church te Cranbrook.

Kerkinterieur van de Providence Chapel te Cranbrook.

2. IS DE WET EEN REGEL DES LEVENS IN HET STUK DER DANKBAARHEID?

*Oorspronkelijke titel: “Een eeuwige taak” voor blinde wachters
en oude vrouwen in een brief aan een vriend
door William Huntington ss*

“Nademaal wij gehoord hebben, dat sommigen, die van ons zijn, u met woorden ontroerd hebben en uwe zielen wankelende gemaakt, zeggende, dat gij moet besneden worden, en de Wet onderhouden; welken wij dat niet bevolen hadden. Want het heeft de Heilige Geest en ons goed gedacht, ulieden geen meerderen last op te leggen dan deze noodzakelijke dingen: Namelijk, dat gij u onthoudt van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij; van welke dingen, indien gij uzelfen wacht, zo zult gij weldoen. Vaart wel. En zij, dien gelezen hebbende, verblijdden zich over de vertroosting”, Hand. 15 : 24, 28, 29 en 31.

Voorrede

Christelijke lezer,

Ik begon de volgende brief met het voornemen hem als antwoord te zenden op een zeer beleefd schrijven, mij door een onbekend vriend toegezonden. Ik ontving hem zonder naam, maar ik was van plan het antwoord te adresseren met enkele beginletters van zijn naam. Toen ik ongeveer dertig folio pagina's van het handschrift geschreven had, gevoelde ik een neiging in mijn gemoed opkomen om hem uit te geven en daar de schrijver mij bericht, dat hij somtijds onder mijn gehoor komt, kon ik er, dacht ik, zeker van zijn, dat hij hem in handen zou krijgen.

En daar hij een ernstig onderzoeker naar de waarheid schijnt te zijn, zie ik geen reden waarom hij zich aan de uitgave zou ergeren, daar ik meen, dat het een antwoord van waarheid is en dat

hij zal uitzien, dat het onder Gods zegen ook voor andere onderzoekers nuttig kan zijn, zowel als voor hem.

Ik wens u, lezer, dat gij alle vooroordeel opzij mag zetten en dat gij uw geloof niet in menselijke wijsheid mag funderen, maar in de kracht Gods en dat gij met deze brief mag doen gelijk God deed met Sion. Hij stelt het gericht naar het richtsnoer en de gerechtigheid naar het paslood. Hij vaagt de toevlucht der leugens weg en maakt dat de wateren de schuilplaats der huichelaars overlopen.

En indien gij tot het licht wilt komen, indien gij begeert in het geloof bevonden te worden, beoordeel en onderzoek dit geschriftje dan nog eens en nog eens nauwkeurig, vergelijk het met het Woord van God, beproef het zuiver bij die standaard en zie of dit antinomianisme is of dat het eeuwig Evangelie van Jezus Christus is, en oordeel dienovereenkomstig.

En wanneer gij op dat punt voldaan zijt, vergelijk het dan met de schriften van die evangelisten, die de letter, die doodt tot de regel des levens stellen. En wanneer gij deze met elkaar vergeleken hebt en beiden getoetst hebt aan het Woord van God, laat dan de naam van Antinomiaan op de rechte ezel gezadeld worden. Ga niet van de gouden, oude weg af, al wordt overeenkomstig de profetie de weg der waarheid gelasterd en zet uw hart op de baan, wijk niet ter rechter- of ter linkerhand, maar loop de loopbaan die u voorgesteld is, ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus.

En wanneer gij hoort dat mensen op de preekstoel op anderen beginnen te hakken als Antinomianen, zonder te beschrijven wat zij zijn en dat zij het onderwerp van het Evangelie terzijde leggen, zeggende: “maar wij doen recht aan de Wet, want die is de enige regel des levens van de gelovigen”, geef dan acht op hun gezicht en let op de bewijzen uit de Schrift welke zij bijbrengen. Indien hun aangezicht vervalst, hun tong begint vast te raken en er geen bewijs wordt voortgebracht dan een mengelmoes van verwarring, wees er dan van overtuigd, dat zij niet in Gods raad gestaan hebben.

Daarom heeft Hij hen voor u beschaamd. De Wijsheid is ge-

rechtvaardigd van haar kinderen en haar kinderen zullen zich tegen de huichelaar opmaken.

De Schrift zegt ons, dat een iegelijk die de leer van Christus niet heeft, God niet heeft; en dat gij hen die de leer van Christus niet brengen, niet in uw huis zult ontvangen. De leer en de Geest van Christus maken de kinderen Gods en de kinderen des duivels openbaar. Maar in onze dagen zijn de zaken veranderd. Het zuivere Evangelie heet nu antinomianisme. Dapperheid voor de waarheid, ijver voor God, vurigheid in het bidden en ernst in het preken, worden nu de “uitwerkselen van een slechte geest” genoemd.

Maar, kronkelen als een slang, zich in allerlei bochten te wenden als de wilg, gesprekken en preken in te richten om allen te behagen en niemand te ergeren, dan de bevindelijke christen, zijn schijnbaar de uitwerkselen of vruchten van een uitnemende geest. Dit schijnt de kern van oprechtheid en het werk van een evangelist.

Lezer, deze mensen zullen in de grote dag uw rechters niet zijn. Christus is uw Rechter en het is niet dat hetwelk oprechtheid genoemd wordt, waardoor gij voor Zijn rechtbank zult vrijgesproken worden. Het is het Woord en de Geest der waarheid, die u moeten vrijmaken, zult gij waarlijk vrij zijn. Het woord dat Ik gesproken heb, zegt Christus, dat zal hem oordelen ten laatsten dage.

Lezer, ergert u niet, over de titel van dit werkje. “Een regel en een raadsel; of: “Een eeuwige taak voor blinde wachters en oude vrouwen.” Hij is ontleend aan werkelijke gebeurtenissen, aan een kerkelijke vergadering die belegd was, bestaande uit enkele wachters en enkele oude vrouwen, welke tezamen raad namen tegen één, die nooit raad nam tegen hen.

Ik noem het een eeuwige taak, omdat ik denk, dat deze leer niet omvergeworpen kan worden. Het is tegen niemand in het bijzonder gericht. Indien iedereen onschuldig is, kan het ook op niemand toepasselijk zijn. Niemand heeft recht het op hem toe te passen, tenzij hij erin begrepen is.

De regel en het raadsel beide, zijn toepasselijk op hem tot wie zij

behoren en ter gebruik, ter onderrichting of tot voldoening van enigen, die verkiezen hun bekwaamheid te beproeven.

Lezer, vaarwel en vergeet niet, dat gij door het getuigenis van Gods Woord, van Zijn Geest en van uw consciëntie zult moeten staan of vallen voor het gericht van God. Daarom, heb de waarheid en de vrede lief. Ondertussen blijf ik (met de geringe kennis welke Gode behaagd heeft mij te geven) uw dienaar in de waarheid en om der waarheid wil.

William Huntington ss

Waarde heer!

Ik (Huntington) ontving het pakje, hetwelk gij aan mij adresseerde, bestaande uit uw zeer lange brief, een gedrukte circulaire en een preek over de belofte Gods. Ik las uw brief zonder ergernis, daar ik geloofde, dat gij het goed meent, hetwelk ik opmaak uit uw beleefd adres, uw beleefde handelwijze en uit de omzichtige wijze waarop gij uzelf uitdrukt. Zulk een brief heb ik nooit ontvangen van iemand, die het gepast achtte mij ten toon te stellen of tegen te staan, als een verdediger van leerstellingen, die tot losbandigheid leiden.

Over het algemeen waren hun brieven vol van de laagste viswijventaal en zonder dat enige waarheid naar behoren werd vastgesteld, hetwelk alleen diende om mij te overtuigen, dat zulke personen zonder Christus zijn en geen hoop hebben in deze wereld.

Stond het in mijn macht, ik zou u als een verstandig heer en een geleerde aanspreken, want beiden komen in uw welwillende brief tevoorschijn, maar ik bezit noch beschaving noch geleerdheid, zoals het tegenwoordig genoemd wordt. Echter zal ik het antwoord geven, zo goed als het mij mogelijk is, in de taal der Schrift.

Indien ik iets van mijn eigen hart ken, kan ik in waarheid verzekeren, dat ik wens, dat allen die God vrezen, weten wat Hij aan

mijn ziel gedaan heeft en in de verklaring daarvan begeer ik te spreken als de woorden Gods. En wat ik preek te beleven, zover de genade mij daartoe in staat zal stellen, terwijl ik in het lichaam des doods ben. En ik wenste wel, dat sommige van onze ijverige advocaten voor Mozes hetzelfde wilden doen, door hun licht te laten schijnen voor de mensen, opdat anderen hun goede werken zowel mochten zien als ervan horen. Ziende dat niet de hoorders noch de strijders voor de Wet rechtvaardig voor God zijn, maar de daders der Wet zullen gerechtvaardigd worden.

De eerste persoon, met wie ik ooit over dat onderwerp disputeerde, stelde vast dat de Tien Geboden de enige regel des levens voor de gelovige zijn, hetwelk hij poogde kracht bij te zetten en te bewijzen uit een aanhaling van Paulus in zijn brief aan de Romeinen, welke kerk naar zijn veronderstelling alleen uit heiligen bestond, omdat Paulus ze aanspreekt als geliefden Gods en geroepen heiligen.

Hij neemt echter niet in aanmerking dat leliën en doornen, dienstknechten en zonen, Israëlieten en huichelaars, wijze en dwaze maagden, samengaan en tezamen opwassen tot de tijd des oogstes als het onkruid en de tarwe.

Het is uit kracht van deze vermenging, dat de letter die doodt en de belofte des levens moeten samengaan. De beloften zijn voor de erfgenamen der belofte: *“en wij weten, dat al wat de Wet zegt, zij dat spreekt tot degenen, die onder de Wet zijn”*, Rom. 3:19.

Ik vroeg die heer, welke van de geboden hij bedoelde en hij antwoordde: “Die welke gij vindt in het twintigste hoofdstuk van Exodus.” Men zou zo denken, dat indien die Tien Geboden de regel van de gelovigen zijn, hij het andere deel der Schrift wel missen kon, want indien de Wet zijn regel des levens is, wat heeft hij dan nog meer van node? Toch vindt gij in dat hoofdstuk het gebod niet om God lief te hebben.

“Indien de Tien Geboden in de letter een regel des levens van de gelovigen is”, dan had Abel, die getuigenis bekomen heeft, dat hij rechtvaardig was, also God over zijn gaven getuigenis gaf, geen regel om naar te wandelen.

Enoch wandelde met God driehonderd jaren, Gen. 5:22, en hij is weggenomen geweest, opdat hij de dood niet zou zien, want voor zijn wegneming heeft hij getuigenis gehad, dat hij Gode behaagde en toch had hij geen regel des levens, Hebr. 11:5.

Noach, de rechtvaardige, door goddelijke aanspraak vermaand, heeft een ark toebereid, de wereld veroordeeld en is een erfgenaam geworden van een eeuwige rechtvaardigheid, hoewel hij zonder regel was. Abraham, de vriend van God, de vader der gelovigen en de erfgenaam der wereld, moest ook in het onzekere wandelen. Melchizedek, koning der gerechtigheid en koning des vredes, priester van de allerhoogste God, naar wiens ordening Christus een Priester is tot in eeuwigheid, had geen regel voor zijn ordening.

Ja, alle heiligen, zowel voor als na de zondvloed, tot op de tijd dat de kinderen Israëls bij de berg Sinaï legerden, moeten dan op goed geluk gewandeld en God gediend hebben. Het is toch duidelijk dat, indien de letter der Wet of de Tien Geboden die te Sinaï overgeleverd zijn, de enige leefregel van de gelovigen zijn, zij dan zonder die regel waren. Toch waren zij Gode niet zonder de Wet, want zij vreesden Hem en zij waren onder de Wet des geloofs tot Christus, want zij zagen (Hem) van verre en omhelsden Hem, ze waren met Hem verenigd en werden één geest met Hem.

Ik heb er dikwijls over gedacht, wat toch wel de reden zou zijn, dat die oude heiligen voorgesteld worden met die erenamen van vrienden Gods, die met Hem wandelden, het getuigenis hadden dat zij rechtvaardig waren, de beloften verkregen, getuigenis bekwamen, als gasten en vreemdelingen op aarde verkeerden, welke de wereld niet waardig was. Die een hemels vaderland zochten en een stad die fundamenteen heeft, die alle werelds vermaak en rijkdom verachtten, die hun eigen huis, plaats en land verlieten, zonder de minste begeerte om weer te keren. En waarom ons geboden wordt om uit te gaan in de voetstappen der kudde, waarom ons gezegd wordt, dat wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende en waarom wij aangewezen worden navolgers te zijn dergenen die nu door geloof

en lankmoedigheid de beloftenissen beërven. Wij weten toch dat zij, wanneer zij in deze beschaafde eeuw nog op aarde waren, onder de slimste Antinomianen gerekend zouden worden.

Het is vreemd, dat de gelovige niet geboden wordt te zien op Mozes, de wetgever en op de dienstbare, die onder de Wet is, in plaats van te zien op Abraham, onze vader en Sara, die ons geboord heeft. God riep Abraham toen hij nog alleen was en Hij zegende en vermenigvuldigde hem, Jes. 51:2.

Paulus wil dat wij zullen wandelen in de voetstappen des geloofs van onze vader Abraham, hetwelk in de voorhuid was, en verklaart dat de belofte, dat hij een erfgenaam der wereld zou zijn, niet aan hem, of aan zijn zaad geschied is door de Wet, Rom. 4:12 en 13.

Tevens bevestigt hij, dat die uit het geloof zijn, gezegend worden met de gelovige Abraham. En deze beloofde zegening en beloofde erfenis was aan Abraham en aan zijn zaad gegeven, vierhonderddertig jaren voor de Wet, of voor onze enige regel des levens gegeven was.

Welke regel was het, waarnaar deze heerlijke pelgrims wandelden, die zulk een goed getuigenis van God verkregen? Paulus vertelt ons, dat Abel Gode offerde en getuigenis bekomen heeft, dat hij rechtvaardig was, door het geloof, dus dan was het geloof de regel van zijn godsdienst. Paulus vertelt ons, dat Henoch met God wandelde door het geloof, dan was het geloof de regel van zijn wandel.

Paulus vertelt ons, dat Noach de wereld veroordeelde door het geloof, dan was het geloof de regel van zijn oordeel. Door het geloof is Abraham, geroepen zijnde, uitgegaan, niet wetende, waar hij komen zou, dan was het geloof zijn regel, waarnaar hij zijn schreden richtte, hoewel hij niet wist waarheen hij ging en zijn gehoorzaamheid was de gehoorzaamheid des geloofs.

Ware hij met onze regel des levens begunstigd geweest, dan kon hij geweten hebben, waar hij heenging en zijn gehoorzaamheid zou de gehoorzaamheid der Wet in plaats van die des geloofs geweest zijn. Paulus stelt vast, dat alle kinderen Abrahams hetzelfde enge pad bewandelen als hun vader, want zij wandelen

door geloof en niet door aanschouwen. Is nu de letter der Wet een regel, waarnaar de gelovige wandelt en leeft, dan wandelt hij door aanschouwen en niet door geloof. Hij aanmerkt de dingen die men ziet en niet de dingen die men niet ziet.

Door het geloof zag Mozes de Onzienlijke en door het geloof zien wij de dingen die men niet ziet, welke eeuwig zijn. Paulus zegt, dat hij, die tot God komt, moet geloven dat Hij is en een Beloner dergenen, die Hem zoeken; dan moet ook het geloof de regel zijn van zijn komen. Wij hebben de toeleiding door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, Rom. 5:2, dan is het geloof de regel van onze toenadering tot God.

“De rechtvaardige zal door zijn geloof leven”, Hab. 2:4, dan is het geloof de regel des levens van de rechtvaardigen. *“Wij wandelen door geloof, en niet door aanschouwen”, 2 Kor. 5:7*, dan is het geloof de regel van onze wandel. *“Gij staat door het geloof”,* zegt Paulus in Romeinen 11:20, dan is het geloof de regel van het staan van de gelovigen.

Christus zegt: *“Al wat gij zult begeren in het gebed, gelovende, zult gij ontvangen”,* dan is het geloof de regel van het bidden. Door het geloof heeft Henoch getuigenis gehad, dat hij Gode behaagde; *“maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen”, Hebr. 11:5, 6*, dan is het geloof een regel die God goedkeurt en waarin Hij behagen heeft.

Al wat uit het geloof niet is, dat is zonde, dan is het geloof een volmaakte regel van heiligheid. Een iegelijk die gelooft, wordt gerechtvaardigd van alle zonden, waarvan hij niet kon gerechtvaardigd worden door de Wet van Mozes, dan is het geloof onze regel van rechtvaardigheid.

Door het geloof is het, dat wij de wereld overwinnen. Te grijpen naar het eeuwige leven, is volgens Paulus het strijden van de goede strijd des geloofs; ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop voleindigd, ik heb het geloof behouden, dan was het geloof de regel van zijn strijd en de regel van zijn loop. Het was de genade Gods, die Paulus gehoorzaam maakte aan die regel.

“Wij hebben ontvangen genade en het apostelschap, tot gehoorzaamheid des geloofs”, Rom. 1:5. Dat is: door Christus hebben wij

genade ontvangen tot verlossing van onze zielen en het apostelschap om nuttig te zijn voor de kerk, niet tot beloning van onze gehoorzaamheid, maar om ons van kracht te voorzien, om ons gehoorzaam te maken aan het geloof onder al de heidenen voor Zijn Naam, dan is het geloof de regel van de gehoorzaamheid van de apostel. Want er kan geen sprake zijn van genade te ontvangen tot gehoorzaamheid des geloofs, indien niet het geloof de regel van gehoorzaamheid voor de begunadigden is.

Paulus rekent alle dingen maar drek, opdat hij Christus mag gewinnen en in Hem gevonden worden, niet hebbende zijn gerechtigheid, die uit de Wet is, maar die door het geloof van Christus is. En tot ons zegt hij: *“Laat ons naar dezelfde regel wandelen, laat ons hetzelfde gevoelen”*, Fil. 3. Misschien zegt gij, dat deze regel van Paulus was, zich strekkende tot hetgeen voor is, of iets waartoe hij reeds gekomen was.

Ik antwoord: door het geloof strekte hij zich tot hetgeen voor is en door het geloof verkreeg hij. Zijn ‘zich strekken’ en zijn ‘verkrijgen’ zou dan niets geweest zijn als zonde, want volgens Paulus’ leer is alles zonde, wat niet uit het geloof is. Door het geloof woont Christus in onze harten en door het geloof blijven wij in Hem. En in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid, maar een nieuw schepsel, hetwelk is dat Christus een gestalte in ons krijgt. En zovelen als er naar deze regel wandelen, over dezelve zal zijn vrede en barmhartigheid en over het Israël Gods, Gal. 6:15, 16.

Het geloof is de regel des levens volgens de geopenbaarde wil van God in Christus Jezus. *“En dit is de wil Desgenen Die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk die de Zoon aanschouwt, en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe; en Ik zal hem opwekken ten uiterste dage”*, Joh. 6:40.

Hieruit blijkt, dat het geloof de regel des levens voor de gelovige is, volgens de wil van God in Christus Jezus, terwijl de letter der Wet de regel des levens is voor de kinderen der dienstbare: de mens die deze dingen doet, zal door dezelve leven. Laat hem volgens deze regel doen en hij zal leven. De Wet is niet de regel van geloven maar van doen. De Wet is niet uit het geloof, maar uit

de werken en de mens die dezelve doet, zal door dezelve leven, Gal. 3:12.

Indien “de Zoon te aanschouwen en in Hem te geloven”, ons recht geeft op het eeuwige leven, overeenkomstig de wil Gods, dan moet het geloof de regel van dat leven zijn en mij dunkt dat, indien hij die leeft en gelooft nimmer sterven zal, het geloof een veilige regel moet zijn om bij te leven.

Ik heb wel eens gedacht dat, indien de letter der Wet in Exodus 20 een regel des levens voor de gelovige is, hij hevig in de war zou raken wanneer de duivel een bende Arianen, Socinianen of Tabellianen op hem zou loslaten. Hij zou met deze woorden te doen krijgen: *“Ik ben de Heere, uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb. Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben”*, Ex. 20:2, 3.

Deze regel zou hem in moeilijkheden brengen. Het is door het geloof, dat wij Christus aangrijpen en het is door het geloof, dat wij de toevlucht tot Hem nemen, als de Hoop Die ons voorgesteld is, Hebr. 6:18. Het is door Christus, dat wij in God geloven, 1 Petr. 1:21. En door het geloof verkrijgen wij de belofte des Geestes, Gal. 3:14.

Door deze regel komen wij tot een zaligmakende kennis van de Drie-eenheid, want het oog des geloofs is een licht, waardoor wij zien welke de gemeenschap der verborgenheid zij, Ef. 3:9. Zonder de verzekerdheid des verstands, zal er geen ware kennis der verborgenheid Gods (de Heilige Geest) en des Vaders en van Christus zijn, Kol. 2:2. De Tien Geboden zullen nooit een mens in deze verborgenheid inleiden, noch hem terecht brengen indien hij dwaalt.

Mijnheer, gij zegt mij in uw brief, dat ik in zekere zin de Wet te niet doe, indien ik haar niet voorstel als de regel des levens van de gelovige. Ik heb, dunkt mij, voldoende bewezen, dat het geloof de regel was van Paulus' leven en wandel. En hij vraagt: *“Doen wij dan de Wet te niet door het geloof? Dat zij verre; maar wij bevestigen de Wet”*, Rom. 3:31. Paulus leert ons, dat het geloof door de liefde werkende is, want *“de liefde doet de naaste geen kwaad. Zo is dan de liefde de vervulling der Wet”*, Rom. 13:10.

Indien deze leer de vervulling is, dan kan zij haar niet te niet doen.

De preek, welke gij zo goed waart mij te zenden, is zwanger van een hoeveelheid schoolse, onschriftuurlijke logica, weinig beter dan onzin, welke nergens toe dient als om de wereldlijke wijsheid van de schrijver te doen zien en om de verwondering op te wekken van onverlichte mensen.

Maar het is voor elk geestelijk mens gemakkelijk te zien, dat hij weinig of niets weet van de dodende letter der Wet en van de geestelijke kracht van het Evangelie.

Hij tracht de Wet, als de regel des levens voor de gelovige, aan te dringen “uit de gepastheid der dingen.” Maar dat zijn uitdrukkingen, die weinig of niets betekenen, juist zo de schrijver belooft. Hij voldoet mij niet omtrent de dingen die passen. Geve God, dat hij de wereld niet verlaat met deze verwarring in zijn hart! Indien ja, dan is het te vrezen, dat hij ervaren zal, dat de bediening des doods en zijn vleselijk gemoed, elkaar aangrijpende in het stervensuur, niet zo gemakkelijk bij elkaar zullen passen als hij zich inbeeldt.

Paulus had een vermaak in de Wet Gods naar de inwendige mens, Rom. 7:22. Volgens Paulus zijn de Wet Gods en de inwendige mens zaken die bij elkaar passen. Een nieuw hart en een nieuwe geest zijn zaken die goed samengaan. Een gevoel van Gods liefde tot ons en een zuivere liefde tot Hem, brengt een vereniging tot stand die liefelijk past. “Geloof”, zegt de Zaligmaker, “dat Ik in u ben en gij in Mij.” Wanneer een gekruiste Christus en een verbroken hart samenkomen, zijn dat zaken die zo nauwkeurig passen als de rank in de wijnstok, of als het fundament met de bovenbouw.

Wanneer de schrijver van deze preek sterft als een vreemdeling van “de gepastheid van deze dingen”, zoals hij nog schijnt te zijn, het ware hem goed, zo hij nooit geboren was geweest. Mensen die vreemdelingen zijn van een vereniging met Christus door de Geest, weten niets zaligmakend van de geestelijke gepastheid der dingen. Zij mogen wat blinde mensen behagen met het leven dat zij maken over de Wet, maar tot ere Gods brengen zij

niet meer vrucht voort, dan een rank die in de wijnstok is, Joh. 15:4.

Een van mijn vrienden vroeg eens aan een zeker godgeleerde in Londen, wat hij van de Wet dacht als de regel des levens voor de gelovige. Zijn antwoord was: "De gelovige moet met één oog naar Christus en met het andere naar de Wet zien." Hij bracht echter niet meer bewijs uit het Woord Gods bij als deze schrijver, die het tracht te bewijzen uit de gepastheid der dingen.

Mijn vriend antwoordde: "Dan moet elke gelovige scheel zien." In deze zaak is er intussen geen roeping om scheel te zien. Christus zegt: *"Zie op Mij en word behouden, alle gij einden der aarde, Ik zal hem in volmaakte vrede bewaren, wiens gemoed op Mij gevestigd is."* Paulus vermaant ons om *"met lijdzaamheid te lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is, ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus"*, Hebr. 12:2.

Met het ene oog op de Wet en met het andere oog op Christus te zien, is een afdwalen van de regel die de wijsheid aanwijst: *"Laat uwe ogen recht uitzien en uwe oogleden zich recht voor u henen houden. Weegt den gang uws voeten laat al uw wegen wel gevestigd zijn"*, Spr. 4:25, 26.

De gedrukte brief welke gij mij gezonden hebt, is naar ik bemerk een wanklank op dezelfde snaar, maar de schrijver zal nooit in staat zijn uit de Schriften de waarheid te bewijzen, dat de Tien Geboden in één letter de regel des levens van de gelovige genaamd worden. Hij komt ons vertellen, dat "het er in opgesloten ligt."

Dit brengt mij een oude vrouw in de gedachte, die lang voor deze letterregel gestreden had. Deze, verdacht wordende dat zij er geen had, werd eens gevraagd rekenschap te geven van de hoop die in haar was, waarop zij antwoordde: "Gij kunt mijn bevinding in dat en dat vers vinden van Jeremia", zinspelende dat zij daarin opgesloten lag.

Dit diende tot overtuiging van de ondervrager dat zij geen hoop had, dan die welke op het papier stond. Ik veronderstel, dat alle bevinding van de duivel in vier schriftuurteksten opgesloten ligt. De ene zegt, dat hij vervloekt is boven al het vee; een andere,

dat hij gelooft en siddert; een andere, dat hij in de hel geworpen is en weer een ander, dat hij tot het oordeel van de grote dag met eeuwige banden onder de duisternis bewaard wordt. Judas, vers 6.

Maar de duivel heeft nog een bevinding buiten deze, welke nauw op hem aan zal houden en als duizend hellen binnen in hem zijn zal, wanneer elke letter van de schriftuurtekst opgebrand zal zijn. Wanneer de dodende letter de verworpingel ver-slagen heeft, is zijn werk afgedaan, maar het levende Woord blijft tot in eeuwigheid en zal in der eeuwigheid bestaan in de hemelen.

Dit Woord is in de hand des Geestes en woont in de heiligen van God. De belijder moet Christus, de Hoop der heerlijkheid in hem hebben, zal hij ooit veilig in de hemel aanlanden tot de zalige genieting van God. Mensen die geen hoop hebben, dan in de geschreven letter der Schrift, zullen ervaren dat de vloed des toorns en de laatste grote brand hen in die storm zonder anker zullen laten en ik ben overtuigd, dat de regel des levens van de gelovige ook in het hart gevonden moet worden, zal hij ook met God in de hemel leven.

Indien, volgens de brief van deze heer, de regel van de gelovigen in de Tien Geboden opgesloten ligt, geloof ik, dat hij daar lang zal moeten liggen voor hij hem uit zal vinden.

De Heere Jezus aandoen en in Hem wandelen, de oude mens dagelijks uitdoen en de nieuwe mens aandoen, welke geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid; Christus te volgen in de wedergeboorte; door de Geest de werkingen des lichaams doden; zichzelf verloochen en het kruis dagelijks op te nemen; te staan in de vrijheid van het Evangelie en niet wederom bevangen te worden met het juk der dienstbaarheid; niet in het vlees te betrouwen en in Christus Jezus te roemen; zijn eigen leven te haten of de Zaligmaker niet waardig te zijn; door de Geest te wandelen om de begeerlijkheden des vleses niet te volbrengen; te weten dat de Wet de kracht der zonde is en dat zij de bediening des doods en der verdoemenis is, dat zijn dingen die, indien zij in de Tien Geboden liggen opgesloten, tot in alle eeu-

wigheid daar voor de gelovige verborgen zouden blijven, indien de verborgenheid des geloofs ze niet geopenbaard had, of het Evangelie, dat het leven en de onsterfelijkheid aan het licht gebracht heeft, ook die niet aan het licht bracht.

Wanneer Mozes gelezen wordt, ligt een deksel op haar hart, 2 Kor. 3:15. Door de Wet is de kennis der zonde, maar zij openbaart de weg des levens niet. Deze verse en levende weg (Hebr. 10:20) wordt van een andere kant geopenbaard: *“Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus”, 2 Kor. 4:6.*

Ik vind mijn hart niet genegen om kritiek uit te oefenen over de reden die gij aanwijst, omdat gij niet als anderen met onbeschaamdheid en leugens tot mij gekomen zijt. Gij schijnt even begerig om onderricht te worden als om mij te onderrichten of terecht te zetten. Daarom zal ik, zonder veel van uw brief uiteen te rafelen, trachten duidelijk te maken, dat de gelovige in generlei zin van het woord buiten de Wet staat, noch zonder de Wet is. Want hij is van geen weldaad die uit de Wet voortvloeit, uitgesloten en toch is hij niet onder de Wet, maar onder de genade, Rom. 6:14.

Paulus zegt: *“Degenen die zonder de Wet zijn, ben ik geworden, als zonder de Wet zijnde (Gode nochtans zijnde niet zonder de Wet, maar voor Christus onder de Wet), opdat ik degenen, die zonder de Wet zijn, winnen zou”, 1 Kor. 9:21.* Hieruit blijkt dat de gelovige van God niet zonder de Wet is.

Ik heb er lange tijd mijn studie van gemaakt om de Wetten der gelovigen te overwegen. Ik zal trachten ze voor te stellen en in zulk een helder licht te plaatsen als mij maar mogelijk is en zien of zij gerekend moeten worden voor wat men antinomianisme noemt of voor ware godgeleerdheid, want Paulus zegt: *“Wij doen de Wet niet te niet door het geloof.”*

De Wijsheid maakt ons bekend, dat hij die het Woord veracht, zal verdorven worden; maar wie het gebod vreest, die zal vergolden worden en daarop zegt zij, dat de Wet des wijzen een

springader des levens is, om af te wijken van de strikken des doods, Spr. 13:13, 14.

Eerst zij opgemerkt dat de wijze, door de Wijsheid bedoeld, die altijd tegenover de dwaas gesteld wordt, in de taal van het Nieuwe Testament de gelovige is, die tegenover de ongelovige gesteld wordt. Deze Wet wordt nadrukkelijk genoemd (de leer) of de Wet des wijzen, hetwelk hetzelfde is als de huishouding des geloofs, zijnde hun Wet in het bijzonder en van niemand anders. Deze wordt genaamd een springader des levens.

Een springader of fontein wordt voorzien uit zijn eigen bron en stelt zijn inhoud beschikbaar om de arme en nooddruftige van water te voorzien, als zij het zoeken en het nergens anders te vinden is, wanneer hun tong versmacht van dorst, opdat zij mogen drinken en niet omkomen of van dorst sterven.

Zo is deze Wet van de wijzen een springader des levens, om af te wijken van de strikken des doods. Kan deze Wet van de wijzen de Tien Geboden zijn, waarvan sommigen ons verzekeren dat zij een regel des levens zijn van de gelovigen? Mij dunkt van niet. Paulus zegt ons, dat de letter doodt, 2 Kor. 3:6, dat zij de Wet des doods is, Rom. 8:2, dat de Wet toorn werkt, Rom. 4:15 en dat zij de bediening des doods en der verdoemenis is, 2 Kor. 3:7, 9. *Ook verandert ons geloof in Christus de natuur der Wet niet*, noch maakt het haar voor ons wat zij van te voren niet was. Zij is het juk der dienstbaarheid en nog steeds tot dienstbaarheid barend.

Daarom worden wij vermaand in onze vrijheid te staan en niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen te worden, Gal. 5:1. Zij bezit nog steeds haar bindende natuur, zelfs voor de gelovige en zal hem wederom verstrikken indien hij tot haar opziet om hulp. Deze regel des levens (zoals zij door sommigen genoemd wordt), is nog een dodende letter, waarom God verklaart, dat wij vrijgemaakt zijn van de Wet, overmits wij die gestorven zijn, onder welke wij gehouden waren. *“Alzo dat wij zouden dienen in nieuwigheid des geestes, en niet in de oudheid der letter”*, Rom. 7:6.

Is de Wet een letter die doodt en de Wet des doods, dan kan zij

geen springader des levens zijn, waardoor de wijze afwijkt van de strikken des doods. Wij weten, dat de zonde een overtreding is van de Wet en dat waar geen Wet is ook geen overtreding is en dat de dood het vonnis der Wet is. Is dit zo, dan zijn de geboden de strikken, die de zondaar in de armen des doods houden.

De strik waarin een dief verstrikt wordt, is de Wet en indien hij aan haar barmhartigheid overgelaten wordt, zal zij zo met hem handelen als de spin met de vlieg doet, die in haar net gekomen is. Zij laat haar niet los voor zij haar gedood heeft. Het is een dodende letter, hetgeen elke spinnenwebbenwever ondervinden zal. Op dat weefgetouw kan geen web geweven worden, dat de ziel kan bedekken. Het gebod is zeer wijd.

Al noemen wij de bediening der verdoemenis de regel des levens, dan kunnen wij daarom nog niet veronderstellen dat deze stof zal veranderen, of dat dit een dodende letter zal omzetten in een springader des levens. Want die Wet geeft geen leven, daarom kan het geen deel zijn van deze Wet des wijzen. Indien er een Wet gegeven was, die machtig was levendig te maken, zo zou waarlijk de rechtvaardigheid uit de Wet zijn, Gal. 3:21. Deze Wet des wijzen, welke een springader des levens is om af te wijken van de strikken des doods, wordt door Paulus genaamd de bediening des Geestes, in tegenstelling met de bediening des doods, 2 Kor. 3:11.

Salomo's springader des levens is Paulus bediening des Geestes en Salomo's strikken des doods is Paulus' Wet des doods. De Wet des levens van de wijze is hetzelfde als het levende water dat de Zaligmaker geeft, hetwelk in de gelovige is als een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven, Joh. 4:14.

Geloofd zij God tot in eeuwigheid, het is waarlijk een fontein des levens, waardoor de arme, gelovige zondaar voor altoos afwijkt van de strikken des doods. Dit is de taal van de apostel. *“Want de Wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de Wet der zonde en des doods”, Rom. 8:2.*

Of met andere woorden: de Wet des Geestes des levens in Christus heeft mij vrijgemaakt van de Wet der zonde die in mijn

leden werkt en van de Wet van Mozes, die de bediening des doods is.

Wij kunnen deze Wet des Geestes de enige regel des levens van de gelovigen noemen, zonder onzin te spreken. Misschien zal mijn onbekende vriend vragen, waarom deze bedeling des Geestes een Wet genaamd wordt. Hierop antwoord ik: Ten eerste, vanwege haar bindende kracht. De touwen der eeuwige liefde, de band des vredes en de gordel der waarheid, zullen de ziel vaster houden dan al de levenloze geboden in de wereld, of zij nu van de hemel zijn of van de mensen. Ten tweede, wordt zij een Wet genaamd, vanwege haar dringende kracht. Paulus zegt: *“De liefde van Christus dringt ons.”* Zij is een machtige drang van het kwade en oefent een krachtige invloed op het gemoed uit tot hetgeen is. Ten derde, uit kracht van de gehoorzaamheid welke zij voortbrengt.

De gezegende Gever van deze Wet besnijdt onze harten, om de Heere, onze God, lief te hebben met ons ganse hart en met onze ganse ziel, opdat wij leven, Deut. 30:6. Zij brengt evangelische gehoorzaamheid voort, als de vruchten des Geestes.

Wij zijn van God geleerd elkaar lief te hebben, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is, welke gepaard gaat met kinderlijke vreze, opdat wij van God niet afwijken, Jer. 32:40. God geeft door haar, dat ons werk in der waarheid is, Jes. 61:8 en richt al onze zaken uit, Jes. 26:12. Hij werkt in ons een neigende en bewegende kracht beide om te willen en te werken, naar Zijn welbehagen, Fil. 2:13. Wel mag deze Wet de Wet des Geestes genaamd worden, welke zulke geestelijke gehoorzaamheid voortbrengt. Wel mag de begeerte van de rechtvaardige die komt, een Boom des Levens genaamd worden, Spr. 13:12, ziende dat zij liefde, blijdschap, vrede, zachtmoedigheid, matigheid, enzovoort voortbrengt.

Deze Wet des wijzen wordt een springader of fontein genaamd, omdat zij alles wat zij voortbrengt hoog genoeg opspuit om de bron te bereiken, waaruit zij gevoed wordt. Evangelische gehoorzaamheid welke opspringt uit de Geest des levens en der liefde en bestuurd wordt tot ere Gods als het voornaamste doel

van de gelovigen, maakt de vergadering der heiligen als een besloten hof, een besloten wel of een verzegelde fontein, Hoogl. 4:12.

Deze Wet des Geestes des levens brengt in een uur meer waarachtige gehoorzaamheid aan God voort, dan alle levende regels, die door menselijke wijsheid uit dodende strikken gehaald zijn, ooit voortgebracht hebben. Deze Wet des wijzen is dat juk van Christus, dat zacht en Zijn last die licht is, Matth. 11:29, 30. De zielen welke daaronder zijn, zijn de besnijding die God in de Geest dienen en in Christus Jezus roemen en niet in het vlees betrouwen, Fil. 3:3.

God schrijft deze Wet in onze harten en Hij geeft die in ons binnenste, Jer. 31:33. Dit is de Wet die uitgaat uit Jeruzalem, Micha 4:2 en zij die haar ontvangen, zijn die mensen die de geboden Gods bewaren en het geloof in Jezus, Openb. 14:12. Door deze Wet worden de knechten Gods klaarlijk vermaand en in het houden van die is grote loon, want de liefde vergaat nimmermeer, Ps. 19:12.

Dit is het heilig gebod, dat ons overgeleverd is, waarvan legioenen voortdurend afgeweken zijn, 2 Petr. 2:21, omdat het hen alleen in de letter was overgeleverd en niet in hen gegeven was als een fontein des levens. Dit is de reden, dat zij in de Geest of met de bedeling van het Evangelie beginnen en in het vlees of onder de letter die doodt, eindigen. De Wet des wijzen draagt de naam van springader des levens, omdat zij de dode ziel levend maakt en opwekt tot een levende hoop. Zij brengt dat leven voort dat de Wet beloofde, maar niet kon geven, omdat wij haar niet konden gehoorzamen. Deze Wet stelt de ziel in staat om Gode te leven, om te leven door het geloof des Zoons Gods.

Zij brengt een levende beweging naar God voort en gaat gepaard met leven van vrede; zij maakt ons bekwaam om God lief te hebben, opdat wij eeuwig met Hem leven mogen.

Dus, waarde heer, de gelovige is Gode niet zonder Wet, want God heeft Zijn Wet in zijn hart geschreven en hij is onder deze Wet omdat deze in Christus is, Die zijn Hoofd, Koning en Regeerder is. Dit is naar mijn mening te spreken als de woorden

Gods en dit te preken, is het werk te doen van een evangelist en te maken, dat men van zijn dienst ten volle verzekerd zij. Dit is veel beter dan arme, blinde zielen wijs te maken, dat zij met een oog naar Christus moeten zien en met het andere oog naar de Wet, hetwelk de dood is.

Het is ook beter dan met regels des levens aan te komen van een Wet, die de kracht der zonde is, 1 Kor. 15:5-6, of de mensen te vertellen, dat de regel des levens in de letter die doodt ligt opgesloten, of dat het blijkt uit de gepastheid der dingen. Dit weten wij toch, dat een levende ziel God, dienende in de oudheid van de letter, dingen zijn, die niet beter bij elkaar passen als licht en duisternis, als het oog des geloofs en een verblindend deksel, als volmaakte vrijheid en een juk der dienstbaarheid, als waarachtige liefde en een baren tot vreze, als een ontdekking van barmhartigheid en een openbaring des toorns. De een toch werkt vriendschap en de ander de bewegingen der zonde en wraak. Zijn dit de dingen die gepast zijn, of wat is de gepastheid der dingen, die eruit voortvloeit? Ik zou wensen de schrijver wederom hiervan te horen, Hand. 17:32.

Ten einde mijn vriend verder te overtuigen, dat wij de Wet niet te niet maken door het geloof, of de gelovige Gode zonder Wet voorstellen, zal ik een andere Wet inbrengen, welke geen andere is, maar een onderdeel van deze, welke wij nu beschouwd hebben en wel een gedeelte, dat de trotse roemer in de laagte brengt, de eigengerechtigte afsnijdt, de dwaas tentoonstelt, de wettische in het stof legt, de blinde leidsman ontdekt, de geestelijke krijgsknecht van Christus van wapenen tegen hem voorziet en alle eer der zaligheid aan God toeschrijft, Wie zij alleen toekomt en zonder voorbehoud moet gegeven worden.

Daarom zal uit de werken der Wet geen vlees gerechtvaardigd worden; want door de Wet is de kennis der zonde. Maar nu is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden zonder de Wet, hebbende getuigenis van de Wet en de profeten; namelijk de rechtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus. Want zij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods en worden om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade, door de ver-

lossing die in Christus Jezus is. Welke God voorgesteld heeft tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid door de vergeving der zonden, die tevoren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid in deze tegenwoordige tijd, opdat Hij rechtvaardig zij en rechtvaardigende degene, die uit het geloof van Jezus is.

“Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door wat Wet? Der werken? Neen, maar door de Wet des geloofs”, Rom. 3:26, 27.

Maar wat bedoelt Paulus door de Wet des geloofs? Bedoelt hij het Evangelie, dat somtijds het geloof genoemd wordt, zoals waar gezegd wordt dat Paulus, die eertijds de heiligen vervolgde, nu het geloof preekt? Nee, want het Evangelie is de openbaring en verklaring van het verbond der belofte en al zijn zegeningen zijn de genadegiften Gods. Christus is het Verbondshoofd, de Geest der belofte, eeuwige gerechtigheid, eeuwige zaligheid, leven en heerlijkheid. Het zijn allen gaven Gods, in onvoorwaardelijke beloften voorgesteld, die allen ja en amen zijn tot heerlijkheid Gods en onze eeuwige zaligheid.

Daar al deze dingen geheel vrij van God komen, uit het betere verbond, namelijk der belofte, dat gemaakt is met Christus en met Zijn zaad in Hem en zij zuiver vrij zijn in hun fontein en toediening en geschonken aan een godonterend en helwaardig volk, zonder opzicht op enig werk, waarde of waardigheid in hen, zo kan er niets van een Wet in zijn. Dat is, daar is niets dat met gestrengheid tot gehoorzaamheid verbindt, of dat de verdoemenis dreigt voor nalatigheid, daar is niets dat een mens aan het werk zet om te leven, het loon toerekende naar schuld, want God geeft genade om ons gehoorzaam te maken aan het geloof en door genade bewaart en beloont Hij de gelovige. De Heere geeft zowel genade als ere en zal de rijkdom van Zijn genade in heerlijkheid door Jezus Christus bekend maken. Ja, ook het Koninkrijk zelf is van God gegeven naar Zijn welbehagen.

Daarom ben ik verzekerd, dat het woord des geloofs, hetwelk rijkelijk in ons woont en de geest des geloofs, die krachtig werkt en de genade des geloofs, die door de liefde werkende is en die

het hart zuivert, een toegerekende gerechtigheid aangrijpt en Christus in ons doet wonen, de Wet des geloofs van Paulus is. Want het horen van het Evangelie, noch een bespiegelende kennis daarvan, zal de roem niet uitsluiten, maar de krachtige toepassing van het Woord, de Geest en de genade des geloofs aan het hart, zal de mond van de zondaar stoppen en hem voor eeuwig op dat punt doen stilzwijgen.

Vraagt gij, waarom Paulus dit de Wet des geloofs noemt, zo antwoord ik: Omdat het geloof door de liefde werkt, welke de vervulling der Wet en het einde des gebods is en omdat het Christus aangrijpt, Die het einde der Wet is en een eeuwige gerechtigheid aandoet, die evenredig is aan de Wet. Ook omdat het de gehoorzaamheid van Christus daaraan is en omdat een iegelijk die gelooft het eeuwige leven heeft, hetwelk het grootste is dat de Wet ooit beloofde, maar nooit kon geven.

Het is ook omdat de gelovige de Geest der heiligmaking heeft, gelijk de Wet heilig is. Door het geloof is hij rechtvaardig, gelijk de Wet rechtvaardig is. Door het geloof is hij goed, gelijk de Wet goed is en is hij geestelijk, gelijk de Wet geestelijk is. En alzo wordt het recht der Wet vervuld in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest, Rom. 8:4.

Laat ik nu mijn vriend aantonen, dat ik ten behoeve van de gelovige over dit onderwerp te spreken heb, dat zij Gode niet zonder Wet zijn.

Gelijk Paulus de gelovige van de ongelovige afscheidt en ook de Wetten tussen hen verdeelt, door de Wet des geloofs op de gelovige en de Wet der werken op de ongelovige toe te passen, verklarende dat wat de Wet zegt, zij dat spreekt tot degenen, die onder de Wet zijn, Rom. 3:19. En degenen die onder de Wet zijn, zijn onder de zonde, Gal. 3:22 en onder de vloek, Gal. 3:10.

Zo ook scheidt Jakobus de hoorder van de dader. Hij zegt ons, dat God naar Zijn wil ons gebaard heeft door het Woord der waarheid, opdat wij zouden zijn als eerstelingen van Zijn schepselen en dat wij zouden zijn daders des Woords en niet alleen hoorders, onszelf bedriegende. Met doen bedoelt hij de werken of vruchten des geloofs. Hij zegt: *“Toon mij uw geloof uit uw wer -*

ken, en ik zal u uit mijn werken mijn geloof tonen.”

Hieraan voegt hij toe: *“Want zo iemand een hoorder is des Woords, en niet een dader, die is een man gelijk, welke zijn aangeboren aangezicht beschouwt in een spiegel, want hij heeft zichzelf bemerkt, en is weggegaan, en heeft terstond vergeten, hoedanig hij was”, Jak. 1:23, 24.*

Hier vergelijkt Jakobus het gepredikte Evangelie bij een spiegel, waarvan het licht op de consciëntie van de zondaar terugkaatsende, de staat van zijn ziel openbaar maakt, evenals Paulus spreekt: *“En wij allen, met ongedekte aangezichten de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende”, 2 Kor. 3:18.* Zo ook hier, de zondaar haat het licht en gaat weg, hij wil tot het licht niet meer komen.

Deze spiegel heeft zijn daden getoond en haar licht heeft ze bestraft, daarom haat hij het en gaat weer weg in de wereld. En zo verhardt hij zijn hart en schroeit zijn consciëntie toe, tot alles vergeten is en dan zinkt hij in een diepere gerustheid, of, gelijk de tekst zegt: *“Want hij heeft zichzelf bemerkt, en is weggegaan, en heeft terstond vergeten, hoedanig hij was”, Jak. 1:24.*

“Maar die inziet in de volmaakte Wet, die der vrijheid is, en daar bij blijft, deze, geen vergetelijk hoorder geworden zijnde, maar een dader des werks, deze, zeg ik, zal gelukzalig zijn in dit zijn doen”, Jak. 1:25. Hier is een Wet van volmaakte vrijheid of een volmaakte Wet der vrijheid, om in te zien en daarbij te blijven, zal een mens gelukzalig zijn in zijn doen.

Vraagt mijn vriend, wat deze Wet der vrijheid is, ik zal trachten het hem aan te tonen. Het is genomen van de Wet der vrijlating, wanneer de jubeljaar-bazuin geblazen werd en vrijheid werd uitgeroepen overeenkomstig de inhoud van die Wet.

“Als gij een Hebreeuwse knecht kopen zult, die zal zes jaren dienen, maar in het zevende zal hij vrij uitgaan om niet. Indien hij met zijn lijf ingekomen zal zijn, zo zal hij met zijn lijf uitgaan; indien hij een getrouwd man was, zo zal zijn vrouw met hem uitgaan”, Ex. 21:2, 3. Elke arme, uitverkoren zondaar is deze Hebreeuwse dienstknecht gelijk, hij is om niet verkocht, Jes. 52:3 en is de dienstknecht der zonde en onder de heerschappij der Wet.

Waarlijk twee harde meesters, die geen genade tonen.

Een ieder die onder de heerschappij der zonde is, is ook onder de Wet des doods. Een iegelijk die verlost is van de kracht der zonde, is ook verlost van de Wet, waarop de apostel het oog heeft, als hij zegt: *“De zonde zal over u niet heersen.”* En waarom niet? *“Want gij zijt niet onder de Wet, - die de kracht der zonde is - maar onder de genade”*, welke heerst door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven.

In deze staat van dienstbaarheid ligt de zondaar tot de grote bazuin geblazen wordt, Jes. 27:13 en het liefelijk geklank zijn oor bereikt, Ps. 89:16, waardoor Christus de gevangene loslating predikt en in vrijheid henen zendt, die verslagen zijn onder dit juk van wrede dienstbaarheid, Luk. 4:19.

Wanneer de Hebreeuwse dienstknecht vrijheid was uitgeroepen, was hij vrij van zijn meester, van het bevel van zijn meester, van de bedreigingen van zijn meester en van de dienst van zijn meester. Hij was een vrij man. Hij zal, zegt God, vrij uitgaan. Toch zegt God van deze man, die met het jubeljaar uitging, dat hij Zijn dienstknecht is, Lev. 25:42.

Zo ook is de gelovige zondaar vrijgemaakt van de Wet, overmits hij die gestorven is, Rom. 7:6, van het gebod der Wet, Hand. 15:24, omdat de letter doodt, 2 Kor. 3:6, van de vloek der Wet, Gal. 3:13 en van de dienst der Wet, want hij zal dienen in nieuwigheid des Geestes en niet in de oudheid der letter, Rom. 7:6.

Hij is een vrij man. *“Indien de Zoon u vrijgemaakt heeft, zo zult gij waarlijk vrij zijn”*, Joh. 8:36. En toch is deze vrijgelatene de dienstknecht van Christus, 1 Kor. 7:22. Wel is hij niet *onder* de Wet, maar hij is Gode niet *zonder* Wet, maar onder deze Wet der vrijheid tot Christus, Die hem waarlijk vrijgemaakt heeft en een iegelijk, die inziet in deze Wet der vrijheid en daarin blijft, zal gelukzalig zijn in dit zijn doen.

Ongetwijfeld waren vele meesters van deze Hebreeuwse huurlingen zeer ontstemd over deze Wet der vrijheid. Zij waren verbitterd en gejaagd in hun gemoed als zij hun slaven vrij zagen uitgaan. Dienaangaande lezen wij, dat Zedekia een verbond gemaakt had met het ganse volk, dat te Jeruzalem was om vrij-

heid voor hen uit te roepen. Dat een iegelijk zijn knecht en een iegelijk zijn maagd, zijnde een Hebreëer of een Hebreëin, zou laten vrij gaan, zodat zij zich niet meer van hen zouden dienen. Toen nu de vorsten en al het volk hoorden van het verbond des konings, gehoorzaamden zij het en lieten hun knechten vrij gaan, maar zij keerden daarna wederom en deden de knechten en maagden wederomkeren, die zij hadden laten vrij gaan en zij brachten ze ten onder tot knechten en tot maagden.

Ik heb een verbond gemaakt met uw vaderen, zegt God, dat gij de dienstknecht, wanneer hij u zes jaren gediend heeft, vrij van u zult laten gaan. Gijlieden nu zijt heden wedergekeerd en hebt gedaan dat recht is in Mijn ogen, vrijheid uitroepende; en gij had een verbond gemaakt voor Mijn aangezicht, in het huis dat naar Mijn Naam genoemd is, maar gij zijt wederomgekeerd en hebt Mijn Naam ontheiligd en doen wederkomen, een iegelijk zijn knecht en een iegelijk zijn maagd, die gij hebt laten vrij gaan, naar haar lust en gij hebt ze in onderwerping gebracht.

Daarom zegt de Heere also: Gijlieden hebt naar Mij niet gehoord, om vrijheid uit te roepen, ziet zo riep Ik uit tegen ulieden, spreekt de Heere, een vrijheid ten zwaarde, ter pestilentie en ten honger, en zal u overgeven ter beroering, alle koninkrijken der aarde, en Ik zal u overgeven in de hand uwer vijanden, en in de hand dergenen die uw ziel zoeken, en uw dode lichamen zullen het gevogelte des hemels tot spijs zijn. Lees Jeremia 34.

Indien iemand in de gevangenis leidt, die gaat zelf in de gevangenis, zegt Johannes, Openb. 13:10. En zo was het hier. De meesters haatten des Heeren vrijlating, zij weigerden het juk te verbreken, daarom bracht God hun hals onder het juk des konings van Babel, Jer. 27:8. Hij liet hen zeven jaar in zijn dienst en riep toen het jubeljaar over hen uit, waarmee zij even blij waren, toen zij het hoorden, als vroeger hun arme knechten, gelijk geschreven is: *“Als de Heere de gevangenen Sions wederbracht, waren wij gelijk degenen, die dromen”*, Ps. 126:1.

Maar de bevrijding welke God over hen uitriep, was meer dan een droom, hoewel die weinig beter was, dan welke zij vroeger

over hun knechten hadden uitgeroepen. God liet hen waarlijk vrij gaan en toen werd hun mond vervuld met lachen en hun tong met gejuich, zodat men onder de heidenen zei: *“De Heere heeft grote dingen aan dezen gedaan”*, Ps. 126:2.

De meesters van deze huurlingen zijn levende afbeeldingen van veel van onze predikanten. Hierop zinspelende spreken de geïnspireerde schrijvers dikwijls van valse apostelen en bedrieglijke arbeiders, die onder het deksel der Wet en onder de invloed des satans zijn, het eeuwig Evangelie antinomianisme, de ware predikers Antinomianen, de krachtige werking des Geestes geestdrijverij en Zijn vrijheid losbandigheid noemen.

Alsof het Woord, de Geest, de genade en de dienaar des HEE-REN de enige instrumenten van satan waren en genadeloze mensen, de enige onfeilbare predikers van heiligmaking zouden zijn. Onder die valse schijn verzoeken zij God, brengen zij het oude juk voort, leiden zij de heiligen in dienstbaarheid, verkeren zij hun weg en vergrammen zij hun hart tegen de Heere, Spr. 19:3.

Onder dit getal zijn er sommigen, ja, ik kan zeggen, legio, want zij zijn velen, die van onze hogescholen en academies uitgaan, welke geen andere bevoegdheid voor de bediening hebben, geen ander gezag in deze geloofsbrieven voor dezelve hebben en recht hebben om door dezelve te leven, of aanspraak op haar eer te hebben, dan die welke van mensen is. Zij zijn bedienaars van mensen en door mensen. Onder alle verborgenheden waar de wijzen geen weg mee weten, is dit geen van de geringsten, hoe mensen van wereldse wijsheid, welke God dwaasheid noemt, 1 Kor. 3:19 en wijzen en verstandigen, voor wie Hij de verborgenheden van Zijn Koninkrijk verborgen heeft, Matth. 11:25, in staat zouden zijn om met behulp van die wijsheid, welke aards, natuurlijk en duivels is, Jak. 3:15, vleselijke mensen om te keren in bedienaars des Geestes, in geestelijke heren, in godgeleerden en in doctors in de godgeleerdheid.

Toch is het zo, indien wij alles wat wij horen, geloven, maar hoe het gebeurt, moet een verborgenheid blijven, tot Hij, Die beloofd heeft de verborgenheid der ongerechtigheid te openbaren,

ook dit als een van haar onderdelen openbaren zal. Wie deze mensen aanstelde om zichzelf leraars op te gaderen, is ook een grote verborgenheid.

Ik weet dat Paulus Timotheüs gebiedt zijn leer te betrouwen aan getrouwe mensen, welke bekwaam zijn om ook anderen te leren. Maar het is iets anders om van ongelovigen getrouwe mensen en godgeleerden te maken. Paulus spreekt van sommigen, die in zijn dagen handelden gelijk de Hebreeuwse meesters met hun knechten deden, die vrijheid over hen uitriepen en hen weer tot dienstbaarheid brachten.

Deze noemt hij ingekropen, valse broederen, die van bezijden ingekropen waren, om te verspieden onze vrijheid, die wij in Christus Jezus hebben, opdat zij ons zouden tot dienstbaarheid brengen, van dewelke wij ook niet een uur hebben geweken met onderwerping, opdat de waarheid van het Evangelie of de wijsheid welke Christus hen beloofd heeft die de waarheid ontvangen, Joh. 8:32, bij u zou verblijven, Gal. 2:4, 5.

En in welke dienstbaarheid trachtten deze verspieders, die van bezijden inkwamen, hen te onderwerpen aan het gebod van de Wet, die tot dienstbaarheid barende is? Door hen te vertellen, dat zij onder de Wet waren als een regel des levens. Er zijn sommigen opgestaan van die van de sekte der Farizeeën, die gelovig zijn geworden, zeggende dat men de gelovige heidenen *moet* besnijden, en gebieden de Wet van Mozes te onderhouden, Hand. 15:5.

Hier is het gebod aan de gelovigen, dat zij de Wet van Mozes moesten onderhouden. Petrus antwoordt hierop: *“God, de Kenner der harten, heeft hun getuigenis gegeven, hun gevende de Heiligen Geest, gelijk als ook ons; en heeft geen onderscheid gemaakt tussen ons en hen, gereinigd hebbende hun harten door het geloof. Nu dan, wat verzoekt gij God, om een juk, op de hals der discipelen te leggen, hetwelk noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen?”* Hand. 15:8-10.

De vrijheid waarop Petrus hier zinspeelt, is de vrijheid des Heiligen Geestes, welke God hen gegeven had en welke Paulus noemt de Wet des Geestes des levens, welke hem vrijgemaakt

had van de Wet der zonde en des doods. *“Waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid”*, 2 Kor. 3:17.

De regel welke Petrus hen geeft, is het geloof dat het hart reinigt. Het ondragelijke juk waarmee zij God wilden verzoeken en de hals der discipelen kwellen, was ten eerste, de noodzakelijkheid der besnijdenis. Ten tweede, een gebod om de Wet van Mozes te houden. Het wordt een verzoeken van God genoemd, omdat het een verwijt inhield op Zijn werk, Die hun harten door het geloof gereinigt had en Zijn Geest gezonden had om hen te besturen en in alle waarheid te leiden, alsof de Heilige Geest niet genoegzaam was om hen gehoorzaam te maken. En alsof het reinigen van hun harten door God geen voldoende reiniging, noch het geloof een voldoende regel was, zonder hen het juk van de letter die doodt, op te leggen als de enige regel des levens.

En gelijk toen, ook zo nu. Een ieder, die weigert God te verzoeken en die dit juk niet wil voorbrengen, noch bestemmen wil dat de dodende letter een regel des levens is voor levenden, is een Antinomiaan, een losbandige, een dwaalgeest en iemand die de Wet te niet maakt en hij wordt afgetakeld door iedere blinde wachter. Al kunnen zij geen tekst bijbrengen ten bewijs, dat de gelovige onder de Wet is als een regel des levens, of waarin de Wet van Mozes de regel des levens genoemd wordt voor gelovigen. Zij kunnen ook geen tekst aanhalen om deze leer, dit eeuwig Evangelie omver te werpen. Paulus zegt: *“Zij verstaan niet wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen.”*

Mocht hier aangevoerd worden, dat het gebod: *“Gij zult den Heere, uw God, liefhebben met geheel uw hart”*, nog een juk is op de hals van de gelovigen, dan antwoord ik, dat de gelovige niet is onder de Wet, maar onder de genade. Hij is geen erfgenaam des toorns, noch der geboden, maar een erfgenaam der belofte. Hij heeft het gebod te brengen tot de belofte, welke tot het beter verbond behoort en hij zal vinden, dat God beloofd heeft zijn hart te besnijden en dat hij de Heere zal liefhebben, opdat hij leve.

Paulus maakt onderscheid tussen het gebod en Christus. *“Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met*

goedertierenheid”, is een belofte en beter dan een gebod. ‘Zij zullen Mij liefhebben’, is veiliger en beter dan ‘gij moet Mij liefhebben’. Het komt van het betere verbond, dat bevestigd is op betere dan voorwaardelijke beloften en is vast aan al het uitverkoren zaad.

Ik heb Salomo’s einde der zaak overwogen: “*Vrees God en houd Zijn geboden, want dit betaamt allen mensen*”, Pred. 12:13 en heb alles wat gij uit de tekst gehaald hebt, rijpelijk overwogen. Ook heb ik Paulus’ commentaar op (verklaring van) Salomo’s woorden eveneens overwogen, welke veel van de uwe verschilt. “*Maar het einde des gebods is liefde uit een rein hart en uit een goed geweten, en uit een ongeveinsd geloof. Van dewelke sommigen afgeweken zijnde, zich gewend hebben tot ijdel spreking; wilende leraars der Wet zijn, niet verstaande, noch wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen*”, 1 Tim. 1:5-7.

Wat Salomo het einde der zaak noemt, noemt Paulus het einde des gebods en dat noemt Jakobus de volmaakte Wet der vrijheid en dat noemt Petrus de gave des Heiligen Geestes en van het reinigend geloof. Het is het zachte juk en de opspringende fontein van de Zaligmaker. Het is de Wet des Geestes des levens van Paulus. Het is Salomo’s Wet des wijzen. Het is de Wet die zou uitgaan van Sion en van de profeten. Het is de Wet des geloofs van de apostelen. Het is het heilig gebod, dat ons overgeleverd is van Petrus.

Het is dat einde van het gebod, hetwelk de liefde is uit een hart dat gereinigd is door het geloof, gepaard gaande met een goede consciëntie, waarvan allen afwijken die in het vlees eindigen en zich begeven tot ijdel spreking, of tot spreken over dingen die zij niet verstaan.

Indien mijn vriend met tegenwerpingen komt en de geboden van Christus aandringt omtrent het horen van het Woord, het bijwonen van des Heeren Avondmaal, enzovoort, enzovoort, dan antwoord ik, dat de Geest hen in alle waarheid zal leiden. Indien de Geest hen niet leidt, dan is het een dienen in de oudheid der letter, staande recht tegenover de leer van de apostel, welke hij niet van een mens ontvangen of geleerd had, maar

door de openbaring van Jezus Christus, Gal. 1:12.

Indien niet het reinigend geloof de regel van de daden of gehoorzaamheid aan de geboden van Christus van de gelovigen is en indien hij niet in zijn eigen gemoed door de Geest des geloofs ten volle verzekerd is, dan zijn zijn werken zonde. *“Al wat uit het geloof niet is, dat is zonde”, Rom. 14:23. “De bevlechten en ongelovigen is geen ding rein, maar beide hun verstand en geweten zijn bevlekt”, Tit. 1:15.*

Haar gehoorzaamheid vloeit dan ook niet voort uit die liefde, welke het einde des gebods is uit een rein hart en uit een goede consciëntie en uit een ongeveinsd geloof, maar is een afwijken daarvan. Dit Evangelie kan nooit omvergeworpen worden, op dit Evangelie heeft God altijd Zijn zegel gezet en dit zal Hij altijd blijven doen. Van dit Evangelie kende geen huichelaar ooit de kracht. Dit Evangelie zal nooit voorbijgaan, zelfs niet wanneer hemel en aarde voorbijgaan.

Het is te verwachten, dat mijn onbekende vriend mij in zijn antwoord hierop, uit het Woord van God een verslag zal zenden, van de slechte uitwerkselen, de losbandige praktijken en de zedeloosheid, welke deze leer teweeggebracht heeft in de heiligen Gods. Hij zal ook wel een verslag uit de Schrift geven van de buitengewone heiligheid, vruchtbaarheid of nuttigheid welke zich geopenbaard heeft in hen, die God verzochten door het juk van het gebod der Wet op de halzen der discipelen te leggen.

Of gelijk Paulus zegt: Die afweken van dit einde des gebods, hetwelk is liefde uit een rein hart, tot de studie en praktijk van ijdel-spreking, of het begeren om leraars der Wet te zijn, niet wetende wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen.

Het is niet te verwonderen, dat de mensen ernaar verlangen om leraars der Wet te zijn. De letter is oppervlakkiger, zij ligt dicht bij huis en is binnen het bereik van de natuur. Deze verborgenheid is te diep voor een onverlichte, niet levendgemaakte, buiten de bediening des Geestes liggende, onvernieuwde dienaar van de letter.

De natuurlijke mens ontvangt (Eng. vert) het niet en hij kan het niet verstaan, omdat het geestelijk onderscheiden wordt, en

door de heiligen krachtig gevoeld wordt, maar het zal altijd een spreuk (Eng. gelijkenis) in de mond der zotten blijven, Spr. 26:7. Dit zijn de voortreffelijkheden van Gods Wet, maar die zijn geacht als wat vreemds, Hos. 8:12.

Zij bevat het zwaarste van de Wet, namelijk het oordeel, de barmhartigheid, het geloof en de liefde Gods en onderwijst een mens het lichtere in geloof te doen en onder de dringende kracht van de Geest der liefde en van een gezond verstand. Gezond in het geloof te zijn en begiftigd met liefde, zal een mens gehoorzaam maken tot de dood.

De liefde is sterk als de dood, gelijk de heiligen haar bevonden hebben, die hun leven niet liefgehad hebben tot de dood toe, Openb. 12:11. Ik kom nu tot een ander deel van deze volmaakte Wet der vrijheid, bij welke een mens moet blijven, zal hij gelukzalig zijn in dit zijn doen.

“En weet gij niet, broeders! (want ik spreek tot degenen die de Wet verstaan), dat de Wet heerst over den mens, zo langen tijd als hij leeft? Want een vrouw, die onder de man staat, is aan de levenden man verbonden door de Wet; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrijgemaakt van de Wet des mans. Daarom dan, indien zij eens anderen mans wordt, terwijl de man leeft, zo zal zij een overspeelster genaamd worden; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrij van de Wet, alzo dat zij geen overspeelster is, als zij eens anderen mans wordt. Zo dan, mijn broeders, gij zijt ook der Wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens Anderen, namelijk Desgenen Die van de doden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden”, Rom. 7:1-4.

Ongetwijfeld heeft Paulus hiermee niets minder te zeggen dan, dat de Wet dezelfde heerschappij over de zondaar heeft, die van haar leven of hulp verwacht door zijn eigen gehoorzaamheid aan haar regels, als de man over zijn vrouw heeft door de Wet des huwelijks. De Wet deelt de dienstbaarheid van de ziel mee, die de ziel natuurlijk bevrucht, tot de ziel zwanger is met verschrikking, wanhoop en ellende, juist als een man zijn vrouw zaad meedeelt, maar die een dood kind ter wereld brengt, hetwelk de zwaarste arbeid is, dus zonder haar man met een erfge-

naam te bevredigen, gelijk Paulus tracht te bewijzen.

“Want toen wij in het vlees waren, wrochten de bewegingen der zonde, die door de Wet zijn, in onze leden, om den dood vruchten te dragen”, Rom. 7:5.

Komt nu God de zondaar, die er zo op gesteld is om Mozes' discipel te zijn, vertellen, dat Mozes, mijn dienstknecht, dood is, Joz. 1:9 en is de ziel levendgemaakt om te gevoelen en verlicht om te zien, dat de Wet een letter is die doodt, de Wet des doods en de bediening der verdoemenis en dat de ziel Gode geen vruchten kan voortbrengen onder haar bevruchtende dienstbaarheid, geen andere vrucht dan vruchten des doods of dode werken, dan ziet de ziel dat zij vrij is van die Wet, omdat een dode man en een dode Wet geen leven kunnen geven, dan is zij geen overspeelster, noch een Antinomiaan, als zij eens anderen Mans wordt. Die Wet heeft niet meer macht over haar als het dode lichaam van de man, van Anna, die meer dan veertig jaar weduwe geweest was, welke met haar man maar zeven jaar geleefd had, van haar maagdom af. En die toen verwachtte om door het huwelijk verbonden te worden aan de vertroosting Israëls, Luk. 2:37.

De weg langs welke de ziel bevrijd wordt van die Wet, is door het lichaam van Christus. De ziel ziet dat de Wet de Zaligmaker evengoed vervloekte als de zondaar en dat de Heere onder de Wet stierf en dat het voor de Zaligmaker evengoed de Wet des doods was als voor de zondaar.

Bevindt de ziel nu dat Christus uit de dood is opgestaan, zo gaat zij Hem na en wordt met Hem verenigd en wedergeboren tot een levende hoop door Zijn opstanding uit de doden en Christus, de Hoop der heerlijkheid, een gestalte krijgende in de ziel, is waarlijk een onverderfelijk Zaad, een kostelijke Vrucht.

Dezulken zijn geen overspeelsters al worden zij eens anderen Mans. Ook verdienen zij niet dat men hen losbandige Antinomianen noemt, ziende dat de Heilige Geest bevestigt, dat dit geschied is, opdat zij Gode vruchten dragen zouden, Rom. 7:4, namelijk de vruchten des Geestes.

Mij dunkt, dat volgens Paulus' leer, de harde man van een arme,

eenvoudige vrouw als hij gestorven is, haar persoon niet meer kan bevelen, noch haar buik benauwen, of haar rug slaan en dat de andere man die zij gehuwd heeft, alleen en geheel macht over haar gekregen heeft. Dat heeft hij zeker, uit kracht van de Wetten Gods en de Wet des huwelijks.

Ik zou niet weten wie nog een weduwe zou willen trouwen, die gedreven wordt door de bevelen van een geest.

Is echter de Wet een regel des levens van de gelovige, die door het geloof met Christus ondertrouwd is, dodende de geboden van de gestorven man, dan staat de zaak aldus: Mozes, de knecht des Heeren, heeft nog het bevel en de heerschappij over de Bruid, de vrouw des Lams, Openb. 21:9. Niettegenstaande hij dood is, volgens het getuigenis Gods, moet hij nog de huisgenoten des geloofs besturen en de enige regel des levens geven aan de koningin, hoewel zij verhoogd is om aan de rechterhand des Konings te staan in het fijnste goud van Ofir, Ps. 45:9.

Staat zij aan de rechterhand des Konings, dan doen zij haar groot onrecht aan, die haar aan de voeten van een dienstknecht plaatsen. Men zou zo zeggen, waar hijzelf niet veroorloofd werd in het beloofde land in te gaan, hetwelk maar een flauw type des hemels was, hoewel hij gaarne wilde, dat hij nooit zoveel macht hebben kon over het Huis of de Kerk van Christus, welke zo dikwijls nadrukkelijk de hemel genaamd wordt.

Sommigen zeggen: "Wij zijn onder de Wet als de regel des levens." Maar dan is de Wet der vrijheid verre van volmaakt. Men zou menen, dat die zielen, die met Christus verloofd en met Hem getrouwd zijn, opdat zij Gode vruchten zouden dragen, onder geen andere Wet waren, dan die van de Man, of gelijk Paulus zegt: Onder de Wet tot Christus.

Ik ben er zeker van, dat het zo is met zielen, die aan Mozes getrouwd zijn, dat hij het gehele bevel over hen heeft, want zij zijn geheel en al zonder de geestelijke Wet des levens. De tweede Man heeft gewisselijk evenveel recht als de eerste.

Stemmen wij toe, dat deze Man evenveel waardig is, Paulus zegt, dat Hij zoveel meerder heerlijkheid waardig geacht is dan Mozes, als Degene, Die het huis gebouwd heeft, gelijk Jakob het

huis Israëls gebouwd heeft door Rachel en Lea, Ruth 4:11, meerder eer heeft als het huis, Hebr. 3:3.

Het is duidelijk, dat al de vruchten die onder Mozes werden voortgebracht, maar dode werken of vruchten des doods waren. Daarom bouwt hij geen huis of huishouden, dan dat van de dienstbare vrouw, die gezegd wordt verlaten te zijn en van wie met opzicht op God, gezegd wordt, dat zij geen man heeft, Gal. 4:27.

Daarom zijn al haar nakomelingen een geslacht van bastaarden of dode kinderen, dood in zonden en misdaden, die nederge-daald zijn in de synagoge des satans, in plaats van een rechtvaardig volk, dat leeft en opstaan zal en Christus zal loven, Jes. 38:19. Hieruit leren wij, dat de zielen, die onder de Wet aan Mozes getrouwd zijn, Gods vrouw niet zijn, zij dragen Gode geen vruchten, maar de dood, zij zijn vrij van de gerechtigheid. God zegt: "Ik ben uw Man niet." Mozes heeft macht over hen, hoewel hij ze dag en nacht beschuldigt en Christus zendt Zelf zulke zielen altijd tot de Wet, opdat zij geen ander zullen trouwen, zolang de eerste man nog leeft. Maar wanneer een beschuldigende Mozes en zijn dodende Wet hun vonnis des doods over de ziel hebben uitgevoerd, dan is zij dood en wanneer Christus haar levend maakt en verlicht en zij vliedt, gelijk Ruth, onder Zijn deksel en Hij Zijn vleugel over haar uit breidt, dan is het de tijd der minne en als Hij met zulk een ziel in een huwelijksverbond komt, dan wordt zij de Zijne, Ez. 16:8.

Hij heeft de volle macht over en het volle bezit van haar. Hij heeft die ziel getrouwd, die in een staat van weduwschap verkeerde en gezegd: "Uw Maker is uw Man, gij zult de smaad uws weduwschaps niet meer gedenken." Alzo huwt Hij de weduwe, betaalt haar schulden, lost het verpande erfdeel, verwekt de naam des verstorvenen daarover en handelt kloekelijk in Efratha en maakt Zich vermaard in Bethlehem, Ruth 4:11.

Paulus zegt ons, dat hij der Wet gestorven was. *"Ik ben door de Wet der Wet gestorven, opdat ik Gode leven zou"*, Gal. 2:19. Hij vertelt ons, dat wanneer het gebod kwam, de zonde weder levend werd en hij stierf. Dat de zonde oorzaak nam door het

gebod, hem verleidde en door hetzelfde doodde, Rom. 7:9-11. Men zou menen, dat een overtreder, die door de Wet is gearresteerd, beschuldigd, beproefd, schuldig verklaard, veroordeeld, ter dood gebracht en begraven, nu buiten het bereik van die regel des levens was. Paulus zegt dat de Wet tot hem kwam en hem greep en dat de zonde levend werd en hij schuldig bevonden werd, dat zij een oorzaak nam door de Wet om hem aan de dood bloot te stellen, hem bedroog ten opzichte van alle hoop die hij in haar had en hem doodde door haar vonnis. Hij was met Christus gestorven en begraven, of met Hem een plant geworden in de gelijkmaking Zijns doods. Indien dit zo is, dan zou men zo zeggen, heeft zij met hem afgedaan.

Maar volgens sommigen heeft deze dodende letter, of zedelijke Wet, nooit met de gelovige afgedaan. Zij willen haar gelijk maken aan de Paapse Wet, welke iemand die in Christus gelooft tot een ketter maakt, hem veroordeelt, de ban over hem uitspreekt en hem tot as verbrandt en dan nog voortgaat hem te vervolgen. Gaat hij naar het vagevuur, zij volgt hem; gaat hij naar de hemel, zij houdt er de sleutels van; ja, tot op de oordeelsdag kan er geen gunst of barmhartigheid zijn zonder Paapse absolutie.

Zo behandelen sommigen de Wet van Mozes. Al doodt zij een mens en al is hij gekruist, gestorven, begraven en opgewekt door de werking Gods, toch is het gebod, dat kwam, hem bedroog en doodde, nog “steeds zijn enige regel des levens”, het is nog steeds bindende en zelfs wanneer hij ten hemel gaat, vervolgt het hem, want men verzekert zelfs dat de engelen rondom de troon erdoor geregeerd worden, hetgeen wel vreemd is, daar Gods stem, zowel in de Wet als in het Evangelie, verklaard wordt te zijn tot de mensenkinderen, Spr. 7:4.

Het is mij lang een raadsel geweest, wat het toch is in de bediening van Mozes, dat de mensen zo gretig maakt, met betrekking tot een gunstige uitslag om hem na te bootsen. Weliswaar leidde hij het volk veertig jaar in de wildernis, maar het was er zo ver vandaan, dat hij de apostelen en evangelisten in succes overtrof, ten opzichte van het werk der bekering, dat hij verklaart, dat God hen geen hart gegeven had om te verstaan, noch ogen om

te zien, noch oren om te horen, tot op deze dag, Deut. 29:4.

Ook noemt hij hen een gans verkeerd geslacht, een volk dat door raadslagen verloren gaat, kinderen in welke geen trouw is, Deut. 32:20 en wij weten dat hun lichamen door ongeloof vielen, twintigduizend tegelijk. Werden niet de Joden in groten getale verwoest, zodat er aan hun verderf geen einde was, omdat zij Christus verwierpen en Mozes aanhingen?

Een Farizeeër, welke de grootste pleiter is voor de Wet, is verder van het Koninkrijk Gods dan hoeren en tollenaars. En wanneer Mozes maar gelezen wordt, blijft het deksel op hun hart, waarvan het niet kan weggenomen worden, tot zij tot de Heere zullen bekeerd zijn.

Onder de Wet worden geen andere vruchten gedragen dan wilde druiven, wilde vijgen, ontijdige vruchten, dode werken, huurlingen en ogendienst en vruchten tot de dood, welke allen opspringen uit slaafse vrees en gedaan worden om naam te maken of om van de mensen gezien te worden, om de hemel te verdienen en om God tot een schuldenaar te maken.

Hun werken vloeien voort uit de vrees van een veroordeeld misdadiger, welke de slechtste der wortels is en hun einde zal het slechtste zijn. Hierom wordt Israël een uitgeledigde wijnstok genaamd (niet verenigd met Christus, de ware Wijnstok), die zichzelf vrucht draagt, Hos. 10:1, terwijl een christen ervaart, dat zijn vrucht uit God gevonden is, Hos. 14:9 en in plaats van zichzelf vrucht te dragen, moet hij zichzelf dagelijks verloochenen.

Wat betreft haar “nuttigheid om de kinderen Gods te leren”, daarop antwoord ik, dat de gelovigen niet zonder leermeesters zijn. De Heere, hun God, leert hen wat nut is, Jes. 48:17. Hij leert hen door de Geest der liefde, 2 Tim. 1:7, om Hem lief te hebben. Zij worden van God geleerd om elkaar lief te hebben, 1 Thess. 4:9. Christus, de grote Profeet der Kerk, leert hen ook. Het is nu niet: *“Gedenk de Wet van Mozes, Mijn knecht”*, maar: *“Deze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem.”*

“Al uw kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn en de vrede uwer kinderen zal groot zijn”, Jes. 54:13. De Geest Gods, de zal-

ving die gijlieden van Hem ontvangen hebt, blijft in u en gij hebt niet van node dat iemand u lere, al is hij een dienaar der letter, of iemand regels des levens brengt van de strikken des doods. Maar gelijk deze zalving u leert van alle dingen, zo is zij ook waarachtig en is geen leugen en gelijk zij u geleerd heeft, zo zult gij in Hem blijven, 1 Joh. 2:27.

De zaligmakende genade Gods onderwijst hen, dat zij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld, Tit. 2:11, 12. De nieren des gelovigen onderwijzen hem zelfs bij nacht, wanneer God hem beproeft, Ps. 16:7. Het hart eens wijzen, zijnde een nieuw hart, dat een nieuwe geest bevat, maakt zijn mond verstandig en zal op zijn lippen de lering vermeerderen, Spr. 16:23. Zodat de kinderen Gods niet zonder leraars zijn, noch zonder goddelijke en onfeilbare leermeesters. Gave God dat de heiligen wat meer op hun goddelijke onderwijzing wilden letten. Zij zouden zich niet stoten aan de schemerende bergen. Zij zouden niet heen en weer gevoerd worden door elke blinde leidsman en met elke wind van leer en geblinddoekt gaan, zich stotende in de middag, gelijk zovelen van hun doen.

Maar helaas, helaas! In plaats van de Schriften te onderzoeken, gelijk hen bevolen wordt, welke hen wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is, beladen zij hun boekenplanken en vullen zij hun hoofden met de aantekeningen van wat men noemt, de vaderen, terwijl zij, wanneer zij ze bij Gods standaard wilden beproeven, zouden zien, dat niet de helft van wat zij opgetekend hebben, de toetssteen van Gods Woord kan doorstaan.

Gingen de gelovigen meer in nederig gebed tot het grote onfeilbare Hoofd en de Profeet der Kerk, hun oordeel zou beter onderricht, hun gedachten meer bevestigd en hun harten vaster ondersteund worden, dan ooit het geval zal zijn, door het lezen van duizend folio delen van zulke tweeslachtige godgeleerdheid, die vermengd is met schotels vol papierij, waarin men jaren kan snuffelen zonder ooit een bladzijde te vinden, welke, in de strik-

ste zin, het eeuwig Evangelie genoemd kan worden.

Er zijn boekenrijen, hoofdzakelijk bestaande uit oude boeken, die zes maal honderdduizend gulden kosten en waarvoor ik geen vijftig pas zou willen lopen om ze allen de mijne te mogen noemen, als ik beroofd zou moeten worden van dat verachte boek genaamd de Bijbel en nog een paar anderen, die ik zou kunnen noemen, die door onze eigen godgeleerden geschreven zijn.

Ik ben ten volle overtuigd dat iedere gelovige, in een uur tijds, door het nederig gebed tot Jezus Christus, meer zuivere, onvermengde, krachtige, voldoende, bevestigende godgeleerdheid kan bekomen, dan hij ooit verkrijgen zal uit al die schrijvers, welke “de vaders” genoemd worden, die zo blind waren als vleermuizen, terwijl hun geschriften zo vol verwarring zijn als een zolder vol is met rommel van rijke mensen.

“Indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, Die een iegelijk mildelijk geeft en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden”, Jak. 1:5.

Wanneer de mensen koud worden tot God, dood tot de studie, krachteloos en zonder geloof in het gebed, schuw van de Heere, verwijderd raken van Zijn troon en beneden hemelse gezindheid en zonder hemelse meditatie, dan vlieden zij tot die vaders in plaats van hun toevlucht te nemen tot de Vader der eeuwigheid, bij Wie wijsheid, barmhartigheid en vertroosting te bekomen is. Want Hij is de Vader der barmhartigheden en de God aller vertroosting, 2 Kor. 1:3 en ik weet, dat Hij het goede niet onthouden zal, degenen die in oprechtheid wandelen, Ps. 84:12.

Dat de letter van de Tien Geboden een onfeilbare regel van besturing zijn zou, hierop antwoord ik, dat de Wet leidt tot de eenheid Gods. Zij verbiedt afgoderij en alle gierigheid en gebiedt liefde tot de naaste. Maar wij zullen God niet dienen, noch God aanbidden in de oudheid der letter. Hij wil aanbeden worden in Geest en waarheid en ook gediend in nieuwigheid des Geestes.

Hij is het, Die gezegd heeft dat het Licht in de duisternis zou

schijnen, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus.

De aanbidding Gods en de dienst van God moeten verricht worden onder de invloed des Geestes. God is een Geest en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in Geest en waarheid. Hoewel de Wet de gierigheid verbiedt, verleent zij niemand kracht om die te haten. De Wet is door het vlees krachteloos.

De Wet van het ongeveinsde geloof, dat door de liefde werkt uit een reine consciëntie, zal een mens de gierigheid doen haten. Paulus zegt: *“Bidt voor ons, want wij vertrouwen, dat wij een goed geweten hebben, als die in alles willen eerlijk wandelen”*, Hebr. 13:18.

God heeft ons niet “zonder voldoende besturing”, noch ook zonder een Bestuurder gelaten. *“Ken Hem in al uw wegen en Hij zal uw paden recht maken”*, Spr. 3:6. De wijsheid is een uitnemende zaak om iets recht te maken, zegt God en Ik zal geven dat haar werk in der waarheid zal zijn en Ik zal een eeuwig verbond met haar maken, Jes. 61:8.

Het is niet bij een man die wandelt, dat hij zijn gang richt, Jer. 10:23. *“Ik zal u onderwijzen en u leren van den weg, dien gij gaan zult; Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn. Weest niet gelijk een paard, gelijk een muilezel, hetwelk geen verstand heeft”*, Ps. 32:8, 9. *“Ik zal de blinden leiden door den weg, dien zij niet geweten hebben; Ik zal ze doen treden door de paden, die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor haar aangezicht ten licht maken en het kromme tot recht; deze dingen zal Ik doen en Ik zal hen niet verlaten”*, Jes. 42:16.

Het is een verachting van de berg Sion en van het hemels Jeruzalem, waarheen de Geest Gods alle gelovigen leidt, om de burgers van Sion naar Sinaï te zenden, om daar hun regel des levens en van bestuur te ontvangen, Hebr. 12:22. En het is niet minder dan een verachting van de Koning der heiligen, Die God gezalfd heeft over de berg Zijner heiligheid.

Door de letter tot een regel des levens te maken, zendt men de heiligen op een verkeerde weg, voor zover de Heere tot hen

gezegd heeft, dat zij voortaan door deze weg niet zullen wederkeren, Deut. 17:16. Zij hebben dit gebergte genoeg omgetogen, Deut. 2:2, 3. Mozes is gestorven en begraven, Joz. 1:2.

Jozua heeft de leiding op zich genomen. Het is een betoveren van het volk, Gal. 3. Hierdoor zendt men hen tot het oude juk der dienstbaarheid, Gal. 5:1, hetwelk een verachting is van het juk van de Zaligmaker, Matth. 11:29. Genade wordt de rug toegekeerd, Gal. 5:4, hun vrijheid wordt misbruikt, Gal. 5:1 en Christus wordt hen ijdel, Gal. 5:4, zodat Hij hen niet nut is, Gal. 5:2.

Toen Elia veertig dagen in de woestijn reisde om naar Horeb te gaan, in plaats van naar de berg Sion, werd hem, bij wijze van bestraffing, tweemaal gevraagd, eerst in een storm en toen in een zachte stilte: *“Wat maakt gij hier, Elia?”* 1 Kon. 19:9, 13.

Dit ging gepaard met een aardbeving, een grote en sterke wind en vuur. God wilde hem van die berg niet ten hemel voeren, hoewel hij verzocht om daar te sterven. Dat is niet de verse en levende weg, Hebr. 10:20, daarom moet hij terug naar het Heilige Land, over de rivier de Jordaan, naar de vlakke velden van Jericho, alwaar Jozua, als type van onze overste Leidsman, eerst de leiding op zich nam, vóór de vurige wagen verscheen om hem ten hemel te voeren, 2 Kon. 2:11.

Om levende zielen tot een dodende letter te zenden om regels des levens, kan in generlei wijze hun vruchtbaarheid bevoororderen. Er kan geen vrucht ter ere Gods worden voortgebracht, zonder een vereniging door de Geest der liefde met Christus, de levende Wijnstok.

De rank kan geen vrucht dragen van haar zelf. Geen goede vrucht, tenzij de kwade boom goed gemaakt wordt door genade. Maak de boom goed en zijn vrucht zal goed zijn. Een goede boom kan geen kwade vrucht voortbrengen.

Geen goede werken zonder geloof. Al wat uit het geloof niet is, dat is zonde. Geen eerlijke arbeid zonder liefde; geen geestelijke vruchten zonder de Geest van God, Die ze voortbrengt. Geen werk is Gode aangenaam, tenzij Hij in ons werkt, beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen.

Deze leer neemt de landpalen der kerk niet weg, noch haar omheiningen, tenzij het bewezen kan worden, dat de belofte Gods, namelijk “om Zijn Wetten te geven in haar harten en die in te schrijven in haar verstanden en om hen een nieuw hart te geven en een nieuwe geest en om Zijn vreze in hen te geven en dat zij van achter Hen niet zullen afwijken en om ze in Zijn hand te bewaren, zodat de poorten der hel haar niet zullen overweldigen, opdat zij in Zijn inzettingen zullen wandelen en Zijn rechten bewaren en dezelve doen, om een vurige muur rondom haar te zijn en heil te stellen tot muren en voorschansen en om ze in Zijn kracht door het geloof te bewaren”, een wegnemen van de landpalen en omheiningen der kerk genaamd kan worden.

Is het niet jammerlijk, dat zulk een bedeling van de meer dan overvloedige genade Gods, de bediening van Gods eeuwige Geest, niet meer genade vindt in de ogen van arme, ellendige zondaren en geen betere naam waardig gekeurd wordt dan antinomianisme?

Wat mij betreft, ik geloof dat het een andere naam dragen zal bij de wederoprichting aller dingen, want indien Christus alles weder oprichten zal, zal Hij ongetwijfeld Zijn eigen Evangelie weder oprichten tot eer van Zijn eigen Naam.

Wat betreft “het verbeteren van ongeregelde christenen door de Wet”, ik geloof dat de heilige Wet door de Geest Gods in de vleses tafelen van elk gelovig hart geschreven is en dat Christus door het geloof in hen woont. Hij houdt Zijn koninklijk hof voor al Zijn vrienden op de berg Sion, waar Hij als Koning gekroond is, maar op de berg Sinaï is Zijn gerechtshof, waar Hij verschijnt als de Rechter van allen.

Wij moeten de ongeregelde grijpen en ze tot het hof des Konings en tot de rechtbank der rechtmatigheid brengen en met Paulus in het aangezicht Gods ons beroepen op God en de consciëntie.

Wanneer de ongeregelde de kracht van een getrouwe bestraffing gevoelt, gesteund door de Schriften der waarheid en geholpen door zijn eigen consciëntie, zal dit meer uitwerken tot zijn

doding en vernedering, dan dat hij afgeranseld wordt met alle gesels, die uit de bediening des doods gehaald worden. Dit bracht nooit een zondaar tot Christus, noch bracht het ooit een afwijker terug. God leidt een ziel tot de Zaligmaker met de touwen der liefde en door dezelve wordt de afwijker weder opgericht. *“Ik zal hunlieder afkeringen genezen, Ik zal hen vrijwil - liglijk liefhebben”, Hos. 14:5.*

Gij spreekt niet als de woorden Gods, wanneer gij het gebod om God lief te hebben aandringt en dat der gelovigen regel noemt, die altijd moet blijven. Wij weten dat de Wet ons gebiedt om God lief te hebben en wij hebben gunsten genoeg ontvangen om ons tot schuldenaars te maken om dat te doen. Maar het bedenken des vleses is vijandschap tegen God, het onderwerpt zich die Wet niet en het kan ook niet.

De Wet eist niets, dat het Evangelie niet geeft. De Wet verleent geen hulp om te verrichten hetgeen zij beveelt, ook deelt zij geen sterkte, leven, liefde, heiligheid, barmhartigheid, genegenheid of kracht mee, om ons in staat te stellen haar te betalen wat wij schuldig zijn.

Ik weet dat ons geboden wordt om in de liefde te wandelen, gelijk Christus ons liefgehad heeft, maar wij moeten de dingen op hun eigen plaats brengen. Het einde van het gebod is de liefde. Maar hoe komen wij aan deze liefde? Wel, zij wordt in onze harten uitgestort door de Heilige Geest, Die ons is gegeven. Indien zij gegeven is, is zij van het verbond der belofte en niet van het werkverbond. Indien de zaligheid in alle opzichten uit genade is, dan is zij in geen enkel opzicht uit de werken. Liefde is de grondslag van het genadeverbond. Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde. De gave van Christus is er het wonderlijk uitvloeisel van. Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft.

Met goedertierenheid trekt God ons tot Christus. Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke. Liefde is de band des verbonds. Mijn goedertierenheid zal Ik van hen niet wegnemen, noch in Mijn getrouwheid feilen. Liefde is de band der eeuwige vereniging tussen Christus en Zijn

Kerk. Vader, Gij hebt haar liefgehad, gelijk Gij Mij liefgehad hebt, Joh. 17:23.

Liefde is de band der hartelijke vereniging tussen de Heere en ons. *“Die in de liefde blijft, blijft in God en God in hem”, 1 Joh. 4:16.* Zij wordt genaamd “de liefde Gods, die in ons volmaakt geworden is.” Niet onze liefde, welke uit de Wet is, want er wordt niet gezegd, dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad.

En wie heeft ooit mensen gezonden om te preken, die geen onderscheid kunnen maken tussen de Wet die toorn werkt en de liefde welke de vrees buiten drijft, die de Wet verwekt, noch tussen de dodende letter en de band van het eeuwig verbond?

Laat de liefde haar eigen standpunt innemen, maar bevestig ze niet op de letter der Wet. De Wet openbaart de toekomstige toorn. Zij is Gods kruithuis, hetwelk alle schatkamers des hags bevat, dien Hij ophoudt tot de dag des strijds en des oorlogs, Job 38:22.

Wie zou ooit gedacht hebben, dat de enige regel des levens voor de gelovige gehaald kon worden uit de bediening der verdorpenis, 2 Kor. 3:9, uit de strikken des doods, Spr. 13:14, uit de stem der woorden, Hebr. 12:19? Of uit de Wet, die toorn werkt, Rom. 4:15? Of uit de letter, die doodt, 2 Kor. 3:6? Of uit de Wet, die tegen ons is, Kol. 2:14? Of uit de wederpartij, die ons aan de Rechter overlevert om in de gevangenis geworpen te worden, Matth. 5:25? Of uit een Wet, die de zondaar verklaagt voor God, Joh. 5:45? Of uit de Wet, die tegen ons is, Kol. 2:14 en die zelfs de Zaligmaker vervloekte, hoewel Hij onschuldig was, Gal. 3:13, omdat Hij Borg bleef voor Zijn vrienden?

Wie zou ooit gedacht hebben, dat de enige regel des levens voor de gelovige gehaald kon worden uit een vurige Wet, Deut. 33:2, uit een vuur, dat ontstoken is in Gods toorn, Deut. 32:22? Of uit zeven donderslagen, die haar stemmen spreken, Openb. 10:3? Of uit een stortregen van stukken, vuur en zwavel en een geweldige stormwind, Ps. 11:6, of uit een vuur, dat zal branden tot in de onderste hel, Deut. 32:22?

Toch is het zo en elke prediker die deze lasten, die zwaar zijn om

te dragen, niet op de schouderen der mensen legt en die zich niet afwendt van ijdel spreken en die weigert God te verzoeken door dit juk op de hals der discipelen te leggen, hetwelk niemand kan dragen, is een dwalend mens, iemand van een slechte geest, iemand die de Wet niet doet en is (gelijk ik dikwijls genoemd ben) een stinkende Antinomiaan. God zij zulke mensen genadig!

Ik heb geen andere spiegel om hen in te bezien, dan de Schriften der waarheid en mijn eigen bevinding. Ik geloof, zo waarachtig als God leeft, indien vijftien uit de twintig van onze tegenwoordige predikanten, die Evangeliedienaars genoemd worden, zichzelf zagen gelijk ik ze zie, in het licht van Gods Woord, dat zij wensen zouden, dat zij nooit geboren waren en dat zij de dag zouden vervloeken, waarin zij het ambt der bediening op zich namen, begerende dat dezelve uit het getal der maanden mocht worden uitgewist, Job 3:6.

Maar helaas, helaas, er is niemand die zich tot deze dingen bekwaam acht, dan degene die geen verstand heeft! Een blind mens weet niet naar de stad te gaan, Pred. 10:15. Een blind mens wendt zich niet tot de weg der wijngaarden, Job 24:18.

Mijnheer, deze uw zeer beleefde brief, heeft in druk gebracht, wat ik nooit voornemens was publiek te maken. Ik heb zoveel geleden door hetgeen ik vroeg er ontwikkeld heb, dat ik mij voorgenomen had deze waarheid tussen God en mijn ziel te bewaren, wie het behaagde mij, indien ik mij niet bedrieg, daarin te leiden zonder de hulp van enige schrijver. Ik heb veel geleden voor hetgeen ik reeds van de preekstoel en van de pers over deze zaken heb ontwikkeld en de minste twijfel komt niet in mij op, of zij zijn de waarheden van het eeuwig Evangelie van Jezus Christus.

Toch noemt men mij een man van een slechte geest, een gevaarlijk mens, een dwaalgeest, een stinkende Antinomiaan, een twistziek mens, een opwerper van twistvragen, een trots, achterhoudend mens, die de Schrift op zijn eigen houtje uitlegt, een vechtersbaas, een zonderling, die alle andere predikanten als onzijdigen voorstelt en zichzelf als alles in allen.

Oude vrouwen hebben mij vervolgd met twee-, vier- en zesstui-
ver pamfletten van hun eigen maaksel, door een jongen uitge-
vend van de ene kerkdeur, waar ik preekte tot de andere. Hun
schotschriften zijn naar Portsmouth, Bristol enzovoort, gezon-
den, waar zij maar hoorden dat mijn boeken verkocht werden.
Predikanten (die zich als mijn vrienden voordeden) hebben
achter mijn rug deze oude vrouwen aangeraden wat brandewijn
of kracht in hun fabelen te doen en wat suiker of openhartig-
heid te gebruiken en wat gal, bitterheid of alsem achter te hou-
den.

Een zeker heer verzocht mij naar Bristol te gaan, die ik waar-
schuwde toch niets met mij te doen te hebben, omdat ik zo'n
gevaarlijk mens was. Hij hield bij mij aan, dat ik er heen zou
gaan en kreeg mij daar, zonder mijn begeerte. Het arme volk was
dermate bevooroordeeld, dat zij verwachtten in mij een dienaar
des satans te ontmoeten.

Een van de predikanten richtte zijn geschut van de preekstoel
tot hij geheel buiten adem was en vertrok naar Londen. Een
ander, gehoorzaam zijnde aan de eerwaarde R. H. weigerde mij
zijn preekstoel af te staan, of mij de rechterhand der gemeen-
schap te geven.

Later schreef ik naar Bristol met aanbod om daar te preken,
omdat ik toch naar Dorsetshire moest, maar ik werd afgewezen.
Dit alles vond zijn oorzaak in een eerwaarde heer van Ply-
mouth, die de zaken van de Bristol tabernakel zo geregeld heeft,
dat de preekstoel tegen Antinomianen bevestigd is. Deze heer
(ik zal zijn naam niet noemen) heeft niet gehandeld als een
broeder, noch heeft hij zich als een nabestaande gedragen, want
hij nam enkele mensen onder handen omdat zij mijn boeken in
Plymouth gebracht hadden en het was het werk van een eer-
waarde heer, die nu te Walthamstow staat, om, toen hij nog te
Plymouth woonde, mijn geschriften belachelijk te maken, ten
einde de harten des volks tegen deze leer te verbitteren.

Het is trouwens geen wonder, want indien deze leer waar is, wat
wordt er dan van de hunne?

De bisschop van Sparofields Chapel heeft zolang tegen mij

geschreven, tot hij dermate in de rook van Sinaï terechtkwam, dat mensen met onderscheidingsgaven hem geheel uit het oog verloren.

Hij zond bevelschriften naar Bristol en ook naar Lewes in Sussex, opdat zij niet besmet zouden worden. Mr. Barnet weigerde mij zijn preekstoel en dreigde, dat hij het volk verlaten zou, als zij mij toelieten. Maar een Baptisten leraar opende vriendelijk zijn deur, welke God vervulde met volk en mijn mond met verdedigingen. De gemeente te Woking, welke God door mij verwekte, moest mij voorgoed ontslaan voor zij enige bijstand kon krijgen van het Evangelisch genootschap te Londen.

De eerwaarde R. H. liet zijn bevelen als prelaat te Chatham achter en sedert tweemaal te Greenwich, om mij niet toe te laten met de bedreiging hen anders voorgoed te verlaten. Laat hen hun onschuld bepleiten, indien enige van deze beschuldigingen vals zijn en is de leer vals, laat ze die dan omverwerpen.

Wel, mag mijn vriend vragen, wat mijn zonde is? Wat heb ik gedaan? De één roept dit en een ander weer dat. De vergaderingen zijn verward en er wordt geen rekenschap gegeven van deze samenloop. Ook ik kan die niet geven, dan van dit enig woord, hetwelk ik riep, staande onder haar over de Wet, dat zij niet een regel des levens is voor de gelovigen.

Ook hierom, dat ik vaststel, dat dienstbaarheid, hardigheid des harten, openbaring des toorns, vijandschap tegen God, wanhoop, vloeken, hel en verdoemenis de beste dingen zijn, die men halen kan uit de dodende letter van de Wet van Mozes. Dit is hetzelfde voor een gelovige en voor een ongelovige. De Wet zal de gelovige vervolgen als hij daarheen vliedt. Christus alleen is zijn Schuilplaats. De gelovige zal weer met het juk bevangen worden, indien hij tot haar opziet om hulp.

De Wet is niet uit het geloof, maar uit de werken. Zij is niet voor die gelooft, maar die doet. De mens die deze dingen doet, zal door dezelve leven. Dit is haar taal, het gehele hoofdstuk door. Werken zijn werken en genade is genade. Het ene is een werkverbond, het andere is een genadeverbond. Het ene is door

Mozes gegeven, het andere is door Jezus Christus geworden. Het verbond der werken werd met de mens gemaakt, het behoort Adam toe en al zijn kinderen naar het vlees, die zijn beeld dragen. Het verbond der genade wordt gemaakt met Christus en in Hem met al Zijn zaad.

Het ene is bevestigd in onvoorwaardelijke beloften, het andere in voorwaarden van verrichtingen van dode mensen. Hoe kan men deze Wet een regel des levens noemen van de gelovige, die door geloof moet wandelen en leven? Hij moet God aanbidden en dienen in nieuwigheid des Geestes en niet in de oudheid der letter. En hij heeft te wandelen in de liefde, gelijkewijs ook Christus hem liefgehad heeft.

Het is duidelijk, dat het geloof werkt door de liefde en gepaard gaat met goddelijk leven, welke allen gaven Gods zijn in Christus Jezus. Zij worden uit Zijn volheid ontvangen en in ons gewrocht en zijn niet minder dan de Wet des Geestes des levens in Christus Jezus, Welke ons vrijmaakt van de Wet der zonde en des doods.

Indien geloof, leven, heiligheid en liefde van de Wet des Geestes komen, waarom ent men ze dan op de dodende letter? Waarom wil men dat de gelovige zijn regel des levens van die Wet haalt, welke eens zijn doodvonnis was? Waarom deze verwarring? Waarom de dingen aldus ondersteboven gekeerd? Hij, die de Wet des Geestes des levens in zich gekregen heeft, is de mens tot wie de Heere spreekt door Zijn Zoon. Hij spreekt niet tot de gelovige uit de wolkkolom, noch uit de dikke duisternis. Hij heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door Zijn Zoon en Hij spreekt tot de gelovigen aldus: *“Hoort naar Mij, gijlieden, die de gerechtigheid kent, gij volk, in welks hart Mijn Wet is”, Jes. 51:7.* Een gelovige is een rechtvaardig mens en hij is dat gemaakt door toerekening, terwijl de Wet de rechtvaardigen niet is gezet, maar de onrechtvaardigen en de halsstarrigen, 1 Tim. 1:9. God spreekt in de Wet tot de kinderen des vleses. *“Wij weten nu, dat al wat de Wet zegt, zij dat spreekt tot degenen die onder de Wet zijn”, Rom. 3:19.* Maar de heiligen zijn niet onder de Wet, maar onder de genade, Rom. 4:14.

De Wet is een juk der dienstbaarheid voor de kinderen der dienstbare, een verbond der werken voor trotse werkheiligen en een bediening der verdoemenis, om hen te vervloeken voor hun hoogmoed en boze werken.

Dat David zegt, dat de Wet volmaakt is, bekerende de ziel en dat zij een licht voor zijn voet en een lamp op zijn pad is, welnu, dat is spoedig beantwoord.

De dodende letter heeft nog nooit een ziel tot Christus bekeerd. Beking bestaat in de omkering van een ziel van de duisternis tot het licht en van de liefde der zonde tot het liefhebben van God met zijn ganse hart. Dit gaat gepaard met geloof, berouw en goddelijke droefheid, welke voortvloeien uit een gevoel van Gods liefde tot hem in Christus Jezus, welke allen van het verbond der genade komen. Het geloof is een komen tot Christus en de liefde waardoor het geloof werkt, trekt zijn hart als hij gaat en deze beiden zijn vrije giften Gods.

Christus voorzag Saulus niet van deze geestelijke wapens, welke machtig zijn door God tot nederwerping der sterkten uit de letter die doodt. Ik zend u Paulus om zondaren te bekeren van de duisternis tot het licht en van de macht des satans tot God, opdat zij vergeving der zonden ontvangen en een erfdeel onder de geheiligden door het geloof in Mij, Hand. 26:18.

Het helderste licht dat in de Wet schijnt, komt van het oog der beledigde gerechtigheid. De Wet was eerst gegeven in de vlammen van toorn, zij was om der overtredingen wil daarbij gesteld en het is in dat vreselijk licht, dat de zondaren hun eigen verdoemenis zien, gelijk Saul en Bileam hun eigen toekomstig verderf zagen.

In dat licht zullen de zondaren hun eindeloze ellende zien, welke gezegd worden hun ogen op te heffen in de hel, maar dat licht ontdekt niet het pad des levens, hetwelk het pad des rechtvaardigen genaamd wordt. Het licht van de kennis der heerlijkheid Gods schijnt in het aangezicht van Jezus Christus, Die het waarachtige Licht is en het eeuwige Licht van al dat volk. De Zaligmaker zegt: *“Ik ben een Licht, in de wereld gekomen, opdat een iegelijk, die in Mij gelooft, in de duisternis niet blijve”*, Joh. 12:46.

David was niet zonder de Wet des geloofs. Hij zegt: *“Ik heb geloofd, daarom sprak ik”*, Ps. 116:10. Dat hij niet zonder de Wet des Geestes des levens was, blijkt uit zijn gebed. *“Neem Uw Heilige Geest niet van mij”*, Ps. 51:13. Het was in deze Wet, dat hij wonderen zag. Wat de Tien Geboden aangaat, hij bad dat God daaronder niet in het gericht wilde treden met Zijn knecht, want hij wist dat het gebod zeer wijd was. Indien de geboden zoveel licht geven voor onze voet, hoe komt het dan, dat zij die er nu zo voor pleiten zo uitermate blind zijn?

Het blijkt in hen, dat het waar is wat Paulus verzekert, dat het deksel blijft in het lezen van het Oude Testament zonder ontdekt te worden. Daarom, mijnheer, verstout ik mij plechtig te verklaren, dat David en gij twee verschillende meningen hebben.

Gij hebt gehoord dat ik lichtzinnig over de Wet gesproken heb. Ik geloof dat gij in dit mijn antwoord alles zult vinden, wat ik er ooit over gezegd heb en gij moet zelf maar oordelen of ik de taal der Schrift heb gesproken of niet. Zo ja, leg dan de schuld waar die behoort gelegd te worden. Indien iemand niet overeenkomt met de gezonde woorden van onze Heere Jezus Christus, die is opgeblazen en weet niets.

Daar ik echter besloten heb dit antwoord aan u uit te geven, zullen mijn beschuldigers een schone gelegenheid hebben om deze leer aan te vallen. Ik heb dezelve ontwikkeld op grond der waarheid. Ik heb mijn toevlucht niet genomen tot die arme uitvluchten, dat het “er in begrepen is” en dat het blijkt “uit de gepastheid der dingen.”

Ik heb geen andere wapenen gebruikt als zulke, welke ik geloof dat ze gelijk zijn. Zij kunnen geen schoner gelegenheid, noch mooier veld vinden om mij te ontmoeten, noch een kleiner aantal om mij te bestrijden. Indien dit antinomianisme is, laat hen met hun ganse macht daartegen optrekken, bewijzen dat het dat is en het omverwerpen. Ik ben vatbaar voor overtuiging, mijn consciëntie is niet toegeschroeid, ook ben ik niet van alle gevoel ontbloot.

Wanneer ik mij niet met Gods Woord kan verdedigen, zal ik tot

geen andere uitvluchten mijn toevlucht nemen. En daarom hoop ik, dat mijn tegenstanders mijn hersens niet in de war zullen brengen met St. Basil, St. Augustinus, St. Ambrosius, Hermanus Witsius en wie weet welke heiligen meer.

Jezus ken ik, maar wie zijn deze? Wat mij betreft, ik heb niet de geringste twijfel of God zal mij in staat stellen deze leer te verdedigen, want ik weet dat het de leer is, welke Hij aan mij heeft toegepast en waardoor Hij mijn ziel in vrijheid heeft gesteld. Daar ik volgens hun beschuldigingen de Antinomiaan ben, ligt het op hun weg die omver te werpen en hun beschuldiging te bewijzen en blijkt het bij onderzoek het eeuwig Evangelie te zijn, laat hen dan horen en zeggen: Het is de waarheid, Jes. 43:9. En laat hen bekennen, dat ik om der waarheid wil smaadheid geleden heb.

Dit zijn de leerstellingen welke oorzaak waren, dat er zoveel raadsragen tegen mij gemaakt en zoveel preekstoelen voor mij gesloten zijn. Overal waar ik kwam, was het volk met een vooroordeel tegen mij bevangen als een dwaalgeest of een Antinomiaan en men kwam mij horen alsof er een tweede Simon de tovenaer, of Judas Iskariot opgestaan was.

Dit was het geval in bijna elke plaats waar ik kwam, behalve in Portsmouth, waar ik door de predikanten zo vriendelijk ontvangen werd, als mij nooit te voren te beurt gevallen is. De eerwaarde heer Horssij en zijn hulppredikers, de eerwaarde heer Philips en de eerwaarde heer Dun, verwelkomden mij beurtelings elke avond in hun predikstoelen en behandelden mij met de grootste achting en beleefdheid, hetwelk ik meld tot eer van deze heren en als een zaak, die mij een wonder was, daar ik zoiets nooit gewoon was.

Ik heb nooit het land doorgereisd uit winstbejag, want mijn eigen volk laat het mij aan niets ontbreken. Ook heb ik nooit een shilling voordeel gehad als ik op reis was, omdat ik evenveel als ik ontving betaald heb om mijn plaats in mijn afwezigheid te vervullen, omdat ik mij onder geen macht wilde laten brengen. Daarom konden zij mij hun predikstoel niet weigeren onder voorgeven dat ik vuil gewin zocht.

De redenen welke zij opgaven waren, dat ik daarin dwaalde, dat ik de Wet niet deed. En dit was zover doorgedreven, dat als een predikant zich een woord liet ontvallen over de Wet, zonder haar tot een regel des levens van de gelovige te maken, dan werd dat één van Huntingtons teksten genoemd. Laat hen bewijzen, dat het van Huntington is en ik zal trachten te bewijzen, dat het van de hemel is.

Indien, gelijk door sommigen vastgesteld wordt, de Wet der werken bindende is voor de heiligen, dan is Jakobus' Wet der vrijheid niet volmaakt, noch kunnen wij gelukkig zijn in ons doen door daarbij te blijven. Indien de Wet der werken bindende is, dan heeft de Wet des Geestes des levens Paulus niet vrijgemaakt van de Wet des doods, tenzij bewezen kan worden dat wettische dienstbaarheid en evangelische vrijheid kunnen samengaan. Wanneer de gelovige onder de Wet is als een regel des levens, dan is hij tegelijk onder de Wet en onder de genade, waarvan Paulus zegt, dat hij niet onder de Wet is, maar onder de genade.

Is hij onder de Wet als een regel des levens, dan heeft hij het ondragelijke juk van Petrus en het lichte juk van Christus beide tegelijkertijd op zijn nek.

De man, die de dodende letter tot zijn regel maakt, wandelt door aanschouwen, niet door geloof. Hij aanmerkt de dingen die men ziet, niet de dingen die men niet ziet. Hij dient in de oudheid der letter, niet in de nieuwigheid des Geestes. Hij aanbidt God in de letter, niet in Geest en waarheid, ook is hij niet waarlijk vrij. Ik weet, dat de Wet een mens, niettegenstaande zijn genade, in dienstbaarheid zal brengen, indien hij niet staat in de vrijheid waarmede Christus hem vrijgemaakt heeft.

Ook doet dan de Wet des wijzen, als een springader des levens, een mens niet afwijken van de strikken des doods, of gelijk de Zaligmaker zegt, door het geloof van de dood overgaan tot het leven, omdat de gelovige, volgens hen, nog onder de strikken des doods is. Hij is nog onder de Wet des doods als zijn enige regel des levens.

Dit noemt men het preken, het werk doen van een evangelist,

een bedienaar des Geestes zijn, maken dat men van zijn dienst ten volle verzekerd zij. Een iegelijk die de Wet, welke toorn werkt, niet kan veranderen in een Wet der liefde, die de levende vruchten des Geestes niet kan voortbrengen uit de letter die doodt en die de strikken des doods niet kan maken tot regels des levens, is een dwaalgeest en een Antinomiaan.

Welkome smaad! welkome namen! welkome Antinomiaan! Deze namen brengen geen schuld op de consciëntie, zij sluiten de verse en levendige weg niet toe tussen God en de ziel, zij verzegelen het Boek Gods niet, noch binden zij de Geest der vrijheid. De verkiezing verzekert elk predikant zijn standplaats en alle vrucht, welke zijn arbeid zal afwerpen.

Men heeft opgemerkt, dat zij die het meest op de voorgrond traden om tegen mij te schrijven als een Antinomiaan, de grootste nieuwelingen waren in de godgeleerdheid. Terwijl zij streden voor de Wet als een regel des levens, preekten zij de grootste verwarring, ontdekten zij de grootste onwetendheid van de natuur der Wet en gaven de duidelijkste blijken dat zij in de zwaarste dienstbaarheid waren.

Indien iemand een ander in de gevangenis leidt, die gaat zelf in de gevangenis en hij die zware lasten bindt op de schouderen van andere mensen, gaat een zekere weg om zijn eigen rug te belasten.

Geen wonder dat legioenen naar Sinaï terugzwerven, het is een bewijs dat de Wet niet dood is voor hen, noch zij aan de Wet. Zij zijn in de Geest begonnen, voor zij door de letter gedood waren. Het is te vrezen, dat hun eerste man niet dood is, daarom zijn zij niet vrijgemaakt van die Wet. De eerste man heeft ze als overspeelsters gevangen genomen en teruggebracht, omdat zij niet vrijgemaakt waren van hun oude huwelijksband, noch begunstigd met een scheidbrief. Daarom is de weggelopen Lo-Ruchama als een vrouw van het eerste verbond teruggebracht, Hos. 1:6, 2:1, 2.

Maar Hefzibah, des Heeren lust, die Hij Zichzelf ondertrouwd heeft, zal indien zij teruggaat tot haar eerste man, zeggen: "Toen was mij beter dan nu."

Overweeg, mijnheer en zie of er iets is, dat gij nodig hebt om u heilig of zalig te maken, dat niet voortvloeit uit de Wet des Geestes des levens en of enige van deze dingen komen van de Wet der werken. Of dat barmhartigheid, genade, hoop of hulp uit dat kwartier ontspringen en geeft acht, dat gij deze twee verbonden niet dooreen vermengt.

Het ene is een verbond van werken, het andere van genade, de ene is de Wet des doods, de andere de Wet des levens. De dienstbare kinderen zijn onder de Wet, de vrije kinderen zijn onder de genade. Die onder de genade zijn, zijn onder de zegen, die onder de Wet zijn, zijn onder de vloek. De ene zijn erfgenamen der belofte, de andere zijn erfgenamen des toorns. Deze zijn kinderen Gods, gene zijn kinderen des duivels.

De vrijgeboren kinderen ontvangen de erfenis om niet, de kinderen der dienstbare werken om haar te verdienen. De genade-gift Gods is het eeuwige leven, de bezoldiging der zonde is de dood. En, om deze leer te zuiveren van de beschuldiging van antinomianisme, zal ik onderzoeken wat deze Wet des Geestes voortbrengt, want er staat geschreven, dat het Evangelie vruchten voortbrengt, Kol. 1:6. Paulus zegt: *“De vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid. Tegen de zodanigen is de Wet niet”, Gal. 5:22, 23.*

Laat ons nu zien wat de Wet des wijzen, welke Salomo een springader des levens noemt, voortbrengt. Wij zullen zien, dat uit deze springader dezelfde dingen ontspringen als uit de Wet des Geestes van Paulus. Salomo zegt dat de wijsheid liefheeft, die haar liefhebben en dat de liefde beter is, dan een huis vol geslachte beesten (Eng. offeranden) en dat al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, dat ten enenmale veracht zou worden.

Dit is hetzelfde wat Paulus noemt de eerstelingen des Geestes. De volgende is blijdschap. Het hart kent zijn eigen bittere droefheid en een vreemde zal zich met deszelfs blijdschap niet vermengen. Vrede, haar wegen zijn wegen der lieflijkheid en al haar paden vrede. Lankmoedigheid, de lankmoedigheid is beter dan

de hoogmoedigheid. Goedertierenheid, de vromen zullen het goede beërven. Geloof, in de vreze des Heeren is een sterk vertrouwen en Hij zal Zijn kinderen een Toevlucht wezen. Zachtmoedigheid, God bespot de spotters, maar de zachtmoedige zal Hij genade geven. Matigheid, de rechtvaardige eet tot de verzadiging van zijn ziel toe.

De vruchten van Paulus' Wet des Geestes zijn dus dezelfde als die voortvloeien uit Salomo's Wet des wijzen, welke hij een springader des levens noemt. Gedenk ook, dat het Evangelie de bediening des Geestes genoemd wordt en de Wet is de bediening der letter. De letter doodt, maar de Geest maakt levend. Salomo's springader des levens wordt voorzien van God in het verbond, dat ons zegt, dat al zijn fonteinen in Sion zijn.

Daarom zal men tevergeefs hulp verwachten van Sinaï. De Wet des Geestes zal blijven wat zij is, niettegenstaande de wettische gesteldheid van de mens en de bediening der letter zal blijven wat zij is, niettegenstaande het geloof en de liefde van de mens. De ene zal altijd het geloof geven, de andere altijd de dood. De ene zal altijd vrijheid werken en de andere baart altijd tot dienstbaarheid.

Diegenen welke de dienstbaarheid, toorn, verschrikkingen en dood gevoeld hebben, welke de Wet werkt, zullen hun vrijheid waarderen en acht geven hoe zij die donkerheid en duisternis weder naderen, maar zij die nooit haar kracht gevoelden, kunnen met haar spelen gelijk met een vogeltje, want zij leven zonder haar.

Tevergeefs zenden de predikanten de mensen naar Sinaï, ter bevordering van heiligheid. *“De werken des vleses zijn deze: overspel, hoererij, onreinigheid, ontuchtigheid, afgoderij, venijn - geving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedracht, ketterijen, nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen en dergelijke”*, Gal. 5:19, 20. En zal men deze vernietigen door de mensen tot de Wet te zenden?

Nee, zegt Paulus, deze zijn de bewegingen der zonden, die door de Wet zijn, welke in onze leden wrochten, om de dood vruchten te dragen, Rom. 7:5. De Wet was ook niet geopenbaard om

deze werken des duivels te verbreken, maar om ze te doen kennen als bovenmate zondigende. De Wet maakt de zonde niet zwakker maar erger, want de kracht der zonde is de Wet, 1 Kor. 15:5, 6.

Het is genade welke de gelovige maakt wat hij is, maar de Wet zal hem nooit beter maken. Zij die van bezijden ingekomen waren om der apostelen vrijheid te bespieden, opdat zij hun weer tot dienstbaarheid zouden brengen, Gal. 2:4, komen volkomen met uw gevoelen overeen. Want indien de Wet voor de gelovige bindende is en hij onder haar is als een regel des levens, dan is dat hetzelfde wat zij aandrongen, namelijk, dat men haar moet besnijden en gebieden de Wet van Mozes te onderhouden, Hand. 15:5.

Zij zeiden dat dit moet en gij zegt dat de gelovige onder deze noodzakelijkheid is. Zij noemen het de Wet van Mozes te onderhouden en gij noemt de Wet van Mozes de een regel des levens van de gelovigen. Er is niet meer verschil tussen uw verklaringen en die van hun, dan tussen mijn twee ogen.

Werpt gij tegen dat alleen de besnijdenis het juk genoemd wordt, dat zij niet konden dragen, dan antwoord ik, dat zij niet besneden werden ten achtste dage, waarom de vaders zeer weinig verslag van de ondragelijke pijn daarvan konden afleggen. Het juk bestond hierin: een iegelijk, die zich laat besnijden is schuldig de gehele Wet te doen, de besnijdenis is niets en de voorhuid is niets, maar de onderhouding der geboden Gods wordt bedoeld, 1 Kor. 7:19. Zich aan de besnijdenis te onderwerpen is een verwerping van Christus, Die een Bedienaar geworden is der besnijdenis vanwege de waarheid Gods, opdat Hij bevestigen zou de beloftenissen der vaderen.

Zich te onderwerpen aan het juk om de Wet van Mozes te onderhouden, is een verwerping van het juk van Christus, dat bestaat uit geloof en liefde in de Geest. Daarom is dit het juk, dat de gelovige zich moet laten besnijden en hem te gebieden de Wet van Mozes te onderhouden, Hand. 15:5.

Gij zegt dat de Wet bindende is en dat de gelovige onder de Wet is als zijn regel des levens, maar gij had evengoed de oude tekst

kunnen houden, want die komt juist op hetzelfde neer. Dat gij het iets anders uitdrukt, verandert de zaak niet. Hun *moeten* om de Wet van Mozes te onderhouden is uw bindende Wet als de regel des levens. Het is de geest van wettische dienstbaarheid welke u verplicht en bindt en het was dezelfde invloed welke hen deed moeten. Verschillende benamingen veranderen de dingen niet.

Deze mensen verzochten God met dit juk op de heiligen te leggen en maakten hun zielen wankelend met te zeggen, dat zij besneden moesten worden en de Wet onderhouden, welke God dat niet bevolen had, Hand. 15:10, 24. En zij doen niets minder dan God verzoeken en de zielen der gelovigen wankelende maken, die hen vertellen dat de Wet bindende is en dat zij daaronder zijn als een regel des levens, want God heeft hen een zodanig gebod niet gegeven, Hand. 15:24. Het is ook niet te verwachten, dat het zegel des hemels gezet zal worden op een bediening, welke God verzoekt en de zielen van Zijn heiligen wankelende maakt, waar uitdrukkelijk gezegd wordt, dat het de Heilige Geest en de apostelen goed gedacht heeft, hen zulk een last niet op te leggen, Hand. 15:28.

Dit is die weg, waarvan Salomo zegt: *“Er is een weg, die iemand recht schijnt, maar het laatste van die zijn wegen des doods”*, Spr. 14:12. Het is een afkeren der mensen van de genade tot de werken, van de vrijheid des Geestes tot de dienstbaarheid der Wet, van de Wet des Geestes des levens tot de Wet des doods.

Vrijheid en dienstbaarheid, genade en werken, het juk van Christus en het juk van Mozes, het waarachtige licht en het oude deksel, dood en leven, kunnen nooit samen gaan, maar één moet plaats maken. Genade zal regeren en Mozes moet onderworpen zijn.

Indien een gelovige een nieuw schepsel is, een nieuw hart en een nieuwe Geest heeft, in de verse en levende weg wandelt, indien hij God moet dienen in nieuwigheid des Geestes en wandelen in nieuwigheid des levens, dan moeten de oude dingen weggedaan zijn. En zijn de oude dingen weggedaan, dan is ook het juk der dienstbaarheid daaronder begrepen, hetwelk Paulus de Wet des

doods noemt, of de verzekering van Paulus kan geen stand houden.

“Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden”, 2 Kor. 5:17. “En Die op de troon zat, zeide: Ziet, Ik maak alle dingen nieuw”, Openb. 21:5. God heeft ons vrijmoedigheid gegeven om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus op een verse en levende weg, welke Hij ons ingewijd (of vers gemaakt) heeft door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees, Hebr. 10: 18, 20.

Geef acht, mijnheer, dat gij deze verse en levende weg niet veracht, want gij strijdt nu voor de oude weg, die toegesloten is. Hij is met doornen omheind, namelijk met de vloeken der Wet. Dit zal elke zondaar ervaren, die als Bileam komt te vallen voor dat schrikkelijke zwaard van God, dat zich omkeerde om te bewaren de weg van de boom des levens, Gen. 3:24.

Niemand zal ooit door die oude weg tot God genaken. Het zwaard, dat de weg des levens bewaart, verdoet alle dieven en moordenaars die van elders inklimmen, Joh. 10:1, of zo vermetel zijn om door te breken of te zien, waar God Zijn palen gezet heeft, Ex. 19:21-23.

Ik weet, dat de Wet rechtvaardig en heilig en goed is, omdat zij een heilig, rechtvaardig en goed God verdedigt en dat zij gewisselijk iedere tegenstander die onder haar gevonden wordt, voor eeuwig zal afsnijden en vernielen. Maar al is de Wet heilig, daarom heiligt zij nog niemand. Zij is rechtvaardig, maar zij rechtvaardigt niemand. Zij is goed, maar zij deelt de mens geen goedheid mee.

God is Het, Die ons rechtvaardigt en heiligt en Christus is onze Gerechtigheid en Heiligmaking. Gods goedheid tot ons komt uit genade, gestrengheid komt door de Wet. Ziet dan de goedertierenheid en de gestrengheid Gods. De gestrengheid wel over degenen, die gevallen zijn, maar de goedertierenheid over u, indien gij in goedertierenheid blijft; anderszins zult ook gij afgehouden worden, Rom. 11:22, met het zwaard dat in dat wapenhuis gewet is.

De vurige Wet geeft het zwaard der gerechtigheid zijn vlam-mende scherpte. Waar geen Wet is, daar is ook geen overtreding. De Wet is de wederpartij van de overtreder, die zijn misdaden als bovenmate zondigende vertoont en hem de Rechter overle-vert. Hier ligt haar kracht, de kracht der zonde is de Wet.

Maar ten opzichte van onze gehoorzaamheid, om ons enige hulp te verlenen, ons vergeving te schenken, of ons te rechtvaar-digen, is zij door het vlees krachteloos, Rom. 8:3.

Mijnheer, ik wenste wel van God, dat gij wat meer over uw Bijbel wilde bidden, of van God wijsheid begeren. Wanneer Paulus zegt: *“Want wij weten, dat de Wet geestelijk is, maar ik ben vlees - lijk, verkocht onder de zonde”*, Rom. 7:14, dan bedoelt hij daar-mee niet, dat geestelijk leven, geestelijke gezondheid, geestelijke hulp of sterkte door haar wordt meegedeeld.

De Wet geeft geen gerechtigheid, leven, hoop, hulp of sterkte. De Wet is sterk om te vernielen, maar was nooit machtig om te ver-lossen, noch om hulp te bieden. Zij wordt geestelijk genaamd, omdat zij doorgaat tot de gedachten van het hart van de men-sen en hen vervloekt voor een wellustige blik, als zijnde over-spel, Matth. 5:28 en voor haat, als zijnde doodslag in het afge-trokkene, 1 Joh. 3:15. Ja, die in één gebod zal struikelen, die is schuldig geworden aan allen, Jak. 2:10. Zij veroordeelt hem voor ieder ijdel woord, voor alles dat boven ja is ja of nee is nee, is. Zij brengt hem in het gericht en het is lichter dat de hemel en de aarde voorbijgaan, dan dat één tittel der Wet valle, Luk. 16:17.

Zij wordt geestelijk genoemd, omdat zij doorgaat tot geesten, ja, tot de goddeloze zielen der mensen zowel als tot de duivelen, want zij liggen onder één vloek. Zij openbaart toorn, geestelijke dood, verdoemenis en een eeuwig verderf, beide aan de licha-men en zielen van al degenen, die onder haar sterven. Ook zal zij alle rebelse geesten, van zowel mensen als van duivelen, in de gevangenis der hel houden tot zij het laatste penningske zullen betaald hebben, Luk. 12:59, hetgeen geschieden zal, wanneer in de gevangenis te liggen een betaling van schulden genoemd kan worden.

God zegt, dat deze vorige Wet, welke een openbaring des toorns

is, in Zijn toorn aangestoken, zal branden tot in de onderste hel. Christus, ons Paaslam, werd in dat vuur gebraden en Zijn hart werd als was, het smolt in het midden Zijns ingewands, Ps. 22:14. Daarom, geef acht dat gij die bediening des doods niet tracht te veranderen in regels des levens.

Kleef nauw aan Hem, Die een Verberging is tegen die noordenwind en een Schuilplaats tegen die vloed, Jes. 32:2. In Christus Jezus zult gij een Schuilplaats vinden, wanneer God de goddelozen maakt als een wervel en ze vervolgt met Zijn onweder, Ps. 83:13-15, maar ook nergens elders.

Indien dit een wettig behandelen van de Wet is en een bedienen van het Woord des levens als een getrouwe uitdeler van de menigerlei genade Gods, indien dit het recht snijden van het Woord der Waarheid is, indien dit het is om elk zijn bescheiden deel te geven, een deel aan zeven, ja, ook aan acht, indien dit het is om het werk te doen van een evangelist, indien dit een prediking van het Evangelie is naar het gebod van Christus, indien dit een getrouw behandelen van het Woord is, als een dienaar des Geestes en indien dit is te werken als een arbeider die niet beschaamd wordt, omdat God hem goedkeurt, in één woord, indien dit de prediking is van de verborgenheid des geloofs, waar zijn dan legioenen van onze hedendaagse predikers verzeild?

En indien dit het zuivere, onvermengde, onvervalste Evangelie van Christus is, wat is dan negentig procent van de leer, die in onze dagen onder die naam doorgaat? Maar indien dit dwaling en antinomianisme is, wat is dan Evangelie?

Ik versta uw toespeling, mijnheer, alleen wordt het wat duidelijker gezegd door hen, die mij in het openbaar een stinkende Antinomiaan noemen en deze leer “antinomianisme dat tot losbandigheid leidt.” Ik wenste wel, dat zij het nog duidelijker wilden zeggen, opdat zij in hun eigen kleuren zich vertoonden en daardoor minder bekwaam waren om de eenvoudigen te bedriegen.

Zij moeten óf bewijzen dat deze leer dwaling in plaats van waarheid en losbandig antinomianisme in plaats van Evangelie is, óf

anders bekennen dat hun laster in de ogen Gods hierop neerkomt, dat in plaats van een wandelen naar de Geest en een mens te verlossen van het volbrengen der begeerlijkheden des vleses, deze leer een mens daarin leidt.

Dat in plaats dat de genade Gods de mens onderwijst om de goddeloosheid en wereldse begeerlijkheden te verzaken en matig, rechtvaardig en godzalig te leven, zij de goddeloosheid en een losbandige levenswandel aanmoedigt. En dat de Wet des Geestes in plaats van de mens vrij te maken van de Wet der zonde en des doods, hem in de zonde leidt, wier bezoldiging de dood is.

Dit is hun smading en dit betekent het in de ogen Gods en het is duidelijk voor een geestelijk gemoed wie dit verwijt treft, namelijk het is een smaden van die God, Die genadig en barmhartig is, van die Zaligmaker door Wie genade en waarheid geworden is. Alsof Hij de bedienaar der zonde was en van de Geest der genade, Die de Wet des geloofs geeft en Die de wezenlijke Gever is van de Wet des levens, welke de apostel uitdrukkelijk Zijn Wet of de Wet des Geestes des levens noemt.

Dit, mijnheer, komt zeer nabij de onvergeeflijke zonde, het is een kleinachten van de veelvuldige wijsheid Gods, Ef. 3:10 en van de grootste bedeling die de hemel ooit de mensen openbaarde, 2 Kor. 3:8. Het is een tegenspreken van het geestelijk gerechtshof, waarvan geen hoger beroep is, het is een zondigen tegen de laatste, nederbuigende Wetgever, Die ooit in dit benedenrond verscheen. De Heilige Geest geeft die Wet des wijzen, welke een springader des wijzen is. Hij geeft de Wet des geloofs, welke alle roem uitsluit. De Heilige Geest is de Gever van de Wet des levens, Die de mens vrijmaakt van de Wet der zonden en de banden des doods.

Het is deze Wetgever, Die elke zegening des hemels neder brengt, van Christus getuigt en Hem verheerlijkt op Zijn troon. Zijn Koninkrijk bestaat niet in woorden, of in regelen des levens die uit de letter van de Wet van Mozes gehaald zijn, maar in kracht, in rechtvaardigheid, vrede en blijdschap in de Heilige Geest.

De Geest der genade smaadheid aan te doen, is een vertreden van de Zoon van God, van Wie de Geest getuigenis geeft, Hebr. 10:29. De Zaligmaker, Die volkomen zalig kan maken, zegt dat de zonde tegen Hem niet zal vergeven worden, noch in deze eeuw, noch in de toekomst, Matth. 12:31, 32.

O, mijnheer, begeef u niet op dit gevaarlijke terrein, maak hier niet zulke toespelingen. Maar zo wie gelasterd zal hebben tegen de Heilige Geest, die heeft geen vergeving in der eeuwigheid, maar hij is schuldig des eeuwigen oordeels. Want zij zeiden: *“Hij heeft een onreinen geest”*, Mark. 3:29, 30. Zij die verklaren, dat de Wet des Geestes des levens tot losbandigheid leidt, zeggen maar weinig beter, want zij beschuldigen Hem van duivelswerk, al noemen zij Hem niet uitdrukkelijk een onreine geest.

Het is een stoute, roekeloze, vermetele en gevaarlijke stap. Het is geestelijke boosheid in de ergste zin, het is de zonde te laten aan de voeten van een Wetgever, Die geen bloed stortte, het is opstand tegen Hem, Die de schuldige geenszins onschuldig houdt, Ex. 34:7. Het is een verachten van de grenzen der meest geheiligde omtuining, het is een zich wagen op de gevaarlijkste plek heilige grond in het ganse heilige land.

Voor zonden tegen God de Vader heeft de Wet vergeving en zo wie enig woord tegen de Zoon des mensen gesproken zal hebben, het zal hem vergeven worden. Maar die tegen de Heilige Geest lastert, het zal hem nooit vergeven worden. Hij zal geenszins (ook niet door het bloed van Christus) hen vergeven, die schuldig zijn aan de zonde tot de dood, 1 Joh. 5:16.

Laat mij als vriend u het gebed van David indachtig maken en aanbevelen. Houdt Uw knecht ook terug van trotsheden (Eng. vert. van vermetele zonden), laat ze niet over mij heersen, dan zal ik oprecht zijn en rein van de grote overtreding, Ps. 19:14.

Ik heb nauwkeurig acht gegeven, welke goede vruchten uw leer voortbrengt onder hen, wie zij voortdurend wordt voorgehouden en ik kan niet zien, dat zij iets uitwerkt waardoor ik op haar verliefd zou worden, of het moest blindheid, verwarring, geveinsde nederigheid en een worstelen onder de dienstbaarheid zijn.

Zij is onder de invloed van haat tegen het Evangelie en niet wetende wat zij zeggen, maar het van hun leraars overnemende, noemen zij alles antinomiaans, wat strekt om arme zondaren vrij en zalig te maken. De heiligen zijn een volk, dat God Zich geformeerd heeft om Zijn lof te verkondigen. Zij zijn geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen. Daarom is het hun nieuwe schepping in Christus Jezus en hun blijven in Hem als de rank in de wijnstok, dat deze goede werken voortbrengt, waarin zij te wandelen hebben. Gelijk zij Christus Jezus, de Heere, hebben aangenomen, also moeten zij in Hem wandelen. Elke heilige moet met Paulus bekennen: *“Door de genade Gods ben ik, dat ik ben.”* Indien genade hen maakt wat zij zijn, dan zal het dit werk niet verbeteren door hen tot de Wet te zenden, noch de onderwerpen van dit maaksel beter maken. Gods werk is volmaakt, er kan niets aan toegevoegd worden door de wijsheid van mensen, noch door de Wet van Mozes, want de Wet heeft geen ding volmaakt, maar de aanleiding van een betere Hoop deed het, Hebr. 7:19.

De Kerk is aan Christus onderworpen, zij is onderworpen aan de burgerlijke overheid waaronder zij woont en zij zijn elkaar onderworpen, maar de Kerk is niet onderworpen aan Mozes, noch aan zijn Wet. Zij is niet meer onder de tuchtmeester, Gal. 3:25, niet meer onder voogden en verzorgers, Gal. 4:2, zij is niet onder de Wet, maar onder de genade.

Wanneer de valse broeders ingekomen waren om de vrijheid van de apostelen te verspieden, opdat zij hen tot dienstbaarheid zouden brengen, zeggende dat zij de Wet van Mozes moesten houden, van dewelke wij ook niet één uur hebben geweken met onderwerping, zegt Paulus. Ook verwierpen wij de waarheid niet, om plaats te geven aan het juk der dienstbaarheid. Nee, wij hebben hen ook niet een uur plaats gegeven, opdat de waarheid van het Evangelie bij u zou verblijven, Gal. 2:4, 5.

Mijn vriend zal gereed zijn te zeggen: De weg naar de hemel is een weg, die moeilijk te vinden is. En ik antwoord: Dat is zo, omdat er een gracht zo dicht langs loopt, waarin velen vallen,

die geleid worden door valse predikers, bedrieglijke arbeiders en blinde leidlieden, die zich afwenden van de waarheid die door Jezus Christus geworden is en zolang rondom de berg Sinaï in het duister zoeken om hulp, tot het oude deksel en de god dezer wereld hun ogen verblinden.

Hebben zij de verborgenheid van het Evangelie, die hen een raadsel is, (want dat is het voor de onbekeerde mens) uit het oog verloren, dan menen zij alles in de letter der Wet en in zichzelf te zien en worden zo verijdelde in hun overleggingen en haar onverstandig hart is verduisterd geworden.

Dan wenden zij zich tot ijdel spreking en leiden schipbreuk aan hun geloof, zij gaan schotschriften schrijven tegen de kracht der godsdienst, worden haters van de goeden, bedriegen zichzelf en anderen. Zij gaan woeden tegen de waarheid en zelfs het horen van de tijding van het Evangelie wordt hen hinderlijk.

Maar God laat Zijn aanschijn lichten over het pad des rechtvaardigen. Die door het geloof wandelt en leeft, is op de nauwe weg, die ten leven leidt, Matth. 7:14. Want de rechtvaardige zal door zijn geloof leven en in nieuwigheid des levens wandelen. Dit is het pad der wijsheid, een pad dat de roofvogel niet heeft gekend en het oog der kraai niet heeft gezien.

De jonge, hoogmoedige dieren hebben het niet betreden; de felle leeuw is daarover niet heengegaan, Job 28:7, 8. Christus is zowel de Weg, als de Waarheid en het Leven. Hij wandelt waarlijk veilig, die leeft en wandelt door het geloof in Hem. *“In dit pad der gerechtigheid is leven en in de weg van haar voetpad is de dood niet”, Spr. 12:28.*

Hoewel deze weg nauw en moeilijk schijnt, toch zal de arme gelovige zondaar, die niets in zichzelf is, maar in alles tot Zijn Zaligmaker opziet, al is hij een dwaas, in deze weg niet dwalen. De Heere heeft beloofd hem te geleiden en te ondersteunen en: *“Ik, - zegt God, - zal ze leiden in een rechte weg, waarin zij zich niet zullen stoten, want Ik ben Israël tot een Vader en Efraïm is Mijn eerstgeborene”, Jer. 31:9.*

Het slecht gebruik dat de goddeloze mensen kunnen maken van de waarheid van de vrijheid van de christen in de Geest, behoeft

geestelijke leraars het stilzwijgen niet op te leggen. Christus' juk moet worden voorgesteld, de kinderen Gods moeten gevoed worden, het Evangelie moet gepredikt worden, der heiligen vrijheid moet worden getoond en zij moeten gewaarschuwd worden haar niet te misbruiken en hen moet aangeraden worden in haar te staan, ondanks de laagte van hen, die van bezijden inkomen om te verspieden.

Goddeloze mensen willen de allerhoogste God misbruiken en zelfs de Bijbel, zodat het geen wonder is, indien zij de preken en geschriften van Zijn dienstknechten misbruiken. De onboetvaardige ongelovige, wiens verstand en consciëntie beide bevlekt zijn, voor wie geen ding rein is, die alreeds veroordeeld is en onder de toorn Gods, zal overal vergif uitzuigen. Zullen wij om hen te behagen de waarheid muilbanden, de heiligen Gods onder het juk der Wet van Mozes brengen en de strikken des doods regelen des levens noemen?

Nee, dit is een aanstoot zetten voor het aangezicht des blinden en de mensen doen struikelen in de Wet, Mal. 2:8. Dit is geen verkondigen van de ganse raad Gods. Dit is niet het werk aan de Heere overlaten, Die macht heeft over alle vlees, opdat Hij het eeuwige leven geve aan zovelen als er toe verordineerd zijn.

Wij behoeven op de preekstoel zulke mensen niet tot de voorwerpen van onze vrees te maken, noch Gods Woord achter te houden, omdat zij het misbruiken. Zij noemden de Meester Zelf Beëlzebul, wat anders dan zonde kan van zulke mensen verwacht worden? De leraars zijn hen een reuke des doods ten dode en zijn gezonden om het Evangelie te preken tot een getuige tegen haar en hun dodelijke haat tegen het Evangelie dient om ons te tonen, dat zij eertijds tot ditzelfde oordeel tevoren opgeschreven zijn, Judas vers 4.

De tekst naar welke gij mij verwijst, *"Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden"*, Joh. 14:15, heb ik overwogen en ik vind dat Zijn geboden niet zwaar zijn, maar een zaak van vreugde, want Zijn gebod is, dat wij geloven in de Naam Zijns Zoons Jezus Christus en elkander liefhebben.

Maar zij die de Wet de regels des levens van de gelovigen noe-

men en mij voor een Antinomiaan uitmaken, tonen niet veel van deze liefde. Hij bewaart de geboden van de Zaligmaker, die het woord in een eerlijk en goed hart ontvangt en bewaart. Dezulken ontvangen het woord in kracht, in de Heilige Geest en in vele verzekerdheid. Die en die alleen bewaren het woord van Christus' lijdzaamheid en die zal Hij ook bewaren in de ure der verzoeking, Openb. 3:10.

Die de geboden des Heeren bewaart, is met Hem verenigd door de band der liefde in de Geest. Die Zijn geboden bewaart, blijft in Hem en Hij in dezelve. Die een vreemdeling is aan deze vereniging leeft zonder de Wet, die is der zonde levendig en Gode dood, want hieraan kennen wij, dat Hij in ons blijft, namelijk uit de levendmakende Geest, Die Hij ons gegeven heeft, 1 Joh. 3:24. Een berg van wettische plichten zijn mij vroeger met kracht aangedrongen en ik weet welke uitwerking dat preken had. Ook zie ik dat het dezelfde uitwerking heeft in anderen, die God vrezen. Het is goed om de hoogmoed te voeden van hen, die niets kennen van de kracht der godzaligheid. Ik heb deze leer horen toejuichen en bewonderen door gierigaards, vervolgers en hui-chelaars, terwijl zij vreselijk verbitterd waren op sommigen, die Antinomianen genaamd worden, indien het voorkwam dat zij de noodzakelijkheid van de bijstand des Geestes in deze dingen aandrongen en dat zij in het geloof moeten gedaan worden.

Zij kunnen het volk lasten opleggen zoveel als hun goeddunkt van zedelijke, betrekkelijke en kerkelijke plichten, maar indien zij niet voortkomen uit vereniging met de ware Wijnstok en niet verricht worden onder de invloed van de Geest Gods en indien zij niet in het geloof en met het oog op de ere Gods gedaan worden, dan hebben zij niet meer waarde dan de werken des vleses, of dode werken, terwijl de wettische verrichter zo trots is als de satan zelf. En door in deze dingen te rusten, zijn zij verder van het Koninkrijk Gods dan hoeren en tolleren.

Een duivel die zich verandert in een engel des lichts, is gevaarlijker dan wanneer hij komt in zijn ware gedaante, dat is als een beschuldiger, een dief of een moordenaar. De satan doet ook de zoekende zondaar zoveel kwaad niet, wanneer hij hem terneder

werpt en scheurt, Mark. 9:20, als wanneer hij hem naar wettische predikers verwijst, of naar dienaars der letter, roepende dat deze mensen dienstknechten Gods des Allerhoogsten zijn, die ons de weg der zaligheid verkondigen, Hand. 16:17.

Hij was evengoed een duivel toen hij Christus de wereld en haar heerlijkheid beloofde, als toen hij van Hem verlangde, dat Hij Zich van de tinnen des tempels zou neerwerpen, Luk. 4:9. Soms wordt de duivel hervormer, in tijden van gevaar, wanneer het Evangelie beroering verwekt op zijn grondgebied. In die tijd vuurt hij de ijver aan en vermeerdert hij het aantal van zedenpredikers.

Hij weet wat de Wet doen kan. Ware dat in de wereld niet gebleken, de duivel had nooit een menselijke ziel in de hel gekregen. Want de Wet werkt toorn. Want waar geen Wet is, daar is ook geen overtreding, Rom. 4:15 en bijgevolg ook geen overtreders. Hij weet beter dan wij, dat de kracht der zonde de Wet is, 1 Kor. 15:56. Ook weet hij, dat die onder de Wet des doods zijn, ook zijn onder de Wet der zonde. Vandaar komt het, dat hij de mensen nooit aanpoort om een onbegenadigd prediker van zedelijke plichten te smaden, te beschimpen, te belasteren of te vervolgen. Het is toch door middel van die mensen, dat hij duizenden in zijn duister grondgebied gebracht heeft en door zulke predikanten houdt de duivel zowel de preekstoel als de kerkbank. Hij zet de predikant aan om het volk te verblinden en het volk om hun blinde leidsman toe te juichen en zo houdt de god van de wereld beide de leidsman en degene die geleid wordt.

Toen hij de Joodse priesters ophitste om Christus te verwerpen en Zijn discipelen uit te werpen, werd hij hoofdopzichter zowel in de tempel als in de synagoge. De leer welke de duivel op de vlucht drijft, is de prediking van het Koninkrijk Gods, hetwelk bestaat in rechtvaardigheid, vrede en blijdschap door de Heilige Geest. Het verkondigen aan Sion dat haar Koning gekomen is.

Toen de discipelen dit preekten, zag de Zaligmaker de satan als een bliksem uit de hemel vallen, Luk. 10:18. Hij verspreidde allerwegen de woede zijns toorns en zette de wereld in vlam. Dit soort predikanten zijn de enige tegenstanders van de duivel,

door de anderen wint hij grond.

Hij had bijna de gehele kerk van Galatië overgehaald door middel van die zedenprekers. Indien God Zijn volk niet ondersteunt door Zijn vrijmoedige Geest, Ps. 51:12, dan betwijfel ik of enig ander juk het doen zal in de dag van de beproeving. Wat mij betreft, nooit heb ik een leer gevonden, geschikt om Gode zielen te baren, hen levend te houden, hun gemoederen hemels te maken, hun wandel zuiver en hun consciëntie teer te houden of hun leven voorbeeldig, dan die waarin aangedrongen wordt op wedergeboorte of een geestelijke geboorte, de rechtvaardigmaaking door het geloof, vereniging en gemeenschap met Christus door de liefde en een wandel in het getuigenis en de vrijheid des Heiligen Geestes.

Evenwel, dit kan ik zeggen, dat de religie welke God mij geleerd heeft, genoegzaam geweest is mij vlijtig te maken en gewillig om eerlijk te leven. Dit moet ik verklaren en zal ik op mijn doodsbed bevestigen, dat ik nooit wist wat zaligheid, vrede, rust, gerustheid, vertroosting, vreugde of blijdschap betekende, voordat Jezus aan mijn ziel verscheen. In Hem heb ik de volkomenheid aller schoonheid gezien en ik heb gevoeld, dat Hij het Fondament is van alle wezenlijke zaligheid. Het licht Zijns aanschijns en de genieting van Zijn liefde is de kern van alles wat genoegenaamd wordt.

Hem te hebben, is in het bezit te zijn van een onsterfelijke, onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis. Dit heeft mij zo aan de wereld en haar genoegens gekruisigd, dat ik evenveel lust heb om tot haar terug te keren als Abraham tot Ur der Chaldeeën, toen God beloofd had, zijn Schild en zijn Loon zeer groot te zijn in het land Kanaän.

Van alles wat de Wet van God aandringt, geeft de Geest van God indruk op het gemoed en laat de indruk even leesbaar achter in de vlezen tafelen des harten van de gelovigen, als Hij deed in de stenen tafelen, 2 Kor. 3:3.

De duivel is nooit meer verdacht te houden dan wanneer hij op een preekstoel verschijnt met lang haar, toga en bef, met een deftig gelaat, met luide stem, een dubbelzinnige rede, een vurige

ijver gemengd met eerlijkheid, aandringende op zedelijke deugden en Christus als een voorbeeld aanprijzende, maar niet als de Wortel der zaak en zonder aan te dringen op de behoefte aan Zijn Geest en op vereniging met Hem.

Deze dingen, met een paar ijverige steken op de kracht der religie, onder de naam van geestdrijverij en een oprechte ijver voor die blinde en dienstbare kinderen, die niet door hun masker kunnen zien, zijn de duivel van veel nut geweest, omdat het gediend heeft om de gelovigen te doen struikelen en de Fari-zeeër te bevestigen.

Dit soort predikanten hebben mijn ziel dikwijls bloedende naar huis gezonden, omzwachteld met de Geest der dienstbaarheid. De zonde nam oorzaak door het gebod, tot het verderf van mijn hart en mijn vleselijke vijandschap tegen God kwam in opstand, mijn gemoed werd verdonkerd met afgrijzen en verschrikkingen grepen mij aan. Toorn scheen mij overal te vervolgen.

Christus en mijn vertroosting waren van mij geweken, mijn zonden, die al lang vergeven waren, kwamen mij opnieuw te binnen, mijn hart werd vervuld met harde gedachten van de Zaligmaker en de duivel kwam met zijn verzoeken, dat Christus mij verlaten had en mijn vijand geworden was en dat Hij ten bewijs daarvan mij nu te vuur en te zwaard vervolgde.

Maar toen de Heere verscheen en mij verlost, zag ik dat het de dienstbaarheid van de Wet was en niet van de Zaligmaker. En dat niet de Heere, maar de duivel mij vervolgde. Toen zag ik het verschil tussen de verzoeker en mijn grote Verlosser. Dit alles werd aan mijn ziel van de preekstoel meegedeeld en wel door de duivel zelf, gekleed met toga en bef.

Christus noemt de Schriftgeleerden, niettegenstaande hun lange klederen, adderengebroedsel. Hij zegt dat zij uit de vader, de duivel, waren en dat zij zijn werken deden, belastende de mensen met lasten te zwaar om te dragen, welke zijzelf niet aanraakten, hoewel anderen er hard onder arbeidden.

De satan weet, wanneer hij de predikanten maar daar kan brengen, dat zij het Evangelie verduisteren en de Wet aandringen, dat dan het oude deksel over het gemoed des mensen gebracht

wordt. En wanneer iemand geblinddoekt is, kunt gij hem overal heenleiden. Hij zal nooit behoefte gevoelen aan een leidsman, zolang de satan de wereld van blinde leidlieden voorzien kan, want door deze mensen leidt hij hen in de gracht.

Zulke preken drijven veel arme, benauwde zielen van alle godsdienst af. Zij horen van niets dan van toorn en plicht en hoe meer zij arbeiden, hoe erger het met hen wordt, tot zij alles komen af te schudden, blij zijnde dat zij er zo afkomen en zulke mensen worden daarna de grootste vijanden der godsdienst. De werktuigen van al dit onheil zijn wettische predikanten, want zonder Christus kan de mens niets doen, Joh. 15:5.

Het zien op Jezus verlicht ons, het blijven in de kloze der steenrots beschut ons voor het woeden des satans. Zielen die hier schuilen, worden vergeleken bij duiven vliegende tot hun vensteren, waar zij zeker zijn van licht, maar het gaan tot de Wet is een komen tot donkerheid en duisternis en onweder en het brandende vuur, Hebr. 12:8, hetwelk de zondaar vervolgt.

Satan heeft er niets op tegen, dat de mensen de Wet optooien en haar de regel des levens van de gelovigen en de Wet der liefde enzovoort, noemen. Hij weet, dat de Wet de "strik des doods" is, welke elke prooi verstrikt heeft, die deze kunstige vogelaar gevangen heeft. Deze Wet is de tegenpartij van de zondaar, welke hem in zijn zonde verstrikt en hem de Rechter overlevert en de rechtvaardige Rechter levert hem door de Wet aan de pijnigers over, Matth. 18:34.

Zijn er zielen in de hel, het was de Wet die hen erin wierp, haar veroordeelde en aldaar vasthield. Worden zij vastgehouden met de banden van hun zonden? De kracht van deze banden is de Wet, 1 Kor. 15:56. Zijn zij onder de vloek? Dan zijn zij onder de Wet, Gal. 3:10. Zijn zij onder de heerschappij der eeuwige dood? Zij kwamen daaronder door de Wet, welke de bediening des doods is, 2 Kor. 3:7.

Koken hun zielen van woedende gramschap tegen God? De bewegingen der zonde zijn door de Wet. Zijn zij onder de toorn van God? De Wet werkt die toorn, Rom. 4:15. Zijn zij in de buitenste duisternis? Het kwam van de Wet, welke duisternis en

donkerheid is, Hebr. 12:18. Zijn zij in het helse vuur? Zij ontvingen dit van de vurige Wet, Deut. 33:2.

Kunnen zij nimmer uit die bodemloze put komen? Het onbeveeglijk vonnis der Wet is de grote kloof; laat de Wet herroepen worden en niets kan de gevangene gevangen houden. Maar omdat geen tittel of jota van de Wet kan voorbijgaan, kan geen loslating uit de gevangenis immer plaatsgrijpen. Wat God doet, dat is in der eeuwigheid.

De duivel heeft geen groter vriend in deze wereld, dan een blind, wettisch predikant en de kinderen Gods hebben geen groter vijand. De uitwerking van zulk een prediking heb ik pijnlijk gevoeld en ik weet waar zulke predikanten zijn, beter dan zij het zelf weten. Die geestelijk zijn, zegt Paulus, onderscheiden alle dingen, maar zichzelf worden van niemand onderscheiden, 1 Kor. 2:15.

Indien het verbond der genade de gelovige geen regel des levens verschaft, moet het zeer onvolkomen zijn. Paulus haalt er echter een regel uit, voor de gelovige genoegzaam om erbij te leven, te wandelen en te aanbidden. Gods soevereine wil is des mensen regel. En de heiligen maakt God de verborgenheid van Zijn wil bekend naar Zijn welbehagen, Ef. 1:9, welke aldus luidt: *“Dit is de wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk, die den Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage”*, Joh. 6:40. Deze verborgenheid wordt in onderscheiding van de Wet Gods welbehagen in mensen genoemd, hetwelk vrede brengt op aarde en eer aan God in de hoogste hemelen, Luk. 2:14. Dit is de goedgunstigheid Desgene, Die in het braambos woonde, Deut. 33:16. En wanneer deze geopenbaard wordt aan het hart des mensen door de Heilige Geest, wordt het de verborgenheid des geloofs in een reine consciëntie genaamd, 1 Tim. 3:9. En dit is de algenoegzame regel van de heiligen.

Door het geloof zal de rechtvaardige leven. Door het geloof en niet door aanschouwen zal de rechtvaardige wandelen. In de Geest, niet in de letter, zal de rechtvaardige dienen. In Geest en waarheid zal de rechtvaardige aanbidden. Die getrouw is tot de

dood, zal de kroon des levens ontvangen. Het einde des geloofs is de zaligheid der ziel.

Laat de Wet zijn wat zij wil en aanspraak maken op wat haar goeddunkt, maar het einde des gebods is liefde uit een rein hart en uit een goede consciëntie en uit een ongeveinsd geloof, 1 Tim. 1:5. Wie hier van afwijkt, wendt zich tot ijdel spreking en verstaat niet wat hij zegt noch wat hij bevestigt, 1 Tim. 1:6.

God zegt ons, dat wij het geloof zullen houden en een goede consciëntie, welke sommigen verstoten hebbende, van het geloof schipbreuk geleden hebben, 1 Tim. 1:19. Laat de mensen welke regels ook van de Wet aanbrengen, laat hen met die storm hun kudde drijven zo goed zij kunnen, maar dit weet ik, dat de ware gelovige, hoewel hij in een zin niet zal haasten, namelijk zich haasten zal om deze storm en dit onweder te ontvlieden, omdat hij weet dat, wat geen vrucht des Geestes is, een werk is des vleses. Wat iemand ook doet, als het niet gedaan wordt onder de invloed van de Geest des levens, dan is het een dood werk en is het niet uit het geloof gedaan, dan is het zonde. Want al wat uit het geloof niet is, dat is zonde, want zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen.

Wij lezen van bedienaars des Geestes en van bedienaars der letter en indien er zulke dingen zijn als bedienaars en een bediening des Geestes, dan denk ik, dat deze dingen tot die bediening behoren en dat het preken daarvan is het werk te doen van een evangelist, hetwelk maakt dat men van zijn dienst van het Evangelie ten volle verzekerd zij.

Niemand hoorde mij ooit een woord tegen de goedheid der Wet zeggen of daarop zinspelen. De Wet is goed en zij werkt door het goede de dood in ons, Rom. 7:13. Ik veronderstel, dat geen natie heilzamer wetten heeft dan de onze en ik geloof, dat geen natie onder de hemel van dezelfde grootte meer misdadigers tot de strop moet veroordelen.

Er zijn heidense naties die verstoken zijn van zulke gezonde wetten en die niet half zoveel misdadigers ter dood brengen als wij. Wees zo vriendelijk, mijnheer, mij eens te melden wat de Wet vereist, waarvan dit beter testament een gelovige voorziet. Wan-

neer de onvolmaaktheid of ongenoegzaamheid van deze Wet des Geestes is aangetoond, dan zullen wij in staat zijn het gedrag te rechtvaardigen van hen die velen, welke in de Geest begonnen zijn, tot de Wet te zenden om in het vlees te voleindigen (Engels, om volmaakt gemaakt te worden door het vlees). Dit moet geschieden, of anders zullen wij besluiten dat deze leer, om de gelovige geen regel des levens te vergunnen, dan de Wet, in de taal des Heiligen Geestes, niet beter is dan toverij.

“O, gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd, dat gij de waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn? Denwelken Jezus Christus voor de ogen geschilderd is geweest, onder u gekruist zijnde? Dit alleen wil ik van u leren: hebt gij den Geest ontvangen uit de werken der Wet, of uit de prediking des geloofs? Zijt gij zo uitzinnig? Daar gij met den Geest begonnen zijt, voleindigt gij nu met het vlees?” Gal. 3:1-3.

Deze mensen waren niet van plan de Zaligmaker er aan te geven, het was alleen hun doel Hem wat te helpen. Zij hadden geen voornemen de Geest te verwerpen, het was alleen hun doel te volmaken wat in Zijn werk ontbrak. Zij waren met de Geest begonnen en gingen tot de Wet om volmaakt te worden.

Ah! zegt Paulus, de Wet behoort de kinderen des vleses, tot die spreekt zij, haar werken zijn de werken des vleses. Uw volmaaktheid uit dat kwartier zal slechts een volmaaktheid zijn in het vlees en waar gij heengaat om volmaaktheid, daarheen moet gij u ook wenden om gerechtigheid.

Christus is onze Gerechtigheid en Heiligmaking beide. Indien gij om de ene tot de Wet gaat, dan moet gij ook tot de Wet gaan om de andere en gaat gij daarheen om volmaaktheid, dan zal dat juk u wederom bevangen en u in dienstbaarheid brengen. God maakt ons volmaakt door de Geest, Welke ons met Christus verenigt en ons één maakt met Hem, in Wie wij volmaakt zijn.

Deze arme zielen gingen om besneden te worden en om de Wet op zich te nemen als een regel des levens, ten einde het werk des Geestes te volmaken. Deze predikers, zegt Paulus, betoverden hen en ijverden over hen, ja, zij zouden hen van Christus hebben uitgesloten om hen maar te kunnen ontroeren. Ziet ik,

Paulus, zeg u, dat Christus u niet nut zal zijn, gij zijt van de genade vervallen.

Petrus was niet van plan de Zaligmaker uit te sluiten, toen hij zei: *“Laat ons hier drie tabernakelen maken, voor U één en voor Mozes één en één voor Elias”*, Matth. 17:4. Zodra Mozes en Elia dit hoorden, trokken zij zich terug, gelijk het goede dienst-knechten betaamt. *“Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelken Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem”*, Matth. 17:5.

Mozes gaf zijn ambt over aan de Middelaar des beteren testaments, Die het einde der Wet is tot rechtvaardigheid, aan Wie Mozes getuigenis had gegeven. En Elia trok zich ook terug en liet de Zaligmaker in Zijn profetisch ambt, als die grote Profeet, aan Wie alle profeten getuigenis gaven.

Ik geloof ook dat Jezus (in de hoogste zin) die Elia is, Die komen zou. En zo staat er, toen de discipelen haastig rondom zagen, te weten naar Mozes en Elia, zagen zij niemand anders dan Jezus alléén, Matth. 4:4, 5, 6, 8. En Hij is genoeg!

Het is meer dan jammer, dat er in onze dagen zovelen zijn, die Mozes weer binnen halen, want zij zullen noch vrede noch goede werken van hem krijgen, maar veeleer verwarring. De meester en de dienstknecht moeten niet samen gekoppeld worden, zij zijn geen mede-meesters, mede-regeerders, mede-juk-dragers, mede-middelaars, mede-bouwers, mede-wetgevers, mede-echtgenoten, noch mede-soevereinen.

De Wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid zijn door Jezus Christus geworden.

Er zijn velen van onze hedendaagse godgeleerden, die niet-tegenstaande hun ijver voor Mozes en hun begeerte om hem na te doen, hem geenszins hierin nabootsen. Hij hield de zegening van Abraham en de vloek van de dienstbare gescheiden. Hij wees twee verschillende bergen aan voor de zegen en de vloek en verschillende mensen werden genoemd en aangewezen voor elk werk.

Deze waren typen van de bedienaars des Geestes en die van de letter. Simeon, Levi, Juda, Issaschar, Jozef en Benjamin zullen staan om te zegenen op de berg Gerizim en Ruben, Gad, Aser,

Zebulon, Dan en Naftali zullen staan over de vloek op de berg Ebal, Deut. 27:12, 13.

Sion en Sinaï moeten afzonderlijk gehouden worden, het zijn twee verschillende bergen en twee verschillende steden zijn op hen gesticht. Want dit, namelijk Agar, is Sinaï, een berg in Arabië en komt overeen met Jeruzalem dat nu is en dienstbaar is met haar kinderen, Gal. 4:25. En wee die mens, welke in de grote dag zal bevonden worden een inwoner te zijn van deze dienstbare stad.

Tyrus, Ninevé, het letterlijke Babel en het mystieke Babel zullen eenmaal die verschrikkelijke zinnebeeldige voorstelling verstaan, wanneer zij zullen bevonden worden te behoren tot de stad der versterking, Jes. 19:18.

Maar God heeft Zijn stad gebouwd op de berg van Zijn eeuwige verkiezing. Daar heeft Hij Zijn eeuwige grondslag gelegd, Zijn grondslag is op de berg Zijner heiligheid en Hij bemint de poorten van Sion boven alle woningen Jakobs, Ps. 87: 1, 2.

God heeft deze stad Zelf gegrond, opdat de bedrukten Zijns volks een toevlucht daarin hebben zouden, Jes. 14:32. Hij stelt heil tot haar muren en voorschans, Hij is in haar paleizen bekend voor een hoog Vertrek, Zijn woning is in Sion. Hij heeft haar verkoren, Hij heeft haar begeerd tot Zijn woonplaats, zeggende: *“Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd. Ik zal haar kost rijkelijk zegenen, haar nood - druftige zal Ik met brood verzadigen en haar priesters zal Ik met heil bekleden en haar gunstgenoten zullen zeer juichen”*, Ps. 132: 13-16.

Het was deze stad, die Abraham en Izaäk in het oog hadden, hun geloofsoog was erop gericht en dit deed hen hun vaderland en hun geboorteplaats vergeten, want zij verwachtten de stad die fondamenteën heeft, welks Kunstenaar en Bouwmeester God is, Hebr. 11:10.

Op de berg Sion gebiedt de Heere de zegen en het leven tot in der eeuwigheid, Ps. 133:3. Tot deze berg zag Jakob op toen hij op zijn doodsbed lag en hij wist, dat Gods eeuwige liefde de grens van deze stad was en dat al Zijn zegeningen vandaar afdaalden.

De zegeningen uws vaders gaan te boven de zegeningen van mijn voorvaders tot aan het einde van de eeuwige heuvelen, Gen. 49:26. Dit is Salomo's kleine stad met weinige lieden daarin, welke een groot koning omsingelde met grote vastigheden, welke een arme, wijze man verlost door zijn wijsheid en die zo weinig gedacht wordt voor zijn grote verlossing, Pred. 9:14, 15 en 16.

Dit is de enige vrijstad onder het Evangelie en zij is nabij om derwaarts te vluchten en zij is klein, welke God nooit zal omkeren, noch het snoer Zijner erve die er burgers van worden. Tevergeefs tasten de mensen in de wildernis om haar te vinden, terwijl alle godsdienst ijdel is, welke de mens niet in haar brengt. *“De arbeid der zotten maakt een iegelijk van hen moede, dewijl zij niet weten naar de stad te gaan”*, Pred. 10:15.

God heeft Zijn Koning gezalfd over Sion, de berg Zijner heilichheid en de dochteren Sions zullen uitgaan en aanschouwen hun Koning Salomo, Die hun moeder Sion kroonde op de dag Zijner bruiloft en op de dag der vreugde Zijns harten, Hoogl. 3:11. Dit is de stad des grote Konings, waarvan zeer heerlijke dingen gesproken worden. Zij is schoon van gelegenheid, gebouwd op de Rots der eeuwen, omringd met een berg van koper, Zach. 6:1. Het is een stad boven op een berg liggende, die niet verborgen kan blijven, Matth. 5:14 en de vreugde der ganse aarde, God is in haar paleizen. Hij is er bekend voor een hoog Vertrek, Ps. 48:3. Hij heeft haar door recht verlost en haar wederkerenden door gerechtigheid en uit Sion, de volkomenheid der schoonheid, verschijnt God blinkende, Ps. 50:2. Het is Zijn eigen hoofdstad, het is de stad des grote Konings. Deze berg draagt de volken vrede en de heuvelen (verkrijgen haar door het geloof een toegerekende) gerechtigheid, Ps. 72:3. De rivier des levens en al haar beekjes van vertroosting verblijden de stad Gods, Ps. 46:4. Goddelijke zangers en alle hemelse speellieden zullen daar zijn, al Gods fonteinen van liefde, barmhartigheid en vrede zijn binnen in haar, Ps. 87:7 en iedere heilige Gods, hetzij hij geboren is te Rahab, Babel, Tyrus of Morenland, zal in haar geboren worden. Die en die is aldaar geboren.

Zodra Sion barensnood had, heeft zij gebaard en uit haar baarmoeder zal een volk op een enige reize geboren worden. Elke zuigeling der genade zal de borsten van haar vertroosting zuigen en op haar knieën zal ieder kind van God zeer vriendelijk vertroeteld worden, want God heeft de vrede over haar uitgestrekt als een rivier en gerechtigheid als een overlopende beek.

Sions wetten zijn in het hart van Sions Koning. De Wet des geloofs, de volmaakte Wet der vrijheid en de Wet des Geestes des levens gaan van daar uit. *“Want uit Sion zal de Wet uitgaan en des Heeren Woord uit Jeruzalem”*, Jes. 2:3.

Wat hen aangaat, die zeggen: *“Laat ons haar banden verscheuren en haar touwen van ons werpen.”* Er staat geschreven in Psalm 2:4: *“Die in de hemel woont zal lachen, de Heere zal hen bespotten.”* De troon der genade is in Sion. *“Al wie de Naam des Heeren zal aanroepen, zal behouden worden, want op de berg Sion en te Jeruzalem zal ontkoming zijn, gelijk als de Heere gezegd heeft en dat bij de overgeblevene, die de Heere zal roepen”*, Joël 2:32.

Dit is onze troost, dat God van deze stad nooit zal vertrekken, want: *“De naam der stad zal van die dag af zijn: DE HEERE IS ALDAAR”*, Ezech. 48:35. Uit deze stad zendt God Zijn volk hulp, uit Sion worden zij versterkt en tegen deze stad verheffen al onze blinde wachters hun ijdelspreking, maar al die tegen de berg Sion en haar vestingen strijden en haar beangstigen zullen, zullen zijn gelijk de droom eens nachtgezichts, Jes. 29:7.

De Allerhoogste Zelf zal ze bevestigen. God zal ze helpen in het aanbreken van de morgenstond! Zij zal nimmer bewogen worden, haar pinnen zullen in der eeuwigheid niet worden uitgetogen en haar zelen zullen niet verscheurd worden, Jes. 33:20.

Deze stad zal uit de hemel nederdalen bij de laatste grote brand en zij zal aan de rechterhand des Konings zijn, wanneer Hij alle dingen nieuw maakt, Openb. 21:2, 5. En op allen die deze geliefde stad omringen, zal vuur van God uit de hemel nederkomen en zal ze verslinden, Openb. 20:9. Alle heiligen zullen komen tot de berg Sion, tot de stad des levende Gods, tot het hemels Jeruzalem, alwaar de vele duizenden der engelen zijn.

Dit is de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn. Hier is God de Rechter over allen en hier zijn de geesten der volmaakt rechtvaardigen. Hier is de Middelaar des Nieuwe Testaments Jezus en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel. Wat kan de gelovige meer verlangen? Ziet toe, dat gij Dien, Die spreekt niet verwerpt, Hebr. 12:22-25. De Verlosser zal uit Sion komen tot de Joden, wanneer Hij zal verschijnen om de goddeloosheden af te wenden van Jakob, Rom. 11:26. Zalig zijn die gezanten, welke deze stad getrouw blijven, voornamelijk wanneer zij, gelijk het nu is, laag is in de laagte. *“Welgelukzalig zijn zij, die aan alle wateren zaaien, die de voet des ossen en des ezels derwaarts henenzenden”*, Jes. 32:19, 20.

O Sion, ik kon uit de overvloed mijns harten een boekdeel over u schrijven. Gij zijt bijna verborgen door de rook van Sinaï. Zekerlijk, die u verachten, weten de gedachten des Heeren niet en die u verlaten, zullen nooit de buit delen. Nooit konden zij de vrijheid en de voorrechten van deze stad genieten, nooit konden zij binnen haar muren zijn.

Zij waren alleen spionnen, die kwamen om haar torens te tellen, haar paleizen te beschouwen en te letten op haar vestingen. Zij spoedden zich van haar, nadat zij haar gezanten de naam van evangelist ontroofd hadden, welke Sions wachters en niemand anders toekomt en niet meer toepasselijk is op een bedienaar der letter, dan het woord genade op een der vorsten van Edom.

Doch God noemt hen in Zijn Woord met andere namen, als ijdelsprekers, verkeerders van Zijn volk, verzoekers van God, betoveraars van Zijn heiligen, die schipbreuk doen lijden, die niet recht ijveren, die Christus uitsluiten, die de waarheid verkeren, spionnen, die inkomen om de vrijheid van Zijn kinderen te bespieden en hen in dienstbaarheid te brengen en klinkend metaal. Van wie God verklaart, dat al ware het ook een engel uit de hemel, die een ander Evangelie verkondigt dan Zijn knecht Paulus verkondigde, die zij vervloekt, Gal. 1:8.

Wat betreft de verborgen slagen welke deze heren mij gegeven

hebben, dit hindert mij niet veel, ik weet dat God, de Zaligmaker, deze leer aan mijn ziel openbaarde en ik daag een iegelijk uit, zowel heuvelen als dalen, lagen als hogen, predikanten als predikantenmakers, of wie dan ook, om te bewijzen dat Gods Woord enige Wet of regel aanwijst, waarin de berg Sion de gelovige niet voorziet.

Sions Koning zendt de roede Zijner sterkte vandaar uit, Zijn Koninkrijk bestaat niet in woorden maar in kracht, in rechtvaardigheid, vrede en blijdschap door de Heilige Geest. Want die Christus in deze dingen dient, is Gode welbehagelijk en aangenaam de mensen, Rom. 14:17, 18.

Niemand kan deze twee bergen aaneen koppelen, want die een vreemdeling is van het vonnis en de toorn des enen, is ook een vreemdeling van de feesten en blijdschap des anderen. Zo iemand geeft ook nooit zijn bekering of zijn roeping tot de bediening uit en dat is ook het beste, want ieder christen met enig onderscheiden licht, zal gemakkelijk opmerken dat zij van beiden vreemdelingen zijn.

Niet dat ik twijfel of sommige mensen ver kunnen komen in de bevassing van deze dingen en deze preken. Maar wat kennen zij van deze dingen? Wat kennen zij van de verschrikkingen Gods, de Wet des geloofs, de Wet des Geestes des levens, de heerschappij der genade, de vereniging met Christus en de vrijheid door de Geest?

Om deze dingen te stelen en ze dan te preken, zonder ze in het hart ondervonden te hebben, is slechts een spreuk in de mond der zotten. Ik heb deze dingen alzo niet geleerd, ook vond ik ze bij geen schrijvers, want de enkele die ik gelezen heb, hetzij zij antinomians genaamd werden, of dat het bedienaars der letter waren, welke men heden ten dage evangelisch noemt, behaagden noch onderwezen mij. Want die de naam van Antinomiaan hadden, schenen mij toe geen bevinding te hebben en die voorgaven evangelisch te zijn, schenen even weinig verstand te hebben. Dit weet ik, dat ik twijfelmoedig was toen ik de vervaarnissen droeg van Sinaï en toen ik tot Sion gebracht was, was ik gekleed en wel bij mijn verstand.

Ik had het plan aan het einde hiervan een raadsel voor te stellen, maar daar het te dik wordt voor de beurs van de meeste van mijn vrienden, moet ik dat tot een latere gelegenheid uitstellen.

W. Huntington ss

3. VIJF BRIEVEN OVER WET EN EVANGELIE

*“En indien het door genade is, zo is het niet meer uit de werken”.
Romeinen 11:6*

Eerste brief aan mej. R.J. te B.-N.-D.

Ik ontving uw vriendelijke brief en heb de talloze klachten van mijn zuster overwogen, alsmede de moeilijkheid van haar weg. Salomo zegt in Prediker 1:15: *“Het kromme kan niet recht gemaakt worden; en hetgeen ontbreekt, kan niet geteld worden.”* Elke brief komt met zware tijdingen en geen wonder - want gij zwerft weer om de oude berg en hebt de sluier weer aangedaan en zult die wel vasthouden, tenzij deze of gene evangelische wachter, of bewaarder van de muren, gezonden wordt om u te slaan, te verwonden en uw sluier van u te nemen, *Hoogl. 5:7*.

Uw arme man moet nu lijdzaamheid van node hebben om u te verdragen, want uw aard zal hem ten zeerste beproeven. Waar Hagar huishoudt, is geen vredig leven. Laat de dienstbare maar eens plaats krijgen tussen u en de Vader der eeuwigheid en zij zal u spoedig het verschil doen gevoelen tussen het juk van een dienstbare en de vrijheid van een gehuwde vrouw. Hagar zal spoedig het bestuur in handen nemen, u met het juk der dienstbaarheid omvangen en u tot jaloersheid verwekken, tot het vlees van uw beenderen verteren zal; gij zult uzelf en allen die u omringen tot last zijn; en het zal een wonder zijn, als gij niet zegt: *“Mijn ongelijk is op u.”* Uw eigen dwaasheid is het, die uw weg verkeert en *uw hart vergramt zich tegen den HEERE, Spr. 19:3*.

De waarheid heeft u verteld, dat Hagar de berg Sinaï betekent en tot dienstbaarheid barend is; maar indien de vrouw des Lams niet meer prijs stelt op haar waardigheid en eer, dan het bestuur van haar zaken op te dragen aan een dienstbare, hoe jammer

ook, zij moet het juk dragen tot zij de waarde kent van haar vrijheid, eer en voorrechten. Hagar was bestemd tot dienen en niet tot regeren.

Er zijn drie dingen om welke de aarde zich ontroert, ja, vier die zij niet dragen kan; waarvan het eerste is, om een knecht als hij regeert. Gij hebt niet te dienen in de oudheid der letter, daarom werpt de dienstmaagd uit en haar zoon, want de dienstbare moet niet heersen over de vrouw des Lams, ook zal het kind der dienstbare niet erven met de kinderen der belofte.

Deze zaak betreffende de dienstmaagd en haar zoon, zal de Vader der gelovigen niet smartelijk zijn, want Hij heeft u gezegd, dat de dienstknecht niet eeuwiglijk in het huis blijft, maar de zoon blijft er eeuwiglijk. Deze zonen zijn vrije zonen, die verlost zijn van het juk der dienstbaarheid en die staan in hun vrijheid en de vrije vrouw is er één die haar koninklijke Man aankleeft, haar huis met voorzichtigheid bestuurt en haar dienstbaren op haar plaats laat.

Gij had dit juk op uw nek niet gekregen noch deze grafdoek om uw hoofd gewonden, toen gij nederzat onder wat men nu antinomianisme noemt. Toen scheen uw ziel gezond, uw omgang aangenaam en uw gedaante liefelijk te zijn, uw hart was gelijk de wagens van Gods vrijwillig volk en gij liep met blijdschap de loopbaan die u voorgesteld is.

Maar waar zijt gij nu heengevoerd? Zij hebben u met de Wet gedreven, tot gij beide blind en gebonden zijt. Zij ijveren niet recht over u, die u leiden, verleiden u en de weg uwer paden slokken zij in. Gij zijt nu niet in de wegen der Wijsheid der liefelijkheid noch in de paden der vrede.

Gedenkt dan waarvan gij uitgevallen zijt, gij zijt gevallen uit uw eerste liefde, uit de hartelijke vereniging en gemeenschap met Christus, uit vrede en blijdschap in het geloven en uit de zalige genieting van Gods vrijmoedige Geest. Toen genoot gij de vrijheid van het Evangelie. Nu gevoelt gij de dienstbaarheid van de Wet.

De Heere deed het Woord gepaard gaan met een wonderlijke kracht en bediende de Geest onder u door de prediking des ge-

loofs. Doet Hij nu hetzelfde door de werken der Wet? *Ik denk van niet.*

Gij hebt gevoeld, dat het juk van de Zaligmaker zacht en Zijn last licht is en nooit was gij inwendig heiliger en gelukkiger, noch uitwendig omzichtiger dan toen. Gij moet eens beproeven en nagaan wat de Wet voor u doen kan. Kleef haar aan en beproef welke liefde, leven, vrede en heiligheid van daar gehaald kan worden en wanneer gij door die regel het werk der heiligmaking zult volmaakt hebben. Wees dan zo goed er mij eens een nauwkeurig verslag van te zenden. Geef mij een verklaring van haar werkingen en uw gevoelens daaronder, als ook een getrouw verslag van de meer dan overvloedige praktische heiligheid welke uw huisgezin, medelidmaten en burens in u zien.

Niet één heilige beweging, niet één Goddelijk en aangenaam gevoel, geen enkele vlam van zuivere liefde tot God of de mensen zult gij ooit uit dat verbond halen. De Wet werkt toorn en het bedenken des vleses is vijandschap tegen de Wetgever, ook kan het zich aan de Wet niet onderwerpen.

Degenen die onder haar zijn, mogen elkaar aankleven, maar die vereniging is alleen de band van natuurlijke genegenheden. Sommigen worden te samen gehouden door verdorven genegenheden, anderen zijn overgegeven tot oneerlijke bewegingen. Maar zuivere liefde vloeit om niet voort uit een verzoend God in Christus Jezus en is in het hart uitgestort door de Heilige Geest, Die de Geest is van de liefde en van de gematigdheid.

“Gij kunt het één van het ander niet onderscheiden”; natuurlijk niet, want Paulus zegt: “De predikant verstaat niet wat hij zegt noch wat hij bevestigt.” En indien dat zo is, dan moet de gehele kudde met u *door onweder voortgedreven worden, bedroefd en ongetroost.*

Dit zal ook niet anders worden, tenzij God verschijnt om *uw steenen gans sierlijk te leggen* en zodra het Uitverkoren Fondament, de Uiterste Hoeksteen, de Steen der Hulpe, de Levende Steen, met Goddelijke luister verschijnt, zult gij van de storm bevrijd worden en blij zijn *een schuilplaats te vinden in de schaduw van die Rotssteen in dit dorstig land.*

Staat gij naar heiligheid door de Wet, gedenkt dan dat gij zowel in het vlees volmaakt moet zijn als in de geest. De Wet is volmaakt, zij zal geen zwakheden toestaan noch boze gedachten of wellustige blikken, geen toorn noch kwaad humeur. Geen vuur mag gij aansteken op de sabbatdag, gij mag op die dag uw eigen woorden niet spreken en uw eigen gedachten niet denken, uw naasten moet gij liefhebben als uzelf.

De helft van uw goederen moet gij de armen geven, van de twee rokken moet gij er één meedelen aan hem die er geen heeft. En dan zult gij nog niet ten hemel komen dan door *uw kruis op te nemen en Jezus na te volgen*.

Niemand zal ooit de toets van die Wet doorstaan, zonder een zuivere liefde tot God, goddelijk leven in Christus, heiligheid door de Geest en een eeuwige gerechtigheid van de God onzer zaligheid. Wanneer gij te Londen komt, zullen wij onze bevindingen eens vergelijken en zien wie het meest met handelen gewonnen heeft. Vervolg zolang uw tegenwoordige weg en ik zal het de mijne doen.

Maak de Wet een regel van het leven, lees haar, houd uw oog op haar gevestigd en leef uit haar en ik zal bidden, dat ik der Wet dood en Gode levend, mag gehouden worden, dat ik met Christus mag gekruisigd worden en nochtans leven, doch niet ik, maar dat Christus in mij leven mag.

Indien gij van de Wet uw regel des levens maakt, dan leeft gij der Wet en gij wandelt in de Wet. En indien *Christus in mij leeft*, dan zal ik *Gode le vend* gehouden worden en *in nieuwigheid des levens wandelen*.

Ga voort met de geboden en ik zal voortgaan met de beloften. Maak de Wet tot “*de regel van uw wandel*” en ik zal God bidden, dat Hij Zijn belofte in mij vervulle, want God heeft gezegd: “*Ik zal in hen wonen en Ik zal onder hen wandelen*”, 2 Kor. 6:16. Zo gaat gij voort door de Wet en ik ga voort door het Evangelie. Vervul uw plicht en ik zal pleiten op mijn voorrechten.

Handel als een arbeidzame dienstknecht en door Gods genade zal ik handelen als een liefhebbend zoon. Wees gij gehoorzaam aan de Wet en ik zal bidden om genade tot gehoorzaamheid des

geloofs. Leef in de vreze van uw meester en ik zal trachten mijn hemelse Vader te eren.

Maak de Wet tot regel van uw handelingen en handel dienovereenkomstig. Ik wens evenwel op God te betrouwen om in mij te werken, beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen en het *werk des geloofs met kracht*.

Maak de Wet tot een regel van uw gesprekken. “*Spreek van de geboden als gij in uw huis zit en als gij op de weg gaat en als gij neerzit en als gij opstaat. En schrijf ze op de posten van uw huis en aan uw poorten. Opdat uw dagen in het land dat de Heere uw vaderen hen te geven gezworen heeft, vermenigvuldigen; gelijk de dagen des hemels op de aarde*”, Deut. 11:19-21.

En ik zal God bidden *de vrucht van mijn lippen te scheppen*, mij mond en wijsheid te geven, welke al mijn vijanden niet zullen kunnen tegenspreken noch wederstaan. En dat ik het niet moge zijn die spreekt, *maar dat de Geest van mijn hemelse Vader in mij spreken moge*. Dan zullen mijn gesprekken krachtig en mijn woorden met zout besprengd zijn en genade geven dien, die ze horen. Aldus luidt de belofte en de uitnemendheid en de kracht is Godes en indien God Zijn belofte aan mij vervult, zal Hij al de eer hebben. En indien gij uw taak verricht, *zult gij roem hebben, maar niet bij God*; wat gij ook hebt bij de mensen.

Laat de bedienaars der letter alle zware lasten die gij maar met mogelijkheid dragen kunt op uw schouders binden en ik zal mijn zorg (Eng. vert. *lasten*) op de Heere werpen, Die beloofd heeft mij te zullen onderhouden. (Eng. vert. *schragen*). Draag zorg dat gij acht geeft op al de *moeite welke zij voorschrijven* en ik zal al mijn zorg op Hem wentelen, Die voor mij zorgt.

Wandel gij door aanschouwen en ik door geloof. Wandel gij in de letter en ik door de Geest. Zie gij op de geboden en ik zal op Jezus zien.

Degenen die zeggen: “*Deze leer opent een deur voor alle losbandigheid*”, weten niet wat zij zeggen. Gij hebt niets in mij gezien wat daar op lijkt. Ook geven zij, die u gedurig de Wet opdringen, om uw gemoed te verblinden en uw ziel met vooroordeel te vervullen tegen de waarheid en die haar prediken, u geen ander

bewijs van hun meerdere heiligheid, dan hetgeen gij uit hun mond hoort.

Er is niet meer kracht in hun redenen, niet meer aangenaamheid in hun omgang, niet meer kennis van het woord, niet meer ondervinding van genade, niet meer vrucht op hun bediening, niet meer milddadigheid, niet meer verhoring bij God in het gebed, niet meer omzichtigheid voor de mensen noch nauwgezetheid voor God, dan wat men kan waarnemen in sommigen, die de naam hebben van antinomiaans, ja, nog niet half zoveel. Mensen die in hun hart of leven niets hebben dat hen aanbeveelt, moeten alles doen door het geklank van een trompet. Hij die overvloediger arbeidde dan zij allen, (en veel zakelijker) zeide: *“Doch niet ik, maar de genade Gods die met mij is.”*

Maar in onze dagen zijn er sommigen opgestaan die ons zeggen dat zij al hun vertroosting halen uit hun heiligheid en hun heiligheid uit de Wet. En ik geloof hen, want zij schijnen geen gemeenschap te hebben met de God der vertroosting, noch bevinding van de Heilige Geest. Kleef de Zaligmaker aan en verlaat u op Zijn genade en wanneer deze falen, beproef het dan met de Wet. De weg naar Sinä is breder dan de weg naar Sion, dat pad is het meest betreden en daar zijn de meeste reizigers. Het is gemakkelijker om tot de Wet te komen dan tot het Evangelie en een troon des gerichts is toegankelijker dan een troon van genade. Wij hebben legioenen onbekeerde zedenpredikers, maar weinig bedienaars des Geestes.

Elk van de menigte der mensen roept zijn weldadigheid uit, *maar wie zal een recht trouwe man vinden?* Mensen die onbekend zijn met de kracht der godzaligheid, moeten de letter aandrigen, want dat is al wat zij hebben. Met de letter, een groot geluid en de vertoning van een schoon gelaat naar het vlees, bedriegen zij de eenvoudige.

De verborgenheid des geloofs is een raadsel voor een onervaren hart en een onverlicht hoofd. Wanneer zij deze aanvallen, verraden zij alleen hun onkunde. Die heer had gelijk. *“Zonder heiligmaking zal niemand den Heere zien.”*

En wanneer hij geen heiligmaking heeft dan die welke hij uit de

Wet krijgt, zal hij nooit de Heere zien met aanneming, want tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien (veel minder ingaan).

Het Koninkrijk Gods is in kracht. De wedergeboorte verlicht ons in onszelf en geeft het ons gevoelig te genieten, want het is rechtvaardigheid en vrede en blijdschap door de Heilige Geest, Welke ons geen van allen toekomen uit de Wet.

Indien het aandringen van de Wet als de enige regel des levens en de voorstelling daarvan als de enige standaard van heiligheid met kracht gepaard gaat, indien zij liefde voortbrengt tot God en de naaste, indien zij ware heiligheid bevordert; indien zij de nieuwe mens verkwikt en de ziel met nederigheid en zelfverfoeiing bekleedt; indien zij Christus dierbaar maakt en het geloof versterkt; indien zij geestelijk leven en vrede voortbrengt; indien zij de ogen verlicht, het hart verwijdt, aan de wereld speent, de ziel reinigt, tot naarstigheid aanmoedigt en God, Zijn wegen en dienst tot de lust van uw ziel maakt, dan moogt gij hen wel verdragen, want deze dingen komen van God en zijn met de zaligheid gevoegd.

Maar ik weet dat niets van dit alles deze prediking vergezelt en uw brief is er een genoegzaam bewijs van.

Ik heb mijn zuster de Wet en het Evangelie, de geboden en de beloften, het leven en de dood, de zegen en de vloek voorgesteld. Indien gij de letter van de Wet aanhangt en die tot de regel van uw leven, wandel, daden en gesprekken maakt, dan zal uw gehoorzaamheid de gehoorzaamheid der Wet zijn, *niet des geloofs*. Dan zullen het uw vruchten zijn en niet de vruchten des Geestes. Gij werkt door de Wet; door het Evangelie werkt God al mijn werken in mij. Gij moet u door de Wet een nieuw hart en een nieuwe geest laten maken, door het Evangelie maakt God mij een nieuw schepsel in Christus Jezus. Gij moet door de Wet God liefhebben, door het Evangelie is de liefde Gods in mijn hart uitgestort. Door de Wet moet gij u wassen en reinigen, door het Evangelie reinigt God mij van alle besmetting des vleses en des geestes. Zo werkt God door het Evangelie en gij werkt door de Wet.

Door het ene wordt het eigen ik verloochend en is Christus alles en in allen; door het andere wordt het eigen ik verheven en zijt gij alles in allen. Een van deze *werkers* moet wijken. Genade moet genade zijn en het werk geen werk meer of de werken moeten alles zijn en genade niemandal. *“Ik doe de genade Gods niet te niet. Want indien de rechtvaardigheid door de Wet is, zo is dan Christus tevergeefs gestorven.”*

En evenmin als de rechtvaardigheid door de Wet is, is de heiligheid, het leven of de heiligmaking door de Wet. Christus is ons van God geworden tot wijsheid, leven, rechtvaardigmaking en verlossing en Hij heiligt en reinigt Zijn Kerk en stelt haar voor zonder vlek of rimpel of iets dergelijks.

“Indien dit een deur opent voor alle losbandigheid”, dan volgt daaruit, dat ’s mensen *dode werken* ware heiligheid zijn en dat al Gods werken, welke volmaakt zijn, losbandigheid zijn. *Zal dit niet in het laatste bitterheid zijn?* God zegt mij dat ik *der Wet gestorven* ben, dat ik *vrijgemaakt* ben *van de Wet* en dat ik niet *onder de Wet* ben. En waartoe is al deze dood en vrijmaking? Opdat wij in de zonde zouden leven?

Nee, wij zijn aan de Wet gestorven, opdat wij *Gode leven* zouden, wij zijn van haar vrijgemaakt, opdat wij *God in nieuwigheid des Geestes* zouden *dienen* en wij zijn van onder haar uitgebracht, opdat wij *onder de genade* zouden zijn.

Maar waarom Gode leven, in de Geest dienen en onder de genade zijn, een deur zou worden genoemd voor alle losbandigheid, weet ik niet. Ik moet dit overgeven aan de uitspraak van de grote God, wanneer *het jaar der vergeldingen, om Sions twist - zaak*, komt. Verkiest mijn zuster echter om der Wet te leven, om onder haar te zijn als dé regel van haar leven, wandel en doen, *de aangeboden verlossing niet aannemende*, zij is welkom: *zij buige haar schouders om te dragen en diene onder haar tribuut*. En zij zal eerlang ervaren, dat die lamp zal uitgaan en dan zal zij roepen om olie. Nu is zij nog arm en nooddruftig, maar somtijds verblindt het wettisch deksel dermate, dat iemand *ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt kan zijn*, zonder het te weten. Indien gij u hield aan de stem van Christus in de belof-

ten en aan de stem des Geestes in uw consciëntie (zo die daar is), gij zou een levende regel vinden, verre te verkiezen boven een dodende letter en een juk der dienstbaarheid.

Aan de andere kant is zij volkomen vrij, ik voer geen heerschappij over haar geloof. Laat zij het deel des goeds nemen dat haar toekomt en alles bijeen vergaderen en handel drijven met haar “*regel om naar te handelen.*” Het zal niet lang duren of zij zal bevinden, dat de Wet met haar bevruchtend juk haar in de wildernis zal brengen en wanneer zij in een vergelegen en dor land is, zal zij haar eerste man gedenken, gaan bedelen en blijde zijn door het geloof te leven op het gemeste Kalf en het Brood des Levens. Tot zolang zal ik Mejuffrouw Ongestadigheid verlaten om de proef te nemen van haar twee gedachten. Dit zal ik er alleen bijvoegen: mocht zij ooit bankroet gaan, mocht de burger van dat land een zwendelaar worden en haar tegenwoordig vermogen verkwisten, mochten de bedienaars der letter haar doen vergaan van honger met draf, wanneer zij tot haarzelf komt, wanneer haar buik gebrek lijdt, wanneer zij vernederd is om te bedelen en begerig om thuis te mogen komen, zal ik mij niet ergeren aan het gezang en gerei, maar de dienstwillige dienaar blijven van juffrouw Prodigalis, wanneer de vader vrolijk en blijde is.

Winchester Row
29 dec. 1788

W. Huntington ss

Tweede brief aan Mej. R.J. te B.-N.-D.

Zodra ik de brief van mijn zuster zag, vielen deze woorden in mijn hart: *Ziet, daar is de Sunamitische!* Is het wel met u? Is het wel met uw man? Is het wel met uw kind? Ik bedoel, is het wel met de consciëntie, is het wel tussen Christus en u? Is het wel met het *nieuwe schepsel* dat *geschapen is naar het voorbeeld Des - genen, Die het geschapen heeft in ware gerechtigheid en heiligheid*, dat zo dikwijls een losbandige Antinomiaan genoemd wordt?

Er is weinig in deze brief, dat riekt naar vereniging met de ware en levende Wijnstok of naar blijdschap en vrede, de gezegende vruchten van deze vereniging, maar juist het tegendeel. De sluier hangt zwaar over uw gemoed en dat heeft Hem verduisterd, Die veel schoner is dan de mensenkinderen.

Gij aanschouwt niet met ongedekt aangezicht de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel, hetwelk ons naar hetzelfde beeld in gedaante verandert, van heerlijkheid tot heerlijkheid als van des Heeren Geest.

Mozes is als beschuldiger opgetreden en op die wijze trakteert hij allen, die op hem vertrouwen. Geen verwijding des harten krijgt gij te genieten en geen nieuwe ontdekkingen van de schoonheid, gepastheid en onwaardeerlijke waarde van de gezegende Zaligmaker. De dienstbaarheid neemt alle vreugde weg, zij neemt het hart in, werkt slaafse vrees, staat de liefde tegen en vervult het hart met vruchteloze slavernij, opstand, murmuring, ontevredenheid, dodigheid in de plichten, magerheid der ziel en vijandschap tegen hen, die staan in de Heere en in de vrijheid waarmede Hij hen vrijgemaakt heeft.

Ik heb, met Gods hulp, mijn godsdienst in een klein bestek gebracht. Dat is door geloof, gebed, onderzoek, zelfverloochening, belijdenis, waakzaamheid, lezen, mediteren en door ijver in deze dingen om een troostvolle gemeenschap met de Heere Jezus Christus te onderhouden.

En in deze weg ben ik zo gelukkig, heilig, vrij en levendig op de preekstoel, zo nuttig in mijn bediening, zo zeer van God begünstigd, beide in de voorzienigheid en in de genade, heb ik even

groot gehoor onder mijn bediening, van een volk dat onderscheidend, kundig, bevindelijk en oprecht is, als enig evangelist in Londen, die een vreemdeling is van dit soort van Antinomi-
aneriej.

Ook zal mijn arme zuster, nadat zij haar hals bezwaard, haar kracht doorgebracht en haar vermogen verspild heeft met haar regel des levens, der wandel en van doen, weder terug moeten keren om kracht te halen uit dezelfde Wijnstok, zal zij ooit Gode enige vrucht voortbrengen. Zonder Christus kan zij niets doen. Indien de rank niet in de Wijnstok blijft, die is buiten geworpen en is verdord. Die in Christus blijft, draagt veel vrucht en God reinigt dezulken opdat zij meer vrucht dragen.

De mensen verblinden met het deksel van Mozes, is niet *het licht zaaïen voor de rechtvaardige en vrolijkheid voor de oprechte van hart*. Christus kwam om de gevangenen vrijheid uit te roepen en de gebondenen opening der gevangenis. Hij, die u in dienstbaarheid brengt, predikt u het Evangelie niet, maar doet als Paulus met de last welke hij van de overpriesters had. Hij tracht allen gebonden te Jeruzalem te brengen.

Gij verdraagt zo u iemand slaat en gij doet dat ook *zo u iemand dienstbaar maakt*.

Ik ging eens een oude godgeleerde horen. De eerste welke mij vereerde met de naam van Antinomiaan. En die de verschrikkingen der Wet voorstelde, genoegzaam om heel Londen uit vrees haar toevlucht in de heiligheid te doen zoeken. Maar ik zag niets van enige werking onder het volk, welke zelfs kon doen vermoeden dat hij enige vrucht zou voortbrengen, die hun tot voordeel zou strekken.

Binnen een kring van twintig voet om mij heen zaten veertien personen heerlijk te slapen, even onbekommerd als Jona op zijn reis naar Tarsis. Er was niets van de gangen Gods in het heiligdom noch *wekte hij zijn macht op, om onder hen te komen*. De arbeider verschoot zijn pijlen tot hij buiten adem was, maar het werkte weinig uit. Ook bleef het hier niet bij met zijn toorn, want toen hij opstond om te eindigen met gebed, kwam niet een verzoek of lofzegging over zijn lippen, maar hij sprak tot zijn

gehoor en niet tot God. Het volk werd beschuldigd en niet weinig toorn tegen de Almachtige openbaarde zich.

Degenen die onder de Wet zijn, kunnen zich aan haar niet onderwerpen en die verstoken zijn van de Geest der liefde, zijn in hun gemoed in vijandschap met God. Mij dacht dat de wet-tische koorden der bediening en de naam der bijeenkomst een duidelijke overeenkomst hadden, het was de *Touwslagers Steeg*, in meer dan één zin.

Laat ik u de volgende raad geven, daar gij verplicht zijt allerlei predikanten te horen, zowel goede als kwade. Wanneer één van hen u met de Wet begint te geselen, geef dan nauwkeurig acht op hem en luister oplettend naar hem. En wanneer gij hoort, dat hij een zaligmakende kennis van God kan beschrijven, maak er dan staat op, dat hij de Wet wettelijk gebruiken zal. De kennis van God wordt eerst geleerd in de Wet. “Een iegelijk, die het van den Vader geleerd heeft, die komt tot Mij”, zegt Christus.

Dezulken kennen de schrik des Heeren en bewegen daarom de mensen. Zij kennen Hem:

1. Door Zijn krachtige stem. “Te dien dage zullen zij kennen, dat Ik het ben, Die spreek: Ziet, hier ben Ik.”
2. Door de ontdekking van hun zonden. ”Ik ben het, Die den mens bekend maak wat zijne gedachten zijn.”
3. Door Zijn ondersteunende hand. “Dan zal de hand des Heeren bekend worden aan Zijn knechten.”
4. Door Zijn Woord. ”De Heere openbaarde Zich aan Samuël te Silo door het woord des Heeren.” Als verzoend in Christus geeft Hij hen een hart om Hem te kennen, door dengenen te vergeven, die Hij zal doen overblijven.
5. Door een gevoelige genieting van Zijn liefde. “Een iegelijk die liefheeft, is uit God geboren en kent God.”

Indien iemand de dienstbaarheid van de Wet der werken en de dierbaarheid van de Wet des geloofs kent, indien hij kennis heeft aan de verschrikkingen Gods in de Wet en aan de liefde Gods in Christus Jezus, dat is de man tot wie en door wie God spreekt. *Hoort naar mij, gijlieden die de gerechtigheid kent, gij volk in welks hart Mijn Wet is.*

Anderen kunnen in de Geest beginnen en in het vlees eindigen, zij kunnen beginnen op de Rots te bouwen en dan Christus tot een rots der ergernis te maken, ter enen tijd verwoesten en dan weer opbouwen hetgeen zij verwoest hadden.

Maar zo is het niet bij arme zielen, wier hart gesterkt wordt door genade. *De Wet zijns Gods is in zijn hart, zijn gangen zullen niet slibberen.* God heeft Zijn Wet in haar ingeschreven en haar verstand gegeven en Hij zegt, dat Hij niet van haar zal wijken. De Wet kan niet wettelijk gebruikt worden zonder een kennis van God in de Wet.

Wanneer God tot iemand spreekt uit de schuilplaats des donders en hem beproeft aan de wateren van Meriba, Ps. 81:8, dan zal Hij altijd de storm gedenken en het zoeken der bloedstortingen. En indien God Zijn Zoon in hem openbaart, zal Hij altijd de Wet der werken en de Wet des geloofs afzonderlijk houden. Het is uit gebrek aan kennis van God, dat wij zoveel *linnen wollen* leer hebben en dat zoveel arme zielen in voortdurende dienstbaarheid gehouden worden, die naar de wand tasten gelijk de blinde. Van zulke predikanten klaagt God: *“De priesters zeiden niet: Waar is de HEERE? en die de Wet handelden, kenden Mij niet; en de herders overtraden tegen Mij; en de profeten profeteerden door Baäl”*, Jer. 2:8.

“Zulken lopen, daar Ik ze niet gezonden heb”, zegt God, “daarom zullen zij dit volk gans geen nut doen”. Ik weet dat velen te dien dage zullen zeggen: *“Heere, Heere, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd en in Uw Naam duivelen uitgeworpen en vele krachten gedaan?”* Doch duivelen uitwerpen is geen zielen tot Christus bekeren.

Een duivel in de ene mens kan een duivel in een ander mens gebieden en de onreine geest kan uitgaan en de satan de lof ontvangen door de kracht van Christus na te bootsen. Hiervan vindt men er niet weinig onder de Arminianen.

De zeven zonen van Sceva, de Jood, wierpen duivelen uit, hoewel zij tegelijkertijd ten volle in het bezit van de duivel waren, gelijk wij lezen in Handelingen 19:14. Ware bekering is niet alleen een uitwerpen van de duivel uit het hart, maar gaat hier-

mee gepaard dat Christus er in zijn plaats een gestalte krijgt, hetgeen geschiedt door de kracht des Geestes Gods, Die het Woord vergezelschapt.

Het *dorre land* van een onvruchtbaar hart moet tot *staand water* worden en het dorstig land tot *springaders der wateren*; de *woning der draken* moet het gras voortbrengen of de groene weiden der hemelse waarheid; *aldaar zal gras en riet en biezen zijn*, Jes. 35:7. Aldus is de satan vervangen en niet alleen uitgeworpen, maar buiten gehouden.

Ik heb alle teksten overwogen, naar welke gij mij verwijst. Het Evangelie leidt ons naar Sion. Daar is God verzoend, daar werd Christus gekroond, daar is de Koning der heiligen en de troon der genade. Te *Sinai woont God in dikke duisternis*: daar is het vlamvend zwaard uit de schede getrokken, de troon des gericht en een vreselijk rechter.

Daar is Mozes, de beschuldiger van degenen die op hem vertrouwen en een vurige Wet, voor welke niemand bestaan kan. Ga daarheen om regels of welke hulp gij ook nodig hebt en gij zult daar niet lang zijn of de zonde zal u in het aangezicht staren. De Wet zal u binden en vasthouden, de oude vijandschap zal opnieuw opborrelen, duizend twijfelingen en vrezen zullen u omringen, bezwaardheid, moedeloosheid en verslagenheid zullen u doen neerzinken, de pijlen Gods zullen uw geest uitdrinken, geestelijke sterkte zal u ontbreken. Verslapping, uiterste hulpeloosheid en zwakheid zullen u aangrijpen en gij zult voor de rechterstoel staan, schuddende en bevende, totdat de moedeloosheid uw dwaas hart zal overstelpen.

Ga evenwel voort tot gij met Job ervaart, dat *de pijlen des Almachtigen in u zijn*. Het gericht zal zich voor u openen en dan wacht u, dat Hij u misschien niet met één klap wegstoot zodat u een groot rantsoen daarvan niet zou afbrengen. Wanneer gij van deze storm uw bekomst zult gehad hebben en erdoor zult verpletterd zijn, dan zult gij met hem uitroepen, aan de genade-troon: *Och! of ik wist, dat ik Hem vinden zoude! Ik zou het recht voor Zijn aangezicht ordentelijk voorstellen; en mijn mond zou ik met verdedigingen vervullen. Daar* (maar ook nergens anders)

zou de oprechte met Hem pleiten en ik zou mij in eeuwigheid van mijn Richter vrij maken.

Op ditzelfde ogenblik ken ik velen, die een aangename bevinding hadden en die geestelijke vrijheid in Christus hadden genoten, maar die weer in dienstbaarheid gebracht zijn, doordat zij in gezelschap van *Arminianen* kwamen en onder bedienaars der letter opgingen en die jaar in, jaar uit, naar lichaam en ziel, als verdord en aan handen en voeten gebonden daar neerliggen. Dikwijls zien zij terug naar de aangename berg waarop zij voorheen stonden, *uitroepende*: “*Ik word mager, ik word mager, wee mij!*” Zij zien hun dwaling, maar het ongeloof en het juk der dienstbaarheid houden hen vast en weigeren hen los te laten, terwijl zij geen leven, vurigheid of kracht in het gebed hebben, om te worstelen om verlossing. De Geest van God is bedroefd. Zijn vrijheid is misbruikt, van de eenvoudigheid van het Evangelie en een nederige afhankelijkheid van Christus zijn zij afgetrokken.

Hun blijdschap is verwelkt. Niets dan klachten, ontevredenheid en murmureringen overheersen hen. Zij brengen Gode geen vruchten voort, zijn zonder nuttigheid in Zijn zaak en ze zijn de zwakken tot een struikelblok. En door hun voortdurende klachten voor alle rangen van christenen, verspreiden zij een wettische damp en zwaarmoedige somberheid over menige gezonde consciëntie en liefelijke gedaante. Maar helaas! Zij stonden niet in hun vrijheid en zijn daarom rechtvaardig weer met het juk der dienstbaarheid bevangen.

Dit zijn de uitwerkingen van het aanhangen van de Wet en deze zijn mijn zuster in haar tegenwoordige staat niet vreemd. Zij gevoelt levendig een onvruchtbaar hart en een gebonden geest, hoewel zij niet weet wat hiervan de oorzaak is. Zij mag de *bedienaars der letter* danken voor haar dienstbaarheid en zij kan erop rekenen, dat niets dan de bediening des Geestes er haar ooit uit verlossen zal.

Niet lang geleden had een zekere *Frij*, een linnenkoper in South Moulton Street, een echte nieuweling, die opgeblazen was van hoogmoed, lust, om eens een vertoning te maken op de preek-

stoel en mij eens *af te rammelen*. Hij vertelde zijn gehoor, “dat hij, *al had hij duizend zielen, ze allen op de Wet wilde wagen*,” alsof dat de grondsteen was, welke God in Sion gelegd heeft. Wij weten, dat *zovelen als onder de werken der Wet zijn, die zijn onder de vloek*.

Wanneer het zwaard, dat dronken geworden is in de hemel, ten oordeel nederdalen zal op het volk van Gods vloek, wat zal er dan worden van al de zielen die daar gewaagd zijn? Indien *God de koningen der aarde vreselijk is*, aan wie Hij het tijdelijke zwaard heeft toevertrouwd wat zal Hij dan zulke bedriegers als deze zijn, die zich in het hoogste ambt in de kerk indringen en voorgeven het geestelijke zwaard te hanteren?

Gij schijnt niet te verstaan, wat in de Schriften door het woord Wet bedoeld wordt.

Het betekent somtijds in het Oude Testament de ganse Schrift, daar het Nieuwe Testament toen nog niet geschreven was. Hoewel het wezen ervan lag in de on vervulde profetieën, de beloften en de ceremoniële Wet, welke het Evangelie van de Joodse kerk was. “*Want ook ons is het Evangelie verkondigd, gelijk als haar: maar het woord der prediking deed haar geen nut, dewijl het met geloof niet gemengd was in degenen die het gehoord hebben.*” Zo wordt de belofte aan Abraham gedaan somtijds een Wet genaamd: “*Hij gedenkt Zijns verbonds tot in eeuwigheid; des woords dat Hij ingesteld heeft tot in duizend geslachten. Des verbonds dat Hij met Abraham heeft gemaakt en Zijns eeds aan Izaäk. Welke Hij ook gesteld heeft aan Jakob tot een Wet (Eng. Vert.) aan Israël tot een eeuwig Verbond, zeggende: Ik zal u geven het land Kanaän, het snoer van ulieder erfdeel*”, Ps. 55:8 enzovoorts.

Dit verbond is het verbond der genade, de eed verzekert de erfenis welke Abraham door de belofte gegeven is en de Wet werd vierhonderddertig jaren later gegeven. Dit is klaarlijk de *Wet des geloofs*, want zovelen als uit het geloof zijn, zijn erfgenamen van deze belofte, die door deze eed verzekerd is en zullen de erfenis genieten, want zij worden gezegend met de gelovige Abraham. In dit *verbond der belofte* of deze *Wet des geloofs* geloofde de Psalmist. “*Ik heb geloofd, daarom sprak ik.*”

Indien sommige van onze letter-predikers ooit het gebod ontvangen hadden, evenals Paulus, David en anderen, wanneer hun goddeloos leven en bedrieglijk hart hen ontdekt was geworden en zij werkelijk de dodende kracht van de letter der Wet hadden gevoeld, alsmede een sterk geloof in de heiligheid, rechtvaardigheid en onveranderlijkheid Gods in de Wet: zij zouden blij geweest zijn met David de Wet des geloofs uit te vinden. *“Leert mij een goeden zin en wetenschap, want ik heb aan Uw geboden geloofd”, Ps. 119:66.*

Dit geloof zou hem (de Psalmist) hebben doen verzinken, was er niet een ander voorwerp verschenen. *“Zo ik niet had geloofd, dat ik het goede des HEEREN zou zien in het land der levenden, ik ware vergaan”, Ps. 27:13.*

Dit goede des Heeren dat hij zag, was in Christus, in Wien hij geloofde. Hij noemt Hem bij die Naam. *“Gezegend zij de HEERE, mijn Rotssteen, mijn Goedertierenheid en mijn Burg, mijn Hoog Vertrek en mijn Bevrijder voor mij, mijn Schild en op Wien ik mij betrouwe”, Ps. 144:1, 2.* Hadden onze tegenwoordige dienstbare predikanten (bedienaars der dienstbaarheid) vastelijk aan Gods geboden geloofd als David, zij zouden blij geweest zijn, geloof te oefenen in Davids Heere, indien zij *Mozes geloofd hadden, zij zouden Christus geloofd hebben, maar zo zij zijn schriften niet geloven, hoe zullen zij des Zaligmakers woorden geloven?*

Mensen die verstoken zijn van een zaligmakende kennis Gods in Christus Jezus, weten niets van de kracht der Wet noch van het Evangelie waar zij zich op laten voorstaan. *Die de Wet handelen, kennen mij niet*, zegt God. Mensen die ontbloot zijn van Evangelie-geloof in Christus, geloven nooit dat de geboden der Wet zijn, wat zij waarlijk zijn.

Zij geloven noch de schriften van Mozes noch de woorden van de Zaligmaker en dit zullen zij ook niet doen tenzij God ze, evenals David, brenge *op de Rotssteen Die hen te hoog zou zijn* of hen anders in wanhoop zou doen verzinken, gelijk Hij Franciscus Spira deed onder de toorn, dienstbaarheid en vloek van die vurige bedeling.

Wanneer David zegt: *“Ontdek mijn ogen, dat ik aanschouwe de*

wonderen van Uw Wet. *Ik ben een vreemdeling op de aarde, verberg Uw geboden voor mij niet*”, Ps. 119:18, 19, dan was het de ceremoniële Wet welke hem wonderen ontdekte, zulke als waarvan zij niets weten die dood zijn en onder de vloek van de Wet van Mozes, want *God toont geen wonderen aan de doden*. Ps. 88:20 (Eng. vert.) Maar in de ceremoniële Wet, welke een deel van het Evangelie der Joden was, zag David de Zaligmaker afgebeeld, waardoor zijn geloof geleid werd tot Hem, Wiens handen en voeten hij, in het geloofsgezicht, doorgraven zag.

In dat Offer geloofde hij, hetwelk zijn hart verbrak en zijn ziel maakte als een gespeend kind. Hij wist dat geloof in Hem, een verbroken hart, geestelijk gebed ge offerd door Hem en de offerande van lof en dankzegging tot Hem, *den Heere aangena-mer waren dan een gehoornde var, die de klauwen verdeelt*.

Dit waren de wonderen die David zag, dit waren de dingen welke hij overpeinsde, dingen *van de Koning*. Het was niet de uitgebreidheid van het gebod, waarmee David zo ingenomen was, maar de volkomenheid der schoonheid die er achter was. *Hij, Die veel schoner is dan de mensenkinderen*, Wie hij zag als het einde der Wet tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft, gelijk hij zegt: *Aan alle volmaaktheid heb ik een einde gezien, maar Uw gebod is zeer wijd*.

In dat gezegende Voorwerp geloofde hij tot vergeving van zijn zonden en tot rechtvaardigmaking van zijn ziel en sprak hij *de mens zalig wiens overtreding vergeven en wiens zonde bedekt is. Welgelukzalig is de mens, dien de Heere de ongerechtigheid niet toerekent en in wiens geest geen bedrog is*.

De dienstbaarheid der Wet hield hem vast en onder dat juk bracht hij niet meer vrucht voort tot eer van God dan mijn wettische beschuldigers *die zeggen en niet doen*. Maar toen hij verlost werd van zijn boeien, toen eerde hij zijn God, als een echte, aangenomen zoon: *“Och, Heere! zekerlijk ik ben Uw knecht, ik ben Uw knecht, een zoon Uwer dienstmaagd; Gij hebt mijn banden losgemaakt. Ik zal U offeren een offerande van dankzegging en de Naam des HEEREN aanroepen. Ik zal mijn gelofte den HEERE betalen, nu, in de tegenwoordigheid van al Zijn volk; in de voor-*

hoven van het huis des HEEREN, in het midden van u, o Jeruza - lem. Halleluja!” Ps. 116:16-19.

Wanneer de voeten van mijn zuster uit de stok komen, zal zij evengoed als David lof offeren.

Verlossende genade leidt niet tot losbandigheid, maar het brengt ons onder de sterkste, hoogste en meest bindende verplichtingen tot God, welke ooit een sterveling kan gevoelen, zulke als dienstbare kinderen en huichelaars nooit gevoelden.

Paulus had de Wet Gods lief naar de inwendige mens. Dat is zo; houd u daarbij en gij zijt recht. Wanneer gij iemand hoort die de Wet op u aandringt, let op hem en zie of hij de nieuwe mens kan beschrijven en of die in u door hem voedsel ontvangt. *Christus in het hart eet Zijn honingraten met Zijn honing.*

Wanneer geen kracht het Woord vergezelt, komt er geen verkwikking door des Heeren tegenwoordigheid. Indien hij een vreemdeling is van die bevinding welke hoop werkt, dan kent hij God niet. Hij gelooft de schriften van Mozes niet, noch des Zaligmakers woorden; hij is geen *nieuw schepsel*, maar is in het vlees, niet in de Geest en werkt alleen met de letter. Hij kent de Wet niet, hij is een vreemdeling van de Wet, ook heeft hij de Wet niet lief.

Het einde van de Wet is liefde: Gods liefde is in onze harten uitgestort door de Heilige Geest. *Dezulken hebben de Wet lief naar de inwendige mens* en de liefde is de vervulling der Wet. In de liefde te wandelen, gelijk Christus ons liefgehad heeft, is de *nog uitnemender weg* van Paulus en dit noemt David *de weg van Gods geboden*, welke hij najaagde toen de liefde de slaafse vrees der Wet uitdreef, hem van haar dienstbaarheid verlost en zijn hart verwijdde van de gebondenheid en benauwdheid waarin de Wet hem bracht.

“Ik zal den weg Uwer geboden lopen, als Gij mijn hart verwijdt zult hebben. Doe mij treden op het pad Uwer geboden, want daarin heb ik lust”, Ps. 119:32, 35.

Gij doet uw best om al uw goede werken van de Wet van Mozes te halen en die uw regel van leven en handelen te maken, maar David haalde zijn hulp van een andere plaats, welke hem niet tot

losbandigheid leidde. Hij loofde God wanneer Hij zijn banden had losgemaakt, maar gij streeft naar meer banden. Hij ging de weg van Gods geboden lopen als de liefde Gods zijn hart verwijdd had, maar de Wet des Geestes des levens en der liefde is u niet genoegzaam.

Hij had lust in Gods pad en zegt: “Doe mij daarop treden”, maar Gods geestelijke kracht in de inwendige mens is u niet voldoende. Volgens die leer welke gij hoort, leidt Davids vrijheid van banden, zijn hartverwijddende liefde en dat God hem met kracht versterkte in zijn ziel, tot losbandigheid. Uw leraars kunnen al hun werken van een dode letter halen en de Wet houden, zonder de arme David na te volgen in zijn nederige smeking. *“Ondersteun mij, zo zal ik behouden zijn.”*

“Dan zou ik niet beschaamd worden, wanneer ik merken zou op al Uw geboden.”

Indien deze aanhaling waar is, dat het merken op al Gods geboden een mens buiten het bereik der schaamte zet, dan volgt daaruit, dat indien ik voortga om de eeuwige liefde Gods tot ons aan te dringen en te staan op een zuivere liefde tot Hem en liefde tot de Wet naar de inwendige mens, een wandel in de liefde of een bewaren van onszelf in de liefde Gods, welke liefde de vervulling der Wet is en de band van het eeuwig verbond, hetwelk genoemd wordt God te dienen in nieuwigheid des Geestes, want Hij is de Geest der liefde en der gematigdheid.

Dat ik dan met mijn gemoed de Wet Gods zal dienen en daarom geen reden zal hebben om beschaamd te worden, al noemde de hele wereld mij een Antinomiaan, want het merken op al Gods geboden zet mij buiten het bereik der schaamte.

Laat mij dan onder het bereik van Gods eeuwige liefde leven en laat mijn zuster tot de Wet gaan. Zij de eerste mijn juk en de laatste het uwe. Werk gij in de letter en moge de liefde voor eeuwig in mij werken! Met deze band wil ik met mijn zuster of wie ook van haar wettische predikers het gehele kompas rondgaan. Is zij arbeidende om de Wet te houden? *God vergeet niet mijn arbeid der liefde.* Maakt zij de Wet haar regel van handelen? *“Zo is dan de liefde de vervulling der Wet.”* Tracht zij de tweede tafel te ver-

vullen? *“De liefde doet de naaste geen kwaad.”* Tracht zij alle geboden te houden? *“Het einde des gebods is liefde.”*

Of is zij het oude deksel, het oude juk en de regel des levens van het kind ener dienstbare moeder? Als dat zo is, laat zij dan terugkeren tot haar eerste man: de liefde is een zacht juk en een lichte last. Wil zij geloven? *“De liefde gelooft alle dingen.”* Wil zij in hope zalig zijn? *“De liefde hoopt alle dingen.”* Wil zij het echte antinomianisme ontkomen? *“De liefde verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid.”*

Wil zij wettische hoogmoed ontwijken? *“De liefde handelt niet lichtvaardiglijk”*, (Engels: beroemt zich niet). *“Zij is niet opgeblazen.”* Wil zij kwade gedachten ontkomen? *“De liefde denkt geen kwaad.”* Wil zij geduldig zijn? *“De liefde verdraagt alle dingen.”* Wil zij vrij zijn? *“De liefde is een vrijmoedige Geest.”* Wil zij het aanmatigend gedrag en de vleselijke wandel der huichelaars ontgaan? *“De liefde handelt niet ongeschiktelijk.”*

Wil zij het pad der heiligheid lopen? *“De liefde is een nog uitnemender weg.”* Wil zij de geboden bewaren? *“Die het Evangelie in zijn hart heeft en hetzelfde bewaart, die heeft Christus lief en in die is waarlijk de liefde Gods volmaakt geworden.”* Wil zij de vergeving der zonden genieten? *“Die veel vergeven is, heeft ook veel lief.”*

Wil zij weten dat haar staat veilig is? *Wij weten, dat wij overgaan zijn uit de dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben.* Wilt gij weten wat het is, dat zielen tot Christus trekt? *Ik heb u getrokken met goedertierenheid.* Wilt gij de reden weten waarom sommige predikers in hun bediening erger worden in plaats van beter? En waarom sommige belijders stilstaan of achteruit gaan, in plaats van vooruit? Omdat de Heere *hen* niet *trekt* met liefde, daarom *lopen zij Hem niet na.*

Wilt gij weten wie zij zijn, die Christus liefhebben? *Die Mijn Woord heeft, (het Evangelie) die is het, die Mij liefheeft en zal van Mijn Vader geliefd worden.* Wilt gij weten waarom zovelen in de dagen van Christus teruggingen of afvielen? *De liefde Gods was niet in hen;* zij hadden geen wortel in zichzelf.

Wilt gij weten waarom zovelen in de geboorte blijven steken en nooit voortkomen? Omdat *de volmaakte liefde nooit hun vrees*

buiten dreef. Wilt gij weten waarom gij zolang op twee gedachten hinkt? *Omdat gij niet volmaakt (gemaakt eng.) zijt in de liefde.* Wilt gij een geestelijke geboorte genieten en een kennis van God? *“Een iegelijk die liefheeft, is uit God geboren en kent God.”* Wilt gij weten wie God kent en wie Hem niet kent? Let op hun beschrijvingen van de liefde en de kracht welke ermede gepaard gaat. *Die niet liefheeft, die heeft God niet gekend, want God is liefde.* Wilt gij weten wie het zijn, die de overwinning behalen over de zonde? *Zij, die God kroont met goedertierenheid en barmhartigheden.*

Wilt gij weten wat de heiligen door al hun zware beproevingen en door de schaduw des doods brengt? *Het is de liefde, welke sterk is als de dood; welke vele wateren niet kunnen uitblussen, ja, de rivieren kunnen ze niet verdrinken.* Wilt gij weten wat de heiligen levend, werkzaam en gehoorzaam houdt? *De liefde van Christus dringt hen.* Wilt gij weten wat hen doet overwinnen? *Zij zijn meer dan overwinnaars door Hem, Die haar heeft liefgehad.* Wilt gij weten wat haar met God verenigt? Het is de liefde: *“Die in de liefde blijft, die blijft in God en God in hem.”*

Wilt gij weten wie zij zijn, die de geboden bewaren? Die in vereniging met Christus leeft: *“Die Zijn geboden bewaart, blijft in Hem en Hij in dezelve.”* Wilt gij weten tot wie God spreekt in Zijn Woord? Tot die, die Hem liefheeft: *“Hoort naar Mij, gijlieden die de gerechtigheid kent, gij volk, in welker hart Mijn Wet is.”*

Wilt gij weten waarom de heiligen nooit afvallen? Omdat goedertierenheid van hen niet zal worden weggenomen: de Wet zijns Gods is in zijn hart; zijn gangen zullen niet slibberen van die Rotssteen, waarop God hun gangen vastgemaakt heeft.

Wilt gij weten wat de Zaligmaker het meest in de heiligen mishaagt? *Dat zij hun eerste liefde verlaten.* Wilt gij weten wat hen de hemel verzekert? *Dat de liefde nimmermeer vergaat.* Wilt gij weten wat de grootste is van alle genade? *Geloof, hoop en liefde. Doch de meeste van deze is de liefde.* Wilt gij weten, wie eeuwig met God in heerlijkheid zullen leven? Degenen die Hem liefhebben: *Ik zal uw hart besnijden, om den Heere uw God lief te hebben met uw ganse hart en met uw ganse ziel, opdat gij leeft.*

Wilt gij weten wat der heiligen slechtste tijden zijn? *Wanneer de ongerechtigheid vermenigvuldigt en de liefde van velen verkoudt.* Wilt gij weten wat een echte Antinomiaan is? Wat een huichelaar of een bedienaar der letter is?

Het is zulk één, die voorgeeft alle kennis te hebben, alle verborgenheden te weten en die met zijn ledige welsprekendheid tracht de talen der mensen en der engelen te spreken, zich een geloof aanmatig, alsof hij bergen kon verzetten; *maar de liefde niet heeft, de liefde Gods is niet in zijn hart: hij is een klinkend metaal, een luidende schel,* een valse bedrieger, een strik voor de heiligen en een vijand van God.

Dezulken zijn inderdaad mensen van een slechte geest! Waarlijk mensen zonder liefde en vol *liefdeloosheid.* *Lieve Heere, verlos ons!* Wilt gij weten waar deze liefde te verkrijgen is? Het is op de berg Sion; *want aldaar gebiedt de Heere den zegen en het leven (de Geest des levens en der liefde) tot in der eeuwigheid.*

Wat zegt mijn zuster hierop? Ik denk, dat zij geneigd is over te hellen naar deze weegschaal des heiligdoms, dat zij bijna op het punt is *haar regel van leven en handel* los te laten en onderwerpen om lijdelijk te liggen en behandeld te worden. Ik zeg haar, dat stil zitten haar sterkte zal zijn, dat de zwakken sterk zijn, dat genade genoeg is en dat Gods kracht in zwakheid volbracht wordt.

God vormt het vat ter ere, terwijl de klei lijdelijk ligt en Hij legt Zijn schat in het vat, wanneer Hij het gevormd heeft, opdat het blijken moge dat de kracht Godes zij.

Hij legde eerst het Fundament van het gebouw der genade en bouwt Sion Zelf op: *“Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de Heere der heerscharen.”* En wanneer Hij Sion opbouwt, verschijnt Hij in Zijn heerlijkheid. Het werk gaat nooit voor spoediger dan wanneer men zichzelf verloochent en men van de Heere afhangt en op Hem vertrouwt.

Uzia's vleses arm, Petrus' zelfvertrouwen en Israëls vlucht naar Egypte om hulp, *was hun schande,* maar niet hun veiligheid noch hun eer.

Indien de liefde de vervulling der Wet is; indien het blijven bij de volmaakte Wet die der vrijheid is, de weg is om gelukzalig te zijn in zijn doen, indien de Wet des geloofs alle roem uitsluit en Gode de eer geeft en indien de Wet des Geestes des levens in Christus Jezus ons vrijmaakt van de Wet der zonde en de bediening des doods, of het dan Antinomianisme, losbandigheid of het eeuwig Evangelie genaamd wordt, het staat bij mij vast, dat het de allergezegendste bedeling is welke de hemel ooit openbaarde of de kinderen der mensen omhelsden.

Mijn kruik ontsprong zo snel over dit onderwerp, dat ik op het ogenblik de andere schriftuurplaatsen welke gij bijeengeraapt hebt, niet kan beantwoorden. Dit weet ik, dat het Evangelie *geschreven is opdat wij gemeenschap zouden hebben met de Vader en de Zoon* en terwijl ik deze vereniging geniet en aandrang, daag ik u uit om een tekst uit het Boek Gods bij te brengen, hetzij tegen mijn ziel, mijn godsdienst of mijn bediening.

“God wederstaat de hovaardige. De arme (van geest) hoort het schelden niet”, Spr. 13:8. Hoe zouden zij ook? Geestelijke armoede is het wit, dat de prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus, verzekert. Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen.

De band der liefde, waarmee God eerst mijn ziel tot Christus trok en de genieting van dit drievoudig snoer, de liefde des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes, heeft mijn ziel nauwer aan God en de godzaligheid verbonden, dan al de regels van handelen van mijn zuster of dan alle banden en koorden die ooit in de *Touwslagers Steeg* gemaakt werden.

Zij mogen de dienstbare kinderen onderhouden tot zonde, toorn en boosheid tegen anderen, maar zij zullen nooit de genegenheden bij God of het gemoed van de ijdelheden afhouden.

Ik twijfel of mijn zuster de schrikkelijke uitwerkingen van die geduchte bedeling wel gevoeld heeft, want dan zou zij, evenals anderen gedaan hebben, uitgeroepen hebben: *“Laat de Middeelaar met ons spreken en wij zullen horen: en dat God met ons niet spreke, opdat wij niet sterven. Ex. 20:19.*

Om kort te zijn: wil mijn zuster vruchtbaar zijn, dan *moet zij in*

de Wijnstok blijven. Wil zij leven, dan moet zij door de Geest de werkingen des lichaams doden. Wil zij de zonden onderworpen hebben, dan moet zij in de genade Gods blijven of tevreden zijn met onder de genade te zijn. Wil zij heilig zijn, dan moet zij niet zoeken naar het oude deksel: "Maar met ongedekte aangezichte de heerlijkheid des Heeren, als in een spiegel aanschouwen, tot zij naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd wordt, van heerlijkheid tot heerlijkheid als van des Heeren Geest."

Wil zij vrede genieten, laat haar één van haar meningen loslaten en Jezus aankleven: Hij zal *dien in volmaakte vrede bewaren, wiens gemoed op Hem steunt* (Eng. vert. van Jes 26:2). En wanneer zij niet tevreden is met een eeuwig Evangelie, laat haar dan ten volle de proef nemen met de dodende letter. Zij is niet geheel en al een vreemdeling van de vrijheid van het Evangelie.

En indien die niet genoegzaam is, laat haar dan de dienstbaarheid der Wet beproeven. Wanneer zij ooit verlossing verkrijgt, het zal zijn door hetgeen nu de naam heeft van antinomianisme en als zij hiertegen rebelleert, zullen dienstbaarheid en onvruchtbaarheid haar zekerlijk volgen: *"Hij voert uit die in boeien gevangen zijn; maar de afvalligen wonen in het dorre."*

Wat mij betreft, ik zal tevreden zijn binnen de muren van Sion en ik wenste wel, dat zij tevreden was met op het veld van Boaz te blijven, maar zo niet, ik zal haar niet achterna zwerven, (Adam betaalde daar duur voor) maar op mijn wachttorens staan en haar bewegingen gadeslaan. Het gebod tot mij is: *"Laat hen tot u wederkeren, maar gij zult tot hen niet wederkeren"*, Jer. 15:19. Het overige zal ik beantwoorden zodra het mij gelegen komt, terwijl ik besluit met een oude rede van één van Jobs vrienden. *Mijn vader, laat mijn zuster beproefd worden, tot zij als Farao vuriglijk bidt, dat geen donder Gods meer zij. Amen, ja Amen!*

Winchester Row
15 Jan. 1719

W. Huntington ss

Derde brief aan Mej. R.J. te B.-N.-D.

De brief van mijn zuster is als de reis van de koningin van Scheba naar Jeruzalem. Zij heeft mij met een lange reeks schriftuurplaatsen bezocht en is van plan om mij met raadselen te verzoeken. Ik geloof, dat ik haar bij de behandeling van de Wet en het Evangelie veel van de werkingen van haar hart verteld heb.

Wij, arme verloren aardwormen, zijn zeer trots en hebben geen lust om niets te worden opdat Christus alles zij en in allen. Niet bekwaam te zijn een goed woord te spreken of een goede gedachte te denken. Dwazen te worden opdat wij wijs mogen worden; een wee gesteld te hebben op onze gerechtigheid, wijsheid en voorzichtigheid.

Onrein te zijn door geboorte en in de praktijk onnutte dienst-knechten te zijn, terwijl wij in een staat van genade zijn, zijn harde gezegden, wie kan dezelve horen?

Dat onze natuurlijke rede duisternis genoemd zou worden, ons verstand dwaasheid en onze wijsheid aards, natuurlijk, duivels. Dat zelf, het heilig, rechtvaardig zelf, het verwaande, medewerkende en wonderen verrichtende zelf, dagelijks verloochend moet worden en met een kruis beladen om het onder de last gebukt te houden, opdat het zijn vergif niet mengen zou met de stroom, die voortkomt uit de fontein welke God in het aarden vat gesteld heeft. Om het vonnis des doods in onszelf te hebben, opdat wij niet op onszelf vertrouwen zullen. Schuldenaars te zijn aan genade voor een mond, wijsheid en een geopende deur. Door de duivel met vuisten geslagen te worden, totdat 'zelf' niets is dan zwakheid, opdat de kracht van Christus daarin volbracht zou worden. Dat de afname van het 'zelf', de vernieuwing zouden zijn van de inwendige mens en de zwakheid van 'zelf' de oorzaak, dat goddelijke kracht en genade geopenbaard zou worden, zijn lessen, die zwaar zijn om te leren.

Dit zijn de lessen van het Evangelie, uit hoofde waarvan onvernederde, onvernieuwde en geesteloze predikanten en belijders de bedeling des Geestes niet liefhebben. In de Wet van Mozes is

deze zelf vernederende arbeid niet. De grote menselijke werker 'gij', staat bijna in ieder vers: gij zult dit niet doen en gij zult dat wel doen.

Te roemen is door de Wet der werken niet uitgesloten maar wel door de Wet des geloofs. Hiervan zijn de dienstbare kinderen bewust en daarom zijn zij besloten dat verbond aan te hangen, dat de mens op de voorgrond plaatst, verkiezende liever de doende ik dan de lijdelijke gij te zijn, zonder de grote en vreselijke Naam te overwegen, Welke in de inleiding staat: "*Ik ben de Heere.*"

De Joden begeren een teken, de Grieken zoeken wijsheid, de Arminianen vragen naar vrije wil, eigengerechtigheid en wettische regels en de Roomsens naar overleveringen. Maar wij prediken Christus de Gekruisigde, de Joden een ergernis, de Grieken dwaasheid, de Arminianen, Antinomianen en Roomsens ketterij. Door hen wordt het 'eigen' verhoogd en de Zaligmaker verlaagd; zo is dan de ergernis des kruises vernietigd.

Indien wij onder de Wet zijn als een regel van leven, wandel en handel, dan behoren onze Arminianen of gematigde Calvinisten de besnijdenis te prediken, want dat maakt de mens een schuldenaar om de gehele Wet te doen. Om de heiligen Gods af te voeren van de berg Sion, van vereniging met Christus, van het juk des Zaligmakers, van de dienst des Geestes, van de vrijheid van het Evangelie en van een leven des geloofs en terzelfder tijd, niet aan te dringen op besnijdenis, is niet de plicht te doen van een bedienaar der letter.

Wat een verschrikkelijke zaak is het, dat een bedeling voor de zaligheid van zondaren de wereld zou ingezonden worden met het doel, *opdat hij ontheilige de hovaardige alles sieraads!* (of, *om te bevleken de luister aller eer!*) opdat 'vrije wil' vernietigd zou worden en haar heerlijkheid veracht, wie niet alleen de Efeziërs maar de ganze niet uitverkoren wereld, godsdienst bewijst!

Maar zo is het: de grootste apostel en de levendigste heilige moet hier voor buigen, dat het God is, Die het hart bereidt, ja, Die de sterkste des harten is, wanneer vlees en hart beide bezwijken. Dat de uitnemendheid en de kracht der godsdienst van Hem

zijn. Dat de vrucht der lippen, de voorspoed der bediening en de kracht en sterkte van de bedienaar, allen van God zijn. Al onze vruchten moeten aan de Geest worden toegeschreven, al onze arbeid aan de liefde, onze werken aan het geloof en onze overwinningen aan Hém, Die ons heeft liefgehad. De arme 'vrije wil' moet in elke zin worden uitgesloten. Uitgesloten uit Gods besluiten: *"Hij werkt alle dingen naar de raad Zijns willens."*

Uit de predestinatie: *"Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren."* Uit de geestelijke geboorte: Geboren, niet uit den bloede, noch uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, *maar uit God*. Ook uit de arbeid: Doch niet ik, *maar de genade Gods, die met mij is*. En alles wat de arme 'vrije wil' ten deel valt is, dat hij zoveel kwaad gedaan heeft als hij kon en een sta-in-de-weg geweest is, in plaats van *een hulpe*.

Het vlees en de Geest: *Deze staan tegen elkander, also dat gij niet kunt doen* (Eng. vert.) *hetgeen gij wildet*. Deze smaad en de titel van *een onnutte dienstknecht* is alles wat 'zelf' ten deel valt. God moet alle eer gegeven worden en wij moeten tevreden zijn met de eer die God overdraagt, zullen wij onder de gelovigen een plaats innemen. *"Want hoe kunt gij geloven, gij, die eer van elkan - der neemt en de eer die van God alleen is, niet zoekt?" Joh. 5:44.*

"Zo zegt de HEERE: Een wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid en de sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid; een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom. Maar die zich beroemt, beroeme zich hier in, dat hij verstaat en Mij kent, dat Ik de HEERE ben, doende wel - dadigheid, recht en gerechtigheid op de aarde; want in die dingen heb Ik lust, spreekt de Heere", Jer. 9:23, 24.

Schande, vernedering en ongenade is alles wat ooit de oude mens in de heiligen en alle oude Adams kinderen onder de Wet ten deel zal vallen, terwijl te roemen in de kennis Gods en in de goedertierenheid, het recht en de gerechtigheid welke Hij oefent, tot in alle eeuwigheid de lust zal zijn van alle nieuwe schepselen in Christus Jezus.

Ik geloof, dat een iegelijk die de plaag zijns harten en de genade Gods in der waarheid kent, gemoedigd de belediging zal aannemen, hoewel de Arminiaan besloten is de kloof te dempen, de

besluiten te lasteren, de Bijbel te veranderen, liever dan zichzelf schuldig te keuren of zich te onderwerpen aan de zelfvernederende bepalingen van het verbond der genade.

Om nu tot de aangehaalde tekst te komen *“Doe recht, heb wel - dadigheid (Eng. vert. barmhartigheid) lief, wandel ootmoediglijk met uwen God.”*

Dit is een tekst, die veel door de kinderen des vleses wordt aangehaald, hoewel er geen woord in staat, dat niet tegen hen strijdt. Zij zijn niet verlicht in de verborgenheden van het Koninkrijk Gods, daarom *heeft God ze niet bekend gemaakt, wat goed is* en daar zij er allen voor zijn Gode iets toe te brengen, in plaats van de beker der verlossing of der genade van Hem te ontvangen, snijdt de tekst hun dorre arm af: *“Waarmede zal ik den HEERE tegenkomen en mij bukken voor den hohen God? Zal ik Hem tegenkomen met brandofferen, met eenjarige kalveren? Zou de HEERE een welgevallen hebben aan duizenden van rammen, aan tienduizenden van oliebeken? Zal ik mijn eerstgeborene geven voor mijn overtreding, de vrucht mijns buiks voor de zonde mijner ziel?”* Micha 6: 6, 7.

Indien brandofferen, eenjarige kalveren, duizenden van rammen, tienduizenden van oliebeken en de vrucht des buiks, ongenoegzaam zijn om een mens in dit leven aannemelijk bij God te maken; welke figuur moeten zij dan maken, die menen voor Gods gericht te zullen bestaan, om de hemelse heerlijkheid te verdienen en er in te wonen, door te roemen op een vrije wil, die verdorven is.

Door eigengerechtigheid, welke een wegwerpelijk kleed is; door vlees tot zijn arm te stellen, waarvoor God ze vervloekt en door dode werken, verricht onder het vonnis des doods en der verdoemenis.

De ongelovige, die alreeds veroordeeld en onder de toorn Gods is, wie geen ding rein is, maar beide zijn verstand en consciëntie zijn bevlekt en die zonder geloof Gode niet behagen kan, kan de persoon niet zijn welke in de tekst verondersteld wordt *recht te doen*.

Het moeten personen zijn, die met God in een verbond zijn en

deelgenoten van de gewisse weldadigheden Davids, die barmhartigheid verkrijgen, welke de tekst bedoelt.

Hoe kan hij *weldadigheid*, of barmhartigheid *liefhebben*, die geen barmhartigheid verkregen heeft? Hij mag de goddeloze rechtvaardigen en dat barmhartigheid noemen of aalmoezen geven om zich een naam te maken of om de hemel te verdienen, maar: *“De barmhartigheden des goddelozen zijn wreed”*, want zij bedriegen de ziel.

Wat betreft het *ootmoedig wandelen met uwen God*, wij weten, dat Hij een God der levenden, niet der doden is. De trotse, wet-tische, de opstandige vrije-wil-drijver kan zich aan de waarheid niet onderwerpen, veel minder vergeving van zonden en een gevoel van de liefde Gods verkrijgen.

Zonder onderwerping, vergeving en een gevoel van liefde, is er geen genaken tot God, geen staan in Zijn tegenwoordigheid, noch een genade vinden in Zijn ogen, veel minder een ootmoedig wandelen met Hem. *“Zullen twee te zamen wandelen, tenzij dat zij bijeen gekomen zijn?”* De ganse lijst van ouden hebben door het geloof getuigenis bekomen, maar het blijkt niet dat iets van die aard gegeven zal worden aan hen die *zeggen en het niet doen*.

Die in de Wijnstok blijven, dragen veel vrucht, maar niets van die aard wordt gezegd van hen die onder de Wet blijven. Door het geloof is God behaagd en verheerlijkt, maar zonder geloof is het onmogelijk Hem te behagen.

Laat mijn zuster het achtste hoofdstuk van Jesaja lezen, dat bevat het geheel van mijn leer en een nauwkeurig afbeeldsel van mijn wettische tegenstanders. Eerst, de profeet vertelt ons van het onderwijs, dat de Heere hem gaf: *“Want also heeft de HEERE tot mij gezegd met een sterke hand en Hij onderwees mij van niet te wandelen op den weg dezes volks, zeggende: Gijlieden zult niet zeggen: Een verbintenis, van alles daar dit volk van zegt: Het is een verbintenis; en vreest gijlieden hun vreze niet en verschrikt niet. De HEERE der heirscharen, Dien zult gijlieden heiligen en Hij zij uwe vreze en Hij zij uwe verschrikking”*, vers 11, 12, 13.

Ten tweede, hij beschrijft de gezegende staat van hen, die vlieden

van de toekomstige toorn, die in de Wet geopenbaard is, tot Christus, de enige Toevlucht en Schuilplaats, Die God daar gesteld heeft.

En de vallende, struikelende, verbroken en verpletterde toestand van hen, die struikelen over het Evangelie en zich ergeren aan Christus: *“Dan zal Hij ulieden (die op Hem vertrouwen) tot een heiligdom zijn; maar tot een steen des aanstoots en tot een rots - steen der struikeling den twee huizen van Israël, tot een strik en tot een net den inwoners te Jeruzalem. En velen onder hen zullen struikelen en vallen en verbroken worden en zullen verstrikt en gevangen worden”, vers 14, 15.*

Dan gaat de profeet voort om te vertellen hoe het getuigenis des Evangelies komen zal in de betoning des Heiligen Geestes en door de band der liefde, in onze zielen worden opgebonden; en dat de Wet door de Heilige Geest op de vleses tafelen van ons hart zal worden verzegeld, opdat wij *haar mogen hebben en doen*. Niet op stenen tafelen: zij is in onze mond en in ons hart en onder de indruk des Heiligen Geestes zinkt zij diep in.

De gezegende Geest geeft ons de Wet der vrijheid, de Wet des levens en de Wet der liefde en getuigt onze rechtvaardigmaking ten leven en onze aanneming, verzegelt ons tot een eeuwige verlossing en houdt elke nodige Wet in onze zielen onder de indruk van haar eigen zegel: *“Bind de getuigenis toe; verzegel de Wet onder mijn leerlingen. Ziet, Ik en de kinderen, die Mij de Heere gegeven heeft, zijn tot tekenen en tot wonderen in Israël, van den HEERE der heirscharen, Die op den berg Sion woont”, Jes. 8:16, 18.*

Laat mijn zuster dit overwegen. Het getuigenis (hetwelk is een bevinding van het Evangelie van Christus) wordt de Wet genaamd en wordt gezegd toegebonden en verzegeld te zijn op de harten van des Heeren leerlingen en dezulken worden genaamd *de kinderen die God (de Vader) aan Christus gegeven heeft, Hebr. 2:13.*

En dezulken worden uit kracht van hun kennis van de verborgenheden des Evangelies gezegd *te zijn tot tekenen en tot wonderen in Israël* en dit alles is niet van Sinaï, maar *van den Heere der heirscharen, Die op den berg Sion woont.*

Als de profeet ons deze uitgezochte bevinding en een verhaal van zijn eigen onderrichting gegeven heeft, gaat hij voort om te waarschuwen, ten eerste tegen verleiders. En ten tweede geeft hij ons onderricht hoe ze te beproeven. Ten derde hoe zij zullen toornen en zich gedragen, wanneer zij tegen ons niet vermogen. *“Wanneer zij dan tot ulieden zeggen zullen: Vraagt de waarzeggers en duivelskunstenaars, die daar piepen en binnensmonds mompen; zo zegt: Zal niet een volk zijn God vragen?” vers 19.*

Mijn zuster zal antwoorden: “Om zielen naar de berg Sinaï te zenden, kan niet zijn een handelen onder de invloed van waarzeggers of een leiden van het volk tot toverijen.”

Paulus zegt, dat valse apostelen bedienaars des satans zijn en dat zij gelovigen tot de Wet leiden om met het vlees te voleindigen, toverij is: *“O gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd, dat gij der waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn?” Gal. 3:1. “Tot de Wet en tot het getuigenis! zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn, dat ze geen dageraad zullen hebben”, vers 20.*

De profeet, ons onderricht hebbende dat het getuigenis toegebonden of de Wet verzegeld is onder de leerlingen van Christus, beveelt ons blinde leidlieden te beproeven door het getuigenis, de Wet of het Woord, dat wij ontvangen hebben. Het *getuigenis* is het Evangelie, de *Wet* is de Wet des geloofs en het *Woord* is het Woord des levens.

Wanneer nu de bediening des satans ons zou betoveren, door ons tot de Wet te zenden om te voleindigen in het vlees, [Eng. vert. om volmaakt gemaakt te worden door het vlees] (want dat is niet de bediening des Geestes), dan moeten wij ze beproeven door het getuigenis of de Wet, welke God onder ons heeft toegebonden en verzegeld.

En indien zij het getuigenis van het Evangelie of de Wet des geloofs niet kunnen beschrijven, noch de Wet geschreven in onze harten, noch het zegel des Geestes, noch het getuigenis dat Hij getuigt, daarvan dat wij de *kinderen zijn welke God aan Christus gegeven heeft*, dan zijn zij verblind door de Wet. Zij zijn in het vlees, niet in de Geest: *“zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn, dat zij geen dageraad zullen hebben”, vs. 20. (Eng. vert.*

het is omdat er geen licht in hen is).

De profeet gaat voort om de woede van deze valse apostelen te beschrijven, hun hongerende toestand, hun inwendig verbitteren der consciëntie, hun boosaardigheid, ja, tegen God Zelf, hun zielenangst en hun vreselijk einde: *“En een ieder van hen zal daar doorgaan, hard gedrukt en hongerig; en het zal geschieden wanneer hem hongert en hij zeer toornig zal zijn, dan zal hij vloeken op zijn Koning en op zijn God, als hij opwaarts zal zien; als hij de aarde aanschouwen zal, ziet, er zal benauwdheid en duisternis zijn; hij zal verduisterd zijn door angst en voortgedreven door donkerheid”, vs. 21, 22.*

Een vreselijk maar een waar schilderij van een geesteloos predikant. Zulke mensen ontvangen vele slagen, zowel van God als van de consciëntie, *“maar dit volk keert zich niet tot Dien, Die het slaat en de HEERE der heirscharen zoeken zij niet”, Jes. 9:12.* De profeet vergelijkt hen bij verwelkte takken en biezen en slaat geen acht op hun ouderdom of op hun eer.

“Daarom zal de HEERE afhouden uit Israël (naar het vlees) den kop en den staart, den tak en de bieze, op een dag. (De oude en aanzienlijke, die is de kop; maar de profeet, die valsheid leert, die is de staart.) Want de leiders dezes volks zijn verleiders en die van hen geleid worden, worden ingeslokt. Daarom zal Zich de Heere niet verblijden over hun jongelingen en hunner wezen en hunner weduwen zal Hij Zich niet ontfermen, want zij zijn allen te zamen huichelaars en boosdoeners en alle mond spreekt dwaasheid”, Jes. 9:13-16.

De profeet past de Wet van Mozes toe op de goddelozen, die onder haar zijn en onder haar vloek liggen, wie zij ook toebehoort. *Want de Wet is de rechtvaardigen niet gezet, maar de ongerechten en de halsstarrigen. “Hoort des Heeren Woord, gij overste van Sodom; neemt ter oren de Wet onzes Gods, gij volk van Gomorra!” Jes. 1:10.*

Maar de uitverkorenen zegt hij: *Christus zal de Wet grootmaken en haar heerlijk maken (Eng. vert.) Jes. 42:21.* En van de Wet des geloofs spreekt hij in deze voege: *“Aanschouwt Abraham, ulieder vader en Sara, die ulieden gebaard heeft; want Ik riep hem, toen*

hij nog alleen was en Ik zegende hem en Ik vermenigvuldigde hem. Want de HEERE zal Sion troosten, Hij zal troosten al haar woeste plaatsen en Hij zal haar woestijn maken als Eden en haar wilder - nis als den hof des HEEREN; vreugde en blijdschap zal daarin gevonden worden, dankzegging en een stem des gezangs.”

“Luistert naar Mij, Mijn volk! en Mijn lieden, neigt naar Mij het oor! want een Wet zal van Mij uitgaan en Ik zal Mijn recht doen rusten tot een licht der volkeren.” - “Mijn gerechtigheid is nabij, Mijn heil trekt uit en Mijn armen zullen de volken richten; op Mij zullen de eilanden wachten en op Mijn arm zullen zij hopen”, Jes. 60:2-5.

Hier is een Wet, die van Christus zal uitgaan: zij zal gepaard gaan met een zien op Abrahams roeping en Abrahams zegening; zij zal vergezeld gaan van *vreugde en blijdschap, dankzegging en een stem des gezangs*; zij zal bestaan uit een *goddelijke gerechtigheid, een vrij heil en een vaste hoop en vertrouwen* op den arm des Heeren.

Zij wordt genaamd de Wet van Gods volk en de Wet van Zijn natie; een *uitverkoren volk* en een *rechtvaardig volk*, gesteld tegenover een *zondig volk* en een *volk van zware ongerechtigheid*. Dit is de Wet, die zou uitgaan uit Sion en het Woord des Heeren, dat zou uitgaan uit Jeruzalem, Jes. 2:3.

Zij is in de harten van al Gods gerechtvaardigd volk. *“Hoort naar Mij, gijlieden, die de gerechtigheid kent, gij volk, in welks hart Mijn Wet is! vreest niet de smaadheid van den mens en voor hun smaadredenen ontzet u niet”, Jes. 51:7.* Al woeden zij ook tegen u, u smadende als Antinomianen, die de Wet te niet doen en het volk tot losbandigheid voeren, terwijl zij zelf dienstknechten der verdorvenheid zijn, vijanden en vervreemd van die genade, welke hen kan rein maken.

Wanneer de Heere zegt: *“Bindt het getuigenis toe, verzegelt de Wet onder Mijn leerlingen of discipelen”*, dan worden de gelovigen bedoeld, hetwelk blijkt uit Johannes: En Zijn discipelen geloofden in Hem.

Het *getuigenis* en de *Wet* zijn één en dezelfde zaak. Het getuigenis toegebonden te hebben, *is de liefde der waarheid aan te*

nemen, welke liefde de band is van het verbond der belofte.

De *Wet verzegeld* te hebben, is het woord met geloof te mengen en het te ontvangen in kracht, in de Heilige Geest en in vele verzekering: *“Nadat gij geloofd hebt, zijt gij verzegeld met de Heilige Geest der belofte.”* Dit is de *Wet des geloofs* en haar zegel.

Vraagt mijn zuster, waarom dit toegebonden getuigenis een verzegelde Wet genaamd wordt, dan antwoord ik omdat elke andere Wet in dit getuigenis is ingesloten en onder dit zegel gedekt ligt, waarom het een Wet genaamd wordt.

Bijvoorbeeld: een Wet zegt: *“Doe dit en gij zult leven.”* Het leven is de zaak welke hem, die doet, beloofd wordt, terwijl de dood bedreigd wordt in geval van niet doen. *“De Wet des wijzen is een springader des levens om af te wijken van de strikken des doods.”*

Een andere Wet zegt: *“Het zal u gerechtigheid zijn, indien gij gedenkt al wat in deze Wet geschreven is, dat gij dat doet.”* Dit ligt ook onder het zegel - *opdat het recht (of de gerechtigheid) der Wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest, Rom. 8:4.*

De Wet der besnijdenis ligt onder dit zegel. De besnijdenis is een zegel der *rechtvaardigheid* des geloofs. Abraham ontving de belofte in de voorhuid zijnde, opdat hij zou zijn een vader van de onbesneden heidenen, die geloven door genade; dezulken welke de Geest der liefde en der gematigdheid ontvangen. *“God heeft hun harten besneden om Hem lief te hebben; en dezulken, maar die ook alleen, zijn de ware besnijding, die God in de Geest dienen en in Christus Jezus roemen en niet in het vlees betrouwen”, Filip. 3:3.*

Indien wij spreken van de Wet van de melaatsen en van zijn reiniging, Leviticus 13:9, is het onder dit zegel. Onze Hogepriester reinigt ons door één blik: en wanneer al onze sierlijkheid is veranderd in een verderving, gelijk Daniël spreekt; wanneer wij de lip bewinden en roepen: *“Onrein! Onrein! van de voetzool af tot de schedel toe, is er niets geheels aan ons en dat in ons vlees geen goed woont”*, dan wordt van ons gezegd, dat wij inwendig geheel verheerlijkt zijn.

De Heere maakt ons zalig door het bad der wedergeboorte en

vernieuwing des Heiligen Geestes. Aldus worden *de melaatsen gereinigd, de armen wordt het Evangelie verkondigd en zalig is hij, die aan Mij niet zal geërgerd worden.*

Wanneer wij spreken van het jubeljaar, de bazuin en de Wet der vrijlating; hier is *de grote bazuin, die geblazen zal worden*, dat de Zaligmaker gevangenen vrijheid uitroept en het jaar van het welbehagen des Heeren en de Heilige Geest hetzelfde toepast. “*Waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid. En die inzielt in de volmaakte Wet, die der vrijheid is en daarbij blijft, deze, (...) zal gelukkig zijn in dit zijn doen*”, Jak. 1:25. Het sluit de ganse Wet der verlossing in. Wij zijn verlost van een ijdele wandel door het dierbaar bloed van Christus, alsmede van de vloek der Wet, van de toekomstige toorn, van de put der hel en van de tweede dood. “*Sion zal door recht verlost worden en haar wederkerenden door gerechtigheid*”, Jes. 1:27.

De Wet van het huwelijk is onder dit zegel bedekt. Hier is Christus de Bruidegom en Sion de bruid: Zijn keuze van haar en haar keuze van Hem; Zijn liefde en haar liefde. Hier is hun wederkerige ondertrouw, Zijn ondertrouwen van haar in gerechtigheid, goedertierenheid en in barmhartigheden en dat voor eeuwig. Zij is één Geest met Hem; ja, wij zijn van Zijn vlees en van Zijn benen.

Deze verborgenheid is groot, doch ik zeg [dit, ziende] op Christus en op de Gemeente.

De Wet van de doodslager ligt onder dit zegel. De uitverkoren zondaar heeft zichzelf verdorven en heeft door zijn zonden de hand gehad in de kruisiging van Christus. Toch haatte hij Hem niet van tevoren, namelijk toen hij volmaakt stond in Adam, maar de duivel verleidde de mens tot deze staat van vijandschap en gerechtigheid is de *bloedwreker*.

Sion is de bemuurde vrijstad tot welke de ontstelde zondaar vlucht; haar muren en voorschansen zijn heil; Christus is de Hogepriester voor Welke hij staat, onder Wiens vleugelen hij toevlucht neemt en door Wiens dood hij zal wederkeren tot zijn hemels huis, waar hij door de duivel en de zonde was uitgedreven.

Spreeken wij van de Wet der *wassing* of van de Doop, ook die is in deze Wet des geloofs ingesloten. Onze harten zijn gereinigd van de kwade consciëntie; Christus heeft ons gewassen en wij hebben deel aan Hem. Wij zijn gewassen in de wedergeboorte, rein water is op ons gesprengd en wij zijn rein. *Wij zijn met de Heilige Geest en met vuur gedoopt*. Elke doop waar deze Geest gemist wordt, is een wassen van het buitenste des drinkbekers en des schotels en neemt geen hogere plaats in dan *vleselijke wassing*.

Het is niet de afwassing van de vuiligheid des lichaams, maar de reiniging van de schuld en een getuigenis door de Geest van onze rechtvaardigmaking en aanneming, die een vraag is van een goede consciëntie tot God door de opstanding van Jezus Christus, 1 Petrus 3:21, uit Wie en door Wie de Geest komt.

Sommige Joden zeggen, dat er driehonderddertien wetten zijn; anderen zeggen, zeshonderddertien; en al zijn er ook zesduizend, dan wil ik op mij nemen te bewijzen, dat zij allen te samen, in haar geestelijke zin en mening, (behalve de Wet der echtscheiding) in deze tekst zijn inbegrepen. *“Bindt het getuigenis toe, verzegelt de Wet onder Mijn leerlingen.”*

De Wet maakte niets volmaakt en de mens maakt niets volmaakt, maar de Geest is God en Zijn werk is volmaakt en het aanbrengen van een betere hoop maakt ons volmaakt in die hoop. Dit is antinomianisme, dit is losbandigheid. Zij het zo, het is alles van de hemel en zij doen zeer weinig minder dan God, Zijn tabernakel en hen die in de hemel zijn, lasteren, die zulke godslasterlijke taal spreken.

Echter, het is een verbond van vrije genade, dat God met Christus gemaakt heeft en met ons in Hem en hun dode werken kunnen er geen plaats vinden. Het is de bediening des Geestes en natuurlijke mensen verstaan niet de dingen die des Geestes Gods zijn, want zij zijn hen dwaasheid.

Daar zij de Heere niet kennen, hebben zij niets om op te vertrouwen, dan hun eigengerechtigheid. Zij bemerken, dat deze niet door het Evangelie kan bevestigd worden, want dat openbaart alleen de gerechtigheid Gods: *“Ik schaam mij des Evan -*

gelies van Christus niet; want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof.”

Hiervan zijn de kinderen der dienstbaarheid zich bewust en daarom misbruiken zij de genade Gods, beschuldigen haar van slechte gevolgen en lopen tot de Wet om enige grond van roem. Onkundig zijnde van haar geestelijke mening, vertrouwen zij in de letter, tonen een schoon gelaat naar het vlees en bevestigen een gerechtigheid van zichzelf voor de mensen, welke het onderzoek van hun eigen gedachten niet doorstaan kan, veel minder de onpartijdige toets van de Rechter van levenden en doden.

Christus zegt, dat zij zonder een levende vereniging met de ware Wijnstok, niets kunnen doen. Door ons blijven in Christus zullen wij veel vrucht dragen. Zonder geloof zullen zij Gode nooit behagen, maar zij, die sterk zijn in het geloof, zullen God de eer geven.

Laat hen door de Wet in het vlees roemen, door genade *zullen wij zijn tot prijs Zijner heerlijkheid, die in Christus gehoopt hebben*. Indien gij uzelf onder de Wet brengt, in welke zin ook, gij zult spoedig Christus uit het oog verliezen en de zonde zal de overmacht over u krijgen. De zonde zal niet heersen over hen die onder de genade zijn, *maar die in het vlees zijn, de bewegingen der zonden, die door de Wet zijn, werken in hun leden, om de dood vruchten te dragen, Rom. 7:5*.

Dit zijn al de vruchten die zij dragen en alle goede werken die zij verrichten, het is Gode en hun consciëntie bekend. Zij mogen spreken over werken, gelijk de Joden van ouds deden en zeggen, dat de genade Gods tot losbandigheid voert, gelijk zij zeiden dat Christus de sabbat niet hield, dat Hij niet van God was, dat Hij de duivelen uitwierp door Beëlzebul en dat Hij zondaars ontving en met hen at.

Doch onder al deze voorgevende vertoning van ijver voor heiligheid, lasterden zij tegen de Heilige Geest en stelden zij zich bloot aan het vonnis der eeuwige verdoemenis.

Paulus geeft ons een beschrijving van het volk dat in werkelijkheid goede werken verricht: *“Want de zaligmakende genade*

Gods is verschenen aan allen mensen. En onderwijst ons, dat wij, de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld. Verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van den groten God en onzen Zaligmaker Jezus Christus; Die Zichzelven voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid en Zichzelven een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken”, Tit. 2:11-14.

Dit is het volk, dat goede werken doet. Zij zijn verlost van alle ongerechtigheid; zij zijn de Heere gereinigd door het geloof, zij hebben een goede hoop door genade, zij verwachten de verschijning van de Heere Jezus en zijn ijverig in goede werken, *wetende hun verkiezing van God* en dat zij Hem een eigen volk zijn.

Dus ijver voor goede werken is het uitvloeisel van verlossing en reinigende genade. Vraag deze huichelaren wat zij van verlossing weten en hoe die is toegepast? Wat van het geloof, deszelfs werkingen en haar reinigende uitwerking? Wanneer zij vreemdelingen zijn van deze dingen, zijn zij dood in zonde, alrede veroordeeld en de toorn Gods blijft op hen.

Wanneer gij nauw acht op hen geeft, zult gij uit hun mond niets horen dan ijdelheid en in hun leven niets zien dan zonde. Om kort te zijn, die van Christus zijn, hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden; en tegen de zodanigen is de Wet niet. Die in geloof, liefde en vurigheid des harten Christus dienen, *zijn Gode welbehagelijk en aangenaam de mensen*. Is mijn zuster echter niet tevreden met de waarheid, zegeningen en weldaden van een eeuwig Evangelie, laat zij dan de proef nemen met het juk van een eeuwige Wet. Dat zal spoedig haar dwaasheid ontdekken, de misdaad te meerder doen worden, al haar vleselijke vijandschap opwekken en haar humeur ondragelijk maken.

Gemelijkheid, opvliegendheid, ontevredenheid met haar goedsgesteldheid, twijfelingen aangaande haar staat, harde gedachten van God, arbeiden om zich beter te maken en erger worden; strijden tegen zonde en haar kwade humeuren en er in

vallen, in het verborgen beloften afleggen en ze verbreken, waken tegen het kwaad en er in verstrikt worden, zijn die dingen, welke altijd een wettische geest zullen volgen, die onder de Wet is, dermate, dat het lichaamsgestel verkwijnt, verzwakt, uitput en bezwijkt onder de last.

Het zou mij niet bevreemden, wanneer ik moest horen dat mijn arme vriendin elke maand een poos ziek op bed moet liggen. Ik zal het nu hierbij laten, alleen hoop ik nog eens te zien, dat zij tevreden is met één man en laat haar tot de Wet wederkeren, zodra Jezus ophoudt kloekelijk te handelen in Efratha of niet langer vermaard is te Bethlehem.

Winchester Row
5 Febr. 1789

W. Huntington ss

Vierde brief aan Mej. R.J. te B.-N.-D.

Mijn zuster behoeft zich niet te verontschuldigen, zij is zeer welkom tot elke onderrichting, welke de Heere goed zal oordelen haar door mij te geven. Ik ken de verschrikkingen en de dienstbaarheid der Wet en de natuurlijke neiging van onze wettische geesten tot haar. Bij droevige ervaring ken ik de ellendige uitwerking van die vreselijke leer, want ik ben er vroeger zelf onder opgegaan.

Wanneer zij een onverstaanbare redevoering gehouden hebben over de letter der Wet, is niemand gevoed of verkwikt dan de vleselijke huichelaar, die haar toejuicht en vanuit de predikstoel van wapenen voorzien is, om de eenvoudige zuigelingen van Christus te wonden en te kwellen. De bokken worden gepleisterd en gewapend, terwijl de arme schapen worden beroofd, gewond en beschaamd.

De kinderen der vrije worden gebonden, terwijl de kinderen der dienstbare worden bemoedigd: waardoor de onbesnedenen en de onreinen een plaats gegeven wordt onder de heiligen, tot de één nauwelijks van de ander te onderkennen is.

Het oordeel, de barmhartigheid en het geloof zijn het zwaarste der Wet. Deze worden genoemd de voortreffelijkheden der Wet, hoewel zij tegenwoordig een zeer schandelijke naam dragen, maar dat was altijd zo bij huichelachtige belijders: *“Ik schrijf hem de voortreffelijkheden Mijner Wet voor (zegt God); maar die zijn geacht als wat vreemds”*, Hos. 8:12.

Zij worden het zwaarste of de voortreffelijkheden der Wet genoemd, niet omdat zij van daar voortkomen (want dat doen zij niet), maar omdat het de grote dingen zijn waarover het Oude Testament handelt; want aan de *liefde tot God en onze naaste hangt de ganse Wet en de profeten*.

Wanneer dit een teniet doen van de Wet is, dat het oordeel Gods getoond wordt aan onvernieuwde zondaren wat hun staat betreft, dat de gewisse weldadigheden (Eng. vert. barmhartigheden) Davids in Christus worden aangedrongen en dat het geloof en de liefde Gods gepredikt worden, dan hebben al de

apostelen haar teniet gedaan.

Doch Paulus zegt: wij bevestigen de Wet door het geloof en ik denk, dat de geleerden er geen weg mee zouden weten, als zij moesten aantonen hoe de Wet, in enige andere weg kan bevestigd worden, tot eer van God of tot vertroosting van Zijn volk. Indien de prediking van het geloof in Christus de Wet bevestigt, hoe kan het haar dan teniet maken?

En indien het haar teniet maakt, dan deden al de eerste dienst-knechten Gods het, want zij predikten het volk Christus, als des zondaars enige Zaligmaker, Toevlucht en Voorbeeld en verrichten al hun wonderen door het geloof in Hem. Zij gingen niet van plaats tot plaats om evangeliedienaars voor Antinomianen uit te maken. Ook riepen zij niet: "De Wet is een regel des levens, de enige regel van handelen."

-Gij moet met het oog op Christus zien en met het andere op de Wet.- Is er iets dergelijks in al hun geschriften? Wel liepen de valse apostelen en de dienaars des satans achter hen, uitroepende: "Tenzij gij besneden wordt en de Wet van Mozes houdt, gij kunt niet zalig worden."

Maar dan onderrichten ons de apostelen, dat de duivel hen zond en zij waarschuwen ons tegen dezulken. Zij zeggen ons, dat wij ernstig zouden bevestigen, dat degenen die aan God geloven, zorg dragen zouden om goede werken voor te staan. Deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn de mensen.

"Maar dat wij zouden wederstaan de dwaze vragen en geslachts - rekeningen en twistingen en strijdungen over de Wet, want zij zijn onnut en ijdel. Verwerp een ketterse mens na de eerste en tweede vermaning, wetende dat de zodanige verkeerd is en zondigt, zijnde bij hemzelf veroordeeld", Tit. 3:9-11.

De mens is niet gemaakt voor de Wet, maar de Wet is gemaakt voor de mens. De rechtvaardigen is de Wet niet gezet, maar de ongerechten en de halsstarrigen, de goddelozen en de zondaren, de onheiligen en de ongoddelijken, de vadermoordenaars en de moeder-moordenaars, de doodslagers, de hoereerders, degenen die bij mannen liggen, de mensendieven (*de slaven - handelaars*), de leugenaars, de meinedigen en zo daar iets anders

(is, dat zij voorstaan, hetwelk) de gezonde leer tegen is, 1 Tim. 1: 9, 10.

Indien iemand van deze heren, welke mijn leer bij u veroordelen, aan één van de bovengenoemde karakters beantwoordt, de Wet is voor dezulken gemaakt en zij hebben geen recht haar te ontlopen, tenzij God ze tot Christus mocht trekken. Doch God heeft mij verlost van de Wet en ik vertrouw, dat genade mij altijd voor zulke dingen als deze zal bewaren.

God reinigt mijn hart en maakt mij bekwaam door het geloof te leven; ook heb ik u mijn geloof getoond uit mijn werken. Ik geloof, dat *de Wet en de profeten waren tot op Johannes; van dien tijd af wordt het Koninkrijk Gods verkondigd en een iegelijk doet geweld op hetzelfde, Luk. 16:16.*

Dit Koninkrijk is niet gelegen in de letter der Wet, noch in woorden, maar in kracht, in rechtvaardigheid, vrede en blijdschap door de Heilige Geest; hoe kan dat losbandigheid zijn? Willen zij hebben, dat ik zal handelen gelijk sommigen van hen - over de heilige Wet praten en in de zonde leven - ik ben besloten niet in haar verborgen raad te komen.

Stemmen zij toe, dat de genade Gods de mensen onderwijst, dat zij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden zullen verwerpen en hen *ijverig maakt in goede werken*, dan ben ik het met hen eens; en zijn zij voor het doen van goede werken, dan wil ik met de beste van hen wedijveren. *“Laat mij opgewogen worden in een rechte weegschaal.”*

Maar om de Wet van Mozes voortdurend alle klassen van gelovigen voor te houden, is noch een prediking van het Evangelie, noch de bevestiging der Wet. Terwijl zij op wettische gehoorzaamheid aan Mozes aandringen, handelen zij in rechtstreekse ongehoorzaamheid aan Christus, Wiens bevel is: *“Gaaf heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen”, Mark. 16:15.*

Die dan een ander leert, leert gij uzelf niet? Die predikt dat men niet stelen zal, berooft gij het heilige? En maakt de Wet van Mozes een regel des levens voor anderen, terwijl gij het Evangelie der genade Gods achter uw rug werpt?

Zij, die de Wet onwettelijk prediken en de genade van het Evangelie van losbandigheid beschuldigen, beroven Christus van Zijn eer in de kerk en beledigen Zijn volgelingen door hun trouw te lasteren en hun vrijheid te misbruiken.

Wij weten, dat Christus geworden is uit een vrouw, geworden onder de Wet. Onder dat juk leefde en diende Hij in de hoedanigheid van een dienstknecht en de laatste daad van Zijn dienstbaarheid was *gehoorzaamheid tot de dood*. Toen het vonnis en de vloek der Wet aan Hem als *onze Borg* waren uitgevoerd, was onze schuld betaald en waren wij door Hem verlost: “*hebbende de vijandschap in Zijn vlees te niet gemaakt, namelijk de Wet der geboden in inzettingen bestaande, opdat Hij die twee in Zichzelf tot een nieuwen mens zou scheppen, vrede makende*”, Ef. 2:15.

“Uitgewist hebbende het handschrift, dat tegen ons was, in inzettingen bestaande, hetwelk, zeg ik enigerwijze ons tegen was en heeft datzelve uit het midden weggenomen, hetzelfde aan het kruis genageld hebbende”, Kol. 2:14. Werpt men mij tegen, dat de *ceremoniële Wet* bedoeld wordt, dan antwoord ik: de ceremoniële Wet was het Evangelie der Joden. Zij wees de schuldige tot de Grote Verzoening, maar de zedelijke Wet bevat het vonnis, de ander het offer.

De zonde is de overtreding van de zedelijke Wet en de Wet is de kracht der zonde. Toen Christus stierf, was het opdat Hij degenen die onder de Wet waren, verlossen zou en opdat wij de aan-neming tot kinderen verkrijgen zouden, Gal. 4:5. Toen Christus uit de dood opstond, was Hij niet meer onder de Wet. Hij is opgewekt om onze rechtvaardigmaking, opdat al degenen die *door de Geest geleid worden, niet meer onder de Wet zouden zijn*, Gal. 5:18.

Hoe kunnen zulke zielen *Gode zonder Wet* zijn, als Hij Zijn Wet geeft in hun harten en die inschrijft in hun verstanden? Zij zijn uit de Wet des geloofs en zijn *Christus onder de Wet*, hetwelk is Zijn *zachte juk*. Zij zijn nieuwe schepselen en hebben de Wet lief, naar de inwendige mens.

Het geloof is door de liefde werkende en liefde in de Geest is het nieuwe gebod en de vervulling van het oude, want de gehele Wet

wordt in één woord vervuld, namelijk in dit: Liefde. Liefde is het *voortreffelijkste* en *zwaarste* der Wet. Zij let op alles, sluit alles in en vervult alles; zij is het nieuwe gebod, dat ons overgeleverd is, in het houden waarvan grote loon is.

Velen keerden zich in de dagen van Petrus van dit heilig gebod af en Paulus zegt ons, dat het einde des gebods is liefde, waarvan in zijn dagen sommigen zijn afgeweken en hebben van het geloof schipbreuk geleden en zich gewend tot ijdel spreking, wil-lende leraars der Wet zijn, niet verstaande noch wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen.

Onvernieuwde mensen kunnen de Wet niet liefhebben, noch de Wetgever, hetwelk duidelijk blijkt uit hun haten van de goeden. Ik geloof, dat geloof en consciëntie altijd samengaan. Indien iemand het geloof verlaat, zullen zijn leven en wandel spoedig ijdel worden. Zij die verijdeld zijn in hun overleggingen, hun onverstandig hart is verduisterd geworden en zich uitgevende voor wijzen, zijn zij dwaas geworden. Ook handelen zij onverstandig, die de gelovigen tot de Wet van Mozes zenden om regels van handelen, want zij kunnen geen goed woord spreken, noch een goede gedachte denken, zonder de Geest en de genade van Christus.

Stel de Heere geduriglijk voor u en Hij zal aan uw rechterhand zijn, zodat gij niet zult wankelen. *De Wet is niet uit het geloof*, maar uit de werken en zovelen als er uit de werken der Wet zijn, die zijn onder de vloek. Bovendien, een gelovige naar de Wet te verwijzen, is zijn verstand van het Voorwerp des geloofs af te wenden, door het geloof in Wie wij leven zullen. En kunt gij geloof oefenen in de Zoon van God, terwijl gij naar de Wet van Mozes ziet?

Het geloof moet haar Voorwerp in het oog hebben, terwijl het werkzaam is en die op de Heere vertrouwt, zal allerlei vrede bewaren. Habakuks geloof leidde hem eerst tot het Voorwerp des geloofs en toen zijn geloof gevestigd was, begon hij Hem aan te roepen, Hab. 1:12-16. Hierop verwachtte hij antwoord. Ik stond op mijn wacht en ik stelde mij op de sterkte en ik hield wacht om te zien, wat Hij in mij spreken zou en wat ik ant-

woorden zou op mijn bestraffingen, Hab. 2:4.

Geloof heeft haar smeekschrift opgezonden en de hoop verwacht een antwoord. Dus *zijn wij in hope zalig geworden. De hoop nu die gezien wordt, is geen hoop, want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen? Maar indien wij hopen hetgeen wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid*, gelijk de profeet hier doet.

Het geloof stelt het verzoek voor, de hoop verwacht de gevraagde gunst en de lijdzaamheid wordt geoefend in erop te wachten; en zo hij wacht en stil zij, is het goed. *“Het is goed dat men hope en stille zij op het heil des Heeren.”*

“Toen antwoordde mij de Heere en zeide: Schrijf het gezicht en stel het duidelijk op tafelen, opdat het daarin leze die voorbij loopt”, (Eng. vert. *opdat hij lope die het leest*).

Dit gezicht bevat het Voorwerp in de verborgenheid des geloofs en het was het oog des geloofs dat dit gezicht zag, de somma waarvan *moest geschreven en duidelijk op tafelen gesteld worden*, opdat iedereen die aan een tafel zat om de offeranden te eten, het voor zijn ogen hebben zou en opstaande de hemelse loopbaan lopen mocht, die hem voorgesteld is.

Hij moest lopen in het geloof in de grote Offerande, Die komen zou, namelijk de Heere Jezus Christus en in hope wachten op Zijn verschijning. Want het gezicht en de stem daarvan was de verschijning van Hem en het Evangelie, dat door Hem zou gepredikt worden: *“Want het gezicht zal nog tot een bestemden tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen en niet liegen; zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven”,* Hab. 2:3.

Dit is leven door het geloof en zo zullen allen leven die zalig worden. Sommigen uit de Joden zeiden: *Wat zou ik verder op de Heere wachten?* Anderen zeiden verachtelijk: *“De Messias laat op Zich wachten en zal in het geheel niet komen.”* Tot dezen spreekt God: *“Wee dien, die des Heeren dag begeren! Waartoe toch zal ulieden de dag des HEEREN zijn? Hij zal duisternis wezen en geen licht. Als wanneer iemand vlood voor het aangezicht eens leeuws en hem ontmoette een beer; of dat hij kwam in een huis en leunde*

met zijn hand aan den wand en hem beet een slang”, Amos 5:18, 19.

Maar sommigen waren er, die vasthielden aan de hope der belofte, die van God tot de vaderen geschied is: tot dewelke zij geduriglijk nacht en dag God dienende verhoppen te komen, Hand. 26:6, 7. Deze waren *verwachtende de vertroosting Israëls*; en zij wachtten niet tevergeefs, want de vertroosting en de Hope Israëls vond hen en maakte hen zalig.

Maar degenen die dit leven des geloofs verachtten, bevonden de dag des Heeren inderdaad duisternis te zijn. Tot een oordeel verscheen het gezicht en van oordeel sprak Hij, *opdat degene die niet zien, zien mogen en die zien blind worden*. Dit waren *hovaar - dige mensen*, die de genade verwierpen. “*Ziet, zijn ziel verheft haar, zij is niet recht in hem; maar de rechtvaardige zal door zijn geloof leven*”, Hab. 2:4.

Ons leven moet zijn gelijk het hunne, zullen wij hier voor God en hiernamaals met Hem leven. Het gezicht is verschenen: *Jezus Christus is ons voor de ogen geschilderd geweest, onder ons gekruist zijnde*. Het gezicht vertoefde niet; het gezicht heeft gesproken en niet gelogen; en het wezen ervan is u gepredikt. Gij hebt het liefelijk geklank gehoord en de behagelijke kracht gevoeld; gij kunt verzegelen, dat God waarachtig is. En wat blijft erover?

Wel, wij zijn in hope zalig; wij zijn geroepen tot een lijdzzaam wachten op de Heere des hemels en op de hoop der rechtvaardigheid door het geloof. In dit lijdzzaam wachten, gepaard gaande met een volharden in goed doen, zoeken wij de onverderfelijkheid en de belofte is het *eeuwige leven*, hetwelk aan het vrijmoedig vertrouwen beloofd is.

Werp dan uw vrijmoedigheid niet weg, welke een grote vergelding des loons heeft. *Nu blijft geloof*, waardoor wij leven, *hoop*, waarin wij zalig zijn en waardoor de heerlijkheid Gods verwacht wordt en *liefde*, welke alle dingen bedekt, alle dingen verdraagt, liefheeft en verlangt naar de verschijning des Heeren. En wat is het einde? “*Hij zal komen om verheerlijkt te worden in Zijn heiligen en wonderbaar te worden in allen die geloven (overmits onze getuigenis onder u is geloofd geworden) in dien dag*”, 2 Thess. 1:10.

Dus moeten wij zien op de belofte die God aan Abraham gedaan heeft en God dienen, in de toekomstige hoop of in de hoop der heerlijkheid Gods: *“Verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van den groten God onze Zaligmaker Jezus Christus”, Tit. 2:13.*

De stem van het gezicht tot ons is dezelfde als tot de Joden van ouds: *Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven; en zo iemand zich onttrekt, Mijn ziel heeft in hem geen behagen.* Wij zullen door het geloof leven, niet door de Wet; door het geloof zullen wij wandelen, niet door aanschouwen: door het geloof leven wij en door het geloof leeft Christus in ons. Handel gelovig met de Zaligmaker en de Zaligmaker zal in u handelen. Dit is de wil Gods over ons; *in welke wil wij geheiligd zijn*, door het geloof in Hem, *door de offerande des lichaams van Jezus Christus eenmaal geschied.*

Dit is een leven dat geen huichelaar ooit kende en een leer, die geen huichelaar ooit liefhad; noch zal de gelukkige bezitter daarvan ooit genade vinden in de ogen der wereld of in de ogen van vleeselijke belijders.

Ik heb iemand gekend te Thames Ditton, die een grote belijdenis van de godsdienst had, voor ik er iets van kende. Er was iets van een oppervlakkige overreding in zijn gemoed, gelijk bij diegenen, welke *voor een tijd geloven, maar in een tijd van verzeking afvallen, omdat zij geen wortel in zichzelf hebben.*

In dit oppervlakkig vertrouwen was hij wonder opgeblazen; hij werd een berisper en nu en dan een onderwijzer van allen, die dikwijls de oprechtheid van anderen verdacht en somtijds alles tegensprak wat ik vanaf de preekstoel gezegd had. Wanneer men bij hem ging zitten om hem te horen spreken, was hij één en al leven; maar sprak men hem tegen, al was het nog zo verkeerd, dan beroofde men hem van al zijn ingebeelde vreugde en zonk hij in de schaduwen des doods, tot opnieuw de één of andere wilde gedachte in hem opkwam en dan was hij weder dezelfde als van te voren.

Al die tijd was hij een Sabelliaan in zijn hart, tot hij tenslotte begon te spreken en zijn talenten ten toon ging spreiden tegen

de leer van de eeuwig, aanbiddelijke Drie-eenheid en anderen begon te bedriegen, gelijk hijzelf bedrogen was, hetwelk in mijn ziel niet weinig verdriet en moeite veroorzaakten.

Ik had echter een dispuut met hem in bijzijn van enige vrienden en weerlegde hem. Spoedig hierop stopte God zijn mond in een weg van oordeel, door zijn valse hoop weg te vagen en hem in vertwijfeling te doen verzinken. Dit griefde zijn hoogmoed en ontdekte zijn naaktheid voor velen, welke hij dikwijls bedroefd en gewond had. Onder deze bedeling begon hij achteruit te slaan en God te verzoeken, door te weigeren om voor zijn huisgezin te werken.

Toen ik zag, dat hij zijn eigen huisgenoten niet verzorgde, was het voor mij uitgemaakt, dat hij *het geloof had verloochend en erger was dan een ongelovige*, zodat ik niet meer met hem van doen wilde hebben. Hij is nu een warm bepleiter van de Wet van Mozes; de werken der Wet zijn bij hem alles in allen.

Het zal echter toegestemd moeten worden dat vlijt, eerlijkheid en het betalen van zijn wettige schulden een betere weg is om goede werken te prediken, dan door woorden, hetwelk dingen zijn daar hij weinig werk van maakte. Ik weet dit bij ervaring.

Enige dagen geleden kwam hij bij Mr. Rogers, schoenmaker te Paddington, waar hij, na wat gesproken te hebben over zijn eigen goede werken, *mijn val voorspelde*, tevens zeggende, *dat het die vervloekte leer was van buiten zichzelf te zien, welke hem kwaad gedaan had*. Dit leidde hem tot zorgeloosheid.

Het is vreemd, dat het opzien tot Christus om zaligheid, dat het opheffen der ogen naar de bergen om hulp, dat het lopen van de loopbaan die ons voorgesteld is, dat het zien op Jezus, tot wij naar hetzelfde beeld veranderd worden van heerlijkheid tot heerlijkheid, gepaard zou gaan met zulke vreselijke gevolgen! Zorgeloos is hij in elke zin, maar ik denk, dat dit moet toegeschreven worden aan hem zelf en de duivel, in plaats van aan de genade Gods.

Kunnen de mensen dan de Wet niet maken tot een regel van hun leven, in haar werken vertrouwen en hun eigen verdienste uitbazuinen, zonder de leer van Christus te vloeken? *Waarom moet*

hun goed gelasterd worden? Dit kan niet genoemd worden het vervullen van de Wet der rechtvaardigheid, want die zegt: Een ieder als hij zijn God zal gevloekt hebben, zal de dood sterven. En Mr. Butler had hetzelfde onderwerp op het oog, als hij dit vonnis streek over de leer van God. "Want het gevogelte des hemels zou de stem wegvoeren en het gevleugelde zou het woord te kennen geven", Pred. 10:20.

Indien het Evangelie der genade Gods een mens niet bekwaam maakt voor de hemel, dan is het niet waarschijnlijk, dat een dode letter of een vleses arm dit zal uitwerken. Indien een mens de Zaligmaker tot zijn vijand maakt, is het niet waarschijnlijk, dat Mozes zijn vriend zou zijn, want hij heeft reeds gevloekt die zijn meester lasteren.

En wij weten, dat hij aangetekend staat voor zijn getrouwheid, want hij heeft altijd beschuldigd, die Christus onrecht hebben aangedaan. Deze man bevestigt, wat ik allang heb waargenomen, dat zij die de Wet aankleven, de Zaligmaker haten en die op zichzelf vertrouwen, zijn onverzoenlijke vijanden van de genade, van de Geest en van de kinderen Gods. "*Wie met Mij niet is, die is tegen Mij en wie met Mij niet vergadert, die ver - strooit*", zegt de Zaligmaker.

De oude vijanden van Christus vloekten al Zijn volgelingen: *Deze schare, die de Wet niet weet, is vervloekt*; en deze man vloekt de dingen welke zij najagen, ik bedoel hetgeen tot hun vrede dient.

Indien ik een Antinomiaan ben enkel omdat ik in het Boek Gods niet één tekst kan vinden, welke de Wet van Mozes der gelovigen een regel des levens noemt, wat moet dan deze man wel zijn? Indien het dit is, om het werk van een evangelist te doen, dat men de Wet aandringt, dan is hij de man, want hij redetwist de ganse dag door voor haar en haar werken. Men kan daarom niet zeggen, dat hij haar teniet doet, maar hoe kan men zeggen, dat hij haar bevestigt, daar hij een lasteraar is van het geloof, van de verdienste en van de voldoening van Christus?

Hij kan haar niet door het geloof bevestigen, omdat hij de leer vervloekt, welke leert op Jezus te zien; noch kan vloeken en zwe-

ren, schulden maken en een leven in luiheid, genaamd worden een bevestigen der Wet door de werken; want de Wet dringt aan op werken en spreekt het vonnis des doods uit over profane vloekers en zweerders.

Ik wenste wel, dat mijn zuster mijn beschuldigers verzocht hun pen op te nemen en mij te ontdekken. Dit zou een predikant beter passen, dan de gemoederen der zwakkere vaten in de war te brengen en met vooroordelen te vervullen. Vrouwen worden niet vooraan in de slag gezet.

En indien God ze met geloof vereert, is het beter hun gemoederen met de waarheid te versterken, dan ze in woordentwisten te mengen, welke onnut en ijdel zijn. Het is mij echter duidelijk, dat deze strijders voor de Wet van Mozes vijanden zijn van *de Wet der waarheid*. Zij namen nooit hun zonden ter harte, noch gaven zij God de eer, door sterk te zijn in Zijn genade en geweldig voor de Wet des geloofs, daarom zal ik hen de bal terugkaatsen.

“En nu, gij priesters! tot u wordt dit gebod gezonden; *Indien gij het niet zult horen en indien gij het niet zult ter harte nemen, om Mijn Naam eer te geven*, zegt de HEERE der heirscharen, *zo zal Ik den vloek onder u zenden en Ik zal uw zegeningen vervloeken*; ja, Ik heb ook alrede elkeen derzelve vervloekt, omdat gij het niet ter harte neemt. Dan zult gij weten, dat Ik dit *gebod tot u gezonden heb*; opdat Mijn verbond met Levi zij, zegt de HEERE der heirscharen. *Mijn verbond met hem was het leven en de vrede; en Ik gaf hem die tot een vreze*; en hij vreesde Mij en hij werd om Mijns Naams wil verschrikt. *De Wet der waarheid was in zijn mond en er werd geen onrecht in zijn lippen gevonden; hij wandelde met Mij in vrede en in rechtmatigheid en hij bekeerde er velen van ongerechtigheid*. Want de lippen des priesters zullen de wetenschap bewaren en men zal uit zijn mond de Wet zoeken; want hij is een Engel des HEEREN der heirscharen. Maar gij zijt van de weg afgeweken, gij hebt er velen doen struikelen in de Wet; gij hebt het verbond van Levi verdorven, zegt de HEERE der heirscharen”, Mal. 2:1, 2, 4-8.

Indien dit alles waar is, dan zijn het alleen diegenen, die *de plaag*

huns harten erkennen en die sterk zijn in het geloof, welke God de eer geven. Zelfs de zegeningen heeft Hij vervloekt van de priesters, die hiervan vreemdelingen zijn. Het verbond van leven en vrede, wordt hier de Wet der waarheid genoemd en van hen die haar houden, wordt gezegd, dat zij met God wandelen in vrede en in rechtmatigheid en dat zij er velen van ongerechtigheid bekeren.

De lippen der priesters zullen deze wetenschap bewaren en het volk zou deze *Wet der waarheid uit hun mond zoeken* - want zij, maar ook zij alleen, *zijn de boodschappers* (Eng. vert.) *van de HEERE der heirscharen*. Die hiervan afzwerven, *zijn van de weg afgeweken en doen er velen struikelen in de Wet en verderven het verbond van Levi*.

Dit is het oordeel van de HEERE der heirscharen over deze zaak: *Daarom heb Ik ook u verachtelijk en onwaard gemaakt voor het ganse volk, (zegt de Heere) dewijl gij Mijn wegen niet houdt, (welke de wegen zijn van leven en vrede) maar het aangezicht aanneemt in deze Wet der waarheid, Mal. 2:9.*

Is dit het geval, dan moet Levi een Antinomiaan geweest zijn, evenals Mr. Huntington en deze priesters wier zegeningen van God vervloekt zijn, waren van dezelfde soort als die welke mij nu tegenstaan. Ook openbaren enkelen van hun zich reeds even laag en verachtelijk, als zij ooit deden.

Ik hoop echter tevreden te zijn met *deze Wet der waarheid* te houden en aan te dringen en de eer te zoeken van Hem, door Wie genade en waarheid geworden zijn.

Ik had liever gezien, dat mijn zuster versierd en toegerust was als Lemuëls deugdelijke huisvrouw, dan haar strijdende te vinden voor letterregels van handelen. Ik zou dan wat beters van haar horen dan ijdel spreking en iets dat nooit leidt tot losbandigheid of luiheid, *sterkte en heerlijkheid zijn haar kleding en zij lacht over de nakomende dag. Zij doet haar mond open met wijsheid en op haar tong is de Wet* (Eng. vert.) *der goeddadigheid*.

“Zij beschouwt de gangen van haar huis; en het brood der luiheid eet zij niet. Haar kinderen staan op en roemen haar welgelukzalig; ook haar man en hij prijst haar, zeggende: Vele doch-

teren hebben deugdelijk gehandeld; maar gij gaat die allen te boven”, Spr. 31. Dit is Gods merkteken van een deugdelijke vrouw en haar handelingen. En het is de wijsheid die van boven is en de Wet der goeddadigheid in Christus Jezus, welke haar doet handelen gelijk zij doet. “Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen met hen”, Openb. 14:13 en zo zegt ook de dagelijkse ervaring van uw nederige dienstwillige dienaar,

Winchester Row
24 Febr. 1789.

W. Huntington ss

Vijfde brief aan Mej. R.J. te B.-N.-D.

Uw aangename brief heb ik ontvangen en ik ben dankbaar, dat God één van mijn pogingen wilde erkennen of eren. Gij behoefde niet zoveel moeite te nemen om de ontstellende werkingen van uw gemoed te beschrijven. Gij kwam nooit buiten het bereik van mijn bevinding van de verschrikkingen der Wet, opstand en wettische hoogmoed. De weg is mij wel bekend. Mijn oog speurde u na door al de vreemde doolhoven, welke gij doorging en ik wist welk een koel onthaal u op dat pad ten deel zou vallen.

Ik weet wat het is, torens te bouwen om de hemel te bereiken, zonder de kosten te overrekenen. Veel tijd en inspanning heb ik besteed om mijn eigen gerechtigheid te bevestigen, om de moorman wit te wassen en de vlekken des luipaards te veranderen en ik wist, dat het u evenveel voordeel zou aanbrengen als mij, namelijk schande en beschaamdheid des aangezichts.

Nooit heb ik gezegd, dat de Wet niet een regel des levens was voor de ongelovige dienstbare kinderen, want ik geloof, dat zij dit is in elke zin.

Mozes zegt hen: *“Dat het hun gerechtigheid zal zijn, als zij zullen waarnemen te doen al deze geboden.”* Paulus zegt, dat de daders der Wet gerechtvaardigd zullen worden. De profeten verklaren: *“De mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven.”*

En Christus zegt: *“Doch wilt gij in het leven ingaan, onderhoud de geboden.”* Wij weten, dat allen die in het vlees zijn, het eeuwige leven verwachten uit de werken der Wet. *Deze dingen zijn onwedersprekelijk.* Nooit zal een natuurlijk mens deze weg ten hemel tegenstaan, ja, zelfs de duivel niet, want hij weet evengoed als wij, dat Mozes nooit duivelen uitwierp.

Ook weet hij, dat het Koninkrijk Gods niet in stenen tafelen gegraveerd is; deze doen nooit *de satan als een bliksem uit de hemel vallen.* Dit is die weg, die iemand recht schijnt en er is niet één op de tienduizend, die geloven wil dat *het laatste van dien, wegen des doods zijn,* voordat hij in de hel aangeland is; en dan zegt Christus, *zal hij zijn ogen opheffen, zijnde in de pijn.*

De werken der Wet gaan niet gepaard met de ergernis des kruises, de Wet is niet uit het geloof, maar de mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven.

Het zij verre van mij de uitverkorene of de verworpene te verongelijken. God gebiedt mij *een deel te geven aan zeven, ja ook aan acht*. Ik heb altijd gezegd, dat onbekeerde letterdienaars onder de Wet zijn, want de indruk van de letter op het papier is al wat zij hebben om op te hopen en wij weten, dat de letter doodt, maar de Geest maakt levend.

Dit blijkt duidelijk in hun bediening, want zij noemen *de bevin - ding die hoop werkt*, geestdrijverij en dat *God Zijn Zoon in Zijn volk openbaart*, of, *dat Christus Zich openbaart aan de mensen, die God Hem uit de wereld gegeven heeft*, nieuwe openbaringen. En zij beschuldigen de genade Gods van losbandigheid. Zij kunnen geen genade deelachtig zijn, noch zijn zij wedergeboren uit de Geest. Zulken als dezen moesten zich met het Evangelie niet bemoeien. God Zelf berispt ze, dat zij Zijn verbond in hun mond nemen.

De kinderen van de oude Adam hebben gelijk, dat zij strijden voor wettische predikanten, want de stem der Wet is tot hen. *Wij weten nu, dat al wat de Wet zegt, zij dat spreekt tot degenen, die onder de Wet zijn*. In hun honen en bespotten van de kinderen Gods, handelen zij overeenkomstig hun aard. God heeft vijandschap gezet tussen het slangenzaad en het vrouwenzaad. *Die naar het vlees geboren was, vervolgte degene, die naar de geest geboren was; also is het ook nu en zal het tot het einde zijn*.

Ik ben er tenvolle van overtuigd en mijn eigen consciëntie getuigt met mij, dat al degene, die de Artikelen van de kerk van Engeland hebben bezworen en ondertekend en daarna zich gewend hebben tot ijdel spreking, de Wet, vrije wil en vleselijke werken prediken en de genade Gods misbruiken, dat die allen onder de Wet zijn als hun regel des levens en er ongetwijfeld door zullen verdoemd worden, tenzij zij volmaakt zijn, gelijk de Wet volmaakt is.

Want de vloek is zo zeker als de zegen en deze is door de eed van God verzekerd. Hij heeft gezworen in Zijn toorn, dat zij niet in

Zijn rust zullen ingaan en *de Wet is gezet de leugenaars, de meinedigen en zo daar iets anders* (dat zij houden) *de gezonde leer tegen is, 1 Tim.1:10*. Laat daarom niemand mij beschuldigen, dat ik deze dingen ontken, want ik heb nooit ontkend, dat de Wet *de enige regel van handelen* is voor hen, die met de Geest beginnen en in het vlees eindigen of in duidelijke woorden, die met het Evangelie beginnen en in de Wet eindigen. Want God verklaart, dat *dezulken van de genade vervallen zijn* en dat *Christus hen ijdel geworden is*. Deze dingen kan niemand tegenspreken of wederstaan.

Al waar ik voor strijd is dit, dat de Wet en haar vloek niet van elkaar gescheiden kunnen worden. Hij, die een belijder onder de Wet brengt, brengt hem in dienstbaarheid en onder het vonnis Gods.

Breng hem onder het juk der Wet, als zijn enige regel van leven en handelen, maak hem aan haar gehoorzaam, doe hem onder haar handelen en werken en de Schrift zegt: "*Dat hij uit de werken der Wet is; en zovelen als er uit de werken der Wet zijn, die zijn onder de vloek.*"

Zo iemand is voor wettische werken: over werken spreekt hij en onder de vloek is hij. Toorn werkt rechtstreeks in hem en zal voortdurend in hem werken zolang hij daar blijft. Genade werkt in hem niet, ook zijn zijn werken geen werken des geloofs, noch arbeid der liefde, noch vruchten des Geestes.

De Wet is niet uit het geloof, hij verblijft niet onder de genade. Ook is Christus hem ijdel, zolang hij dat juk getrouw blijft.

Indien mijn zuster dit niet geloven kan, moet zij maar eens acht geven op de verwarring en levenloosheid van vele der preken die zij hoort. De gierigheid die zich in zulke predikanten openbaart. Hun onverzoenlijke vijandschap tegen Christus en degenen die Hem prediken. Zij zal bemerken dat babbelen, drinken, kwaad spreken, bekrompenheid, blinde ijver, eigenliefde, zelfzoeking en spotten met de kracht der godsdienst, de dingen zijn, welke vele van die onbekeerde letterdienaars vergezellen. Gij zult dikwijls zien, dat zij op zestig-, zeventigjarige leeftijd, onnozel, verwijfd, suffende over trouwen en vol van wellusten zijn.

Het kan ook niet anders zijn, want: “*die in het vlees zijn, de bewegingen der zonden, die door de Wet zijn, werken in hun leden om de dood vruchten te dragen, Rom. 7:5. De zonde neemt oorzaak door het gebod en werkt alle begeerlijkheid in hen*”, Rom. 7:8. Dit zijn enige van de goede werken, welke in deze meinedige hui-chelaars en gematigde Calvinisten en in allen die vijanden zijn van de genade Gods gevonden worden.

Niets kan het hart reinigen dan levend geloof en verzoenend bloed. Niets kan de zonde onderwerpen dan genade en zonder Christus kan de mens niets doen dan zondigen. Indien God de mens niet bewaart, de mens kan zichzelf niet bewaren. De bewegingen der zonde zijn door de Wet; de kracht der zonde is de Wet en de duivel leidt de zondaar gevangen naar zijn wil.

“*Prakticale heiligheid*” is een uitdrukking, die ik niet versta. De helft van die vertoningmakende spreekwijzen, welke nu in zwang zijn op de predikstoelen, kunnen de toets van het gezond verstand niet doorstaan. Heiligheid kan noch van de Wet van Mozes, noch van een vleselijk hart gehaald worden, ook kan zij niet in praktijk gebracht worden door de vrije wil of een vlezen arm.

Er is niemand heilig dan Eén, namelijk God de Vader, Zoon en Heilige Geest. Christus is de Heilige van Zijn volk en zij die gereinigd zijn van hun zonden door Zijn bloed, geheiligd door Zijn Geest, in verbond, in gunst en in geestelijke vereniging met Hem, zijn volmaakt in Hem, Die hun Hoofd is, Die ons van God geworden is tot rechtvaardigmaking en heiligmaking.

Dezulken zijn *nieuwe schepselen*, geschapen in gerechtigheid en *ware heiligheid* en het is God en niemand anders, Die hen vernedert en heiligt. *Hij kastijdt ons tot ons nut, opdat wij Zijner heiligheid zouden deelachtig worden.* Zulke mensen zijn een heilig volk; zij wandelen in vereniging met Christus, *als de enige Weg* en zij leven onder de invloed van de Geest.

Zij ontvangen *een vervulling door de Geest van Christus* van al hun nooddrift, zij leven in de vreze Gods, wandelen nederig met Hem en oefenen zich om een onergerlijke consciëntie bij Hem te hebben.

Allen die hiervan vervreemd en vreemdelingen zijn, hebben niet meer ware heiligheid dan satan zelf. Het is alleen een uitwendige vertoning, welke de Schrift noemt een wassen van het buitenste des drinkbekers, een witten van de wand of een schilderen van de graven.

De Wet gehoorzaamd en van haar vloek ontwapend, is in het hart des Middelaars, Die de Rechter is van de levenden en doden en daarom de sleutelen heeft der hel en des doods. De gelovige is Christus onder de Wet en die de Zijnen zijn, hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden; dezulken zijn vrijgemaakt van de Wet. *“Tegen de zodanigen is de Wet niet en de zonde wordt niet toegerekend als er geen Wet is.”*

Ik houd vol, dat wanneer een gelovige in enige andere zin tot de Wet van Mozes gebracht wordt om onder haar te zijn, de zonde hem dan in het aangezicht staart, toorn werkt in zijn hart, zijn vijandschap wordt opgewekt, dienstbaarheid grijpt hem aan en vertwijfeling of wanhoop zal hem doen verzinken, tenzij *de Wet des Geestes des levens hem vrijmaakt van de Wet der zonde en des doods.*

God hoort hun twistingen door de Wet der werken en is de beste Oordeler hoe hun leven, wandel en handelingen met die regel overeenkomen en ongetwijfeld zal Hij hen oordelen naar die regel voor welke zij strijden.

Wanneer God het gericht zal stellen naar het richtsnoer en de gerechtigheid naar het paslood en de hagle, de toevlucht van de leugens zal wegvagen, dan zal het wel zijn, indien hun hart, leven en handelingen zo zuiver geweest zijn als hun woorden en voornemens. Het is een voorrecht voor dezulken als gij en ik, dat Christus in de wereld kwam om zondaren zalig te maken en dat Hij, Die geen zonde gekend heeft, zonde voor ons is gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem. Welgelukzalig zijn zij, die wedergeboren zijn. Welgelukzalig zijn zij, die God liefhebben en in Zijn lieve Zoon geloven: Het recht der Wet is vervuld in hen, *die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest.*

Ik zal besluiten met een raadgeving die nooit van Sinaï kwam.

Hoor, o dochter en ziet en neigt uw oor tot hetgeen gezegd is; verlaat uw vleselijk volk en het huis van uw oude vader Adam; zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid. “Dewijl Hij uw Heere is, zo buigt u voor Hem neder”, zegt de Vader der barmhartigheden, Die ons liefgehad heeft met een eeuwige liefde. In de band van deze liefde noem ik mij uw dienstwillige dienaar in deze tegenwoordige staat en een mededeelgenoot met u van de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden.

*Winchester Row
Paddington*

W. Huntington ss

4. *ONUITGEGEVEN BRIEF* *VAN WILLIAM HUNTINGTON SS*

Mijn waarde vriend! Het is winter; het is koud en ik heb sedert enige tijd één der hevigste verkoudheden beet, die mij immer ten deel vielen. Ik geloof zeker, dat ik een gevestigde borstziekte heb. En het is geen wonder als de blaasbalg bezwijkt, wanneer de orgelpijpen meer dan dertig jaar lang bespeeld zijn. Ik heb deze verkoudheid reeds lang omgedragen en zij vernieuwt zich telkens, zodat ik bijna een vreemdeling van de beminde slaap ben. Toen zij mij eerst aantastte, gevoelde ik een ijzeren zenuw in mijn hals, een geelkoperen voorhoofd, een stugge wil, een hard, onbuigzaam hart en een wederstrevig gemoed. Ik knorde, ik bedilde, ik twistte, ik bestreed, ik bruistte op, ik worstelde achteruit, ik sprong op zij, ik stortte in de groeve neder, maar kon noch wilde mij onderwerpen. Zo gingen de duivel en de dokter voort en de vleselijke redenering en het ongeloof bespoedigden de ellende.

Het werd zondag, maar de strijd duurde nog steeds voort. Als ik op de predikstoel was, woei alles weg en alles was goed en ik werd door een Hoge of Verheven hand voortgeleid. Soms was ik een Farizeeër en gereed om mijn onschuld en de oprechtheid van mijn liefde te bepleiten.

Dan werd ik een vleselijk geruste, mijn gemoed verhardende in wanhopende droefheid: "Laat mij alleen." Dan weer was het: "Doodt of behoudt" en: "Laat mij zinken of drijven, ik geef er niet om."

Nu en dan kwam er in mijn gemoed een overdenking over vele vroegere gunstbewijzen, vriendelijke tekenen en tedere leidingen. Ik kreeg berouw, boog mijn knieën en smeekte om onderwerping. Enige weinige vertederende tranen vloeiden neder en de hemelse Duive fluisterde daarbinnen: "Dit zal eindigen in een vernieuwing van het werk" en zulks geloofde ik een tijdlang.

Toen stond ik op en dagvaardde bij vernieuwing het ganse zwarte leger, wekte de oude twistzaak weder op. Zou een ziel kunnen vermoeden, dat de kolendrager zovele jeneverkolen in zijn zak kon hebben? Maar vooraf had ik in mijn hut op zekere namiddag zulk een gestalte van kracht voor God in het gebed, dat het mij wonderlijk was. En de deur open vindende, de scepter uitgestrekt en Zijn oor opmerkende, werd de Koning in de binnenkameren gehouden.

Zo ging ik weder en wederom en bad om alles wat ik kon bedenken en onder andere dat Hij mijn borstziekte mocht genezen en ik geloofde, dat Hij dat zou doen.

En door "*vreselijke dingen in gerechtigheid*" heeft Hij mij geantwoord. Maar er zijn andere antwoorden behalve deze. Deze zijn voorbereidende of om mijzelf te ontledigen, opdat de nieuwe wijn in de nieuwe zak zal komen. Niet lang geleden dacht ik: "Er heeft slechts weinig bekeringswerk bij ons plaats." En een gedachte rees op: "Ik heb binnenkort maar weinig zielenarbeid gehad" en kort daarop had deze werkzaamheid plaats.

En nu, tweemaal heb ik reeds tijding gehad van een persoon, die lang in de diepte verkeerde en die nu ten anker is gekomen en van een ander, die helder uitblinkt na een langdurige worsteling. En er zijn nog vele andere bevruchten onder ons, zodat ik verwacht, dat het ziekenhuis veel bezoekers zal krijgen.

En nu, mijn waarde metgezel in de Heere Jezus, laat mij u vermanen Christus achteraan te kleven met volvaardigheid des gemoeds; want op alles buiten Christus en diegenen waarin Hij woont, staat de dood. Ik gedenk u allen in al mijn gebeden. De heer Blakes vader is dood. De vader van de heer Hooper is dood. De zuster van juffrouw Baker is dood.

Altijd de uwen,

Uit de Hut, maandagmorgen.

W.H. ss

5. DRIE DODEN

In een brief van de eerwaarde Huntington vonden wij aan het slot een dodenregister. Wij vroegen ons eerst af: Wat hebben wij met die doden te maken? En zo zullen onze lezers zich misschien ook afgevraagd hebben. Maar de geestelijke Huntington heeft dit medegedeeld, om daarmee een voorstelling te geven van dingen, die een andere beduiding hebben.

Zo schijnen dan deze drie sterfgevallen ons te wijzen op de verlossing, die Huntington op dat ogenblik deelachtig was van zijn drie hoofdvijanden: *duivel*, *wereld* en *zonde*. Zulks blijkt uit de namen van de vermelde doden.

De heer *Blakes* vader is dood. De Schots-hooglandse vertaling van *Blake* is “de zwarte.” Is nu de zondaar door het verraad van de satan in het Paradijs zwart geworden, dan is de vader van de zondaar, de duivel, die aan het kruis de kop verpletterd is, voor de verlorene ziel in Christus gedood en dit gevoelt de ziel zo dikwijls de Heere Zijn gevoelige genade aan het hart meedeelt.

De vader van de heer *Hooper* is dood. *Hooper* is in het Nederduits: *kuiper* of *hoepel* en wie kuilt er meer dan de wereld en wat is er meer wisselvallig, wat rolt er meer voort dan hetgeen de wereld betreft? Kon er wel een eigenaardiger naam voor worden uitgedacht? Vraagt gij, waarom Huntington hem “heer” noemt? Wel, omdat hij zijn gebied, zijn meesterachtigheid, zowel als de duivel dikwijls wil tonen en heeft niet ieder kind van God, ook de sterkste niet uitgezonderd, bij tijden en ogenblikken, er niet de bewustheid en de ervaring van?

Misschien werpt iemand ons tegen, dat hij dan ook niet dood is. Wij stemmen zulks eensdeels toe, echter met dat voorbehoud, dat de schrijver hier geen betuiging van vastheid des volks of getuigenis tot bemoediging voor anderen op het oog heeft, maar in eenvoudigheid de dadelijke taal van zijn stand bloot legt en

wij verbeelden ons hoe hij daar zijn hoofd, na hevige bestrijdingen en aanvallen, triomferend op richt, zeggende in de kracht van zijn Verlosser: “Op dit ogenblik, waarin Christus Zich zo zalig aan mij openbaart, is de wereld “dood” voor mij, dus de kinderen van die vader, de verzoeken, de verloksele, de aantijgingen, de schimp, hoon, miskenning en verguizing deren mij niet.”

En nu, de zuster van juffrouw *Baker* is dood. Dat is *bakker* en doelt, onzes inziens, op vlees en bloed. Deze wordt juffrouw genoemd, omdat zij zo nauw met het lichaam der zonde verenigd is. Of vertoont de zonde zich niet telkens in haar sierlijke tooi, in haar statige kleding, opdat de wakeloze en biddeloze ziel zou worden verlokkt? Is zij niet telkens gelijk aan een zuster, die ons als op de voet volgt en zijn onze vleselijke lichamen niet als aan haar gehuwd?

Ziedaar, lieve lezer, naar onze mening de geestelijke betekenis van deze woorden. Wie de geestelijke Huntington uit zijn werken kent, zal moeten toestemmen, dat hij met het slot aan zijn brief iets meer heeft willen zeggen, dan het ijskoude bericht van drie natuurlijke doden.

Mochten zij die geestelijk zijn meer ervaren, dat ook voor hen, bij tijden en ogenblikken, de drie doden: “duivel, wereld en zonde” dood zijn, daartoe druppe in milde overvloed de zalfolie van het hoofd des Hoge priesters op de baard, die nederdaalt tot op de zoom Zijner klederen.

Redactie

Eén zaak evenwel kwelde mij zeer, namelijk dat ik in de afzondering dikwijls veel te doen kreeg met de ergste zaken, die ik in de loop van de dag had gehoord. De satan, dacht ik, had voordeel aan mij, want vaak had ik de ingeving, dat ik meer had gesproken dan ik behoorde te hebben gedaan, dat het hoogmoed en verwaandheid was voor iemand zo jong als ik.

Mijn pad was destijds ruw en doornig en de vele strikken en ver-

zoekingen in Londen, gepast naar de verdorven driften en vleeselijke vurigheid der jeugd, dreigden dikwijls mijn val, maar de Heere bewaarde mij van grotelijks te zondigen en de vrije teugel te geven aan de machten van de verdorven natuur.

Terzelfdertijd leerde ik gevoelen, dat ik geen reden had om te roemen, want de ergste tonelen, die ik uitwendig zag, waren niet slimmer dan die ik in mijn eigen hart gevoelde, waarvan het gevoel mij vaak in het verborgen deed kermen.

Inderdaad, zodanig was de krachtige werking van mijn verdorvenheid, dat al mijn troost daardoor weggevoerd werd en vaak kwam ik tot dit besluit, dat, als het werk Gods aan mijn hart echt was geweest, ik niet zoveel verdorvenheid, gevoelen of meer kracht hebben zou, om de oude mens ten onder te brengen. Maar ik was een jeugdig krijgsknecht en niet geoefend in de strijd. En in grote mate mijn genietingen kwijtgeraakt zijnde, op welke ik zo verzot was, vond ik mijn ervaring zonderling.

Sommige van de leraars, die ik destijds hoorde, hinderden mij in plaats van mij dienstbaar te zijn. Want als ik ging horen met een kleine hoop om mijn pad een weinig te zien opgehelderd, ging ik doorwond en terneer gestoten weg. Een oude leraar maakte eens deze opmerking in zijn rede: “Klaagt gij, dat gij al uw vertroostingën zijt kwijtgeraakt? Ziet of gij de oorzaak niet kunt opsporen. Wellicht hebt gij het gebed of de middelen verzuimd of gij hebt de oude mens niet gedood. Ziet hoe het werk der heiligmaking voortgaat. Spreek mij niet over rechtvaardigmaking, want zonder praktische heiligmaking zal niemand de Heere zien.”

Ik dacht, dat de goede man gelijk moest hebben en ik ongelijk. En ik geraakte in dit wettische prediken verward en verbroken in mijn oordeel. Die predikers waarschuwden ook vaak hun hoorders tegen de Antinomianen en hun verderfelijke leerstukken en bezigden al de krachten van hun welsprekenheid om de Antinomianen zwart te maken.

Wat mij betrof, ik kende er geen één; maar eindelijk, na onderzoek, bevond ik, dat die vrome lieden William Huntington, John Bradford en enkele anderen bedoelden, maar voorzover ik

kon ontdekken, waren er niet veel van zulke *ontzettende* wezens in Londen en ik was er blijde om en was besloten hen niet te gaan horen. Maar er bestond een moeilijkheid, daar ik niet goed overheen kon komen.

Ik had enige van mijn vrienden beloofd, dat ik Mr. Huntington zou gaan horen als ik in Londen kwam. En zo kwam ik tot het besluit, dat ik hem op zekere werkdag 's avonds zou gaan horen als ik mijn gewone plaats van aanbidding daardoor niet verzuimde. Dan, dacht ik, zal ik mijn belofte vervuld hebben en ik zal een bevestiging hebben van hetgeen ik aangaande hem heb gehoord. Ik zal hem zeer nauwkeurig nagaan.

Vervolgens ging ik Mr. Huntington horen, doch op een zeer geheime wijze, opdat niemand van mijn bekenden mij zou zien. Ik was zeer getroffen door zijn eenvoudige stijl en zijn duidelijke, zuivere voordracht. Zijn geoefendheid in de Schrift en de bewijzen, die hij aanvoerde om elk leerstuk te bevestigen, dat hij voorstelde, kon ik niet wederspreken, noch wederstaan. Maar nochtans was ik besloten hem niet in mijn genegenheden te ontvangen. Want ik dacht, als deze mens zulk een verachtelijk wezen is, daar ik niet aan twijfel, anders zouden zovele vromen hem niet tegenspreken en als ik zijn gevoelens omhelsde, welk een ontzettend wezen zou ik dan ten laatste worden! Ik ben reeds zulk een arm, verdorven ellendeling en als ik zijn leer omhelsde, zou zulks zijn als bemesting en mijn verdorvenheden zouden losbreken in al haar afschuwelijkheden. Daarom zal ik elke deur toestoppen, opdat zijn leer er niet inkome, behalve in mijn geheugen.

Nu, ik hoorde hem en was zeer verwonderd over zijn verbazend geheugen en bekendheid met elk gedeelte van de Bijbel. Ik was zeer bedroefd, dat zulk een slecht mens zulke bekwaamheden bezat en ik zeide tot mijzelf: Als deze mens een oprechte waarheidsprediker zou zijn, hoe helder zou hij dan blinken!

Ik ging geheel teleurgesteld heen omdat hij de zaken niet bevestigde, die ik van hem gehoord had. Ik kon zijn leerrede niet uit mijn hoofd verdrijven, want zij bleef mij gestadig bij. Ik ging naar huis en vertelde de voornaamste gedeelten daarvan aan een

goede, oude vrouw, die ernstig tot mij zeide: “Ik ben bevreesd, mijn jonge vriend, dat gij verkeerd hebt gedaan door hem te horen.”

Ik zeide: “Vrouw, ik kon niets strijdig met de waarheid ontdekken in hetgeen ik hoorde.” Zij zeide: “Dat kan zijn; maar iemand kan veel Evangelie-waarheden verkondigen en toch een ontzettend wezen zijn. Hij is een mens van een zeer boze geest.”

Deze arme oude discipelin (want dit was zij) had hem nooit gehoord; maar er was haar zeer veel van hem verteld door de vrome lieden van de Keppelstraat, met wie zij in verband stond en zij geloofde het. Ongetwijfeld was het uit oprechte beginzelen, dat zij mij tegen Mr. Huntington waarschuwde.

Onkunde en vooroordeel voeren vaak de ware discipelen van Christus een grote afstand mee en het is het werk van de duivel om de harten, beide van heiligen en zondaars, in beweging te zetten tegen het vrije genade-Evangelie van Christus. Zij echter is het enige geneesmiddel voor des mensen beklagenswaardige ellende. De satan zal alle godsdiensten goedkeuren, behalve de godsdienst welke Christus verhoogt en arme gevangenen vrijheid aanbrengt.

*Stukje van Henry Fowler
Uit: Licht en donker, 1865*

6. DE ZEDELIJKE WET NIET BELEDIGD DOOR HET EEUWIG EVANGELIE (1)

door William Huntington ss

“Want de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen. En onderwijst ons, dat wij, de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld”, Tit. 2:11, 12.

Aan de heer Huntington, Church-street, Paddington,

Eerwaarde heer!

De ergerlijke smetten, door de eerwaarde R.H. op u en uw leer geworpen, hebben reeds lang de gemoederen van vele eenvoudige en godzalige zielen smart aangedaan en tot een struikelblok gediend voor velen van Sions reizigers.

Zijn onchristelijke gezindheid, welke hij tegenover u openbaarde, toen hij weigerde te Greenwich met u in dezelfde plaats te preken, maar meer in het bijzonder zijn aanbod om tegen u te preken, zo dikwijls gij in de nieuwe plaats te Deptford zou optreden, waren een duidelijke blijk van zijn ingekankerde boosaardigheid en hebben niet weinig verbazing verwekt bij hen, die verlangen naar de vrede en voorspoed van Sion.

Vernomen hebbende, dat hij jongstleden dinsdag te Deptford weer tegen u zou preken, ging ik, met enige vrienden, hem horen, met het doel de preek op te tekenen, opdat in de mond van twee of drie getuigen alle woord mocht bestaan of omvergeworpen worden.

Daar de omstandigheid, dat Mr. Huntington preekte, zo algemeen bekend was, vermoed ik, dat gij, al is uw naam in de preek niet letterlijk genoemd, u niet te verantwoorden zult hebben, noch voor de kerk, noch voor de wereld, wanneer gij dezelve

beschouwt als tot u gericht en daarom een volledig antwoord geeft, voor zover de waarheid erbij betrokken is.

Tot dat doel, mijnheer, geven wij het opgetekende u ter inzage en bewaring, ernstig verlangende en biddende, dat de Heere uw hart en uw hand moge besturen ten goede van Zijn uitverkorenen en tot Zijn eigen verheerlijking.

Eerwaarde heer!

De uwen, om der Waarheid wil.

Vele vrienden.

Aan de eerwaarde Rowland Hill, Evangeliedienaar te Surrey Chapel.

Eerwaarde heer!

Herhaaldelijk bericht ontvangen hebbende van de vele publieke waarschuwingen en vermaningen, welke gij in verschillende gemeenten omtrent mij en mijn leer ten beste gegeven hebt, alle gehaald uit het vijfde hoofdstuk van het Evangelie van Mattheüs, zo heb ik de vrijheid genomen, ook mijn verklaring van elke tekst, welke gij uit dat hoofdstuk vermeld, aangehaald of geopend hebt, in het licht te geven.

Het eerste exemplaar ervan zend ik u ter inzage, terwijl ik de overige exemplaren voor de kerk in breder kring bestemd heb, opdat *“onze broederen mogen richten tussen ons beiden”*, Gen. 31: 37.

De preek, die gij te Deptford tegen mij gehouden hebt, heb ik in handen gekregen en met opmerkzaamheid beschouwd. Ik heb haar niet met die verachting behandeld, waarmee gij een boek van mij bejegend hebt. Hetwelk gij, na het met een tang opgenomen te hebben, aan uw dienstmaagd gaf, met bevel hetzelfde naar beneden te brengen en ermee te doen wat zij wilde. Een getuigenis der goddelijke Waarheid is geen geschikte brandstof voor het vuur.

Het is nu reeds bijna zeven jaar, dat uw hart tegen mij van toorn gebrand heeft. Toen gaf ik mijn *“Tijdingen uit Wallingford”* het licht, hetwelk u zo zeer verbitterde, dat gij in het bijzijn van Mr. Carnal te Wooburn zei, dat het u niet schelen kon, wat ik tegen u mocht zeggen of geschreven hebben, maar dat de grote belediging, die u was aangedaan, hierin bestond, dat ik tegen uw vriend geschreven had.

Zij zijn de beste vrienden, mijnheer! die de Heere Jezus in oprechtheid en waarheid liefhebben.

De heer, die ik tegenstond, doet een van beide, óf hij preekt de leerstellingen van de kerk van Engeland, die hij ondertekend heeft, óf hij preekt ze niet. Zo hij het doet, waarom verdedigt gij dan zijn leer niet? Doch, zo hij het niet doet en mijn *“Tijdingen”*

dus waar zijn, “*waarom ben ik u dan een vijand geworden, u de waarheid zeggende?*” Gal. 4:16. Wordt ons niet van God Zelf bevolen: “*De mond te stoppen dergenen, die verkeren?*” Tit. 1:11. Zeker wordt ons dat bevolen!

Dat gij nu al bijna drie jaar uw vergadering vermaant, al wil ik niet beweren: “*nacht en dag met tranen*”, Hand. 20:31, mijn boeken niet te lezen of mij zelfs te horen preken, was onnodig, want ik heb geen begeerte, “*één schaap uit uw kudde of één bok uit uw stal te nemen.*”

Uw graven in al de dwaasheid van mijn jeugd, alsmede dat gij in uw kerkelijke bijeenkomst van een honderdtal mensen voor de dag komt met zaken betreffende mijn naam, mijn kind enzovoort, welke ik der wereld breedvoerig had bekend gemaakt, kan nimmer genoemd worden: “*het vervullen van de koninklijke Wet*”, Jak. 2:8. Ja, zelfs hebt gij eraan getwijfeld, of dit het licht wel kon verdragen, wijl gij een Romeins bevelschrift aandrong en geheimhouding gelastte. Maar helaas! het is nog als in den beginne: *wat hun ook verboden werd, zij verkondigden het des te meer.*

Indien God Zijn dienstknechten gezonden had om tegen Zijn eigen kinderen *hun smaad te drijven*, Job 19:5, wat was er dan veel te zeggen geweest tegen Mozes, wegens het doden van de Egyptenaar en tegen Paulus, wegens zijn vervolging en bloedstorting en tegen Petrus, wegens zijn wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen, 1 Petr. 4:3. Maar zij lieten dit gedeelte van het werk over aan de beschuldiger der broederen en preekten het Evangelie. En het zou u, mijnheer, op uw stervenssponde geen hartzeer zijn, wanneer gij ook also deed.

Bovendien, wanneer gij in de dagen van jeugd en jonkheid geheel vrij en zuiver gebleven zijt van alle ondeugd, des te beter; draag er roem op! Ik benijd u of begeer uw zuiverheid of geluk niet meer, dan de ‘verloren zoon’, “*met zijn ring en zijn kleed aan*”, zijn oudere broeder, “*die nog nooit het gebod overtreden had*”, benijdde, Luk. 15:29.

Maar, dat gij nimmer weer in Greenwich Tabernacle zou pre-

ken, zolang ik vergunning had daar te spreken, dat zij zo! Ik was door deze betuiging geenszins beledigd. Ik wil ook niet zeggen, dat uw gedrag zonder voorbeeld is, want andere godsdienstige zielen hebben hetzelfde als gij gezegd: *“Houdt u tot uzelf en naakt tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij!”* Jes. 65:5. En, verre zij het van mij, u voor minder heilig te houden, dan gij zijt.

Mijnheer! toen uw wegblijven en het ongenoegen van andere heilige broeders mijn ontslag van Greenwich hadden bewerkt, nam ik dit geduldig en zonder tegenspreken aan. Ik waande, dat de ergernis zou opgehouden hebben, toen ik mij een andere plaats verschaft had. Maar nee! Want, hoewel gij de preekstoel te Greenwich niet betreden wilde, zolang dit ook aan mij vergund werd, zijt gij er sedert die tijd niet eenmaal verschenen, dat gij er mij buiten gehouden hebt. Ik mag er niet inkomen en nochtans brengt gij er mij in. En, hoewel ik er persoonlijk niet spreken mag, spreekt gij er altijd over mij.

Uw last aan het volk, om het vijfde hoofdstuk van het Mattheüs Evangelie te lezen, vóór zij mij gingen horen, heb ik overwogen. Ten behoeve van hen, die u in alle dingen niet blindelings zouden willen gehoorzamen en tevens om u te tonen, dat ik niet schroom dat hoofdstuk te lezen, heb ik een verklaring gegeven van die teksten, waarnaar gij het volk verwezen hebt. Hierbij verzoek ik u wel mij te weerleggen, indien gij meent, dat ik ongelijk heb.

Op de bijeenkomst, bij Mr. T. hebt gij tot uw hoorders gezegd, dat gij verwachten zou, dat er hoornen uit uw hoofd zouden groeien en uw voeten gekloofd worden, wanneer gij zou beweren, dat de Wet geen regel des levens is. Mijnheer! wat moest Paulus dan niet overkomen zijn, die ons leert, dat de gelovigen niet zijn onder de Wet, maar onder de genade en dat de gerechtigheid der Wet vervuld is in hen, die geloven, alsmede dat *de genade Gods* de mens onderwijst, de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden te verzaken en matig, rechtvaardig en godzalig te leven in deze tegenwoordige wereld?

Gij haalde in Benfields een plaats aan uit mijn boek: “Het Arminiaans Geraamte” en zei: “Vóór iemand op de preekstoel

ging, om dergelijke dingen voort te brengen, moest hij een zotskap opzetten.” Mijnheer! geef de verzekering, dat God zijn Vader en de Kerk zijn moeder is, een mens aanspraak op zulk een versiersel?

Kunt gij bewijzen, dat het gezegde óf dwaas óf vals is? Indien gij dit kunt, dan is het uw zaak, dit ook te doen en de mijne het te verdedigen. Wanneer gij een leerstelling, waaraan ik vasthoud, kunt weerleggen, doe het vrij, daar gij weet, dat zij der wereld bekend gemaakt is. Doch indien gij dit noch kunt noch wilt doen, houd dan toch op met mij zulke namen te geven als: Antinomiaan, boze geest, ‘die kerel’, ‘die geestelijke schavuit’ en dergelijke.

Die eerste naam is treurig in de hoogste graad, want het vijfde hoofdstuk van Mattheüs geeft geen vrijheid voor zulke harde redenen en vooral niet tegen een dienstknecht van Christus, wiens leer gij niet kunt omverwerpen, wiens nuttigheid gij niet kunt ontkennen en wiens leven gij niet kunt veroordelen. Doch ik heb van iemand uit uw eigen volk vernomen, dat gij reeds lang verlangd hebt, dat ik de pen eens tegen u op zou nemen, opdat gij mij wegens een schotschrift tegen u zou kunnen vervolgen.

Wanneer iedere Evangeliedienaar, die zijn leven en zijn leer verdedigt tegen laster, die preekt tegen dwalingen en die schrijft tegen valse leringen en getuigenissen, voor het gerecht gedaagd moest worden ter zake van een *schotschrift*, dan zou men stellig oorzaak geven, “*dat de Heilige Israëls van ons zou ophouden*”, Jes. 30:11. Dan mocht Petrus ook Paulus wel vervolgd hebben, “*want deze wederstond hem in het aangezicht*.” De Heilige Schrift toch is vol van zulke *schotschriften* en wie kan hen vermijden en nochtans getrouw zijn?

“*Durft iemand van ulieden, die een zaak heeft tegen een ander, te recht gaan?*” 1 Kor. 6:1. Voorzeker zegt Mozes: “*Oog om oog en tand om tand*.” Maar, ik heb u in het geheel niet beledigd! Ik ben overtuigd, dat het vijfde hoofdstuk van het Evangelie van Mattheüs geen verlof geeft voor zulk een praktijk. Dit toch gebiedt mij ook de mantel te geven aan hem, die mijn rok eist. Nu, wan-

neer gij erom zendt, zult gij gewisselijk mijn mantel en rok beide hebben, zonder dat gij mij door de Wet daartoe zult behoeven te noodzaken.

Maar ik vertrouw, eerwaarde heer! *dat uw wapenen niet vleselijk zijn, 2 Kor. 10:4* en dat het *zwaard des Geestes* u voldoende is in alle geschilpunten. Door in dit geval toevlucht tot het wereldlijk zwaard te nemen, is ontegensprekelijk de Wet te maken tot de enige regel des levens. Doch ik verzeker mij van u betere dingen, mijnheer! hoewel gij also gesproken hebt.

Want, ik kan niet geloven, dat een man van zulk een heiligheid, daar hij zelfs weigert een preekstoel te gebruiken, die door mij bezoedeld is, ook zou willen handelen als de Joodse Farizeeën, die bij de Zaligmaker hard aanhielden om Hem van vele dingen te doen spreken, zoekende daardoor iets uit Zijn mond te bejagen, opdat zij Hem de stadhouder mochten overleveren. Nee, dat zij verre van mijn broeder Rowland en verre ook van iedere andere medearbeider in het Koninkrijk en de lijdzaamheid van Christus!

“Gelijk gij gedaan wilt worden, doe gij ook also.” Mijnheer! zo ik in mijn gedrag jegens u van deze regel afgeweken ben, overtuig mij ervan. En hebt gij zelf naar deze regel gehandeld, dan zult gij er niet verbolgen over zijn, dat ik u mijn leerrede ter inzage toezendt; althans niet meer, dan ik was, toen gij uw preek tegen mij gericht en mij daarin voorgesteld hebt als iemand, *die vrijheid geeft tot zondigen*.

Wat mij persoonlijk betreft, ben ik wel geneigd in alle *goed werk* de standaard van mijn broeder Rowland te volgen. Indien wij dan nog verschil hebben, zal het alleen zijn over *woorden* of over de vraag “wie de meeste zal zijn!” En, zo wij om het meesterschap moeten strijden, hoop ik, dat hij en alleen hij zal worden gekroond, *die wettig strijdt*.

Een ding troost mij echter, dat, wanneer alle gerechtshoven in Groot-Brittannië tegen mij een veroordelend vonnis velden, zij mij nimmer zwaarder konden treffen, dan Mozes gedaan heeft, die beide lijf en goederen eiste. Hij beroofde mij niet slechts van mijn rok, maar ook van elk ander deksel, dat ik bezat. Eerst nam

hij mijn mantel van huichelarij, ja, zelfs mijn bed van onder mij weg en ten laatste nam hij ook mijn leven. Want, gelijk Paulus zegt, *”als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven.”*

Tenslotte liet Mozes mij arm, ellendig, jammerlijk, blind en naakt liggen. Dit was alles, wat ik door de Wet kreeg; alhoewel ik in het einde *het doel* verkregen heb.

Ik zal nu zo vrij zijn enige aanmerkingen te maken op de redevoering, welke gij tegen mijn leer hebt uitgesproken en u daarbij aantonen, waarin wij verschillen. Naar ik vertrouw, kan u dit geen ergernis geven, wanneer ik het aan uw oordeel onderwerp, want “de Geest der profeten is de profeten onderworpen” en “die onderwezen wordt in het Woord, dele mee van alle goederen degene, die hem onderwijst.”

Uw tekst was: “Tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij dan der Schriftgeleerden en der Farizeeën, gij zult in het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan”, Matth. 5:20. Wat gij over de tekst gezegd hebt, kan in een zeer klein bestek vervat en met weinig woorden beantwoord worden.

Aanhaling: “Nu durf ik de veronderstelling te doen, dat sommigen van u verwachten, dat ik de volgende uitleg aan deze tekst zal geven, daar de Schriftgeleerden en Farizeeën veel rumoer maakten over gerechtigheid, de hier bedoelde gerechtigheid *de gerechtigheid van Christus is*. Maar dat is de mening van deze tekst niet.

Doet dit u ontstellen? Nee, de tekst heeft geen betrekking op *rechtvaardigmaking*, maar op *heiligmaking*.”

Antwoord: Mij dunkt, dat mijn broeder Rowland hier geheel mis is en dat hij de Zaligmaker Zelf tegenspreekt, Die in deze tekst de noodzakelijkheid aantoont van hetgeen Hij te voren gezegd had.

De Heere had in een voorafgaand vers hen zalig gesproken, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid en gezegd, dat zij zouden verzadigd worden. Hij gaat dan voort met hun te vertel-

len, dat Hij kwam om de Wet te vervullen. Het was dus *Zijn vervullende gehoorzaamheid*, die verzadigen zou hen, *die hongerden en dorstten naar de gerechtigheid*.

En zonder dat Deze *Zijn uitnemende gehoorzaamheid*, welke al de gehoorzaamheid van de Schriftgeleerden en Farizeeën te boven gaat, aan hen werd toegepast, konden zij in geen geval verzadigd worden of in het Koninkrijk der hemelen ingaan.

Dus, mijnheer! het is *gerechtigheid*, die ons *recht* en *aanspraak* op en *heiligmaking*, die ons *geschiktheid* voor het Koninkrijk geeft. *Gerechtigheid* en niet *heiligmaking* wordt in de tekst bedoeld.

Aanhaling: “Er ligt een bedoeling in deze woorden: *Tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij dan der Schriftgeleerden en der Farizeeën, gij zult in het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan*. En dat moet een plechtige bedoeling zijn. En nu wil ik zo stout zijn te zeggen, dat hier de gerechtigheid van Christus gemeld is; en dat, daar de Farizeeën meenden, dat zij gerechtvaardigd zouden worden door uitwendige gerechtigheid van hun eigen maaksel, onze Heere hun te verstaan geeft, dat een mens nimmer in het Koninkrijk der hemelen zal ingaan, zonder door de gerechtigheid van Christus gerechtvaardigd te zijn. Hij zal noch ten hemel gaan, noch in de tijd in het Koninkrijk der genade zijn, noch in de eeuwige heerlijkheid delen, tenzij hij persoonlijk, door de werking des Heiligen Geestes, rechtvaardiger gemaakt is dan een Schriftgeleerde en een Farizeër. En dat niet uitwendig, maar innerlijk en bevindelijk. Dat is de mening van mijn tekst.”

Antwoord: Ik moet bekennen, eerwaarde en waarde heer! dat ik u niet versta. De gemelde gerechtigheid noemt gij hier de gerechtigheid van Christus en te voren hebt gij gezegd, dat in de tekst de gerechtigheid van Christus niet bedoeld werd, enzovoort.

Het is dezelfde rechtvaardigmaking, die de mens in de staat der genade brengt en hem aanspraak op de hemel geeft. “*Het recht* -

vaardige volk, 't welk de getrouwigheden bewaart, zal daar ingaan. Die God rechtvaardigt, die verheerlijkt Hij ook. In de daad van rechtvaardigmaking is heiligmaking ingesloten, beide door het bloed van Christus en door de Geest van God, want zij is er altijd mee gepaard.

Het is de Geest, Die geloof in het hart werkt om te geloven; het is de Geest, Die de verzoening toepast; het is de Geest, Die de gerechtigheid van Christus neemt en die aan ons vertoont en in onze harten openbaart en Die Zijn zielverzadigend getuigenis aflegt van het heerlijke werk. *“Wij zijn gerechtvaardigd in de Naam van de Heere Jezus en door de Geest onzes Gods.”* De rechtvaardigheid des geloofs en het getuigenis des Geestes gaan altijd samen. *“Hij, die gelooft, heeft het getuigenis in zichzelf.”*

Aanhaling: Als Mr. Hart, over wiens gezangen ik spreek, uit zijn graf kon opstaan om zijn lieve, uitverkoren ziel weer in het lichaam te ontvangen, dan ben ik er tot op deze huidige dag toe van verzekerd, dat hij tegen deze dingen, waarin vele mensen van een los en ontuchtig gestel met welgevallen struikelen, het zwaard trekken en op zulk een wijze zwaaien zou, dat het u duidelijk zou worden, dat er geen zwaard zo doeltreffend is, om de zonde tot de grond toe neer te slaan, als het heerlijke zwaard van het Evangelie van vrije genade, door Jezus Christus. Daarom verzoek ik u eenvoudig te zien op de mening van mijn tekst: *“Tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij, dan der Schriftgeleerden en der Farizeeën, gij zult in het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan.”*

Antwoord: Ik begrijp dit niet recht, mijnheer! In de eerste plaats zegt gij, dat de tekst op *heiligmaking* doelt. In de tweede plaats, dat uw tekst een *bedoeling* en wel een *plechtige* bedoeling heeft. In de derde plaats, dat de bedoeling van de tekst is *de inwendige rechtvaardigmaking door de Geest*. En in de vierde plaats, dat er *het zwaard van een vrije-genade-Evangelie* in bedoeld wordt, hetwelk gij verder gaat bevestigen.

Aanhaling: “Niet lang geleden, toen ik over deze tekst gepreekt had, zei ik tot een waardig en goed leraar, dat het mij dikwijls verwonderde, dat de mensen zo onopmerkzaam zijn en daarom niet eens weten, welke de mening van deze tekst is.” “Wel”, zei hij, “ik belijd tot mijn schande, dat ik vóór korte tijd, toen ik uw verklaring van de tekst *“Tenzij uw gerechtigheid”* enzovoort, vernam, nog bedroefd werd bij de veronderstelling, dat ook ik geloven zou, dat het woord gerechtigheid iets anders zou betekenen als wedergeboorte.”

Antwoord: Mijnheer! dit nu is al de uitlegging, die gij van die tekst gegeven hebt. Ook heeft zij mij precies zo duister gelaten als die goede leraar. Ja, wat meer is, ik wil zelfs zo stout zijn om te beweren, dat door deze uw redevoering de Wet op generlei wijze, noch in enige zin bevestigd is. Niet één waarheid is erdoor opgehelderd. Niet één leerstelling, waaraan ik vasthoud, is aangeraakt of weerlegd.

En nu kunt gij mij vrij een Antinomiaan, een duivel, een aanmoediger van de zonde, een kerel, een schavuit of wat ook noemen, want uw tong is uw eigen. Ook kunt gij erop rekenen, dat ik u nimmer zal vervolgen voor geleden schade.

Maar ik verklaar u in de tegenwoordigheid Gods, dat ik voor geen miljoen werelden zou wensen bevonden te worden als een, die alzo optreedt in de Naam van God en die zozeer *de raad verduistert met woorden zonder wetenschap*.

Aanhaling: “Als u een mens een vrijbrief gaf, om zonde te begaan, zou het vreselijke daarvan u niet ontroeren?”

Antwoord: Ja, mijnheer! dit zou voldoende zijn, om iemand met verschrikking te vervullen.

Als ik in een gemeente had opgetreden, zoals gij gedaan hebt en ook zulke beledigende gezegden had uitgebraakt tegen een dienstknecht Gods, omtrent wie ik in mijn consciëntie overtuigd was, dat hij mij in bevinding, kracht, kennis, stichting en conversatie te boven ging, dan zou ik inderdaad gemeend heb-

ben, dat ik een vrijbrief om te zondigen gegeven had onder getuigen. Want in het vijfde hoofdstuk van het Evangelie van Mattheüs wordt dit genoemd: “De geboden ontbinden en de mensen alsoo leren.” Het is *een broeder haten zonder oorzaak*, hetwelk *een doodslag* is. Christus zegt, dat de man, die aldus de rechtvaardige verwerpt, *strafbaar is door het helse vuur*. En ik geef u te oordelen, wie de man is, die deze dingen doet!

Ik heb nu reeds bijna negentien jaar het predikambt bediend en gij kunt mij wegens mijn leer of mijn leven geen kwaad ten laste leggen; ook kunt gij niet één leerstelling, die ik belijd op schriftuurlijke gronden weerleggen, al preekt of schrijft gij nog duizend jaar. Daarbij ben ik gedurende de ganse tijd van mijn Evangeliebediening nooit zover van God verlaten geweest, dat ik zulk een ongerijmde preek geleverd heb, als de uwe is. Wanneer gij uw voordeel wilt afleggen en mijn beweren bestrijden, dan neem ik aan, om in uw tegenwoordigheid te bewijzen, dat er in uw hele preek niet één bladzijde is, welke met het Woord Gods overeenkomt.

Aanhaling: “Denkt gij niet, dat die man als een van de duivel gezonden leraar preekt, die de mensen leert, dat zij de geboden Gods mogen overtreden; die niet alleen zelf Gods geboden overtreedt, maar ook de mensen onderwijst hetzelfde te doen?”

Antwoord: Ziedaar beschuldigingen, waarvoor ik de beschuldiger uitdaag het bewijs te leveren; namelijk de brave man, die de Wet houdt en de mensen bedreigt *met vervolging voor een schot - schrift!*

Wie zou zulk een karakter en zulk een leer verdedigen en zulk een valse beschuldiger willen bewijzen, dat hij waarlijk is, wat hij betoont te zijn? Zijn beschuldiging is een zwaardere, dan die tegen Paulus ingebracht werd. De beschuldigers van Paulus riepen: “*Wij hebben dezen man bevonden te zijn een pest en een, die oproer verwekt onder al de Joden door de ganse wereld en een oppersten voorstander van de secte der Nazaréenen. Die ook gepoogd heeft de tempel te ontheiligen; welke wij ook gegrepen heb -*

ben (alias: vervolgd voor een schotschrift) *en naar onze Wet hebben willen oordelen. Maar Lysias, de overste, daar over komen - de, heeft hem met groot geweld uit onze handen weggebracht*”, Hand. 24:5-7.

Maar gij gaat voort!

Aanhaling: “Wij hebben geen drijfveer voor oprecht berouw, dan onder een besef van onze zonden en onder een gevoel, dat onze zonden afschuwelijk, verfoeilijk en verdoemelijk zijn. Dan eerst zal een mens oprecht berouw hebben.”

Antwoord: Oprecht berouw, mijnheer! is niet uit de *wil* des mans, noch uit de *wil* des vleses, maar uit God. Judas gevoelde, dat zijn zonden *verfoeilijk* en *verdoemelijk* waren en hij heeft *berouw* gehad en verhing zich.

Oprecht berouw is een geschenk des Vaders en een gift des Zoons en wordt gewrocht door de Geest onder de toepassing van vergevende liefde. Het beschouwt met innig leedwezen de langdurige verdraagzaamheid Gods, die tot bekering leidt. Vergeving moet verzegeld worden. De liefde moet gevoeld worden. God moet Zich als bevredigd openbaren. En de hoop moet in de zondaar levend worden vóór er enig evangelisch berouw, hetwelk ter bekering nodig is, kan plaatsgrijpen.

Wanneer God aan Job verscheen, om zijn gevangenschap te wenden, verfoeide hij zich en had oprecht berouw. Wanneer God Efraïm bekeerde en hem Zijn dierbare zoon noemde, had Efraïm dit berouw. En toen de verloren zoon de kus, de ring en het kleed ontving, had ook hij dit berouw. Tot een oprecht berouw wordt de mens niet gedreven door een besef van zonden, maar hij wordt ertoe getrokken door een besef van vergeving.

Waar 's mensen ellende en Gods barmhartigheid elkaar in de ziel ontmoeten en waar het aan zichzelf wanhopende kind en de liefdevolle vader te samen komen, daar is waar berouw.

Aanhaling: “Wanneer God onze harten gereinigd heeft door Zijn Heilige Geest, dan zullen wij een afkeer gevoelen van die zonden, die ons lichtelijk omringen; ja, hoe nader zij ons zijn, hoe meer wij dezelve zullen verafschuwen.”

Antwoord: Mijnheer! welk bewijs geeft gij, dat deze leer door u in beoefening wordt gebracht? Is uw gaan naar Greenwich, Uxbridge, Bristol, enzovoort, is uw waarschuwing aan het volk, dat gij geen voet meer op hun preekstoel zult zetten, als zij er mij ooit op mochten toelaten, is dat het werk doen van een vreedzaam man? Of is dit verfoeilijke boosheid?

Liggen nijd, haat en boosheid tegen mij en dat zonder oorzaak, niet nabij u? Kan het uitbraken van de laagste namen, welke gij aan mijn adres gericht hebt enig bewijs zijn van het innerlijk verfoeien van het kwaad? Of kan een redevoering als de uwe een voortbrengsel van goddelijke verlichting genoemd worden?

Aanhaling: “Ik geloof, dat onze Heere veel preekte over heiligheid en het was ook geen preek van het Evangelie, toen Hij zei: *“Meent niet, dat Ik gekomen ben, om de Wet of de profeten te ontbinden.”* Niemand zal ertoe komen, om zulks te doen, als de duivel.

Antwoord: Ik denk niet, dat de duivel ernaar verlangt, dat de Wet, welke God de mensen gegeven heeft, ontbonden wordt, al ware dit ook zijn macht. Want was er in het paradijs geen Wet geweest, de satan kon onze voorouders niet verzocht hebben, om die te overtreden. Immers waar geen Wet is, kan ook geen overtreding zijn.

Hij nam een voordeel uit de Wet, om tot het verbreken derzelve te verzoeken, op welke verbreking zonde en satan zijn ingekomen, om bezit te nemen van de ongehoorzame. En sedert die tijd hebben deze altijd in de kinderen der ongehoorzaamheid gewerkt.

Het is de Wet, mijnheer! die de zondaar aan de Rechter overlevert en de Rechter levert hem over aan de gerechtsdienaar,

opdat deze hem in de gevangenis zou werpen. De gerechtsdienaar zou geen gevangene hebben, om zijn woede aan te koelen, indien er geen Wet was, om de zondaar te vervloeken. Satan is niet tegen zichzelf verdeeld.

De predikers, die Paulus' Evangelie tegenstonden met de besnijdenis en de Wet van Mozes, worden uitdrukkelijk *dienaars des satans, die zich veranderd hadden*, genoemd, 2 Kor. 11:14, 15.

De Galaten, die Christus hun rug toekeerden, om met het vlees te voleindigen worden verklaard *betoverd* te zijn. En wij weten, dat alle toverij van de satan komt. Alle zondaren, die deze *handeldrijvende gerechtigheid* ooit in haar ellendig hol gekregen heeft, zijn onder de Wet gestorven. Doch alle *slaven*, die de satan ooit verloren heeft, zijn vrijgemaakt van de Wet en van de zonde en hel verlost door de in het eeuwig Evangelie geopenbaarde genade Gods.

Gij zegt: "De Zaligmaker preekte veel over heiligheid."

De Zaligmaker sprak de zegen der rechtvaardigheid uit over Zijn uitverkoren volgelingen, hetwelk hen ontheven en ontslagen heeft *van alle straf* der zonden. "*Gijlieden zijt nu rein, om het woord, dat Ik tot u gesproken heb.*" Hij maakte hun bekend, dat Hij hen zou reinigen van alle toekomstige besmetting door Zijn bloed en Geest. Dit beduidde Hij hun door *de wassing der voeten*.

Hij beloofde hun de zending van de Heilige Geest, om altijd bij hen te blijven. Ook gelastte Hij hen, om altijd in Hem te blijven, als de rank in de wijnstok, hen verzekerende, dat zulke zielen veel vrucht zouden dragen, terwijl zij zonder Hem niets konden doen.

Maar de heiligheid, welke gij in uw preek verkondigd hebt, heeft hiermee weinig of niets gemeen. Laat ons maar eens zien, wat gij ervan zegt.

Aanhaling: "Indien gij niet achter uw toonbank kunt staan zonder de invloed des Heiligen Geestes, staat daar dan niet langer. Indien gij uw voedsel niet kunt nuttigen met een zuiver oogmerk, om God te verheerlijken, zo wilt liever van honger sterven

dan voedsel nemen. Indien gij niet op uw bed ter ruste kunt neerliggen met een begeerte, dat gij door uw rust gesterkt moogt wezen, om God te dienen, rust dan niet meer.”

Antwoord: Indien niemand als zulke personen, die hier beschreven zijn, achter de toonbank mochten staan, al de winkeliers in de gehele wereld zouden met hun allen niet in staat zijn om de inwoners van Londen te bedienen, al ware het ook, dat ieder inwoner slechts één artikel per week nodig had. En mochten alleen zulke personen, als gij beschreven hebt, eten, de wereld zou binnen zes weken schier geen inwoners meer hebben. Van alle zelfmoord en alle eigenwillige mortificatie, goede Heere! verlos ons!

Aanhaling: “Hoewel een mens zich in zijn vleselijke en onbekeerde staat moeilijk zal kunnen bewaren voor toorn, toch kan hij zich gemakkelijk onthouden van doodslag.”

Antwoord: Hoe gemakkelijk een mens zich kan onthouden van doodslag, blijkt klaar uit de geschiedenis van Hazaël. Elisa zei tot hem, dat hij de jonge kinderen verpletteren en hun zwangere vrouwen opensnijden zou. En hij antwoordde: “Maar is uw knecht een hond, dat hij deze grote zaak doen zou?” En zie, de volgende dag versmoorde hij zijn eigen vorst, terwijl hij spoedig daarna het bloedig tafereel voltooide, 2 Kon. 8. Dat de mens zichzelf moet bewaren is een armzalige leer. Die God bewaart, zijn beter bewaard.

Aanhaling: “De mens, al is hij ook nog zo snood, kan zichzelf bewaren voor uitwendige daden en over het algemeen doet hij dat ook, uit vrees voor de gevolgen, die eraan verbonden zijn. Een diefachtig mens, bijvoorbeeld, kan zich onthouden van diefstal uit vrees voor straf. Ook kan men zich onthouden van vele uitwendige geweldenarijen.”

Antwoord: “Mijnheer! deze leer heeft een strekking om de mensen af te houden van Hem, Die Jezus genaamd wordt, omdat Hij Zijn volk zalig maakt van hun zonden. De Heilige Schrift zegt, *dat de sterkgewapende zijn hof bewaart en dat de duivel de zondaars gevangen leidt naar zijn wil.* Indien dit zo is, waar is dan des zondaars macht om zichzelf te bewaren, wanneer God hem loslaat? Wij hebben inderdaad toch weinig ledige gevangenen, weinig zittingen van het gerechtshof, waarin geen doodvonnis uitgesproken wordt, weinig dagen van executie, waarin niet iemand opgehangen wordt om de waarheid van deze uw leer te staven.

“Indien de Heere de stad niet bewaart, tevergeefs waakt de wachter.” Wanneer God hem niet weerhoudt, loopt de zondaar tot het kwade. De vrees voor het helse vuur is niet genoegzaam, om hem af te schrikken, veel minder de vrees voor de galg.

Aanhaling: “Een mens kan een gift op de lijst schrijven ten behoeve van zijn vergadering en naar die vergadering toegaan. Hij kan zijn tienden betalen en zijn kerk bezoeken. Hij kan naar een winkel gaan en zijn schuld betalen, enzovoort.”

Antwoord: Ik ga met deze beweringen van mijn vriend Rowland niet mee. De voorzienigheid moet in dit alles zijn hand hebben. Zal een man een gift op de lijst schrijven voor een vergadering, dan moet God hem daarvoor geld en genegenheid geven. Het goud en het zilver zijn des Heeren, zowel als een hart om goed te doen. Een mens kan geen tienden betalen, tenzij God hem in staat stelt een hoeve te pachten en tenzij Hij hem een goede oogst en een goede markt geeft.

En indien hij zijn schulden zal kunnen betalen, moet Gods voorzienigheid hem daartoe in staat stellen. Want Mozes zegt, *dat het God is, Die hem kracht geeft, om vermogen te verkrijgen.* Lees Deuteronomium 8.

Aanhaling: “Tegen één preek over rechtvaardigmaking hoop ik er een half dozijn te doen over heiligmaking.”

Antwoord: Mijnheer! al preekte gij over deze stof ook twaalf dozijn keren en gij waart er niet duidelijker in, dan gij in deze geweest zijt, dan nog zou geen levende ziel uw bedoeling vatten. Wanneer er geen onderscheiden geluiden waren, zou men niet kunnen zeggen of er op de fluit of op de harp gespeeld werd. Iemand kan evengoed over multiplicatie als over mortificatie preken, wanneer hij ons geen verklaring van de betekenis van die woorden geeft.

Wat ik tot hiertoe aangehaald heb, is zo ongeveer alles, wat door u uit de tekst gehaald is. De andere gedeelten van uw leerrede kunnen nauwelijks het afschrijven verdragen. Bijvoorbeeld, het slaan op een leeg suikervat, hetwelk een zeldzaam mooi geluid geeft; het zenden van een zindelijk mens in een varkenshok; de behendigheid van die kaartspeler in de ogen van vriend Rowland; die man, welke in zulk een aangename gestalte verkeerde, dat hij dronken in de vergadering viel (ik heb dit opgevat als een zijdelingse streek op de vertroosting van het Evangelie), enzovoort.

Dit zijn dingen, die het daglicht niet lijden kunnen en welke ik alleen aanroer, opdat mijn vriend Rowland zou kunnen merken, dat ik ten opzichte van zijn dwaasheid minder hard ben geweest, dan hij omtrent mijn karakter geweest is.

Evenwel wanneer hij voortgaat met zijn valse beschuldigingen en zijn vuile laster te verbreiden, zal ik niet kunnen nalaten al die dingen nog eens onder het ontledmes te nemen en aan het licht te brengen. Want *die openlijk zondigt, moet in de tegenwoordigheid van allen bestraft worden, opdat ook de anderen vreeze mogen hebben.*

Voorts vraag ik of de boven aangehaalde staaltjes *gezonde en onverwerpelijke woorden* genoemd kunnen worden. Of dat dit is *spreken als de woorden Gods* of *doende het werk van een evangelist!*

Immers in het geheel niet! Trouwens ik denk, dat vriend Rowland zich hiervan zelf bewust is geweest. Hoe zou hij mij anders hebben kunnen bedreigen met een gerechtelijke vervolging voor een schotschrift, wanneer hij bij zichzelf niet overtuigd

was, dat hetgeen hij in het verborgene zei het daglicht niet verdragen kon?

Om te besluiten, vriend Rowland! wanneer het op de een of andere tijd nog eens gebeuren mocht, dat gij uit een straat of steeg komende weer eens onverwachts uw oog op mij sloeg, evenals het eens gebeurde bij de St. Paulus kerk, dan moet gij niet weer zo verschrikt opspringen en hard weglopen, zoals gij toen deed.

Vlied nooit, mijnheer! waar geen vervolger is. Tot op dit ogenblik heb ik nog geen kennis van de weg, die gij bewandelt en gij kunt ervan verzekerd zijn, zolang dit het geval is, ik nimmer een volgeling van u zal worden. *“De wijsheid des kloekzinnigen is zijn weg te verstaan.”*

Dat gij minder peper en meer zuiverheid, minder hitte en meer heiligheid zou vertonen. Dat gij meer goede werken zou verrichten en er minder over praten. Dat gij uw theespraatjes zou verwisselen voor hemelse tijdingen en uw oudwijfse fabelen voor evangelische leringen. Dat gij de bazuin van het Evangelie meer en uw eigen bazuin wat minder zou blazen. Dit is de wens en bede van hem, die u vrijwillig vergeeft alles, wat er gepasseerd is en met geduld hoopt op te nemen alles, wat nog te komen staat.

W. Huntington ss

7. EEN WOORD AAN DE LEZER

Christelijke lezer!

Hier wordt u een nieuwe verhandeling aangeboden over een oud onderwerp, hetwelk, naar ik geloof, altijd de twist van Sion zal zijn, zolang vrij geboren zonen en dienstbare kinderen tezamen zullen zijn.

Die twist begon al tusschen Kaïn en Abel, vertoonde zich in Noachs huisgezin, tussen Hagar en Sara, tussen Ismaël en Izaäk, tussen Ezau en Jakob, tussen de Joodse Schriftgeleerden en de apostelen. En zij zal eindigen wanneer *de lamp der Wet, Spr. 6:23*, de dwaze maagden geen olie meer verschaft en de fakkel des heils zal branden tot in eeuwigheid in de harten der wijzen.

Indien mijn lezer een van Paulus' levende brieven is, bekend en gelezen van alle mensen, op wiens vlesen tafelen des harten de Geest des levenden Gods geschreven heeft de Wet des geloofs, Rom. 3:27, die der waarheid, Mal. 2:6, die der liefde, Rom. 13:10 en die der vrijheid, Jak. 1:25, dan zal hij bij zalige ondervinding weten, wat Paulus bedoelt met het *te niet gedaan worden der Wet, 2 Kor. 3:13*.

Hij zal de gezegende uitwerking ervan bij bevinding gevoeld en genoten hebben, wanneer hij ervaren mocht, dat geopenbaarde toorn, vleselijke vijandschap, wettische dienstbaarheid, slaafse vrees, vreze der verdoemenis, een reeks van kwellingen, het knellende juk des gebods en het verschrikkende vonnis van zijn hart zijn weggenomen, uitgewist door de verzoening van de Zaligmaker en van zijn ziel verbannen door de wonderlijke bewerkingen van de Geest der liefde, *welke alle vrees buiten drijft en die de vervulling der Wet is*.

Zulk een ziel, die eens besloten was door ongeloof, doch nu verwijd is door de Geest der vrijheid, zal het juk van de Zaligmaker

waarderen en de mening van de apostel verstaan. Maar ook niemand anders.

Zulk een ziel is bevrijd van de verdoemende kracht van de Wet der zonde en van de straffende kracht van de Wet des doods.

“Want de zonde zal over u niet heersen; want gij zijt niet onder de Wet, maar onder de genade”, Rom. 6:14.

Nochtans, wij, die onder de Wet geboren en besloten zijn en aan een wettische manier van werken om te leven gewend waren, wij blijven geneigd deze weg in te slaan, wanneer wij ons aandeel in Christus uit het oog verliezen. Hiervan is satan zich bewust. Daarom heeft hij ook eeuw in, eeuw uit de wereld voorzien van en de kerk verpest door leraars, die het Evangelie beschimpen en op de Wet roemen. Die het Evangelie lasteren als een leer, die tot losbandigheid leidt en de werken der Wet verheffen tot een grond van volmaakte heiligheid.

Het is hun werk de onvasten te verleiden, de onbedachtzamen te verstrikken, de eenvoudigen te bedriegen en tot de Wet terug te roepen, *degenen, die op de weg voorbijgaan, die hun paden recht maken.*

Ik voor mij heb nog nooit een kind van God gekend, dat zo vast in zijn vrijheid stond, dat het nooit een tweede uitstapje naar Horeb maakte. Laat een eenvoudig christen, in zijn eerste liefde of in de zoetste vrijheid staande, slechts gedurende één maand zijn oor lenen aan een wettische redenaar van veel schriftkennis, gaven, bekwaamheden en vurige ijver. Hij zal ondervinden, dat hij met ijver vervuld wordt.

Spoedig daarop zal er een vals vertrouwen in zijn hart ontspruiten en een staan in menselijke wijsheid, hetwelk hem tot een vurige ijver aanprikken zal.

Dan zal hij in eigen kracht gaan werken, waarvan hoogmoed en zelfgenoegzaamheid het gevolg zullen zijn.

Daardoor wordt de Geest bedroefd en houdt op als een Vertruster in hem te werken. En ofschoon nauwheid van het hart daaruit voortvloeit en gevoelige dienstbaarheid daarop volgt, toch kan het zijn, dat de arme ziel gedurende al die tijd onbekend met de oorzaak daarvan blijft, zodat het zelfs niet in haar

opkomt de persoon, die haar zijn wettische banden meedeelde, daarvan te verdenken.

De Wet gaat gepaard met dienstbaarheid en wij hebben een neiging om naar die kant over te hellen. Maar de gevolgen ervan zijn: een benauwde geest, een somber gelaat, brandende jaloersheid, inwendige gramschap en haat tegen de gelukzaligheid van hen, die in de eenvoudigheid van Christus nederig aan Zijn voeten en in een verkwikkelijke vereniging met Hem blijven.

Een jong christen, die pas uit de dop gekomen is, zal deze bevoorrechte personen niet vertrouwen, want deze waant vaak wijzer te zijn dan de oude.

De uitzinnige Galaten meenden op dit punt wijzer te zijn dan Paulus, die een oud man was. Doch het is tien tegen een, of ook de jonge zal het met mij eens zijn, eer hij twintig jaar op de school van Christus geweest is.

Opdat mijn lezer niet geblinddoekt, in verwarring gebracht en misleid zou worden door iedereen, die op de preekstoel het woord heiligmaking gebruikt, zal ik trachten nog enkele wenken daarover ten beste te geven.

Wanneer God bepaalde, dat de zevende dag een rustdag voor Zijn schepselen zou zijn en Hij deze dag voor Zijn dienst bestemde, wordt dit genoemd *dezelve te heiligen*. “*En God zegende de zevende dag en heiligde denzelve*”, Gen. 2:3.

Als God de eerstgeborenen van Israël, zowel van mensen als van beesten, voor Zich nam, toen Hij de eerstgeborenen van de Egyptenaars sloeg en wanneer Hij daarna voor de eerstgeborenen van Israël de Levieten in Zijn dienst nam, wordt dit genoemd *hen te heiligen*. “*Want alle eerstgeborene onder de kinderen Israëls is Mijn, onder de mensen en onder de beesten; ten dage dat Ik alle eerstgeborenen in Egypteland sloeg, heb Ik dezelve Mij geheiligd; en Ik heb de Levieten genomen voor alle eerstgeborenen onder de kinderen Israëls*”, Num. 8:17, 18.

De bovengemelde rustdag beduidde de dag van het Evangelie, in welke de gelovige rust van de goddeloze opstand en oorlog met zijn Maker, van wettische arbeid voor het leven en van de ondragelijke last der zonde. Zowel als deze de eeuwige rust van de

inwonende zonde beduidde, welke in de hemel zal genoten worden. *“Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven.”*

“Wij, die geloven, gaan in de rust.” En Paulus zegt, ten opzichte van de hemelse heerlijkheid: *“Er blijft dan een rust over voor het volk Gods”*, Hebr. 4:9.

Het heiligen van de eerstgeborenen van de beesten was een afschaduwing van het grote Offer van Christus, Die *“de Eerst - geborene van alle schepselen is; opdat Hij in allen de Eerste zou zijn.”* De eerstgeborenen in Israël werden een type van Gods uitverkorenen genoemd. *“De eerstgeborenen, wier namen in de hemelen opgeschreven zijn.”* Dat deze verwisseld werden voor de Leviëten, geschiedde om aan te tonen, dat elke gelovige, hetzij Jood of heiden, in de dagen van Christus een priester of Leviëter zou zijn, Jes. 66:21.

Ja, de gehele Kerk zou alsdan zijn, *“een koninklijk priesterdom”*, 1 Petr. 2:9, *“Gode gemaakt tot koningen en priesters”*, Openb. 1:6, *“om geestelijke offeranden op te offeren”*, 1 Petr. 2:5.

Ook bestond *het heiligen* onder de Wet in onthouding van vrouwen, wassing van het vlees, hetwelk de wedergeboorte en de vernieuwing door de Heilige Geest beduidde en het offeren van een offer voor de zonde, hetwelk zag op de offerande van Christus. Terwijl het wassen van de klederen een type was van het reine, linnen gewaad des lofs, der nederigheid en der toegerekende gerechtigheid van Christus, waarin de gelovigen tot de Genadestoel of het Verzoendeksel zouden naderen, om God te dienen, zowel in hun eenzame afzondering als in hun gezin en het huis Gods.

De *onthouding van vrouwen* betekent, dat de wettige omhelzingen van een vrouw in haar eigen plaats zouden gehouden worden, dat de vrouw met een gematigde en niet met een ongeregelde liefde zou bemind worden, wanneer de ziel aan Christus verloofd was. Ja, dat in dit geval van vrouw en alles afstand moest gedaan worden, wanneer de verering, de dienst en de zaak van God het mochten vereisen. *“Die vrouw of kinderen lief - heeft boven Mij, is Mijns niet waardig.”* Hij, die zei: *“Ik heb een*

vrouw getrouwd en daarom kan ik niet komen”, werd van het avondmaal buitengesloten.

De heiligmaking, welke ons betreft, is in de hoogste zin die daad Gods, waardoor Hij ons te voren verordineerd heeft tot aanne-
ming tot kinderen door Jezus Christus. Onze uitverkiezing in Hem, onze verlossing door Hem en onze geschiktmaking voor de heerlijkheid door de Geest van Hem, was alles volmaakt in het verborgen voornemen Gods en was dus even onfeilbaar als Zijn wil, waardoor het volbracht zou worden.

Op die grond wordt er ook van ons getuigd, dat wij zijn *gehei-
ligd* door God de Vader, in Zijn voornemen door Jezus Christus *bewaard* en door God in Hem uitverkoren en geroepen tot de gemeenschap van Christus als ons Verbondshoofd, gelijk ge-
schreven is: *“Aan de geroepenen, die door God de Vader geheiligd
zijn en door Jezus Christus bewaard”*, Judas vers 1.

Dit waren de vogels en de viervoetige en kruipende dieren in het laken van Petrus, welke hij weigerde te slachten en te eten, de-
zelfde gemene en onreine dingen noemende, eer de stem tot hem
sprak: *“Wat God gereinigt heeft, zult gij niet gemeen maken.”*

Maar de heiligmaking heeft ook haar grond in de dood van Christus, Die de strafschuld van onze zonden uitwiste, de Wet verheerlijkte en de beledigde Majesteit des hemels bevredigde. In Wiens dood God het ganse verborgen Lichaam van Christus aanzag als verlost en gereinigt in Zijn Hoofd, Hetwelk één is met de uitverkorenen en *“Die met één offerande in eeuwigheid
volmaakt heeft, degenen die geheiligd worden”*, Hebr. 10:14. Dit was naar de voorbepaalde raad, het voornemen en de wil van God, in welke wil wij geheiligd zijn door de offerande des lichaams van Jezus Christus, eenmaal geschied, Hebr. 10:10.

Eindelijk is de heiligmaking ook een gewrocht werk van de Heilige Geest, Die de wil onderwerpt, het gemoed vernieuwt, het verstand verlicht en de liefde Gods in het hart uitstort. *“Opdat de offerande der heidenen aangenaam worde, geheiligd
door de Heilige Geest”*, Rom. 15:16. Dit alles is gewild en bepaald door de verborgen raad Gods, gelijk geschreven is: *“Want, dit is
de wil Gods, uw heiligmaking”*, 1 Thess. 4:3.

Het leven, handelen en wandelen van een begenadigde ziel, gelijk het een voorwerp van Gods verkiezing en gekochte door het bloed van de Zaligmaker betaamt, betonende daardoor te zijn een levende tempel des Heiligen Geestes, een verlost onder de mensen, een afgezonderde door de Heilige Geest en een voorverordineerde voor de hemel, wordt genoemd *in heiligma - king te wandelen*. “*Dat een iegelijk van u wete zijn vat te bezitten in heiligmaking en eer*”, 1 Thess. 4:4.

Dit komt mij voor een korte en schriftuurlijke beschrijving van de *heiligmaking* te zijn, voor zover ik het versta. Maar wat de heiligmaking betreft, die de meeste mensen in onze dagen verkondigen, ik weet evenmin, wat zij ermee bedoelen, als zij die haar preken.

Ten laatste nog dit: Gij zult bemerken, lezer! dat de inleiding tot de volgende preek nieuw is en niet door mij is bijgebracht, toen ik haar gepreikt heb. Door enige teksten, die tegen mij verhandeld zijn, ben ik verplicht geweest aldus te handelen. In de wijze van voorstelling is ook verschil met de preek, die ik gehouden heb. Doch de hoofdinhoud is nagenoeg dezelfde. Dat gij haar zonder vooroordeel lezen mag en uit het lezen nut trekken, is de wens van

Uw dienstwillige dienaar in de Heere Jezus Christus,

W. Huntington ss

8. DE ZEDELIJKE WET NIET BELEDIGD DOOR HET EEUWIG EVANGELIE (2)

Mattheüs 5 : 17-20

“Meent niet, dat Ik gekomen ben, om de Wet of de profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen, om die te ontbinden, maar te vervullen. Want voorwaar zegt Ik u: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota noch één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied. Zo wie dan een van deze minste geboden zal ontbonden en de mensen also zal geleerd hebben, die zal de minste genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen; maar zo wie dezelve zal gedaan en geleerd hebben, die zal groot genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen. Want Ik zeg u: Tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij, dan der Schriftgeleerden en der Farizeeën, dat gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan”, Joh. 5:17-20.

Deze tekst is door een zeker Evangeliedienaar niet minder dan driemaal behandeld of liever mishandeld, teneinde mij, uw geringe dienaar, de kop in te drukken.

Toen ik uit Greenwich Tabernacle weggezonden was, hetgeen bewerkt was door bovengenoemde heer en andere heilige mannen, die weigerden gebruik te maken van een preekstoel, welke door een uitverkoren zondaar bezoedeld was, heb ik een plaats geopend te Deptford.

De voorgenoemde man heeft echter het volk tijdig gewaarschuwd en tot hen gezegd, dat zij eerst het vijfde hoofdstuk van Mattheüs eens moesten lezen, eer zij mij gingen horen. “Wat! Zouden zij dan allen zonder hersenen geweest zijn, vóór dat hij kwam?”

Spoedig, nadat ik de plaats te Deptford geopend had, zou ik op een woensdagavond voorgaan. Door enkele vrienden werd ik

onderricht, dat gemelde persoon voornemens was om diezelfde avond in een aangrenzende vergaderplaats mij en mijn leer te bestrijden. Dit is ook geschied.

De bestrijding van mijn leer werd daarbij gehaald uit het laatste vers van mijn tekst. Daarna is dezelfde tekst nog eens verhandeld te Hammersmith, zodat, als men dit alles tezamen neemt, het antinomianisme, zoals het Evangelie genoemd wordt, wel een dodelijke slag ontvangen heeft! Daarom is het noodzakelijk, dat wij die tekst eens onderzoeken, daarbij rekening houdende met hetgeen hij tegen onze leer inbrengt en mijn antinomianisme door druk openbaar te maken.

In het begin van dit hoofdstuk lezen wij, dat de Zaligmaker een zekere berg beklimt en dat Zijn discipelen Hem volgen en *“nedergezeten zijnde, opende Hij Zijn mond en leerde hen.”* Dit zinspeelt op de twee bergen Ebal en Gerizim. Zes stammen Israëls zouden staan op de berg Ebal over de vloek en zes op de berg Gerizim over de zegen, Deut. 27:12.

En wanneer zij alzo zouden gedaan hebben, zouden zij de zegen uitspreken op de berg Gerizim en de vloek op de berg Ebal, Deut. 11:29. Deze twee bergen moesten de berg Sinaï en de berg Sion voorstellen. De naam Ebal betekent *een verzameling van hoge ouderdom* of *een menigte, die verstrooit* en stelt dus zeer bekwapelijk de dienstbare kinderen, die in het vlees zijn, voor als bijeenvergaderd en vast staande in de oude Adam en onder het juk van Mozes. En welke ten laatste allen zullen verstrooid en als door een vloed weggevoerd worden.

De naam Gerizim zegt zoveel als *doorboorders* of *houwers* en stelt geschiktelijk de uitverkorenen in vereniging met de Zaligmaker voor, in Wiens kracht hun woorden zijn als steken van een zwaard en zij zijn des Heeren houthouwers, Zijn voorhamer en Zijn krijgswapenen, Jes. 51:20.

Alzo zijn hier in geestelijke zin de eerste Adam en zijn geslacht en de tweede Adam en Zijn geslacht, of de kinderen des vleses en de kinderen Gods tegenover elkaar gesteld, of met andere woorden: de dienstbare en de vrije. Hagar is in tegenbeeld de berg Sinaï in Arabië en komt overeen met Jeruzalem, dat nu is

en dienstbaar is met haar kinderen; doch het hemelse Jeruzalem is vrij en onzer aller moeder.

Paulus verbindt de vloek aan de berg Sinaï, zeggende: “Want zovelen als er uit de werken der Wet zijn, die zijn onder de vloek.” En David verbindt de zegen aan de berg Sion, zeggende: “Op de berg Sion gebiedt de Heere de zegen en het leven tot in eeuwigheid.”

Zinspelende op Gerizim, beklimt de Zaligmaker deze berg. En Zijn kleine Kerk, welke Hij juist gesticht heeft en welke tot het einde der wereld staan zal, met Zich genomen hebbende, opent Hij Zijn mond en spreekt de zegeningen van het Evangelie over haar uit. Om ons te verzekeren, dat Zijn kleine Kerk de berg Sion was, noemt Hij haar “een stad op een berg, die niet verborgen kan blijven.”

De stad is Sion, de stad des groten Konings, maar ook de berg is Sion, de berg van Gods heiligheid. De stad, de berg en de Kerk zijn derhalve een en dezelfde zaak.

Op deze berg voert Christus het gebod van Zijn Vader uit. Hij spreekt de zegen uit, gelijk Hem bevolen was, want “op de berg Sion gebiedt de Heere de zegen.” De Vader had Zijn Koning gezalfd over de berg Zijner heiligheid, om die zegen uit te delen. De berg van Calvaria zou al de zegeningen van stervende Liefde aan de berg Sion meedelen en het zwangere Sion zou haar heuvelen aan alle kanten uitbreiden, terwijl de bergen de volken vrede zouden dragen, ook de heuvelen met gerechtigheid. “*Is er een handvol koren in het land op de hoogte der bergen, de vrucht daarvan zal ruisen als de Libanon*”, Ps. 72:16.

Hier is de eerste vervulling van die profetie; hier is Christus, de eerste handvol Koren, de Eersteling. En hier is Zijn kleine Kerk, als “de eerstelingen Zijner schepselen.” Evenals de cederen van Libanon, door de wind geschud wordende, hun pijnappelen verspreiden en hun zaad uitstrooien, waardoor duizenden van jonge planten, onder de zegen der voorzienigheid, zonder menselijke arbeid uitspruiten, alzo is door dit handvol koren en de vrucht daarvan, geschud zijnde door de Mozaïsche bedeling en verstrooid door vervolging, het woord des eeuwigen levens,

onder de sterke vlagen des Heiligen Geestes, door de wereld verspreid, terwijl talrijke jonge planten der gerechtigheid uitgesproten zijn, als “de planting van Gods rechterhand, opdat Hij verheerlijkt werd.”

De Zaligmaker beschrijft zorgvuldig de toestand en de inwendige staat van de begenadigde zielen, over welke Zijn zegeningen worden uitgesproken. Geen in het wild geschoten pijlen vliegen van Zijn boog. Zo ook wordt door Zijn helden, de helden Israëls, geen onzeker geschut uit Zijn oorlogskoker genomen of afgeschoten, want zij kampen niet als in de lucht slaande.

Hij toont eerst het kwaad aan en giet dan de olie in de wonden. *“Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen.”* Ware geestelijke armoede bestaat daarin, dat iemand gevoelig is gemaakt onder de overtuigende werkingen van de Heilige Geest der kracht, waardoor hij ziet, dat hij verstoken is van alle ware rijkdommen, geen gerechtigheid bezit om ermee voor God te verschijnen, maar integendeel ellendig en ganselijk naakt is en blootgesteld aan toorn, schande en eeuwige verachting, tenzij goddelijke genade tussenbeide komt.

Hij is vijfhonderd penningen schuldig en heeft niets om te betalen. Hij is gehoorzaamheid verschuldigd aan de Wet, maar bezit hart noch bekwaamheid om die te volbrengen. Hij voelt de pijn van de geestelijke hongersnood en moet gebrek lijden. Hij kan zijn buik niet meer vullen met kaf en het brood des levens is nog niet voor hem gebroken. Hij voelt zijn behoefte aan dit brood en door ervan te horen spreken, wordt zijn trek ernaar opgewekt: *“Hoevele huurlingen mijns vaders hebben overvloed van brood en ik verga van honger?”*

Hij heeft nog geen hand des geloofs gekregen om er zich mee te voeden, daarom kan hij Christus niet ontvangen. Hij kan het woord niet met geloof mengen, daarom kan hij zich niet één belofte toepassen. En daar zijn geloof niet sterk genoeg is om zijn gebeden te vergezellen, ontvangt hij geen vertroosting. Hij kwijnt weg omdat hij niet geloven kan.

Zulk een arme ziel heeft geen zekere woonplaats. In het vlees kan zij geen vertrouwen stellen vanwege de plaag van haar hart,

noch in haar beenderen enige rust vinden vanwege haar zonden. Ook kan zij geen schuilplaats voor haar ziel zien in de kloveder Steenrots. Zij is blootgesteld aan het onweder, zonder enige beschutting en aan de storm zonder een plaats ter verberging. Geen bedelaar stond ooit zo met lompen bedekt, zo ellendig, zo hulpeloos, zo beklagenswaardig aan de bel of de koperen klopper van een deur, als zulk een persoon aan de deur der genade. Hij is arm, ellendig, jammerlijk, blind en naakt. En dat weet hij niet alleen, maar wat nog erger is, hij gevoelt, dat hij onderworpen is aan een eeuwige gevangenis.

Dit is de arme en nooddruftige mens, die wacht aan de poort der Wijsheid en iedere beweging aan de posten van haar deurgadeslaat. Hij hoort “dat de Wijsheid haar slachtvee geslacht en haar wijn gemengd heeft.” Hij geeft nauwkeurig acht op haar dienstmaagd, om te bespeuren, of zijn geval aangevoerd, zijn karakter beschreven of zijn naam ook genoemd wordt, wanneer zij *de gasten nodigt*.

Dit is *de arme, die smekingen spreekt*. Hij is niet te hoogmoedig om te bedelen, al is hij onbekwaam om te graven. Ook is hij het bidden niet te boven. Menige diepe zucht, veel stil gekerm, menige uitziende begeerte, veel bitter geschrei, menige nederige belijdenis wordt door hem uitgestort te midden van zijn onuitsprekelijke schande en schaamte. Zij zijn de armen van geest. Met hen gaat het ook eveneens als met de kommervolle bedelaars. Zij worden veracht en van iedereen geschopt en geslagen. Duivels, goddelozen en huichelaars zullen nimmer aflatende zulken te treffen. En toch zijn deze de uitverkorenen, die dag en nacht roepen en die hun mond in het stof steken, wanneer zij streven naar een hoop op Gods barmhartigheid. En “*Zalig zijn dezulken.*”

Zalig te zijn is in de eerste plaats, dat onze nek ontheven is van het dienstbare juk des gebods en dat onze ziel verlost en bevrijd is van het schrikkelijk vonnis der Wet. De zegen en de vloek werden nooit op een en dezelfde tijd, noch over een en dezelfde ziel uitgesproken. De zondaar moet van Sinaï komen voor hij deel kan krijgen aan de zegen te Sion.

2e. Door het geloof komt een mens van de bediening des doods tot de belofte des levens, of gaat hij, gelijk Christus zegt, van de dood over in het leven en komt niet in de verdoemenis. Zulk een gelovig mens is gezegend met de gelovige Abraham, die zijn zegen ontving door het geloof, toen hij op de berg Moria de dag van de Zaligmaker zag. Zulk een ontvangt de belofte van de Geest door het geloof.

De Geest des levens en het Woord des levens komen tegelijk. Wanneer het Woord tot de mens komt met kracht, in de Heilige Geest en in vele verzekering, dan heeft er onmiddellijk een vereniging plaats met de levende Wijnstok en een gemeenschap met de levende God. En zulk een mens heeft *de zegen* verkregen in de beste zin en in ieder opzicht, dat is *het leven tot in eeuwigheid*.

3e. De *zegen des levens* wordt nu vergezelschaft met en achtervolgd door een hele keten van zegeningen, die met al haar zoetheid invloeden. De ziel gevoelt, dat een goddelijke kracht haar bewaakt en bewaart. Het licht van een verzoende Vader schijnt in het aangezicht van Jezus zonder wolk en zonder donkerheid, hetwelk ons nabij brengt en aanmoedigt tot een heilige vrijmoedigheid en gemeenzaamheid, terwijl vergevende, vernederende en vertroostende genade de wonden heelt, de bressen toemuurt en alle kuilen en oneffenheden gelijk maakt, die veroorzaakt waren door de vurige Wet, de zonde en de satan.

Gods vriendelijk aangezicht verlicht het hart en de weg, wanneer verzoening, vrede en vriendschap vloeien gelijk een rivier en ongeloof, duivel en ellende voor zich uitdrijven. “Dit”, zegt Jehova, “is Mijn zegen: *“De Heere zegene u en behoede u; de Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig; de Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede”*, Num. 6:24-26.

“Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen”, Matth. 5:3.

De geestelijke armoede gaat vooraf, om ons van het eigen ik te onttedigen, om de heerschappij der zonde en des satans te ondermijnen en om de weg te bereiden en plaats te maken. Daarop volgt “het Koninkrijk”, hetwelk opgericht en gevestigd

wordt op de puinhopen der voorgaande heerschappij. De arme ziel moet uit de sterkte des satans komen, eer zij gekroond kan worden met genade. “Want”, zegt de *wijze man*, “een komt uit het gevangenhuis om koning te zijn, daar ook een, die in zijn koninkrijk geboren is, verarmt”, Pred. 4:14.

Zelfs “het gekroonde hoofd” moet arm van geest worden, zal hij de zaligheid beërven. Of, als hij verloren gaat, zal hij arm en ellendig blijven tot in alle eeuwigheid. Geestelijke armoede vernedert de hoogmoedige geest van de zondaar, doet zijn eigenzinnigheid smelten, maakt hem nederig van gemoed en kinderlijk van hart, hetwelk noodzakelijk is.

Want Christus verklaart, dat “zo wie het Koninkrijk Gods niet zal ontvangen als een kindeke, die zal geenszins in hetzelfde komen.”

Het Koninkrijk der hemelen betekent:

1e. Het Evangelie met al deszelfs zegeningen, beloften en kracht. Daarom wordt het ook genoemd “het Evangelie des Koninkrijks”, terwijl de prediking ervan genoemd wordt: “het prediken van het Koninkrijk Gods.” Vandaar ook, dat iemand, die gezegend is met een zoete en zalvende bevinding van de kracht van het Evangelie en in de verborgenheden ervan verlicht is, genoemd wordt “een schriftgeleerde in het Koninkrijk der hemelen onderwezen.”

2e. Het Koninkrijk der hemelen betekent ook *het rijk der genade* in de heiligen Gods. In dit rijk is satan onttroond. Hij werd daaruit geworpen door de verschijning en uitwerking van een *meerdere kracht*. Het is, naar het getuigenis van Christus “het Koninkrijk der hemelen in ons.” Opdat, gelijk de zonde geheerst heeft tot de dood door de val van Adam, zo ook de genade zou heersen tot het leven door de rechtvaardigheid van Christus.

Dit “Koninkrijk binnen in ons” bestaat niet in woorden, die een dwaze spreken kan, noch in bijzondere spijsen of dranken, die een Farizeeër gebruiken mag, noch in spijs en drank, die een Roomse weigeren moet, maar in een goddelijke kracht, die niemand kent, dan Gods uitverkorenen.

Het Koninkrijk der hemelen binnen in ons bestaat:

1e. In rechtvaardigmaking,

2e. In verzoening,

3e. In wedergeboorte,

4e. In onuitsprekelijke gelukzaligheid en in een heilige zegepraal der ziel onder de scepter van de Zaligmaker.

5e. In de hebbelijke en voortdurende inwoning en bijblijving van de Heilige Geest.

“Het Koninkrijk Gods is rechtvaardigheid, vrede en blijdschap in de Heilige Geest.”

Maar somtijds betekent het Koninkrijk der hemelen ook *de eindelijke heerlijkheid*, welke voor de uitverkorenen bereid is van voor de grondlegging der wereld, die God ons schenkt naar Zijn welbehagen en in welke de Zaligmaker ons eenmaal brengen zal. In ieder geval, hetzij het Koninkrijk der hemelen *het Evangelie of de verborgenheden van het Koninkrijk* betekent, hetzij het *genade of heerlijkheid* te kennen geeft, de armen van geest zijn er erfgenamen van. Hun is het gegeven de verborgenheden te verstaan en aan hen zal God genade en eer geven. *“Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen.”*

“Zalig zijn zij, die treuren” onder een gezicht en gevoel van hun eigen zonden en zondige natuur. Deze zijn gevoelig over hun opstand tegen een goed en genadig God. Zij zijn uitziende naar de Zaligmaker, Die zij doorstoken hebben. Zij treuren met innerlijk berouw en verbrijzeling, met wanhoop aan en verfoeiing en walging van zichzelf. Zij treuren over de gruwelen van een zondige wereld en over de schrikkelijke beledigingen, die de Majesteit des hemels uur aan uur worden aangedaan.

“Zij zullen vertroost worden.” Hun droefheid zal veranderd worden in vrolijkheid. Hun zak zal afgedaan en met blijdschap zullen zij omgord worden: *“Dat hun gegeven worde sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid en het gewaad des lofs voor een benauwde geest.”*

De tederheid, de liefde, de oprechtheid van zulk een godvruchtig treurende, zal openbaar gemaakt worden. En het gevoel van

eeuwige liefde, die in het hart is uitgestort door de Heilige Geest, zal zulk een ziel overtuigen van de goedkeuring des hemels. Verwijding des harten en onuitsprekelijke liefde, werkdadig geloof en levende hoop, hemelse toeknikjes en rijke beloften, onvergankelijke gewaarwordingen en heerlijke vooruitzichten, inwendige getuigenissen en gezichten van een vergelegen land, de bewerkingen des Geestes en de komst van een Titus, deze allen zullen medewerken om te maken, “dat zulk een ziel drinke en haar armoede vergeet en haar moeite niet meer gedenke.”

“Uw toorn is afgekeerd en Gij troost mij”, Jes. 12:1.

“Want een ogenblik is er in Zijn toorn, maar een leven in Zijn goedgunstigheid; des avonds vernacht het geweën, maar ’s morgens is er gejuich”, Ps. 30:6.

“Zalig zijn zij, die treuren, want zij zullen vertroost worden”, Matth. 5:4.

Dezelfde gezegende Geest, Die ze overtuigt van zonde, zal ook hun eeuwige Trooster zijn.

“Zalig zijn de zachtmoedigen; want zij zullen het aardrijk beërven”, Matth. 5:5.

Hier worden niet bedoeld, dezulken, die van nature zachtmoedig zijn, noch ook degenen, wier hartstochten spoedig aangedaan en gemakkelijk in beweging gebracht worden, omtrent wie de (Geest) ledige redenaar zijn vervloekt spel uitspeelt. Want vleselijke zachtmoedigheid en aangeboren mededogen of medelijden hebben niets anders op het oog dan vlees en bloed en gaan vaak gepaard met haat tegen God. *“Verzinnende niet de dingen, die Gods zijn, maar die der mensen zijn.”* De Arminiaan kan zulks hebben, terwijl zijn hart in de hevigste oorlog met God is. Dit wordt in mijn tekst niet bedoeld.

“Hetgeen uit het vlees geboren is, dat is vlees” en *“De verderfelijkeit beërft de onverderfelijkeit niet.”* De natuurlijke genegenheden zijn verdorven en dus is ook alle zachtmoedigheid, die daaruit voortkomt, bedorven. Zachtmoedigheid bestaat ook niet in enige krokodillentranen, zoals Ezau gestort heeft en zij, die huilden op hun legers en zich toch bij troepen in de hoerenhuizen verzamelden.

De hier bedoelde zachtmoedigheid is *een vrucht des Geestes* en wordt voortgebracht onder Zijn werking. Wanneer Hij een zondaar heeft overtuigd en schuldenaar gemaakt door het Woord van God, zijnde zijn mond daardoor gestopt en hebbende hem daarvoor doen beven. Zij wordt gevoeld, wanneer de zondaar ophoudt met achteruitslaan, murmureren, klagen, wederstaan en rebelleren; wanneer het hart gebroken is en alle menselijke pogingen nutteloos bevonden zijn; wanneer de kracht des zondaars vergaan en *hij stil is en weet, dat de Heere God is*; wanneer de ziel gelaten, onderworpen en lijdelijk het recht Gods ziet en de rechtvaardigheid van het vonnis billijkt; wanneer hij gevoelt, dat er in zijn belang noch tegen het vonnis zelf, noch tegen de verwachte uitvoering ervan iets in te brengen valt.

Dit is ware zachtmoedigheid en stilheid. Laat leven of dood, hel of hemel haar genaken, zulk een ziel staat daar als één bij wie geen tegenredenen zijn.

De Zaligmaker, Die zachtmoedig en nederig was en van Wie wij allen te leren hebben, beoefende deze genade in de hoogste trap, toen Hij zei: *“Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede.”* Dit is het laatste schavot waarop de ontwaakte zondaar komt, vóór de zege verschijnt. Dit brengt hem in nadruk op de weg des levens. *“Hij zal de zachtmoedigen leiden in het recht en Hij zal de zachtmoedigen Zijn weg leren”, Ps. 25:9.*

Met zachtmoedigheid wordt het Woord ontvangen, dat in hem geplant wordt. En een zachtmoedige en stille geest is kostelijk voor God. Maar deze zachtmoedigheid is gewrocht door de Geest van God, volgens Galaten 5:22: *“De vrucht des Geestes is zachtmoedigheid, matigheid”* enzovoort. De genade komt met de Geest uit de volheid van de Zaligmaker en wordt daarom de Zijne genoemd, 2 Kor. 10:1: *“Ik bid u door de zachtmoedigheid en de goedertierenheid van Christus.”*

Deze genade wordt geoefend jegens Hem, onder Zijn hand en in Zijn zaak en gaat altijd gepaard met zelfverfoeiing, nederigheid en stilheid des harten. *“Zalig zijn de zachtmoedigen, want zij zullen het aardrijk beërven.”* Niet de tegenwoordige aarde, zoals die nu is, want deze wordt gegeven in de hand des goddelozen, Job

9:24. Maar voornamelijk de nieuwe hemel en *de nieuwe aarde*, in welke gerechtigheid woont en geen goddeloosheid. Waarin de rechtvaardigen zullen verkeren en geen zondaren. Dit is dat hemelse land, waar de Koning zal gezien worden in Zijn schoonheid.

“Zalig zijn zij, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid.” Een zondaar, die hongert naar de gerechtigheid, is gevoelig aangedaan omdat hij die van zichzelf niet heeft en is, wegens het missen van die gerechtigheid aan alle kanten veroordeeld. Wanneer hij de Wet leest, dan veroordeelt deze hem vanwege zijn overtredingen. Leest hij het Evangelie, dan wordt hij veroordeeld omdat hij niet kan geloven. Luistert hij naar zijn consciëntie, dan beschuldigt deze hem van ongerechtigheid.

Bij alles wat hij doet, moet hij zichzelf veroordelen. Wanneer hij het Woord hoort verkondigen, wordt hij veroordeeld in de vergadering der rechtvaardigen, wetende en gevoelende, dat een onrechtvaardige het Koninkrijk der hemelen niet kan ingaan. Het vonnis der veroordeling verwekt bij hem een ganse menigte van verschrikkingen en een slaafse vrees. Met een lege r van kwellingen wordt hij bevangen.

Mozes, satan en de consciëntie beschuldigen hem en hij heeft geen gerechtigheid om te antwoorden. Het gezicht van zijn naaktheid, schuld en schande doet hem verstommen, terwijl de gedachten en verschrikkingen, die hem aangrijpen bij de overdenking, dat hij in zulk een staat in de vreselijke dag voor God engelen en heiligen zal moeten verschijnen, hem schier waanzinnig maken.

Deze vreselijke gezichten, gewaarwordingen en verwachtingen zijn het, die hem doen hongeren, dorsten en verlangen naar de gerechtigheid, als een gejaagd hert naar de waterstromen, want hij is ervan overtuigd, dat hij moet omkomen als hij die mist. En daarom kan hij niet rusten voor en aleer hij die heeft. Zalig nu zulke hongerige zielen, want zij zullen gewisselijk *verzadigd worden*.

En dat niet met hun eigen gerechtigheid, want menselijke verrichtingen zullen nimmer de holle begeerten van een onsterfe-

lijke ziel, welke door de Geest des oordeels en der uitbranding verslagen is, voldoen. Want, zonder een goddelijke gerechtigheid kan zij voor een goddelijke Wet niet bestaan. “*Des mensen ongerechtigheden zijn oneindig*”, Job 22:5, “*begaan tegen een oneindig Wezen*”, Ps. 147:5. Daarom moet Hij, Die verlost en rechtvaardigt, een *oneindig Persoon* zijn. De gehoorzaamheid van de Zaligmaker aan de Wet en niet die van de zondaar zelf is het, in welke hij moet gevonden worden, zal de zondaar ooit rechtvaardig zijn. De *waardigheid* van de Persoon, Die in de plaats van de zondaar gehoorzaamde, maakt die gehoorzaamheid van een oneindige waarde. “*Hij heeft het geen roof geacht, Gode even gelijk te zijn; maar heeft de gestaltenis van een dienstknecht aangenomen, gehoorzaam geworden zijnde*” en “*door de gehoorzaamheid van deze Heilige zullen velen tot rechtvaardigen gesteld worden.*” Deze gerechtigheid is Gode welbehagelijk. Deze heeft Hij aangenomen en op onze rekening gesteld. Deze is door het Evangelie geopenbaard de gerechtigheid Gods te zijn. God brengt die gerechtigheid nabij en rekent ze toe. Het geloof doet ze aan (als een kleed). En de Geest maakt ons bekend, dat het volbracht is en geeft getuigenis aan het heerlijke werk. “Wij zijn rechtvaardigd in de Naam van de Heere Jezus en door de Geest onzes Gods.”

Deze gerechtigheid en deze alléén, kan de ziel *verzadigen*, gelijk de tekst zegt. Wanneer dit wisselkleed is aangedaan, trekt de satan, vervuld met de grimmige straffing Gods, af als een ontmaskerde goddeloze booswicht, gelijk hij werkelijk is. Mozes met zijn beschuldigingen verdwijnt en raakt uit het gezicht in dit heerlijk gericht, zonder dat wij weten, wat er van hem geworden is. En geheel opgenomen zijnde met *de Koning in Zijn schoonheid*, vragen wij niet en wensen wij ook niet te weten, waar hij stierf, of waar hij begraven werd. Jezus is nu Alles en in allen en Hij laat in zulke tijden geen plaats voor een ander.

Deze gerechtigheid stelt de zondaar in staat zijn hoofd tot God op te heffen en de consciëntie in het aangezicht te zien. Ja, dat hij met hemelse triomf kan uitzien naar de dag des oordeels, in welke genade zal roemen tegen het oordeel.

De vurige Wet schijnt uitgeblust in het bloed van de Zaligmaker en het eeuwig Evangelie verspreidt een glans als myriaden zonnen. *“En het licht der maan zal zijn als het licht der zon; en het licht der zon zal zevenvoudig zijn, als het licht van zeven dagen, ten dage, als de Heere de breuk Zijns volks zal verbinden en de wonde, waarmede het geslagen is, genezen”,* Jes. 30:26.

Welke armoedige, opgelapte, ellendige, halflinnen, halfwollen klederen der gerechtigheid brengen die predikers voor de dag, die vreemdelingen zijn van de klederen des Konings!

“Een bed, te kort voor een vermoeide ziel, om op te rusten en een deksel, te smal voor de naaktheid van een overtuigde ziel, als zij zich daaronder voegt”, Jes. 28:20.

Die zielen, welke eens bekleed werden met *de gestikte koninklijke klederen*, zullen nimmer hun kleding van hun voddenmarkt begeren. Want aan zulke verlichte zielen blijken de naaktheid en armoede van deze predikanten duidelijk genoeg, uit alles, wat deze predikers zeggen, preken, doen en schrijven. Niemand, dan dwazen en blinden, zal hun staat begeren of hun geluk benijden. *“Zalig zijn de barmhartigen, want hun zal barmhartigheid geschieden.”* Hier wordt niet bedoeld de barmhartigheid van vleeselijke mensen, want *“de barmhartigheden der goddelozen zijn wreed.”* En hoewel zondaars elkaar liefhebben en elkaar geven, echter ontvangen zij daarvoor niet tot vergelding “de eeuwige erfenis”, want dewijl het niet “aan de minste broeders van Christus gedaan is, zo is het ook niet aan Hem gedaan.”

Natuurlijke mensen kunnen wegens hun weldadigheid, een soort van ceremoniële heiliging van hetgeen zij bezitten, erlangen, gelijk de Zaligmaker tot de Farizeeën zegt: “Doch geeft tot aalmoezen hetgeen daarin is en ziet, *alles is u rein.*” Maar “hoevel uw gerechtigheid zou zijn voor een menskenkind, wat geeft zo iemand aan God?” Job 35:7, 8. Deze dingen kunnen noch iets verdienen, noch deel geven aan de “gewisse weldadigheden Davids.” Zij komen in de mens voor, doch geenszins als een verwervende oorzaak. En bovendien, al wat niet uit het geloof is, is zonde. En zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen, laat staan iets bij Hem te verdienen.

Maar de zegeningen, welke in mijn tekst bedoeld worden, zijn uitgesproken over de discipelen van Christus, die in Hem geloofden en Hem volgden en die zelf “barmhartigheid verkregen hadden” om de barmhartigheid te oefenen. Barmhartige mensen zijn, in de taal der Schrift, rechtvaardige personen en erfgenamen des hemels. “De rechtvaardige komt om en de weldadige (barmhartige) lieden worden weggeraapt, zonder dat er iemand op let, dat de rechtvaardige weggeraapt wordt voor het kwaad; zij zullen ingaan in de vrede”, Jes. 57:1, 2.

Deze discipelen waren in Christus uitverkoren en aan Christus gegeven. God had hen in Christus gezegend. En God had ook Christus gezonden om hen te zegenen, hetwelk Hij nu ook deed. Daar zij barmhartigheid verkregen hadden om barmhartig gemaakt te worden, zegende Christus dus de barmhartigen, hun belovende, dat zij meer barmhartigheid zouden verkrijgen, hetwelk zij zouden behoeven, “om geholpen te worden ter bekwaamer tijd.”

Gelijk Paulus zegt: *“Barmhartigheid verkregen hebbende, sta ik tot op deze dag.”* Een barmhartig mens is barmhartig over de zielen der mensen, hetgeen hij toont door voor hen te bidden, hen te waarschuwen, hun het woord des levens klaar en onvervalst voor te houden en getrouwelijk de ganse raad Gods te verkondigen, hetwelk is zaaien tot gerechtigheid en maaïen tot weldadigheid of barmhartigheid. Zulk een voorwerp van goddelijke barmhartigheid is aangedaan over bedroefde zielen, heeft medelijden met hen en ondersteunt hen, draagt een deel van hun lasten, geeft hun heilzame raad en heilzaam onderricht en zalft hen met verse olie in de Naam des Heeren.

Daarentegen zijn genadeloze zondaren, ledige belijders en wettsche predikers niets meer dan een dorre wildernis of een nietig medicijnmeester. Gods soevereine barmhartigheid behelst “de gewisse weldadigheden Davids”, welke God schonk aan Jezus, de Zone Davids, opdat Hij dezelve zou meedelen aan het ganse huisgezin van David, hetwelk is Zijn eigen Kerk. Wanneer deze barmhartigheid aan de mensen bewezen wordt, dan maakt die hen ook tot barmhartige mensen.

Deze barmhartigheid blijkt daaruit, dat God Zijn Zoon in ons openbaart en ons met Hem verenigt. *“Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus.”* Zij blijkt ook uit de gave des Geestes. *“Naar Zijn barmhartigheid heeft Hij ons zalig gemaakt door het bad der wedergeboorte en de vernieuwing des Heiligen Geestes.”*

Zulke zielen “barmhartigheid verkregen hebbende, vertragen niet”, noch in het preken van barmhartigheid, noch in de betoning van barmhartigheid, hetzij aan de lichamen, hetzij aan de zielen der mensen. Alhoewel zij er vaak veel tegenstand en wrede behandelingen voor inoogsten. *“Zalig zijn de barmhartigen, want hun zal barmhartigheid geschieden”*, niet alleen om geholpen te worden ter bekwamer tijd in *deze* strijdende staat, maar zij zullen barmhartigheid vinden bij de Heere in *die* dag, 2 Tim. 1:18.

“Zalig zijn de reinen van hart.”

De reinheid des harten, welke hier bedoeld wordt, bestaat noch in het uiterlijk vernis van een Farizeeër, noch in de volmaaktheid, waarop een huichelaar roem draagt, noch in de ijdele droom van vleselijk zekeren. Want hoewel deze lieden rein zijn, zo is het alléén in hun *eigen* ogen, *“terwijl zij van hun drek niet gewassen zijn”*, Spr. 30:12.

Zij is ook niet de dubbele mate van heiligheid, waarop dezulken aanspraak maken, “die daar zeggen, houdt u tot uzelf en naakt tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij.” Deze godsdienstige zielen zijn *“een rook in Gods neus, een vuur, de ganse dag brandende”*, Jes. 65:9. Tevergeefs zal men haar ook zoeken bij hen, die door een enigszins fatsoenlijk gedrag en een gelijkvormigheid aan de letter der Wet de reinheid bejagen. *“Want zij, die zichzelf heiligen en zij, die zichzelf reinigen, tezamen zullen zij verteerd worden”*, Jes. 66:17.

Deze *reinheid van het hart* bestaat hierin, dat *“onze harten gereinigd zijn van de kwade consciëntie”* en dat door *“het bloed der besprenging”*, hetwelk spreekt van verzoening, vergeving en vrede,

dat *“die betere dingen zijn, dan die het bloed van Abel spreekt.”* De zodanige en de zodanige alléén kan *“God dienen in een rein geweten”*, 2 Tim. 1:3. Het is het geloof der uitverkorenen Gods, dat eerst de verzoening toepast en daarna ter bekwamer tijd toegang heeft tot die Fontein, om niet alleen de voeten, maar ook de handen en het hoofd te wassen van alle onvolmaaktheden, gebreken, zwakheden, tekortkomingen enzovoort, die onze beste verrichtingen aankleven. Want *“wij struikelen allen in velen.”* Dus *“reinigt God onze harten door het geloof”*, Hand. 15:9. Mensen, die van dit geloof verstoken zijn en nooit deze verzoening ontvangen hebben, zijn niet minder verstoken van inwendige reinheid dan de overste der duivelen. *“Alle dingen zijn wel rein de reinen; maar de bevleekten en ongelovigen is geen ding rein; want, beide hun verstand en geweten zijn bevlekt”*, Tit. 1:15.

De mensen, wier zonden vergeven zijn, wier gewetens gereinigd zijn van schuld en dode werken, die vernieuwd zijn door de Geest, die gelovigen zijn in Jezus en die de waarheid van het Evangelie vasthouden, zoals die in Christus is, die zijn het, *“die de verborgenheid des geloofs houden in een rein geweten”*, 1 Tim. 3:9. Deze zijn het volk, *“tot wie de Heere een reine spraak wendt”*, Zef. 3:9. En dezulken *“brengen de Heere een rein spijs - offer”*, Mal. 1:11.

Reinheid van het hart bestaat in gezondheid, oprechtheid en standvastigheid, zijnde het hart door de Geest en in de oven gereinigd van het schuim en het tin van eigengerechtigheid, zelfgenoegzaamheid, arglistigheid, bedrieglijkheid, huichelarij en geveinsdheid. *“Ik zal ze reinigen en doorlouteren als zilver en hen beproeven, gelijk het goud beproefd wordt. Ik zal al hun schuim en tin wegnemen; en een Man dierbaarder maken, dan het fijnste goud van Ofir.”* Zulk een ziel haat bedrog en bemint oprechtheid. *“Die de reinheid des harten liefheeft, wiens lippen aangenaam zijn, diens Vriend is de Koning”*, Spr. 22:11. En alzo komt het ook voor, want aldus zegt de Koning: *“Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien.”*

“Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te

geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods, in het aangezicht van Jezus Christus."

Dit is niets minder, "dan Hem te zien, Die onzichtbaar is." Het is Hem, Die voor het sterfelijke gezicht onzichtbaar is, te zien in Zijn eigen licht, door het geloof. De tekst bedoelt, dat zulke zielen noch van God gescheiden zijn, noch uit Zijn tegenwoordigheid gebannen zullen worden. Maar dat zij Hem zullen zien met aanneming en omhelzing als hun geliefde en eeuwige Vader. "In dien dag zal Ik vrij uit van de Vader verkondigen; gij zult Zijn aangezicht zien zonder wolk en Hem tot u horen spreken zonder gelijkenissen."

De tekst bedoelt een eeuwig blijven bij Hem *"in Wiens goedgunstigheid er een leven is, bij Wiens aangezicht verzadiging der vreugde is en liefelijkheden in Zijn rechterhand eeuwiglijk."*

Verder bedoelt de tekst een volkomen bevrijding van het oude voorhangsel, de zweetdoek en de windselen, waarmee ons hart en hoofd nog omwonden zijn en welke ons nog zo dikwijls verblinden en blinddoeken. En wanneer wij uit de duisternis tevoorschijn komen, zijn wij niet recht ziende, maar knipogende als een uil in het zonlicht, niet in staat zijnde het licht te verdragen. *"Want wij kennen ten dele en profeteren ten dele."* *"Nu zien wij door een spiegel in een duistere rede."* Doch in die dag zal het aangezicht uit de spiegel tevoorschijn komen. Dan zullen wij het aangezicht niet bewinden met een mantel, noch zal God in dikke duisternis wonen; maar het voorhangsel zal gescheurd worden van boven naar beneden en *"dan zullen de rechtvaardigen blinken als de zon in de heerlijkheid van het Koninkrijk huns Vaders eeuwiglijk en altoos."*

Dan zullen wij zien, gelijk wij gezien en kennen, gelijk wij gekend zijn. De windselen en de zweetdoeken zullen samen in het graf gelaten worden en de sterfelijkheid zal met al haar voden en lompen door het leven verslonden worden. En de onsterfelijkheid zal alles in allen zijn. *"Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien."* *"Zalig zijn de vreedzamen."*

Vreedzamen moeten vrede bezitten, moeten zonen des vredes zijn, eer zij vrede kunnen stichten. Een ongelovige is een zeer

ongeschikt persoon, om in de bres te treden of een breuk te helen, hetzij tussen Christus en Zijn kinderen, hetzij tussen heiligen onderling. Want hij is beider partijen vijand en kan dus het welzijn van geen van beiden zoeken.

Van zulke vreedzamen mogen wij zeggen, hetgeen Jehu zei van de zoon van de tovenaars: "Wat hebt gij met de vrede te doen; keer om naar achter mij." Vrede vloeit voort uit de raad des hemels. Want goedertierenheid en waarheid ontmoetten elkaar, gerechtigheid en vrede kusten elkaar in de Persoon van Christus, om de gerechtigheid te voldoen, de waarheid te vervullen en te eren, een weg te ontsluiten voor goedertierenheid en vrede te maken door het bloed Zijns kruises.

Vrede veronderstelt, dat er tussen twee partijen oorlog bestaat en vrede wordt teweeggebracht door de tussenkomst van iemand, die tussen de beide partijen staande, optreedt in het karakter van een middelaar. En deze Middelaar is Christus, Die duldde, dat het zwaard der gerechtigheid in Zijn eigen hart ging, opdat de vrede tussen God en de uitverkoren zondaren mocht verkondigd worden op eervolle en eeuwige voorwaarden.

Tot deze vrede werden wij van eeuwigheid voorverordineerd en gesteld, om welke oorzaak wij zonen des vredes genoemd worden, vrede voor ons geopenbaard zijnde. "In wat huis gij zult ingaan, zeg eerst: vrede zij deze huize; en indien aldaar een zoon des vredes is, zo zal uw vrede op hem rusten. Maar indien niet, zo zal uw vrede tot u wederkeren."

Vrede, in zijn openbaring aan het hart van de zondaar, is de vrucht van vergeving en rechtvaardigmaking, gelijk geschreven is: "*Uw zonden zijn u vergeven; ga heen in vrede.*" En rechtvaardig zijnde uit het geloof, hebben wij vrede met God.

Vrede wordt ook een vrucht des Geestes genoemd en onder de bewerking des Geestes voortgebracht, zodra de ziel verzegeld wordt tot op de dag der verlossing. Daarom kan een mens, die een vreemdeling is van de vergeving van zijn zonden, de rechtvaardigmaking van zijn persoon en de verborgenheid des geloofs, noch een vredebezitter noch een vredemaker zijn. "*Want de weg des vredes heeft hij nooit gekend.*"

Een vreedzame of vredestichter is iemand, die, als een afgezant van de Koning der koningen, door het hoge Hof des hemels gemachtigd en aangesteld is, om, in de naam van zijn rechtmatige Soeverein, vrede te verkondigen tussen de allerhoogste God en de kinderen der mensen.

Deze gezegende liefde vloeit voort uit de eeuwige liefde Gods, als de werkende oorzaak en van het bloed van Christus, als de verwervende oorzaak ervan en vloeit door de Geest in het hart van de zondaar door het geloof, als de aangrijpende hand of instrumentele oorzaak ervan. “Liefelijk op de bergen” en zalig tot in eeuwigheid zijn zulke vredemakers.

Ieder kind van God heeft een last om vrede te maken en vrede te houden. Doch zijn lastgeving machtigt hem niet om vrede af te kondigen tussen de wereld en de kerk. “Christus kwam niet om vrede te brengen op de aarde, maar het zwaard en een vuur.” Noch ook tussen satan en de kerk. “*Christus heeft geen samenstemming met Belial.*” Noch ook tussen de oude en de nieuwe mens in een kind van God, door een leer van zondeloze volmaaktheid te drijven.

Want de oude en de nieuwe mens zijn met elkaar in oorlog; de ene moet uitgedaan en de andere aangedaan worden, tot het einde toe. Ook hebben zij geen vrede te verkondigen tussen heiligen en huichelaars, want dat zou niet zijn “het kostelijke van het snode onderscheiden.”

Maar wel hebben zij de vrede te verkondigen, die aan te dringen en al het mogelijke te doen, om die te onderhouden tussen Christus en Zijn huisgezin en tussen de kinderen Gods onderling. Dat is en dat zal altijd zijn, de eerlijke betrachting van een zoon des vredes. En zulke vreedzamen en zulken ook alléén, zijn zalig. En: “*Zij zullen Gods kinderen genaamd worden.*”

Ja, zó worden zij genoemd. En daarvoor worden zij ook erkend door hen, die deelgenoten van de genade der aanneming zijn. *Kinderen Gods* zijn zij in waarheid, niettegenstaande belijders hen dikwijls met een andere naam noemen. Maar, noch een geestledige belijder, noch een ongelovige kan metterdaad een kind Gods genoemd worden. Want Christus belast niemand

leugens te vertellen, noch dezulken kinderen Gods te noemen, die het niet zijn.

“Zalig zijn zij, die vervolgd worden, om der gerechtigheid wil.”

Niet om een gerechtigheid te verkrijgen, maar om de wil van een gerechtigheid, die alrede verkregen is. Vervolging in de hoogste graad is wanneer de duivel, wonende in het hart van een rebel, Christus, wonende in het hart van een heilige, tegenstaat. Abel werd door Kaïn vervolgd om der gerechtigheid wil, of omdat God Abels persoon had aangenomen en daarvan getuigde: *“Alzo Hij over Zijn gaven getuigenis gaf.”*

Terwijl Kaïn, die uit de boze was, ziende dat noch hijzelf noch zijn offer aangenomen was, Abel dood sloeg, “omdat zijn werken boos waren en zijns broeders rechtvaardig.” Of omdat God de een geloof gegeven had en de ander niet; en het werk des geloofs werd aangenomen en het werk des vleses verworpen.

Iemand wordt vervolgd om wille der gerechtigheid, wanneer God hem door de Geest het “woord der gerechtigheid” verleent en hem gezonden heeft om dat te preken. Zoals Hij aan Noach deed, in wie en door wie de Geest van Christus met de goddelozen vóór de zondvloed streed. “Wier zielen in de gevangenis zijn”, 1 Petr. 3:19, totdat God zei: “Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met de mens.”

Spoedig daarna bracht God de zondvloed over de wereld der goddelozen, doch Hij “bewaarde Noach, de prediker der gerechtigheid.”

Iemand, die in de zin van de tekst om der gerechtigheid wil vervolgd wordt, moet in een gerechtvaardigde staat zijn. Wanneer bedriegers, ongelovigen of huichelaars een vervolging over zichzelf brengen, dan is dit veeleer “een geslagen worden om hun huichelarij”, dan een vervolgd worden om der gerechtigheid wil. Men zal ook veeltijds zien, dat dezulken met nederige onderwerping tot de duivel en de wereld wederkeren en als tot een boete voor hun verleden zonden *“alle onreinheid gieriglijk bedrijven.”*

Mensen derhalve, die gerechtvaardigd zijn uit het geloof, die de eer van een rechtvaardig God voorstaan en de onrechtvaardigen

en goddelozen berispen, die de rechtvaardigheid des geloofs belijden of preken en de heersende dwalingen tegenstaan, die leven door het geloof des Zoons Gods en wiens gedrag en omgang in de wereld oprecht en eerlijk is voor God en de mensen, dezulken zijn het, die vervolgd worden om der gerechtigheid wil. En *“hunner is het Koninkrijk der hemelen.”* *“Zalig zijt gij, als u de mensen smaden en vervolgen en ligende alle kwaad tegen u spreken, om Mijnentwil.”*

Een smet te werpen op iemands naam, karakter, geschriften, prediking, godsdienst of belijdenis, zonder enige rechtvaardige beschuldiging wegens onwetendheid, dwaling, huichelarij of onzedelijkheid voort te kunnen brengen, dat is iemand valselijk smaden. Een dienstknecht van Christus tegen te werken, tegen te staan of tegen te spreken, of zijn best te doen om diens nuttigheid in het werk Gods te verhinderen, dat is hem te vervolgen.

Zulk een persoon een Antinomiaan, een slechte geest, een losbandig persoon of een aanmoediger van de zonde te noemen, zonder enige grond of enig bewijs, dat is *“ligende alle kwaad tegen hem te spreken”* en dat *“om Christus’ wil.”*

“Verblijdt en verheugt u, want uw loon is groot in de hemelen.”

De Zaligmaker wist, dat de genoemde dingen niet altijd gemakkelijk zouden zijn voor vlees en bloed. Daarom zegt Hij, dat wij ons zouden verheugen, niet alleen omdat Hij ons waardig acht om voor Zijn Naam smaad en schande te lijden, maar ook omdat wij de eer mogen genieten in des Heeren dienst gebruikt te worden en des Heeren strijd te mogen strijden. Verder blijkt hieruit ook, dat zulk een ziel tamelijk gezond in het geloof en vrijwel gezuiverd is van de geest der wereld en de gemeenschap met haar, als zij er zo van gehaat wordt. En dit is een zaak van verheuging, want vele wettische belijders en huichelaars zijn ervan overtuigd, dat zij deze toets niet kunnen doorstaan. Ja, wat meer zegt, de smaad, die om Christus’ wil op ons valt, is de versmaadheid van Christus Zelf. Zij valt op de leden, om de wil van het Hoofd. En: *“Groot is het loon”* der rechtvaardigen, die onrechtvaardig lijden om der gerechtigheid wil. Want God is

hun Deel. Hun kroon is heerlijkheid en hun huis is de hemel zelf, het onderpand van hun erfenis.

“Want also hebben zij vervolgd de profeten, die voor u geweest zijn.”

Zij, die te voren verkondigd hebben de komst des Rechtvaardige, leden smaadheid en vervolging. En zij, die Hem, Die gekomen is, omhelzen, delen in hetzelfde lot. Daarom stelt de Zaligmaker tegenover de vervolging het loon en wel zó, dat het ertegenop weegt. Opdat de lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, als niets zou zijn in vergelijking bij een gans zeer uitnemend gewicht van eeuwige heerlijkheid.

“Gij zijt het zout der aarde.” Zout is een zinnebeeld van bijzondere genade. “Hebt zout in uzelf en houdt vrede onder elkan-der”, Mark. 9:50. En om aan te tonen, dat de genade Gods onmisbaar is in iedere tak van de dienst van God en Zijn verering, zegt God: *“Met alle uw offeranden zult gij zout offeren”*, Lev. 2:13. Genade is onmisbaar in de christelijke samenleving, want zonder genade kan zij niet profijtelijk zijn. *“Uw woord zij met zout besprengd”*, Kol. 4:6.

Zout is een doordringende stof en zo is ook de genade. Zij zal doordringen in een hard hart en een wederstrevende wil en spoedig een hevige verrotting doen ophouden en een walgelijke kwaal genezen. *“Gij zijt het zout der aarde.”* Alsof Christus zeggen wil: “Alle vlees heeft zijn weg verdorven; maar u heb Ik met zout besprengd; de Geest en de genade Gods zijn in u en gij zijt een zout voor anderen.”

“Indien nu het zout smakeloos wordt, waarmede zal het gezouten worden?” Maar indien uw bediening, uw samenleving en samenspeking geheel smakeloos geworden zijn bij genadeloze belijders of aardsgezinde mensen, zodat zij geen smaak hebben in de dingen Gods, “hoe zal de aarde gezouten worden?” Wat anders zou ze kunnen bewaren van een stank te worden in de neusgaten van God? Niets.

En zo scheen het te zijn toen het Romeinse leger de Joden met hopen neervelde tot mest op de aarde. Het zout was er uitgehaald (en in Pella geborgen) en weldra verspreidde zich de stank

van hun lijken in het leger. *“Het deugt nergens meer toe.”* Het deugt nergens toe volgens het oordeel van verharde of onboetvaardige zondaren. Het doet hun geen nut, maar is een reuke des doods ten dode. Zij drijven er de spot mee en hun banden worden vaster gemaakt. Het laat hen zonder een kleed voor hun schande. In hun schatting deugt het nergens toe, dan om buiten geworpen te worden. Zij wierpen de apostelen uit de synagogen en verbraken de liefelijke banden van het eeuwige verbond. Zij wierpen Zijn touwen van zich en oordeelden alzo zichzelf het eeuwige leven niet waardig.

En tenslotte werd het zout: *“Van de mensen vertreden.”* Zij traden het bloed des eeuwige Verbonds, de bediening der goddelijke genade en de Kerk van de levende God. Daarom vertrapte de Zaligmaker hen in Zijn grimmigheid en liet hen hulpeloos achter, om Zelf de wijnpers van de toorn van de almachtige God te treden. *“Gij zijt het licht der wereld.”* Gij zijt de berg Sion, de volkomenheid der schoonheid, waaruit God blinkende verschijnt. *“In u heeft Hij Zijn tent gesteld voor de zon en die is als een bruidegom, uitgaande uit zijn slaapkamer; zij is vrolijk als een held, om het pad te lopen.”* De Geest der verlichting is in u en Hij zal altijd Zijn glans door u verspreiden en u maken tot een brandende en lichtende kaars, ja, tot een vlammend vuur en van u zal het licht uitgaan van oost tot west en *“niets zal verborgen zijn voor haar hitte.”* *“Een stad, boven op een berg liggende, kan niet verborgen zijn.”* Haar rook, haar lichten, lampen, torens en muren zijn op verre afstand zichtbaar en *“de Heere zal over alle woning des berg Sions en over haar vergaderingen scheppen een wolk des daags en de glans eens vlammeende vuurs des nachts.”* Ik ben uw Muur des heils, uw hoog Vertrek en uw Sterkte en Ik zal u stellen tot een toren en tot een sterkte, ja, tot een ijzeren pilaar en tot een koperen muur. En de Lamp des heils, in de hand uws geloofs, zal er duizenden verlichten in de wegen van Sion, die allen Sions heerlijkheid, voorrechten en schone gelegenheid zien zullen en beiden, vreemdelingen en bijwoners, zullen er medeburgers van worden.

“Noch steekt men een kaars aan en zet die onder een korenmaat, maar op een kandelaar.”

Ik heb u niet verlicht tot de kennis van uw eigen harten en in de verborgenheden van Mijn Koninkrijk, opdat gij in de duisternis zou verborgen blijven, of om die wijsheid, die kennis en dat verstand, u door Mij geschonken, te verbergen. Nee, ik zal binnenkort vele kerken doen verrijzen en daarin, als op zo vele kandelaars, zal Ik u plaatsen als zoveel kaarsen, opdat gij al Mijn huisgenoten mag verlichten.

“Laat uw licht also schijnen voor de mensen.”

Alles, wat Ik u in het verborgene gezegd heb, verkondig dat van de daken. Ik heb u de raadslagen uws harten geopenbaard en door uw bediening zullen de gedachten uit veler harten geopenbaard worden.

Als in een spiegel zullen zij hun verloren staat, hun zonden in de rechte kleuren en hun behoefte aan een verachte Zaligmaker zien. En Hem als de enige Weg tot de Vader leren kennen. Het is de Geest, Die door u spreekt. En Ik, Die uw eeuwig Licht, uw God en uw Heerlijkheid ben, zal in u lichten en door u helder schijnen. *“Laat uw licht also schijnen voor de mensen”, “Dat zij uw goede werken mogen zien.”*

Het ambt van een opziener of herder is *“een treffelijk werk.”* Maak uw bediening heerlijk en maak, dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij. Aan zielen het Evangelie te verkondigen door Mijn zalvende Geest is een goed werk *“aan”* hen. En de mededeling der genade aan hun harten is een goed werk *“in”* hen. Gij hebt het om niet ontvangen, geef het ook om niet. Genees de zieken en werp de duivelen uit.

Dit zijn de weldaden, die ook aan zieken bewezen zijn. Bekeerde zielen zullen de vrucht van uw dienst zijn. *“Ik heb u uitverkoren en Ik heb u gesteld, dat gij zoudt heengaan en vrucht dragen en dat uw vrucht blijve.”* Zij zal blijven tot het einde der wereld. *“Doch de Zoon des mensen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?”* De Farizeeën zeggen maar *doen* niet, doch gij moet niet zeggen maar *doen*.

Laat hun uw goede werken *zien*. Blaas niet uw eigen trompet,

gelijk de huichelaars doen. Een goed arbeider zal tr ompetters genoeg hebben.

“En uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken.”

Door Gods eeuwige en onovertreffelijke liefde in de gift van Zijn Zoon te verkondigen. Door Zijn verborgen voornemens, Zijn genade en Zijn welbehagen in mensen bekend te maken, door de deugden Gods te roemen en ook anderen aan te sporen Hem lief te hebben en hetzelfde te doen. Door alle heil aan Hem toe te schrijven, door geloof in Hem, liefde tot Hem en dankbaarheid aan Hem; door Hem te zegenen, te dienen, te loven en te aanbidden en door een leven, een wandel en een omgang, die Hem verheerlijkend en u betamend zijn, als de kinderen van zulk een liefderijk Vader.

Tot hiertoe heeft de Zaligmaker gesproken tot Zijn discipelen en getrouwe volgelingen, hetwelk het duidelijkst blijkt uit de vele zegeningen, die Hij over hen uitsprak en welke zegeningen nimmer in het wilde daarheen geworpen worden.

Men kan ook niet veronderstellen, dat Hij Schriftgeleerden, Farizeeën en huichelaars “het licht der wereld en het zout der aarde” zou noemen, daar deze veeleer haar schuim en drek zijn.

Alles wat tot hiertoe gezegd is, is toepasselijk op de kinderen Gods en op niemand anders. In de nu volgende woorden van mijn tekst schijnt de Zaligmaker Zijn rede meer tot de menigte te richten, welke nu een leer kreeg te horen, die zij te voren nooit gehoord had en waarbij zij zich wel zal verwonderd hebben, dat zij niets hoorde over de Wet. En wanneer de Zaligmaker Zich alzo tot de schare wendt, doet Hij dit zonder Zijn trouwe volgelingen uit te sluiten.

“Meent niet, dat Ik gekomen ben, om de Wet te ontbinden.”

Ik ben niet gekomen om haar recht en gezag krachteloos te maken. Ik ben niet gekomen om haar af te schaffen, haar kracht in te trekken, haar te ondermijnen, haar te vernietigen of uit te wissen in die zin, als uit de volgende gevallen blijken zal. Want, indien Ik dat deed, Mijn uitverkorenen zouden geen tuchtmeester, de dienstbaren geen regel, de zondaar geen overtre-

ding, de Rechter geen vonnis en de goddelozen geen verdoe-
menis hebben:

1e. De Wet zal Mijn uitverkorenen altijd tot een tuchtmeester zijn om hun behoefte aan Mij te tonen en te doen gevoelen. Zij zullen zowel van de Vader leren, als Mozes' geschriften geloven en dan zullen zij tot Mij komen en Mijn woorden aanne-
men. Zij zullen komen tot God, de Rechter over allen, die onder de Wet zijn en dan tot Christus, de Middelaar des Nieuwen Verbonds, Die in het Evangelie geopenbaard is.

Zij zullen de stem Mijns Vaders horen uit de schuilplaats des donders en dan zullen zij, hun aangezicht met hun mantel bewonden hebbende, de stem der tortelduif horen en alzo over-
gaan van de dood in het leven, van Sinai tot Sion, van de toekomende toorn tot de geopenbaarde genade.

De Wet zal hen doden en Ik zal ze levend maken. De Wet zal ze verstoten en Ik zal ze trouwen. Het juk der Wet zal Mijn juk begerlijk maken. Dit zal het goed en wettig recht van de Wet zijn en dit recht zal nimmer opzij gezet, ijdel gemaakt, te niet gedaan of opgeheven worden.

2e. De Wet, geschreven door de vinger Gods zowel als het schrift daarvan in de harten der heidenen, zal altijd ten volle van kracht blijven als de enige en eeuwige regel des levens en der gerechtig-
heid voor elke verworpene, voor ieder kind der dienstbaarheid, voor elke ijdele roeper en hoogmoedige werker en voor iedere eigengerechte, zelfgenoegzame en onafhankelijke Farizeeër. "Al wat de Wet zegt, wat het ook zij, dat spreekt zij tot degenen, die onder de Wet zijn."

Allen, die langs die weg werken om te leven, "wordt het loon niet toegerekend naar genade, maar naar schuld", Rom. 4:4. De Meester zal van de dienstknecht een volmaakte taak, een bestende koers van onfeilbare en onzondige gehoorzaamheid eisen. God zal, als een rechtvaardig en onbeweeglijk Schuldeiser, de volle som vorderen van al de vlekkeloze en volmaakte werken, die de Wet eist: "Het loon zal nimmer toegerekend worden naar genade, maar naar schuld." Geen borg of middelaar zal in het oude verbond gevonden worden. De slaaf der dienstbaarheid,

die Mijn genade (aldus zegt Christus) verwerpt, zal zijn eigen schuld betalen.

En indien hij slechts in één punt struikelt, zal hij ervaren, dat de Wet de kracht der zonde is, zij zal hem binden en de Rechter overleveren. “En hij zal in de gevangenis geworpen worden en voorwaar, zeg Ik u, hij zal daar geenszins uitkomen, totdat hij de laatste penning zal betaald hebben.” “Die in de kuil nederdalen, zullen op Uw waarheid niet hopen.” Indien God Zijn onschuldige Zoon niet gespaard heeft in Zijn borgtochtelijke onderneming, zou Hij dan de schuldige wel sparen?

Nee, Hij zal niet sparen in de dag der wraak. Indien de Wet de Geliefde des hemels vloekt omdat Hij in de plaats van de zondaren staat, zou dan de vijand van God en alle gerechtigheid ontkomen? Indien God Zijn zwaard doet ontwaken tegen de Man, Die Zijn Metgezel is, zou het zich dan niet baden in toorn en ten oordeel nederdalen op het volk, dat Hij verbannen heeft? Jes. 34:5. De Wet zal nimmer teniet gedaan worden als de wil des Meesters en als de regel van de dienstbare. *“Meent niet, dat Ik gekomen ben, om de Wet te ontbinden.”*

3e. De Wet is het handschrift van de grote Schuldeiser, Zijn verbond en Zijn getuigenis, hetwelk alles bevat, wat Hij Zijn dienstbaren bevolen heeft te doen. Als een handschrift zal de Wet, in een eindeloos lijden, de strafschuld tentoonstellen, welke de zondaar aan de goddelijke gerechtigheid verschuldigd is voor de talloze overtredingen van ieder gebod.

Als een verbond, dat verbroken is, zal zij hem binden en als des Meesters getuigenis zal zij altijd van zijn ontelbare overtredingen getuigen en een getuige tegen hem zijn. “Hun worm zal niet sterven” en de toorn, die vanwege de vurige Wet ontstoken is, zal branden tot de onderste hel als een vuur, dat niet uitgeblust zal worden.

De Heere zegt: voor de vijanden van Mijn genade, die in hun zonden sterven, zal dit handschrift nimmer uitgewist worden, Kol. 2:14. Maar het zal hun overtredingen tentoonstellen als een wolk en hun karmozijnrode zonden als een dikke wolk. In die zin zal de Wet nimmer teniet gedaan of opgeheven worden; zij

zal nimmer verzacht, afgeschaft, weggedaan, vernietigd of uitgewist worden. *“Meent niet, dat Ik gekomen ben, om de Wet of de profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen, om die te ontbinden, maar te vervullen”, Matth. 5:17.*

4e. “Ik ben niet gekomen” om de veroordelende macht der Wet te ontbinden en haar gestrengte eisen te verzachten. Zij is een eeuwigdurende Wet en zal immer ten volle van kracht blijven. Want hoewel Ik te Sion Mijn hof zal houden en in liefde regeren, Mijn rechtvaardige scepter over Mijn eigen kinderen zal uitstrekken en als een genadige Koning op een genadetroon Mijn barmhartigheid aldaar verheerlijken zal aan allen, die daarheen vlieden als tot een schuilplaats tegen de storm, desnietteenstaande heb Ik Mijn troon bereid ten gerichte. Al het oordeel is Mij overgegeven. Ik ben de Rechter van levenden en doden. Als een rechtvaardige Rechter zal Ik de goddeloze veroordelen en zijn goddeloosheid op zijn hoofd doen wederkeren en de rechtvaardige behouden en hem vergelden naar zijn gerechtigheid.

Als de Rechter van levenden en doden zal Ik het boek des levens en het boek der Wet tevoorschijn brengen. De ‘levenden’ en zij, die in het geloof stierven, zullen geoordeeld worden door het boek des levens, Openb. 20:12 en de ‘doden’ door de Wet des doods, Rom. 2:12.

De kinderen der vrije zullen geoordeeld worden door de Wet der vrijheid, Jak. 2:12 en de kinderen der dienstbare door de Wet der werken. Die onder de Wet zondigen, zullen door de Wet geoordeeld worden. Enerzijds zal de menigvuldige wijsheid Gods tot de volmaaktheid toe bekend gemaakt worden, Ef. 3:10 en anderzijds de rol “der klaagliederen en zuchting en wee”, Ezech. 2:10.

De eerste zal de zegen en de tweede de vloek uitspreken. *“Komt, gij gezegende Mijns Vaders, beërft dat Koninkrijk, ’t welk voor u bereid is van de grondlegging der wereld.” “Gaaf weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk de duivel en zijn engelen bereid is.” “En dezen zullen gaan in de eeuwige pijn, maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven.”*

Meent niet, dat Ik gekomen ben om de Wet en de profeten te ontbinden. Ik ben niet gekomen om de profeten tot leugenaars te maken, of hun voorzeggingen teniet te doen. Ik zal noch hun geschriften tegenspreken, noch hun beweringen logenstraffen, noch hun profetie, in de Schriften der waarheid opgetekend, ooit haar vervulling doen missen. De dingen, welke daarin geschreven staan, zullen in Mij vervuld worden. De getrouwheid Gods in Zijn Woord zal nimmer falen. Zijn waarheid zal nimmer ter aarde vallen. De hope Israëls zal nimmer vergaan, noch de verwachtingen Israëls afgesneden worden. *“Ik ben niet gekomen om de profeten te ontbinden, maar te vervullen.”*

Alles, wat ooit in de Wet, de profeten of de Psalmen Mij aangaande geschreven is, zal vervuld worden. Alles, wat gezegd is van Mijn geboorte en van Mijn leven, van Mijn geringe gedaante en machtige kracht, van Mijn onovertreffbare liefde tot mensen en van hun wrede behandeling van Mij, van de wonderen, die verricht en de vrede, die uitgeroepen zou worden, van de verheerlijking der Wet en de prediking van het eeuwig Evangelie, van Mijn smartelijk leven en Mijn wrede dood, van de verwoesting der Joodse natie en de verlossing der heidenwereld, dat alles zal vervuld worden.

“Mijn loon is met Mij en Mijn arbeidsloon is voor Mijn aangezicht.” Ook zal Ik Mijn hoofd niet buigen ten dode, “totdat het volbracht is.” *“Want voorwaar zeg Ik u: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota noch één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied.”*

Ik geef Mijn waarheid ten onderpand. Ik spreek de waarheid. Amen! Zo zij het! “Voorwaar, Ik zeg u, totdat hemel en aarde voorbijgaan” zullen de stoffelijke hemelen staan tot het einde der wereld. Dan zullen de elementen brandende vergaan. De sterren des hemels zullen uit haar plaatsen vallen als de ontijdige vruchten van de vijgenboom. De zon zal schaamrood en de maan zal beschaamd worden. De hemel en de aarde zullen wegvlieden en de nieuwe hemelen en een nieuwe aarde zullen verschijnen, “wanneer Ik opsta, om voor Mijn oudsten in heerlijkheid te verschijnen.”

“Tot die tijd zal er niet één jota noch één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied.”

De Wet zal bestaan, gelijk zij bestaat, in haar volle zin en volle mening, zonder geëvangéliseerd te worden of als een verbond der werken geen stand te houden, zonder beroofd te worden van haar dodende kracht of ontdaan te worden van haar straf eisende kracht, zonder verzachting of herroeping.

Zij zal standhouden als de tuchtmeester en de eerste man, als de gebiedende wil van de Meester en de enige regel van de dienstbare, als het handschrift van de schuldeiser en het rekeningcourantboek van de schuldenaar, als een getuigenis voor God ter verdediging van Zijn heiligheid en tegen de goddeloze voor elke overtreding. Zo zal zij bestaan, *“totdat het alles zal zijn geschied of vervuld.”*

De Wet is vervuld in een viervoudige zin:

- 1e. Volmaakt, beide in eis en straf, door de Zaligmaker,*
- 2e. In de Kerk, werkdadig door de Geest,*
- 3e. Onvolmaakt, in de beoefening der genade, door de heiligen,*
- 4e. In de uitvoering van de vloek, dat is in de verdoemenis der goddelozen.*

Ten eerste. De Wet is volmaakt vervuld, beide in eis en straf, door de Zaligmaker, Die de menselijke natuur en de naam des mensen aannam, om in de plaats van de mens te handelen. Hij was geworden uit een vrouw, geworden onder de Wet. Hij werd Borg voor de schulden van de mens en door Zijn goedertieren onderneming en besnijdenis werd Hij een schuldenaar in de plaats van de schuldenaars, om weder te geven (eer aan de Wet), dat Hij niet geroofd had. *“Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden recht - vaardigheid Gods in Hem.”*

Van Hem werd een volmaakte gehoorzaamheid aan het gebod geëist en Hij gaf haar ook volkomen weer. De schuld des lijdens werd geëist en Hij werd gedrongen om te betalen. Wanneer Hij een volmaakte gehoorzaamheid aan het gebod gegeven had,

zegt Hij: “Ik heb voleindigd”, dit gedeelte van het werk, “het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen.”

En bij het ten einde brengen van Zijn gehoorzaamheid tot de dood, boog Hij het hoofd en zei: “*Het is volbracht.*” Dus verheerlijkte Hij de Wet en maakte haar heerlijk: “Zodat niet één jota of een tittel van de Wet voorbijging, totdat het alles geschied was.” Eer zal hemel en aarde voorbijgaan, dan dat Gods rechtvaardige Knecht zal feilen de wil van Zijn God te volbrengen. “*Ik heb lust, o Mijn God! om Uw welbehagen te doen en Uw Wet is in het midden Mijns ingewands.*” Zo ondernam Hij en “zo betaamde het Hem, alle gerechtigheid te vervullen”, Matth. 3:15. En zo onderwierp Christus Zich aan het lijden, want Hij kwam niet om de Wet te ontbinden, maar om die te vervullen.

Ten tweede. De Wet is daadwerkelijk vervuld in de Kerk van God door de Heilige Geest, gelijk geschreven is: “Opdat het recht der Wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest”, Rom. 8:4.

De rechtvaardigheid der Wet nu wordt in de Kerk vervuld: 1e. Door toer ekening van Christus’ gerechtigheid tot onze rechtvaardigmaking, Rom. 5:19. 2e. Door de inwoning van de Heilige Geest, hetwelk is onze heiligmaking. 3e. Door Wie God onze harten besnijdt, om Hem lief te hebben met geheel ons hart en met geheel onze ziel, opdat wij zouden leven, Deut. 30:6. Dewijl de liefde tot God het eerste en het grote gebod van de Wet is. 4e. Door de inwoning van het goede Woord Gods en door de goede schat van Zijn genade.

Wat is de Wet? Zij is de regel der gerechtigheid, bestaande in rechtvaardige geboden. Mozes zegt: “En het zal ons gerechtigheid zijn, als wij zullen waarnemen te doen al deze geboden n voor het aangezicht des Heeren onzes Gods, gelijk als Hij ons geboden heeft”, Deut. 6:25.

Christus’ gehoorzaamheid aan de Wet, aan ons toegerekend, beantwoordt hieraan. “Door de gehoorzaamheid van Eén zullen velen tot rechtvaardigheid gesteld worden.” Dit is de rechtvaardigmaking van alle dingen en maakt de gelovige tot een rechtvaardige, gelijk de Wet rechtvaardig is.

De Wet is heilig en de ziel van de heiligen is de zetel en hun lichaam is de tempel van de Heilige Geest, Die in ons woont en de gelovige heilig maakt, gelijk de Wet heilig is.

3e. De Wet eist, boven alle andere dingen, liefde tot God en de heilige Gods is gezegend daarmee, dat de liefde van God, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, in zijn hart is uitgestort en gemeenschap heeft met Vader, Zoon en Geest. Hij woont in God, Die liefde is en God woont in hem. Hij hangt de Heere aan en is één geest met Hem. Dit beantwoordt aan de eis van het grote gebod.

4e. De Wet is geestelijk en de Wet is goed. De heilige Gods is een geestelijk mens en een goed mens. Hij is deelgenoot van Gods goede Geest, de goede schat der genade is in hem, het goede Woord Gods is in zijn hart, het goede werk der wedergeboorte is aan zijn ziel ten deel gevallen en het gehele volmaakte werk der genade wordt voortgezet en zal in hem voltooid worden, hetwelk hem een goed mens maakt, gelijk de Wet goed is.

De Wet belooft het leven, doch zij kan het eeuwige leven nimmer geven. Daarom heeft de gelovige gekregen wat de Wet niet geven kon: "Hij, die gelooft, heeft het eeuwige leven en komt niet in de verdoemenis." Indien dit antinomianisme is, dan is het dierbaar antinomianisme!

Ziedaar de man, indien het recht der Wet vervuld is, die van de Wet verlost en tot het Evangelie gebracht is, verlost zijnde van de vloek en gekroond met de zegen, niet meer onder de Wet, maar onder de genade, niet onder de toorn, maar onder de liefde. Niet meer onder de tuchtmeester, onder Mozes, maar onder de Wet des Geestes, onder Christus, niet meer een slaaf, maar een vrijgeboren zoon, niet meer een vreemdeling, maar één die God kent en van Hem gekend is. Niet meer een kind der dienstbare, maar een vrije, niet langer een bijwoner, maar een medeburger der heiligen en een huisgenoot Gods.

"Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota, noch tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles (aldus) zal geschied (vervuld) zijn" in de uitverkorenen Gods. Zij zullen allen gerechtvaardigd, allen geheiligd,

allen bekwaam gemaakt worden om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht.

Zij zijn het ware zaad Abrahams, hetwelk Sara aan Abraham baart. Zij doen ook de werken Abrahams, namelijk de werken des geloofs, de arbeid der liefde en de verdraagzaamheid der hoop. “Dezen aanschouwen Abraham, hunlieder vader en Sara, die hen gebaard heeft” en “bewaren het gebod van hun vader en verlaten de Wet van hun moeder niet.”

Zij bewaren ook het gebod van hun Vader, hetwelk is het gebod des levens, dat Abraham bewaarde om zijn eigen lichaam niet aan te merken, dat alreeds gestorven was, zo hij omtrent honderd jaar oud was. Zij verlaten de Wet van hun moeder niet, dewelke is de Wet des geloofs, door welke Sara kracht ontvangen heeft om zaad te geven, overmits zij Hem getrouw heeft geacht, Die het beloofd had. Door het geloof ontvangen zij het getuigenis, dat zij rechtvaardig zijn en door het geloof ontvangen zij deze goede tijding: “Zo dan, die uit het geloof zijn, worden gezegend met de gelovige Abraham.”

Dezen zijn het, die niet zichzelf prijzen, maar die de Heere prijzen; over wie de Heere met zoveel lof spreekt. Van wie Hij zulk een goed bericht en zulk een heerlijk getuigenis gaf, dat het door de hand des hemels in de eeuwige jaarboeken is opgetekend. De ware betekenis en de verborgenheid van dit getuigenis te verklaren, zal, tot aan het einde van de wereld, een onbegonnen werk blijken te zijn voor iedere dienstbare, elke wettische werkeilige, elke verwaande volbrenger, elke Uziët en ieder kind des vleses.

“En Ik zal uw zaad vermenigvuldigen als de sterren des hemels en zal uw zaad al deze landen geven en in uw zaad zullen gezegend worden alle volkeren der aarde, *daarom, dat Abraham Mijn stem gehoorzaam geweest is en heeft onderhouden Mijn bevel, Mijn geboden, Mijn inzettingen en Mijn wetten*”, Gen. 26:4, 5.

Laat hen, die ons lasteren, eens een uitlegging geven van Abrahams gehoorzaamheid aan Gods stem, van het bevel, dat hij hield, alsmede van de geboden, inzettingen en wetten, welke hij gehoorzaamde, vierhonderd jaar vóór dat de Wet gegeven was!

Nu kom ik tot mijn derde punt, namelijk, dat de Wet onvolmaakt vervuld is in de oefening der genade door de heiligen. *“Zijt niemand iets schuldig dan elkander lief te hebben; want die de ander liefheeft, die heeft de Wet vervuld; zo is dan de liefde de vervulling der Wet”, Rom. 13:8, 10.*

Deze wetsvervulling is niet de volmaakte gehoorzaamheid, want hoewel de Wet volmaakt vervuld is in de heiligen, dewijl al Gods werken volmaakt zijn, echter wordt zij niet volmaakt vervuld door de heiligen omdat zij een beginsel in zich hebben, dat lust heeft tot nijdigheid. Evenwel zal ieder heilige onder de hemel ertoe gebracht worden om de broederschap lief te hebben.

“Die Sion haten, zullen verwoest worden.” Die zijn broeder haat, is in de duisternis en weet niet, waar hij heengaat; want de duisternis heeft zijn ogen verblind. *“Een iegelijk, die zijn broeder haat, is een doodslager; en gij weet, dat geen doodslager het eeuwige leven heeft in hem blijvende.”*

Want hoewel de geest des mensen lust heeft tot nijdigheid, echter moet hij ervan gezuiverd worden, zal hij ooit gezaligd worden. Want gelijk de onbarmhartige schuldeiser, die met zijn mededienstknecht geen medelijden had, aan de pijnigers werd overgeleverd: *“Alzo zal ook Mijn hemelse Vader u doen, indien gij niet van harte vergeeft, een iegelijk zijn broeder zijn misdaden.”*

Want totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota noch tittel van de Wet voorbijgaan (ook in deze zin), totdat het alles zal zijn geschied (vervuld).

Ten vierde. De Wet in haar strafeisend karakter zal krachtdadig en eeuwig vervuld worden in de verdoemenis der goddelozen. De Wet, die geestelijk is en zowel de daden des lichaams als die der ziel oordeelt, zal dan blijken een vurige Wet te zijn.

De werken des vleses en de zonden des harten zullen beide gestraft worden. Het lichaam in een onverterende en onuitblusselijke sulfergloed en de ziel door een onuitblusselijke toorn.

Hun kleine zonden, zoals zij vaak genoemd worden, zullen blijken oneindig te zijn. En niet één jota of tittel van de Wet zal haar doel missen in de losbranding van haar vreselijk geschut. *“Mijn pijlen zal Ik op hen schieten”, Deut. 32:23.*

Elke plaag, iedere bedreiging, elke vloek en ieder vonnis zal rechtvaardig, naar recht en ten volle worden uitgevoerd.

Jezus zegt: "Ik was gehoorzaam tot de dood, om Mijn uitverkorene te verlossen", maar zij die in hun zonden sterven, zullen de eeuwige dood onderworpen wezen. De kloof, die tussen hen is, zal nimmer weggenomen worden, of het vonnis herroepen, hun worm zal nimmer sterven, of hun vuur uitgeblust worden. De rook hunner pijniging zal opgaan tot in eeuwigheid.

Ja, ook de derde hemel, de plaats van Gods woning, zal voorbijgaan, zodra er één jota of één tittel van de Wet ophouden zal, hen, die onder haar sterven, te vloeken. Maar de derde hemel zal nimmer bewogen worden en evenmin zal de misdadiger uit de buitenste duisternis verlost worden, vóór hij de laatste penning zal betaald hebben. En deze laatste penning is de gehoorzaamheid aan de jota's en tittels van de Wet.

Doch het vonnis te ondergaan kan nimmer een gehoorzamen van het gebod zijn en daarom kan men daar geenszins uitkomen. Want er zal niet één jota of één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat alles (ook in deze zin) nauwkeurig zal geschied zijn. En in deze zin ben Ik (zegt Jezus, als een rechtvaardig Rechter) alrede begonnen haar te vervullen. Voor hen, die Mijn Evangelie verwerpen, is het een reuke des doods ten dode.

Zij worden niet alleen gevloekt ten dode door de Wet, maar ook als ongehoorzamen ter dood veroordeeld door het Evangelie. "Hij, die gelooft, zal niet verdoemd worden." "Die Mijn Woord niet ontvangt, dat Ik gesproken heb, dat zal hem oordelen ten laatste dage." "Zij, die de spot drijven, hun banden zullen vaster gemaakt worden."

"Zij zijn op aarde gebonden en in de hemel zullen zij gebonden zijn." "Die niet gelooft, is alrede veroordeeld en de toorn Gods blijft op Hem." "Dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht; want hun werken waren boos."

Ja, *"Ik ben tot een oordeel in de wereld gekomen, opdat degenen, die niet zien, zien mogen en die zien, blind worden."* Als een Rechter ben Ik alreeds begonnen, om (in de ziel van Mijn vijanden)

het recht der Wet te vervullen. En Mijn Evangelie zal in de gehele wereld gepredikt worden, tot een getuigenis tegen dezulken en dan zal het einde komen.

Al Mijn discipelen zullen hun broeders liefhebben en van harte een iegelijk zijn broeder zijn misdaden vergeven, anders zal ook Mijn hemelse Vader hen nimmer vergeven. Gerechtigheid zal Ik stellen naar het richtsnoer des gebods en het gericht naar het paslood van het vonnis; de hagel zal de toevlucht der leugenen wegvagen en de wateren des toorns zullen de schuilplaats overlopen. *“Want, totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota noch één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles nauwkeurig zal geschied zijn.”*

Maar Ik zal in de harten van Mijn lieve discipelen uitzenden de Heilige Geest, Die zulk een nijdigheid zal doden en hen de gramschap doen vergeten, opdat zij hun broederen vergeven en hen liefhebben zouden, gelijk Ik hen heb liefgehad. De Wet werkt toorn, maar de liefde des Geestes doet zelfs de naaste geen kwaad, veel minder een broeder in het geloof.

Het Koninkrijk der hemelen, dat binnen in hen is, zal hen van zulke boosheden verlossen. Doch hun toorn zal zijn tegen de zonde, tegen de zondaars, tegen de valse leringen en tegen de slechte praktijken. Dus zullen zij toornig worden en evenwel niet zondigen. Maar de toorn tegen een broeder zal in hun boezem niet rusten, want zij zijn geen dwazen, maar kinderen der Wijsheid.

Mozes en Elia zullen hun ambt aan Mij afstaan en Mijn volk zal één Profeet, één Wetgever, één Middelaar en één Herder hebben. “En zij zullen van God geleerd zijn”, Jes. 54:13. En een Wet zal van Mij uitgaan en Ik zal Mijn recht doen rusten tot een licht der volkeren, Jes. 51:4. Ik zal hun Scheidsman, Middelaar, Voorbidder en Voorspraak zijn en zij zullen de nederige schapen van Mijn kudde onder één Herder wezen. Zij zullen overgaan van de bediening des doods tot de belofte des eeuwigen levens. Ik zal hen bevrijden van het juk: *“Doe dat en gij zult leven”* en van de vreselijke last: *“Vervloekt is hij, die niet blijft.”*

En zij zullen het juk op zich nemen en van Mij leren, dat Ik

zachtmoedig ben en nederig van hart en ervaren, dat Mijn juk zacht en Mijn last licht is. “De Wet en de profeten zijn tot op Johannes”, Luk. 16:16.

Want al de profeten en de Wet hebben tot Johannes toe geprofeteerd, Matth. 11:13. Van die tijd af wordt het Koninkrijk Gods verkondigd en een iegelijk doet geweld op hetzelve, Luk. 16:16. En niemand zal in dat Koninkrijk ingaan, die het niet ontvangt als een kindeke. De onderwerpen van Mijn Koninkrijk zullen door Mijn kracht bewaard worden en niemand zal ze uit Mijn hand rukken, noch de poorten der hel zullen ze overweldigen. Ik zal ze bevrijden van de toorn, die daar rust in de boezem van de dwazen en van die ijver, die de slechten doodt.

De doodslager zal in hun harten niet heersen en regeren. “Ik zal hen macht geven, om op slangen en scorpioenen te treden en over alle kracht des vijands en geen ding zal hen enigszins beschadigen.”

“Zo wie dan een van deze minste geboden zal ontbonden hebben.” Na het twintigste vers van ons teksthoofdstuk gaat de Zaligmaker voort om aan te tonen, wat Hij met deze ontbinding der geboden bedoelt:

1e. *“Dat wie ten onrechte op zijn broeder toornig is, die zal strafbaar zijn door het gericht”*, vs. 22. Hij zal strafbaar zijn door het gericht van Sion, hetwelk hem der heiligen gemeenschap onwaardig zou oordelen. Of liever, hij is in een toestand om gedagvaard te worden voor het gericht der Wet en overgegeven te worden in dienstbaarheid en aan de slagen des satans.

2e. *“En wie tot zijn broeder zegt: Raka (dat is: onnutte of ijdele kerel, slechthoofd), die zal strafbaar zijn door de grote raad.”*

Door de Joodse wetten en door de raad Gods wordt dit een *ergernis* of een *belediging* genoemd; en wee hem, door wie de ergernis komt!

“Of wie tegen zijn broeder zegt: Gij dwaas, die zal strafbaar zijn door het helse vuur.” Dat wil niet zeggen, hem slechts een *onnozele*, maar een *goddeloze verworpeling* te noemen, alzo het binnenste van zijn ziel oordelende en zijn uiteindelijke verdoemenis vaststellende. En die zo oordeelt, zal ongetwijfeld geoordeeld

worden. Want dit is het eigen oordeel van een kind des duivels. Vooreerst toch is hij toornig op zijn broeder en dat wel zonder oorzaak en dat is doodslag. Ten andere breekt zijn boosheid uit in woorden, noemende hem een *raka*, een *onnutte* en gaat also voort hem zijn nieren te proeven en eindigt met hem naar de hel te verwijzen.

“Zo gij dan uw gaven zult op het altaar offeren en aldaar gedachtig wordt, dat uw broeder iets tegen u heeft, gaat henen, verzoent u eerst met uwen broeder en komt dan en offert uw gave.”

Het offer der goddelozen is een gruwel, hoeveel te meer als zij het met een schandelijk voornemen brengen. Men kan gemakkelijk merken, dat de Heere in deze rede bijzonder de Joodse Schriftgeleerden en Farizeeën op het oog heeft. Dit blijkt duidelijk uit ‘de gave’ of vrijwillige offerande, om die voor het altaar te laten, tot de belediger zich eerst met zijn broeder verzoend had, van welk altaar en welke offers de heiligen verlost zijn.

En ontzettend moet deze redevoering doorpriemd hebben hen, die zo uitzinnig toornig en nijdig waren op Christus en Zijn volgelingen, die naar het vlees hun broeders waren. En zij waren toornig zonder oorzaak, hebbende hen niet alleen *raka* en *dwaas* genoemd, maar ook geoordeeld.

De Heere noemden zij een bedrieger, ja, zelfs Beëlzebul, terwijl zij Zijn volgelingen vloekten, zeggende: “Deze schare, die de Wet niet weet, is vervloekt.” Ook wierpen zij hen uit, deden hen in de ban, verachtten hen en gaven hen prijs aan al de vloeken der Wet. De Heere handelt hier rechtmatig over de Wet en toont haar geestelijke strekking aan, alsmede haar oneindige uitgebreidheid tot het binnenste der ziel en haar onbegrensde eisen, opdat elke overtuigde zondaar voor immer zou wanhopen van haar enige hulp of enig heil te verwachten. Hij siert haar niet op als een *geëvangeliiseerd verbond*, noch noemt haar *der gelovigen enige regel des levens*, maar verkondigt de zondaar, dat één mondvul boosheid, uitgebraakt tegen een medeschepsel, voor de Wet voldoende is om de mens aan de straf van het helse vuur bloot te stellen.

De Zaligmaker deelt in deze rede ook harde slagen toe aan de

huichelaar, die, vóórdat de eerste man gestorven is, in de Kerk een plaats inneemt. Dit blijkt duidelijk, wanneer de ontbinder van deze geboden de minste in het Koninkrijk der hemelen wordt genoemd. Indien de huichelaars niet in de kerk waren, kon er van hen geen sprake zijn, dat zij in het Koninkrijk der hemelen waren. Dit onkruid, dat onder de tarwe groeit, zijn de kinderen des bozen, die zich onder de kinderen des Koninkrijks begeven.

En daar zij dienstbaar zijn aan de Wet, welke toorn werkt en ver-stoken van de zaligmakende genade, zijn zij het meest verwoed op de genade, de gaven, het geluk, de nuttigheid en de zuivere leer van Gods gelovigen. En dat deze mensen van de Geest ver-stoken zijn, blijkt duidelijk uit hun toorn zonder oorzaak, hun haat en hun onrechtvaardig oordeel.

Dat zij onder de Wet en niet onder de genade zijn, blijkt ook klaar uit hun strafbaarheid door het helse vuur. Onder welke strafbaarheid een gerechtvaardigde ziel, die in de staat der genade is, niet is, want Christus zegt: “Die komt niet in de verdoemenis”, ja, die zal nimmer sterven, want zij heeft het eeuwige leven.

Er is geen hels vuur, noch verdoemenis, voor degenen, die in Christus Jezus zijn. In een man Gods is het ook geen zonde, wanneer hij een goddeloze of tegenstander van het Evangelie een *dwaas* noemt. “Gij dwaas”, zegt Paulus, “hetgeen gij zaait, wordt niet levend, tenzij dat het gestorven zij.”

De Heere gaat aldus voort:

“Gij hebt gehoord, dat van de ouden gezegd is: Gij zult geen over - spel doen; maar Ik zeg u: Dat zo wie een vrouw aanziet, om dezelve te begeren, die heeft alreeds overspel in zijn hart met haar gedaan.”

Hier dringt de Heere op de geestelijkheid van de Wet aan, dat zij zich uitstrekt tot de ziel en de geest des mensen, ja, zelfs tot de meest verborgen gedachten en begeerten des harten, zowel als tot woorden en daden. En dat alles, wat boven *ja, ja* en *nee, nee* is, uit de boze is. En dat de zondaar, die in zijn zonden sterft, naar deze Wet van ieder ijdel woord rekenschap zal moeten geven in de dag des oordeels.

De Heere toont hier de behoefte aan van zout in de bedorven bronwel van het menselijk hart. Want het is er zoverre vandaan, dat de Wet de zonden zou uitroeien, dat zij er integendeel des te heviger door werken.

“Maar de zonde oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht; want zonder de Wet is de zonde dood”, Rom. 7:8.

“Want toen wij in het vlees waren, de bewegingen der zonden, die door de Wet zijn, wrochten in onze leden, om de dood vruchten te dragen.” Daarom moet de zondaar aan de Wet sterven, door het lichaam van Christus en eens anderen mans worden, vóór hij Gode vruchten dragen kan, Rom. 7:4, 5. En hoe schrikkelijk deze Wet ook is, de Zaligmaker zond er nochtans elke zelfgenoegzame onderzoeker heen als diens enige regel des levens. Maar nooit heeft Hij, gedurende Zijn ganse bediening, er één arme smekeling of gevoelige zondaar naar verwezen. Evenwel ziet de ziel, die aan Christus ondertrouwd is, zijn oude mens, ja, het gehele lichaam der zonde des vleses, veroordeeld in Zijn Borg en gekruisigd in Zijn dood en gevoelt het afleggen van de oude mens, wanneer Christus het hart in bezit neemt. Een nieuwe mens wordt geschapen en de oude mens wordt onttroond.

De wil, het gemoed, het hart en de genegenheden worden aan Christus getrouw gemaakt en kiezen de partij van de nieuwe mens, terwijl de oude mens in verbond met de satan, als een opstandeling krijg voert tegen de gelovige en zijn genade.

“Ik dan doe datzelve nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont”, zegt Paulus. Doch mijn gezegende Meester gaat voort met preken en Zijn eigen dienstknecht volgt Hem na, om op te vangen wat hij kan: *“...zo wie zijn vrouw verlaat, anders dan om hoerij, en een andere trouwt, die doet overspel, en die de verlatene trouwt, doet ook overspel”, Matth. 19:9.*

Hoerij is ongeoorloofde gemeenschap tussen ongehuwden. Wordt deze misdaad begaan door gehuwden, dan is het niet enkel hoerij, maar ook overspel. Het schijnt, dat de zonde, waarvoor zulk een vrouw verlaten mocht worden, vóór haar

huwelijk begaan moest wezen. De echtgenoot, bevindende dat zij geen maagd en dat hij door een geschonden persoon bedrogen en beetgenomen was, scheen in zulk een geval niet verbonden en het huwelijk ongeldig te zijn, volgens Deuteronomium 22.

En voor het aangezicht Gods is zulk een vrouw inderdaad de vrouw van hem, die haar eerst vernederd heeft, Deut. 22:29, hoewel de Zaligmaker hier met hoererij misschien ook overspel insluit. Is de vrouw evenwel schuldig geweest aan hoererij met een man en trouwt zij daarna een ander, dan is het huwelijk krachteloos en niet geldig. Want zij is inderdaad de vrouw van die eerstgenoemde man. Doch wanneer zij naderhand overspel bedrijft, dan verbreekt zij zelf de huwelijksband. In zulke gevallen, maar ook in zulke alléén, mocht zij verlaten worden.

De Heere gaat verder, zeggende: *“Zweert ganselijk niet, weder - staat de bozen, hebt uw vijanden lief”* enzovoort.

In al deze zaken maakt Hij duidelijk, wat Hij bedoelt “met een van de minste geboden te ontbinden.” Hij, die ten onrechte toornig is op zijn broeder, die hem een onnutte of raka noemt, of een goddeloze verworping, enzovoort.

“Die een van deze minste geboden zal ontbonden en de mensen alzo zal geleerd hebben.” Wat zullen wij dan zeggen van hen, die de dienaren, welke Christus gezonden heeft, haten; in wiens harten al jarenlang de nijd gerust heeft? En die Gods knechten de naam geven van Antinomianen, kwade geesten, duivels, bedriegers, schavuiten en dat zonder enige, rechtvaardige beschuldiging van dwaling of onzedelijkheid? Is dit niet de geboden ontbinden en de mensen alzo leren?

Heb ik in de loop van mijn bediening u ooit geleerd, dat er meer dan één God is, dat gij beelden zoudt maken, des Heeren Naam ijdelijk gebruiken, Zijn rustdag ontheiligen, uw ouders ongehoorzaam zijn, doden, stelen, overspel bedrijven, valse getuigenis geven en uws naasten goed begeren? Hebt gij daarvan ooit iets in mijn praktijk bespeurd of uit mijn mond gehoord?

Ik vertrouw van niet. Ik heb steeds aangedrongen op wedergeboorte door de Geest, als de enige weg om de mens heilig te

maken. Steeds heb ik in mijn prediking voorgehouden scheiding van de Wet en vereniging met Christus, als de enige Weg om de mens vruchtbaar te maken.

Ik heb aangehouden op een wandel in de Geest, als de enige weg voor de mens, om te ontkomen aan de volbrenging van de begeerlijkheden des vleses. Ik heb staande gehouden, dat een leven onder de invloed van genade, de enige weg is om verlost te worden van de heerschappij der zonde. En dat de zonde zal heersen over degenen, die onder de Wet zijn, doch niet over degenen, die onder de genade zijn.

Maar kan dit genoemd worden: “de geboden ontbinden en de mensen alzo te leren?” Wat? Zou de genade Gods de mensen aanmoedigen om te zondigen? Of is de Wet tegen de beloften Gods? Of doet deze leer de Wet teniet? Nee! Alleen in deze weg wordt de Wet bevestigd en in geen andere.

Nog eens. Bevindt gij, dat zij, die voor de vrije genade pleiten, die in hun grondbeginselen rechtzinnig zijn en die haar in hun ziel ervaren hebben, losbandig zijn? Ziet gij, dat zij, die tot mij in de nauwste betrekking staan, ontbinders zijn van Gods geboden en dit door hun voorbeeld leren? Nee!

Dit is er zover vandaan, dat, wanneer gij een onwetend, niet onderwezen volk, een dode, slaperige vergadering, een lichte, ijdele, winderige gemeente met nijldige gemoederen, ledige harten en ergerlijk van leven zou willen vinden, dan moet gij die zoeken onder dezulken, die zich schier niets anders ten taak gesteld hebben dan de Wet van Mozes.

De Wet werkt toorn. De Wet heeft geen ding volmaakt, maar wel de betere hoop. Nimmer zullen de Hagarenen in goede werken de kinderen Gods overtreffen, want hun ontbreken beide wortel en tak. Waarom dan al dat onstuimig schreeuwen tegen mij? Wel, om dat ene woord, dat ik onder hen geroepen heb, namelijk “*De Wet van Mozes is niet de regel des levens voor de heiligen.*” Om dit woord ben ik schuldig gesteld, zonder dat zij, die zich daaraan geërgerd hebben, er één tekst uit het Boek Gods tegen in konden brengen.

Ja, zelfs de beste hedendaagse uitleggers, die uit de ene tekst de

Wet hebben voorgesteld als een regel voor het leven der heiligen, hebben dit uit een andere tekst zelf weer tegengesproken en dat wel zo duidelijk, alsof zij het licht duisternis en de duisternis licht noemen. En ofschoon al die uitleggers elkaar in dat spoor gevolgd zijn, heb ik er nooit een gevonden, die het uit het Boek Gods bewezen heeft.

De gebiedende wil van de Meester is de regel van de dienstbare, het handschrift van de schuldeisers en het rekeningcourantboek van de schuldenaars. Maar het welbehagen van de Vader is de regel van de Zoon. Dit zijn de twee verbonden. Wat de Wet eist, geeft het Evangelie. En wat Christus gebiedt, werkt Hij door Zijn Geest in Zijn heiligen, om te gehoorzamen.

En hun gehoorzaamheid is de gehoorzaamheid des geloofs. Noch rechtvaardigmaking, noch heiligmaking, noch verlossing, noch hoop, noch hulp, noch leven, noch liefde komen van de Wet of door de Wet.

De bedienaars des Geestes en de evangelische dienstknechten, die God dienen in nieuwigheid des Geestes en niet in de oudheid der letter, zijn geen ontbinders van Gods geboden. Zij zijn vrijgemaakt van de Wet en aan Christus getrouwd, opdat zij Gode vruchten zouden voortbrengen.

“Zo wie dan een van deze minste geboden zal ontbonden”, “En de mensen also zal geleerd hebben, die zal de minste genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen.”

Hij, die ten onrechte op zijn broeder toornig is; hij, die hem raka of een goddeloze verworpeling noemt; hij, die ogen vol overspel heeft, die vloekt of zweert, kwaad met kwaad vergeldt en de rechtvaardige slaat om zijn boosheid te botvieren, hem gerechtelijk vervolgt om een mantel of een rok, enzovoort; hij, die zulke dingen doet, ontbindt inderdaad de geboden, door leer en voorbeeld beide en leert ook anderen hetzelfde te doen.

De namen Antinomiaan en kwade geest, die op mij geworpen zijn, rusten op de tong van duizenden arme, onwetende zielen, die evenmin weten, wat zij met zulke namen bedoelen, als het beeld van Jupiter, dat van de maan gevallen is. En het hart dergenen, die mij nooit gehoord hebben, is vervuld met boosheid

en hun mond met smaad, alleen omdat zij deze dingen van de preekstoel vernomen hebben.

Maar, wee hem of haar, door wie de ergernis komt, want zij, die in zulke zonden leven en de mensen alzo leren, *“Die zullen de minsten genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen.”*

Met het Koninkrijk der hemelen wordt hier de gemeente of de kerkstaat bedoeld. En wie is de minste in de kerk? Niet de geringste ziel, die als een kindeke is, want deze is noch een ontbinder van Gods geboden, noch iemand, die de mensen alzo leert.

De minste persoon, bedoeld in de zin van Christus' woorden, is ook niet een huichelachtige belijder, maar een huichelachtige en valse leraar. Deze is het minst geacht bij Christus, van de minste waarde voor de kerk en een der minsten in het oog van God. Dit is de man. Dit is de bedrieger, de huichelaar en de zondaar.

Want naardien hij de mensen alzo leert, moet hij een leraar zijn en wel een goddeloze leraar. En hij zal de minste genoemd worden in het Koninkrijk der hemelen. En hij is zulks ook in de ogen van hen, voor wie God hem ontdekt en die licht hebben om hem te doorzien.

De Zaligmaker toont in Zijn toepassing duidelijk aan, dat Zijn discipelen de broederen zijn, die men zonder oorzaak haat en die nietswaardigen, dwazen en verworpelingen genoemd worden. Doch Hij geeft hun raad, hoe zich onder zulk een versmading te gedragen: *“Maar Ik zeg u, dat gij de boze niet wederstaat, maar, zo wie u op de rechterwang slaat, keert hem ook de andere toe. En zo iemand met u rechten wil en uw rok nemen, laat hem ook de mantel. En zo wie u zal dwingen één mijl te gaan, gaat met hem twee mijlen. Geeft degene, die iets van u bidt en keert niet af, van degene, die van u lenen wil. Hebt uw vijanden lief; zegent ze, die u vervloeken; doet wel degenen, die u haten en bidt voor degenen, die u geweld doen en u vervolgen. Opdat gij moogt kinderen zijn uws Vaders, Die in de hemelen is”, Matth. 5:39-45a.*

Met kinderen worden hier geen verworpelingen bedoeld, want Christus noemt deze nimmer kinderen van Zijn hemelse Vader. Ook geeft Hij hun geen verlof zichzelf alzo te noemen; maar Hij

noemt ze kinderen des duivels. Deze toepassing toont duidelijk genoeg, dat het de kinderen Gods zijn, die gehaat, vervolgd en gelasterd worden. En dat het de Farizeeën, huichelaars en valse leraars zijn, die de geboden ontbinden en de mensen alsoo leren. En deze laatsten zullen ook de minsten genoemd worden in de strijdende Kerk of in het Koninkrijk der hemelen. En ik ben verzekerd, dat deze mensen, ook het verste af zijn van de triomferende Kerk of van het Koninkrijk der heerlijkheid. Doch om verder te gaan: *“Maar zo wie dezelve zal gedaan en geleerd hebben, die zal groot genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen.”* Wij zullen onderzoeken: 1e. Wat de Zaligmaker zegt over de grote dingen van de Wet. 2e. Wat over het doen van deze dingen. 3e. Wat over het leren ervan. 4e. In welke zin van zulk een leraar kan gezegd worden, dat hij groot is.

Ten eerste. Wat de Zaligmaker zegt over de grote dingen der Wet. Wij zullen Zijn raad opvolgen en eerst de kemel doorzwelgen en daarna de mug uitzuigen. De Heere Jezus begint met: *“Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeeën; want gij vertient de munte en de dille en den komijn en gij laat na het zwaarste der Wet, namelijk het oordeel en de barmhartigheid en het geloof. Deze dingen moest men doen en de andere niet nalaten. Gij blinde leidslieden, die de mug uitzuigt en de kemel doorzwelgt”,* Matth. 23:23, 24.

De natuurlijke gevolgtrekking, die uit deze tekst voortvloeit, is deze: dat elke prediker, die verstoken is van oordeel, genade en geloof, een vleselijk Schriftgeleerde, een eigengerechte Farizeër, een geveinsde en een blinde leidsman is en zijn preken niets dan vliegen vangen, of liever, gelijk Christus zegt, het is de mug uitzuigen, want de Heere Jezus zegt niet, dat hij de mug vangt.

In Lukas 11:42 staat het aldus beschreven: *“Maar, wee u, Farizeeën, want gij vertient munte en ruite en alle moeskruiden en gij gaat voorbij het oordeel en de liefde Gods. Dit moest men doen en het andere niet nalaten.”* Volgens de prediking van onze dierbare Heere zijn oordeel, genade, geloof en liefde Gods de grote dingen der Wet, welke alle goede predikanten moeten doen: *“Deze dingen moest men doen.”*

En deze dingen moeten aan anderen gepredikt worden, door hen die groot zijn in het Koninkrijk: *“Maar, zo wie dezelve zal gedaan en geleerd hebben, die zal groot genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen.”* Hier zien wij dus als in een spiegel, wie in het Koninkrijk groot en wie de geveinsde en blinde leidsman is. Wij zullen nu achtereenvolgens beschouwen: 1e. Het oordeel. 2e. De genade. 3e. Het geloof. 4e. De liefde Gods. Want wanneer wij van deze zaken vervreemd zijn, dan is onze belijdenis of ons preken niets dan een gedruis.

Hij, die geen oordeel heeft, is een onwetend mens, die God niet kent: *“Daarom zal Hij, Die hem gemaakt heeft, Zich zijner niet ontfemen en Die hem geformeerd heeft, zal hem geen genade bewijzen.”*

Hij, die geen genade heeft, is in een vleselijke, verharde staat: *“God ontfemt Zich, diens Hij wil en verhardt dien Hij wil.”*

Hij, die geen geloof heeft, is alrede veroordeeld en kan Gode niet behagen. Het recht der Wet is in hem niet vervuld, noch één gebod door hem gehouden: *“Want al wat uit het geloof niet is, dat is zonde.”*

En hij, die geen liefde Gods of geen liefde in zijn hart heeft, is maar een klinkend metaal of een luidende schel.

Ik kom tot de eerste zaak.

1e. Wat is oordeel? Wel, het betekent in de eerste plaats het rechtvaardige vonnis der Wet, uitgevoerd aan de Zaligmaker, Die optrad als 's mensen Borg, waardoor de gerechtigheid voldoening kreeg en de Wet een volkomen gericht verlangde. *“Hij is uit de angst en het gericht weggenomen.”* Dit geschiedde opdat, zonder krenking van Wet of gerechtigheid, een genadetroon kon worden opgericht. *“Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons, goedertierenheid en waarheid gaan voor Uw aanschijn henen”, Ps. 89:15.*

In de tweede plaats betekent oordeel somtijds, dat God een uitverkoren zondaar dagvaardt voor de rechtbank der Wet. En daar God, naar de bevatting van de zondaar, zich met hem als in het gericht begeeft, “wordt hij van allen overtuigd en van allen geoordeeld en alzo, vallende op zijn aangezicht, zal hij God aan-

bidden en verkondigen, dat God waarlijk onder u is.”

Deze beproeving eindigt in een Vaderlijke tuchting en in de rechtvaardigmaking der ziel: *“Maar, als wij geoordeeld worden, zo worden wij van de Heere getuchtigd, opdat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden”, 1 Kor. 11:32.*

In de derde plaats betekent oordeel de Wet des geloofs of het Evangelie. Dit merkt de gelovige aan als het oordeel van de Zaligmaker over hem bij elke lichamelijke omstandigheid en bij iedere twijfelachtige zaak, die zijn zielenstaat betreft.

Dit is het Evangelie, dat de uitverkoren zondaar ontvangt, waarin hij gelooft, hetwelk hij gehoorzaamt, waardoor hij geregeerd wordt, waardoor hij leeft, waardoor hij wandelt, hetwelk zijn godsdienst beheerst en waarnaar hij al zijn daden regelt: *“Luistert naar Mij, Mijn volk en Mijn lieden; neigt naar Mij het oor; want een Wet zal van Mij uitgaan en Ik zal Mijn recht (oordeel) doen rusten tot een licht der volken”, Jes. 51:4.*

In de vierde plaats betekent oordeel dat inwendig en rechtvaardig vonnis, hetwelk iemand, die de Schriften weet en de kracht Gods kent, velt. Die niet oordeelt naar het aanzien, maar die een rechtvaardig oordeel oordeelt. De Zaligmaker verweet de Joden, dat zij dat misten: *“En waarom oordeelt gij ook van uzelf niet, hetgeen recht is?”*

In de vijfde plaats betekent oordeel de kennis, die een heilige bezit van God, van Zijn Woord en Zijn wegen, alsmede van zijn eigen godsdienst, zijn geloof en zijn praktijk. Over het gemis hiervan wordt de onwetende beklagd: *“En er is geen recht (oordeel) in haar gangen.”*

In de zesde plaats betekent oordeel de aanduiding van het vonnis der Schrift, wanneer sommigen van Gods kinderen onder elkaar verschil hebben over een leerstuk, een praktijk of enig onrecht: *“Is er dan alsoo onder u geen, die wijs is; ook niet een, die zou kunnen oordelen tussen zijn broeders? Maar de ene broeder gaat met de andere broeder terecht en dat voor ongelovigen!”*

In de zevende plaats betekent oordeel de oordeelkundige handelingen van een rechtvaardige rechter, die het oog heeft gericht op God en de gerechtigheid en de persoon des mensen niet aan-

neemt in het gericht. Waar deze volkomenheid gemist wordt, klaagt God: *“Hoelang zult gijlieden onrecht oordelen en het aangezicht der goddelozen aannemen?”* Ps. 82:2. Een iegelijk van u zal verdelgd worden. Daarom komt het recht verdraaid voort.

Door deze eerste zaak van “het zwaarste der Wet” toont de Heere in een geestelijke zin, dat, wanneer des zondaars mond gestopt is, wanneer hij door de Wet voor God schuldig verklaard is en wanneer hij gerechtvaardigd is door het geloof in de gerechtigheid van zijn Borg, alsdan het recht der Wet in hem vervuld is en dat alle vruchten der gerechtigheid hieruit haar oorsprong hebben. En dit is inderdaad hetzelfde als hetgeen ons elders geleerd wordt, dat, al wat niet uit het geloof is, zonde is en dat hij, die niet gelooft, wie hij ook zij of wat hij ook doet, zal veroemd worden.

Ik ga nu over tot het tweede hoofddoel of “zwaarste vereiste van de Wet”, hetwelk is de genade of barmhartigheid. De barmhartigheid, hier beoogd, geeft te kennen, dat alle goed tot mensen, alle goed in mensen, alle goed door mensen en alle goed van mensen toe te schrijven is aan de soevereine goedertierenheid des hemels.

Barmhartigheid is een volmaaktheid of eigenschap van God, welke óf in het werk der voorzienigheid óf in het werk der genade over al Zijn werken is uitgebreid. Soms betekent barmhartigheid Gods goede voorzienigheid. Jakob zei tot zijn zonen: *“God, de Almachtige, geve u barmhartigheid voor het aangezicht van die man”*, Gen. 43:14.

Zo ook merkte Abrahams dienstknecht haar aan, na de goede afloop van zijn werk, als hij Rebekka tot Izaäk bracht: *“God heeft Zijn weldadigheid (barmhartigheid) niet nagelaten van mijn heer”*, Gen. 24:27.

Maar in een geestelijke betekenis toont God Zijn barmhartigheid in de gave van Zijn Zoon en in de vergeving der zonden: *“God heeft een hoorn der zaligheid ons opgericht, opdat Hij gedachtig ware der barmhartigheid”*, Luk. 1:54, enzovoort, “om Zijn volk kennis der zaligheid te geven, in vergeving hunner zonden; door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods.”

Bevrijding van de vloek der Wet, van de kracht der zonde en van het gebod: “Doe dat en gij zult leven” en dat alles door de Geest Gods, wordt geopenbaarde barmhartigheid genoemd. *“Maar Hij heeft ons zalig gemaakt naar Zijn barmhartigheid, door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes”, Tit. 3:5.*

Het zuivere Evangelie getrouw te preken, de volle raad Gods te verkondigen en niet te vertragen door tegenstand, beproeving en vervolging, die ons in de uitoefening door de van God ontvangen barmhartigheid in het werk der bediening, overkomen mogen, wordt ook aan barmhartigheid toegeschreven. *“Naar de barmhartigheid, die ons geschied is, zo vertragen wij niet”, 2 Kor. 4:1.*

Moed te ontvangen om getrouw en eenvoudig te blijven in een afvallige en ontaarde eeuw, wordt mede aan barmhartigheid toegekend. *“Als die barmhartigheid van de Heere gekregen heeft getrouw te zijn”, 1 Kor. 7:25.* Dit zijn de gewisse weldadigheden (barmhartigheden) Davids, welke aan Christus gegeven en door het besluit Gods verzekerd zijn voor de huisgenoten des geloofs, hetwelk de verlossing van alle uitverkorenen waarborgt. En in hun verheerlijking zal barmhartigheid eeuwig gebouwd worden.

Daarom is hij, die een vreemdeling is van de barmhartigheid Gods in de gave van Zijn Zoon en van de kennis der verlossing door de vergeving der zonden, ook een vreemdeling van de wedergeboorte en verstoken van “dit zwaarste der Wet.”

Hij is nog in zijn zonden, nog een goddeloze en de barmhartigheden der goddelozen zijn wreed en daarom van weinig waarde. Zo iemand ziet “het einde der Wet” niet, waarvan het doel was om een zondaar tot de barmhartigheid te leiden en behoefte aan barmhartigheid te openbaren. Zo iemand is ook een vreemdeling van die Deur der hoop, Die God aan Mozes toonde, toen hij van Christus profeteerde, zeggende: *“God zal barmhartig zijn, die Hij barmhartig zijn zal.”*

Ik ga thans over tot de derde zaak van “het zwaarste der Wet.” En deze is *geloof*. Want, hoewel noch de Wet uit het geloof, noch

het geloof uit de Wet is, nochtans hebben én van het woord des geloofs én van de gerechtigheid des geloofs, getuigenis gegeven beide de Wet en de profeten. Bovendien wordt het gehele Oude Testament dikwijls in het woord ingesloten: *“Maar, dit geschiedt, opdat het Woord vervuld wordt, dat in hun Wet geschreven is: zij hebben Mij zonder oorzaak gehaat.”*

Deze woorden staan in de Psalmen en daar blijkt het duidelijk, dat Jezus Zelf Eén van de broederen was op Wie de Farizeeën toornig waren, zonder oorzaak.

Verder rekent de Heere ook het geloof onder “het zwaarste der Wet” omdat het recht der Wet vervuld is in hen, die geloven, omdat het zonder geloof onmogelijk is Gode te behagen en omdat het geloof aan de liefde voorafgaat en er altijd door werkt. Welke liefde is de vervulling der Wet, want zij is de grote scharnier, waarop de ganse Wet en de profeten draaien, zonder werken.

’t Is waar, er kunnen dode werken verricht worden, maar daarmee kan aan God geen andere gehoorzaamheid gegeven worden, dan de ogendienst van een slaaf.

Geloof is een gezegende vrucht des Geestes en wordt onder Zijn werking voortgebracht. Gewoonlijk grijpt het geloof het eerst de Wet en de gerechtigheid Gods aan. Dan gelooft de zondaar, dat hij de man is, die door de Wet beschreven en veroordeeld wordt. Hij ziet en gevoelt de Wet in haar volle geestelijke uitgebreidheid en schrikkelijke gevolgen.

De Psalmist zegt: *“Ik heb aan Uw geboden geloofd.”* Hij gelooft en beeft. In zijn kommer roept hij tot God, want die tot God komt, moet geloven, dat Hij is en een Beloner is dergenen die Hem zoeken.” Door het geloof brengt God de zondaar over uit de dood onder de Wet tot het leven in Christus. *“Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage”*, Joh. 6:44.

Het geloof handelt met Christus’ bloed om vergeving, gerechtigheid en vrede en past die ook toe. Het geloof vermengt haar kracht met het Woord en brengt de beloften thuis. Het geloof is een zien op Jezus ter verkrijging van elke noodzakelijke hulp en

een uitgaan uit zichzelf tot de volheid van de Zaligmaker, om Die te benodigen.

Door de hand des geloofs wordt alle geestelijk voedsel toegebracht en door de verzekering des geloofs vindt een sterk christen zich bevestigd en verzegeld: *“Na dat gij geloofd hebt, zijt gij verzegeld geworden met de Heilige Geest der belofte.”* Onder de indruk van deze weldaad, rakende iemands persoonlijk aandeel in Christus, wordt een troostrijke mate van verzekering genoten. En dit leidt mij tot het vierde “zwaarste van de Wet”, welke is de *liefde*.

De grote springbron of fontein, waaruit elke stroom van barmhartigheid voortvloeit, is de soevereine en eeuwige liefde Gods. En het enige middel of kanaal, waardoor deze stroom afvloedt, is de gekruiste Christus. Er is geen liefde tot God, gelijk sommigen beweren omdat men zijn heiligheid, zuiverheid en schoonheid voorwendt te beminnen.

Geen verschijning of gezicht van God zal ooit liefde tot Hem trekken uit een vleselijk hart, hetwelk vijandschap is tegen Hem. Het is alleen de liefde Gods tot ons, uitgestort in het hart door de Heilige Geest, Die het hart trekt om God lief te hebben. Niet dat wij God liefhadden, maar dat Hij ons eerst heeft liefgehad.

De genieting van deze liefde volgt altijd op de vergeving der zonden. Ik heb de Heere lief omdat Hij de ongerechtigheid mijner zonden vergeven heeft. Maria's zonden, die velen zijn, zijn haar vergeven en zij had veel lief. Maar, die weinig vergeven wordt, die heeft ook weinig lief. Deze liefde zal ons onderwijzen, allen, die onze Heere Jezus Christus liefhebben in oprechtheid en in waarheid, te beminnen en onze naasten als onszelf. Want toorn kan niet rusten in een hart, dat gezegend is met de genieting van de eeuwige liefde.

En hij, die in de liefde wandelt, gelijk Christus ons heeft liefgehad, wandelt door het geloof en in alle geboden des Heeren onberispelijk.

Wij hebben nu gezien, wat de Zaligmaker bedoelt met “de minste geboden” en wat Hij bedoelt met “het zwaarste der Wet.”

“En hij, die dezelve zal gedaan” en *“geleerd hebben, zal groot genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen.”*

Hij, die dezelve doet, die een rechtvaardige of gerechtvaardigde is, wiens oordeel voorbij is, die een oordeel heeft, dat zijn staat goed is, die een goed oordeel heeft van de wegen Gods, van het Woord Gods en van het hart der mensen en die bekwaam is om te oordelen over dwaasheid en dwaling, over recht en onrecht, over mensen en mensen en alzo preekt.

Hij, die verbondsbarthartigheid verkregen heeft van de Heere en de gewisse weldadigheden of barthartigheden Davids preekt, die barthartig is jegens de lichamen en zielen der mensen, gelijk God hem barthartig is.

Hij, die geloof in zijn hart heeft, die het geloof preekt gelijk het eenmaal de heiligen overgeleverd is, die de verborgenheid des geloofs houdt in een reine consciëntie en daaruit uitdeelt.

Hij, die de liefde Gods heeft, uitgestort in zijn eigen hart en haar in al haar delen preekt, als daar zijn, haar verschijning in de dood van Christus, haar openbaring door de Geest en haar vruchten van vergeving en vrede.

Hij, die niet op zijn broeder toornig is zonder oorzaak, die verlost werd van en bewaard voor onreinigheid, die geen kwaad met kwaad vergeldt, die zijn mantel geeft dengenen, die met hem rechten en zijn rok nemen wil.

Dat is de man en geen ander, “die de geboden doet en dezelve leert. En hij zal groot genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen.” Hij is een waar, wezenlijk, echt en wettig onderdaan van het Koninkrijk der hemelen. Hij is niet dienstbaar aan de Wet, aan de zonde of aan de satan. Hij is verlost, gerechtvaardigd en gezaligd. De verborgenheden van het Koninkrijk der genade zijn met hem. Het Koninkrijk der genade is in hem. En, zijnde een erfgenaam, is het Koninkrijk der heerlijkheid voor hem. *“En hij zal groot genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen.”*

Hij kent zichzelf als een groot zondaar en vertelt aan anderen, wat grote dingen God aan hem gedaan heeft. Grote genade geschiedde hem en hij is een goed uitdeler der menigerlei genade Gods. Hij is verlost door een grote verlossing, die hij

preekt. Hij is een man Gods, God spreekt door hem en hij is een gezant, van God gezonden.

Hij is een evangelist. Hij is een goed uitdeler en wordt getrouw bevonden. Hij is een bedienaar des Geestes en maakt, dat men van zijn dienst ten volle verzekerd zij, door de mond te stoppen der tegensprekers, door uitverkoren zondaars neer te vellen en door een weg te bewandelen, die Gode betamelijk en verheerlijkend is.

In één woord, hij is een bekwaam bedienaar van het Nieuwe Testament en zal groot genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen door allen, die weten, waarin de ware grootheid bestaat. En dit leidt mij tot het laatste vers van mijn tekst: *“Want Ik zeg u: Tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij, dan der Schrift - geleerden en der Farizeeën, dat gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan”, Matth. 5:20.*

In de laatste tijd is er, door verschillende leraars, zes of zeven maal over deze tekst gepreekt en zij kwamen allen hierin overeen, dat in deze tekst de gerechtigheid van Christus noch beoogd noch ingesloten was. Het is dit punt, hetwelk ik voornemens ben te onderzoeken. Door in te gaan in het Koninkrijk der hemelen worden de volgende zaken bedoeld: Ten eerste. Het wegnemen van de sluier der onwetendheid van het verstand en het verlichten van het gemoed in de verborgenheden van het Koninkrijk, hetwelk de ziel voert uit de duisternis tot het wonderbaar licht.

Ten tweede. Het is een ziel te leiden uit de dienstbaarheid in de vrijheid, uit een veroordeelde in een gerechtvaardigde staat, uit een staat van vijandschap in een staat van verzoening, uit een staat van zonde in een staat van genade, uit een staat van vreemdelingschap in een staat van vriendschap, uit een staat van wettische arbeid in een staat van rust. Hetwelk genoemd wordt: “Het overzetten van de zondaar uit het koninkrijk des satans in het Koninkrijk van de Zoon van Gods liefde.”

Ten derde. Het inbrengen van de uitverkorenen met ziel en lichaam door de Zaligmaker in de heerlijkheid des hemels wordt genaamd “een rijkelijk toegevoegde ingang in het eeuwig

Koninkrijk onzes Heeren en Zaligmakers Jezus Christus”, 2 Petr. 1:11.

Maar welk een gerechtigheid is het dan, die zulk een ingang verschaffen kan? Paulus’ verstand werd verlicht in de verborgenheden des hemels, zodra de Heere over hem lichtte en in zijn hart scheen en hij ging over in de staat van genade, zodra hij opstond en de Heilige Geest ontving. Maar welk een gerechtigheid had hij verkregen om hem zulk een ingang te verschaffen of de weg daartoe te banen? Wij weten, dat Paulus een Farizeeër was, maar het kon zijn farizeese gerechtigheid niet zijn, die hem deze ingang verschaft, want de tekst zegt, “dat zijn gerechtigheid overvloediger moest zijn, dan die der Schriftgeleerden en Farizeeën.”

En, mij dunkt, het konden ook niet de boosheid en moordzucht van zijn hart, noch zijn bloedige last, noch de doodvonnissen zijn, die hij in zijn zak had. De gerechtigheid, waarvan de tekst spreekt, is de gehoorzaamheid aan de Wet waarop de Farizeeër roemde en waarin het kind van God overvloediger moet zijn dan de Farizeeër.

Het moest derhalve óf de gehoorzaamheid des zondaars óf de gehoorzaamheid van de Borg zijn, die deze ingang verschaft. Immers de onrechtvaardige kan het Koninkrijk niet ingaan. Want ofschoon Paulus een lid was van de strengste sekte der Farizeeën, zijn gerechtigheid verschaft hem die ingang niet, ja, hij had er in dit opzicht zelfs geen nut van.

“Ik zal uw gerechtigheid bekend maken en uw werken, dat zij u geen nut doen zullen”, Jes. 57:12.

De smekende tollenaar en Maria Magdalena gingen beide in het Koninkrijk der hemelen in, doch niet door hun eigen gerechtigheid. Geen gerechtigheid, dan de toegerekende gerechtigheid van Christus, kan ons doen ingaan óf in de kennis Gods óf in de staat van genade, welke bestaat in gerechtigheid, vrede en blijdschap in de Heilige Geest en waarin een zondaar alleen ingaat door het geloof in Christus. Ook kan ik niet denken, dat er buiten de gerechtigheid van de Zaligmaker nog een andere bestaat, die ons een ingang in de heerlijkheid zou kunnen verschaffen. De gerechtigheid van Paulus kon het niet, want “die is”, zei hij,

“schade en drek”, de gerechtigheid van Sion evenmin, want die is een wegwerpelijk kleet. En de gerechtigheid van Petrus, Jakobus en Johannes is er ook niet toe in staat, want die struikelen allen in velen.

En, ik ben ervan verzekerd, dat een onvolmaakte gerechtigheid nimmer de weg kan banen tot Gods gunst of tegenwoordigheid. De moordenaar ging van het kruis naar het paradijs, maar noch zijn gebed, noch zijn belijdenis van Christus, noch zijn vermaning aan zijn mede-moordenaar, noch zijn bekentenis van de rechtvaardigheid van zijn straf, maakten een deel uit van de gehoorzaamheid aan de zedelijke Wet, welke de regel is der gerechtigheid.

Maar de regel van de gehoorzaamheid van Christus is de bedoelde gerechtigheid in de tekst. Waarin ook Paulus hoopte gevonden te worden, wanneer hij het Koninkrijk der heerlijkheid zou ingaan, gelijk geschreven is: *“En in Hem gevonden worden, niet hebbende mijn gerechtigheid, die uit de Wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid, die uit God is, door het geloof”, Fil. 3:9.*

Deze is de gerechtigheid, die God toerekende aan Paulus' geloof en waardoor hij inging in het Koninkrijk der genade en ook hoopte in te gaan in het Koninkrijk der hemelen zelf. *“Want wij verwachten door de Geest, uit het geloof, de hoop der rechtvaardigheid”, Gal. 5:5.* En deze alleen is het, welke in die dag voor ons zal kunnen antwoorden. Geen gerechtigheid van schepsels, geen onvolmaakte gerechtigheid, geen inwonende gerechtigheid kan ooit iemand toegang schenken tot het Koninkrijk der genade of der heerlijkheid. Geen andere gerechtigheid dan de vlekkeloze gehoorzaamheid van Christus, door God aan de zondaar toegerekend, kan hem ooit recht of aanspraak op, toegang tot, of ingang in genade en heerlijkheid geven.

Maar wellicht zegt gij: “Gij ziet één woord over het hoofd en wel het woordje ‘uw’: “Tenzij uw gerechtigheid overvloediger is”, enzovoort.

Antwoord: Wat God ons vrijwillig schenkt, wordt *het onze*. “Wij ontvangen de overvloed der genade en de gave der rechtvaardigheid”, Rom. 5:17. En God, Die ons deze gerechtigheid geeft, noemt haar de onze. “*Dit is de erve der knechten des Heeren en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de Heere*”, Jes. 54:17. Zij hebben geen andere gerechtigheid, dan die uit Mij is, spreekt de Heere en dat is een toegerekende, om niet gegeven en vrijwillig geschonken gerechtigheid.

En Christus toont dit ook klaar in het hoofdstuk, waaruit mijn tekst genomen is; hetwelk duidelijk zichtbaar is voor ieder, die ooit verlicht werd. “Zalig”, zegt Christus, “zijn zij, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden.” Hetwelk drie zaken te kennen geeft.

1e. Dat deze arme zielen geen gerechtigheid van zichzelf bezaten, waardoor het gevoel daarvan hen deed hongeren en dorsten.

2e. De hier bedoelde gerechtigheid komt door de belofte: “Zij zullen verzadigd worden.”

3e. Deze gerechtigheid moet volmaakt of volkomen zijn. Zij moet beantwoorden aan elke eis van de Wet en de gerechtigheid. Zij moet ook beantwoorden aan ieder einde en elke verwachting van de bekommerde zondaar, als daar zijn: bevrijding van schuld en toorn, vrees en pijn, dood en verdoemenis. Deze gerechtigheid moet ons hier in de gunst Gods brengen en hiernaams de heerlijkheid verzekeren, anders kan de zondaar nimmer voldaan zijn, veel minder daarmee verzadigd worden.

Dit is de in mijn tekst bedoelde gerechtigheid, die de gerechtigheid van Schriftgeleerden en Farizeeën ver genoeg overtreft. En deze gerechtigheid geeft recht en aanspraak op het Koninkrijk: “Want Christus is ons geworden wijsheid van God en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing.”

Geen andere gerechtigheid, mijn lezer! zal ooit aan enige ziel toegang verlenen tot het Koninkrijk der genade of der heerlijkheid. In deze “gestikte klederen zal de Kerk tot de Koning geleid worden en ingaan in des Konings paleis.” En zij, die dit brui-
loftskleed niet aan hebben, zullen in de buitenste duisternis

geworpen worden. Lezer! wacht u voor het zuurdesem der Farizeeën, welke is geveinsdheid.

Thans zal ik u eerst aantonen de gerechtigheid der Schriftgeleerden en Farizeeën en daarna de uitnemendheid der gerechtigheid van Christus, welke is tot allen en over allen, die geloven. De Schriftgeleerden waren afschrijvers en uitleggers van de Wet en de profeten en maakten aanspraak op het bezit van buitengewone wijsheid. De Farizeeën waren zeer nauwgezet in de betrachtting van de mindere dingen van de Wet, waarin voornamelijk hun eigengerechtigheid bestond. Zij wendden geen geringe mate van heiligheid voor; hetwelk zover ging, dat het anderen zelfs niet vergund was, de zoom van hun klederen aan te raken.

De Schriftgeleerden en Farizeeën beide waren in het oog der arme en onwetende Joden de eersten, die het Koninkrijk der hemelen zouden ingaan. Doch Christus geeft hun een andere plek en zet hoeren en tollenaars in hun plaats. Zij wandelden in lange klederen, waarop zij zeer gesteld waren; zij deden vele lange gebeden. Zij namen tal van feesten en vasten waar. Zij beminden de groetingen op de markt en de vooraanzittingen bij de maaltijden. Zij schenen rechtvaardig voor de mensen en lieten zich gaarne rabbi noemen.

Zij verrichtten vele wassingen van voeten, handen en hoofd en van bekers en schotels. Zij omreisden zee en land om bekeerlingen te maken en lieten voor zich trompetten, wanneer zij hun aalmoezen gaven. Zij bonden zware lasten op de schouders der mensen, maar wilden die zelf met hun vingers niet aanraken.

Zij zaten op de stoel van Mozes om wetten te geven, doch met hun leven spraken zij tegen, alles, wat zij met de mond bevalen: "Zij zeggen het maar doen het niet." Hierin bestond hun gerechtigheid. En zie nu hun ijver, wanneer zij zich verdedigen. Zij waren de geslagen vijanden van de kracht der godzaligheid, de waarheid van het Evangelie en de wijsheid, die van boven komt. Zij waren onverzoenlijke vijanden van "Antinomianen, kwade geesten en allen, die niet tot de door hen erkende discipelen van Mozes behoorden."

Zij spotten met de God des hemels, Hem noemende Beëlzebul. Zij vloekten de voorwerpen van Gods verkiezing, lasterden de Heilige Geest en eisten een teken van de hemel. Zij beschuldigden Paulus, dat hij de tempel ontheiligde en een vrijbrief gaf om te zondigen, namelijk dat hij preekte, dat men het kwade moest doen, opdat het goede eruit zou voortkomen.

En daar hij het volk onderwees om Mozes te verlaten, noemden zij hem een ketter, een, die de wereld ondersteboven keerde; een, die oproer verwekte en een opperste voorstander van de sekte der Nazareners. “Maar naar die weg, welke zij sekte (ketterij) noemden, diende Paulus de God zijner vaderen.”

Zij stonden de apostelen tegen in elke stad, in iedere synagoge en in alle huizen met de leer, dat de Wet een regel des levens is. *“Indien gij niet besneden wordt en de Wet van Mozes niet onderhoudt, zo kunt gij niet zalig worden.”* Zij waren van bezijden ingekomen om der heiligen vrijheid te bespieden, opdat zij hen wederom tot dienstbaarheid mochten brengen.

Zij stonden het Evangelie tegen. Zij scheurden hun klederen, wierpen stof in de lucht, knarsten met hun tanden tegen de heiligen. Zij wederstonden, lasterden en misbruikten de Naam van de Zaligmaker over gekken en duivels. En dat alles deden zij in hun ijver voor de Wet, tot volmaking van hun reinheid en uit hun inwonende heiligheid. Zo waren zij werkzaam om hun eigengerechtigheid op te richten, evenals zij doen, die de in mijn tekst bedoelde gerechtigheid van Christus uitsluiten en aldus struikelden zij over de Rots der eeuwen, werden afgebroken door ongeloof en naar alle windstreken verstrooid.

En zo blijven zij nog tot op deze dag zonder koning, zonder priester, zonder profeet, zonder efod, zonder terafim en zonder offer. En alles, wat zij met hun godsdienst en met hun voorgewende ijver voor de Wet verkregen hebben, was hun verwoesting als kerk, staat en natie. Maar, wat nog schrikkelijker was, zij vervloekten het onschuldig bloed van Christus en haalden daardoor de vloek des hemels over hun nakomelingschap, van eeuw tot eeuw, ja, tot in meer dan twintig geslachten.

Doch ik gevoel geen roeping om nog verder te gaan in de

beschrijving van een Farizeeër. Bovendien, de Kerk van Christus krioelt ervan en in de spiegel, welke ik hem hier gegeven heb, kan de lezer, wanneer hij enigszins ogen heeft, zijn honderden, zo niet duizenden, kennen.

Maar de gerechtigheid van de heiligen overtreft de gerechtigheid van de Schriftgeleerden ver genoeg.

Want zij ontvangen de zegen van de Heere en gerechtigheid van de God huns heils. *“Dat is het geslacht dergenen, die naar Hem vragen; die Uw aangezicht zoeken; dat is Jakob”*, Ps. 24:5, 6.

De gerechtigheid, die God Zijn heiligen verleent, is een goddelijke, volmaakte en eeuwige gerechtigheid; en zonder een volmaakte gerechtigheid kan geen ziel in Gods tegenwoordigheid bestaan of tot Hem naderen in deze wereld. Want indien wij een vrijmoedige toegang hebben, het is door het geloof in Christus. En indien wij ten hemel ingaan en in de toekomstige wereld Gods aangezicht met verheuging zien zullen, dan is het omdat wij rechtvaardig gemaakt zijn in onze oudste Broeder en de waarheid houden, zoals zij in Hem is: *“doet de poorten open, dat het rechtvaardige volk daarin ga, hetwelk de getrouwigheden (de waarheid) bewaart”*, Jes. 24:2.

Deze gerechtigheid is de wijsheid van God en de heerlijkheid der heiligen, terwijl de andere slechts een vinding van mensen en de strik der dwazen is. *“Want hun rotssteen is niet gelijk onze Rotssteen, zelfs onze vijanden richters zijnde.”* Aldus preek ik en aldus gelooft gij en noch zulk preken, noch zulk geloof zal ooit ijdel zijn in de Heere.

Wij hebben alzo gezien, wat de Verlosser zegt van *“het zwaarste der Wet”*, hetwelk is de eerste tafel, welke haar opzicht heeft op God. En wij bevonden, dat deze zaken alle in de heiligen gewrocht worden. Eveneens hebben wij *“het minste der Wet”* of de mindere geboden bezien, namelijk de tweede tafel, welke betrekking heeft op de broeders en de naaste en wij bevonden, dat het de Farizeeën in hun hart en de valse predikanten in de kerk zijn, die dezelve ontbinden en dat ze ontbonden worden door hen, die de kinderen Gods haten, belasteren, censureren en veroordelen.

Maar wij worden vermaand hieronder lijdzaam en onderworpen te zijn, opdat het blijken mag, dat wij kinderen zijn van onze Vader, Die in de hemelen is, Die evenzeer onteerd wordt, doordien zij geen acht geven op “het zwaarste der Wet”, als wij, wegens hun ontbinden van “de minste geboden”, door ons te haten en te smaden.

Maar geeft het ontbinden der geboden door de Farizeeën en geveinsden hun het recht om hen, die “het recht der Wet in hen vervuld hebben en die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest”, met de namen van Antinomianen en duivels te bestempelen?

Dat zij zichzelf blootstellen aan het rechtvaardig oordeel Gods wegens hun verdoemen van de rechtvaardige, brengt dat een juk der dienstbaarheid op hen, die vrijgemaakt zijn door de Heilige Geest? Of kan datgene, wat Christus toepast op Farizeeën en geveinsden, hen aangewreven worden, “die Hij Zich geformeerd heeft” en “wie Hij de zonden niet wil toerekenen?”

Of zou men denken, dat zij de personen zijn, “die strafbaar zijn door het helse vuur”, van wie Christus Zelf verklaart, “dat zij niet in de verdoemenis zullen komen?” Sluit het getuigenis van de Zaligmaker, dat de gelovige van de dood overgegaan is in het leven, in, dat de gelovige nog onder de bediening des doods is, als zijn regel des levens?”

Of, als Hij zegt, dat zij Zijn juk, dat licht is, op zich zullen nemen, houdt dat dan in, dat hieraan nog toegevoegd moet worden, het juk der dienstbaarheid, “dat noch wij noch onze vaders konden dragen?”

Als de Heere mij gebiedt “in Hem te blijven”, behelst dat dan ook, dat ik nog tot Mozes moet gaan? Of, wanneer Hij verzekert, dat degenen die in Hem blijven, “veel vrucht dragen”, duidt dat aan, dat niets dan losbandigheid ons oogmerk zou zijn? Kan iemand de eis van de Wet en het vonnis der Wet scheiden? Is de Wet gedeeld? Kan iemand zijn nek buigen onder het juk van het gebod en zijn ziel bevrijden van de vloek?

Immers nee. Hij, die onder het gebod is, is ook onder het vonnis ervan: “Want zovelen, als er uit de werken der Wet zijn, die

zijn onder de vloek der Wet.” En hun, die in enig opzicht tot de Wet gaan ter rechtvaardiging of om daardoor volmaakt te worden, is Christus tot niets nut.

God heeft een nieuw verbond met Zijn volk gemaakt, niet als het oude, hetwelk door Zijn vinger in stenen tafelen geschreven was, maar dit hebben zij, geschreven door de Geest in de tafelen van hun harten. Het eerste was de Wet der werken, het laatste is de Wet des geloofs, der waarheid en der vrijheid. En gewisselijk, zulk een ziel is niet zonder Wet ten opzichte van God. De Wet des geloofs is geschreven in het hart der gelovigen “en met het gemoed dienen zij de Wet Gods.”

“De Wet des Geestes des levens is in Christus” en zij zijn onder die Wet in opzicht tot Christus. Het is de Wet des Geestes des levens in Christus, die de gelovige vrijmaakt van de Wet der zonde en des doods en zo iemand is niet onder de Wet maar onder de genade. Niet onder de Wet der werken, in de hand van Christus (want dat kan niet bewezen worden), maar onder de Wet des Geestes des levens in Christus. En zulke mensen zijn de reinste, de gelukkigste en de nuttigste in de kerk.

En hun volgelingen zijn de klaarste en de vruchtbaarste op de wereld en de meest evangelische dienaren Gods. “Als gij openbaar zijt geworden, dat gij een brief van Christus zijt; en door onze dienst bereid; die geschreven is, niet met inkt, maar door de Geest des levenden Gods, niet in stenen tafelen, maar in vlezigen tafelen des harten”, zegt Paulus.

“Want de letter doodt, maar de Geest maakt levend. En indien de bediening des doods, in letteren bestaande en in stenen ingedrukt, in heerlijkheid is geweest, also dat de kinderen Israëls het aangezicht van Mozes niet konden sterk aanzien, vanwege de heerlijkheid van zijn aangezicht, die te niet gedaan zou worden; hoe zal niet veel meer de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn?

Want indien de bediening der verdoemenis heerlijkheid geweest is, veel meer is de bediening der rechtvaardigheid overvloedig in heerlijkheid. Want, indien hetgeen, dat te niet gedaan wordt, in heerlijkheid was, veel meer is hetgeen, dat blijft, in heerlijkheid.

“Dewijl wij dan zodanige hoop hebben, zo gebruiken wij vele vrijmoedigheid in het spreken en doen niet, gelijkerwijs Mozes, die een deksel op zijn aangezicht legde, opdat de kinderen Israëls niet zouden sterk zien op het einde desgenen, dat te niet gedaan wordt”, 2 Kor. 3.

Laat onze tegenstanders ons zeggen, welke die Wet is, *die in stenen tafelen ingedrukt was* en laat hen bewijzen, indien zij kunnen, dat dit de ceremoniële Wet zou zijn. Laat hen dan ook aantonen, wie die kostelijke zielen zijn, die *levende brieven* genoemd worden. En laat hen dan tevens bewijzen, dat het de bedoeling van Paulus is, wanneer hij tot tweemaal toe verzekert, dat de bediening des doods, in stenen ingedrukt, *te niet gedaan en vernietigd is*, dat de Wet hun regel des levens zou zijn. En wanneer dit antinomianisme is, laten zij zulks dan de Heilige Geest toeschrijven, want Hij is de Auteur der Schriften, welke de heilige mannen geschreven hebben, als zij door de Heilige Geest gedreven werden.

Maar, zult gij zeggen, wat is er dan van de Wet geworden ten opzichte van de heiligen van God?

Paulus zegt u: *“Uitgewist hebbende het handschrift, dat tegen ons was, in inzettingen bestaande, hetwelk, zeg ik enigermate ons tegen was; en heeft datzelfde uit het midden weggenomen, hetzelfde aan het kruis genageld hebbende”, Kol. 2:14.*

Maar, welke Wet is het dan, “die ons tegen is?” Immers een Wet, die toorn werkt en die ons vervloekt, dunkt mij, moet ons wel *het meest tegen zijn*. En welke Wet is dat? Is dit bij geval de ceremoniële Wet? “Nee!” zegt Paulus, “het is die Wet, *die in stenen tafelen is ingedrukt*”, welke een bediening des doods is.

Of welke Wet is het, welke ons *enigerwijze* tegen was? “Wel”, zegt gij, “de ceremoniële Wet.” Nee, want het was er zover vandaan, dat deze de Joden tegen was, dat zij er integendeel veel van hielden. “En rookt van het gedesemde een lofoffer en roept vrijwillige offeren uit, doet het horen, *want alzo hebt gij het gaarne, gij, kinderen Israëls!*” spreekt de HEERE Heere”, Amos 4:5.

Aan wie schreef Paulus, als hij verklaarde, dat het *handschrift* uitgewist was? Wel, hij schreef toen aan de gelovigen uit de heide-

nen te Kolosse, die de kracht der *zedelijke* Wet gevoeld hadden, als zij, als hun schuldboek tegen hen, geopend was geworden. Als Paulus de ceremoniële Wet bedoeld had, zouden zij hem niet begrepen hebben, want de ceremoniële Wet was deze heidenen nooit gegeven, maar de *zedelijke* Wet wel. Want deze was geschreven in hun aller harten. En deze was hun schuldboek en een handschrift, dat tegen hen was. En dit zullen in nadruk ondervinden, allen, die onder deze Wet sterven, hetzij Jood, hetzij heiden.

“Hij, die onder de Wet zondigt, zal door de Wet geoordeeld worden en hij, die tegen de Wet in zijn consciëntie zondigt, zal zichzelf een Wet zijn en door dezelve omkomen.”

Ik oordeel derhalve, dat de Wet der heiligen eerste man en tuchtmeester is en dat zij de enige regel is van de slaaf. “Maar, die van Christus zijn, hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden; en tegen de zodanigen is de Wet niet.”

En ik besluit met de verdediging, dat die gerechtigheid, welke iedere beschuldiger voor het gericht Gods de mond zal stoppen en welke een recht geeft op de hemel, *een toegerekende gerechtigheid is*. “*Alle instrument, dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken; en alle tong, die in het gericht tegen u opstaat, zult gij verdoemen. Dit is de erve der knechten des Heeren en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de Heere*”, Jes. 54:17.

Ik twijfel er niet aan, of diegenen, die ons tegenstaan, zullen gevonden worden in *die*, welke zij beschrijven; maar, de Heere geve ons om Jezus' wil, dat wij in *deze* mogen gevonden worden. Amen.

W. Huntington ss

9. DE LEIDINGEN GODS MET ENIGE PERSONEN

*Meegedeeld in brieven aan en beantwoord door
William Huntington ss*

Aan de eerwaarde heer Huntington,

Reeds lange tijd had ik mij voorgenomen u mee te delen de leidingen, welke God met mijn ziel gehouden heeft en welke ik u verzoek nauwkeurig te lezen.

Ik werd geboren uit arme, maar zeer arbeidzame ouders in de stad Tewksbury in Gloucestershire.

Mijn vader stierf, toen ik nog zeer jong was en mijn moeder moest hard werken om de kost voor ons te verdienen. Toen ik ongeveer zeven of acht jaar oud was, werd ik op een zogenaamde vrije school gedaan om lezen en schrijven te leren en ik bleef daar tot mijn dertiende jaar. Wij werden nauw aan de kerk gehouden, waarin wij op bijzondere tijden moesten opstaan, terwijl ons dan door de leraar uit de catechismus gevraagd werd. Ik vertel dit slechts om zo op een droom te komen, welke ik ook omstreeks die tijd had; evenals Elihu tot Job zegt: *“Maar God spreekt eens of tweemaal, doch men let niet daarop. In de droom, door het gezicht des nachts, als een diepe slaap op de lieden valt; in de sluimering op het leger”*, Job 33:15.

Ik droomde dan, dat al onze schooljongens, even als te voren, in een rij stonden en dat God de Almachtige kwam en er hier en daar één uitnam. Ik beefde zeer van vrees, dat Hij mij niet nemen zou. Maar uiteindelijk kwam Hij, nam mij bij de hand en zette mij bij de anderen van Zijn keuze. Dikwijls heb ik, toen ik nog in de staat der natuur was, over deze droom nagedacht, ofschoon ik van Gods keuze of verkiezende liefde in het geheel geen kennis had.

Maar om voort te gaan. Toen ik ongeveer mijn dertiende levensjaar bereikt had, werd ik bij een wagenmaker in de leer gedaan. Doch van een wispelturige aard zijnde en mijn behandeling veel te wensen overlatende, liep ik weg en kwam zo te Londen. Hier had ik verscheidene ambachten bij de hand, als tuinknecht, boodschaploper, enzovoort, tot ik eindelijk naar zee ging. Voor zover God de Heilige Geest mij erin terug zal leiden, wil ik u iets van mijn zeereis meedelen, daar mijn wederwaardigheden toen begonnen.

Bij het begin van de Amerikaanse oorlog trad ik aan boord van het Carisfort fregat, in dienst van hare majesteit; welke fregat gecommandeerd werd door kapitein Fanshaw. Van Chatam zeilden wij naar Quebec, van waar wij, na er enige tijd gelegen te hebben, naar New York koers zetten. Toen wij daar aankwamen, zou onze vloot de stad juist belegeren. De admiraal zond ons schip, met nog twee anderen om hogerop de rivier troepen aan land te zetten.

Terwijl wij de stad passeerden, hadden wij het aanhoudende vuur van vijf of zes forten te verduren. Mijn gemoed was hieronder zeer bevreesd, daar ik nooit eerder zoiets bijgewoond had. Echter koesterde ik deze gedachte, dat, zo ik in de strijd gedood werd, ik wel naar de hemel zou gaan. Maar deze gedachte was ijdel, hoewel de Heere mij bewaarde voor de slagen waar anderen vielen.

Daar onze kapitein een zeer gestreng man was, had hij zes man voor een geringe misslag af laten ranselen, waarop de gedachte bij mij opkwam, bij de eerste de beste gelegenheid weg te lopen. Ik vervulde mijn voornemen met nog twee anderen enige maanden nadat de stad New York ingenomen was. Met grote moeite bereikten wij de stad, daar wij verscheidene malen staande gehouden werden om mee te delen wie wij waren; daar wij meer dan dertig mijlen landinwaarts in waren, toen wij vertrokken.

Wij kwamen echter veilig aan en gingen aan boord van een koopvaardijschip. Het schip, waar ik op terecht kwam, moest naar Londen. Hier veranderde ik mijn naam in Hodges, daar dit

mijn moeders geboorte naam was. Ik deed dit natuurlijk uit vrees van ontdekt te zullen worden, daar de oorlogsschepen alle koopvaarders, die om deserteurs uitgingen, doorzochten.

Ik kwam hier veilig vandaan en was nu bestemd naar Londen. In een hevige windvlaag kregen wij echter een lek, zodat wij verplicht waren te zien om zo spoedig mogelijk in de West-Indië te komen. Dag en nacht waren wij bij de pompen om het schip boven water te houden. Eindelijk bereikten wij St. Johannes in Antigua.

Hier begon mijn ellende. Daar onze kapitein zijn belofte om ons loon te betalen niet vervulde, verliet ik hem met nog een paar anderen. Maar daar het een zeer stille tijd van het jaar was, waren er nog geen schepen aangekomen en waren wij verplicht, hoewel met grote tegenzin, weer op een oorlogsschip dienst te nemen. Ik zou dit ook in geen geval gedaan hebben, als ik maar enige gelegenheid gezien had iets anders te vinden. Eindelijk was ik genooddaakt aan boord van de Portland, onder leiding van admiraal Young, te gaan.

Wij deden een kruistocht en kwamen in de baai van Prince Rupert, bij het eiland Dominica om daar hout en water voor de tocht in te nemen. Ik met nog twee anderen kwamen overeen om op de dag, eer wij vertrekken zouden, weg te lopen. Op de bepaalde dag klommen wij alledrie in een boom, totdat de nacht viel.

Johannes Moor en Thomas Jones, mijn twee makkers, waren wel eens naar de stad Roseau, op dit eiland gelegen, geweest; hetwelk de plaats was waar de schepen te samen kwamen. Daar wij daarheen moesten, moesten wij ongeveer veertig mijlen het land doortrekken. Gedurende deze tijd werd ik zeer verhard in de zonde en de Heere weet, dat, had Hij ons aan onszelf overgelaten, wij spoedig in het verderf gestort zouden zijn. Maar om voort te gaan, wij moesten over een rivier en op de brug, die wij over moesten, daar wij geen andere weg langs konden, was door het schip een schildwacht geplaatst om deserteurs op te vangen. Toen de nacht aanbrak, klommen wij uit de boom en liepen op de brug aan, ieder met een dikke knuppel gewapend, hebbende

afgesproken elkaar trouw bij te staan en op de schildwacht aan te vallen. Wij zouden trachten hem neer te slaan en mocht hij al vuren, dan zou hij toch nooit meer dan een onzer doden.

Maar, als had de Heere dat zo beschikt, er was niemand en dus konden wij er ongehinderd overkomen. Wij liepen door tot de volgende morgen, toen wij in een vallei een paar kleine huisjes ontdekten. Hier gebruikten wij enige verversingen en betaalden ze, hoewel wij de lieden niet verstonden, daar het Frans en waren.

Wij kwamen overeen er te vertoeven, tot de hitte van de dag over was, hetwelk wij deden. Toen wij om vier uur weer op reis zouden gaan, werden wij door vijf of zes man aangehouden, die ons aan het verstand brachten, dat zij vermoedden, dat wij deserteurs waren van een oorlogsschip. Zij wilden ons gevangen nemen, daar zij wel wisten, dat zij voor ieder onzer vierentwintig gulden zouden krijgen. Met onze knuppels hielden wij hen echter voor enige tijd van ons lijf; doch zij alarmeerden de plaats, zodat wij spoedig in een gehele kring ingesloten waren. Eerst later heb ik vernomen, hoe het met mijn makkers gegaan is.

Er kwam nu een groot aantal zwarten om hen bij te staan, die met stenen begonnen te gooien. Eindelijk sloeg iemand mij op mijn voorhoofd, zodat ik ter aarde stortte. Zij vielen op mij aan en bonden mij de handen op de rug. Ook sloegen ze mij onbarmhartig, evenals men koren dorst.

Ik kan mij nog juist herinneren, dat, toen zij mij verlaten hadden, naar ik veronderstel om mijn beide makkers op dezelfde manier te behandelen, er een vrouw naar mij toekwam met een steen, die ze naar het scheen maar juist tillen kon, die ze op mij wierp, zodat ik mij daarna niets meer herinner.

Toen ik weer een weinig bij kwam (ik denk dat het omtrent twee uur in de morgen geweest is) hoorde ik iemand kreunen en ik voelde, dat ik met touwen gebonden was. Ik dacht, wat dat toch wezen kon. Mijn makkers bemerkende, dat ik mij bewoog, vroegen of ik nog leefde. Ik antwoordde bevestigend, maar dat ik niet staan kon en het was zo donker, dat wij elkaar ook niet konden zien. Zij hadden ons op het strand gelegd, opdat de bran-

ding ons mee zou slepen, menende dat wij dood waren.

Mijn vrienden vertelden mij, dat zij eveneens gebonden geweest waren, maar er was juist een klein kind gekomen, dat hen losgesneden had.

O, tedere barmhartigheid en beminnelijke goedheid van de Heere God! Wat het kind betreft, dat hen losgesneden had, ik ben er nooit achter kunnen komen wie het was, daar het, zoals zij zeiden, nooit boven de vijf jaren zijn kon en ik geloof, dat wij nagenoeg een mijl van enig huis af waren. De Heere weet het best; zij waren echter los en met zeer veel moeite uit hoofde van hun zwakheid, ontbonden zij mij ook. Wij kropen op handen en voeten om zover mogelijk van die plaats weg te komen, uit vrees dat zij terug zouden komen en ons in de zee werpen.

Het duurde lang eer wij weer in staat waren te lopen en toen ons dit gelukte, konden wij ons zelfs niet bukken om het bloed van elkaar af te wassen, uit vrees dat wij zouden vallen. Men had ons alles ontnomen, ja, zelfs onze schoenen en hoeden, ons niets latende behouden dan onze hemden en kousen. In deze allertreurigste toestand bedelden wij, maar niemand gaf ons enige verlichting, daar wij hen en zij ons niet verstaan konden.

Door Gods beschermende hand kwamen wij in deze toestand te Roseau en hoewel wij in zulk een ellendige toestand verkeerden, dachten wij die tijd geheel niet aan God, daar onze harten verhard waren. Er was daar een huis voor vluchtelingen geopend en men kon daar geld krijgen op voorwaarde, dat men zich voor twee maanden verbond om naar zee te gaan.

Daar wij nu zonder kleren waren, hadden wij geld nodig en gingen daarom aan boord. Ik geloof, dat dat een hel op zee was, want de schepelingen geleken veel op duivels, daar zij er niets om gegeven zouden hebben je met hun zwaarden neer te slaan, als zij kwaad waren; de kapitein evengoed als de manschappen. Wij waren omstreeks een maand of vijf weken weggeweest en hadden een prijs bemachtigd. Ik werd toen in zeer hevige mate aangetast door de rode loop en had geen hoop op herstel. Maar spoedig daarna deden wij Montserrat aan om onze buit te verkopen en de kapitein wetende, dat ik ziek was, verlangde, dat ik

met hem naar een dokter zou gaan, hetwelk ik deed.

Maar daar hij hier en daar staan bleef, ging ik alleen door. Toen ik een dokter gevonden had, verzocht ik hem, dat hij mij zou aderlaten. Hij vroeg mij, wat ik mankeerde. Nadat hij mij adergelaten had, vertelde ik hem dit, waarop hij zeide, dat ik nooit minder had kunnen doen, maar hij zou mij iets geven, dat de zaak zou beslissen (hij bedoelde herstellen of sterven), hetwelk ik toestemde mee te nemen, want in deze streken geeft men weinig om een leven van een mens. Ik kreeg de poeder, gaf hem al het geld dat ik bezat en ging naar boord, waar ik er een weinig van innam.

De uitwerking was zo hevig, dat mijn scheepsmaat mij vast moest houden en mij na een paar uren op bed hielp. Ofschoon ik een paar nachten te voren niet geslapen had, viel ik nu in slaap. Degenen, die onder mijn hangmat zaten te drinken, voelden iets op hen druppelen, hetwelk zij bevonden bloed te zijn, hetwelk uit mijn arm kwam, die door hevige inspanning nu opnieuw begon te bloeden. Van deze tijd af ben ik gaan herstellen.

Dit is de tweede maal, dat de Heere door Zijn oneindige barmhartigheid mij van de dood redde en mij om mijn zonden niet afsneed. En nu zal ik meedelen, hoe het de derde maal ging.

Eer wij deze plaats verlieten, liep één van mijn makkers, Tom Jones, weg en naderhand zag ik hem nooit meer, zodat John Moor en ik de enige deserteurs van de Portland waren, die na afloop van onze kruistocht naar Roseau terugkeerden.

Van mijn ziekte hersteld zijnde en de koopvaardischepen weer gereed liggende om naar verscheidene streken van Engeland te gaan, bedachten John en ik ons niet lang wat wij zouden kiezen, daar zij alle gebrek aan volk hadden.

Zo ging ik dan aan boord van een schip, met hetwelk ik hoopte thuis te komen. Toen ik de volgende morgen mijn makker in zijn logies op ging zoeken, werd mij meegedeeld, dat er de vorige dag een oorlogsschip in de baai gekomen was en men vreesde, dat hij geprest was. Op die tijd kwamen de pressers eraan en pakten mij en nog vele anderen. Ik smeekte hen zeer,

dat zij mij zouden laten gaan, maar tevergeefs. Ik trachtte hen te ontlopen, maar zij sloegen mij ter aarde en brachten mij aan boord van het fregat.

Zodra ik aan boord kwam, begroette een officier mij, die vroeger op de Portland gediend had, met de woorden: "Hoe gaat het met je, Mr. S. T.?" Diezelfde tijd de kapitein meedelende, dat ik enige maanden geleden van de Portland weggelopen was. Ik dacht, dat ik op die groet zou bezwijmen, maar ik kon het niet ontkennen.

Men beval, dat men mij bij John Moor in de boeien zou zetten. Toen ik alleen was, kon ik het wenen niet nalaten, denkende hoe hard mijn lot was. Ik had vreemde beschouwingen van God. Ofschoon mijn gemoed in mijn ellende naar Hem uitging, zo had ik toch geen hoop, dat Hij mij zou verlossen en mijn gevolgtrekking was, dat ik overal zelf de oorzaak van was en dat ik er nu ook voor lijden moest.

De volgende dag werden wij op het achterschip geroepen om voor de kapitein te verschijnen, die ons meedeelde, dat het enige maanden zou duren eer zij naar Antigua gingen, want daar lag het schip waarvan wij weggelopen waren. Nu stelde hij ons de vraag of wij op het dek onze plicht doen wilden of in de boeien blijven tot wij daar heen gingen. Wij kozen het eerste en daar ik jong en nogal bedreven was, geraakte ik bij de kapitein in de gunst. Hij liet mij roepen en vroeg of ik bij hem blijven wilde.

Ik antwoordde, dat ik erin toestemde, wanneer hij ervoor zorgen wilde, dat ik niet gezeseld werd, wanneer ik weer op het schip, waarvan ik weggelopen was, terugkwam. Hij antwoordde, dat hij doen zou wat hij kon, maar ik was ervan overtuigd, dat hij mij er niet van ontslaan kon. Nochtans beurde hij mij dikwijls op en zei, dat ik niet bang moest zijn. Dit belette niet, dat ik er in mijn gemoed ten volle van overtuigd was, dat ik het niet ontgaan zou, wanneer ik er terugkeerde.

Gedurende onze tocht naar Barbados bemachtigden wij een schip, dat wij verkochten, terwijl het geld onder ons verdeeld werd. Wij lagen te midden van een aantal koopvaarders met bestemming naar Engeland en ik begon erover te denken, hoe ik

de geseling ontgaan zou, wetende dat wij vandaar naar Antigua zouden gaan.

Ik bedacht het volgende plan: ik zou een gallon rum kopen, waarmee ik 's nachts de schildwachten dronken zou maken. Vervolgens zou ik een touw vastmaken aan een zich daar bevindende lege wapenkist, die ik bij de steven neer zou laten zakken en ik zou mij dan zo naar een der koopvaardijschepen laten drijven.

Dit plannetje was niet in mijn hoofd gekomen of ik bracht het de volgende nacht ten uitvoer en het scheen ook wel of het mij gelukken zou, maar toen ik alles klaar had, begon de wind op te steken en tevens te regenen. De zee werd ook zo onstuimig, dat ik bang was het te wagen, waarop ik het touw doorsneed en de kist weg liet drijven.

De volgende nacht beproefde ik het nogmaals, maar ook tevergeefs en ik geloof, dat wij de volgende dag naar Antigua koers zetten.

Toen begon ik bang te worden, daar ik geen God had om op te vertrouwen en geloofde, dat ik onder de geseling zou sterven. Ik wenste, dat God mij mijn zonden vergeven mocht en mij dan uit mijn ellende nemen. Maar dit was slechts uit vrees voor de straf. Eindelijk kwamen wij in de Engelse haven, waar de Portland lag, aan. Toen vermeerderden mijn vrezen, zodat ik geheel terneergeslagen was. Het is onmogelijk om mijn gewaarwordingen uit te drukken.

Er werd een boot uitgezonden om ons te halen, waarna wij direct in de boeien gezet werden en een paar dagen later werd ons aangezegd, dat wij voor een krijgsraad verschijnen moesten. Hierdoor werden wij veroordeeld om ieder honderdvijftig zweepslagen te ontvangen. Toen ik mijn vonnis hoorde, vroeg ik of men mij een gunst wilde toestaan. Gevraagd zijnde, welke? antwoordde ik, dat men mij op zou hangen. Hierop beval men, dat ik met beide voeten in de ijzers gezet zou worden, terwijl er een schildwacht met een uitgetrokken hartsvanger bij mij geplaatst werd en tevens mocht mij, zolang de straf niet voltrokken was, niets dan water gegeven worden.

De dag brak aan. John Moor, mijn oude makker, werd ziek en daarom tot herstel naar het hospitaal gebracht, toen hij zijn straf zou ontvangen. Mijn scheepskameraden gaven mij een grote hoeveelheid rum met buskruit vermengd, hetwelk, zoals zij zeiden, tot doding van het vlees was. Dit nam niet weg, dat ik het goed genoeg voelde, want toen ik honderd slagen ontvangen had, viel ik in zwijm, daar ik zo afgeranseld was, dat zelfs de dokter dacht, dat ik dood was.

Toen ik bij kwam, was ik ontkleed en lag in een tobbe met warm water. Hoe wonderlijk werd ik hier door de Heere gespaard om Zijn heilige Naam te loven, want als ik eens terug zie op datgene, waar de Heere mij van verlost heeft, dan smelt mijn hart in liefde tot Hem.

Hoe weinig dacht ik, toen ik Zijn Naam lasterde, dat Hij een verbondsbetrekking op mij had. Maar ik loof Zijn heilige Naam, Die mij mijzelf om mijn ongerechtigheden heeft doen verfoeien.

Het zou u vervelen, als ik al de gevechten vertelde, die ik bijgewoond heb; velen heb ik zien vallen, ja, vlak bij mij, in verscheidene gevechten, maar de Heere heeft nooit gewild, dat zelfs een kogel mij verwondde, hoewel ik de gehele Amerikaanse oorlog meegemaakt heb, die, naar ik geloof, bijna tien jaar duurde. O, Gods getrouwheid aan Zijn uitverkorenen! Ik heb dikwijls gedacht, dat, wanneer ik dit om Christus' wil geleden had, evenals de apostel Paulus, ik dan iets gehad zou hebben, waarin ik mij voor de Heere beroemen kon, dat ik waardig gerekend was voor Hem te lijden. Maar deze woorden stoppen mij de mond: "Hebt gij uzelf deze dingen niet berokkend?" Ja, Heere, dit beken ik met schaamte.

Voor zover God de Heilige Geest het mij in mijn herinnering zal terugbrengen, zal ik u nu op een eenvoudige wijze mijn roeping en bekering vertellen, daar ik van geen enkele godsdienst iets afwist, noch wist wat de naam Jezus Christus betekende. Maar God had in Zijn oneindige barmhartigheid besloten, dat ik Hem, Die ik zo grotelijks veracht had, zou leren kennen.

De eerste overtuiging, die ik, zover ik mij kan herinneren, over

mijn zielsstaat gehad heb, was gedurende mijn laatste zeereis, welke mij een terugblik gaf op mijn goddeloos leven, dat ik geleid had en waarin ik nog voortging. Dit bracht mij voor God op de knieën, belovende, dat, indien het Hem mocht behagen mij behouden thuis te brengen en mij aan wal aan een kostwinning te helpen, ik dan mijn leven verbeteren zou en ter kerk gaan.

Ik hoopte, dat Hij dit doen zou, wjl ik erom bad. Binnen de tijd van een jaar bracht Hij mij aan de wal en ook vond ik overeenkomstig mijn bede een betrekking. Ik was nu van plan mijn belofte om naar de kerk te gaan te vervullen, maar de duivel was mij te sterk. Want spoedig maakte ik mij weer aan sabbats-schending en andere zonden schuldig en ik ging hier zover in door, als ik ooit gedaan had.

De Heere duldde, dat ik hier enige tijd in doorging om me te doen zien, wat de mens van nature is maar ik merkte er niet op. Naar ik geloof, ging ik in deze oude weg van zondigen gedurende twee jaar door en als de knagingen van mijn geweten mij somtijds beangstigden, probeerde ik ze te smoren door naar gezelschappen te gaan, waar ik ging drinken en zingen. Mij heugt, dat ik bezig was enige nieuwe liederen te leren, toen het de Heere behaagde mij al mijn zonden thuis te brengen, hetwelk mijn gehele zingen bedierf. Want dit greep mij dermate aan, dat ik er zeker van was, dat ik verdoemd zou worden, als ik geboren was.

Dit hield aan en ook kon ik er mij niet van ontdoen; mijn makers kwamen, maar dat hielp niet, want ik kon niet meer met hen gaan. Mijn vrouw, toen onbekeerd zijnde, ziende dat ik in mijn gemoed verslagen was, weende om mij, mij smekende haar mee te delen, wat de oorzaak was. Ja, zelfs zei zij, dat ze voor mij op de knieën wilde gaan liggen, als ik slechts meedeelde, wat er aan haperde.

Ik antwoordde, dat ik haar de zaak niet mee kon delen, maar dat ik geloofde, dat ik naar de hel moest. Deze woorden vielen in mijn gemoed waarvan ik mij niet ontdoen kon: *“Of wat vrouw, hebbende tien penningen, indien zij één penning verliest en ont -*

steekt niet een kaars en keert het huis met bezemen en zoekt naar - stelijk, totdat ze die vindt?”

Ik dacht, dat dit iets uit de Heilige Schrift zou zijn. Want de Bijbel was een boek, waar ik gedurende verscheidene jaren geen oog in geslagen had, maar nu wel. Dit bracht mij op mijn knieën voor God, hopende dat Hij, wanneer ik tot Hem bad en mijn zonden beleet, mijn Bijbel las en naar de kerk ging, mij genadig zou zijn. Echter nam ik het besluit mijn schuld niet groter te maken, maar indien mogelijk iets van mijn oude rekening af te betalen.

Ik won inlichtingen in omtrent deze lieden, die zich Methodistten noemden, want daar ik zoveel jaren afwezig geweest was, wist ik niet, wat dit woord betekende. Men deelde mij mee, dat het een goed slag van volk was, zulken als Wesleyanen en volgelingen van Whitefield. De eersten die ik ontmoette waren Wesleyanen in de Kerkstraat. Ik dacht zeker dat het engelen waren, die uit de hemel waren nedergekomen en ik begon te denken, dat indien ik volgens mijn besluit deed, God mijn vorige zonden wel over het hoofd zou zien en ik spoedig voor de hemel geschikt zou zijn.

Maar, o! Gods goedheid, barmhartigheid en goedertierenheid! Hij gaf mij hier geen rust, want toen ik tot dat toppunt gestegen was, wierp Hij er mij af en brak al mijn beenderen, door Zijn heilige Wet in mijn hart thuis te brengen.

Toen zag ik in welk een verschrikkelijke toestand ik was; niet slechts dat ik vroeger een zondaar geweest was, maar dat ik er nu een was en ook geen goed doen kon. In het lezen van de Bijbel wekte dit mijn grootste aandacht, hoe God tegen de zonde toornde en dat het Zijn gebod was, dat ik mijzelf de Heere heiligen moest.

Daarom begon ik te onderzoeken, hoe een mens zichzelf de Heere heiligen kon en ik vernam, dat lieden die de tabernakel bezochten, daar 's zaterdagsavonds heengingen om zich tegen de zondag te heiligen. Toen de zaterdagavond kwam, ging ik erheen. Maar toen ik terugkwam, bevond ik, dat ik meer op een duivel dan op een heilige geleek. Op dit tijdstip was ik geheel

onwetend van de weg der zaligheid door Jezus Christus. Ik zeg dit, daar er velen zijn, die nooit een hartsverandering ondervonden en nochtans weten, dat zij door Christus' verdiensten gezaligd moeten worden. Maar dan zeggen zij: *"Jezus Christus is voor allen gestorven."*

Maar zelfs de Naam Jezus Christus was mij onbekend. Deze werkheiligen gaven mij veel werk te doen. Ik begon de Bijbel te lezen en tot God te bidden, zoals ik het noemde en werkte ook hard, tot ik ten laatste zulk een vijandschap in mijn hart op voelde komen, dat ik zeide: "God is zekerlijk een hard God, want Hij geeft de mens meer te doen dan hij doen kan."

"Waarom zou Hij zo hard zijn tegen een schepsel, dat Hij gemaakt heeft?" Een geruime tijd had ik met deze gedachten te doen, nochtans durfde ik deze harde gedachten en mijn vijandschap tegen God niet uit te spreken.

In het bijzonder werd ik bekend met één man. En ik zou wel de gehele wereld hebben willen geven, als ik zo goed als hij was. Ik dacht, als ik die man meedeel, wat ik gevoel, dan zal hij mij zonder twijfel veroordelen en dan geef ik alles op. Toen wij elkaar weer ontmoetten, vertelde ik hem hetgeen ik gevoelde: welke vijandschap ik tegen God en Zijn Woord had. Hij scheen verbaasd. En toen ik hem vroeg of hij ooit iets dergelijks ondervonden had, antwoordde hij mij zeer ruw: "Neen!"

God verhoedde, dat ik ooit vijandschap tegen Hem of Zijn Woord gevoelde! Hij liet mij gewond liggen. Wel, dacht ik: verdoemd zal ik worden, laat ik doen wat ik wil. Toen begon ik met mijzelf te twisten, dat ik zulk een goddeloos leven leidde en met mijn moeder, dat zij mij niet vermaand had, toen ik bij mijn meester wegliep. Want was ik bij hem gebleven, dan zou ik waarschijnlijk naar de kerk gegaan zijn en een beter leven geleid hebben. Maar dit was nu te laat.

"Ik zal verdoemd worden! Ik kan mij niet bekeren. Ik zal alles maar opgeven en er niet meer aan denken", dacht ik. Eens ging ik heen om mij dronken te drinken, maar diezelfde tijd voelde ik een hel in mijn consciëntie. Een geruime tijd bezocht ik een kapel in de Nachtegaalslaan, Oost-Smithfield, door de gravin

van Huntington gesticht en zo onwetende was ik in die tijd, dat ik niet eens wist, of ze mij wel een kaart voor een plaats zouden willen geven, waarom ik er als dief bleef rondsluipen.

In die tijd preekten daar de heer Jenkins. Maar ik durfde met niemand over mijn staat te spreken.

Echter op zekere avond, die ik nooit vergeten zal, sprak een vrouw die daar ook heenging, mij aan en ontlokte mij vele zaken, die op mijn ellende betrekking hadden, waarover ik niet dacht te zullen spreken. Maar ik had ze nog maar juist verlaten of ik werd door zulke verschrikkelijke verzoeken aangeval- len, als ik nimmer ondervonden had, namelijk dat ik zo recht op de Theems aan moest lopen en mijzelf verdrinken.

Ik dacht werkelijk dat de duivel met mij wegliep, want ik liep verscheidene mensen tegen het lijf. En ik twijfel er niet aan, dat ik ze ook ondersteboven liep. De plaats waar ik staan bleef, heb ik later dikwijls bekeken. Ik liep tegen een grote paal en hield mij daar stevig aan vast, juist of iemand mij dreef en ik geloof vrij, dat het schuim mij evenals een dolle hond op de mond stond. Toen ik een weinig tot mijzelf kwam, barstte ik in tranen uit. Ik liep een soort steegje in, waar ik ongeveer een kwartier lang weende, waarna ik enige verlichting kreeg.

Daarna ging ik weer verder, mijn treurige toestand overden- kende, nadat ik eerst mijn aangezicht onder een pomp gewassen had, opdat mijn vrouw niet zien zou, dat ik geweend had. Want op deze tijd porde de satan haar aan mij te vervolgen, waarom wij dikwijls twistten, ja, zelfs vochten.

Desalniettemin waren er, terwijl ik in deze toestand verkeerde, tijden dat ik haar nauwkeurig meedeelde wat ik ondervond. Ik las haar uit de Bijbel voor en ook uit het Gebedenboek. Of- schoon ik niet geloofde dat zij zo slecht was als ik, kon ik haar toch nooit zover krijgen de knieën voor God te buigen. Maar de Heere zij tot in der eeuwigheid geloofd, dat Hij mij als een mid- del gebruikte om haar weinige maanden later op haar knieën te krijgen, toen zij bevond, dat zij in een even slechte toestand als ik verkeerde.

Ongetwijfeld nam de duivel ons toen onder hande n, want

slechts de Heere weet welke strikken en lagen hij ons legde. Hier verkeerde ik een geruime tijd onder de Wet, zonder het minste gezicht op Jezus Christus te hebben. Daarna leidde de Heere mij in de overpeinzing Wie Jezus was. Als ik in de kapel was, lette ik nauwkeurig op wat aangaande Hem werd meege-deeld en waar ik Zijn Naam in de Bijbel aan kon treffen.

Ik overdacht dit, want het scheen iets nieuws voor mij. Daarna werd ik stap voor stap geleid om te zien, dat Hij kwam om zondaars te zaligen. Daarop dacht ik: 'Ik ben een zondaar, maar ik zal wel te slecht zijn'. Na hier lang over getobd te hebben, hoorde ik iemand over een nieuwe geboorte spreken. Hier kon ik niets van maken, denkende dat wij zo door de Heilige Geest veranderd moesten worden, dat wij volmaakt in gedachten, woorden en werken waren.

Op een zekere zomeravond echter liep ik in Moorfields waar een man gepreikt had en horende, dat twee lieden met elkaar in druk gesprek waren, kwam ik wat dichterbij, evenals een veroordeeld misdadiger om te horen of zij ook iets over mijn toestand bespraken. Een van hen merkte op: *"Indien wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, zo verleiden wij onszelf en de waarheid is in ons niet"*, waarop de ander antwoordde: *"Indien wij zeggen dat wij niet gezondigd hebben, zo maken wij Hem tot een leugenaar en Zijn Woord is niet in ons."*

Zij deelden elkaar in vertrouwen mee, dat zij zondaars geweest waren, maar nu bevrijd waren van de zonde in het vlees en dat zij, die de genade Gods ontvangen hadden, volmaakt heilig waren. Hierdoor maakten zij mijn lasten groter, overeenkomstig des Heeren woorden: *"Want gij belast de mensen met lasten zwaar om te dragen."*

Ik dacht: 'Is het de mens mogelijk de staat der volmaaktheid te bereiken, dan zijn zij zekerlijk het volk en ben ik er zeer ver af.' Ik begon nu harder te werken, meer te bidden, ging vaker naar de kapel, las meer in de Bijbel en dacht: 'Wanneer dit mij niet helpt, dan geef ik het op.' Maar ik verklaar, dat ik al de tijd die ik hier in doorbracht, vijandschap in mijn hart vond en kort hierna wierp de Heere ook alles omver. Ik viel in de een of

andere zonde en kwam dan tot mijn oude gevolgtrekking, dat ik na dit alles toch verdoemd zou worden.

Dikwijls ben ik gewoon te zeggen: Wat is het toch een bijzondere zegen Gods onder een leraar geplaatst te zijn, die de weg der zaligheid aan een arm, verstrikt schepsel aan kan wijzen. Maar de Heere weet, dat ik nooit iemand ontmoet had, die mijn gevoelens besprak, eer Hij mij onder uw gehoor bracht, want zo zij het al eens aanroerden, zo trokken ze alles weer stuk eer ze geëindigd waren.

De Heere ging echter met Zijn werk door en na dit zwoegen en klagen behaagde het de Heilige Geest de ogen van mijn verstand te openen, zodat ik enigermate de weg der zaligheid door Jezus Christus kon onderscheiden en dat Hij gekomen was om zondaars te zoeken en te zaligen. En ik gevoelde, dat ik een van de slechtste was. Maar dan was het: “Hij die gelooft, zal zalig worden, maar die niet gelooft, zal verdoemd worden.”

En ik kon niet geloven, dat Christus mij zou zaligen. Dat Hij mij zou verdoemen, ja, dat kon ik wel geloven. Het algemeen geroep onder mijn metgezellen was: Waarom gelooft gij niet? Geloof slechts en het werk is gedaan. Ik probeerde nu om te geloven en wat zou ik dat gaarne gedaan hebben. En als ik dan zag dat ik het niet kon, kwam de vijandschap weer opnieuw boven.

Nadat de Heere mij hierin een weinig geoefend had, leerde ik, dat het geloof in Jezus Christus een gift van God was en dat Hij het slechts gaf aan een volk van Zijn keuze. Dat Hij een volk voor Zichzelf gevormd had. De bitterheid die hierop in mijn hart opborrelde, is buiten bevassing. “O!”, zeide ik, “dit behoort niet gepredikt te worden. Maar geloofd zij God, dat het nu mijn liefste bete is, wanneer ik Zijn grote liefde gevoel, die Hij van eeuwigheid tot mij had.”

Hier bleef ik bijna vier jaar staan, waarna het de Heere behaagde mij meer en meer de gepastheid van Jezus Christus te doen zien; dat God heilig en ik onheilig was en dat de gerechtigheid, óf van mij als zondaar óf van Jezus als Borg voldoening moest hebben. Ik kon zien, dat Hij de hemel verliet uit liefde tot Zijn volk, onze natuur in vereniging met de Zijne aannemende; dat Hij recht-

vaardig stierf voor de onrechtvaardigen, opdat door Zijn vol-
doening een zondaar met God verzoend mocht worden.

Mijn gebeden werden toen veranderd en mijn beschouwingen
werden geheel verschillend van wat zij eertijds waren. Er was
toen een soort aankleven achter Hem. Het gaf toen niets om mij
aan het werk te zetten, daar mijn geroep was: "O! dat ik Hem
eens voor mijzelf kennen mocht." En er werd zulk een verlangen
in mijn ziel geboren dat mijn taal dag en nacht was: "O! dat Hij
Zijn liefde eens aan mij bekend mocht maken!"

Zo verlangde ik in die tijd naar Hem. Want daar ik zag dat ik op
de rand van de hel stond, zo had ik de behoefte, dat Hij Zich aan
mij openbaarde, opdat ik mocht weten of Hij mij van eeuwig-
heid bemind had. En daar ik ervan overtuigd was, dat tenzij ik
in Hem geloofde en Hem met mijn gehele hart en ziel beminde,
niets mij baten zou, zocht ik hiernaar en bad hierom, ja, dit was
de gehele inhoud van mijn gebeden.

Maar daar het scheen, dat de Heere Zijn komst vertraagde, zo
werd ik weerbarstig. Het ongeloof begon te werken en ik kwam
weer tot mijn oude gevolgtrekking, dat alles wel misleiding zijn
zou. Ik heb voor enige tijd een klein hoopje gehad, maar ik heb
mijzelf bedrogen. Indien Hij mij ooit bemind had, dan zou Hij
mij dat wel laten weten.

Op mijn welbesteed leven kan ik ook niet terug zien, want van
alle zondaars ben ik de slechtste. Ik weet, dat ik de hel verdien en
Hij zou rechtvaardig zijn als Hij er mij heen zond. Maar ik
moest weten waar ik toe behoor en zal ook niet rusten aler ik
dat weet. Dit waren mijn overpeinzingen.

Maar, loof Hem voor eeuwig, toen ik op zekere morgen op mijn
knieën voor mijn bed lag, ondervond ik iets, dat ik niet beschrij-
ven kan. Maar ik geloof, dat door het zweet en de tranen en de
zielsangst waar ik in was, de haren mij onder het bidden ten
berge rezen. In deze toestand kwamen deze woorden als een
stem in mijn ziel: *"Heb goede moed, uw zonden zijn u vergeven."*
Ik keerde mij om alsof de Heere achter mij gestaan had en zeide:
"Heere! wat, mijn zonden, zijn die voorbij? Ik ben nog een zon-
daar."

Dadelijk werden deze woorden aan mijn ziel toegepast: *“Het bloed van Jezus Christus Gods Zoon reinigt ons van alle zonden.”* Wat ik toen gevoelde, kan niemand met de tong uitdrukken. Maar o! die vreugde, liefde en vrede, die in mijn ziel vloeiden! Ik kon nauwelijks geloven, dat ik dezelfde mens was en kon ook niets voortbrengen dan lof en dankzeggingen aan Jezus. Want ik geloofde toen zeker dat Hij mij van eeuwigheid had liefgehad en al mijn zonden in Zijn eigen lichaam aan het kruis gedragen had. Ik kreeg toen des daags en des nachts belofte op belofte en zowel in mijn slapen als in mijn waken was mijn ziel bij Hem. Ja, op iedere belofte in de Bijbel maakte ik aanspraak.

Vreze had ik niet en ik gaf ook nergens om dan om de Heere Jezus Christus, Hij was mijn lied des daags en des nachts. Op sommige tijden zegende de Heere mijn ziel zo overvloedig, dat ik, hoewel in onwetendheid, tot Hem zei: “Heere, dit is meer dan ik ooit om vroeg en ooit verwachtte; dit is voldoende en ik zal nooit meer twijfelen, want dit is boven het bereik van ’s mensen verwachten of verlangen.”

De Heere nam dit echter nog niet weg, want ik geloof, dat ik bijna twaalf maanden in deze toestand verkeerd heb en ik loof de Heere tot in eeuwigheid, want tot op deze dag toe heeft Hij mij niet zonder een klaar gevoel daarvan gelaten. Want als het God de Heilige Geest behaagt mij in Christus’ verzoening in te leiden, is mijn hart gebroken en kan ik niet nalaten mij er dikwijls over te verwonderen, hetzij onder het gepredikte Woord, hetzij bij het lezen van de Bijbel of het buigen van mijn knieën of onder mijn werk.

Maar als ik overdenk waar Hij mij, de goddelooste van allen, van gered heeft, o, dan zou ik wensen, dat ik altijd tot eer en heerlijkheid van Zijn gezegende Naam mocht leven!

Enige tijd vóór het de Heere behaagde, mij in de beproeving des geloofs, welke Hij mij gegeven had, te brengen, had ik een gezicht dat ik, zolang ik in het vlees ben, nooit zal vergeten. En ik zal trachten, als de Heere er mij toe bekwaamt, het op te schrijven.

Op zekere morgen ging ik als naar gewoonte op mijn knieën, eer

ik aan mijn dagelijkse arbeid ging en ik vond een grote toenaadering tot de Heere in het gebed. Maar plotseling werd ik in mijn geest opgenomen, zodat ik vergat, dat ik op mijn knieën lag. Ik zag mijzelf in een helder schijnende wolk, waar de zon op het punt stond door te breken. Ik lag op mijn zijde in de wolk, terwijl ik mijn ogen gevestigd had op een geschrift, dat op de bodem van de wolk lag.

Op dat ogenblik pleitte ik de Heere op Zijn beloften, Hem vertellende van Zijn beloofde zegeningen, Zijn getrouwheid, goedheid, genade, barmhartigheid en liefde. Mijn ogen waren op het schrift gevestigd, alsof zij deze woorden toepasten: *“Geloofst gij dat?”* Ik brak uit en zei: “Ja, Heere, ik geloof, dat Gij aan allen, die Gij het beloofd hebt, Uw trouw zult houden.” Ik begon weer te pleiten. Dezelfde woorden kwamen weer in mijn gemoed: *“Geloofst gij dat?”* Weer zei ik, dat ik het geloofde. Dit werd verscheidene malen toegepast.

Toen kreeg ik mijn goddeloosheid te zien en deze schriftuurplaats kwam in mijn gemoed: *“Wee mij, want ik verga! dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden eens volks, dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen gezien”, Jes. 6:5.*

Toen ik tot mijzelf kwam, was ik in een belachelijke houding, want mijn hoofd was omgedraaid en ik was zeer nat, ik denk van tranen. Maar dit werkte geen slaafse vrees in mijn hart, want mijn ziel was nog werkzaam met de Heere Jezus.

Ik overdacht wat dit alles kon beduiden. En spoedig hierna begon de Heere Zijn troostelijke tegenwoordigheid langzamerhand te onttrekken. Ik kon, zoals gewoonlijk, geen gemeenschap meer met Hem oefenen. Ik zocht Hem met mijn gehele ziel maar kon Zijn troostelijke tegenwoordigheid niet ontwaren.

Toen begonnen er zulke godslasterlijke gedachten in mijn hart te verrijzen en ook kwamen de verdorvenheden van mijn hart in werking. En daar God Zich blijkbaar onttrokken had en het ongeloof binnenkwam, begon ik alles in twijfel te trekken of het Zijn werk wel geweest was. Want dit dacht ik nooit meer te zullen vinden.

Ik zat toen onder Mr. W., wiens kapel in de straat, Lincolus Innfields is. En toen ik de Heere niet vinden kon, zocht ik naar mijn mening bevestigde christenen die tot die kerk behoorden. Enigen zeiden, dat zij, welke die liefde ondervonden waarvan ik sprak, nooit in die staat zouden zijn. Weer anderen zeiden, dat ik hun gezelschap verlaten had en zekerlijk met slecht gezelschap verkeerde.

Ik ging toen naar Mr. W., de leraar, die mij werkelijk uitlechte en zei, dat ik op Jezus moest zien. Ik deelde hem mee, dat ik Hem niet kon vinden en, zeide ik, had ik slechts een gezicht van Hem, dan zou ik niet tot u komen.

Naar ik geloof, verkeerde ik in deze toestand bijna zes maanden en niemand behalve God en ikzelf weet wat ik toen leed, als ook degenen die hetzelfde ondervonden hebben. Bij tijden kwam ik zo in opstand, dat ik heimelijk wenste, als ik over straat liep, dat iemand mij doorsteken zou, opdat ik uit mijn lijden zou zijn.

's Nachts als de godslasterlijke gedachten in mij opkwamen, ben ik dikwijls uit het bed gesprongen en heb God op mijn knieën gebeden, dat indien ik niet in het genadeverbond begrepen was, Hij dan niet zou dulden dat ik van mijn knieën opstond, maar mij naar mijn verdiende plaats, de hel, zou zenden. Maar ik kreeg geen antwoord.

Op een andere tijd ging ik weer met een vernederd hart in het verborgene op mijn knieën en riep aldus: "Heere, beslis de zaak nog eens tussen de satan en mij." Ook brak ik wel eens uit: "Ik ken de Heere, ja ik ben er zeker van."

Soms heb ik met de duivel meer dan twee uren geredetwist. Mijn gehele ondervinding heb ik hem overgegeven, tot ik aan mijn verlossing toekwam, waar de Heere tot mijn ziel van vrede sprak. Dit kon ik nooit opgeven, de Heere zij geloofd, want Hij bewaarde mij. Anders zou de satan het gewonnen hebben.

Ten laatste kwam ik tot dit besluit: tot niemand zal ik ooit meer over mijn ondervinding spreken, want ik geloof, dat er niemand in de wereld is, die er iets van weet. "Nee", zei de duivel, "gij zijt nog nooit verlost en ook kunt gij niemand vinden, die, van de

dienstbaarheid van de Wet verlost is, ooit in uw toestand gebracht werd.”

Waarop ik deze gevolgtrekking maakte, dat, indien ik God toebehoorde, Hij mij van dit kwaad bewaren zou. Maar zo niet, dan zou de duivel het winnen, want mijzelf kon ik niet bewaren.

In deze ongelukkige staat ging ik voort. Mijn hart was soms zo hard als een keisteen en vol van de woede van de duivel. Bij tussenpozen had ik enige vernederingen, waarin ik mijn hart enigermate voor de Heere uit kon storten. Dan werd ik weer besloten en mijn hart zo hard als een steen.

Wel, dacht ik: ‘Ik zal mijn gehele leven wel klagende door moeten brengen.’ Maar op zekere zondagmorgen toen ik op weg naar de kapel was (want ik kon er niet weg blijven, hoewel ik er hevig toe verzocht werd), overdacht ik mijn toestand. Ik dacht: ‘Is er nu niemand die met mij meevoelen kan, is er niemand die mijn staat beschrijven kan?’

Deze woorden werden toen met kracht aan mijn ziel toegepast: *“En Ik zal ulieden herders geven naar Mijn hart; die zullen u weiden met wetenschap en verstand.”* Ik was in mijn gemoed overtuigd, dat dit van de Heere kwam en riep uit: “Heere, waar zijn deze? Ik kan niemand vinden, die iets van mijn ondervinding kent.” Deze woorden werden op mijn gemoed gebonden en ik was dikwijls gewoon te zeggen: “Heere, waar zijn zij?”

Kort daarop zag ik een man en een vrouw, met wie ik in kennis geweest was, uit uw kapel in de Tichfieldstraat komen. Ik was van plan hen te mijden, maar zij riepen mij. Ik dacht: ‘Zij zullen niets uit mij krijgen.’

Zij vroegen mij hoe ik het maakte, waarop ik antwoordde: “Dat gaat nogal.” Maar aan mijn gelaat moeten zij gezien hebben, hoe ik gesteld was.

“Waarom gaat gij Mr. Huntington niet horen?” vroegen zij verder, waarop ik antwoordde, dat ik niet wist wie te gaan horen of waar heen te gaan.

Zij zeiden mij waar u preekte, waarop ik niet veel zei. Maar de gehele week lag dit zeer op mijn gemoed en ’s zondagsmorgens ging ik van huis en vond uw kapel. Ik herinner mij, dat ik op een

van de vrije plaatsen als een dief in een hoek kroop, opdat niemand mij kennen zou.

De tekst waaruit u preekte, herinner ik mij niet meer, maar ik luisterde zo aandachtig, dat ik gedurende een ruime tijd niet gedaan had. Zodra u uitgesproken was, ging ik weg opdat niemand, die mij kende, mij zien zou. Want ik had veel boze zaken over u horen vertellen, waarvan ik spoedig achter kwam, dat men ze niet bewijzen kon.

Toen ik op weg naar huis uw preek overdacht, zei ik: “Deze man schijnt iets van hetgeen ik gevoel te kennen; ik zal hem nogmaals gaan horen.” Thuiskomende zei ik tot mijn vrouw: “Ik geloof, dat de Heere mij een man gewezen heeft, die iets van mijn ellende kent, want hij scheen er iets van aan te roeren.” Zij vroeg waar dat was en wie die persoon was, waarop ik antwoordde: “Zijn naam is Huntington en het is bij de Oxford Markt en dat ik van plan was er ’s avonds weer heen te gaan.” Zij geraakte hierover in een boze stemming en zei, dat ik haar zover niet zou krijgen om iedereen maar te gaan horen. Ik was echter besloten te gaan en kwam ook, haar meebrengende. En, geloofd zij de Heere, Die ons nooit terug doet gaan. Het behaagde Hem mij een horend oor te geven, zodat ik niet als gewoonlijk met mijn oude verzoeken onder de prediking van het Woord aangevallen werd.

Gedurende enige weken, dacht ik, dat u slechts voor mij preekte, daar u mijn staat zo juist beschreef als het eindelijk geheel uitkwam. De Heere zegende het aan mijn ziel. Ik werd weer in vrijheid gezet, de vrede werd uitgeroepen, u werd in mijn consciëntie geopenbaard en ik verheugde mij weer in het licht van Gods aanschijn. Ik loofde de Heere, dat Hij mij onder uw bediening gebracht had, ik dankte Hem dag en nacht. Toen kon ik zien, dat u de leraar was, die de Heere mij beloofd had te geven.

Nu kwam er vervolging, maar de Heere zij geloofd, in deze zaak heb ik Zijn tedere goedheid dikwijls bewonderd. Hij duldde niet dat ze tot mij spraken, eer het Hem behaagde weer tot mijn ziel van vrede te spreken. Niet slechts werd ik door de lieden van de kapel van Mr. W. vervolgd, maar zij bedachten ook leugenen in

hun hart. Want zij zeiden, dat ik hen verlaten had om in de zonde te kunnen leven.

Mr. W. deelde mij zelf mee, dat ik in de gemakstoel van Huntington gekomen was, maar op mijn doodsbed zou ik het wel anders leren. Ik deed hen weten, dat ik ten allen tijde bereid was voor de kerk te bewijzen, dat hetgeen zij zeiden vals was. Maar zij zonden nooit om mij, maar gaven mij op, op mijn val blijvende wachten.

De Heere alleen zij de eer, dat Hij mij tot op deze stonde door Zijn machtige arm staande gehouden heeft en mij heeft laten zien, dat enige, die als pilaren onder hen gerekend werden, Jezus hun rug toekeerden. Maar ik weet, dat het door Zijn genade is, dat ik tot op deze ogenblikken sta als een van de geringste onder de arme, verlore zondaars. Deze beproeving leerde mij Gods getrouwheid aan Zijn uitverkorenen kennen. Want dit leerde ik in deze smeltkroes.

Kort hierop verkilde mijn liefde en begon ik naar aardse goederen te hunkeren. Ik dacht, dat het niet meer dan billijk was, als ik door eerlijke handel iets over kon sparen. Zoals ik dacht, begon ik hieraan met een gewillig gemoed en ook niet zonder gebed tot God. Ik keek of er iets te vinden was en zag, dat er een kaarsenmakerswinkel aangeboden werd en ik kon geld lenen om te beginnen. Dit zou ik zeer graag hebben.

Ik ging naar de Heere en bad, indien het Zijn wil niet was, Hij het mij niet zou laten hebben, ja, dat bad ik zeer dikwijls. Maar ik moet bekennen, dat, hoewel ik ertegen bad, als het Zijn wil niet was, mijn hart er nochtans vóór was en de Heere, Die de Doorzoeker des harten is, wist dat ik het graag hebben wilde en tot mijn smart gaf Hij het mij ook.

Hoewel ik hard zwoegde en het goed meende, was 's Heeren hand in alles wat ik ondernam tegen mij. Hierover verwonderde ik mij, want ik zag toen de strik nog niet. Maar door ondervinding leren wij die kennen. En ik dank mijn dierbare Verlosser, dat Hij mij ooit in een weg van beproeving bracht om de sluwheid van de satan en de geneigdheid van mijn hart om van de Beste van de vrienden af te wijken enigermate te leren kennen.

Hier ging ik voort, hopende dat de zaken een wending zouden nemen. Maar ik had mijn God verloren. Er was geen gemeenschapsoefening en de zaken werden al slechter en slechter. In deze zin waren mijn gebeden buitengesloten. Op mijn smekingen kreeg ik geen antwoord en alle dingen werkten mij tegen. Soms twistte ik er met mijn vrouw over wiens schuld het was, dat wij daar waren, want wij waren beiden in de war. Dan beknorden wij elkaar en dan baden wij weer, maar het hielp allemaal niets. En hier hield de Heere ons tot wij er zo gevoelig ziek van waren, als er ooit een arm schepsel in de wereld van geweest was. Toen behaagde het Hem ons tot in het stof te vernederen en toonde ons, dat wij door begeerlijkheid en de verleiding van de rijkdom van deze wereld van Hem afgeweken waren, want mijn hart joeg die na. Maar Zijn tedere liefde tot ons wilde ons niet laten gaan. Ofschoon Hij mij een geruime tijd dicht aan Zijn voetbank hield om te belijden en om verlossing te smeken, eer die kwam was het gewoonlijk in mijn ziel: “Hebt gij uzelf deze dingen niet berokkend?” Waarop ik uitriep: “Ja, Heere! dat heb ik en wij smeken als arme wormen om Uw vergevende liefde en om verlossing uit deze plaats.” Ik was gereed te zeggen, dat ik nooit weer in deze weg verstrikt zou raken. Maar de Heere weet hoe zwak wij zijn en ik zie, dat Hij het ons ook zal laten weten. Want in minder dan een jaar was ik weer in dezelfde weg verstrikt. Maar na deze verlossing liep ik mijn weg voor enige tijd met blijdschap. De Heere zegende mij dikwijls onder het Woord en het behaagde Hem mij vele dierbare beloften te geven.

Omtrent deze tijd waren er drie of vier vrienden, zoals zij zich noemden, uit de kapel in Mulbury-gardens naar mij toegekomen om een avondje bij mij door te brengen om mijn belijdenis te onderzoeken en welke leerstellingen ik erop na hield, sinds ik ging horen. Zij schenen mij zeer te beklagen en stelden mij vele vragen, welke ik door 's Heeren bijstand enigermate beantwoordde.

Ik drong op de werkingen des Geestes aan, terwijl zij de vrije wil voorstonden. Ik deelde hun mee, hoe God Zijn uitverkorenen met een eeuwigdurende liefde beminde en hoe zij door Zijn

almacht staande gehouden werden. Zij zeiden, dat ik de Wet, namelijk de Tien Geboden, als een regel des levens moest houden, al was ik ook door genade geroepen of anders was ik een Antinomiaan (ik wist toen niet, wat dit woord betekende).

Hierop vroeg ik, hoe ik dan verder moest handelen. Waarop zij antwoordden, dat ik zoveel mogelijk in de voetstappen van de Heere Jezus wandelen moest. Ik antwoordde, dat de mens louter een machine was. Want slechts zolang als hij door de Heilige Geest bewerkt werd, kon hij doen wat God welbehagelijk was. *“Want het is God, Die in u werkt, beide het willen en het werken, naar zijn welbehagen”, Filp. 2:13.*

Dit vertoornde mijn gasten en zij vervolgden mij hevig en één van hun bondgenoten plaagde mij fel, tot ik haar haatte. Zij was gewoon mij 's avonds, als ik van mijn werk thuiskwam, op straat op te wachten, tot ik ten laatste uitzag of zij er ook aankwam en dan wilde ik liever een omweg maken dan haar te ontmoeten. Deze woorden kwamen in mijn gemoed: *“De Wet werkt toorn.”* “Och Heere”, riep ik uit, “daar is geen liefde, wij kunnen niet samengaan.” Maar de duivel, die er altijd op uit is het arme schepsel dat in Gods wegen wenst te gaan, in ellende te brengen, wilde mij graag wijs maken, dat deze lieden van God geleerd waren. Ik dacht, als zij gelijk hebben, dan ben ik op een dwaalweg. Maar de Heere zij geloofd, dat Hij mij bekwaam maakte het alles aan Hem te vertellen. En spoedig daarna liet Hij er u uit preken, waardoor ik zag, dat ik gelijk had. Het behaagde de Heere zeer troostelijk tot mijn ziel te spreken, eer Hij mij in de smeltkroes bracht en daar toonde Hij mij wat de Wet was. Op zekere dag aan het werk zijnde, behaagde het Hem mij in te leiden in hetgeen waarover u de vorige zondag gepreekt had. De Heere brak in mijn ziel door en wierp er zoveel licht over, dat ik zag, dat al degenen, die de Wet voorstonden als een regel des levens voor de gelovige, er in dienstbaarheid onder waren.

En de Heere zeide tot mij: “Zo de leraars, zo het volk.” Ik dankte Hem, dat Hij de ogen van mijn verstand geopend had om het zo duidelijk te zien. Mijn ziel was zo vol, dat ik verplicht was mijn werk te verlaten. Ik ging in het steenkolenhok van mijn meester,

waar ik mijn ziel in lofzangen en dankzeggingen tot de Heere uitstortte voor Zijn genadige goedheid. En toen ik bezig was Hem te loven, kwamen deze woorden met kracht tot mij: *“Gij zult niet meer genoemd worden de verlatene, want de Heere heeft lust aan u.”*

Ik dacht, dat ik neer zou vallen. Ik riep uit: “Heere! dat aan mij, de onwaardigste onder alle zondaren!” Maar God de Heilige Geest gaf mij ogenblikkelijk een gezicht op de Heere Jezus, Die voor al mijn zonden verzoening gevonden had. Hier werd ik door iemand gestoord, die deze weg uitkwam, waarop ik naar een andere plaats ging. Hier sloot ik mij op en bad de Heere mij staande te houden, Hem meedelende hoe zwak en hulpeloos ik was. Toen kwamen deze woorden met kracht in mijn gemoed: *“Indien Ik u vergeet, o Jeruzalem! zo vergeet Mijn rechterhand zichzelf! Mijn tong kleve aan Mijn gehemelte, zo ik u niet gedente.”*

Ik zeide toen, dit is dan mijn belofte aan de Heere: “Moge mijn rechterhand zichzelf vergeten en mijn tong aan mijn gehemelte kleven, als ik ooit vergeet Uw heilige Naam te loven.” Hiervoor vroeg ik de Heere naderhand duizendmaal vergiffenis, maar het kon niet herroepen worden. Want ik wist dat Hij het alleen was, Die in mij moest werken het willen en het werken. Maar dikwijls denk ik nog aan mijn belofte.

Op deze tijd had mijn vrouw een andere winkel gehuurd, waar zij groente verkocht en het scheen, dat zij goed vooruit ging. Maar ik wilde mijn hand hier niet in hebben, daar ik met het andere reeds genoeg geleerd had. Daarom bestuurdde zij de zaak geheel alleen en was in haar ziel ook zo dor als maar mogelijk was.

Kort hierop legde de Heere mij op het ziekbed, waar ik het gebruik van al mijn ledematen verloor. En wat nog erger was, ook verloor ik de Beste van alle vrienden, de Heere Jezus. Ik begon toen te murmureren en in opstand te komen, totdat mijn oude weerstrevigheid zich begon te vertonen. Want ik kan in waarheid zeggen, dat deze schriftuurplaats op die tijd aan mij vervuld werd: *“Bij de verkeerde bewijst Gij U een Worstelaar.”*

Ik had grote lichamelijke smart en kreeg van verscheidene dokters medicijnen. Maar het baatte niets, want ik verkeerde ongeveer een maand of vijf weken in deze toestand. Waarna de Heere mijn pijn verlichtte en ik wat beter scheen te worden, waarmee mijn oude mens zeer wel ingenomen was. Maar de Heere zij geloofd, dat Hij mij deze weg zo niet wilde doen verlaten, wat ik nu van achteren zie. Want Hij deed mij weer instorten, maakte het heter dan te voren. Hij vernederde mijn hart eronder en maakte er mij onderworpen onder.

Toen kwam mijn dierbare Verlosser weer tot mij, mij koestrende met de zoete openbaringen van Zijn eeuwige liefde en mij gewillig makende deze zondige wereld te verlaten. En toen Hij aldus mijn stenen hart door Zijn kracht vernederd had, heelde Hij mijn lichaam en bracht mij weer op de been. O! welke moeite doet de Heere aan zulke zondige ellendelingen als wij! Hierop zond de Heere ons uit deze winkel van afhankelijkheid en toen ontkwam mijn vrouw het niet. Want Hij wierp haar op dezelfde wijze neer. En dit ging zover, tot ik nauwelijks iets in huis overgehouden had. Des Heeren hand scheen in alles wat ik ondernam tegen mij te zijn. Ik bad en riep tot de Heere en had ook dikwijls gemeenschap met Hem en ook kreeg ik vele dierbare beloften.

Ik gaf acht op Zijn hand, uitredding verwachtende, maar er kwam geen antwoord. Echter greep ik naar alles, dat mij in de weg kwam. Dan dacht ik weer, dit is de Heere, dit is Zijn weg. Maar neen, nog niet. Ook zwoegde ik zeer hard, maar het hielp allemaal niets. De Heere hield mij hier en mijn vrouw bleef ziek, elke dag verwachtende, dat ik haar bij mijn thuiskomst niet meer levend zou vinden. Tot ik nauwelijks meer in staat was in ons levensonderhoud te voorzien.

Ik dacht: 'Het is moeilijk om zo op God te vertrouwen.' Maar Hem zij de lof tot in eeuwigheid, dat Hij mij naderhand toonde, wat het was op Hem te vertrouwen in al mijn behoeften. Mijn gezegende Vader was genoodzaakt mij zwaar te tuchtigen eer Hij mijn wederstrevige wil in tijdelijke behoeften onder de Zijne bracht. Ja, Hij stond zelfs niet toe, dat ik aan de vereniging voor

armenzorg bleef (waar ik vóór mijn roeping aan verbonden was).

Met veel weerzin gaf ik dit eindelijk op. Maar de Heere had besloten, dat ik alleen op Hem mijn betrouwen zou stellen. En wat is dit een gezegend leven om uit de hand des Heeren te leven. Het houdt onze vreze in oefening, zodat ik bang ben Hem te beledigen, Die in al onze noden voorziet.

Ik ben niet zonder vreze, twijfelingen en beproevingen in mijn weg, want ik draag een lichaam der zonde om, hetwelk de zwaarste last is, die ik te torsen heb. En in werkelijkheid is het voor al Gods kinderen, die de zonde hebben leren haten, een zware last. Wanneer de Heere Jezus Zijn aangezicht verbergt, bevind ik, dat het zwaar werk is om tegen de wereld, de zonde en de satan te vechten. Van de wereld ondervind ik veel verdrukking. Want terwille van mijn brood moet ik met vele vijanden tesamen werken. Velen letten erop of ik eens mocht vallen. De duivel legt mij vele lagen en strikken, maar de Heere heeft mij daaruit verlost. En ik vertrouw dat Hij mij verder ook verlossen zal. Van de wereld heeft Hij mij volkomen ziek gemaakt; ik verlang ernaar om bij Hem te zijn. Hier is niets wat mijn ziel bevredigen kan, als de Heere Jezus afwezig is.

Gij, als een gezonden leraar van God, zijt tot grote zegen voor mijn ziel geweest. Want dikwijls, als ik voor mijzelf niet bidden kan, kan ik dit voor u en ben dan enigszins voldaan, dat de Heere mij verhoord heeft. Dat de Heere u zegene en u beware en het licht Zijns aanschijs over u doe lichten om Zijns Naams wil, door Jezus Christus en om Zijn lieve kinderen wil, is de bede van een arme, gezaligde worm.

U alle goeds toewensende en getrouwe zoon in het geloof,

T.S.

Aan de heer T.S.

Geliefde van God!

Vrede en waarheid zij met u!

Uw eenvoudig verhaal kwam behouden in mijn bezit en na nauwkeurige lezing vond ik er veel liefelijks in en in mijn ziel vele gevoelens, die het lezen ervan vergezelden. Ik was verbaasd, ik bewonderde, ik had medelijden, ik weende en bij tijden lachte ik hardop. In mijn hart zei ik: 'Dit schip heeft vele wendingen gemaakt, vrij wat afgezeild en is in tien jaar geen knoop naar de gewenste haven gevorderd, die toch zo geriefelijk is om in te overwinteren.'

Echter verblijden wij ons te zien, dat Jona behouden aan land gekomen is. Gij en ik, mijn zoon, zijn aan vele algemeen heersende ongemakken onderworpen, welke vele bittere dranken en vele geneesmiddelen vereisen. Stijve halzen en stenen harten, onbuigzame willen en halsstarrige gemoederen, de melaatsheid in het bloed en de plaag in het hart, deze allen vereisen veel onderzoek en zeer vele geneesmiddelen en allen zijn ze weinig genoeg om onze gezondheid terug te geven en ons in het leven te behouden.

Gij hebt een grote loopbaan gekregen om eens op terug te zien, overvloed van ruimte tot overdenking en een groot gedeelte van deze wereld tot onderzoek. Een aanhoudend toneel van bewaringen en ontelbare uitreddingen door een onbekende God moet bij tijden wel een zielsvernederende overweging voor u zijn en bevestigt ook deze wonderbare tekst "*Bewaard door Christus Jezus en geroepen.*"

Echter zal ik zo vrij zijn te zeggen, dat gij aan land harder behandeld zijt dan ooit op zee. Geen kapitein, bij wie gij ooit zeilde, heeft u met die wreedheid behandeld, die gij van uw oude meester, de duivel, ondervonden hebt. Alle slagen met de zweep waren slechts muggenbeten vergeleken met de kastijdingen en de roede Gods. Ook waren geen gevaren ter zee zo gevaarlijk als het zweven boven de bodemloze put, met een schuldige consciëntie en onder de vloek van God.

Ik weet, dat gij mij hierin zult toestemmen. Welke bemoeiingen, welk een geduld en welk een tedere zorg oefent de Almachtige ten bate van arme, kruipende aardwormen, die zulke vijanden van Hem en zulke onbeschaamde opstandelingen tegen Hem zijn! Maar Zijn besluit is vast, Zijn eeuwige liefde onveranderd en de prijs van onze verlossing is betaald en dit moeten wij weten, gevoelen en genieten, zal het ons doen versmelten, ons vernederen en reinigen, opdat God verheerlijkt wordt.

Het is waar, dat had al uw lijden in verdediging van het Evangelie geweest, dit een eer geweest was en dan zou gij zelfs op uw rug de littekenen van de Heere Jezus gedragen hebben. Maar helaas, gij werd om uw zonden gekastijd, maar zelfs dit heeft ten goede gewerkt. Want aldus hebben wij onze bekomst van deze ijdele en ellendige wereld gekregen en ik geloof, dat welke gelegenheid er zich ook voordeed, wij niet zouden verlangen ertoe terug te keren.

Wereldse voorspoed is zelden tot bevordering van het goede werk inwendig. Indien het dit wel was, dan zou God Zijn volk gewoonlijk niet zo arm houden. Een staat van volstrekte afhankelijkheid tot Hem is de beste voor ons, ofschoon onze trotse natuur er zich niet aan wenst te onderwerpen. Het maakt ons arbeidzaam, waakzaam en voorziet ons van vele smekingen aan de troon der genade. Zijn barmhartigheden maken het zoet en het verwekt dankbaarheid voor de minste gunst. En als de Almachtige Zijn goedheid voorbij ons doet gaan, zien wij onze tekenen en vele herinneringen tot ons nut, welke het geloof verlevendigen en onze hoop vermeerderen. En daar Hij ons alle noodzakelijke behoeften beloofd heeft en er zowel tijdelijke als geestelijke zegeningen in Zijn verbond en belofte beloofd zijn en Christus verordend heeft als Erfgenaam van alle dingen, die tot dit en het toekomstige leven behoren, zo is ons deel het veiligste in Zijn handen en Hij zal onze erfenis voor ons uitkiezen.

Hij heeft niet besloten ons ons goed in dit leven te geven. Voor ons heeft Hij iets beters beschikt, een schat in de hemelen, waar geen mot verderft, noch dief inkomt. Wees daarom tevreden als gij voedsel en kleding hebt. Want wij hebben in deze wereld

niets ingebracht en het is zeker, dat wij er ook niets uit zullen dragen.

Laat u door bekenden niet verschrikken en duldt ook niet, dat gij door iemand, die een belijdenis van godsdienst maakt, u in dienstbaarheid laat brengen; laat hij zijn wie hij wil. Er zijn slechts weinigen, vergelijkenderwijze gesproken, die zowel de Wet als het Evangelie in hun kracht kennen. Deze kennen noch de goedheid, noch de gestrengheid van God. Ook kunnen zij niet van genade of recht zingen.

Het heeft mij dikwijls gesmart, als ik zag, dat een jong gelovige, die pas uit de duisternis getrokken was, iedereen naliep die hij vond, die er maar een belijdenis op nahield. De ene berooft hem, een ander wondt hem en weer een ander ergert hem. Indien dezulken zich stil en rustig hielden en zich niet met een ander bemoeiden, maar op des Heeren werk aan hen en hetgeen tussen hun ziel en Hem voorviel, letten, acht gaven op Zijn stem en wachtende waren op Zijn bezoeken, geestelijke zaken met geestelijke vergelijkende, Zijn Woord met Zijn werk en zich beijverden hun roeping en verkiezing vast te maken, dan zouden er niet zoveel hinkende en twijfelende gelovigen zijn, als nu het geval is. Maar zij laten de beste gelegenheden voorbijgaan *en dan zullen er dagen komen, wanneer gij zult begeren een der dagen van de Zoon des mensen te zien en gij zult die niet zien.*

Zulke eenvoudige zielen worden dikwijls verstrikt door de laagste huichelaars. Zij zien hoog op bij iemand, die een groot licht schijnt te zijn en dan zien ze hem wandelen in zijn licht en geloven zeker, dat hetgeen hij zegt het Evangelie is.

Een ander schijnt niets dan geloof en vuur te zijn en dan rusten zij op zijn arm. Langzamerhand valt dit schijnende licht in dwalingen en de vermeende sterke gelovige ontdekt niets dan onbezonnen vermetelheid. Dan moeten hun rechterogen uitgestoken en hun rechterhanden afgehouden worden en hoe kreupel en verminkt gevoelt zulk een arme ziel zich dan? Dan wankelt en struikelt hij. Dan is hij verzwakt en verootmoedigd en hoe schudden zijn natuurlijke aandoeningen hem dan.

Dit ondervond David toen Achitofel, zijn raadsman en vriend,

aan de satan overgegeven werd en Paulus toen Alexander en Demas hem de rug toekeerden. Maar God verliet hen nooit. *“Zo is dan onze gemeenschap met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus.”* Hij zal met ons zijn door goed ge rucht en kwaad gerucht en in onze grijze haren en hoge ouderdom zal Hij ons dragen.

Ach, dat wij in nederigheid met Hem mochten wandelen. Wandel met Hem in vrede en rechtvaardigheid en Hij zal op ons pad schijnen, onze voet richten en ze uit elk net voeren. *“Nie - mand is er gelijk God, o Jeschurun, Die op de hemel vaart tot uw hulp en met Zijn hoogheid op de bovenste wolken. De eeuwige God zij u een woning en van onder eeuwige armen en Hij verdrijve de vijand voor uw aangezicht en zegge: Verdelgt!”* Deut. 33:26-27.

Onder Zijn hoede beveel ik u aan en onder Zijn schaduw moge uw vertrouwen zijn, tot alle ellende doorgeworsteld is. Amen en amen zegt uw gewillige dienstknecht in Christus Jezus.

William Huntington ss

Aan de weleerwaarde heer Huntington

Eerwaarde en hooggeachte heer!

Daar ik bij u kwam toen ik in de bodemloze put neerzonk, dacht ik het niet meer dan gepast en recht te zijn u mee te delen, hoe de Heere mij nu in vrijheid gesteld heeft. En daar ik ervan overtuigd ben, dat u er behagen in schept van de werken des Heeren te horen en van de kracht en de heerlijkheid van Zijn Koninkrijk, zo bemoedigt mij dit u het volgende te schrijven.

Ik werd geboren uit ouders, die zich van de staatskerk afgescheiden hadden en werd, zoals men het gemeentelijk noemt, op godsdienstige wijze opgevoed, waarom ik mij van mijn jeugd af aan nauw aan onze bijeenkomst hield. Toen ik mijn achttiende jaar bereikt had, begon ik zeer te verlangen om de leerstellingen, welke ik, nog op het land zijnde, had horen bepreken, te verstaan.

En daar ik toen als leerjongen in Londen verkeerde, was ik in de gelegenheid verschillende predikers te horen. Gewoonlijk ging ik deze horen, die men gezonde Calvinisten noemde, gelovende, dat dit de leraars waren door Christus aangesteld. Ik was echter dikwijls in mijn oordeel verward door sommigen, die niet duidelijk waren, want ik kon geen overeenstemming in hun leerstelsels zien.

Het is nu ongeveer drie jaar geleden, dat ik door des Heeren goede voorzienigheid onder uw gehoor kwam, waar ik spoedig klare beschouwingen van de leer van het Evangelie kreeg. Ik bevond echter, dat uw prediking geheel tegenstrijdig was met vlees en bloed. Maar daar ze in overeenstemming was met de goddelijke openbaring, wist ik, dat zij de waarheid was.

Omtrent deze tijd behaagde het de Heere een volle overtuiging in mijn gemoed in te drukken, dat ik wedergeboren moest worden en dat ik, zo in mijn tegenwoordige staat stierf, niet zalig zou worden. Dit bracht teweeg, dat ik God veel in het gebed ging zoeken, dat Hij dit goede werk in mij mocht werken.

Ik werd ook overtuigd van de ijdelheid van mijn natuurlijke godsdienst en werd gevoelig gemaakt voor mijn blindheid en

onwetendheid en leerde ook, dat al mijn kennis van de leerstellingen van het Evangelie, zonder de kracht ervan, ijdel was. Ik wenste, dat ik een vermoeide en belaste zondaar was, want, dacht ik, dan zou er veel hoop voor mijn zaligheid zijn. Maar in mijn dwaasheid dacht ik, dat ik niet goddeloos genoeg geweest was om ooit zo met schuld en dienstbaarheid beladen te worden als sommigen.

Door uw prediking leerde ik verstaan, dat ik onder de roede door moest gaan, eer ik onder de band des verbonds gebracht kon worden. Waarom ik verwachtte, dat ik een zware lichamelijke bezoeking zou ondergaan en dat ik mijzelf ook verloren zou zien, waarna God Zijn Zoon aan mij zou openbaren en dan zou alles goed zijn. Daarom was ik een geruime tijd onder uw bediening, de Heere ernstig smekende Zijn Woord met kracht aan mij toe te passen.

Bemoedigde gij de zoekende zielen, dan was ik zeer gelukkig, daar ik geloofde, dat ik er ook een was. Maar helaas! ik was nog een vreemdeling aan de opstand van mijn natuur en ook kon ik niet geloven, dat ik zulk een vijand van God was, als u verklaarde, dat wij allen waren. Totdat het de Heere, in de vorige maand april, behaagde een diep werk aan mijn ziel te beginnen.

In het begin werd ik des daags door zulk een donkerheid in mijn gemoed en des nachts met zulk een vreze en beving aangegrepen, dat het dikwijls drie of vier uur duurde eer ik de slaap kon vatten. De Heere begon de gedachten van mijn hart te openbaren en mijn geheime zonden mij in orde voor ogen te stellen. Ik had nog niet lang in deze toestand verkeerd, toen er een man, die vroeger gedurende vele jaren een belijdenis van godsdienst gemaakt had, in de kamer kwam, waar ik aan het werk was en die nu krankzinnig was en in uiterste wanhoop verkeerde.

Dit akelig gezicht verhoogde mijn diepgaande bezoeking niet weinig. De bedreigingen en vloeken in de Bijbel begonnen mij diep te verwonden en mijn zonden schenen uitermate zondig. Daar ik "Het leven des geloofs" van Mr. Romaine die tijd bij mij had, las ik er veel in. Een gedeelte ervan trof mij in het bijzon-

der zeer diep, waar hij vele karakters opsomt, die geen geloof bezitten en over de laatsten zegt hij: “Ook de vormelijke belijder, met evangelische begrippen in zijn hoofd, maar geen genade in het hart.”

En hij zegt ervan, dat dit een gevaarlijke staat is, hetwelk hij met deze schriftuurplaats bevestigt: *“Want zo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zo blijft er geen slachtoffer meer over voor de zonden.”* Waaruit ik besloot, dat ik de onvergeeflijke zonde gedaan had.

Op zekere maandagavond omtrent die tijd, sprak u over geestelijke en formuliergebeden, waarvan u onder andere zei, dat iemand een formuliergebed kon nemen en lezen, terwijl hij in de uiterste wanhoop verkeerde. Maar het zou niets helpen, want, zei u, *“daar is een zonde tot de dood”* en daar kan geen gebed voor helpen. Deze woorden: *“een zonde tot de dood”* sloegen mij met zulk een verschrikking, dat ik de kapel uitging, schuddende als een blad.

Op de volgende donderdagmorgen, eer ik opgestaan was, dacht ik in waarheid, dat ik in de hel was. Ik was volkomen in wanhoop. Ik riep voortdurend uit: “Is er geen hoop? Is er geen hoop?” Iemand in mij antwoordde even hard: “Neen, neen, geen hoop.” Hoelang ik in deze toestand was, kan ik niet zeggen, maar in de weg van mijn overtuiging herhaalde het zich vier of vijf maal, welke echter niet met de eerste te vergelijken waren.

Inderdaad geloof ik, dat dit de banden des doods en angsten der hel waren. En toen geloofde ik, dat ik tot de donkerheid der duisternis tot op het oordeel van de grote dag bewaard werd. De satan wierp mij in, dat, indien ik u ooit weer ging horen, het vonnis der verdoemenis in die mate op mijn consciëntie verzegeld zou worden, dat ik onmiddellijk gek zou worden.

De volgende morgen kwam ik bij u en toen vertelde u mij, dat ik in de sterke hand van God was en ook haalde u vele schriftuurplaatsen aan, die op mijn toestand toepasselijk waren. Ja, u zei, dat het nog dieper met mij gaan zou en dat de Heere mij op Zijn eigen tijd verlossen zou. Voor het tegenwoordige bemoeidigde mij dat een weinig, maar al spoedig dacht ik, dat u zich in

mij bedrogen had, want de last van mijn schuld en dienstbaarheid werd al zwaarder en zwaarder.

Ook begon de satan mij tegen te staan en mij op een wrede wijze te beschuldigen. Hij overtuigde mij, dat ik u vele leugens verteld had en geen zegen onder uw bediening kon verwachten, in die mate, dat ik beschaamd was naar uw kapel te gaan. Als ik er was, was ik zo met verschrikkingen bevangen, dat ik gedwongen was mij aan de zitplaats vast te houden, opdat ik er niet radeloos uitgedreven werd.

Mijn lichaam werd soms door zulke vreemde gevoelens bevangen, alsof het barsten zou. Dan dacht ik weer, dat ik stom was en wenste, dat de preek geëindigd was, opdat ik beproeven mocht of ik niet of wel spreken kon. Het gebeurde ook wel, dat mijn nek zo stijf scheen, dat ik mijn hoofd niet om kon wenden en dikwijls had ik een gevoel alsof het gebruik van mijn ledematen weggenomen was. Ik vreesde inderdaad, dat ik geheel aan de duivel overgegeven was. Want uit uw mond kon ik niets dan mijn doemvonnis ontvangen. Ik zag mijzelf als een van de vuilste zondaars, die ooit op deze aarde gekropen hadden.

En daar ik al zolang onder het Evangelie verkeerd had, beschouwde ik mijzelf ten volle rijp voor ondergang en verderf en verzonk al dieper en dieper in de wanhoop.

Op zekere zondagmorgen maakte ik een wandeling en terwijl ik liep en over mijn treurige toestand nadacht, niet verwachtende dat het ooit iets beter worden zou, dacht ik bij mijzelf: 'Ik ga u nooit meer horen, maar zal de gehele dag rond blijven dwalen', toen deze woorden met kracht in mijn hart kwamen: "*En indien iemand zich onttrekt, Mijn ziel heeft in hem geen behagen.*"

Ik wist niet wat te doen, want ik verwachtte, als ik u ging horen, dat het nog slechter met mij worden zou. Ik werd echter gedwongen te gaan en in uw preek sprak gij over de kracht, die God ten toon spreidt door alle dingen in wezen te houden en dat de duivelen en verdoemde zielen in hun ellende besloten waren, terwijl Zijn beledigde gerechtigheid op hen brandende, de vlammen aanwakkerde.

Ik kreeg zulk een gezicht van hun staat, dat ik bijna buiten mijn

zinnen geraakte. Mijn keel werd zo heet door de angsten, die ik gevoelde, dat ik dadelijk na de preek wat bier ging drinken om ze te verkoelen. Mijn verwachting was, dat ik spoedig daar zou zijn, waar mij geen droppel water vergund zou worden.

Mijn vrienden trachtten mij te troosten, maar ik was wanhopig en hoorde naar hen niet. 's Avonds kwam ik u echter weer horen en na lang met God geworsteld te hebben om Z ijn zegen, hoorde ik u uit deze woorden uit Romeinen: "*Want de Geest Zelve komt onze zwakheden te hulp.*" Gij sprak hieruit van het verschil, dat er was tussen iemand die, evenals Judas, aan de duivel overgegeven was en iemand, die onder de overtuigingen van Gods Geest lag. Eer de preek geëindigd was, verloor ik mijn ganse last en ging heen, mijzelf in hope verheugende.

O! wat was dat een verandering. Het duurde echter slechts voor een korte tijd, want 's maandagsavonds sloeg u mij weer neer. Dinsdagsavonds kreeg ik weer een weinig troost maar 's woensdags ging ik de laagte weer in, want de woorden kwamen soms met zulk een verbazende kracht uit uw mond, dat mijn hart als een steen zonk.

In de tijd van vijf of zes maanden kreeg ik geen vertroosting meer, waarop ik dacht dat ik aan verharding van het hart overgegeven was. Gedurende deze tijd was de slaap bijna geheel van mij geweken, zodat ik tamelijk wel tevreden was als ik van de drie nachten er een sliep. Maar het gebeurde wel, dat ik in drie dagen en drie nachten geen oog sloot, hetwelk mijn hoofd zo overstuur maakte, dat ik dacht mijn zinnen te zullen verliezen.

En daar ik van beroep een reizend schoenmaker was, kostte het mij moeite de kost te verdienen. Gedurende vele maanden deed ik dan ook geen dagwerk in de week. Ja, het gebeurde eenmaal, dat ik in twee weken niets deed. Maar mijn goede en genadige God deed mij niet van gebrek omkomen.

Terwijl ik in deze toestand verkeerde, preekte u op zekere avond uit deze woorden: "*Wij moeten allen voor de rechterstoel van Christus verschijnen.*"

O, wat was dit een avond voor mij! Ik dacht, dat de Heere u gezonden had hieruit te preken om eerst uit uw mond mijn

doodvonnis te vernemen en ik verwachtte, dat mijn ziel daarna spoedig van mijn lichaam gescheiden zou worden om hetzelfde van een verterend Vuur of wat niet minder is, van een vertoornd Rechter te ontvangen.

Gij scheen mij de ergste vijand te zijn, die ik in de wereld had omdat ik dacht, dat uw bediening een reuke des doods voor mij gemaakt werd. Ook dacht ik, dat ieder die dit aan mij zag, als een getuige tegen mij op zou treden. De daarop volgende nacht genoot ik in het geheel geen rust, daar ik verwachtte ieder ogenblik afgesneden te zullen worden en de hel scheen geopend om mij te ontvangen.

Ook waren de angsten van mijn gemoed zo groot en dermate werd de vijandschap van mijn hart opgewekt, dat ik gelijk was *“aan een wilde os in het net en vol der grimmigheid des Heeren en der schelding Gods”*, Jes. 51:20. Gods toorn werd dermate op mij uitgestort, dat ik meende, dat ik de satan achter de bedschutting hoorde om mijn ziel te grijpen.

Gewoonlijk waren vier van de zeven nachten als deze en ik zou wel een wereld gegeven willen hebben, als ik ze bezeten had voor één uurtje rust, eer ik in de eindeloze rampzaligheid neerzonk. Soms probeerde ik mij ertegen te verharderen, maar hoe meer ik worstelde, hoe erger het werd. Om mijn ellende nog te vermeerderen, was er naast het huis waar ik woonde een grote hond, die de ganse nacht jankte en met zijn ketting rammelde.

Dit was in waarheid “de Wet te huis gezonden” en het was goed voor mij, dat mijn vrienden godvrezende lieden waren, want anders had men mij wel naar een krankzinnigengesticht kunnen brengen. Door deze gedurige angsten verzwakte mijn lichaam zo zeer, dat ik gedurig een gevoel had, dat ik zou sterven. 's Nachts ben ik wel vijf of zes maal uit bed gesprongen om zo mogelijk de dood te ontgaan. Ik liep dan naar de kamer van mijn broer, met wie ik samen woonde, hem en mijn zuster meedelende, dat ik wist dat ik bezig was te sterven, tot ik het geduld van allen die bij mij waren, uitgeput had.

Dikwijls kwam ik naast hun bed staan in al de verschrikkingen der verdoemden, tot hen zeggende, dat dit de gelukkigste ogen-

blikken waren, die ik ooit zou kennen. Toen ik enige tijd op deze wijze voortgeleefd had, raadden zij mij aan u nog eens te gaan bezoeken. Na veel overreding stemde ik hier in toe, maar daar u het zeer druk had, had u geen gelegenheid met mij te spreken.

Ik dacht daarom, dat God u op het gemoed gedrukt had, dat ik een verworping was en u daarom niet met mij spreken wilde. Ofschoon ik u gewoonlijk vijf of zes maal in de week hoorde preken, werd ik zo door de wanhoop verzwolgen, dat ze mij in het geheel geen nut deden. Eens hoorde ik u zeggen, dat een man in donkere wanhoop een hel op aarde was en ik wist ook werkelijk dat u gelijk had. Want indien er ooit een schepsel was, dat de hel met zich omdroeg, dan was ik het.

Mijn ellende veroorzaakte zulk een brandende hitte in mijn gelaat, dat ik dacht, dat vuur en zwavel reeds in mijn binnenste aangestoken waren. Ook was mijn opstand zo vreselijk, dat ik mijn vrienden vertelde, dat ik een einde aan mijn leven zou maken. Mijn bevatting van de verschrikkelijke godslasteringen, die er in de bodemloze put zouden zijn, waren zo groot, dat ik tot God riep, dat als ik daar kwam, Hij de satan niet zou toelaten mij te doen lasteren, maar wenste om mijn straf zonder tegenspreken te dragen.

Daar ik geen hoop had ooit zalig te zullen worden, begon ik God om gezondheid en kracht te bidden om mijn brood te kunnen verdienen. In geloof kon ik echter niet bidden, daar ik wist, dat ik in het ongeloof besloten zijnde, nog dieper in de zonde zou doorgaan dan ooit voorheen.

Op zekere nacht had ik zulk een verschrikkelijk gezicht van Gods vreselijke majesteit, dat ik een gevoel had, alsof ik in bed opgetild werd en mijn hoofd scheen tot de grootte van een korenmaat opgezwollen. Ik verwachtte elk ogenblik als een mot vermorzeld te zullen worden. Wat is er toch een verschrikkelijke afstand tussen een heilig God en gevallen zondaren, eer zij door Christus' dierbaar bloed toegebracht zijn!

Mijn vrienden raadden mij aan om nog eens te proberen of ik u kon spreken. Maar ik wierp tegen, dat u mij niet van nut kon zijn, daar ik aan de wanhoop overgegeven was. In die tijd kon ik

niet bidden en gedurende vele dagen durfde ik zelfs niet tot God op mijn knieën te naderen. En gebeurde het al, dat ik een smeking lispelde, dan was het wanneer ik mijn hoofd met lakens omwonden had. Zo spoedig als ze uit mijn mond was, verwachtte ik dan dat het zwaard der gerechtigheid mij af zou snijden.

Na veel overreding ging ik eindelijk naar uw huis, maar uw vrouw deelde mij mee, dat ik u niet spreken kon en in mijn hart verlangde ik er ook niet naar. Ik riep al mijn moed te hulp en vroeg haar, of de reden, dat u mij de laatste maal niet spreken wilde, was omdat u geen hoop voor mij had. Zij scheen zeer aangedaan en antwoordde zachtjes: “Nee”, maar ik dacht, dat zij dit zei om mij niet te doen ontstellen.

Verder vroeg ik haar of zij ooit iemand gekend had, die geen hoop had en niet bidden kon, dat hij ooit verlost werd? Hierop antwoordde zij, dat het een treurige staat was, maar dat ik op de Heere moest zien, want bij Hem was alleen hulp te krijgen. En inderdaad kon ik slechts zien, zuchten en klagen, want bidden of schreien kon ik niet, daar mijn hart zo hard was, dat ik geen traan storten kon, al had ik mijn ziel ermee kunnen redden.

Daar mijn gedachte was, dat u geen hoop voor mij had, ging ik in de kapel op een plaats zitten, waar u mij niet kon zien, vrezende, dat u tot mij zeggen zou, dat ik daar niets te maken had, daar ik een verworping was. Kort hierop dacht ik, dat ik door de dood gegrepen werd en begon mijn zuster omtrent de staat van haar ziel aan te spreken, haar zeggende, dat zij zich beijveren moest om haar roeping en verkiezing vast te maken en te onderzoeken of zij in het geloof was.

Verder deelde ik haar mee, dat ik dacht, dat ik spoedig heen zou gaan. Dat ik een zoon des verderfs was, een vat des toorns tot het verderf toebereid en dat ik naar mijn eigen plaats zou gaan, waar ik toe gesteld was.

Ook zei ik, dat zij, zolang zij leefde, aan mij zou denken en dat het haar zonder twijfel zeer zou smarten, maar dat zij zich aan de wil Gods behoorde te onderwerpen, zeggende: *“En al de inwoners der aarde zijn als niets geacht, en Hij doet naar Zijn wil*

met het heir des hemels en de inwoners der aarde, en er is niemand, die Zijn hand afslaan, of tot Hem zeggen kan: Wat doet Gij?” Dan. 4:35.

Ik nam afscheid van haar, tot haar zeggende, dat zij mij niet meer zou zien, maar dat ik nu naar mijn broeder, die in de volgende straat woonde, zou lopen om daar te sterven. Ik sprak hem op dezelfde wijze aan, denkende dat iedere minuut de laatste zijn zou, hetwelk hem krachtig voor mij tot God deed roepen in deze tijd van ellende.

Ik was daar nog niet lang geweest of het werd beter met mij. Daar het toen woensdagavond was, ging ik naar de kapel, maar het deed mij geen nut, daar mijn gedachten geheel door de vreze voor dood en hel verzwolgen werden. Ook hoorde ik er telkens opnieuw mijn doodvonnis en denkende, dat het grote vermetelheid van mij was er toch heen te gaan, verwachtende er nog eens te zullen sterven, zo besloot ik menigmaal er niet meer heen te gaan. Ik was inderdaad het leven moe en wenste, dat ik tot niet kon worden.

Op zekere avond liep ik in de stad, maar durfde niet in de vergadering te komen. Dit was dikwijls het geval, dat ik er verscheidene malen omheen liep, eer ik er binnen durfde treden en zou misschien dikwijls niet gegaan zijn, als ik niet gedacht had, dat ik er mijn vrienden mee kwelde.

Ten laatste geen hoop meer hebbende om zalig te zullen worden, begon ik te overleggen, wat de beste manier zou zijn om mijn leven te redden. De raad van de satan was om niet meer naar u te gaan horen en dan zou ik spoedig beter en sterker worden en als ik geld genoeg kon verdienen om mijzelf te onderhouden, dan al mijn godsdienstige vrienden te verlaten en op het land gaan wonen.

Ik begon daarom te proberen alle gedachten van een eeuwigheid uit mijn hoofd te zetten. En daar ik de hoop, die mijn vrienden voor mij hadden, niet kon doen verdwijnen, door hun mee te delen, dat ik wist, dat ik overgegeven was tot een verschrikkelijke verwachting des oordeels, zo begon ik te lachen en te schertsen en praatte over alles, behalve over de staat van mijn ziel.

Het is zekerlijk des Heeren barmhartigheid, dat ik niet verteed ben. Ik had nog niet lang in deze wanhopige toestand verkeerd, toen een man bij ons in huis stierf. Dit deed mijn weerspannige ziel weer opnieuw ontwaken en de vreze des doods greep mij opnieuw aan. Ook scheen Gods toorn heter dan ooit tegen mij te ontbranden. De duivel veranderde in een beschuldiger en ik hing als het ware boven de mond der hel. Nochtans was er iets in mij, dat zich aan de Godheid van mijn Verlosser vastklemde en dit was inderdaad ook alles, wat mij het hoofd boven water hield. Want de last van mijn schuld was zo groot en mijn ongerechtigheden waren zo oneindig, dat, had ik niet in Christus' Godheid geloofd, ik tot in alle eeuwigheid moest verzonken zijn.

Ofschoon mijn hemelse Vader mij in deze tijd zwaarlijk kastijdde met de verschrikkingen van Zijn rechtvaardige Wet, zo kwam de gezegende Geest mijn zwakheden dikwijls te hulp aan de troon der genade en in deze tijd wel in zulk een mate, als in geen maanden gebeurd was.

Plotseling sprong mijn hoop nu op en ik kreeg een sterk geloof in Gods onveranderlijkheid en in de beloften van het Evangelie. En binnen de tijd van enige weken kreeg ik licht om te zien, dat het Gods werk aan mijn ziel was. Toen gij Zijn werk dan ook vanuit deze woorden beschreef: *“Ziet onder de heidenen en aan - schouwt en verwondert u, want Ik werk een werk in ulieder dagen, dat gij niet geloven zult, als het verteld zal worden”*, toen kon ik de gehele weg, die God met mij gehouden had, naspeuren.

Op andere tijden geraakte ik weer in het donker en vreesde, dat ik met dit alles nog verloren gaan zou en ging zo op en neer tot op veertien februari, hetwelk ongeveer vier maanden was, nadat er een hoop in mij verwekt was. Een dag, die ik niet licht zal vergeten.

Het was op zondagmorgen en het was in waarheid een sabbat voor mijn ziel. Het was ongeveer zes uur, toen ik uit de slaap ontwaakte en terwijl ik over mijn onzekere toestand nadacht, mijn aandeel in Christus niet duidelijk kon zien, werd ik op de volgende wijze tot God in het gebed uitgedreven: “O, Gij

almachtige en eeuwige God, Die nederkwaamt om mijn natuur aan te nemen om verloren en omkomende zondaars te verlossen; ik smEEK U, dat het U moge behagen, Uw zaligheid aan mijn ziel te openbaren. Dat ik met Uw goedertierenheid moge verzadigd worden, dat de tong van de stomme van vreugde moge zingen en dat deze dag een sabbat der ruste voor mijn ziel moge worden, enzovoort.”

Ik was nog niet lang in het gebed geweest, toen deze woorden met kracht in mijn gemoed kwamen: *“Gij zult U ontfermen over Sion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de bestemde tijd is gekomen”*, Ps. 102:14. Ik wist niet, dat het gezicht zo nabij was, echter ik verlangde zo naar Christus, dat alleen door Zijn komst kon voldaan worden. Ik begon toen met zoveel vuur en geloof te bidden, dat ik tot de Heere zeide, dat ik wist, dat Hij mij zou verhoren. Mijn hart begon te smelten en de tranen liepen als een stortvloed langs mijn aangezicht. Ook kreeg ik zulk een gezicht op de gekruisigde Christus en dat voor mij, dat ik een gevoel had, alsof mijn hart van smart zou barsten. Ik riep maar uit: “Stierf Gij voor mij? Bloedde Gij voor mij? O, maak dat ik U liefheb! Och, doe mij U eren!”

“Laat mij nooit, nooit meer tegen U zondigen!” Het gezicht, dat ik van mijn stervende Verlosser had, deed mij zo luid wenen, dat twee personen die in de aangrenzende kamer sliepen, ervan ontwaakten. Toen ik ongeveer vijf minuten geweest had, terwijl ik mijn dierbare Verlosser loofde, werd ik met zulk een onuitsprekelijke liefde, vreugde en vrede vervuld door het geloof, dat ik zo luid als ik kon in het volgende gezang uitbrak:

*Gij mijn Verlosser, stervend Lam!
U loof ik mijn leven lang,
Omdat Gij voor mij Uw bloed vergoot.*

Deze woorden galmde ik wel twintig malen achtereen uit, mijn ziel was zo met de heerlijkheid van de hemel vervuld, dat ik een gevoel had alsof mijn lichaam eronder bezwijken zou. Dit was een proefje *“van de goede, oude wijn des Koninkrijks, hetwelk mij mijn armoede deed vergeten en mijn moeite niet meer gedenken.”*

Welk een almachtige kracht werkte er aan mijn ziel, toen mijn Verlosser kwam! Ik wist, dat het God was, Die de hemel en de aarde gemaakt had. En toen Ik Hem door het geloof als bloeddende voor mij zag hangen, toen schenen Zijn neerbuiging en liefde zo groot, dat ik het gezicht daarvan niet dragen kon. Het brak inderdaad mijn hart en kort daarop, toen ik mij begon te verheugen, kreeg ik zulk een gezegend gezicht van Hem in Zijn schoonheid en heerlijkheid en van het vergelegen land, dat ik nooit vergeten zal.

Toen ik evenals David in de ellende was, zeide ik dikwijls: *“Alle mensen zijn leugenaars”*, maar nu: *“Wat zal ik de Heere vergelden voor al Zijn weldaden aan mij bewezen?”* Nadat de Heere een hoop in mij verwekt had, verwachtte ik omdat ik zolang in dienstbaarheid onder de Wet gelegen had, dat mijn uitredding duidelijk zichtbaar zou zijn. En ik dacht, dat ik niet tevreden met mijn staat kon zijn, tenzij dat gebeurde en de Heere zij geloofd, zo gebeurde het ook. En de satan zal mij het bewustzijn er ook niet gemakkelijk van doen verliezen.

Ik hoop, mijnheer, dat u mij verschonen zult zoveel van uw tijd te vergen. Maar daar ik zulk een gezicht heb van hetgeen de Heere aan mij bewezen heeft, zo kon ik niet nalaten u er iets van mee te delen. Ik ben ongetrouwd en in mijn tweeëntwintigste levensjaar. Ik moet eindigen met u te vragen, dat gij mij in uw gebeden zult gedenken, also dat, gelijk ik de Heere Jezus aangenomen heb, ik ook in Hem moge wandelen.

Intussen verblijf ik,
Uw toegenegene,

A.W.

Aan de heer A.W.

Beminde Gods!

“Sommigen op planken en sommigen op enige stukken van het schip. En alzo is het geschied, dat zij allen behouden aan het land gekomen zijn”, Hand. 27:44. En deze reis heeft ook geen schade of verlies berokkend. Het is goed, mijn zoon, dat een man het juk in zijn jeugd draagt, evenals Jeremia, die lang gedacht aan de alsem en de gal. En dit vernederde zijn ziel in hem.

Gij zijt tamelijk scherp behandeld, hetwelk mij zeer verheugt, daar het uw geest gebroken en gekneusd heeft, hetwelk nodig is om ze gevoelig en teer te maken. Ook zal een dagelijks kruis en een weinig daarbij gevoegde loutering ze zacht, nederig en verbroken houden. En indien gij gewapend zijt met een kinderlijke vreze en op deze vreze acht geeft, ze koestert en er nauwkeurig op let, dan zal het een onneembare muur zijn tegen de listen van de satan.

Gij zult dan beven bij de gedachte, dat gij u zou bezig houden met aan de wulpse beten te knagen, waarmee satan deze belijders, die God overgegeven heeft om *“alle onreinigheid gieriglijk te bedrijven”*, bezighoudt. Deze vreze en een tedere consciëntie gaan altijd te zamen en zo zeker als wij deze muur beklimmen of door deze heg heenbreken, zal de slang ons bijten en zal er verharding des harten op volgen en het is tien tegen een, dat hij zijn wapenrusting nooit meer zo goed aan zal krijgen, zolang hij hier onder de zon leeft.

Gij hebt gevoeld welk een boze en bittere zaak de zonde is en hoe vreselijk het is in de handen van de levende God te vallen. Ook hebt gij een klaar gezicht gehad van die Rechtvaardige, in Wie God genadig zijn kan en in Wiens aangezicht gij het licht van de kennis van Zijn heerlijkheid gezien hebt. Beschouw nog steeds dit heerlijke en klare gezicht, laat uw hart daar gelegerd zijn en dan zal volmaakte vrede volgen en terwijl gij dus in deze spiegel ziet, ofschoon maar duister, *“dan zult gij naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd worden van heerlijkheid tot heerlijkheid als van des Heeren Geest”*, want wij zijn verordineerd dat

gezegende beeld gelijkvormig gemaakt te worden en de verrukkende *geloofsbeschouwingen* zullen het meer en meer uitwerken en ook zal de heerlijkheid des hemels nooit geheel aan uw gezicht ontgaan.

O! welk een neerbuiging, welk een vernedering is dit in God om aan te zien, de dingen, die op aarde geschieden! En wil God inderdaad bij de mens wonen? Ja, ofschoon Hij hoog is *“noch - tans ziet Hij de nederigen aan.”* Want een zondaar opnieuw geschapen in Christus Jezus, is een meesterstuk van goddelijk maaksel en van dezulken ontvangt de Koning der koningen Zijn meeste vruchten. *“Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen.”* Zij zullen de verheven volmaaktheden van Zijn natuur verheerlijken en Zijn beraadslagingen van ouds, die getrouwheid en waarheid zijn, de wonderlijke werken van Zijn handen en de menigvuldige ontvouwingen van Zijn wijsheid en de heerlijke majesteit van Zijn Koninkrijk.

Ik loof mijn God voor u, mijn zoon en van uwentwege omdat het heerlijke werk voorspoedig voort gaat in de handen van Sions Koning. *“Daarom zal Ik Hem een deel geven van velen en Hij zal de machtigen als een roof delen omdat Hij Zijn ziel uitgestort heeft in de dood.”* De arbeid van Zijn ziel en de vruchten van Zijn werk komen voort *“van de woningen der leeuwinnen, van de bergen der luipaarden.”* Door het bloed des verbonds breken de gevangenen nog steeds uit hun cellen en degenen, die in duisternis zitten, vertonen zichzelf en schijnen onder het aanbreeken van de eeuwige dag. Ook zullen eerlang de overblijfselen van de sluier, welke nu te dikwijls tussenbeide komen, weggedaan worden en dan zullen wij kennen, zoals wij gekend zijn. Dan zullen al deze droevige en gevaarlijke bekoringen verdwijnen, met al de aardse zaken, die wij nu nog beschouwen en wij zullen verzadigd worden met Zijn beeld, wanneer wij zullen opwaken. *“Want Gij, Die mij veel benauwdheden en kwaden hebt doen zien, zult mij weder levend maken en zult mij weder ophalen uit de afgronden der aarde. Gij zult mijn grootheid vermeerderen en mij rondom vertroosten.”* Dan zullen wij Hem zien gelijk Hij is en met al Zijn volheid vervuld worden.

Maar ik zal u ook een weinig raad geven en u meedelen, wat u meer of minder in de loop van uw pelgrimsreis overkomen zal. Gij zijt nu in het bankethuis, in volmaakte vriendschap en in zoete gemeenschap met de Allerliefste en Zijn stem zegt op zulke tijden tot ons: *“Eet, vrienden! drinkt en wordt dronken, o liefsten!”* Hoogl. 5:1.

Dit is de taal van de hemelse Bruidegom in de dagen van Zijn bruiloft *“en op de dag der vreugde Zijns harten.”* Maar aanschouw en zie, wat het is, dat u boven het hoofd hangt. *“De liefde is Zijn banier over mij.”* In waarheid, want een banier is een oorlogsteken en *“de Sulamith is als een rij van twee heiren.”* In die tijd zult gij leren wat dit betekent. De nieuwe wijn, waarvan gij spreekt, wordt op de bruiloftsdag gewoonlijk overvloedig uitgesgoten. Maar de tijd zal komen, wanneer de bruidegom van hen weggenomen zal worden en in die dagen zullen zij vasten. *“Daar zullen dagen komen, wanneer gij zult begeren een der dagen van de Zoon des mensen te zien en gij zult die niet zien.”*

De dagen der spening zijn treurige dagen voor de kleine erfgenamen der belofte en dagen van afwezigheid en geestelijke verlatenheid zijn niet minder treurig voor een huisvrouw der jeugd. Maar de God Israëls, de Verlosser, is in waarheid een God, Die Zichzelf verborgen houdt en als Hij dat doet, wie kan Hem dan aanschouwen?

Op deze tijden zijn Zijn wonderen in het land verduisterd en Zijn geboden verborgen. Dan vloeien de heuvelen van Juda noch van wijn noch van melk. De wijsheid weigert bij ons te vernachten of zelfs met ons te spreken. Wij zoeken Hem, maar Hij is niet te vinden; wij roepen Hem, maar Hij geeft geen antwoord. Als wij omhoog zien, geeft het ons smart. Zien wij op de vorige maanden, dan gaat dit met kwelling gepaard.

Van alle aardse vermaken zijn wij uitgedreven en gespeend en geheel verdiept in goddelijke en hemelse waarheden en nu zijn wij dood aan de eerste en beroofd van de andere.

Maar het geloof moet beproefd worden. De tegenpartijder begroet ons met het oude gezegde: *“Waar is nu uw God?”* De oude mens van wie wij dachten, dat die gekruisigd, dood, begra-

ven en voor altijd heengegaan was, staat weer op in een nog erger gedaante dan in Samuëls mantels. Want hij verschijnt met zeven hoofden en tien hoornen en al zijn leden worden nu veel duidelijker en klaarder gezien dan ooit te voren en indien mogelijk, ook afschuwelijker. Allen zijn ze tegen het rijk der genade met de satan aan het hoofd. Een ware afbeelding van de Gog en Magog, met hun legers de legerplaats der heiligen omringende en wat het ergste is, dan is Jezus niet te vinden. Maar wij moeten deze strijd in deze wildernis kennen, eer wij in de kracht des Geestes weerkeren. Opdat ons zoonschap in ons bevestigd mag worden en wij door gezegende ondervinding mogen leren, dat Zijn genade ons genoeg is.

In deze proeftijden zal iedere bete, die met mogelijkheid vlees en bloed bevredigen kan, aan de haak van de satan gehangen worden en al onze vorige lievelingszonden zullen aan onze ogen voorgesteld worden. Ook wordt de natuurlijke vijandschap en opstand van ons hart in geen kleine mate opgewekt, hetwelk voor een met God verzoende ziel een vreemde zaak schijnt.

Dit is evenwel de tijd voor een gelovige om zich als een man te gedragen. Om volstandig in het gebed te zijn, ofschoon er geen antwoord op komt. Om vlijtig in het gebruik der middelen te zijn, ofschoon er niets door gewonnen schijnt te worden. Om veel in het verborgene te verkeren, ofschoon men daarop in het slechtste gezelschap komt. Hem voortdurend te zoeken, ofschoon het vergeefse arbeid schijnt. Om te lezen, ofschoon alles ons tegen schijnt te lopen. En op Zijn hand te wachten, ofschoon wij onze tekenen of een teken ten goede niet zien.

Wanneer wij deze vurige proef doorstaan hebben, komt het geloof er kostbaarder dan goud uit te voorschijn. Wij zien onze weg klaarder *en onze voet komt op een effener baan te staan*. Verder beveel ik u aan God en aan het Woord Zijner genade aan, hetwelk bekwaam is u op te bouwen en u een erfenis te geven onder allen, die geheiligd zijn door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is. En verblijf, in het beste der verbonden, uw vriend en dienaar om Zijnentwil.

William Huntington ss

Aan de weleerwaarde heer Huntington

Zeer geliefde en geëerde vader in Christus Jezus,

Als zodanig zal ik u altijd hoogachten, want gij zijt het alleen, die de Heere middellijkerwijze gebruikt heeft om mij te wederbaren tot een levende hoop, dat ik niet verderven zal, maar het eeuwige leven hebben en dat ik, als er geen tijd meer zal zijn, gevonden zal worden een lid van Christus' verborgen lichaam te zijn.

Het is al lange tijd geleden, dat u als een dienstknecht des Heeren in mijn hart en consciëntie geopenbaard zijt en dat de leer, die gij verkondigt, de enige ware leerstellingen van het Evangelie zijn, daar zij dezelfde zijn, die de apostelen en profeten in de dagen van ouds leerden. Namelijk om Jezus Christus en Dien gekruisigd als het enige Fondament te stellen, waarop arme zondaars hun hoop en verwachting van volkomen zaligheid en eeuwigdurende heerlijkheid mogen bouwen.

Zomin ik aan mijn persoonlijk bestaan twijfel, zo min betwijfel ik ook, dat het Woord des Heeren in uw mond de waarheid is omdat het met kracht tot mijn hart gekomen is en de Heere er een zeer wonderbare verandering door teweeggebracht heeft.

Ik zal nu beproeven, als de Heere er mij bekwaamheid toe zal schenken, iets aangaande mijzelf mee te delen, namelijk de weg en de handelingen, welke de Heere met mij gehouden heeft.

Ofschoon het de Heere behaagd heeft de duisternis in zekere mate licht en het kromme recht te maken, zo ben ik toch nog een raadsel en wonder voor mijzelf. Talloze malen hebt gij mijn ondervindingen besproken en mij gezegd waar ik was. En dat op zulke wijze, als ik het zelf niet kon. Nauwelijks is er één gedachte, die ooit mijn gemoed doorkruiste, of ook één werk door mij in het verborgene verricht, dat gij niet verklaard en geopenbaard hebt.

Vele malen heb ik verbaasd gestaan, dat gij zulk een nauwe kennis van mijn persoon, van mijn vorig leven en van mijn afgelegde weg had. Dit was mij gedurende een geruime tijd een raadsel, maar de Heere zij geloofd, nu weet ik, dat Hij het is (en niet gij), Die de harten der mensenkinderen doorzoekt en de

nieren beproeft. Dat Hij het is, Die de mens zijn zonden ordentelijk voor ogen stelt en hem doet weten, welke Zijn gedachten zijn, want toen ik de zaak onderzocht, bevond ik, dat u niets van mij kon weten omdat ik nooit met u over mijn leven gesproken had en ook nooit aan enig levend mens mijn staat en toestand geopenbaard had.

Daarom zei ik: *“Ik, de Heere doorgrondt het hart en proef de nieren”* en dientengevolge kan de uitnemendheid van de kracht slechts van Hem en niet van Zijn dienstknecht zijn.

Maar om voort te gaan, mijn geboorteplaats was Lazonby, gelegen aan de oever van de rivier Eden, in het graafschap Cumberland, ongeveer vijftien mijlen verwijderd van de stad Charlisle en zeven mijlen van de marktstad Penrith. Hier ging ik tot mijn twaalfde jaar naar school, waarna ik als leerling bij een lakenhandelaar te Penrith geplaatst werd, waar ik viereenhalf jaar bleef.

Na verloop van die tijd behaagde het de Heere in Zijn genadige voorzienigheid mij naar Londen te brengen, waarvoor Zijn Naam geloofd zij.

Wilde ik hier eens stil blijven staan en op mijn vorig leven terugzien, terwijl ik mijzelf deze vraag stelde: “Is er ook iets goeds in?” dan moet ik zeggen: “Nee, in het geheel niets, niets dan kwaad, niets dan zonde en dat aanhoudend. Het was slechts een voortdurende staat van opstand en vijandschap tegen de Allerhoogste.”

Wel mag ik met David zeggen: *“Ziet, ik ben in ongerechtigheid geboren en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen”* en weer: *“De goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder aan, de leugensprekers dolen van moeders buik aan.”* Ik heb wel eens gedacht, dat als ooit een arm schepsel de duivel trouw en met een vol voornemen des harten gediend heeft, ik die man ben, want verderf en ellende waren op al mijn wegen, terwijl ik de weg des vredes niet kende. Ook overtrof ik het merendeel van mijn makers in zonde en goddeloosheid.

Zo nu en dan behaagde het de Heere mij rekenschap te vragen, terwijl mijn consciëntie mij verschrikkelijk beschuldigde, maar

werd het dan al te erg, dan ging ik gewoonlijk de wereld in onder mijn oude goddeloze makkers om haar zo weer het stilzwijgen op te leggen. Soms als ik het weer heel bont gemaakt had, besloot ik nimmer meer zo te handelen, indien de Heere het mij voor deze keer nog vergeven wilde.

In deze weg heb ik mij bij tijden zo gebonden, als ik liever maar niet vertel en zo ging ik vier jaren door in beloven, besluiten en strijden tegen de zonde in eigen kracht en in het bijzonder tegen een mij aanklevende zonde. Maar het was al te vergeefs.

Want zo waarachtig als de Heere leeft, ik bleef nooit bij mijn besluit, noch hield ik ooit een gemaakte belofte, maar verbrak ze allen. De duivel en de zonde waren sterker dan ik en had het de Heere niet behaagd Zich met Zijn rechterhand en een uitgestrekte arm van de overwinning te verzekeren, dan zou ik tot op deze dag hun tot een slaaf en dienstknecht geweest zijn. Ik werd in de kerk van Engeland opgevoed en volgens de leer, die ik daar hoorde verkondigen, kon ik geen hoop hebben ooit zalig te zullen worden, daar men de zaligheid door werken leerde. Ik dacht echter, dat de schuld aan mij lag en niet aan de leer. Want degenen die een heilig, goed en rechtvaardig leven leidden, zouden zalig worden, maar integendeel zij, die onheilig, boos en onrechtvaardig leefden, zouden verloren gaan. En ik dacht bij mijzelf: dit is ook zekerlijk de waarheid.

Mijn enige troost was deze: "Wel", zeide ik, "ik ben zekerlijk een zondaar, ja, een zeer groot zondaar, maar er zijn er die even slecht, ja, nog slechter zijn dan ik en daar God een barmhartig God is, zo zal het mij niet minder dan hun gaan." Maar helaas! Toen het de Heere behaagde mij onder uw getrouwe, eerlijke bediening te brengen, toen zag ik, dat deze schuilplaats, even als alle anderen niets dan een toevlucht der leugen was en deze werd dan ook terstond en met kracht weggevaagd.

Toen ik eerst in Londen kwam, was ik omtrent één maand bij een oom van mij in de Jacobsstraat. Dadelijk de eerste zondag nam hij mij mee naar de kapel in Oranjestraat om daar het Woord te horen verkondigen. De volgende zondag ging ik met een andere oom naar *Providence Chapel* om u te horen, maar ik

ging slechts om mijn vrienden te verplichten, daar ik niet het minste plan had tot mijn nut te gaan horen.

Eer ik naar de stad ging, had ik een bijzondere last gekregen mij vooral niet met de Methodisten in te laten, ofschoon mij deze kleine vrijheid veroorloofd was, namelijk om zo nu en dan eens te gaan als ik gevraagd werd, liever dan mijn betrekkingen aanstoot te geven, daar velen onder hen van die belijdenis waren.

De verschillende gedachten, die in mij omgingen, toen ik u voor het eerst hoorde, zal ik u maar niet meedelen. Dat het niet veel goeds was, daar kunt u zeker van zijn. Ik begreep niet meer van hetgeen u zei, dan wanneer u Grieks of Hebreeuws gesproken had, zodat ik niet kon nalaten over mijn onwetendheid verbaasd te staan.

Om u de waarheid te zeggen, dacht ik eigenlijk, dat het uw dwaasheid was, maar rondom mij ziende, dan moest ik bekenen, dat ik nooit eerder zulk een bijeenkomst gezien had, want in plaats van alle kanten uit te zien of te zitten slapen, scheen men geheel oog en oor, nauwkeurig acht gevende op hetgeen door u gesproken werd.

Toen ik u de derde maal kwam horen, nam ik een plaatsbewijs daar ik van plan was zo nu en dan eens te komen, maar geloofd zij des Heeren rijke genade, want spoedig werd Zijn Woord met zulk een kracht aan mijn hart toegepast, dat ik niet meer wegblijven kon. Ging ik eens een andere predikant horen (en dat gebeurde dikwijls), dan waren mijn hart en ziel bij u. Ofschoon ik afwezig was naar het lichaam, zo was ik tegenwoordig naar de geest.

Aldus vervulde de Heere deze schriftuurplaats klaar in mijn ondervinding: *“Zo haast als haar oor van mij hoorde, hebben zij mij gehoorzaamd, vreemden hebben zich mij geveinsdelijk onderworpen.”* Door het gehoor des Woords behaagde het Hem aldus mijn dode ziel te verlevendigen en mijn blinde ogen te verlichten, waardoor ik kreeg te zien en te gevoelen in welke toestand ik mij bevond. De Heere bracht zulk een opschudding in mijn consciëntie teweeg en stelde mij al mijn bedreven zonden van mijn kindsheid af aan voor ogen.

Vele oude zonden, welke ik dacht, dat dood en begraven waren en niet meer zouden komen opdagen, vertoonden zich en mijn consciëntie getuigde, dat deze al mijn zonden waren. Ik zag, dat de Wet heilig was en geen overtreding toeliet, maar ik was onheilig en in een verschrikkelijke staat. Vroeger was mijn gewoonte om slechts *uitwendige* overtredingen zonde te noemen, maar nu zag ik zonde in de begeerten en gedachten des harten. Ook zag ik, dat degenen die de zaligheid door de werken der Wet zoeken, een volmaakte en onafgebroken gehoorzaamheid moesten bezitten, niet slechts in werken, maar in *gedachten, woorden en werken*, daar de Wet geen enkele overtreding toestaat.

Zij legt de ziel voor de minste zonde van doen of laten onder de vloek en het vonnis des doods en hieruit blijkt klaar, dat nooit iemand uit de werken van deze goede Wet gerechtvaardigd kan worden. Daar ik ieder gebod van de zedelijke Wet, zowel in gedachten, als in woorden en werken verbroken had, zo geloofde ik, dat al de bedreigingen, welke de Heere tegen overtreders uitgesproken had, onvermijdelijk aan mij uitgevoerd zouden worden.

In het bijzonder stelden deze twee teksten zich tegen mij, totdat het de Heere behaagde mij te tonen, dat zij in Christus' dood beiden voor mij vervuld waren, namelijk "*Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet om dat te doen*", maar daar ik elk gebod verbroken heb, zo ben ik de hier bedoelde man en onder de vloek Gods.

De andere tekst was: "*De ziel die zondigt, zal sterven*" en daar ik gezondigd heb, moet ik de man zijn. Door een onveranderlijke God zijn deze woorden gesproken en daarom staat mij slechts de eeuwige dood te wachten. Ik werd door de werking van deze zaken in mijn hart grotelijks verontrust en beangst. Daarom begon ik te verlangen, dat ik nog in mijn oude doodsstaat verkeerde, want dan zou het beter met mij zijn dan nu.

Ik geloofde, dat God mij niet kon zaligen, maar dat ik overeenkomstig Zijn Woord verloren zou moeten gaan. Dit alles veroorzaakte dat slaafse vrees begon te werken. Dood en oordeel kwelden mij en spoedig ondervond ik, dat de zonde en de

schuld op mijn consciëntie een last was te zwaar voor mij om te dragen.

De Heere verscheen mij in Zijn Wet, evenals aan Bileam met een uitgetrokken zwaard in Zijn hand, als een vertoornd Rechter en als een verterend Vuur en Hij zou dit tot op de huidige dag zijn, ware de dierbare Verlosser niet aan mij geopenbaard, want Hij heeft geen andere weg geopenbaard, in welke Hij rechtvaardig zijn kan en nochtans de goddelozen rechtvaardigen, dan in Zijn geliefde Zoon.

Omtrent deze tijd behaagde het de Heere mij door Zijn Geest te leren bidden. Ik was genoodzaakt mijn dagelijkse gebeden van: *“Onze Vader, Die in de hemelen zijt”*, weg te werpen en ik moest met de arme tollenaar uitroepen: *“O, God! wees mij arme zondaar genadig”* en met de stokbewaarder: *“Wat moet ik doen om zalig te worden?”* En met Petrus: *“Heere, behoud mij of ik verga.”*

Dit werden nu mijn gebeden, welke uit een ellendig hart voortkwamen. Voor die tijd wist ik niet wat bidden was, maar nu weet ik, dat het iets anders is een gebed op te zeggen en iets anders om te bidden. Het eerste is slechts een bewegen van de lippen, maar het laatste komt voort uit een diepgevoelde behoefte van het hart.

Mijn oude wegen der zonde waren nu overal met doornen omtuind, zodat ik mijn vorige paden niet kon betreden. Verderf scheen aan alle zijden en gedurende enige tijd zag ik geen weg van ontkoming, maar eindelijk behaagde het de Heere *“in het dal van Achor een deur der hoop voor mij te openen.”*

Toen de Heere mij krachtdadig overtuigde, dat ik niets bezat en dat ik ook niets doen kon om Zijn gunst te verdienen of aan mijn eigen zaligheid iets toe te brengen, noch geheel noch ten dele; dat ik vreselijk en volkomen gevallen was; dat elk vermogen van mijn ziel verkeerd en mijn hart boven alle dingen arglistig, ja dodelijk was. Dat ik mij door eigen kracht niet van de overheersing der zonde, van de vloek der Wet, van de daarin geopenbaarde toorn en de tirannie van de duivel verlossen kon, toen behaagde het Hem mij Zijn innig geliefde Zoon te open-

baren, als de enige Schuilplaats tegen dit alles en als de voor de zondaar algenoegzame Verlosser.

Ik herinner mij een tijd, dat u erop aandrong, dat Christus slechts gevoelige zondaars zaligde, waartoe u deze tekst gebruikte om dat te bevestigen: *“Want Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering”*, welke door de Heere Zelf gesproken werd.

Nooit eerder had ik deze tijding gehoord en op dat ogenblik kon ik het ook niet geloven. Ik zei bij mijzelf: ‘Dat zal hij zekerlijk wel mis hebben, maar mocht het zo zijn, dan weet God, dat ik slecht en zondig genoeg ben en wie weet of Hij mij dan ook niet kan zaligen.’

Thuisgekomen zijnde, begon ik, evenals de edele Bereërs van ouds, dadelijk het Woord te onderzoeken of deze dingen zo waren of niet en ik zag, dat het zo was als u het voorgesteld had. Nu kreeg ik een hoop, dat er betere tijden voor mij zouden aanbreken en van die tijd af kwam, de Bijbel en ik tezamen. En God zij geloofd voor zulk een samenkomst, daar het Woord nu mijn onderzoek, overpeinzing en zielsvermaak is.

En welk een vertroosting kreeg mijn ziel uit deze teksten! Zij volgden elkaar zo snel op, dat eer de een haar blijde boodschap voleindigd had, er weer een ander was, evenals Jobs boden, die elkaar op de hielen volgden. *“Die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet nodig, maar die ziek zijn”*, Matth. 9:12.

“Vreest niet, gij klein kuddeken, want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven”, Luk. 12:32.

“Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof en dat niet uit u, het is Gods gave”, Efeze 2:8.

“O, alle gij dorstigen! komt tot de wateren en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja, komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk”, Jes. 55:1.

“Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven”, Matth. 11:28.

Zulke teksten vloeiden in mijn gemoed van de morgen tot de avond, ja, van het begin tot aan het einde van de week. Onderzocht ik het Woord om na te speuren welk soort van zondaars al

gezaligd waren, dan vond ik tot mijn verbazing een Maria Magdalena, een Manasse, een Paulus, enzovoort. En dit bracht teweeg, dat mijn hoop en verwachting aanzienlijk aangroeyden. In de loop van de tijd behaagde het de Heere mij trapsgewijze klaarheid te schenken in de leerstellingen van het Evangelie zo zij door u gepreikt worden en ik had niet de minste twijfel, dat u de waarheid verkondigde. Hij toonde mij hoe Hij in Zijn geliefde Zoon allen kon zaligen, die in Hem geloofden, zonder aan Zijn Wet en bedreiging tekort te doen, al waren het ook de voornaamste der zondaars.

Ook zag ik, dat Hij juist die Zaligmaker was, Die ik nodig had, in alle opzichten gepast en Hij overtuigde mij, dat ik buiten Hem zou moeten omkomen en verdoemd worden, daar er onder de hemel geen andere Naam gegeven was, waardoor wij moeten zalig worden, dan de Naam Jezus Christus.

Ook leerde ik verstaan, dat het slechts door het geloof in Zijn bloed en door Zijn gerechtigheid is, dat wij van alle dingen om niet gerechtvaardigd worden. Toegerekende gerechtigheid was de eerste leerstelling van het Evangelie, welke de Heere behaagde met kracht aan mijn hart te openbaren en toe te passen. Hij toonde mij hoe Zijn geliefde Zoon *“voor ons tot zonde gemaakt was”* (door toerekening, daar al de zonden der uitverkorenen op Zijn rekening gesteld werden), *“Die geen zonde gekend heeft”* en dit geschiedde, opdat door de toerekening van Zijn gerechtigheid (bestaande zowel uit Zijn dadelijke als lijdelijke gehoorzaamheid), *“wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.”* En in Hem neemt God de Vader een welgevallen in Zijn volk, maar dan is het geheel en alleen om Zijn gerechtigheid, ja, alleen daarom en niet om iets in hen. Want wilde Hij de ongerechtigheid in de allerbeste van hun werken opmerken, dan zou niemand voor Hem in het gericht kunnen bestaan.

Neem daarom de toegerekende gerechtigheid van de dierbare Verlosser weg en iedereen komt voor eigen rekening te staan en moet al zijn zonden verantwoorden. Het gevolg hiervan kan niets dan eeuwig verderf en eindeloos wee zijn.

Kort hierop kreeg ik een gezicht van deze dierbare Jezus in al

Zijn schoonheid en heerlijkheid als een gepast, als een alge-noegzaam Zaligmaker en als de enige Verberging tegen de wind en de Schuilplaats tegen de vloed en ook twijfelde ik er niet aan, dat Hij dit was. Nochtans gaf mij dit niets, daar ik moest weten of ik ook aandeel aan Hem had of niet.

Ik twijfelde er in het minst niet aan, dat allen, die in Hem als hun Zaligmaker geloofden en als zodanig in Hem hun vertrouwen stelden, volkomen en eeuwiglijk gezaligd zouden worden, maar ik gevoelde mijzelf in het ongeloof besloten. Hij kan mij niet toebehoren.

Ik kon nooit geloven, dat Hij ooit de heerlijkheid van Zijn goddelijke natuur in een tabernakel van vlees en bloed verborg en zo Immanuël, God met ons, werd om zulk een monsterachtig zondaar als ik was te zaligen. Ook versterkte mijn oude meester mij hier zoveel mogelijk in en stelde het als onmogelijk en als de hoogste graad van vermetelheid voor om zulk een gedachte te voeden. Ik gevoelde mijn gemis aan geloof en wist ook, dat de Heere beloofd had het te zullen geven om het door de werking van de Heilige Geest in de harten van Zijn volk te werken. Daarom was mijn bede tot Hem Zijn belofte te vervullen, mij geloof te geven en een vaste overtuiging in mijn gemoed te werken, dat Jezus de mijne was en ik een aandeel in Hem had. Dat alles wat Hij deed en leed, was om een eeuwige gerechtigheid uit te werken en aan te brengen om *mij* te rechtvaardigen.

Hier zocht ik een lange tijd naar en God zij geloofd, niet tevergeefs, want ongeveer drie jaar geleden kreeg ik een troostelijke overtuiging, dat Christus de mijne was, dat Hij mijn Borg was. Dat Hij al mijn schulden betaald en Zijn dierbaar bloed gestort had om al mijn zonden af te wassen. Ik ontving dit geloof door het gepredikte Woord. En toen ik aldus in Hem geloofde en Hem in mijn hart ontving, ondervond ik onuitsprekelijke rust en vrede en zulk een openbaring van vergevende liefde, dat ik mij verheugde met die vreugde, die onuitsprekelijk en vol van heerlijkheid is.

Met Sion van ouds kon ik zeggen, dat toen het de Heere behaagde de gevangene Sions weder te brengen, ik gelijk was

aan degenen die dromen. En van die tijd openbaarde Zich de Heere aan mij als een liefhebbend, vriendelijk en teder Vader in Christus Jezus en volkomen verzoend en vergenoegd met mij in Hem. Jezus Christus kwam in mijn hart en genegenheden als de voornaamste onder tienduizend, ja, als de gans Begeerlijke en ik twijfel er niet aan, dat ik tot Zijn volk behoorde.

Deze dierbare bezoeken duurden enige maanden, gedurende welke tijd ik een ware hemel op aarde had, vreugde en blijdschap, dankzeggingen en de stem des gezangs waren in mijn hart. Dikwijls kwam ik uit Gods huis met nauwelijks één gedachte buiten de hemel, mij verheugende in Jezus Christus, als de God van mijn zaligheid. In plaats dat de Wet mij als gewoonlijk om mijn ongehoorzaamheid vervloekte en veroordeelde onder het lezen ervan, was Christus nu het einde der Wet geworden tot rechtvaardigheid voor mij.

In plaats dat mijn consciëntie mij vervloekte en veroordeelde, was er een zoete vrede, omdat het bloed van Jezus Christus betere dingen spreekt dan dat van Abel. In plaats dat de duivel mij om mijn zonde beschuldigde en verdoemde, was hem nu de mond gestopt, want mijn schuld was weggenomen.

In plaats dat slaafse vrees voor de dood in mijn hart werkte, werd die door volmaakte liefde buitengesloten. In plaats dat God de Vader als voorheen als een vertoornd Rechter en verteerend Vuur in Zijn Wet verscheen, was Hij nu niets dan Liefde in de gans begeerlijke Jezus en ik ben er zeker van, dat deze onderzinking het hardste en weerspanningste hart zal doen smelten.

Want als ik aan de ene zijde op mijzelf zag, wat ik geweest was, de onwaardigste en de laatste die ooit naar de zaligheid omgezien of ze verwacht zou hebben en dan de andere kant de grote goedheid en liefde van Jezus, voor zulk een ellendeling te sterven en Zijn verlossende liefde in zulk een hart als het mijne te willen uitstorten, dan moest ik mijzelf verfoeien en berouw hebben in stof en as en uitroepen: "Genade! Genade!" en zeggen: "Uw Naam, o Heere, zij alle lof en heerlijkheid."

Nooit eerder had ik zoiets ondervonden. Maar helaas! deze dingen verlieten mij weer en de duivel begon heviger dan ooit te

woeden. Hij was er zeker van, dat alles misleiding was. Dat ik na dit alles toch bij hem zou komen. Dat ik zijn kind was en nooit zalig zou kunnen worden, maar ten laatste omkomen. Hij bracht mij ertoe weer naar mijzelf te zien en toen ik mijn eigen verdorvenheid, de vele boze gedachten, die mijn gemoed doorkruisten, de onheilige wensen en vuile lusten die in mij omwoelden, gewaar werd, toen begon het ongeloof te werken en dit bracht slaafse vrees en een reeks van twijfelingen met zich mee, hetwelk opgevolgd werd door kwellende gedachten.

De duivel had nu mijn vrede verstoord, want ik trok hier vele smartelijke gevolgtrekkingen uit, als dat ik zekerlijk niet van des Heeren uitverkorenen zijn kon en ik was dikwijls op het punt alle hoop op te geven, dat ik dit niet uit zou kunnen houden. En dat ik nog eenmaal in mijn eigen verdorvenheden zou omkomen. Nochtans behaagde het de Heere mij bij tijden zulk een hemelse toespraak te zenden en al mijn twijfelingen en vrees te stillen door zulk een gevoel van Zijn liefde, dat ik vastelijk geloofde, dat Hij nog steeds mijn verzoende Vader en Jezus Christus mijn Zaligmaker was.

Dan begonnen ongeloof, twijfelingen en vrees weer zodanig te werken, dat ik al mijn vroegere ondervinding in twijfel trok. Op deze wijze bracht ik gedurende een geruime tijd een zeer ongestadig leven door, mijn staat beoordelende naar mijn gestalten en gevoelens, alsof de Heere even dikwijls veranderde als zij.

Maar nu ben ik ervan overtuigd, dat Hij mij van eeuwigheid in Zijn zeer geliefde Zoon beminde, want anders zou Hij in de tijd nooit Zijn liefde in mijn hart uitgestort hebben.

En daar het Hem aldus behaagd heeft, mij er een voorsmaak van te geven, zo geloof ik, dat Zijn goedertierenheid nimmer van mij weggenomen zal worden, noch dat Zijn getrouwheid en waarheid in de belofte ooit zullen feilen. Daar het Hem behaagde Zijn volk om niet te verkiezen, zonder iets in hen, dat Zijn gunst zou verdienen, zo zal Hij Zijn volk ook in Christus Jezus uit genade verlossen met een eeuwige verlossing en dat zal Hij hen allen geven, niet slechts genade hier, maar ook heerlijkheid hier-

namaals. Niemand van hen zal verloren gaan, nee, niet één, noch zal iemand ze uit Zijn hand rukken.

In des Heeren kracht zullen zij volharden en niemand uit hen zal geheel en voor altijd afvallen. Daar Jezus Christus hun Hoofd en Man is en zij de prijs van Zijn bloed, Zijn deel en Zijn erve zijn, zo zal Hij nooit één uit hen verliezen, maar hen allen ten uiterste dage opwekken, zodat er geen klauw achter zal blijven. En daar zij verder allen bewaard worden door de band van een eeuwigdurend verbond en door de eeuwigdurende liefde van Vader, Zoon en Heilige Geest, dat drievoudige Snoer, dat niet verbroken kan worden, zo moeten zij bijgevolg gezaligd en behouden thuisgebracht worden in de heerlijkheid. Anders zou dit Koord gebroken zijn en zou de verbondsovereenkomst tussen de eeuwige gezegende Drie-eenheid van nul en generlei waarde zijn.

Al degenen, voor wie Christus stierf, moeten gezaligd worden en niemand anders, daar buiten Hem geen zaligheid is. Al behaagt het de Heere te willen, dat wij duizendmaal veranderen, nochtans is Hij Dezelfde, de onveranderlijke Jehova, Dezelfde gisteren en heden en in der eeuwigheid. Hij rust in Zijn liefde tot Zijn volk en hier is het dat mijn arme ziel rust vindt en voor altijd verlangt te vinden.

Onlangs heb ik zulk een verlevendiging van het werk der genade in mijn ziel ondervonden, dat preek na preek met zulk een vertroostende en bevestigende kracht tot mij kwam dat al mijn twijfelingen en vrees gestild werden, de eeuwig gezegende Geest aan mijn hart en consciëntie getuigende, *“dat mijn Getuige in de hoogte is.”* Ook is Hij zo laag neder gebukt om op zulk een wijze op mijn pad te schijnen om mij in staat te stellen klaar te zien, dat Hij het was en Hij alleen, Die van mijns moeders baarmoeder met mij geweest was. Dat Hij mijn treden gericht en de bepalingen van mijn woning vastgesteld heeft.

Ja, ik mag in waarheid zeggen, tot eer van Zijn gezegende Naam, dat Hij het was, Die mij in Christus Jezus bewaarde in al mijn zonden en goddeloosheid tot een toekomstige roeping. Verschonende en verdraagzame barmhartigheid is mij al mijn

dagen gevolgd en ofschoon de tijd voorbij is, dat ik verwachtte nimmer gezaligd te zullen worden, zo weet ik nu nochtans en ben er zeker van, dat Jezus Christus zondaars ontvangt en nog met hen eet.

En zolang ik in deze wereld leef, zal ik hier steeds op wijzen, dat van alle zondaren *ik* de voornaamste ben en de laatste, die ooit de zaligheid verwacht kon hebben en dat het door Gods vrije, soevereine, onverdiende, niet naar omgeziene en onverwachte genade is, dat ik ben die ik ben. En ook dat het dezelfde genade is, die mij tot op deze huidige dag heeft staande gehouden.

Ook heeft dezelfde almachtige Kracht, die het werk eerst begon en die mijn hart van de liefde tot de zonde tot de liefde Gods wendde, mij tot hiertoe bewaard en ik ben er ten volle van overtuigd, dat Hij mij, door het geloof in Christus Jezus, ook verder op de weg zal bewaren, tot ik ten laatste ontvang het einde mijns geloofs, ja, de eeuwigdurende zaligheid van mijn ziel, wanneer het geloof veranderd zal worden in aanschouwen en de hoop in volle genieting.

De oude dingen zijn voorbijgegaan, ziet, ze zijn alle nieuw geworden, want dezelfde werken, wegen en vermaken, waarin ik behagen schiep, die ik overdacht en welke ik volgde, daar vlied ik nu van, verafschuw en veracht ze. Jezus Christus is Alles in allen in mijn hart en ik kan mij op Hem, als de Zelf-wezende Jehova en de alwetende God beroepen met Petrus van ouds en zeggen: *“Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb”* en dat boven elk ander voorwerp. En ook weet ik, dat ik tot de standaard van Johannes opklimmen kan: *“Wij weten dat wij overgegaan zijn uit de dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben”*, want degenen, die onze Heere Jezus Christus in oprechtheid en waarheid liefhebben, die bemin ik oprecht en met mijn gehele hart en beschouw hen als de enige voortreffelijken der aarde.

Andere heren hebben over mij geheerst en regeerden en voerden heerschappij in mij en zouden, indien ik aan mijzelf overgelaten was, tot op deze dag geregeerd hebben. Maar nu begeer ik geen andere Koning dan Jezus om mijn hart te regeren en te

besturen. En ik wens Zijn gerechtigheid te verkondigen en slechts de Zijne.

Ik denk, dat geen hart zo door het ongeloof gekweld is als het mijne. Dagelijks heb ik overvloedige reden om even als de discipelen van ouds te zeggen: "Heere! vermeerder mij het geloof." De belofte is, dat de genade zal heersen en de zonde geen heerschappij zal voeren en tot eer van des Heeren gezegende Naam, kan ik zeggen, dat dit tot hier toe aan mij is vervuld geworden, want ofschoon de zonde geregeerd en uitermate overvloedig in mij geweest is, nochtans is vrije genade veel meer overvloedig geweest.

Ik word gewaar, dat de oude mens en het nieuwe beginsel in mij werken. Een aanhoudende strijd tegen elkaar voerende, maar de belofte is: De oudere zal de jongere dienen en ik geloof, dat dit volgens des Heeren Woord altijd zo zal zijn.

De redenen, waarom ik dit geschreven heb, zijn in hoofdzaak twee: de ene is die van de apostel: *"En die onderwezen wordt in het Woord, dele mede van alle goederen, degene die hem onderwijst."* De andere is deze: Geruime tijd heb ik verlangd om uitwendig een der uwen te worden, ofschoon ik inwendig reeds vele jaren met u verenigd ben, maar daar ik een zeer bedeesd persoon ben, zo heb ik het tot nu toe uitgesteld om mijn wens bekend te laten worden.

Ook was ik bevreesd, dat ik door de bedrieglijkheid van mijn ongelovig hart en het bederf van mijn natuur, nog eens zou vallen en dacht dat het beter was alleen te vallen, dan een schandvlek op Gods volk te brengen. Onlangs echter vele troostelijke bezoeken en vele tekenen ten goede gehad hebbende, zo is mijn verlangen toegenomen en kon ik niet nalaten het bekend te maken, daar ik zou wensen om op Christus in al de middelen van Zijn bediening te wachten, met een vast voornemen des harten, geen verzuimende, verwachtende Zijn beloofde tegenwoordigheid erin te zullen vinden en de beloofde zegeningen erdoor te zullen ontvangen.

Ik weet, dat alle middelen in zichzelf droge, dorre en ledige zaken zijn, tenzij het de Heere behage door hen genade aan Zijn

volk mee te delen en ze tot onze opbouw en vertroosting te zegenen, elke zaligende genade in ons te werken en iedere waarheid, tot zaligheid nodig, door Zijn geordineerde middelen aan onze harten toe te passen.

En daar het Hem behaagd heeft mijn hart te besnijden om Hem, Zijn volk en Zijn weg lief te hebben en mij met Jezus Christus en Dien gekruisigd, als mijn Verlosser te verenigen, zo is mijn zielsverlangen om tot Zijn heerlijkheid en lof te leven om steeds voorwaarts te gaan, niet te rusten in hetgeen ik alreeds verkregen heb, maar de goede, oude weg steeds te vervolgen, in gezelschap met dat gedeelte van Zijn leger, waarover Hij u onderkapitein en aanvoerder gemaakt heeft, tot die heerlijke en grote vergelding des loons, eeuwige rust en heerlijkheid, die Hij al Zijn uitverkoren volk beloofd heeft te zullen geven.

Ik zou wensen God voor eeuwig te loven, dat Hij mij onder uw bediening gebracht heeft, dat Hij mijn blinde ogen geopend heeft om mij te doen zien hoe ik door blinde leidlieden geleid werd. Dat Hij mij licht gegeven heeft in en mij ook enigermate tot de kennis der waarheid, zoals ze in Jezus is, gebracht heeft. Dat Hij mijn hart geopend heeft om de waarheid in haar liefde te ontvangen en bovenal, dat Hij niet toegelaten heeft, dat ik over de Godheid van Jezus Christus zou struikelen, daar de kracht van iedere leerstelling van het Evangelie daarop rust.

Neem die weg en beschouw Hem als een bloot schepsel, of iets minder dan de Zelfwezende, alwetende, overalom-tegenwoordige en almachtige Jehova en de enige oppermachtige God met de Vader en de Heilige Geest, dan ben ik er zeker van, dat er geen zaligheid zijn kan.

Allen moeten dan verloren gaan en omkomen.

En zolang ik in deze wereld leef, zal ik hierop aandringen, dat ware Hij niet in mijn hart en genegenheden als een waar goddelijk en zelfwezend Persoon en in het bezit van iedere eigenschap en volmaaktheid der Godheid, niemand dan enig Evangelie kon verkondigen, niemand enig goed nieuws kon meedelen, niemand een blijde boodschap kon uitroepen, of een heuglijke tijding aan mijn ziel kon brengen.

Want beschouw Hem als een Mens, dat Hij in waarheid was, volmaakt heilig, ja, zo heilig als de Wet en veronderstel, dat Hij ze in alle punten hield, ja zo, dat Hij er noch in gedachten, woorden en werken ooit van afweek, wat zou mij dat baten? In het geheel niets. Een mens mag van zijn eigengerechtigheid voordeel hebben, maar dan blijft er voor mij, zijn arme nabuur, niets over. Hij heeft niets, waarop hij zich zou kunnen beroemen, want hij heeft slechts gedaan wat hij schuldig was te doen en niets meer.

Dit wordt door onze Zaligmaker schoon voorgesteld in Lukas 17 in de gelijkenis van de meester en de dienstknecht. En past het dan aan Zijn discipelen toe, door te zeggen: *“Alzo ook gij, wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is, zo zegt: Wij zijn onnutte dienstknechten, want wij hebben maar gedaan hetgeen wij schuldig waren te doen”, Luk. 17:10.*

Wee dan de persoon, wiens geloof en hoop op het eeuwige leven en geluk in de hemel, niet op Immanuël, God met ons, gebouwd is. Als Mens gehoorzaamde en leed Hij; als God verdiende Hij en als God-Mens, twee volmaakte naturen in de enigheid van de ene Persoon Christus, werkte Hij uit en bracht Hij een eeuwigdurende gerechtigheid aan, welke enig en alleen de gerechtigheid is, welke een zondaar van alle dingen kan rechtvaardigen en hem in de dag des oordeels zonder enig gebrek voor de troon plaatsen.

“Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.” Maar neem deze vereniging van de twee naturen in de Persoon van Christus weg, dan kan niemand, nee, niet één, rechtvaardig verschijnen. O! dat gij altijd voort mag gaan dit zekere fundament van de christelijke godsdienst te verdedigen en op de behoefte en noodzaak om in het geloof ervan gesterkt en vastgesteld te worden aan te dringen, opdat wij erdoor gezaligd mogen worden.

Voor enige tijd behaagde het de Heere u hierover veel te laten spreken en gezegend zij Zijn dierbare Naam, dat ik hier veel voordeel en bevestiging uit kreeg. Neem dit weg, dan neemt gij

alles weg en er blijft niets over dat de moeite waard is te bezitten, want allen moeten dan in hun zonden sterven: *“Want indien gij niet gelooft, dat Ik Die ben, (zegt de Zaligmaker) gij zult in uw zonden sterven.”*

Het gevolg kan dan slechts verderf zijn, daar de ongerechte het Koninkrijk Gods niet binnen zal komen en door de Wet niemand rechtvaardig is, ook niet één. Door rijke genade ben ik bekwaam gemaakt Jezus Christus als een goddelijk Persoon in mijn hart te ontvangen, als een Voorwerp van goddelijke aanbidding en in alle opzichten als God te prijzen in der eeuwigheid.

En daar ik Hem ontvangen heb, zo is het mijn zielsverlangen in Hem te wandelen, want niemand minder dan een goddelijk Persoon kan mij zaligen, daar ik een zondaar ben. Indien de duivel een arme zondaar hier slechts in verstrikken en buiten houden kan, dan is hij zeker van zijn prooi en verhoedt rijke, vrije en soevereine genade het niet, dan moeten dezulken in de put des verderfs neerstorten. Ik hoop, dat gij deze lange en onvolmaakte brief zult verontschuldigen.

Is er iets verkeerd in, stel het dan op mijn rekening en indien iets erin met de waarheid overeenstemt, dan zij des Heeren Naam alle lof en prijs.

Moge u nog lang onder ons bewaard blijven en steeds voortgaan klaarder en klaarder te schijnen in des Heeren licht. Moge u in Zijn raad immer vaststaan en niet mijden, voor zover ze openbaard is, ze geheel te verkondigen, getrouw, ten volle, vrij en zonder terughouding. Moge u steeds voortgaan om in de verdediging van het Evangelie als een ijzeren pilaar en koperen muur te staan. Moge u nog een middel zijn om vele zondaars van de dwalingen van hun wegen over te brengen tot de wijsheid der rechtvaardigen, ja, tot Christus Jezus.

Dit is geweest, is nu en zal ook altijd zijn de oprechte en vurige bede van uw zeer toegenegen, ofschoon onwaardige zoon in het geloof van Jezus Christus.

G.C.

P.S. Ik geloof niet, dat ik moed genoeg bezeten zou hebben u deze brief te zenden, ware het niet om de meesterlijke uitlegging en verklaring, die u verleden zondagavond deed over de tekst: *“Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven.”* En gezegend zij de Heere voor eeuwig, dat ik u stap voor stap kon volgen en van onder Zijn tegenwoordigheid weg kwam, mij verheugende in mijn aandeel in Christus Jezus, terwijl ik de gehele preek mijn eigendom noemde. En hiervoor, zowel als voor iedere zegen aan mij ondankbare en onwaardige geschonken, zij des Heeren Naam alleen lof en prijs.

Want evenals het met het Israël van ouds betreffende het aardse Kanaän was, zo is het ook met des Heeren geestelijke Israël betreffende het hemelse land, dat vergelegen land: *“Want zij hebben het land niet geërfd door hun zwaard en hun arm heeft hen geen heil gegeven, maar Uw rechterhand en Uw arm en het licht Uws aangezichts omdat Gij een welbehagen in hen had”*, Ps. 44:4. En zo is het ook met het geestelijke Israël; zij kunnen niets doen om de hemel te verwerven.

Door de zonde hebben zij elk recht en elke aanspraak op iedere barmhartigheid verloren. En daarom is het ook de Heere alleen, Die het werk doet, Die hen binnen brengt door een daad van vrije en soevereine genade. Door het geloof in Christus Jezus, Die de enige Deur van toegang en Weg tot het Koninkrijk is. En geloofd zij God voor Christus Jezus, door Wie het alleen verkregen kan worden.

Op het ogenblik heb ik niets meer te zeggen, dan dat ik het als een grote gunst zou beschouwen, indien u mij aan de troon der genade wilde gedenken. De Heere moge steeds bij u zijn in uw uitgaan en inkomen en nog getuigenis geven van het Woord der genade door u gesproken, dit zal de bede zijn van

G.C.

Aan de heer G.C.

*Mijn zeer geliefde zoon in Christus Jezus,
barmhartigheid en waarheid zij met u.*

Uw brief werd mij in goede orde bezorgd. In mijn hart zei ik: Wie heeft mij dit kind geteeld? ziende dat ik gehaat ben en een gevangene, die heen en weer gedreven wordt en ik ook enige onechte kinderen verloren heb, die de duivel ingepalmd heeft. Wie heeft mij deze geteeld? Deze. Waar was hij geweest? Gij zijt zekerlijk een ontijdig geborene, want eer ik barensnood had, zijt gij gebaard. Wie heeft zulk een zaak gehoord?

Eer Sion in arbeid was en haar vorige misdracht begon te beklagen, wordt een ander op haar knie gevonden en ik hoop geen bastaard, niet een laag geboren zoon, geen onecht kind, dat vrij blijft van de zielsvernederende kastijdingen en bevindelijke onderwijzingen, door de *roede* van onze hemelse Vader gegeven. Gij schijnt mij toe iemand te zijn, die door de Koning der koningen en de Heere der heren uit het leger van de satan uitgehaald zijt.

Uw rug zal uw vrijmaking van die oproerige bende uitroepen. Welkom zijt gij tot des Heeren standaard, welkom onder de banier van Zijn liefde, welkom tot des Konings pardon, welkom tot de goddelijke milddadigheid en welkom tot Zijn eeuwige gunst en al de gaven voor de wederhorigen genomen. Moge de Heere God met u zijn!

Maar ik moet u onderzoeken. Hoe zijt gij uitgebroken? Op u zij de breuk en God geve, dat ze nimmer meer geheeld worde, want het is een breuk in des satans wapenrusting en niet in de landpalen van Sion. Gij zijt *“een rank in de edele Wijnstok; de hemel heeft u een geheel getrouw zaad geplant”*, zodanig een vertrouwen heb ik bij God, niet dat ik van mijzelf bekwaam ben iets te denken, als van mijzelf, maar mijn bekwaamheid is uit God, Die mij door Zijn genade gemaakt heeft hetgeen ik ben. Het is zeker, dat gij voor de hemelse Landman nooit de verbasterde rank van een vreemde wijnstok worden kunt!

Vreemdelingen aan de Goede Herder *“zullen vreemde kinderen gewinnen”* en onheilige arbeiders *“zullen hun grond met uitlandse ranken bezetten; ten dage als zij die geplant hebben, zullen ze die doen wassen, doch het zal maar een hoop van het gemaaide zijn in de dag der krankheid en der pijnlijke smart”*, Jes. 17:11.

Maar, mijn zoon, ik verzeker mij van u betere dingen en met de zaligheid gevoegd, hoewel ik alzo schrijf. De brief van mijn zoon bevat goede tijding uit een ver land; goede tijding in zijn kracht, in zijn bevinding, in zijn verlossing en in zijn gelukkige genieting van al de daarin vermelde zegeningen. De Geest van God is een springende Bron *“en de woorden der wijsheid zijn een stortende beek”* en dat *sap*, dat de wortel der zaak in het hart vergezelt, zal ook gepaard gaan met een rekenschap geven van de hoop, die in ons is.

Gij had geen roeping mij mee te delen, welk middel de Heere gebruikte uw ziel voor Zijn tempel bekwaam te maken, want de ganse afbeelding werd mij eerst op de heilige berg getoond en de uwe is er niets dan een uittreksel van. Uw gelaatstrekken, uw familieovereenkomst door geheel uw mystieke stamboom, uw maagschap en opvoeding zijn in het ooglopend genoeg.

Had ik u uw ondervinding horen vertellen, terwijl gij buiten mijn gezicht in een binnenkamer, ja, zelfs in Oost-Indië waart, dan zou ik toch zo wel uw stem, als die van uw geestelijke vader gekend hebben, *“want uw spraak maakt u openbaar.”* Gij zijt het eigen kind van de kolendrager, door de Vader van alle genade tot een levende hoop in mijn banden geteeld; een ware afbeelding, *“een levende brief, bekend en gelezen van alle mensen, als die openbaar zijn geworden, dat gij een brief van Christus zijt en door onze dienst bereid, die geschreven is niet met inkt, maar door de Geest des levende Gods; niet in stenen tafelen maar in vleselijke tafelen des harten”*, 2 Kor. 3:3.

Toen de Almachtige mij eerst in de Egyptische duisternis opzocht *“heb ik een sprake gehoord, die ik niet verstond”*, Ps. 81:5, maar Hij zette mij aan Zijn voeten neer en onderwees mij uit Zijn Wet en toen Hij een nieuwe schat in mijn hart legde, over-

tuigde Hij mij, dat ik een nieuwe tong nodig had om die schat voort te brengen. En toen de verdeelde tongen van vuur kwamen, sprak ik een nieuwe taal. En deze taal was het, die u zo zeer in de war bracht, toen gij mij eerst hoorde en dit is niet alleen met u, maar met duizenden het geval geweest.

Ik ben er echter zeker van, dat dit *de tale Kanaäns* is, de taal des beteren verbonds, welke gesproken werd door Melchizedek en Abraham in dat land, door alle profeten na hen, door Christus en Zijn apostelen en eigen is zowel aan het beloofde land als aan het Israël Gods en aan niemand anders, want ofschoon andere lieden er een weinig van geleerd mogen hebben, dan wordt het (door hen) toch altijd vermengd met de Asdodische spraak.

Een gemengd zaad zal een onzuivere taal spreken, daar zij het met de aangeboren uitspraak van hun eigen land zal vermengen.

Ik en nog een persoon die in mijn gezelschap was, waren niet weinig verbaasd, toen wij uw brief lazen. Wij verwonderden ons in hoge mate over de zuiverheid der taal, de duidelijkheid en netheid der stijl en in het bijzonder over het gewicht der volzinnen, de bepaling der punten en de welsprekende plaatsing der tekens, wetende dat het een taal is moeilijk om te leren en zwaar om uit te spreken.

Zou iets voor de Heere te wonderlijk zijn? Nee, er is niets, “*want dan zal Ik tot de volken een reine sprake wenden, opdat zij al de Namen des Heeren aanroepen, opdat zij Hem dienen met een eenparige schouder*” en wat de goddelijke waarheid beloofd heeft, heeft de goddelijke almacht verricht en zijt gij niet een levende getuige van deze waarheid?

Wij kunnen het de heilige taal noemen. En ik ben er zeker van, dat dezelve ook in de hemel gesproken zal worden, want ofschoon er gezegd is: “*Hetzij talen, zij zullen ophouden*”, dan betekent dit, dat de spraakverwarring zal ophouden bij de verwoesting van Babel en de Babel-bouwers, maar de zuivere taal, de heilige spraak, “*en de woorden, die de Heilige Geest leert*”, zullen nimmer ophouden.

Deze taal zal in het paradijs gesproken worden, want hoe zullen wij anders zingen: "Halleluja, de zaligheid zij onze God, Die op de troon zit en het Lam tot in alle eeuwigheid?"

Of hoe zullen wij in de grote dag opwaken? Hoe zal onze tong opwaken, welke onze eer is en waarin wij roemen boven alle schepselen, die God in deze wereld gemaakt heeft? Wanneer wij het einde van ons geloof ontvangen, zullen wij ook het einde van ons spreken bewonderen en zullen, evenals Paulus, toen hij in de derde hemel opgetrokken was, niet slechts onuitsprekelijke woorden horen, die een mens niet geoorloofd zijn te spreken, 2 Kor. 12:4, maar wij zullen ze ook kunnen spreken. Want als wij in dat land komen, zal het zowel mogelijk als wettig zijn, ze uit te spreken, want ofschoon hun reinheid de onze verre te boven gaat, zo is de onze toch de enige uitspraak van die moedertaal.

"Hij die een wijze zoon gewint, zal zich over hem verblijden, want een wijze zoon verblijdt de vader" en ik hoop, dat ik van u ook blijdschap zal hebben. Maar er zijn valse misdrachten en valse broederen en zeker ben ik ervan, *"dat de vader des dwazen zich niet zal verblijden, want een zotte zoon is een verdriet voor zijn vader en bittere droefheid voor degene, die hem gebaard heeft."*

Maar noch een trouw gezant, noch het onvergankelijke zaad der goddelijke waarheid, noch Sions vruchtbare baarmoeder, kan ooit de bron of fontein van zulke monsterachtige voortbrengselen zijn. Judas is een getuige, die voortkwam onder de bediening van de eeuwige Vader Zelf en gebaard werd op de knieën van het Evangelie van Sion, ja, onder zijn eerste zaad en die een *"erfdeel had onder de broederen"* en deel aan de dubbele eer, verschuldigd aan haar meest vermaarde zoon.

Hij was een apostel en beursdrager van de Koning der koningen; hij bezat de gaven des gebeds, van preken, het doen van wonderen en van het uitwerpen van duivelen, maar had geen genade. Petrus zegt: *"Hij was met ons gerekend en had het lot dezer bediening verkregen"*, maar door overtreding is hij hiervan uitgevallen en dit zullen al degenen *"wier hart niet door genade gesterkt wordt."*

“Want sterke lieden zullen gewisselijk vallen”, maar die leven en een talent heeft, die zal gegeven worden en hij zal overvloediglijk hebben. Maar die het leven mist en geen talent heeft, van die zal genomen worden, ook dat hij heeft.

Wanneer de Vorst (des vredes) een gave zal geven aan één van Zijn (dienstbare) knechten, die zal dat hebben tot het vrijjaar toe, of zolang als de vleselijke blijdschap van zijn natuurlijke genegenheden duurt.

Maar komt hij onder de wettische slagen van de Wet en de consciëntie, hem vervloekende om zijn huichelarij, dan zal deze tot de Vorst weerkeren, evenals het talent van Judas tot Christus en van Christus tot Matthias.

Geeft de Vorst des vredes echter een gave aan één van Zijn zonen, dat zullen Zijn zonen hebben, zij zullen het genieten en het zal hun bezitting zijn in erfenis, want dezulken zullen overvloediger hebben (Ezech. 46:16, 17), overvloediger leven, overvloediger genade, meer kracht, meer licht *“en de veelheid van vrede, totdat de maan niet meer zij.”*

Ik dankte God van harte, dat er weer een vuurbrand uit het vuur gerukt is, weer een olijfbes meer overgebleven in de top des oppersten twijgs, weer een bos druiven met een zegen erin, weer een korenaar meer in het dal Refaïm, *“als de eerstelingen Zijner schepselen”*, ja, zelfs *“eerstelingen Gode en het Lam.”*

Loof God, dat gij onder de kinderen zijt, die God Sion gegeven heeft, sedert wij de anderen verloren. (Ik bedoel het gemene volk, dat met lust bevangen werd, Num. 11:4). Deze schijnen ons in de oren te fluisteren: *“De plaats is mij te nauw, wijk mij, dat ik wonen mag”* en mijn antwoord is: ‘Komt in, gij gezegende des Heeren, waarom staat gij buiten? Mijn ossen en de gemeste beesten zijn geslacht en alle dingen zijn gereed, komt tot de bruiloft.’

De Wijsheid roept en de Verstandigheid verheft Haar stem, Zij heeft haar tafel toegericht en nodigt Haar gasten: ‘Komt, eet van Mijn brood, drinkt van de wijn, die Ik gemengd heb.’

Moge de Heere uw ziel verzadigen in grote droogten en uw beenderen vaardig maken; dat gij een gewaterde hof mag zijn en

als een springader der wateren, welks wateren niet ontbreken,
dit is, waarde zoon, de hartelijke bede en wens van

*Uw toegenegen vader in het geloof en de liefde van het Evangelie
van Jezus Christus,*

William Huntington ss

10. DE UITNEMENDHEID VAN HET GEBED

Het gebed is het gezegende middel, dat God heeft ingesteld om alle genadegaven van Christus over te brengen naar de gelovige. De gelovige moet zijn verzoeken aan God bekend maken en tot zijn bemoediging zegt God, dat het gebed van de oprechte Zijn vermaak is. Ja, zegt Hij, dat Hij bemint uw gebed te horen. *“Doe Mij uw stem horen en toon Mij uw gedaante”, Hoogl. 2:14 (in het engels: uw aangezicht).*

Het gebed is het werpen van onze zorgen en lasten op de Heere. Het is het uitstorten van de ziel voor Hem, het aan Hem tonen van onze moeiten.

Het gebed is gemeenschap hebben met Christus, het is met Hem in betrekking staan (zoals we briefwisseling met elkaar hebben) en het ontvangen van genade uit Zijn volheid om op elk tijdstip van nood geholpen te worden. Het gebed houdt de omgang tussen de Heere en Zijn volk in stand.

Het is hun manier om aan de Koning der koningen en aan de Heere der heren morgen- en avondbezoeken te brengen. Het is hun toegang naar het hof om daar hun eerbied en trouw te betuigen. Het is hun middel om het boek van hun schulden in evenwicht te houden. De volmaakte vriendschap te onderhouden en in stand te houden met een Vriend, Die te allen tijde liefheeft. En daarom moet die vriendschap nooit worden verwaarloosd.

Het gebed is het uitstorten van de ziel voor God en het aan Hem tonen van onze moeiten, Ps. 142:2. Het is “het werpen van onze bekommernis op Hem, Die voor ons zorgt”, 1 Petr. 5:7. En het werpen van onze lasten op Hem, in Wie we kunnen zeggen ‘gerechtigheid en sterkte’ te hebben.

Het is het openen van het hart, de geest en de mond tot Hem, Die het gezegd heeft: *“Roep Mij aan in de dag der benauwdheid;*

Ik zal er u uithelpen en gij zult Mij eren”, Ps. 50:15. Het is het open leggen voor Hem, Die de Welbeminde is van Zijn volk en Die het gezegd heeft: *“Toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen; want uw stem is zoet en uw gedaante is liefelijk”*, Hoogl. 2:14.

Het is het belegeren en van het eeuwigdurende Koninkrijk, het bewegen van de troon der genade en het heilig lastig vallen van God door te kloppen op de deur der genade, daartoe aange-moedigd door de belofte: *“Klopt en u zal opengedaan worden”*, Matth. 7:7.

In het gebed moeten we geen weigering aanvaarden. Wanneer we maar een gevoelig besef hebben van onze noden, een schriftuurlijke grond om op slechts één belofte te pleiten, dan moeten we smeken, betogen, spreken, pleiten, verzoeken, tussentreden, belijdenis doen van onze zonden, erkennen, danken, zegenen, prijzen, aanbidden, herhalen, aanhouden, waarnemen, aangrijpen en alles ten beste aanwenden wat maar ten nutte van de ziel kan zijn.

Zondaren, die zich bewust zijn van hun verloren staat van nature, die hun gebrek en armoede gevoelen, hebben vele uitnodigingen, aanmoedigingen, voorbeelden en beloften. Ze moeten door het onderwijs van de Heilige Geest pleiten en vertrouwen op Jehova's verbond, Gods eed, de verdiensten van Christus en op al Zijn verbondsverbintenissen, op wat Hij op Zich genomen en verricht heeft. Op de verbondskennmerken die Hij in stand houdt, Zijn vleeswording en Zijn nauwe verwantschap met hen.

Dit tesamen met heel die heerlijke reeks van goddelijke volmaaktheden, die gevonden wordt in het uitroepen van de Naam Gods door Mozes, Ex. 34:6-7. Want al die volmaaktheden komen alleraangenaamst overeen met en blinken heerlijk in de gekruisigde Christus, Die nog nooit de hoop van een boetvaardige zondaar heeft beschaamd, maar Die het genadig heeft gezegd: *“Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijn en Ik zal u rust geven”*, Matth. 11:28. Evenals Hij Zelf dat is, zijn Zijn beloften onveranderlijk en dit is er één van: *“Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen”*, Joh. 6:37.

Het persoonlijke, eenzame gebed is voor de christen het bezoek aan het hof van God, het leven en de adem van zijn ziel. Het is het opstijgen van het hart tot de Almachtige en de verhoringen ervan zijn het neerdalen van Christus om de ziel te helpen.

Het gebed is de verzachting van het verdriet, het verlichten van een neergebogen hart en de weg waardoor een vrolijk hart zich uit. Het is de heerlijke geur van de mystieke, verborgen wier ook, het overvloeien van een levende fontein, een alles-verkrijgend offer en het vermaak van de Almachtige. Bovendien is het het grootste, beste, allergezegendste en allerheerlijkste voorrecht waar ooit omkomende zondaars mee werden begunstigd.

Het gebed is een verdediging tegen de geest van de wereld, een belemmering tegen het binnendringen van ijdelheid en een gesel met schorpioenen voor de duivel. Het is een breidel voor de kaken van een vervolger, een bedwingen van een verscheurende vijand, een dolk in het hart van een ketter, een sleutel voor (het verstaan van) de gelijkenissen en voor moeilijke uitdrukkingen in de Schrift en een stormram op de muren der zaligheid. Want: *“Het Koninkrijk der hemelen wordt geweld aan - gedaan en de geweldigers nemen hetzelve met geweld”*, Matth. 11: 12.

Het gebed, dat van de lippen van een blinde bedelaar komt, noodzaakt de Zon der gerechtigheid om stil te staan en het licht te schenken aan iemand, die tot dan toe in de duisternis verkeerd had, Luk. 18:3-43. Het deed de Oude van Dagen wonen in een braambos, Ex. 3:4.

Ja, de Almachtige Zelf werd vastgehouden door de vurige kracht van het gebed en gedwongen te zeggen: *“Laat Mij gaan, want de dageraad is opgegaan.”* Maar stof en as antwoordde daarop: *“Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent.”* En God zegende hem aldaar en gaf toe, dat Hij Zelf overwonnen was en Hij eerde Zijn tegenstander door hem een “overwinnaar van God” te noemen, Gen. 32:24-29. Zo werd Juda's Leeuw overwonnen en verkreeg een lamme man de overwinning.

Het gebed ontsluit Gods milde hand, het ontsluit de deur der

genade het houdt Christus vast op de troon der genegenheden en het bekleedt iedere mededinger en overweldiger van Zijn troon met schande en beschaamdheid van het aangezicht. Het gebed is voor de gelovige de koninklijke koopmansbeurs, waarheen hij zijn zorgen, lasten, strikken en moeiten mag meenemen, zijn kwellingen, verzoekingën, twijfels en vrees, het wantrouwen van zijn hart, het verdriet van zijn geest, de hardigheid van zijn hart en zijn ondankbaarheid; tezamen met zijn zwakheid, ongeloof, geestelijke afgunst en opstand. En zo ook al zijn ongesteldheden: de melaatsheid van zijn ziel, het inwonend bederf, de plaag van zijn hart of de plaag van zijn hoofd, zijn dove oren, blinde ogen, wankelende knieën, trage handen, zijn manke voeten en stijve nek. Daar mag hij al zijn tegenstand brengen, zijn verdrukkingen, valse aanklachten, lasterlijke beschuldigingen, gemene smaad en daar kan hij dat alles kwijtraken en daar achterlaten.

Onze Verlosser vergeleek Zijn volgelingen met ‘wisselaren’, Matth. 25:27. En dat zijn ze ook, want in ruil voor al die moeiten ontvangen ze van hun hemelse Bankier talloze verlossingen, zegeningen en barmhartigheid. Vele hartversterkingen, vernieuwingen, opwekkingen en herstellingen.

Grote uitkeringen van troost, vrede, liefde en vreugde, samen met nieuwe ontdekkingen, liefdestekenen, gezonde waarheden en schone vooruitzichten, diepe verborgenheden, heerlijke inzichten, gezichten op dit ondermaanse, ontwijfelbare kenteekenen, onfeilbare bewijzen, hemelse lessen, bevestigende bezoeken, opwekkende hartversterkingen, geldige bankbiljetten in de uitnemend ‘grote en dierbare beloften’, die elke dag betaalbaar zijn, op elke dag van het leven en zelfs nog na miljoenen eeuwen na dagtekening, getekend, verzegeld en afgeleverd door Jehova Zelf, *“de God Die niet liegen kan”*, Tit. 1:2.

Het gebed heeft dikwijls de met elkaar verbonden vijanden der ziel verjaagd en verstrooid, de plannen van de tegenstanders verijdeld, Neh. 6:14, de tekenen der leugenaars teniet gemaakt en de waarzeggers verdwaasd. Het keert de plannen van de satan en zijn handlagers om. Het heeft de bedienaar van de waarheid

gemaakt tot iemand, die door de wereld wordt gehaat, tot een succesvolle tegenstander van bedriegers op de preekstoel, tot iemand die door de huichelaars wordt benijd, een doorn in het oog voor de duivel, de verwondering van omkomende zondaren, een schouwspel voor de wereld, een wonder voor zichzelf. Hij bidt tot zijn *“Vader Die in het verborgen is en zijn Vader, Die in het verborgen is, heeft Zich verbonden hem in het openbaar te vergelden”*, Matth. 6:6.

Door het gebed stijgen de behoeftigen op uit het stof en de bedelaar van de mesthoop om te zitten temidden van de prinsen van Gods volk en om een troon der heerlijkheid te beërven.

Het gelovig gebed heeft in Gods voorzienigheid talloze barmhartigheden meegebracht, evenals geestelijke zegeningen. God zou die allemaal hebben kunnen verlenen zonder dat er om gevraagd was, maar Hij heeft Zich zover neergebogen, dat Hij deze geloofsoefening, het gebed, eert door te zeggen: *“Daaren - boven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe”*, Ez. 36:37.

Het gebed heeft de zielen van sommigen, toen ze reeds gestorven waren, tot hun lichamen teruggebracht, 1 Kon. 17:17-24, 2 Kon. 4:32-37. Het gebed brengt de Almachtige ertoe Zich te verbinden aan de zijde van de smekeling te staan en het brengt een bondgenootschap met God tot stand. Het geloof heeft de flessen van de hemel gedurende drie jaar en zes maanden toegestopt en ze na het verstrijken van dat termijn weer geopend, Jak. 5:17-18. Ja, het gebed heeft een wonderlijke overvloed in het huis van een arme weduwvrouw gebracht, terwijl rondom haar verwoesting en honger algemeen heersten, 1 Kon. 17:8-16. *“Alle dingen zijn mogelijk degene, die gelooft”*, Mark. 9:23. *“En al wat gij zult begeren in het gebed, gelovende, zult gij ontvangen”*, Matth. 21:22.

Het gebed heeft aan de zieken gezondheid verschaft, het gehoor aan de doven, de spraak aan de stommen, ogen aan de blinden, het leven aan de doden, zaligheid aan verlorenen. En het heeft zelfs de duivel zelf verdreven uit de harten van velen en de God

des hemels ertoe gebracht om in diens plaats daar te wonen.
Het gebed is Gods toezegging, de gave van de Geest, het voorrecht van Gods heiligen en de gesel van satan. Waardeer het daarom hoog en maak er gebruik van.

Rev. William Huntington ss

11. HET VREEDZAME EINDE VAN DE OPRECHTE

De hoofdinhoud van een predikatie, die gehouden werd ter gelegenheid van het sterven van de eerwaarde heer ds. William Huntington, uitgesproken op zondagavond 11 juli 1813 in de Ebenezer Kapel, King Street te New Town in Deptford, door ds. Thomas Burgess, predikant in die plaats.

Tekst van de predikatie

De gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn, Spr. 10:7.

Uitgegeven door E. Huntington, High Street 55, Bloomsbury; en eveneens verkrijgbaar bij de Ebenezer Kapel, King Street, New Town, Deptford, 1813.

Goedgunstige lezer,

Ik bied u hierbij de hoofdinhoud aan van een predikatie, die gehouden werd ter gelegenheid van het sterven van één van de grootste Godsmannen, die de kerk sinds de dagen van de apostelen gekend heeft, of die ze misschien zal hebben tot de toestand, waarin de kerk in dit land lijdt door vervolging, voorbij zal zijn.

Aangezien mij dat werd verzocht, achtte ik het mijn plicht deze predikatie uit te geven; vooral de gegevens aangaande onze geliefde en hooggeschatte overleden vriend, die ik zeer liefhad om zijns werks wil; opdat de berichten, dat hij krankzinnig zou

zijn gestorven, mogen worden weerlegd en degenen, die zulke berichten verspreiden, beschaamd mogen worden.

Dit werd door sommigen zonder twijfel gedaan met laaghartige bedoelingen. En de taal van één van hen tegen een van mijn vrienden was: “Het is een goede zaak voor de godsdienstige wereld, dat ze die kerel kwijt zijn.”

Moge de Heere aan de zodanigen bekering geven, als dat Zijn gezegende wil is, want anders zal hun einde vreselijk zijn. Ik nam in aanmerking dat zulke dingen de zielen van de zwakken ten zeerste zouden smarten en terneer drukken en daarom was het mijn plicht dit verslag uit te geven.

Lezer, indien u de hierna volgende verhandeling van enig nut acht, geef dan de Heere de eer, daar ik zeer ernstig bid, dat Hij dit moge zegenen. Veracht de spijze niet vanwege de grofheid van de schotel (waarop die u wordt aangeboden).

Lezer, vaarwel! terwijl ik verblijf als de uwe om u te dienen met datgene wat de Heere mij gegeven heeft en zal geven,

Victory Street
24 juli 1813.

Rev. Thomas Burgess

THE
PEACEFUL END
 OF THE
U P R I G H T.
 THE SUBSTANCE
 OF
A SERMON,
DELIVERED
BY THE DEATH OF
THE REV. W^M. HUNTINGTON,
 DELIVERED
 On Sunday Evening, July 11, 1813,
 AT
 EBENEZER CHAPEL,
 KING STREET, NEW TOWN, DEDFORD;

 BY THOMAS BURGESS,
 Minister of the above place,

 THE MEMORY OF THE DECEASED. PRUV. A. 7.

 LONDON:
 PUBLISHED BY
 T. HUNTINGTON, 56, HIGH STREET, BLOOMSBURY;
 SOLD ALSO
 AT EBENEZER CHAPEL, KING STREET, NEW TOWN, DEDFORD.

 1813.

*De titelpagina van de predikatie, ter nagedachtenis van
 W. Huntington, gehouden door Rev. Thomas Burgess.*

PREDIKATIE

*“Let op de vrome en zie naar de oprechte,
want het einde van die man zal vrede zijn”,
Psalm 37:37.*

Dit is een zeer dierbare Psalm. Dikwijls heb ik hem zoet bevonden te zijn, wanneer ik in bijzondere beproevingen verkeerde, vooral het eerste gedeelte ervan. De Geest van God heeft deze Psalm dikwijls met zoveel kracht toegepast, dat hij me tot rust bracht wanneer ik geërgerd en ontstoken was en vol van murmurering tegen de mensen en, wat nog erger is, tegen de Heere. Maar wanneer Jezus spreekt: *“Zwijg, wees stil!”* dan zijn ze verblijd omdat ze gerust zijn en zo brengt Hij hen in de haven van hun begeerte.

Voor het arme en beproefde volk van God loopt er door de Psalmen een bijzonder soort van zoetheid. David, door wie de Heilige Geest gesproken heeft, was een zeer beproefd man in zijn ziel, in zijn gezin en in zijn koningschap.

En Christus, over Wie de Psalmen op de allerzoetste wijze spreken, was een Man van smarten en zeer bekend met het verdriet. En al Zijn volk, niet één uitgezonderd, wordt op de een of andere manier beproefd, of ze nu rijk zijn of arm.

“En Ik zal dat derde deel in het vuur brengen en Ik zal het louteren, gelijk men zilver loutert en Ik zal het beproeven, gelijk men goud beproeft”, Zach. 13:9. De grote, koninklijke weg naar de heerlijkheid is een pad van beproevingen.

“Dezen zijn het, die uit de grote verdrukking komen”, Openb. 7:14. Er is geen ontheffing van de hemelse oorlogvoering, totdat het lichaam wederkeert tot het stof. Daarom, lezer, indien u Jezus toebehoort, verwacht dan maar een dagelijks kruis om de oude mens ten onder te houden, verwacht verdrukking en voortdurende teleurstellingen van alle kanten, behalve van uw God!

Ik wil met Gods hulp trachten u uit de tekstwoorden een schriftuurlijke schets te geven van:

1e. Een volmaakt man,

2e. Van de oprechten,

3e. Zijn einde: vrede!

Ten eerste. Een volmaakt man is niet zo iemand, die de Arminiaan beschrijft, als geheel vrij van alle inwonende zonde, maar hij is iemand die in Christus, Die het Hoofd is, volmaakt is. In Wie hij door Gods vrije gift volkomen gerechtigheid, ware heiligheid en een eeuwige verlossing heeft.

En daar hij door natuurlijke afstamming voortkomt uit de lendenen van Adam, is zijn natuur verdorven en waar het enige geestelijke werkzaamheid naar God toe betreft, is hij dood in misdaden en zonden. Maar wat Gods voornemen jegens hem betreft, is hij volmaakt en aangenaam in de Geliefde. Ik geloof ook niet, dat de wedergeboorte zo'n ziel in een meerdere mate 'aangenomen' maakt, maar ze is veeleer een gevolg van zijn 'in Christus zijn', Die het Hoofd is, even zeker als ons 'geboren zijn' in een staat van geestelijke dood bewijst, dat we in Adams lendenen waren toen hij viel. Want door de ongehoorzaamheid van Adam zijn wij tot zondaars gesteld en zo ook worden wij door de gehoorzaamheid van Christus tot rechtvaardigen gesteld, Rom. 5:19. Lees dit gehele hoofdstuk daarover.

Naderhand verheugt de arme zondaar zich daarin, wanneer hij een even dierbaar geloof verkrijgt als de overige uitverkorenen Gods en het getuigenis van de Heilige Geest heeft, namelijk: "*Die in de Zoon van God gelooft, heeft het getuigenis in zichzelf*", 1 Joh. 5:10.

Voordat de tijd komt om ze zo te begunstigen, kan hij voor zichzelf niet geloven, noch terwijl hij dood in de zonde is, noch terwijl hij onder de geest van gebondenheid is. Vandaar dat heel de mensheid in haar natuurstaat en Gods kinderen in hun staat van gebondenheid, proberen een beledigd God te behagen. Maar ze zullen nooit enig gevoel van Zijn gunst bevinden, anders dan in Zijn dierbare Zoon: "*Deze is Mijn Zoon, Mijn*

Geliefde, in Welke Ik Mijn welbehagen heb!" Matth. 3:17.

Indien u begeert te weten, arme zondaar, of God wel barmhartig is, zie dan het Lam Gods, Joh. 1:36 en overweeg wat onze dierbare Heere zegt in Johannes 3:16: *"Want also lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe."*

En wanneer u de wonderbare manier aanschouwt, waarop de genade haar weg vindt naar de uitverkoren mens, zeg me, verwondert u er zich dan over, dat Paulus het uitroept: *"O diepte des rijksdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods"*, Rom. 11:33. Of dat Johannes het in verbazing uitroept: *"Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem"*, 1 Joh. 4:9. Geprezen zij Zijn Naam en laat allen die op Hem hopen het zeggen: Amen! Heel mijn ziel versmelt door het gevoel van Zijn liefde terwijl ik dit schrijf.

O lezer, indien u God zoekt, moge God de Heilige Geest u er dan toe brengen (te komen) op deze verse en levende Weg, Christus, waar u zult bevinden, dat aan het recht ten volle is voldaan voor de zonden. En u mag met vrijmoedigheid komen tot de troon der genade, niet om daar uw zondige werken in een zwarte slagorde voorgesteld te krijgen, maar om barmhartigheid te verkrijgen en genade te vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd. En omdat de arme ziel altijd gereed is om bezwaren te maken, is de apostel u al voor: *"Want wij hebben geen Hoge priester, Die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar Die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, doch zonder zonde"*, Hebr. 4:15.

In zijn ongeroepen staat kan een mens verblijd en tevreden zijn met zijn eigen werken, maar een zondaar, die door God is levendgemaakt, kan dat nooit (meer). Hoe meer hij zich inspanst, hoe slechter hij in zijn eigen waarneming wordt, totdat zijn geweten gereinigd wordt van dode werken. Dat is, van op die werken te vertrouwen om de levende God te dienen en niet in de oudheid der letter, Hebr. 9:14, Rom. 7:6. En er is geen

nieuws in iets dat onder de hemel is, behalve Christus, Pred. 1:10.

De profeet zegt van Hem: *“De Heere heeft wat nieuws op de aarde geschapen; de vrouw zal de man omvangen”, Jer. 31:22. “Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden”, 2 Kor. 5:17.*

In de tweede plaats, er is volmaaktheid in de wedergeboorte, hoewel dit niet de oorzaak is van onze aanneming, maar toch stelt ze de ziel in staat zich in God te verblijden, wat we in onze natuurstaat niet kunnen. Want elk denkbeeld van de allerhoogste God is voor een zondaar allerverschrikkelijkst, voor een zondaar wiens geweten is bezet met zijn natuurlijke schuld.

In deze wedergeboorte is er een afwassing van ons, Tit. 3:5, Jes. 4:4. *“Als de Heere zal afgewassen hebben de drek der dochteren van Sion.”* Zie ook Ezech. 36:25-27. Het geloof reinigt het hart door het bloed van Christus, vrede vloeit het geweten binnen vanuit de toegerekende gerechtigheid. *“En het werk der gerechtigheid zal vrede zijn”, Jes. 32:17.* De ziel wordt wedergeboren tot een levende hoop omdat aan haar Borg, Christus, de kwitantie werd verleend en Hij werd opgewekt uit het graf, 1 Petr. 1:3, Rom. 4:25.

Dit is het anker der ziel en de liefde, welke is inwendige oprechtheid en ware heiligheid en dat doet haar zich verlustigen in God, 1 Joh. 4:7. Dezulken wandelen in nieuwigheid des levens en hij, die de rechtvaardigheid doet is uit God geboren, 1 Joh. 2:29.

Ten tweede. Net zoals in de natuurlijke voortplanting de wonderlijke kracht van God wordt gezien, die aan het lichaam zijn natuurlijke vorm geeft en aan elk lichaamsdeel zijn eigen plaats, zo kan ik hieraan toevoegen, wordt elk zintuig, dat in de jaren van de volwassenheid wordt gebruikt, gegeven op het tijdstip dat het leven uit God de ongeboren vrucht binnenkomt.

Zo is in de wedergeboorte elke genadegave, die de nieuwe mens vormt, door de onmiddellijke levendmaking van God de Heilige Geest. Toen God in het begin Zijn Geest in de mens ademde, werd deze een levende ziel. Tevoren was het lichaam maar een

klomp stof, (Eng. klei). Zo is in de wedergeboorte het werk ineens volmaakt omdat ze Gods werk is, Deut. 32:4. En hoewel de ziel in deze geboorte jarenlang kan zwoegen en worstelen, toch kan ze nooit sterven zonder dat ze aan de dag treedt, Jes. 66:9. *“Zou Ik de baarmoeder openbreken en niet genereren? Zegt de Heere; zou Ik, Die genereer, voortaan toesluiten? Zegt Uw God.”* Zie ook Jesaja 30:6-7.

En ik houd vol, dat iedere zuigeling, ieder kind en ieder mens die deze geboorte heeft doormaakt, onmiddellijk geschikt is voor de hemel. *“Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert hen niet; want derzulken is het Koninkrijk der Gods”, Luk. 18:16.* *“En Jezus zeide tot hem: Voorwaar zeg Ik u: heden zult gij met Mij in het paradijs zijn”, Luk. 23:43.* En zonder deze geboorte, kan niemand zich in God verblijden, noch bij Hem wonen, Joh. 3:5. Het zijn niet de natuurlijke vermogens of krachten van de mens, die hem aan God gelijkvormig maken, maar dat beeld wordt meegedeeld in de wedergeboorte. Christus is de eeuwige Vader van al Zijn geestelijk zaad en ze hebben allemaal deel aan Zijn Geest en beeld. *“Door welke ons de grootste en dierbare beloften geschonken zijn, opdat gij door dezelve der goddelijke natuur deel - achtig zoudt worden, nadat gij ontvloten zijt het verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid”, 2 Petr. 1:4.* En *“gelijkerwijs wij het beeld des aardsen gedragen hebben, alzo zullen wij ook het beeld des hemelsen dragen”, 1 Kor. 15:49.* Dat beantwoordt aan de beloften van de Vader aan Hem, Jes. 44:3 en 59:21.

In deze vernieuwing is een verandering. *“Wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds”, Rom. 12:2.* *“En wij allen worden naar hetzelfde beeld veranderd”, 2 Kor. 3:18.* Vandaar dat, evenals Christus verborgen was voor de wereld, ook Zijn volk verborgen is. *“Daarom kent ons de wereld niet omdat zij Hem niet kent”, 1 Joh. 3:1.* Aan de andere kant, wanneer elke wedergeboren ziel de verschillende werken van de Geest hoort beschrijven, kennen ze die bij de gewaarwording van het leven en als het ware springt het Kindeke in hen op, Luk. 1:41.

Want hoewel degenen die nog zwak zijn het levenslicht ontvangen hebben, moeten we hen toch vinden door het gevoel (die

werkingen), vandaar dat zulke zielen zeer gelukkig zijn onder het woord: *“Als nieuwgeboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke, onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen, 1 Petr. 2:2.* En in het bijzonder wanneer hun gewaarwordingen worden beschreven, want u kunt hen nergens van overtuigen, dan van hetgeen ze gevoelen, tenzij het dingen zijn, die hun schade berokkenen.

Ten derde. Met ‘volmaakt’ moeten we ‘rijpheid’ verstaan, wanneer de genadegaven en het verstand van de nieuwe mens beoefend worden, wanneer ze ertoe komen vastgesteld te worden in de waarheid. *“Daarom, nalatende het beginsel der leer van Christus, laat ons tot de volmaaktheid voortvaren”, Hebr. 6:1.* Hoewel de wedergeboorte alle genadegaven bevat, is er toch een groei in de genade en de kennis van Christus, 2 Petr. 3:18, niet een toenemende geschiktheid voor de hemel, zoals sommigen leren. Dat heb ik tevoren aangetoond, maar een zodanige groei, die voert tot de rijke ontdekking van de liefde van de in eeuwigheid geprezen Drie-enige God tot de uitverkorenen en tot de vrede en vertroosting van de ziel, die er het voorwerp van is.

De grote waarheden van het Evangelie zijn de spijze van de gelovige. De ondervinding daarvan in het hart mag ik, naar ik meen, de ervaring of bevinding noemen. Hun dagelijkse beproevingen zijn allemaal bedoeld om de rijke genade, barmhartigheid en vrede van God, onze Vader en onze Heere Jezus Christus aan hen te ontdekken, 1 Tim. 1:2.

Om hen te spenen, af te wennen van de wereld en van het schepsel om hun vermaak te hebben in de Heere. *“Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid”, 2 Kor. 4:17.*

En daar ze zowel deel hebben aan de vertroosting als aan het leed, 2 Kor. 1:7, doet ons dat zelfs roemen in de verdrukking, Rom. 5:3.

Laat me u eens vragen, arme ziel, zou u al uw beproevingen willen missen voor alle rijkdom van de wereld? O nee, nog voor geen duizend werelden! Wat zou ik zonder die beproevingen

een arm, ijdel, lichtzinnig schepsel geweest zijn. Geloofd zij God, Die ze heeft verordend, gezonden en ze allemaal voor mij ten goede heeft doen uitwerken.

De gelovige gaat voort van kracht tot kracht. In zijn zwakheid wordt de kracht van Christus volbracht. Om Zijn machtige werken of daden van Zijn kracht bekend te maken om die te verkondigen aan het navolgend geslacht, Ps. 78:4. En ook aan het huidige geslacht van Gods heiligen, opdat ze in hun moeite bemoedigd mogen worden, Ps. 66:16 en Ps. 78:18.

Mogelijk zegt een lezer: Ik schijn helemaal niet te groeien, maar achteruit te gaan. In plaats dat ik almaar sterker wordt, word ik zwakker. Dat u dat gewaar wordt, is geen slecht teken als het gaat over het opwassen in de genade. De kracht van velen bestaat in woorden, in vermete en ingebeelde aanspraken op de Heere, die Hij nooit vereert met het vreedzame getuigenis van Zijn Geest in hun zielen, of in anderen die hen horen. Uw sterkte is in stilzitten, Jes. 30:7. Wat geeft u zo'n gevoel van de verdorvenheid van uw natuur, meer dan u daarvan had in vroeger jaren en zielsvernedering daarover? Niets anders dan Gods goedertierenheid, die u tot bekering leidt.

Is er nu niet een onderscheiden van mensen en geesten, dat u eerst niet had, toen u dacht dat iedereen die over Christus sprak een vriend van de Bruidegom was? En komt het soms niet op deze manier naar boven: 'waarom ik, Heere?'

Arme ziel, spreek niet in haast in de verzoeking, of uit de tegenwoordige schijn der dingen wanneer het duister is, maar wacht op die belofte: *"De oprechte gaat het licht op in de duisternis"*, Ps. 112:4. Bezit uw ziel in lijdzaamheid en zie niet naar de weg van het ijdel roemen, maar naar de eer van God, als de Heere geen grote dingen voor u gedaan heeft.

Wanneer een mens verstoken is van de genade van God, wordt hij trots op zijn kennis, zijn gaven en zijn prestaties. De nederigheid van velen bestaat alleen in woorden. Ze spreken laag van zichzelf, opdat anderen hen zouden verheffen, vandaar de moeite die ze zich getroosten om hun persoon te versieren. En de minachtende wijze waarop ze zich gedragen jegens het arme

en beproefde volk van God toont aan, dat hun belijdenis niets is dan een masker.

En wanneer de Almachtige dit blanketsel zal afnemen, zullen dezulken openbaar komen als verrotting en dorre doodsbeenderen. De ware oorzaak van afval is het ontbreken van hartsverandering. Dezulken hebben geen wortel in zichzelf en ze brengen geen vrucht voort tot rijpheid of volkomenheid, Luk. 8:14. Uw gevoel van zwakheid zal u nooit ten val brengen, hoewel de jonge mannen ten uiterste vallen, maar het is de hoogheid des geestes die vóór de val gaat, Spr. 16:18. Dat u gevoelt niet in staat te zijn om ook maar iets goeds te doen, zal u niet buiten het Koninkrijk sluiten, hoewel velen die ernaar streven om in te gaan niet zullen kunnen. Laat de zwakke zeggen: Ik ben een held, Joël 3:10 en de lamme de buit bemachtigen. Zie op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs. Ga met uw kwaal naar de Arts toe en vertoon aan Hem uw moeiten, zoals de Psalmist dat deed. Zie hoe hij daar goed mee uitkwam in Psalm 77. En hoewel de schare tegen u zal zeggen stil te zijn, zal Jezus gebieden u tot Hem te brengen, Matth. 20:31.

Velen, die geen gevoel hebben van de verdorvenheid van hun natuur, keren de Middelaar de rug toe, wanneer ze tot God willen naderen en stellen zich tevreden met een dode vorm. Dezulken zullen in het einde, als ze zó leven en sterven, bemerken, dat er voor hen geen zaligheid is. *“Vreselijk is het te vallen in de handen van de levende God”, Hebr. 10:31.*

Maar het is een gezegende zaak in de handen te zijn van Christus, de Middelaar, Die de ware en levende God is, Deut. 33:3, Hebr. 7:25. Mensen die rein zijn in hun eigen ogen, zijn zeer geneigd over de gebreken van anderen uit te weiden, maar niet om ze weer op hun plaats te brengen.

Nee, wanneer de Heere de zielen van dezulken terugbrengt, schijnen ze daar verdrietig over te zijn. Laat zulke belijders weten, dat ze ver verwijderd zijn van de weg des vredes, hoewel ze zichzelf vrede toeroepen.

Het is aangenaam en in overeenstemming met Gods Woord om te bidden voor een broeder die gevallen is om te pogen hem te

verlossen uit de strik van de duivel, maar niet om stenen naar hem te werpen, zoals Simeï naar David deed.

De barmhartigheid van God voor een gelovige sluit zijn mond als het over anderen gaat. Hun eigen menigvuldig vallen doet hen uitroepen: O, wat ben ik een grote schuldenaar aan die genade, dagelijks word ik ertoe gedrongen dat te bekennen.

Wat moet de staat wel niet zijn van sommige belijders, die van huis tot huis rennen om te trachten de nuttigheid van een dienaar van Christus te verhinderen, door kwade geruchten over hem te verspreiden, zoals dat ook het geval was met die goede, oude John Bunyan, met ds. Barry, met onze geliefde gestorven vriend en andere dienstknechten van God.

In het eind werkte dat allemaal uit tot Gods eer en tot nut van de zielen. *“Want wij vermogen niets tégen de waarheid, maar vóór de waarheid”, 2 Kor. 13:8.* De gelovige kreunt vanwege de gebreken die hij in zijn vlees gevoelt, niet omdat hij vreest dat hij om die gebreken verdoemd zal worden, maar omdat hij weet dat hij zijn Heere toebehoort en omdat zijn vijanden almaar proberen deze voornaamste vrienden van elkaar te scheiden.

“Ik vind deze Wet in mij: als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt.” Wanneer de geest naar God trekt en het vlees naar beneden trekt, dan wordt de zucht uitgeperst van Romeinen 7: 21 en 24.

Dat is de ware en werkelijke reden waarom een ziel, die uit God geboren is, verlost wenst te worden van het lichaam des doods, opdat hij vrij mag zijn van de zonde die zijn last is om ononderbroken gemeenschap te genieten met zijn God in Christus. Lees hierover 2 Korinthe 5. Het is tot bemoediging van zulke arme, beladen zielen, dat zulke Schriftgedeelten geschreven zijn.

“Te dien dage zal er een Fontein geopend zijn voor het huis van David en voor de inwoners van Jeruzalem”, Zach. 13:1. De Geest van God is heilig in Zijn werken, daar Hij het hart reinigt door het geloof. Daarom, hoewel de bitterheid van de eeuwige dood geweken is, roepen ze het toch uit zoals David dat deed: *“Was mij wel van mijn ongerechtigheid en reinig mij van mijn zonde; was mij en ik zal witter zijn dan sneeuw.”*

Waarom is dat allemaal zo? Waarom anders, dan dat hij de vorige vrijspraak weer mag hebben en de gezegende inwoning van God de Heilige Geest? *“Verwerp mij niet van Uw aangezicht en neem Uw Heilige Geest niet van mij”*, Ps. 51:4, 9, 13.

En toch, David vreesde niet voor de hel. Want God, zei Nathan, heeft uw zonde weggenomen en gij zult niet sterven. Het was die schuldvergeving, die de bekering en de droefheid naar God meebracht en de zelfvernedering. En nu kon hij niet rusten voor alles in orde was en zijn ziel hersteld was in de voorgaande vrijspraak.

De schapen en de lammeren van Christus, hoewel ze kunnen vallen, kunnen zich niet als een zeug omwentelen in de modder. Aangaande David heb ik gedacht, dat de satan zijn lokaas daarmee verguld heeft, dat hij als koning, het recht had om de vrouw van Uria te nemen omdat zijdelings iets daarvan wordt aangegeven, wanneer de profeet zegt in de Naam des Heeren: “Ik heb uws heren vrouw in uw schoot gegeven.”

Maar zijn autoriteit strekte zich niet zover uit, dat hij de vrouw van deze man mocht nemen. En zij die met open ogen zondigen en hun zonde bedekken met Davids overspel en hun dronkenschap met de val van Lot en Noach en dergelijke zonden meer, zullen op een dag hun zelfbedrog bemerken. Het is waar, velen vertonen naar het uitwendige een schoon gelaat en onthouden zich van zonden voor de mensen, vanwege hun karakter of omdat ze de hel vrezen, die voor de zondaren is verordend. Maar dat is niet de drijfveer van een kind van God, zoals ik tevoren reeds heb aangetoond.

Ten vierde. Versta onder ‘volmaakt’ iemand uit wiens hart vrees en kwelling door de liefde Gods is uitgeworpen, wanneer het gaat om zijn uiteindelijke aanneming door God en het bij Hem wonen in eeuwigheid. Dit wordt door Johannes genoemd “volmaakt gemaakt worden in de liefde, waardoor alle vrees en kwelling wordt uitgedreven.” *“Hierin is de liefde bij ons volmaakt, opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in de dag des oordeels.”*

Dat is, zoals het zestiende vers aantoonst, door het geloven in de liefde, die God tot ons heeft. Er wordt in het verstand geen twijfel overgelaten, dat we in de dag des oordeels vrijmoedigheid zullen hebben. En daar het verstand zich op het allerzoetst en vermakelijkst bezighoudt met zulke overdenkingen, bevinden we, dat onze harten in genegenheid en liefde uitgaan tot God, 1 Joh. 4:17-19.

En wanneer de ziel overtuigd is van de liefde van Christus tot hem en Hem liefheeft, welke vrees kan er dan nog zijn om deze Vriend van zondaren te ontmoeten, hoewel Hij de Rechter is van levenden en doden? Nee, dat doet ons verlangen naar Zijn verschijning en de ziel gaat in overweging, meditatie en begeerte uit naar die dag, naar de tijd, die dat alles als het ware nader brengt.

“Verwachtende en haastende tot de toekomst van de dag Gods”, 2 Petr. 3:12. Waarschijnlijk komen in deze Sardis-achtige staat van de kerk, Openb. 3:1, maar weinigen van Gods volk tot deze ‘rustende plaats’ van de Kerk. Johannes noemt dat ‘wonen’ een vleselijke gestalte, waarin de ziel af en toe opnieuw verzinkt in de liefde der wereld.

Ik geloof vast dat onze geliefde overleden vriend de laatste tijd veel daarvan ontvangen had. Dat was duidelijk uit de kinderlijke geest waar hij mee begunstigd was en de toegenegenheid die hij betoonde in zijn dienstwerk voor het volk, vooral voor hen die zwak waren in het geloof.

Want waar deze liefde is, zal er in zekere mate dezelfde aandacht zijn voor de lammeren, als welke de Grote Herder betoonst. Waar deze liefde Gods volkomen is, wordt een mens ten eerste gedood voor de aardse dingen. Ja, zelfs voor dingen die op zichzelf niet zondig zijn. Hij raakt er de smaak voor kwijt.

De zwakke gelovige is zeer geneigd zijn staat te beoordelen naar zijn gevoelige gestalten en gevoelens. Vandaar dat hij geneigd is te denken, dat de staat van zijn ziel net zo is als hij dat gevoelt. Soms zijn ze er zeker van, dat het met hen in orde is, maar soms ook menen ze dat ze huichelaars zijn.

Arme ziel, de liefde van God is niet gelijk aan uw gestalte, die wel

honderd keer op een dag kan veranderen. En ook verandert uw staat niet zoals uw gevoelens dat doen.

Weet, tot vertroosting van uw ziel, dat deze liefde eeuwig dezelfde blijft zonder begin of einde, zonder op en neer te gaan, zonder onderbrekingen of maat en trap. Want met dezelfde liefde waarmee Hij Zijn Zoon liefheeft, heeft Hij ook Zijn volk lief, Joh. 17:23. Hij had u lief voordat u Hem liefhad. Hij heeft u lief wanneer u Hem liefhebt. En wanneer uw liefde tot Hem verkoudt, heeft Hij u nog lief met dezelfde liefde. Zijn liefde voor u kan nooit sterven, noch ook kan uw liefde tot Hem geheel vergaan, hoewel ze soms sterk kan verflauwen.

Als Hij kastijdt, is dat omdat Hij u liefheeft en u voor uw bestwil kastijdt. En toch, de uitnemendste weg is de liefde te hebben waarmee Hij de Zoon in ons liefheeft en Hij in ons, Joh. 17:26. Dit leidt de genegenheden van de gelovige in hun juiste bedding en het regelt de uitgangen van de ziel. Onder de zoete invloed daarvan kan hij alle dingen verdragen, alle dingen hopen en alle dingen geloven, 1 Kor. 13:7. Jaag naar deze volmaaktheid, arme ziel, zoals het me voorkomt dat Paulus deed, opdat hij zijn werk mocht volmaken en thuiskomen, Fil. 3:12.

Ten vijfde. Volmaakt door het lijden, dat betekent dat ons lijden eindigt en dat we worden thuisgehaald voor de ononderbroken genieting van God. In deze betekenis werd onze gezegende Heere volmaakt door het lijden, Hebr. 5:8, dat is, de Hem opgedragen dienst voor Zijn volk was voorbij en Zijn lijden geëindigd.

Vandaar dat Hij deze boodschap aan Herodes zendt: *“Gaat heen en zegt dien vos: zie, Ik werp duivelen uit en maak gezond, heden en morgen en ten derde dage word Ik voleindigd”*, Luk. 13:32. Er is voor Gods volk een maat van lijden vastgesteld door hun Meester om Christus’ wil. Hij noemde dat Zijn lijden, Kol. 1:24. En alles wat iemand lijdt in zijn ziel, in zijn gezin of in zijn zaken door een nauwgezette aandacht voor de eer van de Zaligmaker en uit liefde tot de waarheid, die lijdt om Zijnentwil. En laat dezulken overwegen wat de apostel zegt in 1 Petrus 2:19. En zo

is het ook met de vurige pijlen van de duivel, 1 Petr. 4:12-19. Gelovige! u moet drinken uit deze beker, het is de grote weg naar de heerlijkheid. Paulus werd volmaakt en kwam aan het einde van zijn loopbaan, toen hij door Nero werd onthoofd. En hoewel ze hem het leven benamen, verheugde hij zich toch in het vooruitzicht van het leven en de onsterfelijkheid. 2 Tim. 4:6-8. En hoewel niet al Gods kinderen martelaren zijn, gaan ze allemaal door veel verdrukkingen heen. Hun beproevingen en kwellingen zijn allemaal voorbij, zo spoedig als de dood haar laatste werk heeft gedaan. *“Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid en hun werken volgen met hen”*, Openb. 14:13.

Ik kom ertoe te tonen wie de oprechten zijn. Volmaakt en oprecht behoren bij dezelfde mens, die in de begeerte en het voornemen van zijn ziel eerlijk en oprecht is voor de Heere. *“De oprechten hebben U lief.”* Een mens, die geen belijdenis van de godsdienst vertoont om enige wereldse of vleselijke drijfveer, of om een bijvoegmerk zoals Saul: *“Eer mij toch voor de oudsten mijns volks.”* Of voor de wereld zoals Demas. Of ook zoals zovelen, die om een stuk brood het predikambt op zich nemen, maar die zich niet bekommeren om de schapen.

Maar zij, die oprecht en eerlijk de Heere zoeken en zonder list en bedrog temidden van Zijn volk wandelen. *“O Heere! gedenk toch, dat ik voor Uw aangezicht in waarheid en met een volkomen hart gewandeld heb”*, Jes. 38:3. Zo wordt Job een oprecht en vroom man genoemd, Job 1:1. Noach was een oprecht man in zijn geslachten, Gen. 6:9.

“Wie zal klimmen op de berg des HEEREN en wie zal staan in de plaats Zijner heiligheid? Die rein van handen en zuiver van hart is, die zijn ziel niet opheft tot ijdelheid en die niet bedrieglijk zweert. Die zal de zegen ontvangen van de HEERE en gerechtigheid van de God zijns heils”, Ps. 24:3-5.

Dezulken kunnen de werking van huichelarij en trots gevoelen als het leven van de oude mens. Maar toch zijn ze geen huichelaars in de bedoeling van hun hart.

Daarom was David, met al zijn uitglijdingen, oprecht voor de

Heere. *“En Salomo zeide: Gij hebt aan Uw knecht David, mijn vader, grote weldadigheid gedaan, gelijk als hij voor Uw aangezicht gewandeld heeft in waarheid en in gerechtigheid en in oprechtheid des harten met U”, 1 Kon. 3:6.*

Ten zesde. De oprechtheid zal zich uitstrekken tot al zijn handelingen met de mensen. Gods Woord is zijn richtsnoer, wat anderen ook doen. Daarom is het zoals Salomo zegt in Spreuken 11:3: *“De oprechtheid der oprechten leidt hen.”*

Indien dit boek in handen mocht komen van iemand die vasthoudt aan zijn onwettige winst, meen dan niet uzelf te kunnen bedekken met enige list of vondst die door een mens bedacht is, maar breng uw geweten bij het Woord van God. *“Dat hij weder - uitkeren zal den roof, dien hij geroofd, of het onthoudene, dat hij met geweld onthoudt”, Lev. 6:4.*

“En Zachéüs stond en zeide tot den Heere: Zie, de helft van mijn goederen, Heere, geef ik den armen; en indien ik iemand iets door bedrog ontvreemd heb, dat geef ik vierdubbel weder”, Luk. 19:8.

Het zal beter zijn op een doodsbed arm te zijn, dan rijk door onrechtvaardig verkregen rijkdom. *“Goed doet geen nut ten dage der verbolgenheid”, Spr. 11:4.* Oprecht is het tegenovergestelde van trots en ijdel vertrouwen. *“Ziet, zijn ziel verheft zich, zij is niet recht in hem”, Hab. 2:4.* Dikwijls zien we zulke mensen in dwaling vervallen, terwijl de eenvoudige gelovige voor dwaalstrikken bewaard blijft. En de Heere Zelf zal in Zijn handelingen met u op deze dingen letten. *“Bij den oprechte man houdt Gij U oprecht”, Ps. 18:26.*

Lezer, indien u dan God vreest, kleef de Heere aan door ernstig gebed, onder welke laster, smaad of vervolging u ook gebukt gaat en verwacht dat God straks met u zal doen zoals Hij deed met David, 2 Sam. 22:25. En weet dit, als u daaronder gebukt zou moeten gaan tot aan uw dood, het zal in de wereld der eeuwigheid zo niet zijn. *“Hij zal de smaadheid Zijns volks van de ganse aarde wegnemen”, Jes. 25:8.* En *“de oprechten zullen over hen heersen in de morgenstond”, Ps. 49:15.*

Ten zevende. We moeten erop letten, dat hun einde vrede is. In de eerste plaats zijn ze vrienden van God en ze hebben Zijn vrede in hun geweten en nu gaan ze ongestoorde vrede met de Vader, de Zoon en de Heilige Geest genieten tot in alle eeuwigheid, op een veel uitnemender wijze. Of tenminste veel overvloediger dan ze hier ooit hadden.

“De rechtvaardige komt om en er is niemand die het ter harte neemt; en de weldadige lieden worden weggeraapt, zonder dat er iemand oplet, dat de rechtvaardige weggeraapt wordt voor het kwaad. Hij zal ingaan in den vrede; zij zullen rusten op hun slaap - steden, een iegelijk die in zijn oprechtheid gewandeld heeft”, Jes. 57:1-2.

De Heere zal nooit Zijn volk wegnemen voor het met Hem verzoend is. Hij laat ze dan heengaan wanneer dat ook is en door welke ziekte Hij hun lichaam tot het stof wederbrengt, maar hun einde is vrede. Dezelfde ziekte, die de tabernakel van een kind van God afbreekt, kan ook de goddeloze tot het stof brengen, maar met dit verschil: *“De goddeloze zal heengedreven worden in zijn kwaad, maar de rechtvaardige vertrouwt zelfs in zijn dood”, Spr. 14:32.*

De dood van elk van Gods kinderen is niet even opmerkelijk, maar toch hebben ze allemaal vrede. Henoch wordt weggenomen, opdat hij de dood niet zien zou. Mozes stierf op de berg Nebo, op de top van Pisga. Elia ging ten hemel in een vurige wagen en Stéfanus zag de hemelen geopend en Jezus staande aan Gods rechterhand, gereed om hem te ontvangen. Elisa was krank van de krankheid van welke hij stierf en er was niets bijzonders aan zijn sterven en aan de dood van vele anderen meer in Gods Woord, alleen dat ze stierven in het geloof en dat hun einde vrede was.

Ik heb sommigen gezien, die geweldig werden aangevallen door de satan en die in grote duisternis op hun sterfbed lagen en toch, vóór ze heengingen kwam de Heere tot hen over met zoete vrede en ook met vreugde. De oude Jakob legde zijn voeten samen op het bed, toen hij geëindigd had zijn kinderen te zegenen en in de grootste kalmte gaf hij de geest.

‘Vrede’ betekent in mijn tekst zowel rust als welvaart. Het houdt al de storeloze vreugden van de hemelse wereld in. Hier is dat niet zo. Paulus moet weer neerkomen uit de derde hemel en een doorn in zijn vlees ontvangen. Petrus moet van de berg der verheerlijking afkomen en op de zeef van satan terechtkomen. En Johannes moet van de boezem van Jezus af om geworpen te worden in een ketel vol met kokende olie en verbannen worden naar het eiland Patmos.

En dikwijls moeten we, vanuit onze zoetste genietingen, klagen met Hiskia: *“In vrede is mij de bitterheid bitter geweest.”*

En zo moeten we met de Kerk opzien uit de leeuwenkuil en van de bergen met luipaarden, Hoogl. 4:8.

Maar hier zal ons verdriet eindigen: geen zuchten, geen smart, geen klagen, geen onderbreking, geen einde aan de omgang met de hemel, geen verandering, geen strijd of twist, maar God zal Alles zijn en in allen. Gezegende dag! Gezegende plaats! Geprezen zij Jehova, Vader, Zoon en Heilige Geest, vanwege een goede hoop om daar te komen en door Hem in vrede gevonden te worden.

Ik zal nu een kort verslag geven van het einde van deze grote man Gods. Enige tijd voordat hij ziek werd, was hij bijzonder goed gesteld naar de ziel. De uitwendige mens ging gedurende enkele maanden achteruit, maar de inwendige mens werd zo vernieuwd van dag tot dag, dat de meesten van zijn vrienden de lichamelijke achteruitgang niet gewaar werden. Ik heb dat gedurende enige tijd opgemerkt en ik hoorde hem soms klagen over grote zwakheid. De leden van de kerk en de toehoorders zullen zich herinneren hoe bijzonder verheugd hij was, toen hij voor de laatste maal het Avondmaal bediende en hoe allerdierbaarst hij sprak over Jezus, Die hij zijn gezegende Zaligmaker noemde. “O”, zei hij, “als u eens wist hoe groot mijn genietingen geweest zijn” en hier zweeg hij even en gaf hun een pijnlijke bestraffing. “Sommigen van u begeren vertroosting, maar ze willen niet in overeenstemming daarmee leven.” Hij zei verder: “Ik denk dat ik niet lang meer zal leven, ik meen, dat mijn Heere mij dat zegt.”

Op woensdagavond voor hij ziek werd, hoorde ik hem zijn laatste preek houden over deze woorden: *“Gedenkt dan, hoe gij het ontvangen en gehoord hebt en bewaart het en bekeert u. Indien gij dan niet waakt, zo zal Ik over u komen als een dief en gij zult niet weten, op wat ure Ik over u komen zal”*, Openb. 3:3.

Het was een zeer getrouwe verhandeling en, naar ik meen, bevatte ze een samenvatting van heel zijn bediening en zo nadrukkelijk en bijzonder alsof hij wist, dat dit zijn laatste preek tot hen was. Misschien heeft hij daar een voorgevoel van gehad. Want ik merkte op, dat hij tegen het einde van zijn preek met zijn hand hard op de kansel sloeg, onder het uitspreken van deze woorden: *“Ik ben rein van het bloed van u allen.”* En ik geloof, dat hij rein is van het bloed van alle mensen. Dit is echter zeker, dat als hij geen voorgevoelens in zijn geest had, dat de goede Geest Gods, Die op hem was, wist dat dit zijn laatste preek was. En hoewel hij op de preekstoel nog sterk scheen te zijn, sprak ik naderhand met hem in de consistorie en hij klaagde daar erover dat hij werkelijk zeer zwak was.

De preek had zo'n uitwerking op mij, dat toen ik thuisgekomen was, ik de volgende punten eruit opschreef:

- 1e. Houd vast aan de leer van de Drie-eenheid,*
- 2e. Aan de Godheid van Christus,*
- 3e. Aan de werkingen van de Heilige Geest,*
- 4e. Aan de rechtvaardiging door het geloof in de gerechtigheid van Christus,*
- 5e. Aan de leer van de verkiezing en de volharding der heiligen,*
- 6e. Aan de persoonlijke verlossing.*

Verder: Waakt!

- 1e. Tegen de zonde en haar heerschappij over ons,*
- 2e. In het gebed,*
- 3e. In het waarnemen van Gods hand in de voorzienigheid,*
- 4e. Over onze gestalten en gevoelens om te zien of we opwassen in de wegen des Heeren.*

Deze punten kunnen voor sommigen, die deze preek gehoord hebben, nuttig zijn om hun geheugen op te frissen. Ik hoorde die preek aan met veel vertroosting. Nadat hij ziek geworden was, leek hij ervan overtuigd te zijn, dat zijn werk gedaan was. Een paar dagen voor hij stierf, zei hij, dat hij er ten volle van overtuigd was, dat hij nooit meer naar zijn huis zou terugkeren en dat hij God gesmeekt had voor hij zijn huis verliet, dat hij daar nooit meer zou moeten terugkeren. Hij zei, dat hij geloofde dat zijn werk teneinde was, dat hij veertig jaar hard gewerkt had en dat hij steeds in staat gesteld was om de volle raad Gods te verkondigen.

Hij sprak nog enkele van zijn vrienden, maar het schijnt dat hij er niet naar verlangde velen van hen te zien, want hij zei dat hun komst zijn overdenkingen, die zeer zoet waren, onderbraken. Hij genoot een zoete zielenrust en een bestendige vrede, maar geen bijzondere verrukkingen en gestalten tijdens zijn ziekte. Hij zei: “Het ligt allemaal vlak voor me, er zijn geen woorden zoals ‘als’ en ‘maar’ voor me” en hij was zo zeker van de hemel, alsof hij reeds in de hemel was.

Soms was hij vervuld met veel zelfvernederings en droefheid naar God en berouw en zachtmoedigheid. Toen zijn vrouw haar verdriet uitsprak over zijn lichamelijke pijn, zei hij: “Ik zou brandende koorts kunnen hebben en geen bed om op te liggen, zonder enig aards gemak zijn, maar nu heb ik door Gods voorzienigheid allerlei zegeningen om mijn lijden te verzachten.” Zijn hart vloeyde over van Gods goedheid en hij kon geen uitdrukkingen vinden die ten volle het gevoel weergaven, dat hij had van Gods goedheid.

In de laatste paar dagen genoot hij grote kalmte en rust naar de ziel en een zeer kinderlijke geest. Hij sprak over hen die zijn bediening hadden aangekleefd, dat God hen zou willen zegenen. Op de avond voor hij stierf, zei hij, dat hij met zijn gezin wilde eten en wat brood en kaas gebruiken. Hij vroeg een zegen en dankte op een zeer nederige en zoete manier.

Daarna stond hij op om naar bed te gaan en zei uitdrukkelijk: “Dit is de laatste keer, dat jullie mij in deze kamer zien.” Naar de

ziel was hij zeer gelukkig en getroost. De volgende dag stierf hij. Tot het laatst toe was hij bij kennis. En toen men hem tegen het einde wat water en andere dranken gaf, zei hij een keer: "God zegene u!" en vroeg om nog wat meer en om een zakdoek om zijn lippen af te vegen.

De arts merkte op, dat hij nog nooit zo'n kalm en verheugd gelaat gezien had. Korte tijd voor hij stierf viel er een hevige regenbui. Daar het raam openstond, draaide hij zijn hoofd om om in de grootste bedaardheid naar de regen te luisteren en kort daarna ging hij zonder strijd in tot de eeuwige rust en vrede.

De vriend, die dit deel van het verslag meedeelde en die bij hem was toen hij stierf, merkte op, dat hij in de allervolmaakste vrede in Jezus ontsliep. Zelfs zo, dat hij niet kon nalaten het luide uit te roepen: *"Let op de vrome en zie naar de oprechte, want het einde van die man zal vrede zijn."*

De nacht voor hij stierf zag men zijn lippen bewegen en toen men de oren dichtbij zijn mond bracht om te kunnen verstaan wat hij zei, hoorden ze hem zeggen: ***"Prijs Zijn dierbare Naam!"***

Dit, lezer, is een kort verslag van deze geliefde en grote man Gods, van wie de nagedachtenis gezegend is aan duizenden die hem hebben gehoord en aan velen die hem nooit hebben gehoord, maar aan wie zijn werken gezegend zijn.

Van karakter was hij zeer menslievend en hoewel hij nooit voor zich liet trompetten, zijn er maar weinigen die hem evenaarden in daden van liefdadigheid. In zijn persoonlijke studie en in zijn openbare bediening was hij veertig jaar onvermoeid werkzaam, niemand was er ijveriger in de wegen der wijsheid, zijn God nabij aanklevend. Hij was een vat, dat door de Heere bijzonder geschikt gemaakt was om een man Gods te zijn. Op het stuk van de ervaring en van de herderlijke gaven was er niemand zijns gelijke. En ik twijfel er niet aan, dat zijn werken tot het einde van de tijd gezocht zullen worden en tot zegen zullen zijn voor Gods Kerk.

In heel zijn handelwijze was hij zeer rechtvaardig en gewetensvol. Ik dank de Heere, dat Hij hem heeft verwekt en hem gedurende veertig jaar in de bediening heeft gespaard. Maar meer nog daarvoor, dat ik ertoe gebracht ben hem te horen en deel te krijgen aan de kracht Gods, die zijn woorden vergezelden. Welnu, lezer, oordeel erover of u denkt dat hij krankzinnig gestorven is. Ik hoop dat de kerk gezegend zal worden met een uitgebreider verslag van een andere hand. Aan zijn en onze God, gelovige, zij alle lof! Amen.

Rev. T. Burgess

12. VLEES EN GEEST BIJ PAULUS

*“Zo dan, ik zelf dien wel met het gemoed de Wet Gods,
maar met het vlees de Wet der zonde.”*

Romeinen 7:26.

De droevige ondervinding leert het allen, die de Almachtige liefhebben, dat de Wet des vleses, vijandschap is tegen God. De toepassing der Wet leert hun dat de Wet toorn in de ziel werkt en daar niets anders dan de dood verkondigt, zij wekt daardoor de vijandschap op.

Dit noemt Paulus het levend worden der zonde, toen het gebod gekomen was. Maar voor deze kwaal heeft God een middel daar gesteld en beloofd. Hij belooft door Zijn Geest in Noach, dat Hij Jafet zou uitbreiden en dat Hij hem in Sem's tenten zou doen wonen, Gen. 9:27. Dit is een belofte aan de heidenen gedaan. En dit werk der uitbreiding schijnt mij toe het werk des geloofs te zijn in de harten der mensen door de kracht des Heiligen Geestes. Daarom wordt er van God gezegd, dat Hij het Woord des Evangeliums in de harten der mensen zou zenden met kracht, in de Heilige Geest en in vele verzekerdheid, 1 Thess. 1:5. Als nu de werking van die goddelijke kracht openbaar wordt, brengt zij het geloof voort. *“De HEERE vervulle al het welbehagen Zijner goedigheid en het werk des geloofs met kracht”, 2 Thess. 1:11.* Dit gehele werk wordt genoemd een verzekerdheid des gemoeds. *“Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd”, Rom. 14:5.*

De apostel zegt dat deze verzekering ook het geloof van Abraham was: *“En ten volle verzekerd zijnde, dat hetgeen God beloofd had, Hij ook machtig was te volbrengen. Daarom werd het hem ook tot rechtvaardigheid gerekend”, Rom. 4:21-22.*

Deze zaak of dit werk is verder voortgezet door de verklaring Gods in de beloften des Verbonds waar het uitdrukkelijk gezegd

wordt, dat God de Wet in hun harten zou inschrijven en in hun gemoed zou indrukken, Hebr. 10:16.

Er mogen personen gevonden worden, die gereed zijn te verklaren, dat er geen goddelijke kracht toe nodig is om het hart van de mens tot het geloof in Christus te neigen. Maar laat hen eens beproeven wat zij met al hun groot verstand kunnen uitwerken bij een zondaar, die van zijn ongeloof, van de vijandschap van zijn hart, zijn geestelijke verharding en de opstand in zijn wil overtuigd is en die daarenboven zijn zonden steeds voor ogen heeft en niets dan schuld en toorn in zijn hart gevoelt. Zeg hun, dat hun droefheid uit liefde ontstaat; dat, hoewel zij vijanden Gods zijn, Christus hun Redder is en dat zij, hoewel zij goddeloos zijn, zij gerechtvaardigd zullen worden. Zeg hun, dat hoewel zij met toorn vervuld zijn, zij nochtans bemind en geliefd zijn met een eeuwige liefde en dat zij, hoewel omvangen met de strikken des doods en de pijnen der hel, zij evenwel aangenomen zijn tot kinderen Gods en gesteld tot erfgenamen van het hemels Koninkrijk en zij zullen u in uw aangezicht voor leugenaars uitmaken.

Niemand dan God kan Jafeth overreden (uitbreiden). Zinspelelende op de indruk door de Heilige Geest daargesteld en de vinger Gods genoemd, op de twee stenen tafelen in de hand van Mozes, wordt er van de Wet des geloofs gezegd, dat zij in het harte wordt ingeschreven. Ik geloof, dat dit overeenkomt met het gezicht van Habakuk, dat hij duidelijk op tafelen schrijven moest, Hab. 2:2. Want deze Wet en de Geest des levens zijn nooit van elkander gescheiden en de inhoud ervan is en blijft: *“De rechtvaardige zal door zijn geloof leven.”* Paulus noemt het “een schrijven des Geestes op de vleselijke tafelen des harten”, 2 Kor. 3:3. Het inschrijven van de Wet des geloofs wordt genoemd een verzekering des gemoeds en dat weet ieder kind van God wanneer hij ten volle verzekerd is van zijn aandeel aan Christus, dat Christus’ gerechtigheid hem is toegerekend, dat hij gerechtvaardigd is, dat het oordeel des doods is weggenomen en dat hij het getuigenis van zijn kindschap en rechtvaardigmaking door de Geest in zijn consciëntie heeft ontvangen; want nu huisvest de

vrede Gods, als de vrucht en uitwerking der rechtvaardigmaking in zijn hart en bestuurt zijn wandel. Dit zijn nu de vleeselijke tafelen des harten waar Paulus van spreekt als hij zinspeelt op de belofte Gods om ons een nieuw hart en een nieuwe geest te geven. Als nu dit allerheerlijkste werk gedaan is, rust de eertijds beroerde en ontruste ziel in de kracht Gods zo zoetelijk uitgewerkt en daargesteld in de ziel bij haar gelukkige en gezegende bevrijding. En daar nu de ziel haar eigen zwakheid kent en niet onwetende is van het bedrieglijke van haar eigen hart omdat het alle goede voornemens verbroken heeft en alle beloften en bekentenissen te niet heeft gedaan, houdt zij zich vast aan de kracht, die zij gevoelt en verheugt zich in de vrede en rust, die zij heeft in God haar Zaligmaker. De gerechtigheid schijnt als een zeer helder licht voor het verstand en verlicht al haar genegenheden. Zij brengt de vergiffenis tot de consciëntie als de stralen der zon en vrede tot het hart als een rivier. Aan deze ten toon gespreide kracht houdt de ziel zich vast, in die kracht rust zij, terwijl zij vreest voor alles wat haar daarvan aftrekt en haar die zou ontnemen. Zij vindt de belofte vervuld: *“Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd”*, Jes. 26:3.

Op de belofte Gods gewezen hebbende om de ziel te overreden en het Woord met kracht en in vele verzekerdheid gesproken hebbende en de indruk er van op de vleeselijke tafelen des harten gevoeld hebbende, zegt de apostel ons, welke verandering dit in zijn gemoed teweeggebracht heeft: *“Zijt dezer wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uwes gemoeds”*, Rom. 12:2.

Deze vernieuwing vernieuwt iets, dat vroeger goed was, maar nu weder gezuiverd wordt van haar vuil, waarin de vijandschap wordt ten onder gebracht en dat voorzien wordt met iets goeds van boven, opdat het van haar afvalligheid genezen wordt, en weder geplaatst en gevestigd mag worden op datgene, wat van te voren, bij haar schepping haar lust en leven was. Dat versta ik door het woord *“vernieuwing”*. De apostel zegt van zichzelf en van dezulken: *“Wij hebben de zin van Christus”*, 1 Kor. 2:16. Sommigen zeggen: ‘Wij hebben een goede kennis en verstand van de

zin en de wil Gods in Christus Jezus in het Woord des Evangeliums geopenbaard.’ Maar ik geloof niet dat dit de bedoeling van de apostel is omdat men alle kennis kan hebben en alle verborgenheden kan weten zonder nochtans iets te zijn. Maar hier dunkt mij doelt de apostel op de Heilige Geest, hij wil zeggen, dat wij de Geest van Christus hebben, die hij de Geest der liefde, der kracht en der gematigdheid noemt, 2 Tim. 1:7. Zo zien wij dan dat geloof in de eerste plaats een verzekering of overreding in het gemoed genoemd wordt. Ten tweede: Een volle verzekerdheid, daargesteld door een goddelijke kracht. Ten derde: De Wet des geloofs, uitgestort in het hart en geschreven in het gemoed en in de vlezen tafelen des harten. Ten vierde: De zin van Christus; en ten vijfde: De Heilige Geest, Die wij ontvangen, wordt de geest der gematigdheid of (van een gezonden zin) genoemd. En ik ben er ten volle van overtuigd, dat de Heilige Geest een Geest des lichts en der openbaring is voor het verstand: de Geest des oordeels in het oordeel van hen, die onder het oordeel zijn, de Geest des vredes in onze conscientie, de Geest der liefde in onze genegenheden, de Geest der kracht in onze wil, en de Geest des geloofs, der waarheid, des levens, en van een gezonde zin in hem, die gelooft. Dit is gewis de zin van Christus, of dezelfde Geest, Die in Hem was, want: *“Zo iemand de Geest van Christus niet heeft die komt Hem niet toe”* en in de Geest zijn Christus en de gelovige één. *“Die den Heere zijn toe-gevoegd zijn één Geest met Hem.”* Zulke zielen hebben de zin van Christus door de invloed des Geestes. Zij beminnen dezelfde zaken als Hij, zij hebben hetzelfde werk en voeren dezelfde strijd, zij ontmoeten dezelfde tegenstand, zij jagen naar hetzelfde doel, dezelfde vreugde wordt hen voorgesteld, zij zijn erfgenamen van hetzelfde Koninkrijk en zij delen in de eer, de heerlijkheid en de majesteit van hetzelfde Koninkrijk. Dat versta ik nu door de zin van Christus en dit schijnt mij toe door de volgende teksten bevestigd te worden: *“Want dat gevoelen zij in u ’t welk ook in Christus Jezus was”*, Filip. 2:5. Eén zin of gevoelen in beide. *“Wij weten niet te bidden gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen. En*

Die de harten doorzoekt weet welke de mening des Geestes zij.”

Hier leidt de meest evangelische apostel ons trapsgewijze tot een zeker punt. Hij zegt ons vrijuit dat het menselijk gemoed geheel vleselijk is en dat die vleselijke gezindheid vijandschap is tegen God en Zijn Wet niet kan onderwerpen. Dat wij moeten veranderd worden door de vernieuwing onzes gemoeds. Dan zegt hij, dat deze vernieuwing gedeeltelijk bestaat in een goddelijke overtuiging, die hij een overreding des gemoeds noemt. Vervolgens leert hij ons, dat dezulken de zin van Christus hebben, de Geest der kracht en der gematigdheid of van een gezonde zin deelachtig zijn en ten laatste drukt hij zich geheel uit en leidt ons tot de hoofdbron door het de zin des Geestes te noemen. Over deze zaak ben ik dikwijls zeer verwonderd geweest en ik ben er een dag of wat geleden op een zeer bijzondere wijze door geoefend geworden. Ik had des morgens vroeg een zeer ongedachte en onverwachte opening in mijn toenadering tot den HEERE. Ik had onder mijn dienst nogal ruimte gevonden, ik had een straaltje van 's HEEREN aangezicht mogen genieten en was wonderlijk door Zijn voorzienigheid begunstigd. Mijn gemoed werd week door de zoete indrukken en niets was mij dierbaarder dan God mijn Zaligmaker, Zijne goedheid voor mij, Zijn werk in mij en ik zag vooruit door geloof en hoop mijn verwachting van toekomstige zegeningen bevestigd.

Spoedig evenwel daarna en wel op dezelfde dag, rezen er dingen in mijn hart op, die geheel strijdig waren met mijn vorige bevin- ding en mijn gemoed was zo onbuigbaar, tegenstrevig vijandig en in opstand, als de zielenvijand het ooit maken kon. Dit bedekte mij met schaamte, en ik was zeer verward en als ik het goed onthouden heb, had ik diezelfde dag niet minder dan drie zulke verwisselingen. Op diezelfde tijd kwam Paulus' Wet, die in zijn leden en in zijn gemoed was, vers in mijn gedachten. Ik dacht er over na, overwoog het en oefende mijzelf bij tijden er in een maand of misschien zes weken lang, eer ik over dit onderwerp begon te prediken. Nu kwam ik tot het besluit, dat indien wij, zoals Johannes zegt, in de Geest zijn, het geloof, het leven, de kracht en alle hemelse dingen bij ons de boventoon voeren,

ja, ons alles in allen is en dat wij op andere tijden, als wij in de smeltkroes zijn, een tegenzin in al die zaken hebben. Johannes zegt ons in zijn openbaring tweemaal, dat hij in den Geest was. *“En aanstonds was ik in den Geest.”* En wederom: *“Ik was in den Geest op den dag des HEEREN.”*

Dit toont aan, dat deze gunstbewijzen niet eeuwig duren en dat Johannes in zekeren zin en op sommige tijden, juist het tegenovergestelde ondervond. Wat kan dat dan anders zijn in zekeren zin, dan in het vlees te wezen? Het vlees is het alleen dat wat tegenover de Geest staat. De Geest wordt gezegd ons te veranderen door de vernieuwing onzes gemoeds. En een geestelijke zin of een geestelijk gemoed te hebben is het leven en de vrede. Het leven des Geestes is in het gemoed en de vrede met God in de consciëntie. En om onze gedachten nog hoger op te voeren, zegt hij: *“Dit is de geest van een gezonde zin of gezond gemoed. Vervolgens zegt hij: “Wij hebben de zin van Christus.” “Dit gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was.”*

Ten laatste noemt hij het uitdrukkelijk de zin of mening des Geestes omdat Hij de enige en gehele Gezaghebber, Invloeier en Werkmeester is, in het gemoed van de gelovige en alle levende oefeningen, bewegingen, verlustigingen, genoegens en vermakingen voortbrengt, waarin de ziel zich door zijne levendmakende en vertroostende heerschappij, verheugt.

Dit nu is een wondervolle verborgenheid, dat de zin des Geestes, het leven, de vrede en de hemelse dingen, zo gevoelig zijn en zo diep worden gevoeld met zulk een blijdschap, dat de ziel er een hemel op aarde door geniet, Jer. 31:26 en dat zijn in minder dan een uur later, door vleselijkheid, vijandschap, opstand, toorn en kwaadheid, in haar zelfde deel zo machtig wordt gekweld, Klaagl. 3:15.

Maar dit is Paulus toetssteen: *“Die naar de Geest zijn, bedenken dat des Geestes is”, Rom. 8:5.*

Daarop zet de gelovige zijn hart, hij mag inwendig nog zo raar gesteld zijn. De dingen des Geestes, die hij volgt, waarnaar hij tracht, die hij zoekt te gevoelen, zijn de volgende: Hij stelt hoge prijs op de beloofde bijstand des Geestes als hij hem in zijn

onvaste gebeden te hulp komt. Hij weet, dat er zonder de Geest geen vrijheid voor de ziel in het aanroepen van God te vinden is. Dat hij zonder de Geest geen verwijding des harten, geen ijver, geen vrijmoedigheid, geen verhoring deelachtig is, dat hij zijn ziel niet voor God kan uitstorten, zijn zorgen en lasten niet op Hem kan werpen, dat hij niet uit de moeite kan geraken en dat er zonder Hem geen verkwikking te verwachten is. De ziel keert dan van de bron der genade met een ledige kruik terug, en bedekt zijn hoofd omdat er geen water is.

2e. De gegronde getuigenissen van de aanneming des gelovigen, zijn dingen des Geestes, waarop een kind van God zijn hart het meeste zet en deze zijn in de eerste plaats de uitroep des Geestes: *“Abba, Vader.”* Met het volle bewustzijn des harten, dat deze uitroep de waarheid is en verder het getuigenis des Geestes, die met onze geest getuigt, dat wij kinderen Gods zijn.

3e. De vrijheid des Geestes of de bevr ijding van wettische dienstbaarheid en slaafse vrees, wordt door de gelovige ook op hoge prijs gesteld. *“Geef mij weder de vreugde Uws heils en Uw vrijmoedige Geest ondersteune mij.”*

4e. De vertroosting des Geestes, ontstaande uit een levende hoop, door de krachtige toepassing der beloften, uit een gevoel van Gods genadige tegenwoordigheid en van onze aanneming en goedkeuring in Christus Jezus. Deze dingen worden door een geestelijk mens hoog geroemd als zij er tegenstand tegen gevoelen zijn zij zeer droevig: *“De vertrooster die mijne ziel zou vertroosten, is verre van mij”*, Klaagl. 1:16.

5e. De genade van weekheid en nederigheid worden door de gelovige ten zeerste geprezen, want als hij die beoefent heeft hij de meeste toegang tot God en de nauwste vereniging met Hem. Hij is dan ook het beste in staat om onderwijs, indrukken en liefdetekenen van Hem te ontvangen. *“Zoek den HEERE, alle gij zachtmoedigen des aardrijks, die Zijn recht werken; zoekt gerechtigheid, zoekt zachtmoedigheid”*, Zef. 2:3.

6e. De liefde des Geestes is een uitgezochte schat voor een kind Gods, omdat zij is de band des Verbonds, de trouwring, het teken van de belijdenis van een christen en het edelste lid van de

nieuwe mens. Zij verwijdt het hart en doet het aangezicht blinken. Zij reinigt het hart van zijn afgoden, van vreze en schrik en van al de baatzuchtige laagheden, die in de armoedige zielen der dienstknechten, regeren en werken. *“Hij kusse mij met de kussen Zijns monds, want Uwe uitnemende liefde is beter dan de wijn”*, Hoogl. 1:2.

Ik mocht er wel geduld, onderwerping, vreugde, vrede, leven, kennis, enzovoorts, bijgevoegd hebben, want de gelovige is op al die dingen zeer gesteld en het zijn ook de dingen des Geestes.

Nu zegt de apostel: *“Met het gemoed dien ik zelf de Wet Gods,”* waarmede hij niet bedoelt de zedelijke Wet, maar de Wet des geloofs of des Evangeliums, hetgeen hij verklaart wanneer hij zegt: *“God is mijn Getuige, Wien ik dien met mijn geest in het Evangelie van Christus”*, Rom. 1:9.

Het dienen onder de Wet is de dienst in de oudheid der letter, maar Paulus diende in nieuwigheid des Geestes, Rom. 7:6.

Ik geloof inderdaad, dat de Heilige Geest door de inplanting der genade en door zijn werkingen op die genade, de enige werkmeester is van alle godsdienst, die door Christus voor God aangenaam is ook Paulus geeft dit te kennen als hij zegt: *“Ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen, doch niet ik, maar de genade Gods, die met mij is”*, 1 Kor. 15:10.

Paulus' werk en dienst werden door genade uitgevoerd, terwijl de Geest der genade de uitwerkende en bewegende oorzaak was van Paulus gehele dienst. De Geest bereidt het hart en verwekt de vrucht der lippen. Door het geloof sprak Paulus, evenals het Evangelie: 'Ja en amen.' De liefde van Christus drong hem, de kracht des Geestes versterkte hem, de hoop bemoedigde hem, lijdzaamheid droeg het dagelijks kruis en de levendmakende Geest gaf hem al zijn ijver, leven, waakzaamheid en beweging. Daarom betuigt ook de apostel, dat de drie voornaamste werkmeesters in de zielen der heiligen, geloof, hoop en liefde zijn. *“Zonder ophouden gedenkende uw werk des geloofs, uwen arbeid der liefde en de lijdzaamheid der hoop, door onze Heere Jezus Christus”*, 1 Thess. 1:3. En wederom: *“God is niet onrechtvaardig, dat Hij uw werk en de arbeid der liefde zou vergeten, die gij Zijn*

Naam hebt bewezen”, Hebr. 6:10. Daaruit nu mogen wij gerust besluiten, dat alle werk zonder geloof een dood werk is, dat alle werk zonder geloof een dood werk is, dat alle arbeid zonder liefde, verloren arbeid en lijdzaamheid zonder hoop niet de lijdzaamheid van Christus is.

Nog eens: Paulus zegt: *“Ik heb een behagen in de Wet Gods naar de inwendige mens”, Rom. 7:22.* Door de inwendige mens verstaat hij de gehele nieuwe mens door genade in het hart geschapen en de liefde als het edelste deel er van, zijnde de ziel en het hart van alle overige genadegaven. Deze liefde verblijdt zich in het Evangelie van Christus. Er kan geen rechte blijdschap zijn waar geen liefde is, hetgeen Paulus zelf ergens verklaart, zeggende: *“De liefde verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid.”*

Hier wordt de liefde van de nieuwe mens waarlijk liefde genoemd en de blijdschap der liefde wordt hier verlustiging genoemd. Daardoor verklaart zich ook de Wet van Paulus, genaamd de waarheid. Paulus zegt niet: ‘Ik verheug mij omdat het waar is’, maar hij zegt, dat die liefde, die waarlijk de liefde Gods is, zich in Gods waarheid verheugt en als er ooit een evangelist in de wereld was, dan was Paulus het. Neem het nu in een woord alzo: De Geest des levens, des geloofs, en van een gezond gemoed maakt mij bekwaam tot den dienst Gods en de liefde des Geestes in mij verheugt zich in het heerlijk Evangelie van Christus en verlustigt zich er in. Maar mijn verdorven genegenheden vinden geen weide, noch liefde tot deze dingen. Al die genegenheden gaan uit en zoeken bevrediging in de vergankelijke lusten des vleses, die tegen God zijnde, de wegen des HEEREN zoeken te verderven omdat zij de zonde liefhebben en alzo vijandschap zijn tegen God. Deze zijn niet in de dienst van God te gebruiken en dit kan er ook niet van verwacht worden, want indien dat zo was, het zou slechts eigenwillige nederigheid en eigenwillige godsdienst zijn. *“Leg af de oude mens, die verdorven wordt door de verdorvenheid der verleiding”, Ef. 4:22.* Merk er op: de verdorven genegenheden zijn het leven der zonde in de mens, want men leeft in hetgeen men liefheeft en waar men

behagen in heeft. Maar de liefde Gods in Christus Jezus ont-
troont de afgoden der verdorven liefde en brengt onze verdor-
venheden ten onder, zij verlevendigt de ziel en maakt ze Gode
levend. Dit nu wordt genoemd de dood der verdorven genegen-
heden en van alles waarop die genegenheden azen en verliefd
zijn. *“Die van Christus zijn hebben het vlees gekruisigd met de
bewegingen en begeerlijkheden”, Gal. 5:24.* En deze kruisiging is
een dagelijkse doding, *1 Kor. 15:31.*

Geliefden vaarwel,

De kolendrager

13. ONBERIJMDE HYMNS

MORGENHYMNS

Hymn 1

*Daal neer uit de hemel, o hemelse Duif,
Met vlammen van reine serafijnenliefde,
Beziel ons verrukt gemoed,
Bron van vreugde, gezegende Trooster!
Verwarm met Uw hemelse gloed onze koude harten,
En steek onze zielen in brand!*

*Adem op de beenderen, zo droog en dood,
Stort uit in onze harten,
Uw zoetste, liefelijkste toevloed,
Wijs op de plaats, waar overvloeiende genade is,
Leid ons naar de bloedende wonden,
Van onze vleesgeworden God.*

*Leid, gezegende Gids, Uw stoet van zondaren,
Naar Golgotha, waar het Lam werd geslacht,
En blijf daar bij ons.
Doe ons onze geliefde Verlosser ontmoeten,
Te wenen om Zijn doorboorde handen en voeten,
En te zien op Zijn doorstoken zijde.*

*Put water uit die reine Fontein,
Om er de vurige Wet mee te blussen,
En bloed om onze zonden mee te boeten,
Op die dag zullen we tegen de Vader zeggen:
En Gij zult Getuige zijn van wat we zeggen:
“We zijn rein, rechtvaardige God, we zijn rein!”*

*Leer ons waaróm te bidden en hóe,
En daar, goede God, alleen Gij het zijt,
Die de genadestroom dan doet vloeien,
Bidt Gij voor ons, dat we door het geloof,
De gevolgen van Jezus' dood gewaar mogen worden,
Door het geloof, dat door de liefde werkt.*

*Gij, met de Vader en de Zoon,
Zijt die verborgene "Drie-in-Eén",
De eeuwige, gezegende God,
Hoewel we dat niet kunnen bevatten,
Gevoelen we, dat U de vriend van zondaren bent,
We hebben U lief en we aanbidden U!*

Hymn 2

*Het geloof in het bloedende Lam,
O, wat een gave is dat!
Hoop op de zaligheid in Zijn Naam,
Hoe vertroostend is dat!*

*Kennis van wat is het recht,
Hoe God wordt verzoend,
Hoe een vijand als een gunsteling wordt ontvangen,
Hoe een vervreemde gemaakt wordt tot een kind!*

*Zegeningen, mijn vrienden, zoals deze,
Zijn zeer, zeer groot;
Maar ze moeten spoedig ophouden,
En ze zijn nu ook niet volmaakt.*

*Het geloof zal plaatsmaken voor de zaligheid.
Door het aanschouwen zullen we de hoop verliezen,
Want wie moet uitzien naar zaken die hij al bezit,
Of hopen wat hij ziet?*

*Ook het weinige dat we kennen,
Waarop we ons, als kinderen, beroemen,
Zal verbleken, zoals glimwormen doen in de zon,
Of als druppels, die zich verliezen in de oceaan.*

*Maar de liefde zal toch blijven,
Haar heerlijkheid kán nooit eindigen,
Geen andere verandering zal ze ondergaan,
Dan alleen maar: toe te nemen.*

*Van alles wat God verleent,
Op aarde en in de hemel boven,
De beste gave, die de heiligen en de engel kennen,
Of ooit zullen kennen, is de liefde.*

*De liefde voorziet in alle gebrek,
Ze maakt grote hinderpalen klein,
Ze is gebed, ze is lofprijzing, ze is dankoffer,
Ze is heiligheid, ze is alles!*

*Daal neer, hemelse Duif,
Blijf bij de kudde van Jezus,
Schenk ons de beste weldaad: de liefde,
Wat hebben we, behalve haar, nog meer nodig?*

Hymn 3

*Hoe zal ik de eeuwige God prijzen,
Die Oneindige, Onbekende?
Wie kan opklimmen tot Zijn heilige woning?
Wie durft tot nabij Zijn troon te naderen?*

*Met Hem vergeleken, hoe gering zijn ze,
Bij Hem vergeleken en hoe mat!
De heilige engelen zijn onbevlekt,
Toch zijn ze met Hem niet te vergelijken!*

*Heilig is Hij in al Zijn werken,
En de waarheid is Zijn vermaak,
Maar de zondaren en hun goddeloze wegen,
Zullen vergaan van voor Zijn gezicht.*

*Alleen Zijn gunstelingen mogen naderen,
Die in Christus volkomen zijn.
Die heiligen zullen allen verschijnen,
En aan Zijn voeten aanbidden.*

*Helder schijnend in Jezus' beeld,
Zullen ze in vervoering aanbidden,
Die heilige, heilige, heilige Heere,
Voor eeuwig in heerlijkheid.*

MIDDAGHYMNS

Hymn 1

*Grote God! hoe oneindig zijt Gij!
Wat zijn wij een waardeloze wormen,
Laat heel het geschapen mensengeslacht zich buigen,
En U de lof toebrengen!*

*Uw troon stond in der eeuwen eeuwigheid,
Eer de zee en de sterren werden geschapen,
Gij zijt de altijd levende God,
Al leefde er nog niemand van de volken.*

*De natuur en de tijd liggen open en bloot,
Voor Uw alles waarnemend opzicht,
Van het vormen van het uitspansel,
Tot aan die grote, brandende dag.*

*De eeuwigheid met al zijn jaren,
Is voor U tegenwoordig, is nu.
Voor U verschijnt niets als verouderd,
Grote God! daar is ook niets nieuws!*

*Onze levens gaan door allerlei taferelen,
Ze worden bemoeilijkt door allerlei zorgen,
Terwijl Uw eeuwige gedachte voortgaat,
Uw onverhinderde doen.*

*Grote God! hoe oneindig zijt Gij!
Wat zijn wij een waardeloze wormen,
Laat heel het geschapen mensengeslacht zich buigen,
En U de lof toebrengen!*

Hymn 2

*In liederen van verheven aanbidding en lof,
Gij pelgrims, die u haast naar Sion,
Breek uit en prijs de Oude van Dagen,
Om Zijn rijke, onderscheidende genade.*

*Zijn eeuwige liefde, gevestigd op u,
Kwam tevoorschijn en maakte de liefde bekend,
Toen Hij ieder van hen trok met het koord van Zijn liefde,
En u zo ertoe bracht Zijn grote Naam te beminnen.*

*O, als Hij geen mededogen had gehad met de staat waarin
u verkeerde,
Zou uw gemoed nooit Zijn liefde hebben gevoeld,
Ge zoudt allen in de zonde hebben geleefd en zijn gestorven,
En dan weggezonden zijn onder de lasten van uw schuld!*

*Wat was er in u, dat verdienstelijk was,
Of voor de Schepper kon aangenaam zijn?
Het is: "Ja, Vader!" wat u altijd moet zingen,
"Omdat alzo was het welbehagen voor U."*

*Het was uit enkel genade, dat we tot gehoorzamen
werden gebracht,
Terwijl U anderen liet voortgaan,
Op het pad dat we van nature kozen als onze weg,
Dat leidt naar de plaats van het "wee!" hier beneden.*

*Geef dan alle eer aan Zijn heilige Naam,
Aan Hem behoort alle heerlijkheid,
Moge de grote vreugde de uwe zijn: Zijn lof uit te roepen,
En Hem te kronen in al uw liederen.*

Hymn 3

*Hoor! hoe de met bloed gekochte schaar daarboven,
Samenwerkt om de verlossende liefde te prijzen,
Met liefelijke, harmonische klanken,
Terwijl ze op hun gouden harpen slaan.
Dit heerlijke onderwerp vuurt ieders gemoed aan,
Daar nu heerst de overwinnende genade!*

*Verenig u daarmede, mijn ziel, want gij kunt vertellen,
Hoe de goddelijke genade uw gevangenis openbrak.
En dat ze de u aangeboren ketenen losmaakte,
En steeds sinds die gelukkige dag,
Hoe dikwijls moet ge niet zeggen,
Dat overwinnende genade nu heerst.*

*Genade, totdat de geslachten verlost door het bloed,
Ertoe gebracht worden zichzelf en God te kennen,
De genade zal haar heerschappij behouden,
Om ze te roepen, wanneer Hij de dag daarvoor vaststelt,
En Hij aan de machtige zijn buit ontnemt,
Dan zal overwinnende genade heersen.*

*Wanneer de roep komt om de koning der verschrikking te
ontmoeten,
Moge dan de liefde mijn sterfbed schikken,
En de genade mijn ziel ondersteunen,
Dan, voordat ik deze sterfelijke klei verlaat,
Dan zal ik mijn haperende stem verheffen en zeggen:
Laat de overwinnende genade heersen!*

AVONDHYMNS

Hymn 1

*Ontwaak, mijn ziel, in vrolijke gezangen,
En zing de lof van uw grote Verlosser,
Hij verlangt, terecht! een lied van mij,
Zijn goedertierenheid, o, hoe vrij is die!*

*Hij zag mij, door de val bedorven,
Hij had mij, ondanks alles, lief,
Hij redde mij uit mijn verloren staat,
Zijn goedertierenheid, o, groot is die!*

*Hoewel talrijke legers van machtige vijanden,
Hoewel aarde en hel mijn weg tegenstaan,
Leidt Hij mijn ziel veilig verder,
Zijn goedertierenheid, o, hoe sterk is die!*

*Wanneer het verdriet, als een donkere wolk,
Zich langdurig verzamelt en luide dondert,
Heeft Hij altijd dichtbij mijn ziel gestaan,
Zijn goedertierenheid, o, hoe goed is die!*

*Dikwijls gevoel ik dat mijn zondige hart,
Zeer geneigd is weg te gaan van mijn Zaligmaker,
Maar hoewel ik Hem dikwijls vergeten heb,
Zijn goedertierenheid, die verandert niet!*

*Spoedig zal ik gaan door het duistere dal,
Spoedig gaan al mijn sterfelijke krachten teniet,
O, moge de laatste adem die ik uitblaas,
In het sterven, Zijn goedertierenheid bezingen!*

*Laat me dan opstijgen en wegzweven,
Naar de lichte wereld van de eindeloze dag,
En zingen, vol vervoering en verwondering,
In de hemelen, van Zijn goedertierenheid!*

Hymn 2

*Komt, gij christenen, zingt de lof,
Van uw, Zich neerbuigend-goede God,
Komt en bezingt de heilige Jezus,
Die ons gewassen heeft in Zijn bloed.
Wij zijn arm en zwak en dwaas,
En geneigd tot alle kwaad.
Toch bemint Jezus ons met een vrije liefde,
En neemt Hij ons aan als de Zijnen.*

*Hoewel we veracht zijn in de ogen der mensen,
Heeft Hij ons tot priesters en koningen gemaakt,
Kracht en heerlijkheid en heerschappij,
Zingt de zondaar toe aan het Lam.
Melaatse zielen, ziek en onrein,
Komt voor Hem, zoals ge zijt,
Het is de zieke en niet de gezonde mens,
Die de zorg van de grote Medicijnmeester nodig heeft.*

*Hoort de woorden, die nooit veranderen,
Bekeert u en geloof,
Die beide zijn noodzakelijk,
Die beide ontvangen we van Jezus.
Zogenaamde christen, overdenk eens heel goed,
Deze twee, met een eerlijk verstand,
En laat niemand scheiden,
Wat de Heere in Zijn wijsheid heeft samengevoegd.*

*O, wacht u ervoor om dwaas te denken,
Dat God u om uw tranen aanneemt,
Wordt een drenkeling gered door te zinken?
Kan wie ondergaat, opstaan door vrees?
O, wacht u voor een ijdel, ongegrond vertrouwen,
Het is op zijn best maar ingebeeld geloof,
Genezen te worden, voordat u gewond bent,
En om gered te worden, voordat u verloren bent.*

*Geen grote woorden van vaardige praters,
Geen droge leerstukken kunnen volstaan,
Gebroken harten en vernederde zondaren,
Die zijn dierbaar in Jezus' ogen.
Klinkende geluiden van twistgesprekken,
Blote kennis: ze zijn allemaal ijdel en leeg,
Iedere ziel die de zaligheid verkrijgt,
Moet en zal wedergeboren worden.*

Hymn 3

*De maan en de sterren zullen hun licht verliezen,
De zon zal verzinken in een eind'loze nacht,
Hemel en aarde zullen samen vergaan,
De werken van de natuur vergaan allemaal.*

*Maar zij die op de Heere vertrouwen,
En schuilen in Zijn doorwonde zijde,
Zullen het gevaar aan hen voorbij zien gaan,
Iedere storm doorstaan en tenslotte blijven leven.*

*Wat Christus gezegd heeft, moet vervuld worden,
Gelovigen! bouw op deze vaste Rots!
Zijn Woord zal bestaan, Zijn waarheid zegevieren,
En geen jota of tittel on vervuld blijven.*

*Zijn Woord is dit: (luister, arme zondaars)
"Geloof in Mij en drijf de vreze nu uit,
Houd op met uw werken, hetzij kwade of goede,
En was uw klederen in Mijn bloed."*

